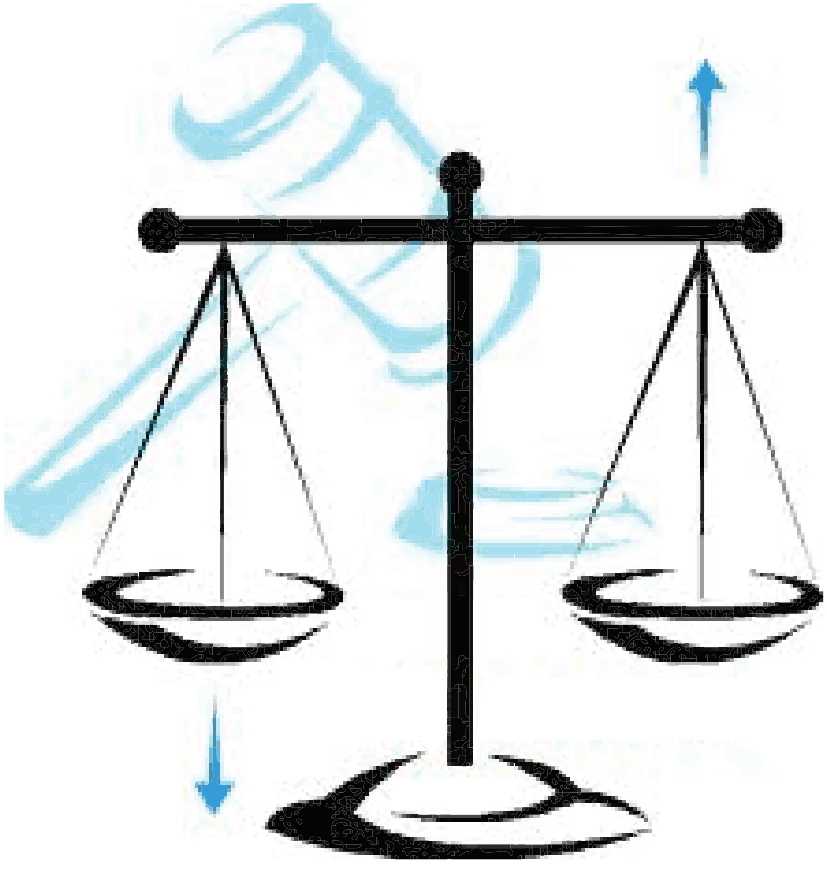
กฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๕

กลุ่มกฎหมายและระเบียบ
สำนักกฎหมาย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๕

กลุ่มกฎหมายและระเบียบ สำนักกฎหมาย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

คำนำ

สำนักกฎหมายได้รวบรวม กฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ โดยจัดพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๑ และครั้งที่ ๒ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อให้เจ้าหน้าที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมใช้ประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้า และอ้างอิงในการปฏิบัติงาน

ปัจจุบันสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม(ส.ป.ก.)ได้ปรับปรุงกระบวนงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและหลักเกณฑ์แนวทางปฏิบัติตามกระแสโลกาภิวัตน์ให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้การปฏิรูปที่ดินสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง โปร่งใส และเป็นธรรม ในการนี้ สำนักกฎหมาย จึงได้รวบรวมกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่บังคับในปัจจุบัน โดยจัดเป็นหมวดหมู่ตามกระบวนงานปฏิรูปที่ดิน เริ่มจาก กระบวนงานจัดหาที่ดิน กระบวนงานการจัดที่ดิน กระบวนงานควบคุมสิทธิ และกระบวนงานพัฒนาในรูปแบบต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและบุคคลที่สนใจ สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูล ในการศึกษาค้นคว้าให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องในกระบวนงานปฏิรูปที่ดินตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายปฏิรูปที่ดิน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารนี้จะเป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในการนำไปใช้ปฏิบัติงานต่อไป

(นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สารบัญ

หน้า

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ๑

๒. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ ๓๕

๓. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ๓๙

๔. พระราชกฤษฎีกา กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการชำระราคาและค่าทดแทนที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๒๐ ๕๑

๕. พระราชกฤษฎีกา กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการชำระราคาและค่าทดแทนที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๖ ๕๓

๖. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๑๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ๕๕

๗. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ๕๖

๘. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ๕๗

๙. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพิ่มขึ้น ตามมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๒๒ ๖๔

๑๐. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิด จำนวน และเงื่อนไข เพื่อการเลี้ยงสัตว์ จำพวกสัตว์ใหญ่ตามความในมาตรา ๒๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ๖๙

๑๑. คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๔๒๒/๒๕๓๕ สั่ง ณ วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๓๕ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดซื้อที่ดินเอกชนในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ๗๑

๑๒. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ในการจัดหาที่ดินและจัดที่ดิน ให้แก่กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับความช่วยเหลือเรื่องที่ดินทำกิน ตามมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๕๒ ๑๑๐

๑๓. คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๗๙๖/๒๕๓๔ สั่ง ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๓๔ เรื่อง ขั้นตอนและวิธีดำเนินการเวนคืนที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น เพื่อประโยชนในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ๑๑๗

๑๔. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๕/ว ๕๒๗ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๔๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองใช้ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ๑๓๗

๑๕. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๕/ว ๗๐๖ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๔ เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติในกรณีเมื่อมีส่วนราชการมาขอใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันในเขตปฏิรูปที่ดินที่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันในที่ดิน ๑๔๒

หน้า

๑๖. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๕/ว ๖๘ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๔ เรื่อง แนวทางในการพิจารณาเกี่ยวกับการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ๑๔๗

๑๗. บันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๓๘ ๑๖๐

๑๘. บันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติร่วมกันเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๑ ๑๖๒

๑๙. พระราชกฤษฎีกา กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๓๕ ๑๖๔

๒๐. มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๓/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๗ เรื่อง ขออนุมัติกำหนดรายได้ของผู้ยากจนตามพระราชกฤษฎีกา กำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๓๕ ๑๖๖

๒๑. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ ๑๗๐

๒๒. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ ๑๗๔

๒๓. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๘ ๑๗๖

๒๔. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ ๑๗๘

๒๕. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ๑๘๕

๒๖. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ๑๘๙

๒๗. คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๕๕๑/๒๕๕๒ สั่ง ณ วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ เรื่อง ให้ใช้แบบฟอร์มในการจัดที่ดินแปลงเกษตรกรรมและการจัดที่ดินแปลงที่อยู่อาศัย ๑๙๕

๒๘. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย การออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๐ ๒๐๙

๒๙. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๕/ว ๗๐๒ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๓ เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๒๑๒

หน้า

๓๐. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๖/ว ๗๒ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๙ เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทน หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ค) ๒๔๐

๓๑. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๑๗/ว ๑๔๗๕ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ เรื่อง ขั้นตอนการปรับปรุงหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๒๕๕

๓๒. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๑๗/ว ๑๒๐ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจการปรับปรุงหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๒๖๐

๓๓. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๕/ว ๐๓๙๑ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๓ เรื่อง การจัดทำหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๒๖๒

๓๔. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน ในการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ ๒๖๓

๓๕. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน ในการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๖ ๒๗๐

๓๖. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน ในการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๖ ๒๗๒

๓๗. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๕/ว ๗๓ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๔๕ เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การโอนตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๒๗๘

๓๘. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๕/ว ๗๒ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๔๕ เรื่อง มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ ๒๘๒

๓๙. ประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง กำหนดเวลาและการตรวจสอบระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๓๘ ๒๘๙

๔๐. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุน หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๓ ๒๙๑

หน้า

๔๑. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุน หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ (ฉบับที่ ๒) ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ๒๙๒

๔๒. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ ๒๙๓

๔๓. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๕/ว ๔๘๕ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๔๓ เรื่อง ขั้นตอนแนวทางปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุน หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ ๒๙๙

๔๔. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๐๖๐๒ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๓ เรื่อง หลักเกณฑ์ แนวทางในการดำเนินการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลม ๓๓๓

๔๕. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๐๐๘ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๓ เรื่อง หลักเกณฑ์ แนวทางในการดำเนินการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลม ๓๓๘

๔๖. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๑๗๑ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๓ เรื่อง การอนุญาตใช้ที่ดินเพื่อติดตั้งเสารับ – ส่งสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ ๓๔๒

๔๗. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๕๕๙ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๓ เรื่อง กำหนดระยะเวลา การเช่า การเข้าทำประโยชน์ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ๓๔๖

๔๘. มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๘/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๔ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ๓๔๙

๔๙. มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ เรื่อง การจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ๓๕๒

๕๐. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดิน เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ ๓๕๖

หน้า

๕๑. คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๕๐/๒๕๔๙ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๙ เรื่อง การกำหนดแบบและขั้นตอนแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๓๕๘

๕๒. มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๖ เรื่อง ขอยกเลิกมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ เรื่อง ขอทบทวนมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินฯ ในการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ข้อ ๒ ๓๖๖

๕๓. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง การให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. ๒๕๔๑ ๓๗๗

๕๔. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๕/ว ๗๗๖ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ เรื่อง การบังคับใช้ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่องการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. ๒๕๔๑ และแนวทางปฏิบัติ ๓๘๗

๕๕. บันทึกข้อตกลง ระหว่างกรมทรัพยากรธรณีกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เรื่อง การยินยอมให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ ๓๙๙

๕๖. มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ เรื่อง ขอความเห็นชอบบัญชีค่าตอบแทนตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง การยินยอมให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ ๔๐๒

๕๗. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๕๒ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ เรื่อง หลักเกณฑ์มาตรฐานการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดิน ๔๐๖

๕๘. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๑๔ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๔ เรื่อง การเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ๔๑๔

๕๙. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การกำหนดแบบและวิธีการแจ้งที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ๔๑๘

๖๐. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการในการอนุญาตตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๒๙ ๔๒๐

๖๑. คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๘๕๒/๒๕๓๗ สั่ง ณ วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๓๗ เรื่อง การออกใบรับรองการทำประโยชน์ ๔๒๓

๖๒. บันทึกข้อตกลงระหว่าง กรมที่ดินกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เรื่อง การรังวัด การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ ๔๒๖

หน้า

๖๓. บันทึกข้อตกลงระหว่าง กรมที่ดินกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เรื่อง วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการออกเอกสารสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๑ ๔๓๑

๖๔. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาลดหรือยกเว้นการเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๖ ๔๓๔

๖๕. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดิน พ.ศ. ๒๕๒๖ ๔๓๗

๖๖. มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ เรื่อง หลักเกณฑ์การปรับอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชนกับเกษตรกรรายใหม่ ๔๖๐

๖๗. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๓๙๖ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๔๖ เรื่อง แจ้งการปรับอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชนกับเกษตรกรรายใหม่ ๔๖๓

๖๘. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๑๒๕๐ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ เรื่อง แจ้งการปรับอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชนกับเกษตรกรรายใหม่ ๔๖๕

๖๙. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๖/ว ๘๓๗๓ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ เรื่อง ขอหารือเรื่องเกษตรกรรายเดิมและเกษตรกรรายใหม่เพื่อจัดทำสัญญาเช่าซื้อ ๔๖๖

๗๐. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๔ ๔๖๘

๗๑. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๐๒๑๘ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เรื่อง สัญญาแปลงหนี้ใหม่ หนังสือรับสภาพหนี้ และหนังสือรับสภาพความรับผิด ๔๗๗

๗๒. ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๐ ๔๙๑

๗๓. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๖ ๔๙๕

๗๔. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้ ให้ยืม จำหน่ายพันธุ์ไม้ และจำหน่ายผลไม้ ซึ่งได้จากการดำเนินงานของศูนย์ขยายพันธุ์ไม้ผลเพื่อการปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๓ ๕๐๑

๗๕. บันทึกข้อตกลงในการดำเนินงานระหว่าง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เรื่อง การให้เกษตรกรผู้ได้รับสิทธิในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมขอรับสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๔๖ ๕๐๓

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๐
เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

พระราชบัญญัติ
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พ.ศ. ๒๕๑๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘

เป็นปีที่ ๓๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๑
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดาบทกฎหมาย กฎและข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม" หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิ และการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐ หรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมิได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเอง หรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพและสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่าหรือเข้าทำประโยชน์โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๒
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

"เขตปฏิรูปที่ดิน" หมายความว่า เขตที่ดินที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"ที่ดินของรัฐ" หมายความว่า บรรดาที่ดินทั้งหลายอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน หรือสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้อนุมัติให้บุคคลเข้าอยู่อาศัยหรือทำประโยชน์ ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ

"เจ้าของที่ดิน" หมายความว่า ผู้มีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน

"เกษตรกรรม" หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจการอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

"เกษตรกร" หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

"สถาบันเกษตรกร" หมายความว่า กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๓
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

"การเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม" หมายความว่า การเช่าหรือการเช่าช่วงโดยได้รับความยินยอมจากผู้ให้เช่าซึ่งที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่ว่าการเช่าหรือเช่าช่วงนั้นจะมีหลักฐานเป็นหนังสือหรือไม่ก็ตาม และหมายความรวมถึงการยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยได้รับค่าเช่าที่ดิน และการทำนิติกรรมอื่นใดเพื่อเป็นการอำพรางการเช่าดังกล่าว

"ค่าเช่าที่ดิน" หมายความว่า ผลิตผลเกษตรกรรม เงิน หรือทรัพย์สินอื่นใด ซึ่งเป็นค่าตอบแทนการเช่าที่ดิน และหมายความรวมถึงประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่ผู้ให้เช่าที่ดินหรือบุคคลอื่นได้รับเพื่อตอบแทนการให้เช่าที่ดินทั้งโดยทางตรงหรือทางอ้อม

"เจ้าของที่ดินผู้ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเอง" หมายความว่า เจ้าของที่ดินผู้ซึ่งดำเนินการผลิตด้านเกษตรกรรม โดยเป็นผู้ลงทุนและได้ผลประโยชน์จากการผลิตนั้นโดยตรง และไม่เป็นผู้ให้เช่าที่ดินนั้น

"บุคคลในครอบครัวเดียวกัน" หมายความว่า คู่สมรส และผู้สืบสันดานที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๔
เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด" หมายความรวมถึงคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินกรุงเทพมหานครด้วย

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มาตรา ๖ ให้จัดตั้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมขึ้นในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ เรียกโดยย่อว่า ส.ป.ก.

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๕
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

มาตรา ๗ ให้ ส.ป.ก. เป็นทบวงการเมือง มีฐานะเทียบเท่ากรม โดยมีเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเป็นหัวหน้าสำนักงาน

มาตรา ๘ ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในกระทรวงการคลังประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินตามมาตรา ๑๐ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

รายได้ที่ ส.ป.ก. ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้นำส่งเข้าบัญชีกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

การใช้จ่ายเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้กระทำได้เฉพาะการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

ให้กระทรวงการคลังเก็บรักษาเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเบิกจ่ายเงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๖
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

มาตรา ๑๐ กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วย

(๑) เงินที่ได้รับจากงบประมาณแผ่นดิน

(๒) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากรัฐบาลหรือจากแหล่งต่าง ๆ ภายในประเทศ หรือต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศหรือบุคคลอื่น

(๓) เงินที่ได้รับจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

(๔) เงิน ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่ ส.ป.ก. ได้รับเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มาตรา ๑๑ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ ใช้บังคับในท้องที่จังหวัดใดแล้ว ให้จัดตั้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดขึ้นสังกัดสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามที่คณะกรรมการและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด

ในกรณีที่ได้กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเขตหนึ่งเขตใดคลุมที่ดินในเขตของสองจังหวัดขึ้นไป คณะกรรมการจะมอบหมายให้

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๗
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดใดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นก็ได้ ไม่ว่าจะมีสำนักงานการปฏิรูปที่ดินในจังหวัดที่เกี่ยวข้องนั้นหรือไม่

ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา ๖ ทำหน้าที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินกรุงเทพมหานครด้วย

หมวด ๒
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

มาตรา ๑๒ ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมที่ดินและผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเป็นกรรมการ และกรรมการอื่นอีกเจ็ดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิสี่คนและผู้แทนเกษตรกรสามคน ให้เลขาธิการ

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๘
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๓ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ ใช้บังคับในเขตอำเภอหนึ่งอำเภอใดในจังหวัดใดแล้ว ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำจังหวัดขึ้นคณะหนึ่งในจังหวัดนั้น เรียกว่า "คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด" ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ เกษตรจังหวัด พาณิชย์จังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ผู้จัดการสาขาธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และนายอำเภอในท้องที่ที่มีการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นกรรมการ และกรรมการอื่นอีกสามคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนเกษตรกร

มาตรา ๑๔ ให้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งซ่อมนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอีกได้

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๙
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

มาตรา ๑๕ กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญากับ ส.ป.ก. หรือในกิจการที่กระทำให้แก่ ส.ป.ก. ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

มาตรา ๑๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่มีอำนาจแต่งตั้ง แล้วแต่กรณี ให้ออก

(๔) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕

มาตรา ๑๗ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา ๑๘ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๐
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของ ส.ป.ก. รวมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

(๑) จัดหาที่ดินของรัฐเพื่อนำมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๒) พิจารณากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ การจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินตามมาตรา ๒๙ และการกำหนดเนื้อที่ที่ดินที่จะให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเช่าระยะยาว หรือเช่าซื้อตามมาตรา ๓๐

(๓) พิจารณาการกำหนดแผนผังและการจัดแบ่งแปลงที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

(๔) พิจารณาอนุมัติแผนงานและโครงการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนงบค่าใช้จ่ายของ ส.ป.ก. เสนอรัฐมนตรี

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๑
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

(๕) พิจารณากำหนดแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อยกระดับรายได้ และคุ้มครองผลประโยชน์ของเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกร

(๖) พิจารณากำหนดแผนการส่งเสริม และบำรุงเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมถึงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตและคุณภาพผลิตผลเกษตรกรรม ตลอดจนสวัสดิการ การสาธารณูปโภค การศึกษาและการสาธารณสุขของเกษตรกร

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนแบบสัญญาเช่าและเช่าซื้อที่จะทำกับเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน

(๘) กำหนดระเบียบการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินและปฏิบัติตามแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรม

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๒
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

(๙) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินกู้ยืมจาก ส.ป.ก. ตลอดจนเงื่อนไขของการกู้ยืมโดยอนุมัติรัฐมนตรี

(๑๐) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดจนการควบคุมดูแลกิจการอื่น ๆ ภายในเขตปฏิรูปที่ดิน

(๑๑) ติดตามการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. ให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่ได้รับอนุมัติ ตลอดจนกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

(๑๒) กำหนดกิจการและระเบียบการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. หรือสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดมาตรการและวิธีปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๓
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

(๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการและค่าใช้จ่ายของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อเสนอคณะกรรมการ

(๒) ติดตามการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่ได้รับอนุมัติ ตลอดจนดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

(๓) พิจารณาผลการปฏิบัติงาน เพื่อปรับปรุงแผนงาน โครงการ งบค่าใช้จ่ายและวิธีปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

(๔) จัดทำงบประมาณค่าใช้จ่ายตามโครงการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแต่ละโครงการเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๕) ดำเนินการเกี่ยวกับการเงินและกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามระเบียบหรือข้อบังคับหรือมติของคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๖) วางระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบหรือข้อบังคับหรือมติของคณะกรรมการ

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๔
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

มาตรา ๒๑ ให้คณะกรรมการหรือคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะเพื่อพิจารณาเรื่องต่างๆ หรือปฏิบัติงานอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมอบหมาย

การประชุมของอนุกรรมการ ให้นำความในมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๒ ภายในกำหนด ๙๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณทุกปี ให้รัฐมนตรีประกาศรายงานรับจ่ายเงินของ ส.ป.ก. ในราชกิจจานุเบกษา

รายงานการรับจ่ายเงินตามวรรคหนึ่ง เมื่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบแล้ว ให้ทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอรัฐสภาทราบ

มาตรา ๒๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปตรวจสอบการประกอบเกษตรกรรม หรือการทำประโยชน์หรือกิจการอื่นๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก และให้แสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๕
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

บัตรประจำตัวให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๔ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ อนุกรรมการ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓
การดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มาตรา ๒๕ การกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ใดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ในพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้มีแผนที่แสดงเขตและระบุท้องที่ที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย แผนที่ดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งแห่งพระราชกฤษฎีกา

การกำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเขตของอำเภอเป็นหลัก โดยให้ดำเนินการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในเขตท้องที่อำเภอที่มีเกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเอง หรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การ

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๖
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

ครองชีพ หรือต้องเช่าที่ดินของผู้อื่นประกอบเกษตรกรรมอยู่เป็นจำนวนมากตลอดจนที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำ เป็นเกณฑ์ในการจัดอันดับความสำคัญในการกำหนดเขตก่อนหลัง

ให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชักช้า และให้ดำเนินการสำรวจที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และวางโครงการเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในท้องที่ทุกจังหวัดทั่วราชอาณาจักร ให้เสร็จภายในสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๖ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในท้องที่ใดแล้ว

(๑) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน แต่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือได้เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันก็ดี หรือพลเมืองยังใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอยู่ หรือยังไม่เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เมื่อได้จัดที่ดินแปลงอื่นให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทนโดยคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ดี ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีผลเป็นการถอน

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๗
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

สภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าว โดยมิต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

(๒) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้น มีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินดังกล่าว โดยมิต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดินและให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

ในกรณีที่ทางราชการยังต้องใช้ที่ดินตอนใดเพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะต่อไป ให้คณะกรรมการจัดที่ดินเพื่อใช้ตามความจำเป็น โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๓) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าหรือที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามประมวลกฎหมายที่ดิน และที่ดินนั้นอยู่นอกเขตป่าสงวน

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๘
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

แห่งชาติหรือเขตที่ดินที่ได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

มาตรา ๒๗ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในท้องที่ใดแล้ว ภายในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ซึ่งปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปทำการอันจำเป็นเพื่อการสำรวจรังวัดได้ แต่ต้องแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินทราบเสียก่อน

(๒) ทำเครื่องหมายขอบเขตหรือแนวเขตโดยปักหลักหรือขุดร่องแนว ในกรณีที่ต้องสร้างหมุดหลักฐานการแผนที่ในที่ดินของผู้ใด ก็ให้มีอำนาจสร้างหมุดหลักฐานลงได้ตามความจำเป็น

เมื่อมีความจำเป็นและโดยสมควร พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจขุดดิน ตัดรานกิ่งไม้และกระทำการอย่างอื่นแก่สิ่งที่กีดขวางการสำรวจรังวัดได้เท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงการที่จะให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ได้รับความเสียหายน้อยที่สุด

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๕
เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินและผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๒๘ ภายในระยะเวลาสามปี นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่ายด้วยประการใด ๆ หรือก่อให้เกิดภาระติดพันใด ๆ ซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย

ในกรณีที่ ส.ป.ก. จัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินนั้น ถ้ามีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง และเป็นทรัพย์สินหรือสิ่งที่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือกีดขวางการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองที่ดินทำการรื้อถอนเสียได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินไม่ปฏิบัติตาม ให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย มีอำนาจดำเนินการรื้อถอนโดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินดังกล่าวจะเรียกร้องค่าเสียหายมิได้ และต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนนั้นด้วย

มาตรา ๒๙ ในเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า ที่ดินบริเวณใดสมควรดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อ

ฉบับพิเศษ หน้า ๓๐
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

เกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินได้ ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินแปลงเดียวหรือหลายแปลงมีเนื้อที่รวมกันเกินกว่าห้าสิบไร่ ซึ่งบุคคลในครอบครัวเดียวกันไม่ว่าคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นเจ้าของที่ดินผู้ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเอง ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินส่วนที่เกินกว่าห้าสิบไร่

(๒) ถ้าที่ดินดังกล่าวใน (๑) มีเนื้อที่รวมกันเกินกว่าหนึ่งร้อยไร่ และเจ้าของที่ดินผู้ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองใช้เพื่อการเลี้ยงสัตว์จำพวกสัตว์ใหญ่ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดชนิด จำนวน และเงื่อนไขในราชกิจจานุเบกษา ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินส่วนที่เกินกว่าหนึ่งร้อยไร่

ถ้าเจ้าของที่ดินรายใดมีความประสงค์จะประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองในที่ดินเกินกว่าตามที่กล่าวไว้ใน (๑) หรือ (๒) และแสดงได้ว่าตนได้ประกอบเกษตรกรรมในที่ดินด้วยตนเองเกินกว่าที่กล่าวไว้ใน (๑) หรือ (๒) อยู่แล้วไม่ต่ำกว่าหนึ่งปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และแสดงได้ว่าตนมีความสามารถและมีปัจจัยที่จะทำที่ดินนั้นให้เป็นประโยชน์ทาง

ฉบับพิเศษ หน้า ๓๑
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

เกษตรกรรมได้ ทั้งตนจะเป็นผู้ประกอบเกษตรกรรมในที่ดินนั้นด้วยตนเอง ให้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมทั้งแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบคำร้อง เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้สอบสวนแล้ว ให้รายงานต่อคณะกรรมการ ถ้าคณะกรรมการเห็นสมควรอนุญาต ก็ให้กำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตเสนอรัฐมนตรีพิจารณา หากรัฐมนตรีเห็นชอบก็ให้อนุญาตให้ผู้ร้องขอนั้นมีสิทธิในที่ดินนั้นต่อไป แต่ต้องไม่เกินหนึ่งพันไร่ ในกรณีที่ผู้ร้องขอได้รับสิทธิในที่ดินดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินที่ได้รับเพิ่มขึ้นนั้นเพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

ในกรณีที่เจ้าของที่ดินรายใดได้แสดงว่าตนได้ประกอบเกษตรกรรมในที่ดินด้วยตนเองเกินกว่าหนึ่งพันไร่อยู่แล้วไม่ต่ำกว่าหนึ่งปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และมีความประสงค์จะประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองในที่ดินนั้นต่อไป ให้คณะกรรมการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

ก. ได้ลงทุนในกิจกรรมการเกษตรในที่ดินนั้นไปแล้วเป็นจำนวนมากและการลงทุนนั้นได้กระทำไปด้วยการส่งเสริมของรัฐ

ฉบับพิเศษ หน้า ๓๒
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ รารกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

ข. เป็นการประกอบการเพื่อพัฒนาวิทยาการเกษตรแผนใหม่ หรือที่ยังมีความต้องการอยู่มากภายในประเทศหรือเพื่อการส่งออก

ค. ในการที่จะประกอบกิจการได้ต่อไปนั้นจะต้องมีลักษณะที่ช่วยพัฒนาการเกษตร และช่วยเหลือเกษตรกรในด้านปัจจัยการผลิต เพื่อส่งเสริมผลผลิตการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตรได้อย่างกว้างขวางในเรื่องการสาธิต และเป็นตลาดรับซื้อผลิตผลเกษตรกรรมจากเกษตรกรโดยตรง

ง. เมื่อพ้นสิบห้าปี หากสถาบันเกษตรกรมีความต้องการและสามารถที่จะเป็นผู้ถือหุ้นในกิจการนั้น เจ้าของที่ดินต้องยินยอมให้สถาบันเกษตรกรถือหุ้นในกิจการนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละหกสิบของจำนวนหุ้นทั้งหมด ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามวิธีการและรายละเอียดที่คณะกรรมการกำหนด

ถ้าคณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควรอนุญาต ก็ให้กำหนดเงื่อนไขในการอนุญาต เสนอรัฐมนตรีพิจารณา หากรัฐมนตรีเห็นชอบก็ให้อนุญาตให้ผู้ร้องขอนั้นมีสิทธิในที่ดินนั้นต่อไป ในกรณีที่ผู้ร้องขอได้รับสิทธิในที่ดินดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อ หรือดำเนิน

ฉบับพิเศษ หน้า ๓๓
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

การเวนคืนที่ดินที่ได้รับเพิ่มขึ้นนั้น เพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

(๓) ที่ดินแปลงใดถ้าเจ้าของไม่ได้ใช้ที่ดินประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเอง หรือมิได้ใช้ประกอบเกษตรกรรมอย่างใดหรือประกอบเกษตรกรรมเล็กน้อย หรือประกอบเกษตรกรรมบางส่วนเพียงเป็นการแสดงสิทธิในที่ดิน ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินนั้นได้ในส่วนที่เกินกว่าสี่สิบไร่

ถ้าเจ้าของที่ดินตาม (๓) มีความประสงค์จะประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองและแสดงได้ว่าตนมีความสามารถและมีปัจจัยที่จะทำที่ดินนั้นให้เป็นประโยชน์ทางเกษตรกรรมได้ ทั้งตนจะเป็นผู้ประกอบเกษตรกรรมในที่ดินนั้นด้วยตนเอง ให้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมทั้งแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบคำร้อง เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้สอบสวนแล้ว ให้รายงานต่อคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ผู้ร้องขอนั้นมีสิทธิในที่ดินต่อไป ตามขนาดใน (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี และให้คณะกรรมการกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาต ในกรณีผู้ได้รับสิทธิในที่ดินดังกล่าว

ฉบับพิเศษ หน้า ๓๔
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินนั้นเพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

บทบัญญัติในมาตรานี้ มิให้ใช้บังคับแก่ที่ดินบรรดาที่เป็นของทบวงการเมือง องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ สถาบันเกษตรกร หรือที่ดินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๐ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ถ้าเป็นที่ดินของรัฐซึ่งมีจำนวนเนื้อที่ตั้งแต่หนึ่งหมื่นไร่ขึ้นไป ให้คณะกรรมการจัดให้สถาบันเกษตรกรเช่าระยะยาว ถ้าเป็นที่ดินของรัฐซึ่งมีจำนวนเนื้อที่ไม่ถึงหนึ่งหมื่นไร่ คณะกรรมการจะให้สถาบันเกษตรกรหรือเกษตรกรเช่าระยะยาวก็ได้ แต่จะโอนสิทธิในที่ดินของรัฐนั้นมิได้ แต่ถ้าเป็นที่ดินที่ได้มาโดยการจัดซื้อหรือเวนคืน คณะกรรมการจะให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเช่าระยะยาวหรือเช่าซื้อตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) เกษตรกรและบุคคลในครอบครัวเดียวกันซึ่งประกอบเกษตรกรรมประเภทอื่น เว้นแต่ (๒) จำนวนไม่เกินห้าสิบไร่

(๒) เกษตรกรและบุคคลในครอบครัวเดียวกันซึ่งประกอบเกษตรกรรมเพื่อการเลี้ยงสัตว์จำพวกสัตว์ใหญ่ตามที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา ๒๙ (๒) จำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยไร่

ฉบับพิเศษ หน้า ๓๕
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

(๓) สถาบันเกษตรกรซึ่งจะนำที่ดินไปจัดให้แก่เกษตรกรตาม (๑) หรือ (๒) เช่าระยะยาว หรือเช่าซื้อ จำนวนเนื้อที่ที่ดินตามแต่คณะกรรมการจะเห็นสมควร

มาตรา ๓๑ ถ้าเกษตรกรผู้ใดต้องการมีสิทธิในที่ดินหรือขอเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเกินกว่าที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๓๐ (๑) หรือ (๒) และแสดงได้ว่าตนมีความสามารถและมีปัจจัยที่จะทำที่ดินที่ขอเพิ่มนั้นให้เป็นประโยชน์ในทางเกษตรกรรมได้ ทั้งตนจะเป็นผู้ประกอบเกษตรกรรมในที่ดินนั้นด้วยตนเอง ให้ทำคำร้องยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมทั้งแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบคำร้อง

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนแล้ว ให้เสนอคำร้องพร้อมด้วยบันทึกรายงานผลการสอบสวนต่อคณะกรรมการ

คณะกรรมการมีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิในที่ดิน หรือได้เช่าที่ดินได้ตามที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินหนึ่งเท่าของจำนวนเนื้อที่ที่ดินที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๓๐ (๑) หรือ (๒) ทั้งนี้ โดยกำหนดเงื่อนไขก็ได้ ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข คณะกรรมการมีอำนาจสั่งเพิกถอนการอนุญาตเสียได้และจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินหรือสั่งเลิก

ฉบับพิเศษ หน้า ๓๖
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

การเช่าที่ดินดังกล่าวได้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนตามแต่จะเห็นสมควร และนำที่ดินนั้นไปใช้เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

มาตรา ๓๒ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในท้องที่ใด และ ส.ป.ก. ได้จัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินแปลงใดแล้ว ให้สิทธิของผู้เช่าในที่ดินแปลงนั้นตามสัญญาเช่า หรือตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเช่านาเป็นอันสิ้นสุดลง

มาตรา ๓๓ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในท้องที่ใดแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้บรรดาเจ้าของที่ดินที่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินแจ้งจำนวนแปลงที่ดิน ขนาดของที่ดินแต่ละแปลง ที่ตั้งของที่ดิน และการทำประโยชน์ในที่ดินที่ตนเป็นเจ้าของทุกแปลงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวัน ตามแบบและวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๔ ในการเวนคืนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ฉบับพิเศษ หน้า ๓๗
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

สำหรับที่ดินที่เวนคืนตามวรรคหนึ่ง ให้ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจาก ส.ป.ก. มีอำนาจเข้าครอบครองที่ดินดังกล่าวเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ทันที

มาตรา ๓๕ การชำระเงินค่าทดแทนให้แก่เจ้าของที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืนเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้จ่ายเป็นเงินร้อยละยี่สิบห้าของเงินค่าทดแทนทั้งหมด ส่วนที่เหลือให้จ่ายเป็นพันธบัตรของรัฐบาลมีอัตราดอกเบี้ยไม่ต่ำกว่าร้อยละแปดต่อปี มีระยะเวลาไถ่ถอนคืนภายในสิบปี และเงื่อนไขเกี่ยวกับการจ่ายเงินให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ที่ดินซึ่งจะต้องเวนคืนมีเนื้อที่ไม่เกินยี่สิบห้าไร่ และเจ้าของที่ดินนั้นไม่มีที่ดินอื่น ไม่ว่าในหรือนอกเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ชำระเงินทั้งหมดในวันที่มีการโอนสิทธิในที่ดินนั้น แต่ทั้งนี้ ไม่เกินจำนวนเงินขั้นสูงสุดที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓๖ ให้คณะกรรมการกำหนดเงินค่าทดแทนโดยคำนึงถึงการได้มา สภาพความอุดมสมบูรณ์ และทำเลที่ตั้งของที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ประกอบกับมูลค่าของผลิตผลเกษตรกรรมหลักที่สามารถผลิตได้จากที่ดินในท้องที่นั้น ทั้งนี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๓๙
เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม และแก่บรรดาเกษตรกรผู้ที่จะต้องรับภาระจ่ายค่าที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์แก่ ส.ป.ก. ต่อไปด้วย

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งจำนวนเงินค่าทดแทนให้เจ้าของที่ดินหรือผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนทราบ ถ้าเจ้าของที่ดินหรือผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนไม่เห็นชอบด้วยกับจำนวนเงินค่าทดแทนดังกล่าว มีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๔๐

บรรดาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ ส.ป.ก. เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มาตรา ๓๗ ห้ามมิให้ยกอายุความครอบครองขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับ ส.ป.ก. ในเรื่องที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก. ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๘ ถ้า ส.ป.ก. เกี่ยวข้องในกิจการใดที่กฎหมายกำหนดให้จดทะเบียนในอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพยสิทธิอันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก. ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนนั้น

มาตรา ๓๙ ที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะทำการแบ่งแยก หรือโอนสิทธิในที่ดินนั้น

ฉบับพิเศษ หน้า ๓๕
เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

ไปยังผู้อื่นมิได้ เว้นแต่เป็นการตกทอดทางมรดกแก่ทายาทโดยธรรม หรือโอนไปยังสถาบันเกษตรกร หรือ ส.ป.ก. เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๔
อุทธรณ์

มาตรา ๔๐ ถ้าเจ้าของที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์หรือผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน ผู้ใดประสงค์จะอุทธรณ์ ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งตามมาตรา ๓๖

มาตรา ๔๑ ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์คณะหนึ่ง ประกอบด้วยปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายหนึ่งคน ผู้ทรงคุณวุฒิทางดินหนึ่งคน ผู้ทรงคุณวุฒิทางเศรษฐกิจการเกษตรหนึ่งคน ผู้ทรงคุณวุฒิทางพืชพรรณหนึ่งคน เป็นกรรมการ ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งกรรมการหรือบุคคลใดเป็นเลขานุการคณะกรรมการ

ฉบับพิเศษ หน้า ๔๐
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการอุทธรณ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการในคณะกรรมการหรือคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมิได้

มาตรา ๔๒ ให้คณะกรรมการอุทธรณ์มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยคำอุทธรณ์ที่ยื่นต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ ให้คณะกรรมการอุทธรณ์วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์

หากผู้อุทธรณ์ไม่พอใจในคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองได้ภายในกำหนดหนึ่งเดือน ในกรณีที่ยังมิได้มีการตั้งศาลปกครองตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มิให้นำข้อความดังกล่าวนี้มาใช้บังคับ

มาตรา ๔๓ ให้คณะกรรมการอุทธรณ์มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ เพื่อกระทำการที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการอุทธรณ์ หรือให้ช่วยเหลือในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ เว้นแต่การวินิจฉัยอุทธรณ์ และให้นำมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ฉบับพิเศษ หน้า ๔๑
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

มาตรา ๔๔ ให้กรรมการอุทธรณ์ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอีกได้

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการอุทธรณ์ระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งซ่อมนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการอุทธรณ์ซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

มาตรา ๔๕ ให้นำมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ มาใช้แก่คณะกรรมการอุทธรณ์โดยอนุโลม

มาตรา ๔๖ หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นอุทธรณ์และวิธีพิจารณาในการวินิจฉัยคำอุทธรณ์ ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง

หมวด ๕
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๗ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ฉบับพิเศษ หน้า ๔๒
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

มาตรา ๔๘ ผู้ใดฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรี ซึ่งออกตามมาตรา ๓๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
สัญญา ธรรมศักดิ์
นายกรัฐมนตรี

ฉบับพิเศษ หน้า ๔๓
เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๑๘

หมายเหตุ :– เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพในการเกษตร ที่ดินจึงเป็นปัจจัยสำคัญ และเป็นรากฐานเบื้องต้นของการผลิตทางเกษตรกรรม แต่ปัจจุบันปรากฏว่าเกษตรกรกำลังประสบความเดือดร้อน เนื่องจากต้องสูญเสียสิทธิในที่ดินและกลายเป็นผู้เช่าที่ดิน ต้องเสียค่าเช่าที่ดินในอัตราสูงเกินสมควร ที่ดินขาดการบำรุงรักษา จึงทำให้อัตราผลิตผลเกษตรกรรมอยู่ในระดับต่ำ เกษตรกรไม่ได้รับความเป็นธรรมและเสียเปรียบจากระบบการเช่าที่ดินและการจำหน่ายผลิตผลตลอดมา ซึ่งส่งผลให้เกิดภาวะความยุ่งยากทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม การปกครองและการเมืองของประเทศเป็นอย่างมาก จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยด่วนที่สุด โดยวิธีการปฏิรูปที่ดิน เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีที่ดินทำกิน และให้การใช้ที่ดินเกิดประโยชน์มากที่สุด พร้อมกับการจัดระบบการผลิตและจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรม เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่เกษตรกร ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสนองแนวนโยบายแห่งรัฐในการลดความเหลื่อมล้ำในฐานะของบุคคลในทางเศรษฐกิจและสังคม ตามที่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

ฉบับพิเศษ หน้า ๔๗
เล่ม ๙๓ ตอนที่ ๑๔๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๙

พระราชบัญญัติ
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๙
เป็นปีที่ ๓๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๔๘
เล่ม ๙๓ ตอนที่ ๑๔๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๙

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของแต่ละกระทรวง

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้"

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ฉบับพิเศษ หน้า ๔๙
เล่ม ๙๓ ตอนที่ ๑๔๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๙

"มาตรา ๓๕ การชำระราคาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อตามพระราชบัญญัตินี้ ให้จ่ายเป็นเงินสด หรือเงินสดและพันธบัตรของรัฐบาล ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

การชำระค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้จ่ายเป็นเงินสดส่วนหนึ่ง และส่วนที่เหลือให้จ่ายเป็นพันธบัตรของรัฐบาล ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ให้กระทรวงการคลังโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี มีอำนาจออกพันธบัตร เพื่อชำระราคาหรือค่าทดแทนตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง และมีอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาไถ่ถอน เงื่อนไข และวิธีการในการออกพันธบัตร ทั้งนี้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

พันธบัตรตามวรรคสามเมื่อครบกำหนดชำระให้ชำระจากเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม"

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
ธานินทร์ กรัยวิเชียร
นายกรัฐมนตรี

ฉบับพิเศษ หน้า ๕๐
เล่ม ๙๓ ตอนที่ ๑๔๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๙

หมายเหตุ :– เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ยังมีบทบัญญัติไม่รัดกุมและเหมาะสม ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการปฏิรูปที่ดินอยู่หลายประการ และมีบางประการได้แก่เรื่อง การออกพันธบัตร การชำระราคาหรือค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สมควรแก้ไขเพิ่มเติมเสียใหม่โดยรีบด่วน เพื่อให้การปฏิบัติตามกฎหมายเกิดความคล่องตัวและสนองนโยบายการปฏิรูปที่ดินของรัฐบาลได้รวดเร็วยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๒
เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๔๙ ราชกิจจานุเบกษา ๙ กันยายน ๒๕๓๒

พระราชบัญญัติ

การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๓๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๒
เป็นปีที่ ๔๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒"

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๓
เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๔๔ ราชกิจจานุเบกษา ๘ กันยายน ๒๕๓๒

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า "เกษตรกร" ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"เกษตรกร" หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และให้หมายความรวมถึงบุคคลผู้ยากจนหรือผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม หรือผู้เป็นบุตรของเกษตรกร บรรดาซึ่งไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเองและประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาด้วย"

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า "คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด" ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๒ ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมประมง อธิบดี

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๔
เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๔๕ ราชกิจจานุเบกษา ๘ กันยายน ๒๕๓๒

กรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม อธิบดีกรมธนารักษ์ อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย และประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการ และกรรมการอื่นอีกไม่เกินเก้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนเกษตรกรหกคนและผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินสามคน ให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นกรรมการและเลขานุการ

เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ ใช้บังคับในท้องที่กรุงเทพมหานครแล้ว ให้คณะกรรมการทำหน้าที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสำหรับกรุงเทพมหานครด้วย

มาตรา ๑๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๒ วรรคสอง เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ ใช้บังคับในเขตอำเภอหนึ่งอำเภอใดในจังหวัดใดแล้ว ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำจังหวัดขึ้นคณะหนึ่งในจังหวัดนั้น เรียกว่า "คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด" ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ เกษตรจังหวัด ปศุสัตว์จังหวัด ป่าไม้จังหวัด ประมงจังหวัด ผู้แทนกรมชลประทาน ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน สหกรณ์จังหวัด พาณิชย์จังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด นายอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำ

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๕
เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๔๕ ราชกิจจานุเบกษา ๙ กันยายน ๒๕๓๒

กิ่งอำเภอในท้องที่ที่มีการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พัฒนาการจังหวัด ประชาสงเคราะห์จังหวัด ราชพัสดุจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และผู้แทนเกษตรกรในจังหวัดนั้นอีกสี่คนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ"

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"การกำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดเฉพาะที่ดินที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นจะถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นหลักก็ได้ โดยให้ดำเนินการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในเขตท้องที่อำเภอที่มีเกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเอง หรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ หรือต้องเช่าที่ดินของผู้อื่นประกอบเกษตรกรรมอยู่เป็นจำนวนมาก ตลอดจนที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำเป็นเกณฑ์ในการจัดอันดับความสำคัญในการกำหนดเขตก่อนหลัง ในกรณีที่ถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นเขตปฏิรูปที่ดินนั้น ให้หมายถึงเฉพาะที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล"

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๕ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๖
เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๔๘ ราชกิจจานุเบกษา ๘ กันยายน ๒๕๓๒

"มาตรา ๒๕ ทวิ ถ้าที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มาเป็นแปลงเล็กแปลงน้อยและมิได้อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดที่ดินนั้นให้กับเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้ ตามมาตรา ๓๐ เสมือนว่าเป็นที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยไม่ต้องดำเนินการกำหนดเขตที่ดินในท้องที่นั้นให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ตามมาตรา ๒๕"

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๒๖ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในท้องที่ใดแล้ว

(๑) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน แต่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือได้เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันก็ดี หรือพลเมืองยังใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอยู่ หรือยังไม่เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน' เมื่อได้จัดที่ดินแปลงอื่นให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทน โดยคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ดี ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าวโดยมิต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

(๒) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือ

ที่ดินที่ได้สงวนหรือหวงห้ามไว้ตามความต้องการของทางราชการ เมื่อกระทรวงการคลังได้ให้ความยินยอมแล้ว ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าว โดยมิต้องดำเนินการถอนสภาพตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

(๓) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า หรือที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้ง หรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดินและที่ดินนั้นอยู่นอกเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

(๔) ถ้าเป็นที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินเขตป่าสงวนแห่งชาติส่วนใดแล้ว เมื่อ ส.ป.ก. จะนำที่ดินแปลงใดในส่วนนั้นไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในที่ดินแปลงนั้น และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้โดยไม่ต้องดำเนินการเพิกถอนตามกฎหมายป่าสงวนแห่งชาติ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตาม (๔) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ และมีอำนาจ

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๘
เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๔๙ ราชกิจจานุเบกษา ๙ กันยายน ๒๕๓๒

ในการให้เช่าที่ดินอันเป็นป่าสงวนแห่งชาติดังกล่าวได้ และให้ค่าเช่าที่ได้มาตกเป็นของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม"

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

"ในการจัดซื้อที่ดินตามมาตรานี้ ถ้าเจ้าของที่ดินประสงค์จะขายที่ดินของตนให้ทั้งหมด ก็ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อได้"

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๓๐ บรรดาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก. ได้มาให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ตามขนาดการถือครองในที่ดินดังกล่าวต่อไปนี้

(๑) จำนวนที่ดินไม่เกินห้าสิบไร่ สำหรับเกษตรกรและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ซึ่งประกอบเกษตรกรรมอย่างอื่นนอกจากเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ตาม (๒)

(๒) จำนวนที่ดินไม่เกินหนึ่งร้อยไร่ สำหรับเกษตรกรและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ซึ่งใช้ประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด

(๓) จำนวนที่ดินที่คณะกรรมการเห็นสมควร สำหรับสถาบันเกษตรกร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงประเภทและลักษณะการดำเนินงานของสถาบันเกษตรกรนั้น ๆ

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๕
เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๔๘ ราชกิจจานุเบกษา ๘ กันยายน ๒๕๓๒

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการจัดให้เกษตรกร และเป็นที่ดินที่คณะกรรมการกำหนดมิให้มีการโอนสิทธิในที่ดินก็ให้จัดให้เกษตรกรเช่า ในกรณีอื่นให้จัดให้เกษตรกรเช่าหรือเช่าซื้อตามที่เกษตรกรแสดงความจำนง ถ้าเป็นการจัดให้สถาบันเกษตรกรให้จัดให้สถาบันเกษตรกรเช่า

บรรดาที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มา ถ้าเป็นที่ดินของรัฐและมีเกษตรกรถือครองอยู่แล้วเกินจำนวนที่กำหนดในวรรคหนึ่งก่อนเวลาที่คณะกรรมการกำหนด เมื่อเกษตรกรดังกล่าวยื่นคำร้องและยินยอมชำระค่าเช่า หรือค่าชดเชยที่ดินในอัตราหรือจำนวนที่เพิ่มขึ้นตามที่คณะกรรมการกำหนด สำหรับที่ดินส่วนที่เกินตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการจัดที่ดินให้เกษตรกรเช่าหรือจัดให้ แล้วแต่กรณี ตามจำนวนที่เกษตรกรถือครองได้ แต่เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินหนึ่งร้อยไร่ ในการกำหนดอัตราค่าเช่าหรือค่าชดเชยที่ดินดังกล่าว ต้องคำนึงถึงระยะเวลาและวิธีการที่เกษตรกรได้ที่ดินนั้นมา ความสามารถในการทำประโยชน์ ประเภทของเกษตรกรรม และการทำประโยชน์ที่ได้ทำไว้แล้วในที่ดินนั้น

ในการจัดที่ดินให้เกษตรกรตามวรรคสาม ถ้าเกษตรกรได้เข้าครอบครองที่ดินดังกล่าวก่อน พ.ศ. ๒๕๑๐ ให้เรียกเก็บเฉพาะค่าธรรมเนียมในการโอนและรังวัด และค่าปรับปรุงพัฒนาที่ดินที่ ส.ป.ก. ดำเนินการให้ตามจำนวนที่คณะกรรมการกำหนด เฉพาะส่วนที่ไม่เกินห้าสิบไร่

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๐
เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๔๔ ราชกิจจานุเบกษา ๙ กันยายน ๒๕๓๒

นอกจากการจัดที่ดินให้แก่บุคคลตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ให้แก่บุคคลใดเช่า เช่าซื้อ ซื้อ หรือเข้าทำประโยชน์ เพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาได้ ทั้งนี้ ตามขนาดการถือครองในที่ดินที่คณะกรรมการเห็นสมควร ซึ่งต้องไม่เกินห้าสิบไร่ ส่วนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการอนุญาตหรือการให้ผู้ได้รับอนุญาตถือปฏิบัติให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

การจัดที่ดินให้เช่าหรือเช่าซื้อตามมาตรานี้ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เกี่ยวกับการควบคุมการเช่าหรือเช่าซื้อ และสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อดังกล่าวจะโอนแก่กันได้หรือตกทอดทางมรดกได้เฉพาะตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด"

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๓๒ ถ้า ส.ป.ก. ได้ที่ดินแปลงใดมาโดยการจัดซื้อหรือเวนคืนหรือได้มาตามมาตรา ๒๕ ทวิ เพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้สิทธิของผู้เช่าที่ดินแปลงนั้นตามสัญญาเช่าหรือตามกฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นอันสิ้นสุดลง"

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในวรรคสาม ของมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๑
เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๔๕ ราชกิจจานุเบกษา ๙ กันยายน ๒๕๓๒

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

"มาตรา ๓๖ ทวิ บรรดาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ใด ๆ ที่ ส.ป.ก. ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ หรือได้มาโดยประการอื่นที่มิวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่ให้ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ และให้ ส.ป.ก. เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์เพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดินมีอำนาจออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเกี่ยวกับที่ดินของ ส.ป.ก. ตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ตามที่ ส.ป.ก. ร้องขอ"

มาตรา ๑๔ ที่ราชพัสดุที่กระทรวงการคลังได้มาเนื่องจากการจัดซื้อของ ส.ป.ก. หรือมีผู้ยกให้แก่ ส.ป.ก. เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมซึ่งมีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กระทรวงการคลังดำเนินการโอนที่ราชพัสดุดังกล่าวให้เป็นกรรมสิทธิ์ของ ส.ป.ก. เพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ การโอนที่ราชพัสดุดังกล่าวมิให้นำความในมาตรา ๘ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาใช้บังคับ และให้ดำเนินการโอนตามประมวลกฎหมายที่ดิน

บรรดานิติกรรมใด ๆ ที่ได้กระทำเกี่ยวกับที่ดินตามวรรคหนึ่ง ให้คงมีผลใช้ได้ต่อไป

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๒
เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๔๘ ราชกิจจานุเบกษา ๘ กันยายน ๒๕๓๒

มาตรา ๑๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ
นายกรัฐมนตรี

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๓
เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๔๕ ราชกิจจานุเบกษา ๙ กันยายน ๒๕๓๒

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ประเทศไทยได้จัดให้มีการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมาระยะหนึ่งแล้ว แต่การดำเนินการยังมีอุปสรรคทำให้การงานไม่อาจดำเนินไปโดยเหมาะสมตามควร สมควรขยายขอบเขตการจัดที่ดินในการปฏิรูปที่ดินให้กว้างขวางขึ้นให้สามารถช่วยเหลือผู้ที่ประสงค์จะเป็นเกษตรกรได้ และอาจจัดที่ดินให้แก่ผู้ประกอบกิจการสนับสนุนและต่อเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินได้ด้วย เพื่อให้งานดำเนินไปครบวงจรของภาคเกษตรกรรม นอกจากนั้น ในการจัดหาที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้มีปัญหาว่าจะจัดซื้อที่ดินจากผู้ที่สมัครใจขายได้หมดทั้งแปลงหรือไม่ และการนำที่ดินของรัฐมาใช้จัดที่ดินมีปัญหาว่า ยังไม่มีแนวทางที่แน่ชัดระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบเกิดปัญหาว่า ส.ป.ก. สมควรจะนำที่ดินส่วนใดมาใช้จัดได้เมื่อใดและเพียงใด ทั้งยังมีข้อจำกัดที่ ส.ป.ก. จะเข้าดำเนินการในที่ดินที่มีผู้ประสงค์บริจาค เพราะที่ดินนั้นต้องกลายเป็นที่ราชพัสดุและที่ดินอาจมีขนาดไม่กว้างมาก ซึ่งไม่เหมาะสมที่จะกำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเล็ก ๆ โดยพระราชกฤษฎีกาหลายฉบับ ส่วนในขั้นนำที่ดินมาจัดให้แก่ประชาชนนั้น กฎหมายปัจจุบันได้แยกข้อแตกต่างระหว่างที่ดินที่เป็นของรัฐมาแต่เดิมกับที่ดินที่ได้มาโดยการจัดซื้อหรือเวนคืน ทำให้ไม่อาจจัดสิทธิในที่ดินให้แก่ประชาชนให้สอดคล้องกัน สมควรแก้ไขโดยคำนึงถึงเป้าหมายและความต้องการของผู้ขอรับการจัดที่ดินเป็นสำคัญ เพื่อให้สิทธิในที่ดินมีส่วนเกื้อหนุนสภาพความเป็นอยู่ในภาคเกษตรกรรมตามความเป็นจริง อนึ่ง องค์ประกอบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และแนวทางในการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินยังไม่เหมาะสม สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายปัจจุบันเสียใหม่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชกฤษฎีกา
กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระราคา
และค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์
ในเขตปฏิรูปที่ดิน
พ.ศ. 2520

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2520
เป็นปีที่ 32 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระราคาและค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระราคาและค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2520”

มาตรา 2 พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 การชำระราคาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อให้จ่ายเป็นเงินสดหรือเงินสดและพันธบัตรของรัฐบาล ตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(1) ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อ ซึ่งมีราคาไม่เกินหนึ่งแสนบาทให้จ่ายเป็นเงินสดทั้งหมด

(2) ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อ ซึ่งมีราคาเกินหนึ่งแสนบาทขึ้นไป สำหรับจำนวนเงินหนึ่งแสนบาทแรกให้จ่ายตาม (1) ส่วนที่เกินหนึ่งแสนบาทให้จ่ายเป็นเงินสดร้อยละยี่สิบห้า และจ่ายเป็นพันธบัตรของรัฐบาลร้อยละเจ็ดสิบห้า

มาตรา 4 การชำระค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืน ให้จ่ายเป็นเงินสดส่วนหนึ่งและส่วนที่เหลือให้จ่ายเป็นพันธบัตรของรัฐบาล ตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(1) ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืน ซึ่งมีค่าทดแทนไม่เกินหนึ่งแสนบาท ให้

จ่ายเป็นเงินสดร้อยละห้าสิบ ส่วนที่เหลือให้จ่ายเป็นพันธบัตรของรัฐบาล

(2) ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืน ซึ่งมีค่าทดแทนเกินหนึ่งแสนบาท สำหรับจำนวนเงินหนึ่งแสนบาทแรกให้จ่ายตาม (1) ส่วนที่เกินหนึ่งแสนบาทให้จ่ายเป็นเงินสดร้อยละยี่สิบห้า และจ่ายเป็นพันธบัตรของรัฐบาลร้อยละเจ็ดสิบห้า

มาตรา 5 การชำระราคาตามมาตรา 3 (2) หรือการชำระค่าทดแทนตามมาตรา 4 นั้น เมื่อจ่ายเป็นพันธบัตรของรัฐบาลตามมูลค่าแล้วยังมีจำนวนเงินเหลืออยู่ไม่เท่ามูลค่าของหนึ่งหน่วยพันธบัตรที่ตราไว้ให้จ่ายเป็นเงินสด

มาตรา 6 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ธานินทร์ กรัยวิเชียร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้คือ โดยที่พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 บัญญัติให้การชำระราคาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อและการชำระค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืนเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้ขึ้น

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 94 ตอนที่ 46 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2520)

พระราชกฤษฎีกา
กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระราคา
และค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2536

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2536
เป็นปีที่ 48 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระราคา และค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 175 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการชำระราคาและค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536

มาตรา 2 พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระราคาและค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2520 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 3 การชำระราคาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อ ให้จ่ายเป็นเงินสดหรือเงินสดและพันธบัตรของรัฐบาล ตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(1) ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อซึ่งมีราคาไม่เกินแปดล้านบาท ให้จ่ายเป็นเงินสดทั้งหมด

(2) ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อซึ่งมีราคาเกินแปดล้านบาทขึ้นไปสำหรับจำนวนเงินแปดล้านบาทแรกให้จ่ายตาม (1) ส่วนที่เกินแปดล้านบาทให้จ่ายเป็นเงินสดร้อยละยี่สิบห้า และจ่ายเป็นพันธบัตรของรัฐบาลร้อยละเจ็ดสิบห้า เว้นแต่ในกรณีส่วนที่จะต้องจ่ายเป็นพันธบัตรรัฐบาลมีจำนวนต่ำกว่าหนึ่งหมื่นบาท ให้จ่ายเป็นเงินสด"

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
ชวน หลีกภัย
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ - เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้คือ โดยที่หลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระราคาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินซึ่งกำหนดไว้ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระราคาและค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2520 ยังไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน เนื่องจากราคาที่ดินได้ปรับตัวสูงขึ้นมาก ประกอบกับดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาลมักจะมีอัตราต่ำ กว่าดอกเบี้ยเงินฝากประจำ การแลกเปลี่ยนพันธบัตรรัฐบาลเป็นเงินสดจะมีส่วนลดสูง และสถาบันการเงินที่จะรับแลกเปลี่ยนก็มีอยู่น้อย ทำให้การใช้พันธบัตรไม่แพร่หลายและไม่จูงใจให้มีการขายที่ดินให้แก่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการชำระราคาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยเพิ่มจำนวนเงินที่จะชำระเป็นเงินสดให้มากขึ้น อันจะเป็นการส่งเสริมนโยบายการซื้อที่ดินแปลงใหญ่เพื่อนำมาจัดให้เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินทำกินต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา หน้า 18 เล่ม 110 ตอนที่ 87 วันที่ 2 กรกฎาคม 2536)

กฎกระทรวง
ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2519)
ออกตามความในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พ.ศ. 2518

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

บทบัญญัติมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มิให้ใช้บังคับแก่ที่ดิน ดังต่อไปนี้

(1) ที่ดินที่เป็นเขตปลอดภัยในราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยเขตปลอดภัยในราชการทหาร

(2) ที่ดินที่กำหนดตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการกำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ หรือที่ดินที่อยู่ในเขตของผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

(3) ที่ดินในบริเวณที่จัดให้เป็นที่อยู่อาศัยหรือบริเวณชุมชนตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการผังเมืองตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

(4) ที่ดินที่ใช้ในกิจการอุตสาหกรรมที่ได้ดำเนินกิจการอยู่ก่อนการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้เท่าที่จำเป็นตามขนาดและประเภทของกิจการอุตสาหกรรม ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

ให้ไว้ ณ วันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2519
(ลงชื่อ) พลตรี ป. อดิเรกสาร
(ประมาณ อดิเรกสาร)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(ลงชื่อ) ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช
(หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 91 วันที่ 13 กรกฎาคม 2519)

กฎกระทรวง
ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2526)
ออกตามความในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พ.ศ. 2518

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และมาตรา 29 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (5) (6) (7) และ (8) แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. 2519) ออกตามความในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

"(5) ที่ดินที่ใช้ในกิจการตามความมุ่งหมายของสภากาชาดไทย

(6) ที่ดินที่ใช้ในกิจการโรงพยาบาล สถานพยาบาล โรงเรียน หรือสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้ เท่าที่จำเป็นตามขนาด และประเภทของกิจการตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

(7) ที่ดินที่ใช้ในกิจการของผู้ได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน ทั้งนี้ ตามจำนวนที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาเห็นสมควร

(8) ที่ดินที่ใช้ในกิจการขององค์การหรือทบวงการระหว่างประเทศที่มีกฎหมายคุ้มครองการดำเนินงานในประเทศไทยหรือรัฐบาลไทยได้ให้ความเห็นชอบแล้ว"

ให้ไว้ ณ วันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2526
(ลงชื่อ) ปรีดา พัฒนถาบุตร
(นายปรีดา พัฒนถาบุตร)
รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(ลงชื่อ) พลเอก สิทธิ จิรโรจน์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 100 ตอนที่ 80 วันที่ 16 พฤษภาคม 2526)

กฎกระทรวง
ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2528)
ออกตามความในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พ.ศ. 2518

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ในกฎกระทรวงนี้

"สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่" หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องถิ่นซึ่งที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนตั้งอยู่หรือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการตามมาตรา 11 วรรคสอง

"ผู้มีสิทธิอุทธรณ์" หมายความว่า เจ้าของที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือผู้มีสิทธิได้รับค่าทดแทนอันเนื่องมาจากการเวนคืนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว

ข้อ 2. การอุทธรณ์จำนวนเงินค่าทดแทนที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา 40 ให้ทำตามแบบ ส.ป.ก.4-02 ท้ายกฎกระทรวงนี้ และให้แนบสำเนาหรือภาพถ่ายเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้มาด้วย คือ

(1) ในกรณีที่ผู้มีสิทธิอุทธรณ์เป็นบุคคลธรรมดา

(ก) บัตรประจำตัวประชาชนหรือทะเบียนบ้านของผู้มีสิทธิอุทธรณ์ ถ้าเป็นการอุทธรณ์แทนให้ผู้อุทธรณ์แทนแนบในมอบฉันทะหรือหลักฐานแสดงอำนาจหน้าที่ของตน พร้อมทั้งบัตรประจำตัวประชาชนหรือทะเบียนบ้านของผู้อุทธรณ์แทนมาด้วย

(ข) หนังสือแจ้งจำนวนเงินค่าทดแทนของพนักงานเจ้าหน้าที่

(ค) หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืน

(ง) เอกสารที่แสดงว่าเป็นผู้มีสิทธิที่จะได้รับเงินค่าทดแทน

(2) ในกรณีที่ผู้มีสิทธิอุทธรณ์เป็นนิติบุคคล

(ก) หนังสือรับรองการจดทะเบียนหรือหลักฐานเป็นนิติบุคคล

(ข) หลักฐานที่แสดงว่าบุคคลใดเป็นผู้ที่มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล

(ค) เอกสารตามที่ระบุไว้ใน (1) (ข) (ค) และ (ง)

(3) การยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ตามมาตรา 40 ถ้าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นต่อ ส.ป.ก. หรือจะส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนถึง ส.ป.ก. ก็ได้ ถ้าตั้งอยู่ในเขตจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่หรือจะส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนถึงสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ก็ได้ ในกรณีที่ส่งคำอุทธรณ์ทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ให้ถือวันที่ปรากฏในหลักฐานทางไปรษณีย์เป็นวันยื่นอุทธรณ์

เมื่อได้รับคำอุทธรณ์แล้ว ให้ ส.ป.ก. หรือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ออกใบรับอุทธรณ์ให้แก่ผู้มีสิทธิอุทธรณ์หรือผู้ถูกอุทธรณ์แทน แล้วแต่กรณี ไว้เป็นหลักฐาน คำอุทธรณ์ที่ยื่นต่อ ส.ป.ก. หรือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่โดยตรง ให้ออกใบรับอุทธรณ์ในวันยื่นอุทธรณ์ ถ้าได้รับคำอุทธรณ์ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนให้ส่งใบรับอุทธรณ์ไปให้ภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ และให้ ส.ป.ก. หรือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่เสนอคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์โดยเร็ว

ข้อ 4. ภายในกำหนดเวลาการยื่นอุทธรณ์ ผู้มีสิทธิอุทธรณ์หรือผู้อุทธรณ์แทน แล้วแต่กรณี อาจขอแก้ไขเพิ่มเติมคำอุทธรณ์ได้โดยทำเป็นหนังสือชี้แจงเหตุผลที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมคำอุทธรณ์ยื่นต่อ ส.ป.ก. หรือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ แล้วแต่กรณี และให้ ส.ป.ก. หรือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่เสนอคำอุทธรณ์ที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมต่อคณะกรรมการอุทธรณ์โดยเร็ว

ข้อ 5. ภายในกำหนดเวลาการยื่นอุทธรณ์ ผู้มีสิทธิอุทธรณ์หรือผู้อุทธรณ์แทน แล้วแต่กรณี อาจขอยื่นเอกสารหลักฐานประกอบคำอุทธรณ์เพิ่มเติมต่อ ส.ป.ก. หรือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ แล้วแต่กรณีได้ โดยทำเป็นหนังสือชี้แจงเหตุผลที่มิได้ยื่นเอกสารหลักฐานนั้น พร้อมคำอุทธรณ์ และให้ ส.ป.ก. หรือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่เสนอเอกสารหลักฐานประกอบคำอุทธรณ์เพิ่มเติมต่อคณะกรรมการอุทธรณ์โดยเร็ว

ในกรณีที่พ้นกำหนดเวลาการยื่นอุทธรณ์แล้ว ถ้าผู้มีสิทธิอุทธรณ์ หรือผู้อุทธรณ์แทน แล้วแต่กรณี มีเหตุผลแสดงว่าตนไม่อาจยื่นเอกสารหลักฐานประกอบคำอุทธรณ์เพิ่มเติมภายในกำหนดเวลาการยื่นอุทธรณ์ได้ จะขอยื่นเอกสารหลักฐานนั้นต่อ ส.ป.ก. หรือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่เพื่อเสนอต่อไปยังคณะกรรมการอุทธรณ์โดยเร็วหรือจะขอยื่นต่อคณะกรรมการอุทธรณ์โดยตรงก็ได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าเวลาใด ๆ ก่อนมีการวินิจฉัยคำอุทธรณ์ ถ้าคณะกรรมการอุทธรณ์เห็นว่าผู้ขอยื่นเอกสารหลักฐานดังกล่าวมีเหตุผลอันสมควรและเอกสารหลักฐานนั้นจำเป็นเพื่อให้การวินิจฉัยเป็นไปโดยเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการอุทธรณ์รับเอกสารหลักฐานนั้นไว้พิจารณา

ข้อ 6. ในการวินิจฉัยคำอุทธรณ์เรื่องใด ห้ามมิให้กรรมการอุทธรณ์ผู้มีส่วนได้เสียในอุทธรณ์เรื่องนั้นเข้าร่วมประชุม เว้นแต่เป็นการเข้าชี้แจงตามข้อ 8

ข้อ 7. ก่อนที่คณะกรรมการอุทธรณ์จะได้วินิจฉัยคำอุทธรณ์ ผู้มีสิทธิอุทธรณ์หรือผู้อุทธรณ์แล้วแต่กรณี อาจขอมาชี้แจงหรือนำบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาชี้แจงต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ได้ แต่ต้องมาชี้แจงหรือนำบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาชี้แจงภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการอุทธรณ์กำหนด

ข้อ 8. คณะกรรมการอุทธรณ์หรือคณะอนุกรรมการซึ่งคณะกรรมการอุทธรณ์แต่งตั้งจะแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้มีสิทธิอุทธรณ์หรือผู้อุทธรณ์แทน แล้วแต่กรณี มาชี้แจงหรือนำบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาชี้แจงหรือส่งเอกสารหลักฐานอย่างอื่นที่จำเป็นมาเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการวินิจฉัยก็ได้ โดยให้เวลาล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง

ข้อ 9. ถ้าผู้มีสิทธิอุทธรณ์หรือผู้อุทธรณ์แทน แล้วแต่กรณี ไม่มาชี้แจงหรือนำบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาชี้แจง หรือไม่ส่งเอกสารหลักฐานอย่างอื่นที่จำเป็นมาเพิ่มเติมตามข้อ 8. โดยมิได้แจ้งต่อคณะกรรมการอุทธรณ์หรือคณะอนุกรรมการซึ่งคณะกรรมการอุทธรณ์แต่งตั้ง แล้วแต่กรณี ถึงเหตุผลแห่งการนั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ต้องมาชี้แจงหรือวันที่ต้องส่งเอกสารหลักฐานดังกล่าวหรือแจ้งเหตุผลแห่งการนั้นแล้ว และคณะกรรมการอุทธรณ์หรือคณะอนุกรรมการดังกล่าวพิจารณาเห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควร ผู้มีสิทธิอุทธรณ์หรือผู้อุทธรณ์แทน แล้วแต่กรณี ย่อมไม่มีสิทธิที่จะโต้แย้งหรืออ้างอิงเอกสารหลักฐานนั้น

ข้อ 10. ผู้มีสิทธิอุทธรณ์หรือผู้อุทธรณ์แทนอาจขอถอนอุทธรณ์ต่อ ส.ป.ก. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ หรือคณะกรรมการอุทธรณ์ก็ได้ แล้วแต่กรณี

ข้อ 11. คำวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์ให้ทำเป็นหนังสือระบุเหตุผลแห่งการวินิจฉัย และลงลายมือชื่อกรรมการอุทธรณ์อย่างน้อยสามคน

ข้อ 12. เมื่อคณะกรรมการอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยแล้ว ให้แจ้งคำวินิจฉัยเป็นหนังสือไปยังผู้มีสิทธิอุทธรณ์หรือผู้อุทธรณ์แทน แล้วแต่กรณี ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้มีคำวินิจฉัย

ให้ไว้ ณ วันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2528

ณรงค์ วงศ์วรรณ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 102 ตอนที่ 124 วันที่ 11 กันยายน 2528)

ส.ป.ก.4-02

(สำหรับเจ้าหน้าที่เป็นผู้กรอก)

ที่ทำการ.....

เลขรับอุทธรณ์ที่.....

วันเดือนปีที่รับ.....

ชื่อผู้รับ.....

คำอุทธรณ์

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้อ 1. ข้าพเจ้า.....ตั้ง

❒ บ้านเรือน ❒ สำนักงาน อยู่เลขที่.....ตรอก/ซอย.....

ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

ขออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ตามมาตรา 40 ในนามของ.....

ตั้ง ❒ บ้านเรือน ❒ สำนักงาน อยู่เลขที่.....ตรอก/ซอย.....

ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

เพื่อคัดค้านจำนวนเงินค่าทดแทนที่คณะกรรมกำหนด ดังต่อไปนี้

(1) หนังสือสำคัญประเภท.....เลขที่.....

ระวาง.....เลขที่ดิน.....

หน้าสำรวจ.....ที่ดินตั้งอยู่ที่ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....เนื้อที่ตาม

หนังสือสำคัญ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

เนื้อที่ที่ถูกเวนคืน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

ซึ่งกำหนดเงินค่าทดแทนให้.....บาท (.....)

(2) หนังสือสำคัญประเภท.....เลขที่.....

ระวาง.....เลขที่ดิน.....

หน้าสำรวจ.....ที่ดินตั้งอยู่ที่ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....เนื้อที่ตาม

หนังสือสำคัญ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

เนื้อที่ที่ถูกเวนคืน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

ซึ่งกำหนดเงินค่าทดแทนให้.....บาท (.....)

(3) อสังหาริมทรัพย์ประเภท.....
จำนวน.....รายการ ซึ่งกำหนดเงินค่าทดแทนให้.....บาท
(.....)

(4) อสังหาริมทรัพย์ประเภท.....
จำนวน.....รายการ ซึ่งกำหนดเงินค่าทดแทนให้.....บาท
(.....)

(5) สิทธิตามสัญญาเช่าอสังหาริมทรัพย์ประเภท.....
ซึ่งกำหนดเงินค่าทดแทนให้.....บาท (.....)

(6) สิทธิตามมาตรา 1349 หรือมาตรา 1352 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
ประเภท.....ซึ่งกำหนดเงินค่าทดแทนให้.....บาท
(.....)

ในโครงการปฏิรูปที่ดิน.....หมู่ที่.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....รวมเป็นเงินค่าทดแทนทั้งสิ้น.....บาท
(.....) ความละเอียดปรากฏในหนังสือแจ้งจำนวนเงินค่าทดแทนของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับเมื่อวันที่.....

ข้อ 2. ในการอุทธรณ์ตามข้อ 1. ข้าพเจ้ามีเหตุผลดังต่อไปนี้

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ข้อ 3. ด้วยเหตุผลดังกล่าวในข้อ 2. ข้าพเจ้าจึงขอให้คณะกรรมการอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อ 4. พร้อมกับคำอุทธรณ์ ข้าพเจ้าได้แนบเอกสารหลักฐานมาเพื่อประกอบการพิจารณาคือ

(1) .... ฉบับ

(2) .... ฉบับ

(3) .... ฉบับ

(4) .... ฉบับ

(5) .... ฉบับ

(6) .... ฉบับ

รวมทั้งสิ้น ..... ฉบับ

(ลายมือชื่อ).....ผู้มีสิทธิอุทธรณ์

ผู้อุทธรณ์แทน

หมายเหตุ

1. การกรอกข้อความในคำอุทธรณ์ ให้กรอกข้อความที่ต้องการให้ครบถ้วนด้วย ตัวพิมพ์หรือตัวบรรจง ทำเครื่องหมาย × ในช่อง ❑ ที่ต้องการและขีดข้อความที่ไม่ต้องการออก

ช่องกรอกข้อความส่วนใดที่ไม่พอที่จะกรอกข้อความได้จนหมดให้ใช้กระดาษอื่นพิมพ์หรือเขียนต่อแนบติดมากับคำอุทธรณ์ โดยถือเป็นส่วนหนึ่งแห่งคำอุทธรณ์

2. เอกสารประกอบคำอุทธรณ์ สำเนาหรือภาพถ่ายเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้ ต้องแนบมาพร้อมกับคำอุทธรณ์ด้วยคือ

(1) ในกรณีที่ผู้มีสิทธิอุทธรณ์เป็นบุคคลธรรมดา

(ก) บัตรประจำตัวประชาชนหรือทะเบียนบ้านของผู้มีสิทธิอุทธรณ์ ถ้าเป็นการอุทธรณ์แทนให้ผู้อุทธรณ์แทนแนบใบมอบฉันทะหรือหลักฐานแสดงอำนาจหน้าที่ของตน พร้อมทั้งบัตรประจำตัวประชาชนหรือทะเบียนบ้านของผู้อุทธรณ์แทนมาด้วย

(ข) หนังสือแจ้งจำนวนเงินค่าทดแทนของพนักงานเจ้าหน้าที่

(ค) หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืน

(ง) เอกสารที่แสดงว่าเป็นผู้มีสิทธิที่จะได้รับเงินค่าทดแทน

(2) ในกรณีที่ผู้มีสิทธิอุทธรณ์เป็นนิติบุคคล

(ก) หนังสือรับรองการจดทะเบียนหรือหลักฐานการเป็นนิติบุคคล

(ข) หลักฐานที่แสดงว่าบุคคลใดเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล

(ค) เอกสารตามที่ระบุไว้ใน (1) (ข) (ค) และ (ง)

นอกจากสำเนาหรือภาพถ่ายเอกสารหลักฐานตามที่ระบุไว้ใน (1) หรือ (2) แล้ว จะแนบเอกสารหลักฐานอื่นเพื่อประโยชน์แก่การวินิจฉัยคำอุทธรณ์มาด้วยก็ได้

3. กำหนดเวลาของการยื่นอุทธรณ์ การยื่นอุทธรณ์จะต้องกระทำภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจำนวนเงินค่าทดแทนของพนักงานเจ้าหน้าที่

4. วิธีการยื่นอุทธรณ์ การยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ ถ้าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) หรือจะส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนถึง ส.ป.ก. ก็ได้ ถ้าตั้งอยู่ในเขตจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครให้ยื่นต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ หรือจะส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนถึงสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ก็ได้

หมายเหตุ.- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 บัญญัติว่าหลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นอุทธรณ์และวิธีพิจารณาในการวินิจฉัยคำอุทธรณ์ของเจ้าของที่ดินหรือผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนเกี่ยวกับจำนวนเงินค่าทดแทนที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดในการเวนคืนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา 40 ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 102 ตอนที่ 124 วันที่ 11 กันยายน 2528)

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วย
การพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพิ่มขึ้นตามมาตรา 29
แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518
(ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2522

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19 (12) ประกอบกับมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพิ่มขึ้นตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2522"

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2522 เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการใด ๆ อันเป็นรายละเอียดในทางปฏิบัติได้เท่าที่ไม่ขัดต่อระเบียบนี้

หมวด 1
การขอมีสิทธิในที่ดินเพิ่มขึ้นไม่เกินหนึ่งพันไร่

ข้อ 4. เจ้าของที่ดินซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์ครบถ้วนดังต่อไปนี้ให้มีสิทธิยื่นคำร้องได้

(1) เป็นผู้ที่ได้ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองในที่ดินรวมกันเกินกว่าหนึ่งร้อยไร่ สำหรับที่ดินที่ใช้เพื่อการเลี้ยงสัตว์จำพวกสัตว์ใหญ่ หรือเกินกว่าห้าสิบไร่สำหรับที่ดินที่ใช้เพื่อการเกษตรกรรมอย่างอื่น

(2) เป็นผู้ประกอบการเกษตรกรรมด้วยตนเองตาม (1) อยู่แล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปีก่อนวันที่ 6 มีนาคม 2518

(3) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีปัจจัยที่จะทำที่ดินนั้นให้เป็นประโยชน์ในทางเกษตรกรรมตามหลักเกณฑ์การพิจารณาในข้อ 5

ข้อ 5. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการสอบสวนเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้ขออนุญาต ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้หรือปัจจัยอื่น ที่จะทำที่ดินนั้นให้เป็นประโยชน์ในทางเกษตรกรรมได้ โดยให้พิจารณารายละเอียดข้อเท็จจริงซึ่งเกี่ยวข้องตามควรแก่กรณีในเรื่อง

(1) แรงงานในการประกอบเกษตรกรรม ได้แก่ การใช้แรงงานคน การใช้แรงงานสัตว์ การใช้แรงงานเครื่องจักร การใช้แรงงานผสม ตลอดทั้งเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์อื่นที่ใช้ประกอบเกษตรกรรม

(2) ทุน ซึ่งใช้หรืออาจใช้เป็นทุนในการประกอบเกษตรกรรมได้

(ก) ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อื่น ๆ อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ ได้แก่ สภาพ ทำเล ที่ตั้ง ของที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อื่น จำนวน เนื้อที่ สิทธิในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อื่น ที่ดินแปลงที่ขออนุญาตมีสิทธิเพิ่มขึ้น การใช้ประโยชน์ในที่ดิน วันเริ่มใช้ประโยชน์ จำนวนครั้งในการใช้ประโยชน์ต่อปี และผลผลิตต่อไร่ต่อปี

(ข) สังหาริมทรัพย์ใด ๆ อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ซึ่งใช้หรืออาจใช้เป็นทุนในการประกอบเกษตรกรรม ได้แก่ ประเภท ชนิด จำนวน คุณภาพ และการถือกรรมสิทธิ์

(ค) เงินทุน ได้แก่ เงินสดในมือ สถานะทางเศรษฐกิจ รายได้ จากการประกอบอาชีพหลักและอาชีพรอง หรือจากการประกอบกิจการอื่นเฉลี่ยต่อปี และความสามารถในการสร้างเครดิตเพื่อสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบเกษตรกรรม

(3) ความรู้ความสามารถในการประกอบการเกษตรกรรม ได้แก่ วิธีการและการดำเนินการประกอบการเกษตรกรรม การพัฒนาที่ดินเพื่อเพิ่มผลผลิต เช่น การใช้ปุ๋ย การใช้ยาปราบศัตรูพืช การอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น

(4) กรณีอื่นที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าจำเป็นในการพิจารณาอนุญาต

เมื่อได้ทำการสอบสวนรายละเอียดดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาความเหมาะสมของผู้ขออนุญาตว่าเป็นผู้มีความสามารถ ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้หรือปัจจัยอื่นพอที่จะทำประโยชน์ในที่ดินที่ขออนุญาตนั้นให้เป็นประโยชน์ในทางเกษตรกรรมได้หรือไม่ โดยให้พิจารณาตามประเภท ชนิด จำนวน ของการใช้แรงงาน ทุน และ ความรู้ความสามารถในการจัดการ ให้สอดคล้องกับประเภทและชนิดของการประกอบการเกษตรกรรมเป็นท้องที่ ๆ ไป โดยให้ดำเนินการต่อไปตามข้อ 14 และนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อพิจารณา

ข้อ 6. ในการอนุญาตให้เจ้าของที่ดินมีสิทธิในที่ดินเพิ่มขึ้นตามหมวดนี้ให้กำหนดเงื่อนไขในหนังสืออนุญาตดังนี้

(1) ไม่กระทำการแบ่งแยกหรือโอนสิทธิในที่ดินนั้นไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน เว้นแต่เป็นการตกทอดทางมรดกแก่ทายาทโดยธรรม หรือโอนไปยังสถาบันเกษตรกรหรือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

(2) ไม่ก่อให้เกิดภาระติดพันใด ๆ ซึ่งที่ดิน เว้นแต่เป็นการจำนองโดยได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือผู้ซึ่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมอบหมาย ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(ก) ถ้าจำนวนเนื้อที่การถือครองที่ดินไม่เกิน 200 ไร่ ให้เจ้าของที่ดินจำนองต่อสถาบันเกษตรกร หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเท่านั้น

(ข) ถ้าจำนวนเนื้อที่การถือครองที่ดินมีเกินกว่าใน (ก) จะจำนองต่อสถาบันการเงินอื่นตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดก็ได้

(3) ต้องใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อประกอบการเกษตรกรรมตามประเภทที่ระบุไว้ในคำขออนุญาต ทั้งต้องประกอบเกษตรกรรมดังกล่าวด้วยตนเองทั้งในส่วนที่ขอให้คงสิทธิของตนไว้ตามกฎหมายและในส่วนที่ได้รับสิทธิเพิ่มขึ้น โดยต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด ทั้งนี้เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นการเฉพาะคราว

(4) ต้องยินยอมให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเข้าดำเนินการใด ๆ อันเป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวข้องกับงานปฏิรูปที่ดินหรืองานจัดรูปที่ดิน ทั้งต้องอำนวยความสะดวกแก่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามสมควร

(5) ต้องยินยอมออกค่าใช้จ่ายสำหรับเป็นค่าก่อสร้างสิ่งสาธารณูปการในเขตปฏิรูปที่ดินเมื่อตนได้รับประโยชน์จากการนี้ ทั้งนี้ตามระเบียบที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

(6) ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

หมวด 2
การขอมีสิทธิในที่ดินเพิ่มขึ้นเกินหนึ่งพันไร่

ข้อ 7. เจ้าของที่ดินซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์ครบถ้วนดังต่อไปนี้มีสิทธิยื่นคำร้องได้

(1) เป็นผู้แสดงได้ว่าได้ประกอบการเกษตรกรรมด้วยตนเองในที่ดินเกินหนึ่งพันไร่มาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ก่อนวันที่ 6 มีนาคม 2516

(2) ผู้ขอจะประกอบการเกษตรกรรมด้วยตนเองในที่ดินนั้นต่อไป

(3) เป็นผู้มีความสามารถและมีเครื่องมือ เครื่องใช้ หรือปัจจัยอื่นที่จะทำที่ดินนั้นให้เป็นประโยชน์ในทางเกษตรกรรมได้

ข้อ 8. การพิจารณาความสามารถของผู้ขออนุญาต และเครื่องมือเครื่องใช้ หรือปัจจัยอื่นที่จะทำประโยชน์ในที่ดินนั้น ให้นำความในข้อ 5 มาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ด้วย

(1) ได้ลงทุนในการประกอบการเกษตรในที่ดินนั้นไปแล้วเป็นจำนวนมากและการลงทุนนั้นได้กระทำไปด้วยการส่งเสริมของรัฐ

(2) เป็นการประกอบการเพื่อพัฒนาวิทยาการเกษตรแผนใหม่ หรือที่ยังมีความต้องการอยู่มากภายในประเทศ หรือเพื่อการส่งออก

(3) ในการประกอบกิจการต่อไปนั้นต้องมีลักษณะที่ช่วยพัฒนาการเกษตรและช่วยเหลือเกษตรกรในด้านปัจจัยการผลิต เพื่อส่งเสริมผลผลิตการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตรได้อย่างกว้างขวางในเรื่องสาธิต และเป็นตลาดรับซื้อผลิตผลเกษตรกรรมจากเกษตรกรโดยตรง

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อพิจารณา โดยให้ดำเนินการตามข้อ 14

ข้อ 9. ในการอนุญาตให้เจ้าของที่ดินมีสิทธิในที่ดินเพิ่มขึ้นตามหมวดนี้ให้กำหนดเงื่อนไขในหนังสืออนุญาต ดังนี้

(1) ต้องประกอบกิจการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ 8 โดยให้สอดคล้องกับแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

(2) เมื่อพ้นสิบห้าปีหากสถาบันเกษตรกรมีความต้องการและสามารถจะเป็นผู้ถือหุ้นในกิจการนั้น เจ้าของที่ดินต้องยินยอมให้สถาบันเกษตรกรถือหุ้นในกิจการนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละหกสิบของจำนวนหุ้นทั้งหมด ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามวิธีการและรายละเอียดที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

(3) ให้นำเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อ 6 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด 3
การขอมีสิทธิในที่ดินเพิ่มขึ้นเกินยี่สิบไร่แต่ไม่เกินห้าสิบไร่หรือหนึ่งร้อยไร่

ข้อ 10. เจ้าของที่ดินซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์ครบถ้วนดังต่อไปนี้มีสิทธิยื่นคำร้องได้

(1) เป็นผู้มีความประสงค์ที่จะประกอบการเกษตรกรรมในที่ดินนั้นด้วยตนเอง

(2) มีความรู้ความสามารถและมีปัจจัยที่จะทำที่ดินนั้นให้เป็นประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมได้

ข้อ 11. การสอบสวน การพิจารณา ความรู้ความสามารถและปัจจัยที่จะทำที่ดินนั้นให้เป็นประโยชน์ทางเกษตรกรรมได้ ให้นำความในข้อ 5 มาใช้บังคับตามควรแก่กรณี

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย โดยให้ดำเนินการตามข้อ 14

ข้อ 12. การกำหนดเงื่อนไขในหนังสืออนุญาตให้นำความในข้อ 6 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด 4
การประกาศ การยื่นคำร้อง การออกหนังสืออนุญาต และการฝ่าฝืนเงื่อนไขในการอนุญาต

ข้อ 13. ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดประกาศให้เจ้าของที่ดินหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายยื่นคำร้องขอมีสิทธิในที่ดินเพิ่มขึ้น ต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ซึ่งที่ดินตั้งอยู่ ตามแบบที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดภายในเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในกรณีที่มีเจ้าของที่ดินหลายคนในครอบครัวเดียวกันให้เจ้าของที่ดินทุกคนมอบหมายให้เจ้าของที่ดินคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ยื่นคำร้องขอเพียงคนเดียว

ประกาศตามวรรคหนึ่งให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอที่ทำการกำนัน แห่งท้องที่ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งละหนึ่งฉบับ และหรือประกาศทางสื่อมวลชนอื่นโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับความในข้อ 4, ข้อ 7 และข้อ 10 พร้อมทั้งกำหนดให้ผู้ขออนุญาตนำหลักฐานมาอ้างอิงประกอบคำร้องเพื่อแสดงว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ข้อ 4, ข้อ 7 และข้อ 10

ในกรณีผู้ขออนุญาตตามวรรคหนึ่งมีที่ดินตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหลายเขตให้ยื่นคำร้อง ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ซึ่งที่ดินตั้งอยู่เขตใดเขตหนึ่งเพียงแห่งเดียว

ข้อ 14. การเสนอความเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในข้อ 5 วรรคสอง ข้อ 8 วรรคสอง และข้อ 11 วรรคสอง และการออกหนังสืออนุญาต ให้ดำเนินการดังนี้

(1) ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่เสนอความเห็นว่าสมควรอนุญาตให้แสดงเหตุผลและเสนอหนังสืออนุญาตพร้อมกับระบุเงื่อนไขในหนังสืออนุญาตดังที่กำหนดในข้อ 6, ข้อ 9 และข้อ 12 แล้วแต่กรณี

(2) ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่เสนอความเห็นว่าไม่สมควรอนุญาตก็ให้ชี้แจงเหตุผลประกอบเรื่องโดยละเอียดเพื่อพิจารณาต่อไป

ข้อ 15. ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดติดตามและรายงานผลการปฏิบัติของผู้ได้รับอนุญาตว่าได้ดำเนินการตามเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาตหรือไม่ แล้วรายงานผลให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ 16. ในกรณีผู้ได้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องครบถ้วนตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดในหนังสืออนุญาต ให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจออกหนังสือเตือนให้ผู้นั้นปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่เกินหกเดือนนับแต่วันได้รับหนังสือเตือน หากมีข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้รับอนุญาตจงใจฝ่าฝืนหรือหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดำเนินการจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินในส่วนที่ได้รับสิทธิเพิ่มขึ้นนั้นเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

ให้ไว้ ณ วันที่ 8 มกราคม 2522

(ลงชื่อ) ป. กรรณสูตร

(นายปรีดา กรรณสูตร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรื่อง กำหนดชนิด จำนวนและเงื่อนไขเพื่อการเลี้ยงสัตว์ จำพวกสัตว์ใหญ่ ตามความในมาตรา 29 (2) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดชนิด จำนวนและเงื่อนไขในการเลี้ยงสัตว์ จำพวกสัตว์ใหญ่ ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 29 (2) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ให้โค กระบือ และม้าเป็นชนิดของสัตว์จำพวกสัตว์ใหญ่

ข้อ 2. โค กระบือ และม้า ที่เลี้ยงต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 10 ตัว ในเนื้อที่ไม่เกิน 100 ไร่

ข้อ 3. การขอใช้ที่ดินเพิ่มขึ้นเกิน 100 ไร่ ให้คำนวณเนื้อที่ที่เพิ่มขึ้นจากข้อ 2 ในอัตราส่วนสัตว์ใหญ่ 1 ตัว ต่อเนื้อที่ 5 ไร่

ข้อ 4. ผู้เลี้ยงสัตว์ใหญ่ต้องแสดงหลักฐานการเป็นเจ้าของสัตว์ที่เลี้ยงซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ออกให้พร้อมทั้งแสดงแผนงาน และโครงการในการประกอบการเลี้ยงสัตว์ใหญ่ ตามที่กรมปศุสัตว์ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว และให้ส่งสำเนาเอกสารหลักฐานดังกล่าวต่อ ส.ป.ก. อย่างน้อย 2 ชุด

การเพิ่มหรือลดจำนวนสัตว์ใหญ่ที่เลี้ยงหรือการอื่นใดในการเลี้ยงสัตว์จำพวกสัตว์ใหญ่ให้เป็นไปตามแผนงาน และโครงการตามวรรคหนึ่ง

ข้อ 5. ผู้เลี้ยงสัตว์ใหญ่รายใดไม่ปฏิบัติตามแผนและโครงการในการประกอบการเลี้ยงสัตว์ใหญ่ตามข้อ 4 โดยชัดแจ้ง ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดตักเตือนเป็นหนังสือให้ผู้นั้นปฏิบัติให้ถูกต้องไม่น้อยกว่าสามครั้งและในการเตือนแต่ละครั้งให้ระยะเวลาห่างกันไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวหากปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นว่าผู้เลี้ยงสัตว์ใหญ่ยังจงใจฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามต่อไปอีกโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรให้ถือว่าผู้นั้นขาดคุณสมบัติในการเลี้ยงสัตว์ใหญ่ตามประกาศนี้ และให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดรายงานประธานคณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพื่อแจ้งให้ ส.ป.ก. ทราบเพื่อพิจารณาจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินนั้นต่อไป

ในกรณีมีข้อสงสัยว่า ผู้เลี้ยงสัตว์ใหญ่รายใดปฏิบัติไม่ถูกต้องตามแผน และโครงการตามที่ทางราชการให้ความเห็นชอบแล้วนั้น ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดทำความเห็นเสนอประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพื่อสั่งการไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ให้ทำการตรวจสอบและทำความเห็นว่า การนั้นชอบด้วยแผนงาน และโครงการตามที่กรมปศุสัตว์ได้ให้ความเห็นชอบแล้วหรือไม่ ถ้าผลของการตรวจสอบดังกล่าวปรากฏว่าไม่ชอบ ก็ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการตามวรรคหนึ่งต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2522

(ลงชื่อ) พลตำรวจตรี สง่า กิตติขจร

(สง่า กิตติขจร)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ที่ 422/2535
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดซื้อที่ดินเอกชน ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดซื้อที่ดินเอกชน เป็นไปโดยรัดกุม รวดเร็ว และเกิดประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนั้นจึงให้ยกเลิกคำสั่ง ส.ป.ก.ที่ 679/2526 เรื่อง ให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการจัดซื้อที่ดินเอกชนในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2526 สั่ง ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2526 และให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการจัดซื้อที่ดินเอกชนในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมท้ายคำสั่งนี้ ในท้องที่ทุกจังหวัดที่ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว และให้ใช้ได้กับการจัดซื้อที่ดินเอกชนทุกแปลง ทั้งที่ ได้ดำเนินการจัดซื้อค้างอยู่ในปัจจุบัน และที่จะดำเนินการจัดซื้อต่อไปในอนาคต ในกรณีที่มีการจัดซื้อที่ดินเป็นกรณีพิเศษ อันเนื่องมาจากนโยบายของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือกรณีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการก่อสร้าง อาจงดเว้นไม่ใช้คำสั่งนี้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

อนึ่ง บรรดาระเบียบ คำสั่งอื่น กฎ หรือข้อบังคับใด ๆ ซึ่งขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้ ให้ใช้คำสั่งนี้แทนทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2535

(ลงชื่อ) ประเสริฐพันธุ์ พิพัฒนกุล
(นายประเสริฐพันธุ์ พิพัฒนกุล)
เลขาธิการ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดซื้อที่ดินเอกชนในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หมวด 1
บทนิยาม

ข้อ 1. ในหลักเกณฑ์และวิธีการนี้

"คปก." หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"คปจ." หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

"อกก.คง." หมายความว่า คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"ส.ป.ก.จังหวัด" หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

"กวก." หมายความว่า กองวิชาการและแผนงาน

"กจก." หมายความว่า กองจัดการปฏิรูปที่ดิน

"กบก." หมายความว่า กองบริการกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"กนก." หมายความว่า กองนิติการ

"โครงการ" หมายความว่า โครงการจัดซื้อที่ดินเอกชนเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"แผนงาน" หมายความว่า แผนงานการจัดซื้อที่ดินเอกชนเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"ที่ดินเอกชน" หมายความรวมถึง ที่ดินภูมิทาน ที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศลและที่ดินที่ได้จากการซื้อหรือเวนคืนหรือการบริจาค

"เจ้าของที่ดิน" หมายความรวมถึง ผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากเจ้าของที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายด้วย

"หนังสือสำคัญ" หมายความว่า หนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน (โฉนดที่ดิน โฉนดแผนที่ โฉนดตราจอง และตราจองที่ตราว่า "ได้ทำประโยชน์แล้ว") และให้หมายความรวมถึงหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 และ น.ส.3 ก.) ด้วย

"รูปแผนที่รังวัดใหม่" (ร.ว.ม.) หมายความว่า หลักฐานรูปแผนที่ที่แสดงตำแหน่งหมุดหลักเขตที่ดินพร้อมระยะการรังวัด ซึ่งได้รังวัดไว้โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

"หมุดหลักเขตที่ดิน" หมายความว่า หลักเขตสำหรับปักหมายเขตเกี่ยวกับที่ดินซึ่งกรมที่ดินทำขึ้นหรือหลักเขตอื่นใดที่เจ้าหน้าที่ได้ปักเป็นเขตที่ดินตามกฎหมายหรือหลักเขตที่กรมที่ดินอนุมัติให้หน่วยราชการอื่นจัดทำขึ้นเพื่อใช้ปักหมายเขตที่ดินของหน่วยราชการนั้น

"หลักเขต" หมายความว่า หลักคอนกรีตสำหรับปักหมายเขตเกี่ยวกับที่ดินซึ่ง ส.ป.ก.ทำขึ้น

"แผนที่ต้นร่าง" หมายความว่า หลักฐานแผนที่แสดงรายการสำรวจรังวัดเพื่อการจัดซื้อที่ดินเอกชนซึ่งได้รังวัดไว้โดยช่างสำรวจของ ส.ป.ก.

หมวด 2

การประกาศเขตปฏิรูปที่ดินและการรวบรวมข้อมูล

ข้อ 2. การกำหนดท้องที่ที่จะประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน ให้พิจารณาจากหลักเกณฑ์การประกาศเขตปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก.

ข้อ 3. เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ท้องที่ใดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้ว

3.1 ให้ ส.ป.ก.จังหวัด หรือ กวก.ดำเนินการจัดทำบัญชีมูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อที่ดินในท้องที่นั้นเป็นรายตำบล ตามหลักเกณฑ์การจัดทำบัญชีมูลค่าที่ดินที่ คปก.กำหนด

3.2 ให้ กวก. และ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการรับแจ้งที่ดินตามมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

3.3 ให้ กวก. รวบรวมข้อมูลการใช้ประโยชน์ในที่ดินและการถือครองที่ดินที่ได้จากการรับแจ้งที่ดิน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย แล้วจัดส่ง ส.ป.ก.จังหวัดโดยเร็ว

3.4 ให้ ส.ป.ก.จังหวัด หรือ กจก.ไปดำเนินการคัดลอกหลักฐานระวางแผนที่ แล้วให้นำข้อมูลที่ได้ไปตรวจสอบกับข้อมูลที่ได้รับจาก กวก. หากพบว่ายังมีเจ้าของที่ดินที่ยังไม่ได้แจ้งการถือครองไว้ ก็ให้เจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบหลักฐานจากสารบบทะเบียนที่ดิน หรือบัตรรายชื่อผู้มีสิทธิในที่ดินหรือหลักฐานอื่น จากสำนักงานที่ดินจังหวัดหรืออำเภอแห่งท้องที่นั้นเพื่อให้ทราบรายละเอียดของที่ดินแล้วให้รวบรวมข้อมูลที่ได้นั้นส่ง กวก.เพื่อประมวลผลข้อมูลและจัดส่ง ส.ป.ก.จังหวัดต่อไป

ข้อ 4. กรณีท้องที่ใดยังไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินหากมีแนวโน้มที่จะสามารถซื้อที่ดินได้ เช่น มีผู้เสนอขายที่ดิน หรือมีผู้ร้องขอให้จัดซื้อที่ดินให้ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสภาพพื้นที่และรวบรวมข้อมูลเสนอ คปจ.แล้วส่งให้ กวก.เพื่อเสนอ คปก.ขออนุมัติประกาศเขตปฏิรูปที่ดินต่อไป

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากไม่มี ส.ป.ก.จังหวัด ให้ กวก. และ กนก.ดำเนินการ

หมวด 3

การกำหนดพื้นที่ และจัดทำแผนงานจัดซื้อที่ดิน

ข้อ 5. เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัดได้รับข้อมูลจากการรับแจ้งที่ดิน ข้อมูลจากการคัดลอกหลักฐาน ตามข้อ 3.4 และทราบราคามูลค่าที่ดินในท้องที่ใดแล้ว ให้ ส.ป.ก. จังหวัด ดำเนินการพิจารณากำหนดพื้นที่และแปลงที่ดินที่จะจัดซื้อที่ดินเป็นรายตำบลหรือรายอำเภอ แล้วแต่กรณี

ข้อ 6. การกำหนดพื้นที่ที่จะจัดซื้อที่ดิน ให้พิจารณาจากข้อมูลข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

6.1 เนื้อที่เช่าเพื่อประกอบการเกษตร และจำนวนครัวเรือนเกษตรกรผู้เช่า

6.2 จำนวนผู้รับจ้างทางการเกษตร หรือเกษตรกรซึ่งไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ

6.3 เนื้อที่ถือครองเกินสิทธิตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

6.4 ราคาที่ดินและความต้องการที่ดินของเกษตรกร

6.5 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการถือครองที่ดิน

6.6 การจัดซื้อที่ดิน ไม่จำต้องเป็นที่ดินผืนใหญ่ ถ้ามีผู้เสนอขายเป็นรายแปลงขนาดเล็กก็สามารถจัดซื้อได้ หากนำไปจัดให้เกษตรกรแล้วเพียงพอต่อการครองชีพ

6.7 ที่ดินที่จะจัดซื้อไม่จำต้องมีผู้ทำประโยชน์ แต่สภาพพื้นที่จะต้องเหมาะสมแก่การเกษตร หรือมีแนวโน้มที่จะพัฒนาได้

ข้อ 7. การกำหนดแปลงที่ดินที่จะจัดซื้อให้พิจารณาจากหลักเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

7.1 ขนาดแปลงที่ดิน

7.2 สภาพการใช้ประโยชน์ (มีการใช้ประโยชน์ในที่ดินเต็มพื้นที่หรือไม่, ทำประโยชน์ด้วยตนเองหรือให้เช่า)

7.3 สมรรถนะของดิน (เหมาะสมแก่การเกษตรหรือไม่) มีความเป็นไปได้ในการพัฒนาแปลงที่ดินมาก-น้อยเพียงใด ทั้งนี้โดยได้รับการตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อน

ข้อ 8. เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด กำหนดพื้นที่ที่จะจัดซื้อที่ดินแล้วให้ส่งให้ กวก.จัดทำแผนงานจัดซื้อที่ดิน และแผนงานปฏิรูปที่ดินประจำปีของ ส.ป.ก.เสนอ คปก. เพื่อพิจารณาอนุมัติ

ในการจัดทำแผนงานการจัดซื้อที่ดินแต่ละปี ให้ ส.ป.ก. จังหวัดกำหนดแปลงที่ดินที่จะจัดซื้อจากเจ้าของที่ดิน ถ้าเป็นท้องที่ซึ่งเพิ่งมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใหม่ให้จัดทำแผนงานจัดซื้อที่ดินภายในระยะเวลาห้ามจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดิน ตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

เมื่อ คปก.อนุมัติแผนงานจัดซื้อที่ดินแล้ว ให้ กวก.ประสานงานและจัดส่งให้ กบก.เพื่อจัดทำแผนการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เสนอ อกก.คง. และ คปก.ต่อไป

เมื่อ คปก.อนุมัติแผนการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แล้วให้ กบก.แจ้ง กนก.และ ส.ป.ก.จังหวัดนั้น ๆ แล้วเสนอ คปจ.เพื่อทราบ เพื่อดำเนินการจัดซื้อที่ดินตามแผนงานจัดซื้อที่ดินต่อไป

ให้ ส.ป.ก. จังหวัดดำเนินการเจรจาจัดซื้อที่ดินจากเจ้าของที่ดินตามแปลงที่ได้กำหนดไว้ตามวรรค 2 ก่อน

หากเจ้าของที่ดินไม่ยินยอมขาย และ ส.ป.ก.จังหวัด เห็นสมควรจัดซื้อที่ดินก็ให้พิจารณาดำเนินการเวนคืนที่ดินต่อไป

หมวด 4
การเจรจาจัดซื้อที่ดิน

ข้อ 9. ให้ ส.ป.ก.จังหวัด หรือ กนก.ติดต่อกับเจ้าของที่ดิน เพื่อดำเนินการเจรจาจัดซื้อที่ดิน ซึ่งหากติดต่อโดยมีหนังสือเชิญไปพบเจ้าหน้าที่เพื่อเจรจาจัดซื้อที่ดิน ให้ใช้หนังสือตามแบบ (ส.ป.ก.4-11) ที่กำหนดไว้ท้ายหลักเกณฑ์นี้ และเมื่อติดต่อได้แล้ว ให้เจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการจัดซื้อที่ดิน รวมทั้งแจ้งให้ทราบถึงหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระราคาที่ดินตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการนี้

ส่วนที่ 1
การจัดซื้อที่ดินไม่เกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ

ข้อ 10. กรณีเจ้าของที่ดินตกลงจะขายที่ดิน ไม่เกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อให้เจ้าหน้าที่จัดให้เจ้าของที่ดินทำหนังสือเสนอขายแล้ว กำหนดวันเวลาไปตรวจสอบสภาพที่ดินที่จะจัดซื้อนั้น

ในวันตรวจสอบสภาพที่ดินที่จะจัดซื้อ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการสอบสวนการได้มาซึ่งที่ดิน สอบสวนสิทธิผู้เช่าที่ดิน รวมทั้งบันทึกสภาพที่ดิน ทำเลที่ตั้ง และการทำประโยชน์ในที่ดินที่จะจัดซื้อแล้ว เจรจาต่อรองราคาที่ดิน พร้อมทั้งบันทึกการเจรจาต่อรองราคาที่ดิน ตามแบบ (ส.ป.ก.4-09) ที่กำหนดไว้ท้ายหลักเกณฑ์นี้โดยเร็ว

ข้อ 11. ให้เจ้าหน้าที่รวบรวมผลการเจรจาจัดซื้อที่ดิน ตรวจสอบสภาพที่ดินและต่อรองราคาที่ดิน รวมทั้งความเห็นเสนอปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อพิจารณาว่าสมควรจะซื้อที่ดินแปลงนั้นในราคาเท่าใด

ข้อ 12. เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาแล้ว เห็นชอบตามราคาที่เจ้าของที่ดินได้ตกลงจะขายที่ดินกับเจ้าหน้าที่ตามบันทึกการเจรจาต่อรองราคาที่ดิน ก็ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดซื้อที่ดินนั้นตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์นี้ต่อไป

ถ้าปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาแล้ว ไม่เห็นชอบให้จัดซื้อที่ดินให้ถือเป็นอันยุติ

ถ้าปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาแล้ว ให้ปรับราคาลงมา ก็ให้เจ้าหน้าที่ไปเจรจาต่อรองราคาที่ดินกับเจ้าของที่ดิน ตามราคาที่ปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนดต่อไป ทั้งนี้ไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง และทุกครั้งให้เจ้าหน้าที่บันทึกการเจรจาต่อรองราคาที่ดิน พร้อมทั้งเหตุผลตามแบบ (ส.ป.ก.4-09) ที่กำหนดไว้ท้ายหลักเกณฑ์นี้ แล้วเสนอผลให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

ข้อ 13. กรณีตามข้อ 12 วรรค 3 ถ้าเจ้าของที่ดินยินยอมขายตามราคาที่ปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดซื้อที่ดินนั้น ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์นี้ต่อไป

ถ้าเจ้าของที่ดินไม่ยินยอมลดราคาที่ดินตามที่เจ้าหน้าที่ต่อรองและปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาแล้ว เห็นชอบตามราคาที่เจ้าของที่ดินตกลงที่จะขายที่ดิน ก็ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดซื้อที่ดินนั้นตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์นี้ต่อไป

ถ้าเจ้าของที่ดินไม่ยินยอมลดราคาที่ดินตามที่เจ้าหน้าที่ต่อรองและปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาแล้ว เห็นสมควรซื้อตามราคาที่ปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด หาก ส.ป.ก.จังหวัดเห็นสมควรดำเนินการเวนคืนที่ดินเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ก็ให้พิจารณาดำเนินการต่อไป

ส่วนที่ 2
การจัดซื้อที่ดินเกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ

ข้อ 14. กรณีเจ้าของที่ดินตกลงจะขายที่ดินเกินราคามูลค่าที่ดิน เพื่อการจัดซื้อให้เจ้าหน้าที่จัดให้เจ้าของที่ดินทำหนังสือเสนอขายแล้ว กำหนดวันเวลาไปตรวจสอบสภาพที่ดินที่จะจัดซื้อนั้น

ในวันตรวจสอบสภาพที่ดินที่จะจัดซื้อ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการสอบสวนการได้มาซึ่งที่ดิน สอบสวนสิทธิผู้เช่าที่ดิน รวมทั้งบันทึกสภาพที่ดิน ทำเลที่ตั้งและการทำประโยชน์ในที่ดินที่จะจัดซื้อแล้วเจรจาต่อรองราคาที่ดินไม่เกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ พร้อมทั้งบันทึกการเจรจาต่อรองราคาที่ดินตามแบบ (ส.ป.ก.4-09) ที่กำหนดไว้ท้ายหลักเกณฑ์นี้โดยเร็ว

ข้อ 15. ให้เจ้าหน้าที่รวบรวมผลการเจรจาจัดซื้อที่ดิน ตรวจสอบสภาพที่ดินและต่อรองราคาที่ดิน รวมทั้งความเห็นเสนอปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพื่อพิจารณาว่าสมควรจะซื้อที่ดินแปลงนั้นในราคาเท่าใด

ข้อ 16. เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาแล้ว เห็นชอบตามราคาที่เจ้าของที่ดินได้ตกลงจะขายที่ดินกับเจ้าหน้าที่ ตามบันทึกการเจรจาต่อรองราคาที่ดินที่ไม่เกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ ก็ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดซื้อที่ดินนั้น ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์นี้ต่อไป

ถ้าปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาแล้ว เห็นควรหรือไม่เห็นควรให้จัดซื้อที่ดินตามราคาที่เจ้าของที่ดินเสนอขาย หรือที่ได้ตกลงจะขายที่ดินกับเจ้าหน้าที่ตามบันทึกการเจรจาต่อรองราคาที่ดินที่เกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ ก็ให้ ส.ป.ก.จังหวัดรวบรวมความเห็นและเหตุผลนำเสนอ คปจ.เพื่อพิจารณาให้ความเห็นต่อไป

ถ้าปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาแล้ว ให้ปรับราคาลงมาไม่เกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ ก็ให้เจ้าหน้าที่ไปเจรจาต่อรองราคาที่ดินกับเจ้าของที่ดิน ทั้งนี้ไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง และทุกครั้งให้เจ้าหน้าที่บันทึกการเจรจาต่อรองราคาที่ดินพร้อมทั้งเหตุผลตามแบบ(ส.ป.ก.4-09)ที่กำหนดไว้ท้ายหลักเกณฑ์นี้แล้วเสนอผลให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

ข้อ 17. กรณีตามข้อ 16 วรรค 3 ถ้าเจ้าของที่ดินยินยอมขายตามราคาที่ปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนดไม่เกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดซื้อที่ดินนั้น ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์นี้ต่อไป

ถ้าเจ้าของที่ดินไม่ยินยอมลดราคาที่ดินตามที่เจ้าหน้าที่ต่อรอง แต่ยินยอมลดราคาที่ดินไม่เกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ และปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นชอบตามราคาที่เจ้าของที่ดินตกลงที่จะขายที่ดิน ก็ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดซื้อที่ดินตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์นี้ต่อไป

ถ้าเจ้าของที่ดินไม่ยินยอมลดราคาที่ดินตามที่เจ้าหน้าที่ต่อรองซึ่งเกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ และปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาแล้ว เห็นควรจัดซื้อที่ดินตามราคาที่เจ้าของที่ดินเสนอขายที่ดิน หรือเห็นควรจัดซื้อที่ดินไม่เกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ ก็ให้ส.ป.ก.จังหวัดรวบรวมความเห็นและเหตุผลนำเสนอ คปจ.เพื่อพิจารณาให้ความเห็นต่อไป

ส่วนที่ 3
การจัดซื้อที่ดิน

ข้อ 18. ในการจัดซื้อที่ดินให้อยู่ภายใต้บังคับของหลักเกณฑ์การจัดทำบัญชีมูลค่าที่ดินและแนวทางปฏิบัติในการใช้บัญชีฯ เพื่อการจัดซื้อที่ดิน (เอกชน) ของ ส.ป.ก.ที่ คปก.กำหนด

หมวด 5
คปจ.พิจารณาและเสนอความเห็นการจัดซื้อที่ดินเกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ

ข้อ 19. เมื่อได้ดำเนินการตามขั้นตอนในข้อ 16 วรรค 2 หรือข้อ 17 วรรค 3 แล้ว ให้ส.ป.ก.จังหวัดรวบรวมความเห็นและเหตุผลนำเสนอ คปจ.พิจารณาและให้ความเห็นในการจัดซื้อที่ดินนั้นพร้อมบัญชีรายละเอียดด้านการเงินการจัดซื้อที่ดินเพื่อนำเสนอ อกก.คง.พิจารณารายละเอียดด้านการเงินในการจัดซื้อที่ดินแต่ละรายแต่ละแปลงต่อไป

หมวด 6
การจัดทำและตรวจสอบสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน

ข้อ 20. เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาแล้ว เห็นชอบให้จัดซื้อที่ดินได้ กรณีไม่เกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ หรือเห็นควรจัดซื้อที่ดินกรณีเกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อหรือกรณี คปจ.ให้ความเห็นควรจัดซื้อที่ดินแย้งความเห็นปฏิรูปที่ดินจังหวัดตามข้อ 16 วรรค 2 ให้ ส.ป.ก. จังหวัดหรือ กนก.ดำเนินการดังนี้

20.1 จัดทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินตามแบบ (ส.ป.ก.4-10) ที่กำหนดไว้ท้ายหลักเกณฑ์นี้โดยเร็ว โดยให้ทำขึ้นเป็น 2 ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกันทั้ง 2 ฉบับและใช้ประทับตรายางคำว่า “ต้นฉบับ” ไว้ตอนบนของฉบับแรก ประทับตรายางคำว่า “คู่ฉบับ” ไว้ตอนบนของฉบับที่สอง แล้วรวบรวมหลักฐานการจัดซื้อที่ดินแต่ละแปลงซึ่งประกอบด้วย

ก. แบบคำเสนอขาย การตรวจสอบสภาพที่ดิน และการต่อรองราคาที่ดินเพื่อการจัดซื้อ (ส.ป.ก.4-09)

ข. แบบสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.4-10)

ค. สำเนาหลักฐานหนังสือสำคัญในที่ดิน (โฉนด, น.ส.3, น.ส. 3 ก ฯลฯ)

ง. สำเนาทะเบียนบ้าน

จ. หลักฐานที่สำคัญตามความจำเป็น เช่น หนังสือมอบอำนาจ, หนังสือยินยอมของคู่สมรส, หนังสือยินยอมของผู้ถือกรรมสิทธิ์รวม, หนังสือยินยอมผู้มีสิทธิเหนือพื้นดิน, สำเนาคำสั่งศาล, หนังสือบริคณห์สนธิ, หนังสือรับรองของนายทะเบียนหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด, หลักฐานการเปลี่ยนชื่อหรือนามสกุล ฯลฯ

โดยให้นิติกรของ ส.ป.ก.จังหวัดเป็นผู้ตรวจสอบหลักฐานดังกล่าวให้ถูกต้องสมบูรณ์ แล้วนำเสนอปฏิรูปที่ดินจังหวัด แห่งท้องที่ที่จะจัดซื้อที่ดินนั้นเป็นผู้พิจารณาลงนามในสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินแทนเลขาธิการ ส.ป.ก.

20.2 หมายเลขสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินให้กำหนดเป็นเลขสามหลักเริ่มต้นจากเลข 001 เรียงลำดับต่อเนื่องกันในแต่ละปี ตามด้วยเครื่องหมายทับ (/) และเลขปีปฏิทิน เช่น 001/2535 เป็นต้น

20.3 จัดทำบัญชีควบคุมการจัดซื้อที่ดินตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายหลักเกณฑ์นี้เพื่อใช้ควบคุมการกำหนดหมายเลขประจำแปลงที่ดิน และลงรายละเอียดเกี่ยวกับที่ดินเป็นรายแปลง

20.4 หมายเลขประจำแปลงที่ดินให้กำหนดเป็นเลขประจำหนังสือสำคัญทุกแปลง ที่ได้จัดทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินแล้ว ให้ใช้เลขสามหลักเริ่มต้นจากเลข 001 เรียงลำดับต่อเนื่องกันในแต่ละปีงบประมาณตามด้วยเครื่องหมายทับ (/) และเลขย่อของปีงบประมาณอีกสองหลัก เช่น 001/35 เป็นต้น

หมวด 7

การอนุมัติรายละเอียดด้านการเงินการจัดซื้อที่ดิน

ข้อ 21. เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัดได้จัดทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินแล้ว ให้ส.ป.ก.จังหวัดจัดทำบัญชีรายละเอียดด้านการเงินการจัดซื้อที่ดินเป็นรายแปลงรายบุคคล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ก. ชื่อ นามสกุล และที่อยู่

ข. รายละเอียดหลักฐานที่ดิน

ค. จำนวนเนื้อที่ดินตามหนังสือสำคัญและที่เสนอขาย

ง. ราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อและราคาที่ได้ต่อรองแล้วต่อไร่

จ. ราคาที่ดินตามวงเงินและวิธีการชำระราคา

ฉ. รายละเอียดประกอบการพิจารณา เช่น ทำเลที่ตั้ง, การใช้และประเภทการทำประโยชน์, ผลผลิต (หน่วยเดียวกันทุกแปลง), ภาระผูกพัน (ถ้ามี) อื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร

การจัดทำบัญชีรายละเอียดด้านการเงินการจัดซื้อที่ดินให้แยกเป็น 2 บัญชี คือ บัญชีราคาจัดซื้อที่ดินไม่เกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ และบัญชีราคาจัดซื้อที่ดินเกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ ตามตัวอย่างท้ายหลักเกณฑ์นี้

ข้อ 22. การขออนุมัติรายละเอียดด้านการเงินการจัดซื้อที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัดนำรายละเอียดที่ดินที่จัดซื้อ ตามข้อ 21 เสนอ คปจ.เพื่อพิจารณา ดังนี้

22.1การขออนุมัติรายละเอียดด้านการเงินการจัดซื้อที่ดินที่ไม่เกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ ให้ ส.ป.ก.จังหวัดนำบัญชีดังกล่าวเสนอ คปจ.พิจารณาเป็นรายแปลงรายบุคคล ถ้า คปจ.อนุมัติรายละเอียดด้านการเงินการจัดซื้อที่ดินที่ไม่เกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัดเสนอหลักฐานรายละเอียดการจัดซื้อที่ดินแต่ละรายแต่ละแปลงที่ไม่เกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ พร้อมบัญชีที่ได้อนุมัติแล้วเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดขออนุมัติซื้อที่ดินต่อไป

ถ้า คปจ.ไม่อนุมัติรายละเอียดด้านการเงินการจัดซื้อที่ดินที่ไม่เกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ ให้ถือเป็นอันยุติ และให้ ส.ป.ก.จังหวัดแจ้งเจ้าของที่ดินทราบ

22.2การขออนุมัติรายละเอียดด้านการเงินการจัดซื้อที่ดินที่เกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ ให้ ส.ป.ก.จังหวัดจัดทำเอกสารเปรียบเทียบระหว่างรายได้กับภาระค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อของเกษตรกรที่ สป.ก.จะจัดที่ดินให้ตามหลักเกณฑ์ที่ คปก.กำหนด เพื่อเสนอ คปจ.ประกอบการพิจารณาให้ความเห็นการจัดซื้อที่ดินต่อไป

เมื่อ คปจ.พิจารณาให้ความเห็นแล้ว ให้ส.ป.ก.จังหวัดรวบรวมหลักฐานการจัดซื้อทั้งหมด พร้อมเอกสารรายงานการประชุมของ คปจ.ส่งให้ ส.ป.ก.ผ่าน กวก.เพื่อดำเนินการต่อไป

เมื่อ กวก.ได้รับหลักฐานดังกล่าวแล้ว ให้พิจารณาดำเนินการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมทั้งประสานงานกับ ส.ป.ก.จังหวัดเพื่อขอหลักฐานเพิ่มเติมเท่าที่จำเป็นแล้วนำเสนอเลขาธิการ ส.ป.ก.เพื่อให้ความเห็นชอบว่าสมควรจัดซื้อที่ดินนั้นหรือไม่ แล้วให้ กบก.นำเสนอ อกก.คง. เพื่อพิจารณาต่อไป

เมื่อ อกก.คง.พิจารณาแล้ว มีมติอนุมัติรายละเอียดด้านการเงินการจัดซื้อที่ดินที่เกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อแล้วให้ กบก.แจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัดทราบพร้อมส่งหลักฐานการจัดซื้อทั้งหมดคืนเพื่อให้ ส.ป.ก.จังหวัดขออนุมัติการจัดซื้อที่ดินต่อไป

หากมีมติไม่อนุมัติรายละเอียดด้านการเงินการจัดซื้อที่ดินที่เกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ ให้ กบก.แจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัดทราบ พร้อมส่งหลักฐานการจัดซื้อทั้งหมดคืน หาก ส.ป.ก.จังหวัดเห็นสมควรดำเนินการเวนคืนที่ดินเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ก็ให้พิจารณาดำเนินการต่อไป

ข้อ 23. การแก้ไขข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อนของรายละเอียดด้านการเงิน การจัดซื้อที่ดิน ในกรณีที่ได้รับอนุมัติไว้แล้วจาก คปก.หรือ อกก.คง. หรือ คปจ.เฉพาะกรณีมิใช่เป็นการแก้ไขทุกประเด็นในคราวเดียวกันอันอาจเป็นเหตุให้เปลี่ยนที่ดินจากแปลงเดิมในประเด็นต่อไปนี้

ก. ชื่อนามสกุลของเจ้าของที่ดิน กรณีคัดลอกผิด, เปลี่ยนชื่อนามสกุลรวมถึงกรณีทายาทรับมรดก

ข. ที่ตั้งที่ดินตามเขตการปกครอง และหนังสือสำคัญ

ค. จำนวนเนื้อที่ กรณีคัดลอกผิดหรือตัวเลขไม่ชัดเจน

ง. ราคาที่ดินกรณีคัดลอกผิด

ให้ ส.ป.ก.จังหวัด นำเสนอขออนุมัติแก้ไขจากผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่นอกเหนือจากนี้ ให้เสนอ คปจ.เพื่อพิจารณาอนุมัติแก้ไข

หมวด 8
การอนุมัติการจัดซื้อที่ดิน

ข้อ 24. เมื่อมีการอนุมัติรายละเอียดด้านการเงินการจัดซื้อที่ดินแล้ว ในกรณีไม่เกินหรือเกินราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด หรือ กนก.แล้วแต่กรณีนำเสนอขออนุมัติจัดซื้อที่ดินจากผู้ว่าราชการจังหวัด หรือเลขาธิการ ส.ป.ก.

หมวด 9
การรังวัดในกรณีจัดซื้อที่ดินเต็มแปลง

ข้อ 25. กรณีการจัดซื้อที่ดินที่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินทุกประเภท ซึ่งเจ้าของที่ดินเสนอขายให้ ส.ป.ก.เต็มแปลง และได้จัดทำสัญญาจะซื้อจะขายเพื่อการปฏิรูปที่ดินไว้สมบูรณ์แล้ว รวมทั้งได้รับอนุมัติรายละเอียดด้านการเงินการจัดซื้อที่ดินจาก คปจ.หรือ อกก.คง.แล้วแต่กรณี และผู้ว่าราชการจังหวัดหรือเลขาธิการ ส.ป.ก.อนุมัติให้ดำเนินการจัดซื้อที่ดินนั้นได้แล้วให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่ดินเต็มแปลงที่เสนอขายเป็นโฉนดที่ดินและมีหลักฐานการรังวัดประเภทรูปแผนที่รังวัดใหม่ (ร.ว.ม.) ซึ่งนับเวลาจากวันทำการรังวัดจนถึงวันที่เจ้าของที่ดินได้ทำคำเสนอขายให้ ส.ป.ก.ไม่เกิน 5 ปี และผลการตรวจสอบสภาพที่ดินปรากฏพบ หมุดหลักเขตที่ดินจนสามารถกำหนดแนวเขตโดยรอบแปลงที่ดินได้โดยชัดแจ้งแล้ว ให้ดำเนินการจัดซื้อที่ดินนั้นได้โดยไม่ต้องทำการรังวัดสอบเขต

(2) กรณีนอกจากข้อ (1) ให้ช่างสำรวจของ ส.ป.ก.เป็นผู้ดำเนินการรังวัดสอบเขตและให้ดำเนินการจัดซื้อที่ดินนั้นได้ตามเงื่อนไข ดังนี้

ก. ถ้าผลการรังวัดสอบเขตได้เนื้อที่เท่าหรือมากกว่าเนื้อที่ตามที่ปรากฏในหนังสือสำคัญให้ดำเนินการจัดซื้อที่ดินนั้นตามเนื้อที่ที่ปรากฏในหนังสือสำคัญ

ข. ถ้าผลการรังวัดสอบเขตได้เนื้อที่น้อยกว่าเนื้อที่ตามที่ปรากฏในหนังสือสำคัญให้ ส.ป.ก.จังหวัดเจรจากับเจ้าของที่ดินขอชำระราคาค่าที่ดินเท่ากับจำนวนเนื้อที่ ซึ่งช่างสำรวจของ ส.ป.ก. ทำการรังวัดสอบเขตได้

ค. ในกรณีที่เจ้าของที่ดินไม่ยินยอมชำระราคาค่าที่ดินตามเนื้อที่ที่ปรากฏในหนังสือสำคัญในกรณีตาม ก.หรือเจ้าของที่ดินไม่ยินยอมรับชำระราคาค่าที่ดินตามผลการรังวัดสอบเขตของช่างสำรวจ ส.ป.ก.ในกรณีตาม ข.ให้ ส.ป.ก.แจ้งให้เจ้าของที่ดินยื่นคำขอตามแบบ (ส.ป.ก.4-13) ที่กำหนดท้ายหลักเกณฑ์เพื่อคัดค้านผลการรังวัดสอบเขตต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ภายในกำหนด 30 วัน นับแต่วันได้รับหนังสือแจ้งผลการรังวัดและให้ ส.ป.ก.จังหวัดจัดให้เจ้าของที่ดินยื่นคำขอรังวัดสอบเขตต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดหรืออำเภอแล้วแต่กรณี โดยให้เจ้าของที่ดินเสียค่าใช้จ่ายในการรังวัดสอบเขตเอง และให้ดำเนินการจัดซื้อที่ดินนั้นตามผลการรังวัดสอบเขตของสำนักงานที่ดินนั้น ๆ

ข้อ 26. ให้ช่างสำรวจดำเนินการรังวัดสอบเขตที่ดินที่จะซื้อนั้นเพื่อให้ได้รูปแผนที่และเนื้อที่โดยปฏิบัติตามระเบียบสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการรังวัดสอบเขต เพื่อการจัดซื้อที่ดินเอกชน

หมวด 10
การรังวัดในกรณีจัดซื้อที่ดินไม่เต็มทั้งแปลง

ข้อ 27. ในกรณีที่เจ้าของที่ดินเสนอขายที่ดินของตนเพียงบางส่วน ซึ่งต้องมีการรังวัดแบ่งแยกที่ดินก่อนดำเนินการจัดซื้อที่ดินแปลงนั้น ให้ ส.ป.ก.จังหวัดนำเจ้าของที่ดินไปยื่นคำขอแบ่งแยกที่ดินซึ่งจะขายนั้น ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดหรืออำเภอแล้วแต่กรณี

ในกรณีดังกล่าวในวรรคแรก การรังวัดแบ่งแยกให้กระทำโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่าง ส.ป.ก. กับกรมที่ดิน

สำหรับค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการรังวัดแบ่งแยกที่ดินที่จะซื้อตามความในข้อนี้ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ประมาณการค่าใช้จ่ายซึ่งจะต้องใช้ในแต่ละเดือน แจ้งให้ กบก.ทราบ เพื่อโอนเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไปตั้งจ่าย ณ คลังจังหวัดนั้น ๆ ต่อไป

หมวด 11
การโอนเงินและการจ่ายเงินค่าที่ดิน

ข้อ 28. การโอนเงินค่าซื้อที่ดิน เมื่อ คปก.หรือ อกก.คง.อนุมัติแผนการจัดซื้อที่ดินประจำปีแล้ว ให้ กบก.แจ้งกรมบัญชีกลางโอนเงินค่าซื้อที่ดินไปตั้งจ่าย ณ สำนักงานคลังจังหวัดที่จะดำเนินการจัดซื้อที่ดินในงวดแรก จำนวนร้อยละ 30 ของเป้าหมายด้านเงินสดของแต่ละจังหวัดทันที

ส่วนวงเงินค่าซื้อที่ดิน ส่วนที่เหลือของจังหวัดต่าง ๆ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งขอโอนเพิ่มเติมมายัง ส.ป.ก.ผ่าน กบก.ก่อนกำหนดการใช้เงิน 45 วัน โดยมีรายละเอียดประกอบดังนี้

ก. สรุปผลการอนุมัติรายละเอียดด้านการเงินการจัดซื้อที่ดินของ ส.ป.ก. จังหวัด เป็นรายครั้ง

ข. สรุปผลจำนวนที่ดินที่จะจัดซื้อต่อไป โดยได้รับอนุมัติจาก คปจ.แล้ว (สรุปเป็นเนื้อที่ของที่ดิน, วงเงินที่จะต้องชำระ)

กรณี ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งขอโอนเงินเพิ่มเติมเกินกว่าวงเงินค่าจัดซื้อที่ดินของ ส.ป.ก.จังหวัดที่ได้รับอนุมัติไว้แล้วตามโครงการ ให้ ส.ป.ก.จังหวัดชี้แจงรายละเอียดและเหตุผลที่จะต้องจ่ายเงินเกินกว่าที่กำหนดไว้ตามโครงการ เพื่อนำเสนอ อกก.คง. พิจารณาอนุมัติต่อไป

ข้อ 29. การจ่ายเงินค่าที่ดิน ให้ดำเนินการได้ 2 กรณี คือ

29.1 การเบิกจ่ายเงินส่วนกลาง ให้ ส.ป.ก. โดย กบก. เป็นผู้ดำเนินการ

29.2 การเบิกจ่ายเงินส่วนภูมิภาค ให้ ส.ป.ก.จังหวัด เป็นผู้ดำเนินการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ 30. การชำระราคาที่ดินที่จัดซื้อให้กระทำได้ เมื่อได้ดำเนินการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเรียบร้อยแล้ว

หมวด 12

การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

ข้อ 31. ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทำหนังสือนัดเจ้าของที่ดินเพื่อดำเนินการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามแบบ (ส.ป.ก.4-12) ที่กำหนดไว้ท้ายหลักเกณฑ์นี้ และให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดหรือผู้ได้รับมอบหมายจากปฏิรูปที่ดินจังหวัด เป็นตัวแทนรับโอนสิทธิในที่ดินที่จัดซื้อนี้

หมวด 13

การขอออกพันธบัตรการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ 32. ถ้าราคาที่ดินที่จัดซื้อนั้นส่วนหนึ่งจะต้องชำระเป็นพันธบัตรการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ออกใบสำคัญชั่วคราวแทนพันธบัตรให้เจ้าของที่ดินถือไว้เป็นหลักฐานก่อน ส่วนการขอรับพันธบัตรตัวจริงให้เจ้าของที่ดินนำหลักฐานใบสำคัญชั่วคราวแทนพันธบัตรมาขอรับพันธบัตรตัวจริงที่ ส.ป.ก.จังหวัด หรือ กบก.แล้วแต่ความประสงค์ของเจ้าของที่ดิน ทั้งนี้ ต้องมาขอรับภายหลังจากที่ได้ออกใบสำคัญชั่วคราวแทนพันธบัตรไว้แล้วไม่น้อยกว่า 45 วัน แต่การคำนวณดอกเบี้ยพันธบัตรจะคำนวณตั้งแต่วันที่มีการจดทะเบียนตามข้อ 30

ข้อ 33. การขอให้ออกพันธบัตรตัวจริงให้ ส.ป.ก.จังหวัดปฏิบัติดังนี้

(1) กรอกแบบคำขอให้ออกพันธบัตรตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายหลักเกณฑ์นี้ จำนวน 3 ฉบับ โดยส่งต้นฉบับและสำเนาอีก 1 ฉบับ ให้ ส.ป.ก. ส่วนสำเนาอีก 1 ฉบับ เก็บไว้ที่ ส.ป.ก.จังหวัด ทั้งนี้ ให้กรอกชื่อและที่อยู่ของผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรให้ชัดแจนและให้เจ้าของที่ดินลงนามรับทราบไว้ด้วย

(2) ให้ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรลงลายมือชื่อในบัตรลายมือชื่อเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพันธบัตร (บัตรสีเขียว) จำนวน 4 ฉบับ แล้วจัดส่งให้ กบก. 3 ฉบับ เก็บไว้เป็นหลักฐานทาง ส.ป.ก.จังหวัด 1 ฉบับ ในกรณีผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรประสงค์จะมอบหมายให้ผู้ใดเป็นผู้นำเช็คดอกเบี้ยพันธบัตรไปขอขึ้นเงินสดแทน ต้องให้ผู้ได้รับมอบหมายลงลายมือชื่อในบัตรลายมือชื่อเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรในช่อง "ลายมือชื่อผู้รับเช็คดอกเบี้ยพันธบัตร" ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงนามรับรองด้านหลังบัตรลายมือชื่อเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพันธบัตร (บัตรสีเขียว) ทุกฉบับด้วย

(3) ให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดส่งแบบคำขอให้ออกพันธบัตรตามข้อ 33 (1) และบัตรลายมือชื่อเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพันธบัตร (บัตรสีเขียว) ตามข้อ 33 (2) ไปยัง กบก. พร้อมด้วยเอกสารดังต่อไปนี้

(ก) ตารางสรุปการซื้อที่ดินแต่ละรายการตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายหลักเกณฑ์

(ข) สำเนาใบสำคัญแสดงการจ่ายเงินค่าที่ดินทั้งฉบับสีเขียวและสีฟ้า

(ค) สำเนาแผนที่ต้นร่างหรือสำเนาแผนที่แสดงผลการรังวัดสอบเขตหรือแบ่งแยกของสำนักงานที่ดิน

(ง) บันทึกแสดงความจำนงของเจ้าของที่ดินที่จะขอให้ออกพันธบัตรในนามของผู้อื่น (ถ้ามี)

(จ) หนังสือมอบอำนาจให้เป็นผู้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมและรับชำระเงินค่าที่ดินแทนเจ้าของที่ดิน (ถ้ามี) กรณีที่มีการมอบอำนาจตามข้อนี้ ถ้าการชำระเงินค่าที่ดินมีส่วนหนึ่งเป็นพันธบัตร ผู้มอบอำนาจจะต้องระบุการให้สิทธิแก่ผู้รับมอบอำนาจที่จะเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพันธบัตร ไว้ในหนังสือมอบอำนาจโดยแจ้งชัดด้วย

(ฉ) สำเนาหนังสือสำคัญทุกหน้า

(ช) สำเนาหนังสืออนุมัติการเบิกและจ่ายเงิน จากผู้ว่าราชการจังหวัด กรณีซื้อที่ดินมีเนื้อที่ต่างจากที่ได้รับอนุมัติไม่เกิน 5 ไร่

(ซ) สำเนาหนังสืออนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดที่เป็นอำนาจผู้ว่าราชการจังหวัด เช่น ชื่อ-นามสกุล, เลขที่หนังสือสำคัญ, ที่อยู่ ฯลฯ

(4) การจัดส่งคำขอให้ออกพันธบัตรและเอกสารประกอบตามข้อ 33 (3) นั้น ให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการให้แล้วเสร็จและจัดส่งออกจาก ส.ป.ก.จังหวัด ภายใน 5 วันทำการ นับแต่วันจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมโอนสิทธิหรือแบ่งแยกที่ดินเสร็จเด็ดขาดแล้ว ทั้งนี้ จะจัดส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือโดยการนำส่งของเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.จังหวัดก็ได้

ข้อ 34. เมื่อ กบก.ได้รับหลักฐานตามข้อ 32 (3) แล้ว กบก.ดำเนินการให้ได้มาซึ่งพันธบัตรตัวจริง แล้วจัดส่งให้ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อมอบให้ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรต่อไป

หมวด14
การมอบพันธบัตร

ข้อ 35. เมื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพันธบัตร หรือผู้รับมอบอำนาจนำใบสำคัญชั่วคราวแทนพันธบัตรมายื่น เพื่อขอรับพันธบัตรตัวจริง ให้ ส.ป.ก.จังหวัด หรือ กบก.ตรวจสอบใบสำคัญชั่วคราวแทนพันธบัตรให้ถูกต้อง แล้วให้ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพันธบัตร หรือผู้รับมอบอำนาจแล้วแต่กรณี ลงนามรับพันธบัตรไว้ด้านหลังของใบสำคัญชั่วคราวแทนพันธบัตรฉบับนั้น ก่อนที่จะมอบพันธบัตรตัวจริงให้รับไป

ข้อ 36. ใบสำคัญชั่วคราวแทนพันธบัตรซึ่งมีลายมือชื่อผู้รับพันธบัตรตัวจริงแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด รีบจัดส่งให้ กบก.โดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ หรือนำส่งโดยเจ้าหน้าที่ของ ส.ป.ก.จังหวัดโดยเร็วที่สุด

หมวด 15
การจ่ายดอกเบี้ย การโอนสิทธิ การรับดอกเบี้ย และการไถ่ถอนพันธบัตร

ข้อ 37. การจ่ายและรับดอกเบี้ยพันธบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทยจะจ่ายเป็นเช็คหรือโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากให้แก่ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายตามรายละเอียดในแบบคำขอให้ออกพันธบัตร

ข้อ 38. ในการติดต่อกับธนาคารแห่งประเทศไทย หรือผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทยประจำจังหวัดทุกครั้ง ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรจะต้องลงลายมือชื่อให้เหมือนกับตัวอย่างลายมือชื่อที่ได้ให้ไว้ในครั้งแรก

ข้อ 39. ในกรณีผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรมีความประสงค์จะเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการขอรับดอกเบี้ย เช่น เปลี่ยนแปลงที่อยู่หรือเปลี่ยนแปลงผู้รับดอกเบี้ย เป็นต้น ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรอาจแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด หรือ กบก.ทราบ พร้อมทั้งกรอกแบบฟอร์มของธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อให้ดำเนินการแจ้งธนาคารแห่งประเทศไทย แต่ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรอาจจะติดต่อโดยตรงกับธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทยสาขา หรือผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทยประจำจังหวัดก็ได้ อย่างไรก็ตาม การขอเปลี่ยนแปลงตามความในข้อนี้ จะกระทำได้แต่เฉพาะในกรณีที่มีระยะเวลาเกินกว่า 15 วันทำการ ก่อนวันถึงกำหนดชำระดอกเบี้ยพันธบัตร

ข้อ 40. การโอนกรรมสิทธิ์และการไถ่ถอนพันธบัตรให้ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรติดต่อโดยตรงกับธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทยสาขา หรือผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทยประจำจังหวัดแล้วแต่กรณี หรือจะติดต่อผ่าน ส.ป.ก.จังหวัด หรือ กบก.ในทำนองเดียวกับวิธีการในข้อ 39 ก็ได้ อย่างไรก็ดี การโอนกรรมสิทธิ์และการไถ่ถอนพันธบัตรตามความในข้อนี้จะต้องกระทำก่อนวันถึงกำหนดชำระดอกเบี้ยพันธบัตรไม่น้อยกว่า 15 วันทำการ

หมวด 16

การปฏิบัติเกี่ยวกับใบสำคัญชั่วคราวแทนพันธบัตรและการจัดทำทะเบียน

ข้อ 41. ใบสำคัญชั่วคราวแทนพันธบัตรให้ใช้ตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายหลักเกณฑ์นี้โดยให้มีหมายเลขกำกับเล่ม และหมายเลขกำกับใบสำคัญชั่วคราวแทนพันธบัตรเรียงกันไปทุกฉบับ

ข้อ 42. การออกเลขที่ใบสำคัญชั่วคราวแทนพันธบัตรในปีใด ให้ออกเลขที่เรียงกันไปโดยเริ่มตั้งแต่เลขที่ 1 และกำกับปีปฏิทินที่ออกใบสำคัญนั้น ๆ โดยใช้ชื่ออักษรย่อของจังหวัดที่ออกใบสำคัญชั่วคราวแทนพันธบัตรกำกับไว้ด้วย เช่น เลขที่ อย 1/2520 หรือ ปท 10/2521 เป็นต้น และเมื่อขึ้นปีปฏิทินใหม่ ถ้าใบสำคัญชั่วคราวแทนพันธบัตรเล่มที่ใช้อยู่มีเหลือให้ใช้ต่อไปได้ โดยให้ออกเลขที่เริ่มต้นใหม่และกำกับด้วยปีปฏิทินใหม่

ข้อ 43. ใบสำคัญชั่วคราวแทนพันธบัตรถือเป็นเอกสารทางการเงินที่สำคัญอย่างหนึ่ง ฉะนั้นการออกใบสำคัญชั่วคราวแทนพันธบัตรห้ามขูด ลบ แก้ไข หรือเพิ่มเติมชื่อผู้รับ จำนวนหน่วยหรือจำนวนเงิน เมื่อลงรายการผิดพลาดให้ขีดฆ่าข้อความหรือตัวเลขที่ผิดแล้วเขียนใหม่ และให้เจ้าหน้าที่ผู้ออกใบสำคัญชั่วคราวดังกล่าว ลงลายมือชื่อกำกับการขีดฆ่านั้นไว้ด้วย หรือมิฉะนั้นก็ให้ขีดฆ่า เลิกใช้ใบสำคัญชั่วคราวแทนพันธบัตรทั้งฉบับโดยออกฉบับใหม่สำหรับฉบับที่ยกเลิกให้ติดไว้กับสำเนาคู่ฉบับในเล่ม

ข้อ 44. การขอเบิกใบสำคัญชั่วคราวแทนพันธบัตร ตลอดทั้งแบบคำขอให้ออกพันธบัตร และบัตรลายมือชื่อเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพันธบัตร ให้ทำในนามของปฏิรูปที่ดินจังหวัด

ข้อ 45. ให้ กบก.จัดทำทะเบียนพันธบัตรการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายหลักเกณฑ์ (แบบ ส.ป.ก./บก.14)

ข้อ 46. ให้ กบก.หรือ ส.ป.ก.จังหวัด ที่รับใบสำคัญชั่วคราวแทนพันธบัตรไปจาก กบก.เก็บรักษาใบสำคัญชั่วคราวแทนพันธบัตรหรือสำเนาใบสำคัญชั่วคราวแทนพันธบัตรแล้ว แต่กรณีที่อยู่ในความรับผิดชอบไว้ในที่ปลอดภัยอย่าให้ถูกทำลาย ชำรุด สูญหาย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

หมวด 17

การรายงานความก้าวหน้าของการจัดซื้อที่ดิน

ข้อ 47. ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ที่จัดซื้อที่ดินรายงานผลการจัดซื้อที่ดินประจำเดือนโดยรายงานตั้งแต่วันที่ 1 ถึงวันสุดท้ายของเดือนที่รายงานและจัดส่งรายงานดังกล่าวไปยัง ส.ป.ก.ผ่าน กบก.ภายในวันที่ 5 ของเดือนถัดไป

ความในข้อนี้ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ที่จัดซื้อที่ดินถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

ข้อ 48. การรายงานผลการจัดซื้อที่ดินตามความในข้อ 47. ให้จัดส่งไปพร้อมกับเอกสารดังต่อไปนี้

(1) บัญชีรายละเอียดการจัดซื้อที่ดินตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายหลักเกณฑ์นี้

(2) สำเนาใบสำคัญแสดงการจ่ายเงินค่าที่ดินฉบับสีเขียวและสีฟ้า

(3) สำเนาแผนที่ต้นร่างหรือสำเนาแผนที่แสดงผลการรังวัดสอบเขตหรือแบ่งแยกของสำนักงานที่ดิน

(4) หนังสือมอบอำนาจให้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมโอนขายที่ดินและรับเงินค่าที่ดินแทนเจ้าของที่ดิน (ถ้ามี)

(5) สำเนาหนังสือสำคัญทุกหน้า

(6) สำเนาหนังสืออนุมัติการเบิกและจ่ายเงิน จากผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีซื้อที่ดินมีเนื้อที่ต่างจากที่ได้รับอนุมัติไม่เกิน 5 ไร่

(7) สำเนาหนังสืออนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดที่เป็นอำนาจผู้ว่าราชการจังหวัด เช่น ชื่อ-นามสกุล, เลขที่, หนังสือสำคัญ, ที่อยู่ ฯลฯ

ข้อ 49. ในกรณีที่ได้จัดส่งเอกสารตามข้อ 48 (2) และข้อ 48 (3) ไปพร้อมกับแบบคำขอให้ออกพันธบัตรแล้ว ให้หมายเหตุไว้ในบัญชีรายละเอียดการจัดซื้อที่ดินในช่องหมายเหตุ

ข้อ 50. ให้ กบก.ตรวจสอบการรายงานผลการชำระเงินค่าที่ดินทุกรายให้ถูกต้อง หากมีข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อนให้ทักท้วง ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อแก้ไขให้ถูกต้องตามหลักฐานการอนุมัติของ คปจ.หรือ อกก.คง. หรือ คปก.ก่อนการรายงานผลงานขั้นสุดท้ายและลงทะเบียนที่ดิน

ข้อ 51. เมื่อตรวจสอบหลักฐานผลการชำระเงินค่าที่ดินถูกต้องทุกรายในแต่ละครั้งที่ได้รับรายงานจาก ส.ป.ก.จังหวัด แล้วให้ กบก.นำเสนอสรุปผลความก้าวหน้าของการจัดซื้อที่ดินต่อเลขาธิการ ส.ป.ก., อกก.คง. และ คปก.เพื่อทราบ

ข้อ 52. ให้ กบก.จัดทำทะเบียนที่ดินที่ได้มาจากการจัดซื้อที่ดินในทุกจังหวัดแล้วแจ้งให้ กนก., กวก. และ ส.ป.ก.จังหวัด ทราบ

ส.ป.ก.4-09

แบบคำเสนอขาย การตรวจสอบสภาพที่ดิน และการต่อรองราคาที่ดินเพื่อการจัดซื้อ

คำเสนอขายที่ดิน

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้อ 1. ข้าพเจ้า.....อาชีพ.....

อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....

ตรอก/ซอย.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....โดย.....ผู้รับมอบอำนาจตามหนังสือ

มอบอำนาจลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....ขอเสนอขายที่ดิน

.....เลขที่.....ระวาง.....เลขที่ดิน.....หน้าสำรวจ

.....เล่มที่.....หน้า.....สารบบเล่ม.....ซึ่งตั้ง

อยู่หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....มีเนื้อที่ตามหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน

ประมาณ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา และมีผู้ถือกรรมสิทธิ์

รวมอยู่ด้วย.....คน ตามรายชื่อแนบท้าย โดยข้าพเจ้าขอเสนอขายที่ดินแปลงดังกล่าวนี้ให้แก่สำนักงาน

การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เป็นจำนวนเนื้อที่ดิน ประมาณ.....ไร่.....งาน

.....ตารางวา ในราคาไร่ละ.....บาท (.....)

ข้อ 2. ข้าพเจ้าตกลงนำหรือให้ตัวแทนของข้าพเจ้านำเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.ไปยังที่ดินแปลงที่ระบุไว้ในข้อ 1 และร่วมตรวจสอบสภาพที่ดิน รวมทั้งชี้แนวเขตและหมุดหมายหลักเขตที่ดินในวันที่เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.กำหนดนัดหมาย

ข้อ 3. ข้าพเจ้าตกลงที่จะดำเนินการเจรจาต่อรองราคาที่ดินแปลงที่เสนอขายตามข้อ 1 ข้างต้นกับเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. และตกลงทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินตามแบบที่ ส.ป.ก.กำหนดภายในเวลาที่เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.นัดหมาย

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นโดยตลอดและเข้าใจความหมายของข้อความดังกล่าวชัดแจ้งแล้ว จึงขอรับรองว่าจะปฏิบัติตามคำมั่นที่ให้ไว้ข้างต้นโดยเคร่งครัด หากข้าพเจ้าประพฤติผิดคำมั่นข้อใดข้อหนึ่งและการประพฤติเช่นนั้นก่อให้เกิดความเสียหายต่อ ส.ป.ก. หรือการดำเนินงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของ ส.ป.ก.แล้ว ข้าพเจ้ายินยอมชดใช้ค่าเสียหายให้ทุกประการ

ลงชื่อ.....ผู้เสนอขาย

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

ลงชื่อ.....สามี/ภรรยา

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

รายงานการตรวจสอบสภาพที่ดิน

ข้อ 1. ที่ดินที่ตรวจสอบนี้มีหลักฐานหนังสือสำคัญประเภท ❐ โฉนดที่ดิน ❐ น.ส.3 ❐ น.ส.3 ก. ❐ อื่น ๆ .....
.....
เลขที่หนังสือสำคัญ.....มีเนื้อที่ทั้งแปลงประมาณ.....ไร่.....งาน .....ตารางวา ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ..... .....จังหวัด.....มีผู้ถือกรรมสิทธิ์รวม.....คน ส่วนของ.....ผู้เสนอขายมีเนื้อที่ประมาณ.....ไร่.....งาน .....ตารางวา หรือประมาณ.....ส่วนใน.....ส่วน

ข้อ 2. ที่ดินแปลงนี้เจ้าของได้มาโดย ❐ การซื้อขาย ❐ การรับให้ ❐ การรับมรดก ❐ การแลกเปลี่ยน ❐ การครอบครองปรปักษ์ ❐ อื่น ๆ ....และได้ครอบครองทำประโยชน์มาแล้ว.....ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. .....

ข้อ 3. ที่ดินแปลงนี้ ❐ เจ้าของทำประโยชน์ด้วยตนเอง ❐ ให้ผู้อื่นเช่าทำประโยชน์ ❐ อื่น ๆ .....มีผู้เช่า.....ราย เสียค่าเช่า.....ต่อปี ประเภทของการประกอบเกษตรกรรมในที่ดิน..... การประกอบเกษตรกรรมและทำได้กี่ครั้งต่อปี.....ผลผลิตต่อปี ประมาณ.....

ข้อ 4. มีสิ่งปลูกสร้างในที่ดินแปลงนี้คือ.....
.....

ข้อ 5. สภาพของที่ดินแปลงนี้เป็น ❐ ที่ลุ่ม ❐ ที่ดอน ❐ ที่ราบลุ่ม ❐ อื่น ๆ .....พื้นดินเป็น ❐ ดินเหนียว ❐ ดินร่วน ปนทราย ❐ ดินลูกรัง ❐ ดินปนกรวด ❐ อื่น ๆ ....

ข้อ 6. ที่ดินแปลงนี้ตั้งอยู่ห่างจาก ❐ ถนนที่รถยนต์เข้าถึง ❐ ทางเดิน ❐ ทางเกวียน ❐ อื่น ๆ .....ประมาณ..... เมตร และหรือ ❐ แม่น้ำ ❐ ลำคลอง ❐ หนอง ❐ บึง ❐ อื่น ๆ..... .....ประมาณ.....เมตร

ข้อ 7. ที่ดินแปลงนี้ตรวจสอบแล้วพบหมุดหลักเขตที่ดิน ❐ ครบทุกหลัก ❐ ไม่ครบ ทุกหลักคงพบเพียง.....หลัก คือหลักทางด้านทิศ.....

ข้อ 8. เจ้าของที่ดินข้างเคียงที่ดินแปลงนี้เท่าที่ทราบ คือ.....
.....
.....
.....

ข้อ 9. ที่ดินแปลงนี้มี ❐ บ่อ ❐ สระ ❐ บึง ❐ หนอง ❐ อื่น ๆ.....
.....อยู่ในที่ดินจำนวน.....แห่ง ขนาดกว้างยาวประมาณ.....เมตร
และหรือมี ❐ ถนน ❐ คลอง ❐ อื่น ๆ.....ผ่านที่ดินบริเวณด้านทิศ
.....

ข้อ 10. ราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อของ ส.ป.ก.บริเวณนี้.....บาท
ต่อไร่

ราคาซื้อขายที่ดินใกล้เคียง.....บาท ต่อไร่

ความเห็นของผู้เช่าที่ดินเกี่ยวกับราคาที่ดินและความสามารถในการส่งคืนเงินทุนให้แก่
ส.ป.ก. .....
ความเห็นของผู้ปกครองท้องที่.....

ข้อ 11. รายละเอียดอื่น ๆ .....
.....
.....

ข้อ 12. ความเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสภาพที่ดิน.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ
(.....) สภาพที่ดิน

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ
(.....) สภาพที่ดิน

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ
(.....) สภาพที่ดิน

ลงชื่อ..... เจ้าของที่ดิน
(.....)

ลงชื่อ..... ผู้เช่าที่ดิน
(.....)

ลงชื่อ..... ผู้ปกครองท้องที่
(.....)

.....

การเจรจาต่อรองราคาที่ดิน

ข้อ 1. ตามที่ได้มีการตรวจสอบสภาพที่ดิน โฉนด/น.น.3/น.ส.3ก/ อื่น ๆ.....
.....เลขที่.....เนื้อที่ประมาณ.....ไร่.....
ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....และเจ้าของที่ดินได้เสนอขายให้ ส.ป.ก. เป็นเนื้อที่ประมาณ.....ไร่ ในราคา.....บาทต่อไร่ เจ้าหน้าที่ได้เจรจาต่อรองราคาแล้ว เจ้าของที่ดินตกลงจะขายในราคา.....บาทต่อไร่

ข้อ 2. ความเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้เจรจาต่อรองราคา.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบสภาพ
(.....) และเจรจาต่อรองราคาที่ดิน

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบสภาพ
(.....) และเจรจาต่อรองราคาที่ดิน

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบสภาพ
(.....) และเจรจาต่อรองราคาที่ดิน

ลงชื่อ..... เจ้าของที่ดิน
(.....)

ลงชื่อ..... พยาน
(.....)

ลงชื่อ..... พยาน
(.....)

ความเห็นของปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ปฏิรูปที่ดินจังหวัด
(.....)

รายงานการต่อรองราคาที่ดิน
การต่อรองราคาที่ดินครั้งที่

ข้อ 1. เจ้าของที่ดินโฉนด/น.ส.3/น.ส.3 ก./ อื่น ๆ .....
.....เลขที่.....เนื้อที่ประมาณ.....ไร่
.....งาน.....ตารางวา ตั้งอยู่หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....เสนอขายให้ ส.ป.ก.
เป็นเนื้อที่ประมาณ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา ในราคา.....
.....บาทต่อไร่

ข้อ 2. ราคามูลค่าที่ดินเพื่อการจัดซื้อของ ส.ป.ก. .....บาทต่อไร่

ข้อ 3. ราคาที่ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นสมควรให้จัดซื้อ.....บาทต่อไร่

ข้อ 4. ผลการเจรจาต่อรอง.....
.....
.....
.....
.....

ข้อ 5. ความเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้เจรจาต่อรองราคา.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ผู้เจรจา
(.....) ต่อรองราคา

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ผู้เจรจา
(.....) ต่อรองราคา

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ผู้เจรจา
(.....) ต่อรองราคา

ลงชื่อ..... เจ้าของที่ดิน
(.....)

ลงชื่อ..... พยาน
(.....)

ลงชื่อ..... พยาน
(.....)

ความเห็นของปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ..... ปฏิรูปที่ดินจังหวัด
(.....)

บัญชีรายชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์รวม

ที่ดิน.....เลขที่.....ระวาง.....เลขที่ดิน.....
หน้าสำรวจ.....เล่มที่.....หน้า.....สารบบเล่ม.....
ตั้งอยู่หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
เนื้อที่ประมาณ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา มีผู้ถือกรรมสิทธิ์รวมทั้งหมด
.....คน ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. .....โดย.....
.....ผู้รับมอบอำนาจตามหนังสือมอบอำนาจลงวันที่.....เดือน.....
พ.ศ. .....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....
ตรอก/ซอย.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

2. .....โดย.....
.....ผู้รับมอบอำนาจตามหนังสือมอบอำนาจลงวันที่.....เดือน.....
พ.ศ. .....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ถนน.....ตรอก/ซอย.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

3. .....โดย.....
.....ผู้รับมอบอำนาจตามหนังสือมอบอำนาจลงวันที่.....เดือน.....
พ.ศ. .....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ถนน.....ตรอก/ซอย.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

4. .....โดย.....
.....ผู้รับมอบอำนาจตามหนังสือมอบอำนาจลงวันที่.....เดือน.....
พ.ศ. .....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ถนน.....ตรอก/ซอย.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

บันทึกถ้อยคำ

เรื่อง.....

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี

อยู่บ้าน.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....

ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....ขอให้ถ้อยคำต่อ

.....ด้วยความสัตย์จริงดังต่อไปนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถ้อยคำข้างบนนี้ผู้บันทึกได้อ่านให้ข้าพเจ้าฟังโดยตลอด และข้าพเจ้ายอมรับว่าเป็นการถูกต้องแล้วทุกประการ จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานสำคัญต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ..... ผู้ให้ถ้อยคำ

ลงชื่อ..... พยาน

ลงชื่อ..... พยาน

ลงชื่อ..... ผู้จดบันทึก

คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ 556/2521

เรื่อง มอบหมายให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงนามในสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน

ด้วยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้ดำเนินการจัดทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินกับเจ้าของที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งในการนี้ตามปกติเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จะเป็นผู้ลงนามในสัญญาจะซื้อจะขายที่ดิน

เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระและให้การดำเนินการดังกล่าวสำเร็จลุล่วงไปด้วยความรวดเร็วสมเจตนารมณ์ของทางราชการ จึงมอบหมายให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้ลงนามในสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดินที่รับผิดชอบ เสร็จแล้วให้รวบรวมหลักฐานการจัดซื้อทั้งหมดนำเสนอเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่ออนุมัติต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2521

(ลงชื่อ) จำลอง อัตนโถ

(นายจำลอง อัตนโถ)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส.ป.ก.4-11

ที่..... สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

เรื่อง ขอความร่วมมือในการปฏิรูปที่ดิน

เรียน .....

ตามที่ท่านเป็นเจ้าของที่ดิน (ประเภทหนังสือสำคัญ) เลขที่.....
ระวาง.....เลขที่ดิน..... ณ ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....ซึ่งเป็นที่ดินมี
เนื้อที่เกินสิทธิที่ท่านจะมีสิทธิครอบครองไว้ได้ ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม นั้น

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ใคร่ขอเชิญท่าน
ไปพบเจ้าหน้าที่ในระหว่างวันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....ถึงวันที่.....
เดือน.....พ.ศ. ..... ณ .....ในเวลาราชการ

จึงขอความร่วมมือมา พร้อมขอให้ท่านนำเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ไปแสดง คือ

1. หนังสือสำคัญทางที่ดิน (โฉนด, น.ส.3, น.ส. 3 ก.)
2. บัตรประจำตัว
3. ทะเบียนบ้าน

หากท่านไม่สามารถไปพบด้วยตนเองได้ โปรดมอบอำนาจให้บุคคลอื่นไปดำเนินการแทนด้วย
จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด
โทร. .....

ส.ป.ก.4-12

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

เรื่อง ขอนัดจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมโอนขายที่ดินและรับเงินค่าที่ดิน

เรียน .....

ตามที่ท่านได้ทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด..... ในวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... นั้น

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ขอแจ้งผลการรังวัดที่ดินและจำนวนเงินที่ท่านจะได้รับค่าที่ดินดังนี้

แปลงที่ หนังสือสำคัญเลขที่ เนื้อที่ ไร่ ราคาประเมินไร่ละ บาท เป็นเงิน.....

แปลงที่

แปลงที่

แปลงที่

แปลงที่

รวมเป็นเงิน บาท

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....จะจ่ายเงินให้ท่านเป็นเงินสด .....บาท เป็นพันธบัตรรัฐบาล.....บาท และขอนัดท่านไปจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมโอนขายที่ดินและรับเงินค่าที่ดิน ณ สำนักงานที่ดินอำเภอ..... .....จังหวัด.....ในวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... เวลา.....น. พร้อมทั้งนำเอกสารต่าง ๆ ไปด้วยดังนี้

ก. บุคคลธรรมดา

1. โฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองทำประโยชน์
2. บัตรประจำตัว
3. ถ้ามีการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล ให้นำหลักฐานไปแสดงด้วย
4. หนังสือแสดงความยินยอมให้ทำนิติกรรมของคู่สมรส ในกรณีขาดจากการสมรสโดยการหย่าต้องมีหลักฐานการหย่า
5. สัญญาจะซื้อจะขาย หรือสัญญามัดจำ (ถ้ามี)
6. ถ้าไม่ไปดำเนินการด้วยตนเอง ต้องทำหนังสือมอบอำนาจ และต้องนำบัตรประจำตัวผู้มอบและผู้รับมอบอำนาจไปด้วย

7. การเขียนข้อความในหนังสือมอบอำนาจ ให้ปฏิบัติตามคำเตือนด้านหลังแบบพิมพ์หนังสือมอบอำนาจของกรมที่ดิน
8. ค่าธรรมเนียมและภาษี เป็นเงิน.....บาท

ข. นิติบุคคล

1. โฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์
2. หลักฐานที่แสดงว่าเป็นผู้มีอำนาจจัดการแทนนิติบุคคล พร้อมตัวอย่างลายมือชื่อของผู้มีอำนาจลงนาม
3. รายงานการประชุมของนิติบุคคลในกรณีที่ต้องมี
4. หนังสือบริคณห์สนธิ ตราสารจัดตั้ง หรือเอกสารการจัดตั้งนิติบุคคลนั้น
5. ค่าธรรมเนียมและภาษี เป็นเงิน.....บาท

จึงเรียนมาเพื่อโปรดไปตามนัดในวันเวลาสถานที่พร้อมเอกสารดังกล่าวด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ส.ป.ก.4-13

คำร้องคัดค้านผลการรังวัดสอบเขตที่ดิน

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้อ 1. ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี โดย.....อายุ.....ปี ผู้รับมอบอำนาจตามหนังสือมอบอำนาจ ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่..... ถนน.....ตรอก/ซอย.....ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....ได้เสนอขายที่ดิน..... เลขที่.....ระวาง.....เลขที่ดิน.....หน้าสำรวจ..... เล่มที่.....หน้า.....สารบบเล่ม.....ซึ่งตั้งอยู่หมู่ที่..... ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... เนื้อที่ประมาณ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา..... ให้แก่ ส.ป.ก. เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้อ 2. ที่ดินแปลงที่ระบุในข้อ 1. ได้ทำการรังวัดโดยช่างสำรวจของ ส.ป.ก. เมื่อวันที่..... เดือน.....พ.ศ. .....ได้เนื้อที่ประมาณ.....ไร่.....งาน .....ตารางวา ซึ่งแตกต่างจากเนื้อที่ซึ่งระบุไว้ในหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินโดยเพิ่มขึ้น/ลดลงเป็นเนื้อที่ประมาณ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

ข้อ 3. ข้าพเจ้าไม่พอใจในผลการรังวัดที่ดินที่ช่างสำรวจของ ส.ป.ก. รังวัดได้ตามข้อ 2. และขอคัดค้านผลการรังวัดดังกล่าว

ข้อ 4. ข้าพเจ้าขอรับรองว่าจะไปยื่นคำขอรังวัดสอบเขตต่อพนักงานที่ดินภายในวันที่..... เดือน.....พ.ศ. .....โดยข้าพเจ้าจะเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการรังวัดสอบเขตดังกล่าวนี้ทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นทุกข้อและเข้าใจข้อความโดยตลอดแล้ว จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยานและเจ้าหน้าที่

ลงชื่อ..... เจ้าของที่ดิน

(.....)

ลงชื่อ..... พยาน

(.....)

ลงชื่อ..... พยาน

(.....)

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่

(.....)

ที่..... สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

เรื่อง ขอความร่วมมือในการระวังชี้และรับรองแนวเขตที่ดิน

เรียน .....

ด้วยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ได้นัดทำการรังวัดที่ดินราย.....ตามหนังสือสำคัญ.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ในวันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....เวลาประมาณ.....นาฬิกา และเนื่องจากที่ดินแปลงที่จะทำการรังวัดนี้ มีแนวเขตติดต่อกับที่ดินของท่าน ตามหนังสือสำคัญ.....

.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอให้ท่านไปพบพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ..... เพื่ออำนวยความสะดวกในการนำชี้และลงนามรับรองแนวเขตที่ดิน ตามวันเวลาดังกล่าวต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

<u>หมายเหตุ</u> - การมอบหมายผู้หนึ่งผู้ใดให้กระทำการแทน ต้องมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษรตามแบบด้านหลังหนังสือนี้ และนำไปแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในวันทำการรังวัด

- ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หนังสือมอบหมายให้ระวังชี้และรับรองแนวเขตที่ดิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี
อยู่ที่บ้าน.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....
ถนน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....เจ้าของที่ดิน
ตามหนังสือสำคัญ.....ขอมอบหมายให้.....
อายุ.....ปี อยู่ที่บ้าน.....เลขที่.....หมู่ที่.....
ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....เป็นผู้มาทำการระวังชี้และรับรอง
แนวเขตที่ดินของข้าพเจ้า ซึ่งเป็นข้างเคียงของ.....จนเสร็จการ

ลงชื่อ..... ผู้มอบ
ลงชื่อ..... ผู้รับมอบ
ลงชื่อ..... พยาน
ลงชื่อ..... พยาน

บันทึกรับรองแนวเขตที่ดิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า เจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดินข้างเคียง ขอให้ถ้อยคำต่อ.....
ด้วยความสัตย์จริงดังต่อไปนี้

ตามที่ช่างสำรวจของ ส.ป.ก.ได้มาทำการรังวัด.....ที่ดินของ.....
.....ตามหนังสือสำคัญ.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
นั้น ข้าพเจ้าขอรับรองว่า หลักเขตที่ดินที่ปรากฏอยู่หรือหลักเขต ส.ป.ก.ที่ได้ปัก หมายเขตที่ดินไว้ในการรังวัดครั้งนี้ เป็นการถูกต้องแล้ว

(ลงชื่อ).....เจ้าของที่ดินข้างเคียง เลขที่ดินที่.....
(ลงชื่อ).....เจ้าของที่ดินข้างเคียง เลขที่ดินที่.....
(ลงชื่อ).....เจ้าของที่ดินข้างเคียง เลขที่ดินที่.....
(ลงชื่อ).....เจ้าของที่ดินข้างเคียง เลขที่ดินที่.....
(ลงชื่อ).....เจ้าของที่ดินข้างเคียง เลขที่ดินที่.....
(ลงชื่อ).....เจ้าของที่ดินข้างเคียง เลขที่ดินที่.....
(ลงชื่อ).....เจ้าของที่ดินข้างเคียง เลขที่ดินที่.....
(ลงชื่อ).....เจ้าของที่ดินข้างเคียง เลขที่ดินที่.....
(ลงชื่อ).....เจ้าของที่ดินข้างเคียง เลขที่ดินที่.....
(ลงชื่อ).....เจ้าของที่ดินข้างเคียง เลขที่ดินที่.....

เฉพาะแนวเขตที่ดินด้านที่เจ้าของที่ดินข้างเคียงมิได้มาระวังชี้แนวเขตนั้น ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ถ้าปรากฏมีหลักเขตใดที่ข้าพเจ้านำชี้หรือนำปักรุกล้ำไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงและเกิดผลเสียหายแก่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ข้าพเจ้ายอมรับผิดและยินยอมชดใช้ค่าเสียหายทุกประการ

ลงชื่อ..... เจ้าของที่ดิน
ลงชื่อ..... ผู้ปกครองที่ดิน
ลงชื่อ..... ช่างสำรวจ

ใบสำคัญชั่วคราวแทนพันธบัตร พันธบัตรการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม งวดที่.....	เลขที่..... วันที่.....

เรียน.....

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ออกใบสำคัญนี้ให้แก่ น.ส./นาย/นาง.....

เลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดิน

โฉนดที่ดิน/น.ส.3/น.ส.3 ก. เลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

จำนวนเนื้อที่.....ไร่.....งาน.....วา ซึ่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

☐ จัดซื้อเมื่อวันที่.....

☐ เวนคืนตาม พ.ร.บ.เวนคืนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน.....พ.ศ. .....

เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งมีราคา/ค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ เป็นเงิน.....

.....บาท ชำระเป็นเงินสดแล้ว.....บาท คงเหลือเป็นพันธบัตรการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มูลค่าหน่วยละ 100 บาท จำนวน.....หน่วย รวมเป็นมูลค่าที่ตราไว้.....บาท

จึงขอให้ท่านนำหลักฐานใบสำคัญชั่วคราวแทนพันธบัตรนี้มาขอรับพันธบัตรดังกล่าว ได้ที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ได้ตั้งแต่วันที่.....เป็นต้นไป

ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่

(หมายเหตุ ให้เบิกแบบพิมพ์นี้ที่ กบก.)

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คำขอให้ออกพันธบัตร พันธบัตรการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม งวดที่	เลขที่..... วันที่ลงในพันธบัตร ว. ด. พ.ศ.

เลขที่ทะเบียนประวัติ

ชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพันธบัตร.....

.....

โทรศัพท์.....สถานที่ติดต่อเลขที่.....

ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์

วันที่ เดือน พ.ศ. 25

เรียน ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 35 แห่ง พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....มีความประสงค์ใคร่ขอให้ธนาคารแห่งประเทศไทยออกพันธบัตรการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม งวดที่.....
หน่วยละ 100 บาท จำนวน.....หน่วย รวมเป็นราคาที่ตราไว้.....บาท
เพื่อจ่ายให้แก่.....

.....

❍ เพื่อชำระราคาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ส.ป.ก.จัดซื้อเมื่อวันที่.....
เป็นเนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา ตามหนังสือสำคัญโฉนดที่ดิน/น.ส.3/น.ส.3 ก. เลขที่.....หมู่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....

❍ เพื่อชำระค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืนตาม พ.ร.บ.เวนคืนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน.....พ.ศ. .....เป็นเนื้อที่.....ไร่
.....งาน.....ตารางวา ตามหนังสือสำคัญโฉนดที่ดิน/น.ส.3/น.ส. 3 ก
เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....โดยผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรดังกล่าวจะมารับพันธบัตรด้วยตนเองที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....หรือ กองบริการกองทุนฯ ส.ป.ก.

<u>การรับเงินค่าดอกเบี้ยพันธบัตร</u> ระบุข้อใดข้อหนึ่ง

1 ❍ นำเข้าบัญชีเงินฝากของ..... ☐☐ ☐☐☐

ที่ธนาคาร..... สาขา.....

ประเภทบัญชี..... ❐ บัญชีเลขที่ ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

2 ❍ ออกเช็คในนาม.....

1 ❍ ไม่ขีดคร่อม 2 ❍ ขีดคร่อมทั่วไป 3 ❍ ขีดคร่อมเฉพาะ

โดยเข้าบัญชีผู้รับเงินเท่านั้น และขอรับเงินที่ผู้แทนธนาคารประจำจังหวัด/

สาขา..... ☐☐☐

<u>โดย</u> 1 ❍ ส่งใบนำส่งดอกเบี้ยพันธบัตร/เช็ค ทางไปรษณีย์ตามสถานที่ติดต่อข้างต้น

2 ❍ ข้าพเจ้าจะมารับเช็คดอกเบี้ยพันธบัตรด้วยตนเองที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

❍ อื่น ๆ (ระบุ).....

<u>การเสียภาษี</u> 1 ❍ เสียภาษีเงินได้ เลขประจำตัวผู้เสียภาษี ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

2 ❍ ไม่เสียภาษีเงินได้

ทั้งนี้ เจ้าของที่ดินคือ.....ได้รับทราบและได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญแล้ว

ลงชื่อ..... เจ้าของที่ดิน

....

ลายมือชื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัด **ลายมือชื่อและประทับตรา** ส.ป.ก.

สำหรับเจ้าหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย							ลงทะเบียน.....
พันธบัตรเลขที่ต้น	**พันธบัตรเลขที่ท้าย**	**จำนวนหน่วย**	**จำนวนเงิน**	**ฉบับที่**	**หน้าทะเบียน**		**พิมพ์พันธบัตร**.....
							ผู้ลงนาม..... หัวหน้าส่วน/ ผู้ช่วยหัวหน้าส่วน

(หมายเหตุ ให้เบิกแบบพิมพ์นี้ที่ กบก.)

ด้านหน้า

ชื่อเจ้าของกรรมสิทธิ์.....	เลขที่.....
ลายมือชื่อเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพันธบัตร..... (สำหรับเจ้าของพันธบัตรที่เป็นเอกชน หรือบุคคลธรรมดา) ตำแหน่ง ลายมือชื่อ ชื่อผู้มีอำนาจจัดการ..... (สำหรับเจ้าของพันธบัตรที่เป็นบริษัท ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน หรือนิติบุคคล) ..... ลายมือชื่อผู้รับเช็คดอกเบี้ยพันธบัตร.....	
ธนาคารแห่งประเทศไทย บัตรตัวอย่างลายมือชื่อเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพันธบัตรการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	

ด้านหลัง

ตราและลายมือชื่อผู้รับรองที่ได้รับมอบหมายจากธนาคารแห่งประเทศไทย
หมายเหตุ..... .....

(หมายเหตุ ให้เบิกแบบพิมพ์ที่ กบก.)

หน้า ๑
เล่ม ๑๒๖ ตอนพิเศษ ๗๕ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๒

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดหาที่ดินและจัดที่ดิน
ให้แก่กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับความช่วยเหลือเรื่องที่ดินทำกินตามมติคณะรัฐมนตรี

พ.ศ. ๒๕๕๒

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของกลุ่มเกษตรกรที่ได้เรียกร้องขอให้รัฐบาลจัดหาที่ดินทำกินซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินให้แก่กลุ่มเกษตรกรตามกระบวนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๒ ได้มีมติเห็นชอบให้ออกระเบียบถือปฏิบัติเป็นหลักเกณฑ์เดียวกัน ในการดำเนินการจัดหาที่ดินและจัดที่ดินให้แก่กลุ่มเกษตรกรทุกกลุ่มที่ได้รับความช่วยเหลือเรื่องที่ดินทำกินตามมติคณะรัฐมนตรี ให้ได้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง

ดังนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ประกอบมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดหาที่ดินและจัดที่ดิน ให้แก่กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับความช่วยเหลือเรื่องที่ดินทำกินตามมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“สมาชิก” หมายความว่า เกษตรกรในกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับความช่วยเหลือเรื่องที่ดินทำกินตามมติคณะรัฐมนตรี

“คปก.” หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“คปจ.” หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

“คณะอนุกรรมการ” หมายความว่า คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดินตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแต่งตั้ง

“ส.ป.ก.” หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“ส.ป.ก.จังหวัด” หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

“ผู้เสนอขายที่ดิน” หมายความว่า เจ้าของที่ดินที่เสนอขายที่ดิน และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากเจ้าของที่ดินด้วย

“หนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน” หมายความว่า หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ตามประมวลกฎหมายที่ดิน (โฉนดที่ดิน โฉนดแผนที่ โฉนดตราจอง และตราจองที่ตราว่าได้ทำประโยชน์แล้ว) และให้หมายความรวมถึงหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ น.ส. ๓ ก. และ น.ส. ๓ ข.) ด้วย

ข้อ ๔ ให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑
การจัดหาที่ดิน

ส่วนที่ ๑
การตรวจสอบความต้องการที่ดิน

ข้อ ๕ ให้กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับความช่วยเหลือเรื่องที่ดินทำกินตามมติคณะรัฐมนตรี ตรวจสอบว่าสมาชิกต้องการที่ดินทำกินในจังหวัดใด แล้วให้ส่งรายชื่อสมาชิกโดยแยกตามจังหวัด พร้อมทั้งส่งรายชื่อตัวแทนสมาชิกของแต่ละจังหวัด จำนวนไม่เกิน ๓ คน เพื่อทำหน้าที่พิจารณาความพึงพอใจ ในที่ดินแต่ละแปลงให้ ส.ป.ก.

ข้อ ๖ ให้ ส.ป.ก. ตรวจสอบว่าสมาชิก ตามข้อ ๕ มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือได้รับการจัดที่ดินจากหน่วยงานอื่นของรัฐแล้วหรือไม่ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ และ คปจ.

ข้อ ๗ ให้ ส.ป.ก. แจ้งรายชื่อสมาชิกตามข้อ ๖ ให้ ส.ป.ก. จังหวัด เพื่อดำเนินการต่อไป

ส่วนที่ ๒
การจัดหาที่ดิน

ข้อ ๘ การจัดหาที่ดินตามระเบียบนี้ ให้ดำเนินการเพื่อจัดซื้อที่ดินที่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และมีความเหมาะสมทางการเกษตร โดยให้คำนึงถึงความประสงค์และความพึงพอใจของสมาชิกในการเข้าทำกินในที่ดิน

ข้อ ๙ ให้ ส.ป.ก. จังหวัด ประกาศกำหนดเขตพื้นที่ดำเนินการเพื่อการจัดซื้อที่ดิน

กรณีท้องที่ใดยังไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก. หรือ ส.ป.ก. จังหวัด ที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๐ เมื่อ ส.ป.ก. จังหวัด ประสงค์จะดำเนินการจัดซื้อที่ดิน ให้ ส.ป.ก. จังหวัด ดำเนินการประกาศจัดซื้อที่ดินและให้ผู้เสนอขายที่ดินมาติดต่อ ณ ส.ป.ก. จังหวัด หรือสถานที่ที่ ส.ป.ก. จังหวัดกำหนด ภายในระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันปิดประกาศ

ประกาศตามวรรคหนึ่งให้ใช้เขตอำเภอเป็นหลัก และจะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับที่ดิน พร้อมทั้งกำหนดให้ผู้เสนอขายที่ดิน นำหลักฐานหนังสือสำคัญแสดงสิทธิในที่ดิน และแผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินโดยสังเขปมาแสดง โดยให้ปิดประกาศดังกล่าวไว้ในที่เปิดเผย ณ ส.ป.ก. จังหวัด ที่ว่าการอำเภอ และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่จะดำเนินการจัดซื้อ หรือจะประกาศทางสื่ออื่นด้วยก็ได้

ข้อ ๑๑ ให้ คปจ. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน ประกอบด้วย ปฏิรูปที่ดินจังหวัด เป็นประธานอนุกรรมการ นายอำเภอแห่งท้องที่ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด เกษตรจังหวัด ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน ผู้แทนกรมชลประทาน เป็นอนุกรรมการ และเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จังหวัด เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบสภาพที่ดิน พิจารณาความเหมาะสมของที่ดินที่จะดำเนินการจัดซื้อ

ข้อ ๑๒ เมื่อมีผู้เสนอขายที่ดิน ให้ ส.ป.ก. จังหวัด ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ณ สำนักงานที่ดินอำเภอ สำนักงานที่ดินจังหวัดสาขาหรือส่วนแยก หรือสำนักงานที่ดินจังหวัด และนำเสนอคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

ข้อ ๑๓ ให้คณะอนุกรรมการนำรายละเอียดหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับที่ดินจาก ส.ป.ก. จังหวัด มาประกอบการพิจารณาการจัดซื้อที่ดินที่เสนอขาย โดยให้พิจารณาจาก

๑๓.๑ ความพึงพอใจในที่ดินของสมาชิก

๑๓.๒ ความเหมาะสมทางการเกษตรและมีขนาดเนื้อที่เหมาะสมในการรวมกลุ่มของสมาชิกประกอบเกษตรกรรม

๑๓.๓ ราคาซื้อขายที่ดินบริเวณใกล้เคียงตามความเป็นจริงของสำนักงานที่ดินแห่งท้องที่ย้อนหลังไม่เกิน ๑ ปี นับจากวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ ประกอบกับราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์

๑๓.๔ ราคาเสนอขายที่ดิน โดยราคาเสนอขายที่ดินดังกล่าวจะต้องไม่เกินหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดิน หรือไม่เกินราคาซื้อขายที่ดินบริเวณใกล้เคียงตามความเป็นจริงย้อนหลังไม่เกิน ๑ ปี ตามข้อ ๑๓.๓ ข้างต้นอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ต้องไม่เกินราคาที่ดินต่อไร่ตามมติคณะรัฐมนตรี

ให้คณะอนุกรรมการดำเนินการตรวจสอบสภาพที่ดินและพิจารณาความเหมาะสมของที่ดินที่จะดำเนินการจัดซื้อ โดยพิจารณาดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๔ ให้คณะอนุกรรมการรวบรวมแปลงที่ดินที่เสนอขายและอยู่ในหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑๓ แล้วปิดประกาศรายละเอียดเกี่ยวกับที่ดิน ประกอบด้วยภาพถ่ายที่ดินและแผนที่แสดงที่ตั้งที่ดิน ความเหมาะสมในการประกอบเกษตรกรรมของที่ดินนั้นและราคาที่เสนอขาย แสดงไว้ ณ ส.ป.ก. จังหวัด หรือ สถานที่ที่ ส.ป.ก. จังหวัดกำหนด และให้ตัวแทนสมาชิกจำนวนไม่เกิน ๓ คน ตามข้อ ๕ คัดเลือกแปลงที่ดินที่พึงพอใจ เพื่อให้คณะอนุกรรมการจัดทำแผนการจัดซื้อที่ดินแปลงนั้น เสนอให้ คปจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

ข้อ ๑๕ ให้ ส.ป.ก. จังหวัด นำเสนอ คปจ. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการจัดซื้อที่ดินตามที่คณะอนุกรรมการนำเสนอ

ข้อ ๑๖ เมื่อ คปจ. เห็นชอบแผนการจัดซื้อแล้ว ให้ ส.ป.ก. จังหวัด จัดทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินกับผู้เสนอขายที่ดินต่อไป

แบบสัญญาจะซื้อจะขายที่ดิน และแบบพิมพ์อื่น ๆ ที่ใช้ในการดำเนินการตามระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามที่ ส.ป.ก. กำหนด

ข้อ ๑๗ ให้ ส.ป.ก. จังหวัด รวบรวมรายละเอียดข้อมูลผู้มีสิทธิจะได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และแผนการจัดซื้อ แจ้ง ส.ป.ก.

ข้อ ๑๘ ส.ป.ก. รวบรวมข้อมูลจัดทำแผนงานและงบประมาณจาก ส.ป.ก. จังหวัด นำเสนอ คปก. พิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๑๙ ให้ ส.ป.ก. จังหวัด นำแผนงานและงบประมาณที่ คปก. อนุมัติตามข้อ ๑๘ เสนอ คปจ. เพื่อพิจารณาอนุมัติการจัดซื้อที่ดินตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๑๓ แล้วดำเนินการจัดซื้อที่ดินต่อไป

กรณีท้องที่ใดยังไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก. เสนอตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เมื่อมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว ให้ดำเนินการทำสัญญาซื้อขายที่ดินต่อไปได้ และให้ระบุเงื่อนไขดังกล่าวไว้ในสัญญาจะซื้อจะขายด้วยต่อไป

ส่วนที่ ๓
การรังวัดเพื่อการจัดซื้อที่ดิน

ข้อ ๒๐ กรณีการจัดซื้อที่ดินเต็มแปลง เมื่อได้จัดทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินไว้สมบูรณ์แล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

๒๐.๑ ในกรณีที่ดินนั้นมีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเป็นโฉนดที่ดินและมีหลักฐานการรังวัดประเภทรูปแผนที่รังวัดใหม่ (ร.ว.ม.) และผลการตรวจสอบข้อมูลและสภาพที่ดินปรากฏว่าพบหมุดหลักฐานที่ดิน จนสามารถกำหนดแนวเขตโดยรอบแปลงที่ดินได้โดยชัดแจ้งแล้ว และไม่ปรากฏปัญหาเรื่องแนวเขตที่ดิน ให้ดำเนินการจัดซื้อที่ดินนั้นได้ โดยไม่ต้องทำการรังวัดสอบเขต

๒๐.๒ กรณีนอกจากข้อ ๒๐.๑ ให้ผู้เสนอขายที่ดินมอบอำนาจให้ ส.ป.ก. ดำเนินการยื่นคำขอรังวัดสอบเขตแปลงที่ดินต่อเจ้าพนักงานที่ดิน ณ สำนักงานที่ดินแห่งท้องที่ เมื่อเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ได้รับผลการรังวัดสอบเขตดังกล่าวแล้ว ให้ดำเนินการจัดซื้อที่ดินตามผลการรังวัดสอบเขตดังกล่าวต่อไป

ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการสอบเขต ผู้เสนอขายที่ดินเป็นผู้ชำระ

ข้อ ๒๑ ในกรณีการเสนอขายที่ดินบางส่วน ซึ่งต้องมีการรังวัดแบ่งแยกที่ดินก่อนดำเนินการจัดซื้อที่ดินแปลงนั้น ให้ผู้เสนอขายที่ดินมอบอำนาจให้ ส.ป.ก. ดำเนินการยื่นคำขอแบ่งแยกที่ดินซึ่งจะขายนั้นต่อเจ้าพนักงานที่ดิน ณ สำนักงานที่ดินแห่งท้องที่ แล้วจึงดำเนินการจัดซื้อที่ดินต่อไป

ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการรังวัด แบ่งแยกที่ดิน ผู้เสนอขายที่ดินเป็นผู้ชำระ

ข้อ ๒๒ ส.ป.ก. จะชำระราคาค่าที่ดินในวันจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม และให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัด เป็นตัวแทนรับโอนสิทธิในที่ดินที่จัดซื้อนี้

สำหรับค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน ส.ป.ก. และผู้เสนอขายที่ดินเป็นผู้ชำระฝ่ายละครึ่ง ส่วนในเรื่องค่าภาษีและอากร และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามประมวลกฎหมายที่ดินให้ผู้เสนอขายที่ดินเป็นผู้ชำระ

ข้อ ๒๓ การจ่ายเงินค่าที่ดินให้จ่ายเป็นเช็ค โดยให้ออกเช็คขีดคร่อมสั่งจ่ายในนามของผู้เสนอขายที่ดินและขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก โดยให้ถือปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระราคาและค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๒๐ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๖

หน้า ๖
เล่ม ๑๒๖ ตอนพิเศษ ๗๕ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๒

หมวด ๒
การจัดที่ดิน

ข้อ ๒๔ ให้ ส.ป.ก. จังหวัด ดำเนินการดังต่อไปนี้

๒๔.๑ ให้ ส.ป.ก. จังหวัด ดำเนินการตรวจสอบสิทธิและรับคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของสมาชิก โดยต้องเป็นเกษตรกรตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน และมีคุณสมบัติดังนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) บรรลุนิติภาวะ หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว

(๓) มีความประพฤติดี และซื่อสัตย์สุจริต

(๔) ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๕) ไม่มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเอง หรือบุคคลในครอบครัวเดียวกัน หรือมีที่ดินเพียงเล็กน้อย แต่ไม่เพียงพอแก่การประกอบเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ

(๖) เป็นผู้ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และเงื่อนไขที่ คปก. และ คปจ. กำหนด

๒๔.๒ ให้ดำเนินการจัดให้แก่สมาชิกที่ผ่านการคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำกินในที่ดิน โดยการจัดสรรที่ดินทำกินให้เพียงพอแก่การประกอบเกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรดังกล่าว ดำรงชีพอยู่ได้ตามกระบวนการปฏิรูปที่ดิน

๒๔.๓ คัดเลือกสมาชิกที่เป็นเกษตรกรและมีคุณสมบัติตามข้อ ๒๔.๑ และอยู่ในหลักเกณฑ์ ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นผู้จะมีสิทธิได้รับที่ดินตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้

๒๔.๔ รังวัดจัดทำผังแปลงที่ดินเป็นรายแปลง และดำเนินการจัดเกษตรกรลงแปลงที่ดิน

๒๔.๕ จัดทำสัญญาเช่า/เช่าซื้อ หรือหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔ - ๐๑) ให้แก่เกษตรกร ตามเงื่อนไขที่ คปก. มีมติกำหนด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒
ธีระ วงศ์สมุทร
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หน้า ๑
เล่ม ๑๒๗ ตอนพิเศษ ๕๔ ง ราชกิจจานุเบกษา ๔ สิงหาคม ๒๕๕๓

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดหาที่ดินและจัดที่ดิน ให้แก่กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับความช่วยเหลือเรื่องที่ดินทำกินตามมติคณะรัฐมนตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ประกอบมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดหาที่ดินและจัดที่ดินให้แก่กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับความช่วยเหลือเรื่องที่ดินทำกินตามมติคณะรัฐมนตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้ เป็นวรรคสามของข้อ ๑๓ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดหาที่ดินและจัดที่ดินให้แก่กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับความช่วยเหลือเรื่องที่ดินทำกินตามมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๒

"ในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องจัดซื้อที่ดินที่มีราคาสูงกว่า ข้อ ๑๓.๔ แต่ไม่เกินราคาที่ดินต่อไร่ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อคณะอนุกรรมการจัดหา ฯ และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นชอบตามข้อ ๑๕ แล้ว ให้นำเสนอ คปก. เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป"

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓
ธีระ วงศ์สมุทร
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ที่ 796/2534
เรื่อง ขั้นตอนและวิธีดำเนินการเวนคืนที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เนื่องจากได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2530 โดยให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2497 ดังนั้นจึงให้ยกเลิกคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ 793/2525 เรื่องขั้นตอนและวิธีดำเนินการเวนคืนที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สั่ง ณ วันที่ 18 พฤศจิกายน 2525 และให้ใช้ขั้นตอนและวิธีดำเนินการเวนคืนที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมท้ายคำสั่งนี้ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการเวนคืนดังกล่าวเป็นไปด้วยดี รวดเร็ว ถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายและเกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

อนึ่ง บรรดาคำสั่งอื่น กฎ หรือข้อบังคับใด ๆ ที่ขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้ ให้ถือเป็นอันยกเลิกและให้ใช้คำสั่งนี้แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2534

(ลงชื่อ) ประเสริฐพันธุ์ พิพัฒนกุล
(นายประเสริฐพันธุ์ พิพัฒนกุล)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการเวนคืนที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หมวด 1
คปก.อนุมัติแผนงานและโครงการเวนคืน

ข้อ 1. พื้นที่ซึ่ง ส.ป.ก. จังหวัด ได้ดำเนินการเจรจาจัดซื้อที่ดินตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดซื้อที่ดินเอกชนของ ส.ป.ก. แล้ว และเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งที่ดินนั้นไม่ตกลงขาย หาก ส.ป.ก. จังหวัดเห็นสมควรดำเนินการเวนคืนเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก. จังหวัดจัดทำโครงการเวนคืนที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นในที่ดินนั้น โดยความเห็นชอบของ คปจ. เพื่อเสนอ คปก. พิจารณาอนุมัติ

การจัดทำโครงการเวนคืนที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นดังกล่าว ให้เป็นไปตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการจัดทำโครงการและการใช้จ่ายเงินของโครงการที่ใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยให้ กนก. ประสานงานกับกองที่เกี่ยวข้องเพื่อเสนอ คปก. พิจารณาอนุมัติ

ข้อ 2. เมื่อ คปก.อนุมัติแผนงานและโครงการเวนคืนที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นแล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1 ให้ กนก. ประสานงานกับ กจก. และ ส.ป.ก. จังหวัด จัดทำแผนที่หรือแผนผังประเมินเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืน และแสดงเขตที่ดินที่อยู่ในบริเวณที่ประเมินนั้น เพื่อติดไว้ท้ายพระราชกฤษฎีกาที่จะออกต่อไป

2.2 ให้ กนก.ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2530 โดยมีกำหนดเวลาใช้บังคับ 4 ปี และเสนอ คปก.เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

หมวด 2
สำรวจอสังหาริมทรัพย์และตกลงซื้อขาย

ข้อ 3. เมื่อพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนประกาศใช้บังคับในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 ให้ กนก.ปิดประกาศสำเนาแห่งพระราชกฤษฎีกา พร้อมทั้งแผนที่หรือแผนผังท้ายพระราชกฤษฎีกาไว้โดยเปิดเผย ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

3.2 ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ปิดประกาศสำเนาแห่งพระราชกฤษฎีกา พร้อมทั้งแผนที่หรือแผนผังท้ายพระราชกฤษฎีกาไว้โดยเปิดเผย ณ สถานที่ดังต่อไปนี้

3.2.1 ส.ป.ก.จังหวัดนั้น

3.2.2 ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการตำบล และที่ทำการผู้ใหญ่บ้านแห่งท้องที่ที่อสังหาริมทรัพย์ซึ่งจะต้องเวนคืนนั้นตั้งอยู่

3.2.3 สำนักงานที่ดินจังหวัด และที่ทำการที่ดินอำเภอแห่งท้องที่ที่อสังหาริมทรัพย์ซึ่งจะต้องเวนคืนนั้นตั้งอยู่

3.3 ให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งเป็นหนังสือตามแบบที่กำหนดส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนให้ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนนั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 15 วัน ว่าเจ้าหน้าที่ของ ส.ป.ก. จะเข้าดำเนินการสำรวจ เพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืน

3.4 ให้ กนก.ประสานงานกับ กจก. กวศ. หรือ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อดำเนินการปักหลักหมายเขต สำรวจรังวัดสอบเขตที่ดินที่จะต้องเวนคืน รวมทั้งจัดทำแผนที่หรือแผนผังแสดงเขตที่ดินที่จะต้องเวนคืน พร้อมหมายเลขรายแปลง และสำรวจเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นที่จะต้องเวนคืนที่แน่นอนโดยให้แล้วเสร็จทั้งหมด ภายใน 180 วัน นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาประกาศใช้บังคับ

3.5 เมื่อได้ดำเนินการสำรวจเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนตามข้อ 3.4 เสร็จเป็นบางส่วนหรือแล้วเสร็จทั้งหมดให้ ส.ป.ก. จังหวัด จัดทำบัญชีรายละเอียดเกี่ยวกับที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นที่จะต้องเวนคืน รายชื่อผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งราคาเบื้องต้นของอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนและจำนวนเงินค่าทดแทนที่จะให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนโดยคิดตามหลักเกณฑ์ที่ ส.ป.ก.กำหนดผ่านความเห็นชอบของ คปจ. แล้วแจ้ง กนก.เพื่อเสนอ คปก. พิจารณาต่อไป

การจัดทำบัญชีรายละเอียดตามวรรคหนึ่งจะต้องแจ้ง กนก.เพื่อเสนอ คปก.พิจารณาอย่างช้าภายใน 30 วัน นับแต่วันที่สำรวจเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนแล้วเสร็จทั้งหมด

3.6 เมื่อ คปก. ได้พิจารณากำหนดเงินค่าทดแทนแล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

3.6.1 ให้ กนก. และ ส.ป.ก. จังหวัด ปิดประกาศราคาและจำนวนเงินค่าทดแทนที่ คปก. ได้กำหนดแล้วไว้ ณ สถานที่ตามข้อ 3.1 และข้อ 3.2 ตามลำดับ

3.6.2 ให้ กบก. ดำเนินการโอนขายบิลเงินค่าทดแทนไปตั้งจ่าย ณ สำนักงานคลังจังหวัด แห่งท้องที่ซึ่ง ส.ป.ก. จังหวัดตั้งอยู่ โดยกำหนดเงื่อนไขในการมอบหมายให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดหรือผู้ที่ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมอบหมาย เป็นผู้มีอำนาจเบิกจ่ายเงินค่าทดแทนตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการนี้

3.6.3 ให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งเป็นหนังสือตามแบบที่กำหนดส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนหรือผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน ทราบถึงราคาเบื้องต้นของอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนและจำนวนเงินค่าทดแทนที่จะได้รับและให้มาติดต่อกับ ส.ป.ก. จังหวัด เพื่อตกลงซื้อขายและรับเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนต่อไป

3.6.4 ให้ กนก. หรือ ส.ป.ก.จังหวัด เจรจาตกลงซื้อขายกับผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืน หรือผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน โดยตกลงซื้อขายตามราคาและจำนวนเงินค่าทดแทนที่ คปก.ได้กำหนดไว้

ในกรณีที่สามารถตกลงซื้อขายได้ ให้จัดทำสัญญาซื้อขายตามแบบที่กำหนดและจ่ายเงินค่าทดแทนต่อไป สำหรับกรณีที่ไม่อาจตกลงซื้อขายได้ ให้จัดทำบัญชีรายละเอียดของอสังหาริมทรัพย์ รายชื่อและที่อยู่ของผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นั้นต่อไป

หมวด 3
การเวนคืนกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน

ข้อ 4. เมื่อพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนประกาศใช้บังคับแล้ว ให้ กนก. เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอประกาศกำหนดให้การเวนคืนนั้นเป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วนตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2530

ข้อ 5. กรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ และได้ประกาศกำหนดให้การเวนคืนเป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

5.1 ให้ ส.ป.ก.จังหวัดแจ้งเป็นหนังสือตามแบบที่กำหนดส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนหรือผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนมาติดต่อขอรับเงินค่าทดแทนและแจ้งด้วยว่า ส.ป.ก. จะเข้าครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์ ที่จะต้องเวนคืน

5.2 ให้ กนก. หรือ ส.ป.ก. จังหวัด เจรจาตกลงซื้อขายกับผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนหรือผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตามราคาและจำนวนเงินค่าทดแทน ที่ คปก.กำหนด

ในกรณีที่สามารถตกลงซื้อขายได้ให้จัดทำสัญญาซื้อขายและจ่ายเงินค่าทดแทนต่อไป สำหรับกรณีที่ไม่อาจตกลงซื้อขายกันได้ ให้วางเงินค่าทดแทนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการนี้

การจ่ายเงินค่าทดแทนตามวรรคสอง ในกรณีที่มีการจำนอง บุริมสิทธิหรือทรัพยสิทธิอย่างอื่นเหนืออสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนให้อยู่ภายใต้บังคับ หมวด 7

5.3 เมื่อได้จ่ายหรือวางเงินค่าทดแทน ตามข้อ 5.2 แล้วในกรณีที่มีความจำเป็นต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ขนย้ายทรัพย์สิน หรือดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับกิจการที่จะต้องมีการเวนคืนอสังหาริม-ทรัพย์นั้น ให้แจ้งเป็นหนังสือตามแบบที่กำหนดส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนให้ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นดำเนินการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างขนย้ายทรัพย์สิน หรือดำเนินการดังกล่าวภายในกำหนด 60 วัน นับแต่วันที่ได้ส่งหนังสือแจ้งถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายไม่ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนด ให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการเช่นว่านั้น โดยให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์เป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

5.4 กรณีที่ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ขนย้ายทรัพย์สินหรือดำเนินการใด ๆ ตามข้อ 5.3 และผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์ ไม่ยินยอมเก็บรักษาสิ่งปลูกสร้างที่ถูกรื้อถอนหรือทรัพย์สินที่ถูกขนย้ายให้ ส.ป.ก.จังหวัดเก็บรักษาสิ่งปลูกสร้างที่ถูกรื้อถอนหรือทรัพย์สินที่ถูกขนย้ายดังกล่าวไว้ ณ สถานที่ที่เห็นสมควร ซึ่งปลอดภัยที่สุดและเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดโดยให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

ถ้าสิ่งปลูกสร้างหรือทรัพย์สินที่เก็บรักษาเป็นของเสียง่าย หรือหากหน่วงช้าไว้จะเป็นการเสี่ยงความเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนแห่งค่าของสิ่งปลูกสร้างหรือทรัพย์สินนั้นให้ส.ป.ก. จังหวัดดำเนินการขายโดยวิธีการขายทอดตลาด หรือวิธีอื่นตามที่เห็นสมควร แล้วเก็บเงินสุทธิหลังหักค่าใช้จ่ายไว้แทนได้

หมวด 4
อุทธรณ์

ข้อ 6. กรณีที่สามารถตกลงซื้อขายได้ ตามข้อ 3.6.4 หรือข้อ 5.2 แต่เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืน หรือผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนไม่เห็นชอบด้วยกับจำนวนเงินค่าทดแทน และใช้สิทธิอุทธรณ์ ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง ตามข้อ 3.6.3 หรือ ข้อ 5.1 แล้วแต่กรณี ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ส่งคำอุทธรณ์ดังกล่าวให้ กนก.เพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ 7. ให้กนก.จัดประชุมคณะกรรมการอุทธรณ์เพื่อวินิจฉัยคำอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนด 90 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์นั้น

ข้อ 8. หลักเกณฑ์ วิธีการในการยื่นอุทธรณ์ และวิธีพิจารณาในการวินิจฉัยคำอุทธรณ์ให้เป็นไปตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการนี้

หมวด 5
ออกพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

ข้อ 9. กรณีที่ไม่อาจตกลงซื้อขายได้ตามข้อ 3.6.4 หรือ ข้อ 5.2 ให้ กจก. หรือ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการสำรวจปักหลักหมายเขตที่ดินไว้โดยชัดเจน และจัดทำแผนที่หรือแผนผังแสดงเขตที่ดินที่จะต้องเวนคืนสำหรับแนบท้ายร่างพระราชบัญญัติเพื่อเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

ข้อ 10. ให้ ส.ป.ก.จังหวัด รวบรวมข้อมูลตามข้อ 3.6.4 ข้อ 5.2 ข้อ 9 และข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็น เช่น รายละเอียดเกี่ยวกับผู้เช่าหรือผู้ทำประโยชน์ในที่ดิน, สภาพพื้นที่และความเหมาะสมในการประกอบเกษตรกรรม เป็นต้น ส่งให้ กนก. เพื่อยกร่างพระราชบัญญัติเพื่อเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เสนอ คปก.เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ข้อ 11. เมื่อพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ประกาศใช้บังคับในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

11.1 ให้ กนก. และ ส.ป.ก.จังหวัด ปิดประกาศสำเนาแห่งพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นั้น พร้อมทั้งแผนที่หรือแผนผังท้ายพระราชบัญญัติและรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนไว้โดยเปิดเผย ณ สถานที่ตามข้อ 3.1 และข้อ 3.2 ตามลำดับ รวมทั้ง ณ ที่ชุมนุมชนอื่นตามควรแก่กรณี

11.2 ให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งเป็นหนังสือตามแบบที่กำหนดส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนหรือผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนมาติดต่อขอรับเงินค่าทดแทน ภายใน 120 วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวใช้บังคับ

การจ่ายเงินค่าทดแทนตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่มีการจำนอง บุริมสิทธิ หรือทรัพยสิทธิอย่างอื่นเหนืออสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืน ให้อยู่ภายใต้บังคับหมวด 7

ถ้าผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนหรือผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน ไม่มารับเงินค่าทดแทนภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือในกรณีที่ไม่อาจจ่ายเงินค่าทดแทนได้ เพราะมีปัญหาเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์หรือสิทธิอื่น ๆ ในอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืน หรือมีปัญหาเกี่ยวกับการแบ่งส่วนเงินค่าทดแทน และยังมิได้มีการวางเงินค่าทดแทนให้ ส.ป.ก. จังหวัดวางเงินค่าทดแทนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการนี้

11.3 ในการจะจ่ายหรือวางเงินค่าทดแทน ตามข้อ 11.2 ถ้าเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่อาจรื้อถอนออกไปได้ ให้ ส.ป.ก.จังหวัดจ่ายเงินค่าทดแทนให้สามในสี่ก่อน และแจ้งเป็นหนังสือตามแบบที่กำหนดส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายรื้อถอนอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวออกไปภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าไม่รื้อถอนออกไปภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการรื้อถอนโดยหักค่าใช้จ่ายเพื่อการนี้ออกจากเงินค่าทดแทนที่ควรจะได้รับแล้วจึงจ่ายหรือวางเงินค่าทดแทนส่วนที่เหลือให้

เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการรื้อถอนดังกล่าว หากจำเป็นต้องเก็บรักษาอสังหาริมทรัพย์ที่รื้อถอนนั้นด้วย ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามข้อ 5.4

หมวด 6
การปิดประกาศแจ้งความ

ข้อ 12. ในกรณีที่ไม่สามารถส่งหนังสือแจ้งตามข้อ 5.1 ข้อ 5.3 หรือข้อ 11.2 ได้ให้ กนก. และ สปก.จังหวัด แจ้งโดยวิธีปิดประกาศแจ้งความตามแบบที่กำหนด ณ สถานที่ตามข้อ 3.1 ข้อ 3.2 และที่ซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่

หมวด 7

จำนอง บุริมสิทธิ หรือทรัพยสิทธิเหนืออสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืน

ข้อ 13. ในกรณีที่มีการจำนองบุริมสิทธิ หรือทรัพยสิทธิอย่างอื่นเหนืออสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืน ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

13.1 ให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งเป็นหนังสือตามแบบที่กำหนดส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้รับจำนอง ผู้ทรงบุริมสิทธิ หรือผู้รับประโยชน์จากทรัพยสิทธิเหนืออสังหาริมทรัพย์มาติดต่อขอรับชำระหนี้ หรือรับชดใช้จากเงินค่าทดแทนภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งและให้จ่ายเงินค่าทดแทนแก่ผู้รับจำนอง ผู้ทรงบุริมสิทธิ หรือผู้รับประโยชน์จากทรัพยสิทธิดังกล่าว เมื่อผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืนตกลงยินยอมให้จ่ายได้

13.2 ถ้าผู้รับจำนอง ผู้ทรงบุริมสิทธิหรือผู้รับประโยชน์จากทรัพยสิทธิเหนืออสังหาริมทรัพย์ ไม่มาติดต่อขอรับชำระหนี้หรือรับชดใช้จากเงินค่าทดแทนภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อ 13.1 หรือกรณีไม่สามารถส่งหนังสือแจ้งให้แก่บุคคลเช่นว่านั้นได้ ให้ ส.ป.ก.จังหวัดวางเงินค่าทดแทนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการนี้โดยพลัน

13.3 ถ้าผู้รับจำนอง ผู้ทรงบุริมสิทธิ หรือผู้รับประโยชน์จากทรัพยสิทธิเหนืออสังหาริมทรัพย์ และผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นไม่อาจตกลงกันได้ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด วางเงินค่าทดแทนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการนี้โดยพลัน และแจ้งเป็นหนังสือตามแบบที่กำหนดส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ให้คู่กรณีที่ไม่อาจตกลงกันได้นั้นยื่นฟ้องคดีต่อศาลต่อไป

หมวด 8

การแก้ไขหลักฐานทางทะเบียน

ข้อ 14. ในกรณีที่สามารถตกลงซื้อขายกันได้ ตามข้อ 3.6.4 และข้อ 5.2 และได้มีการชำระเงินค่าทดแทนแล้ว ให้ ส.ป.ก. จังหวัด ทำหนังสือแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดินทราบและแก้ไขหลักฐานทางทะเบียนในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ทั้งฉบับที่เก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานที่ดินแห่งท้องที่ และฉบับที่ผู้มีสิทธิในที่ดินยึดถือไว้

ข้อ 15. เมื่อพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ประกาศใช้บังคับ และได้มีการจ่ายหรือวางเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืนแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการตามข้อ 14

ที่..... สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....
.....
.....

เรื่อง การเข้าดำเนินการสำรวจเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืน
เรียน

ตามที่ได้มีประกาศใช้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนในท้องที่.....
.....จังหวัด.....พ.ศ. .....
เพื่อ.....
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม.....ตอนที่.....ลงวันที่.....นั้น

เจ้าหน้าที่จะเข้าดำเนินการสำรวจเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืน ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2530 ตั้งแต่วันที่..... เป็นต้นไป ในการนี้ขอให้ท่านผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว โปรดให้ความร่วมมือด้วยจักขอบคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

.....
.....

หมายเหตุ - มาตรา 35 พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2530 "ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 8..... ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ"

(ตามข้อ 3.3)

ที่..... สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

.....

.....

เรื่อง ขอให้ไปติดต่อรับเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืน

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีกำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืน

ตามที่ได้มีประกาศใช้บังคับพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนในท้องที่.....

.....จังหวัด.....พ.ศ. .....

เพื่อ.....นั้น

บัดนี้ ได้มีการกำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนแล้ว และท่านเป็นผู้ที่มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน ตามรายละเอียดที่ได้ส่งมาพร้อมนี้ ดังนั้น ขอให้ท่านไปติดต่อเพื่อตกลงซื้อขายและรับเงินค่าทดแทน ณ.....ในวันและเวลาราชการโดยด่วน

อนึ่ง หากท่านไม่เห็นชอบด้วยกับจำนวนเงินค่าทดแทนดังกล่าว ท่านจะต้องยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ ณ สถานที่ข้างต้น ภายใน 30 วัน นับแต่วันได้รับหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

.....

.....

(ตามข้อ 3.6.3)

ที่..... สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

.....

.....

เรื่อง ขอให้ไปติดต่อรับเงินค่าทดแทนและการเข้าครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืน

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่.....เป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน

2. บัญชีกำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืน

ตามที่ได้มีประกาศใช้บังคับพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนในท้องที่.....จังหวัด.....พ.ศ. .....เพื่อ.....นั้น

บัดนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้การเวนคืนดังกล่าว เป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน ตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2530 แล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1. และท่านเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2. ดังนั้น ขอให้ท่านไปติดต่อเพื่อตกลงซื้อขายและรับเงินค่าทดแทน ณ.....ในวันและเวลาราชการภายใน 60 วัน นับแต่วันได้รับหนังสือนี้ หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว เจ้าหน้าที่จะดำเนินการวางเงินค่าทดแทนแล้วเข้าครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

อนึ่ง หากท่านไม่เห็นชอบด้วยกับจำนวนเงินค่าทดแทน ท่านจะต้องยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ ณ สถานที่ข้างต้น ภายใน 30 วัน นับแต่วันได้รับหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

.....

.....

(ตามข้อ 5.1)

ที่..... สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

.....

.....

เรื่อง ให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและขนย้ายทรัพย์สินออกจากอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืน

เรียน

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติประกาศกำหนดให้การเวนคืนตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนในท้องที่.....จังหวัด..... พ.ศ. .....เป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วนแล้ว นั้น

โดยที่มีสิ่งปลูกสร้างและทรัพย์สินอื่น ๆ อยู่ในอสังหาริมทรัพย์ของท่านซึ่งจะต้องเวนคืน จึงให้ท่านรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและขนย้ายทรัพย์สินดังกล่าวออกจากอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้ส่งหนังสือนี้ หากพ้นกำหนดเวลาข้างต้น เจ้าหน้าที่จะดำเนินการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและขนย้ายทรัพย์สินและนำไปเก็บรักษาเอง โดยท่านเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนี้ทั้งสิ้น

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

.....

.....

(ตามข้อ 5.3)

ที่..... สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

.....

.....

เรื่อง ขอให้ไปติดต่อรับเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืน

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีกำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืน

ด้วยได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่.....

จังหวัด.....พ.ศ. .....เพื่อ.....

.....

ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม.....ตอนที่.....ลงวันที่.....

จึงขอให้ท่านซึ่งเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตามรายละเอียดที่ส่งมาด้วยนี้ ไปติดต่อรับเงินค่าทดแทน ณ.....ในวันและเวลาราชการ ภายใน 120 วัน นับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวเจ้าหน้าที่จะดำเนินการวางเงินค่าทดแทนตามกฎหมายต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

.....

.....

(ตามข้อ 11.2)

ที่.....

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

.....

.....

เรื่อง ให้รื้อถอนอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืน

เรียน

ตามที่ได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่.....จังหวัด.....พ.ศ. .....ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม.....ตอนที่.....ลงวันที่.....นั้น

เนื่องจากท่านเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืนซึ่งจะต้องรื้อถอนออกไป จึงให้ท่านรื้อถอนอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวออกไปภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือนี้ หากพ้นกำหนดเวลาข้างต้น เจ้าหน้าที่จะดำเนินการรื้อถอนและนำไปเก็บรักษาเองโดยท่านเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนี้ทั้งสิ้น

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

.....

.....

(ตามข้อ 11.3)

ประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรื่อง แจ้งความให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืน ไปติดต่อรับเงินค่าทดแทนและการเข้าครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืน

ตามที่ได้มีประกาศใช้บังคับพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนในท้องที่.....
.....จังหวัด.....พ.ศ. .....เพื่อ
.....
และคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม.....ตอนที่.....
ลงวันที่.....กำหนดให้การเวนคืนตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วนแล้ว นั้น

เนื่องจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตามบัญชีท้ายประกาศนี้ไปติดต่อรับเงินค่าทดแทน แต่ไม่สามารถแจ้งให้ทราบได้ ดังนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2530 และข้อ 5 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีนำเงินค่าทดแทนไปวางต่อศาลหรือสำนักงานวางทรัพย์ หรือฝากไว้กับธนาคารออมสิน ตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2532 จึงประกาศแจ้งความให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนดังกล่าวไปติดต่อรับเงินค่าทดแทน ณ..... ในวันและเวลาราชการ ภายใน 75 วัน นับแต่วันปิดประกาศแจ้งความนี้ หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ส.ป.ก.จะดำเนินการวางเงินค่าทดแทนและเข้าครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนตามกฎหมายต่อไป

จึงประกาศให้ทราบ

ประกาศ ณ วันที่.....

<u>หมายเหตุ</u> ปิดประกาศ ณ วันที่.....

(ตามข้อ 12 กรณี 5.1)

ประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
เรื่อง แจ้งความให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายรื้อถอน
สิ่งปลูกสร้างและขนย้ายทรัพย์สินออกจากอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืน

ตามที่ได้มีประกาศใช้บังคับพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนในท้องที่.....
.....จังหวัด.....พ.ศ. .....เพื่อ
.....
และคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม.....ตอนที่.....
ลงวันที่.....กำหนดให้การเวนคืนตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วนแล้ว นั้น

เนื่องจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้มีหนังสือแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและขนย้ายทรัพย์สินออกจากอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนแล้ว แต่ไม่สามารถแจ้งให้ทราบได้ ดังนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2530 จึงประกาศแจ้งความให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและขนย้ายทรัพย์สินออกจากอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวภายใน 75 วัน นับแต่วันปิดประกาศแจ้งความนี้ หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ส.ป.ก. จะดำเนินการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและขนย้ายทรัพย์สินออกจากอสังหาริมทรัพย์นั้นตามกฎหมายต่อไป

จึงประกาศให้ทราบ

ประกาศ ณ วันที่.....

หมายเหตุ ปิดประกาศ ณ วันที่.....

(ตามข้อ 12 กรณี 5.3)

ประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรื่อง แจ้งความให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนไปติดต่อรับเงินค่าทดแทน

ตามที่ได้มีพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่.....

จังหวัด.....พ.ศ. .....ได้ประกาศใช้บังคับแล้ว นั้น

เนื่องจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตามบัญชีท้ายประกาศนี้ไปติดต่อรับเงินค่าทดแทน แต่ไม่สามารถแจ้งให้ทราบได้ ดังนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2530 และข้อ 5 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีนำเงินค่าทดแทนไปวางต่อศาล หรือสำนักงานวางทรัพย์ หรือฝากไว้กับธนาคารออมสินตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2532 จึงประกาศแจ้งความให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนดังกล่าวไปติดต่อรับเงินค่าทดแทน ณ..... ในวันและเวลาราชการ ภายใน 75 วัน นับแต่วันปิดประกาศแจ้งความนี้ หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ส.ป.ก.จะดำเนินการวางเงินค่าทดแทนตามกฎหมายต่อไป

จึงประกาศให้ทราบ

ประกาศ ณ วันที่.....

หมายเหตุ ปิดประกาศ ณ วันที่.....

(ตามข้อ 12 กรณี 11.2)

ที่..... สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

.....

.....

เรื่อง ให้ไปติดต่อขอรับชำระหนี้หรือรับชดใช้จากเงินค่าทดแทน

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่.....เป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน

2. บัญชีกำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืน

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้มีมติประกาศกำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนในท้องที่.....จังหวัด..... พ.ศ. .....เป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1

โดยที่ท่านเป็นผู้รับจำนอง, ผู้ทรงบุริมสิทธิ หรือผู้รับประโยชน์จากทรัพยสิทธิเหนืออสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืน ซึ่งตามกฎหมายมีสิทธิขอรับชำระหนี้ หรือรับชดใช้จากเงินค่าทดแทนตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2 จึงให้ท่านไปติดต่อขอรับชำระหนี้หรือรับชดใช้จากเงินค่าทดแทนดังกล่าว ณ ....ในวันและเวลาราชการ ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

.....

.....

(ตามข้อ 13.1)

ที่..... สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

.....

.....

เรื่อง ให้ไปติดต่อขอรับชำระหนี้หรือรับชดใช้จากเงินค่าทดแทน

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ จำนวน 1 ฉบับ

2. บัญชีกำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืน

ด้วยได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่.....

จังหวัด.....พ.ศ. .....ในราชกิจจานุเบกษาเล่ม.....

ตอนที่.....ลงวันที่.....รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1

โดยที่ท่านเป็นผู้รับจำนอง, ผู้ทรงบุริมสิทธิ หรือผู้รับประโยชน์จากทรัพยสิทธิเหนืออสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืน ซึ่งตามกฎหมายมีสิทธิยอมรับชำระหนี้ หรือรับชดใช้จากเงินค่าทดแทนตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2 จึงให้ท่านไปติดต่อขอรับชำระหนี้หรือรับชดใช้จากเงินค่าทดแทน ณ.....

ในวันและเวลาราชการ ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

.....

.....

(ตามข้อ 13.1)

ที่..... สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

.....

.....

เรื่อง ให้ไปยื่นฟ้องคดีต่อศาล

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีกำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืน

ตามที่ท่านเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืน และผู้รับจำนอง, ผู้ทรงบุริมสิทธิ หรือผู้รับประโยชน์จากทรัพยสิทธิเหนืออสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวไม่อาจตกลงกันได้ในเรื่องการรับเงินค่าทดแทนตามสิ่งที่ส่งมาด้วย นั้น

บัดนี้ เจ้าหน้าที่ได้วางเงินค่าทดแทนแล้ว จึงให้คู่กรณีที่ไม่อาจตกลงกันได้ดังกล่าวไปยื่นฟ้องคดีต่อศาลตามกฎหมายต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

.....

.....

(ตามข้อ 13.3)

ที่..... สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

.....

.....

เรื่อง ให้ไปยื่นฟ้องต่อศาล

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีกำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืน

ตามที่ท่านเป็นผู้รับจำนอง, ผู้ทรงบุริมสิทธิ หรือผู้รับประโยชน์จากทรัพยสิทธิเหนืออสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืน และเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวไม่อาจตกลงกันได้ในเรื่องการรับเงินค่าทดแทนตามสิ่งที่ส่งมาด้วย นั้น

บัดนี้ เจ้าหน้าที่ได้วางเงินค่าทดแทนแล้ว จึงให้คู่กรณีที่ไม่อาจตกลงกันได้ดังกล่าวไปยื่นฟ้องคดีต่อศาลตามกฎหมายต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

.....

.....

(ตามข้อ 13.3)

(สำเนา)

ที่ กษ 1205/ว 527

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

11 กรกฎาคม 2544

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองใช้ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด
อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1205/ว 263 ลงวันที่ 7 เมษายน 2543
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1205/2183 ลงวันที่ 30 มีนาคม 2544

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองใช้ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาในกรณีที่ ส.ป.ก.พิจารณาไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ ที่ถูกถอนสภาพจากการเป็นสาธารณประโยชน์เพื่อการปฏิรูปที่ดินตลอดไป ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ 2/2541 เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2541 ความโดยละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

เนื่องจากแนวทางการปฏิบัติของ ส.ป.ก. ในการพิจารณาในกรณีที่ ส.ป.ก. พิจารณาไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ ที่ถูกถอนสภาพจากการเป็นสาธารณประโยชน์เพื่อการปฏิรูปที่ดินตลอดไป มีปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากขั้นตอนในการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว ยังไม่ชัดเจนและในบางขั้นตอนไม่สอดคล้องกับระเบียบและวิธีปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สมควรปรับปรุงแก้ไขแนวทางปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว เพื่อให้การปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดังนั้น ส.ป.ก. จึงยกเลิกหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ 1205/ว 263 ลงวันที่ 7 เมษายน 2543 เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองใช้ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ ในเขตปฏิรูปที่ดินที่พลเมืองเลิกใช้ร่วมกันในที่ดินแล้ว แยกเป็น 2 กรณี ดังนี้

<u>กรณีที่ 1.</u> การพิจารณานำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันในเขตปฏิรูปที่ดินที่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันในที่ดินนั้นแล้ว มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

ในกรณีนี้ ส.ป.ก. จะพิจารณาในที่ดินที่มีความเหมาะสมต่อการนำมาปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นหลักเท่านั้น โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

<u>การดำเนินการของ ส.ป.ก. จังหวัด (ในกรณีที่ 1.)</u>

1. สอบสวนให้ได้ข้อเท็จจริง

1.1 ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ แปลงดังกล่าว สงวนหวงห้ามไว้ตั้งแต่เมื่อใด ผู้ใดประกาศสงวนหวงห้าม อาศัยบทกฎหมายใด เดิมใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างใด และพลเมืองเลิกใช้เมื่อใด เพราะเหตุใด

1.2 การเปลี่ยนแปลงสภาพของที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง หนอง บึง ถนน ทางเดิน ฯลฯ ได้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพไปจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันในลักษณะอย่างใด เช่น ตื้นเขินโดยการถม หรือโดยธรรมชาติ

1.3 มติของสภาตำบล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล และความเห็นของอำเภอและจังหวัด จะต้องมีความเห็นสอดคล้องกันว่า พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว และให้นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

2. ตรวจสอบความเหมาะสมในการนำที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามหลักเกณฑ์ของ ส.ป.ก. ดังนี้

2.1 ขนาดที่ดิน ประเภทที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ

2.2 สภาพการใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน และการถือครอง

2.3 ลักษณะภูมิประเทศ แหล่งน้ำ เส้นทางคมนาคม รวมถึงสภาพพื้นที่บริเวณใกล้เคียง

2.4 ความเหมาะสมต่อการประกอบเกษตรกรรมหรือด้านอื่น ๆ ตามที่ คปก. เห็นสมควร

3. รวบรวมหลักฐานเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา

3.1 หลักฐานเกี่ยวกับที่ดินแปลงนั้น เช่น ประกาศหวงห้าม ทะเบียนที่ดินที่สงวนหวงห้าม หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ฯลฯ

3.2 แผนที่แสดงเขตที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ พร้อมแสดงขอบเขตที่ดินว่าส่วนใดทำประโยชน์อะไรบ้าง และแสดงขอบเขตส่วนที่จะถอนสภาพทั้งแปลง หรือบางส่วนให้ชัดเจน และที่ดินข้างเคียงตามหลักฐานแผนที่ โดยใช้มาตราส่วนที่เหมาะสมแก่การพิจารณา พร้อมทั้งแผนที่ภูมิประเทศมาตราส่วน 1/50,000 แสดงจุดที่ตั้งของที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ ว่าอยู่บริเวณใดของเขตปฏิรูปที่ดิน

3.3 หลักฐานเกี่ยวกับการพิสูจน์การเลิกใช้ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ เช่น มติของสภาตำบล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล บันทึกการสอบสวนของอำเภอ ความเห็นของอำเภอ และจังหวัด ฯลฯ

4. เมื่อดำเนินการตามข้อ 1-3 แล้ว หาก ส.ป.ก.จังหวัด เห็นว่าที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ ดังกล่าว มีความเหมาะสมต่อการนำมาปฏิรูปที่ดิน ให้นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) พิจารณาให้ความเห็นชอบว่าที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ พลเมืองได้เลิกใช้ร่วมกันแล้ว และเห็นชอบให้นำมาปฏิรูปที่ดิน

5. จัดส่งรายละเอียด ข้อ 1-4 พร้อมรูปถ่ายของแปลงที่ดิน ให้ ส.ป.ก. เพื่อพิจารณา

<u>กรณีที่ 2.</u> การพิจารณาในกรณีเมื่อมีส่วนราชการ มาขอใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันในเขตปฏิรูปที่ดินที่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันในที่ดินนั้นแล้ว

ในกรณีนี้ ส.ป.ก. จะพิจารณาเฉพาะเมื่อมีส่วนราชการ มีความจำเป็นต้องใช้ประโยชน์ในราชการเท่านั้น โดยส่วนราชการที่ขอใช้ต้องเป็นทบวงการเมืองตามประมวลกฎหมายที่ดินและได้ยื่นคำขอใช้ที่ดินต่อกรมที่ดิน หรือจังหวัดที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตให้ทบวงการเมืองใช้ที่ดินของรัฐเพื่อประโยชน์ในราชการตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2541 โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

<u>การดำเนินการของ ส.ป.ก.จังหวัด (ในกรณีที่ 2)</u>

ก. เมื่อมีทบวงการเมืองตามประมวลกฎหมายที่ดิน ขอใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ ในเขตปฏิรูปที่ดินให้ ส.ป.ก.จังหวัดตรวจสอบว่า ทบวงการเมืองได้ดำเนินการยื่นคำขอใช้ที่ดินตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ ดังกล่าวข้างต้นแล้วหรือไม่ หากผู้ขอใช้ยังมิได้ดำเนินการให้ถูกต้อง ให้ ส.ป.ก.จังหวัดแจ้งให้ผู้ขอใช้ดำเนินการขอใช้ที่ดิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามระเบียบฯ ดังกล่าวให้เรียบร้อยก่อน

ข. ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ประสานงานกับสำนักงานที่ดินจังหวัด และทบวงการเมืองผู้ขอใช้ที่ดินว่าที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ แปลงที่มีการขอใช้ได้มีการพิสูจน์ว่าพลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้วหรือไม่ โดยให้ ส.ป.ก.จังหวัดพิจารณาจากเอกสารหลักฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) มติขององค์การบริหารส่วนตำบล เห็นชอบให้ถอนสภาพที่ดินจากการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ เนื่องจากพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว และเห็นชอบให้ทบวงการเมืองใช้ที่ดินได้ โดยมีการระบุจำนวนเนื้อที่ที่ขอถอนสภาพ และเนื้อที่ที่ให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ด้วย

(2) ความเห็นของอำเภอ และความเห็นของจังหวัด ในเรื่องการขอถอนสภาพที่ดินธารณสมบัติของแผ่นดินฯ แปลงที่มีการขอใช้

ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าว จะต้องมีความเห็นสอดคล้องกันว่าพลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว หากปรากฏว่าที่ดินที่ทบวงการเมืองขอใช้ดังกล่าวยังมิได้มีการพิสูจน์ว่าพลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตามขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น ให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งสำนักงานที่ดินจังหวัด และ/หรือทบวงการเมืองผู้ขอใช้ให้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้นก่อน และให้แจ้งแนวทางปฏิบัติของ ส.ป.ก. ให้สำนักงานที่ดินจังหวัด ได้ทราบด้วยว่า ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ แปลงใดที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน หากยังมิได้มีการพิสูจน์ว่า พลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ส.ป.ก.ไม่มีอำนาจที่จะแจ้ง

ไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินตลอดไป จนกว่าที่ดินแปลงนั้นจะได้มีการพิสูจน์การเลิกใช้ที่ดินร่วมกันจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้นแล้ว ทั้งนี้ แนวทางการปฏิบัติในเรื่องนี้ ส.ป.ก.ได้มีหนังสือแจ้งให้กรมที่ดินได้ทราบแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือ ส.ป.ก.ที่ กษ 1205/2183 ลงวันที่ 30 มีนาคม 2544 ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ค. เมื่อที่ดินแปลงที่ขอใช้ได้มีการพิสูน์ว่าพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันตามขั้นตอนในข้อ ข. แล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบสภาพที่ดินว่ามีความเหมาะสมต่อการนำมาปฏิรูปที่ดินหรือไม่ ที่ดินตั้งอยู่ในเขตดำเนินการ หรือนอกเขตดำเนินการของ ส.ป.ก. รวมทั้งให้รายงานสภาพที่ดินในปัจจุบันด้วยว่ามีการถือครองและมีการทำประโยชน์ในที่ดินอย่างไรบ้าง หากมีการก่อสร้างแล้ว ให้รายงานรายละเอียดการใช้พื้นที่มีอย่างไรบ้าง และรวบรวมเอกสารหลักฐานเช่นเดียวกับแนวทางการดำเนินการของ ส.ป.ก.จังหวัด ในกรณีที่ 1. (ข้อ 3)

ง. เมื่อดำเนินการตามข้อ ก-ค แล้ว หาก ส.ป.ก.จังหวัดเห็นว่าที่ดินที่ทบวงการเมืองมาขอใช้มีสภาพไม่เหมาะสมต่อการนำมาปฏิรูปที่ดิน ให้นำเสนอ คปจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบว่าที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ พลเมืองได้เลิกใช้ร่วมกันแล้ว และเห็นชอบว่าไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ เพื่อการปฏิรูปที่ดินตลอดไป เฉพาะในส่วนที่ทบวงการเมืองขอใช้ประโยชน์ตามข้อ ก. โดยในการนำเสนอ คปจ. เพื่อขอความเห็นชอบนั้น ส.ป.ก. จังหวัด จะต้องระบุขอบเขตที่ดิน และจำนวนเนื้อที่ที่ไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินตลอดไปให้ชัดเจน ตามหลักฐานแผนที่ของกรมที่ดิน

จ. จัดส่งรายละเอียด ข้อ ก-ง พร้อมรูปถ่ายของแปลงที่ดิน ให้ ส.ป.ก. เพื่อพิจารณา

<u>การพิจารณาของ ส.ป.ก.</u>

1. พิจารณาดำเนินการรวบรวมข้อมูลและศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ ที่ได้รับจากจังหวัด หากได้ความว่าที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ พลเมืองเลิกใช้ร่วมกันแล้วจะนำรายละเอียดพร้อมความเห็นเสนอ คปก. เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

2. เมื่อ คปก. พิจารณาแล้วเห็นว่าที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ เหมาะสมต่อการนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน คปก. จะพิจารณาอนุมัติให้นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินต่อไป

3. ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ ที่ คปก. อนุมัติให้นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินแล้วตามข้อ 2. ในกรณีมีทบวงการเมืองมาขอใช้ประโยชน์ในที่ดิน ให้ทบวงการเมืองที่ประสงค์จะใช้ที่ดินนั้นมายื่นคำขอใช้ประโยชน์ในที่ดินกับ ส.ป.ก. ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536

4. การพิจารณาว่าที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ แปลงใดพลเมืองเลิกใช้ร่วมกันแล้ว แต่ไม่เหมาะสมต่อการนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน คปก. จะเป็นผู้พิจารณาว่าไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินตลอดไป ทั้งนี้ในการไม่ประสงค์นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินนั้น ส.ป.ก. มีเงื่อนไขเพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการเท่านั้น โดย ส.ป.ก. จะพิจารณาดำเนินการดังนี้

4.1 กรณีทบวงการเมือง ใช้ประโยชน์ทั้งแปลง ส.ป.ก. จะพิจารณา นำเสนอ คปก. ไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินทั้งแปลง

4.2 กรณีทบวงการเมือง ใช้ประโยชน์บางส่วน ส.ป.ก. จะพิจารณานำเสนอ คปก. ไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน เฉพาะส่วนที่ใช้ประโยชน์เท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

ไพศาล กุวลัยรัตน์

(นายไพศาล กุวลัยรัตน์)

เลขาธิการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กองนิติการ

โทร. 0-2281-2904

โทรสาร 0-2281-2940

(สำเนา)

ที่ กษ 1205/ว 706

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

22 สิงหาคม 2544

เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติในกรณีเมื่อมีส่วนราชการมาขอใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันในเขตปฏิรูปที่ดินที่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันในที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1205/ว527 ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2544

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผนภูมิแสดงขั้นตอนการพิจารณาในกรณีเมื่อมีส่วนราชการมาขอใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันในเขตปฏิรูปที่ดิน

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองใช้ร่วมกันในเขตปฏิรูปที่ดินที่พลเมืองเลิกใช้ร่วมกันในที่ดินแล้ว เพื่อให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ถือปฏิบัติแยกเป็น 2 กรณี คือ กรณีที่ 1 การพิจารณานำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันในเขตปฏิรูปที่ดินที่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันในที่ดินนั้นแล้วมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และกรณีที่ 2 การพิจารณาในกรณีเมื่อมีส่วนราชการมาขอใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันในเขตปฏิรูปที่ดินที่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันในที่ดินนั้นแล้ว โดย ส.ป.ก. ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการของ ส.ป.ก.จังหวัดและการรวบรวมหลักฐานเสนอ ส.ป.ก. เพื่อพิจารณาต่อไป ความโดยละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

เนื่องจากแนวทางปฏิบัติ ในกรณีที่ 2 มีปัญหาในทางปฏิบัติ การพิจารณาและการตรวจสอบข้อเท็จจริงของ ส.ป.ก.จังหวัด เกี่ยวกับการเลิกใช้ที่ดินก่อนส่งเรื่องให้ ส.ป.ก. เพื่อพิจารณานำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ไม่ถูกต้องตามขั้นตอน และเอกสารหลักฐานที่ส่งให้ส.ป.ก.พิจารณา ยังไม่สามารถที่จะสรุปเสนอ คปก. เพื่อพิจารณาได้ ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาของ ส.ป.ก.จังหวัด ในกรณีเมื่อมีส่วนราชการมาขอใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ ในเขตปฏิรูปที่ดินถือปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน ส.ป.ก. จึงขอชักซ้อมความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติในกรณีดังกล่าวตามหนังสือที่อ้างถึง รวมทั้งจัดทำแผนภูมิแสดงขั้นตอนการพิจารณาในกรณีเมื่อมีส่วนราชการมาขอใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ ส.ป.ก.จังหวัดสามารถเข้าใจได้โดยง่ายและถือปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันโดยตลอด ดังนี้

1. การตรวจสอบรายละเอียดเกี่ยวกับแปลงที่ดิน ส.ป.ก. จังหวัด จะต้องรวบรวมเอกสารหลักฐาน ดังนี้

1.1 ประวัติความเป็นมาของที่ดินที่จะขอใช้ประโยชน์ และหลักฐานเกี่ยวกับที่ดินแต่ละแปลง เช่น ประกาศหวงห้าม ทะเบียนที่ดินที่สงวนหวงห้าม หรือหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ฯลฯ

1.2 แผนที่แสดงขอบเขตที่ดิน พร้อมแสดงขอบเขตส่วนที่ผู้ขอใช้จะขอใช้ทั้งแปลงหรือบางส่วน โดยระบุจำนวนเนื้อที่ที่จะขอใช้ และเนื้อที่คงเหลือให้ชัดเจนและที่ดินข้างเคียงตามหลักฐานแผนที่ของช่างกรมที่ดิน

1.3 แผนที่ภูมิประเทศแสดงจุดที่ตั้งที่ดินแปลงที่ขอใช้ มาตราส่วน 1:50,000 โดยให้แสดงตำแหน่งแนวเขตบริเวณขอใช้ที่ดิน

1.4 แผนผังแสดงบริเวณและสิ่งปลูกสร้างในที่ดินที่ขอใช้

2. การตรวจสอบเกี่ยวกับการเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันในที่ดิน

ขั้นตอนในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงว่าพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันในที่ดินแล้วหรือไม่ให้สำนักงานที่ดินจังหวัด และผู้ขอใช้เป็นผู้ดำเนินการรวบรวมข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อใช้สำหรับประกอบการพิจารณา ทั้งนี้ มติของสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ความเห็นของอำเภอ และจังหวัด จะต้องชัดเจนในเรื่องของการเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันในที่ดินและการให้ทบวงการเมืองขอใช้ที่ดิน และจำนวนเนื้อที่ที่ขอใช้จะต้องชัดเจนด้วย ทั้งนี้ขั้นตอนในการพิสูจน์ว่าพลเมืองได้เลิกใช้ร่วมกันแล้วหรือไม่ เป็นเรื่องที่สำคัญมาก เนื่องจากที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ ที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า พลเมืองยังใช้ประโยชน์ร่วมกัน อำนาจในการดูแลที่ดินยังคงเป็นของอำเภอ และ ส.ป.ก. ไม่มีอำนาจที่จะนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 26 (1) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 รวมทั้งไม่มีอำนาจแจ้งไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินตลอดไป ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ ดังนั้นจึงขอให้ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาในเรื่องนี้ด้วยความรอบคอบ ก่อนนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) เพื่อพิจารณา

3. การตรวจสอบสภาพที่ดิน

เมื่อได้มีการพิสูจน์ว่าที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกัน และ ส.ป.ก.จังหวัด ได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเบื้องต้นแล้ว ส.ป.ก.จังหวัด จะต้องตรวจสอบสภาพที่ดินว่ามีความเหมาะสมต่อการนำมาปฏิรูปที่ดินหรือไม่ โดยตรวจสภาพการถือครองและการทำประโยชน์ในที่ดินในปัจจุบันและหากทบวงการเมืองได้เข้าใช้ประโยชน์ โดยได้มีการก่อสร้างแล้วให้แจ้งรายละเอียดของสิ่งปลูกสร้างพร้อมด้วยรูปถ่ายแปลงที่ดิน เนื่องจากในการนำเสนอ คปก. เพื่อพิจารณาจะต้องมีรูปถ่ายแนบประกอบในการประชุมด้วย และหากปรากฏจากการตรวจสภาพที่ดินที่ทบวงการเมืองขอใช้มีสภาพไม่เหมาะสมต่อการนำมาปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด นำเสนอ คปจ. เพื่อพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป

4. การนำเสนอ คปจ. เพื่อพิจารณา

ในการเสนอ คปจ. เพื่อขอความเห็นชอบนั้น ส.ป.ก.จังหวัด จะต้องเสนอ คปจ. ในประเด็นว่า

ที่ดินพลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันในที่ดินแล้ว แต่ไม่เหมาะสมต่อการนำมาปฏิรูปที่ดินและเห็นชอบว่าไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ เพื่อการปฏิรูปที่ดินตลอดไป เฉพาะในส่วนที่ทบวงการเมืองขอใช้ประโยชน์ในราชการเท่านั้น ในกรณีขอใช้ที่ดินไม่เต็มแปลง จะต้องระบุตำแหน่งขอบเขตที่ดิน และจำนวนเนื้อที่ที่ชัดเจนลงในรูปแปลงที่ดินตามหลักฐานแผนที่ของกรมที่ดิน ทั้งนี้ ส.ป.ก.จังหวัดต้องตรวจสอบเนื้อที่ที่ขอใช้ให้ถูกต้องตรงกันกับเนื้อที่ของช่างกรมที่ดินด้วย

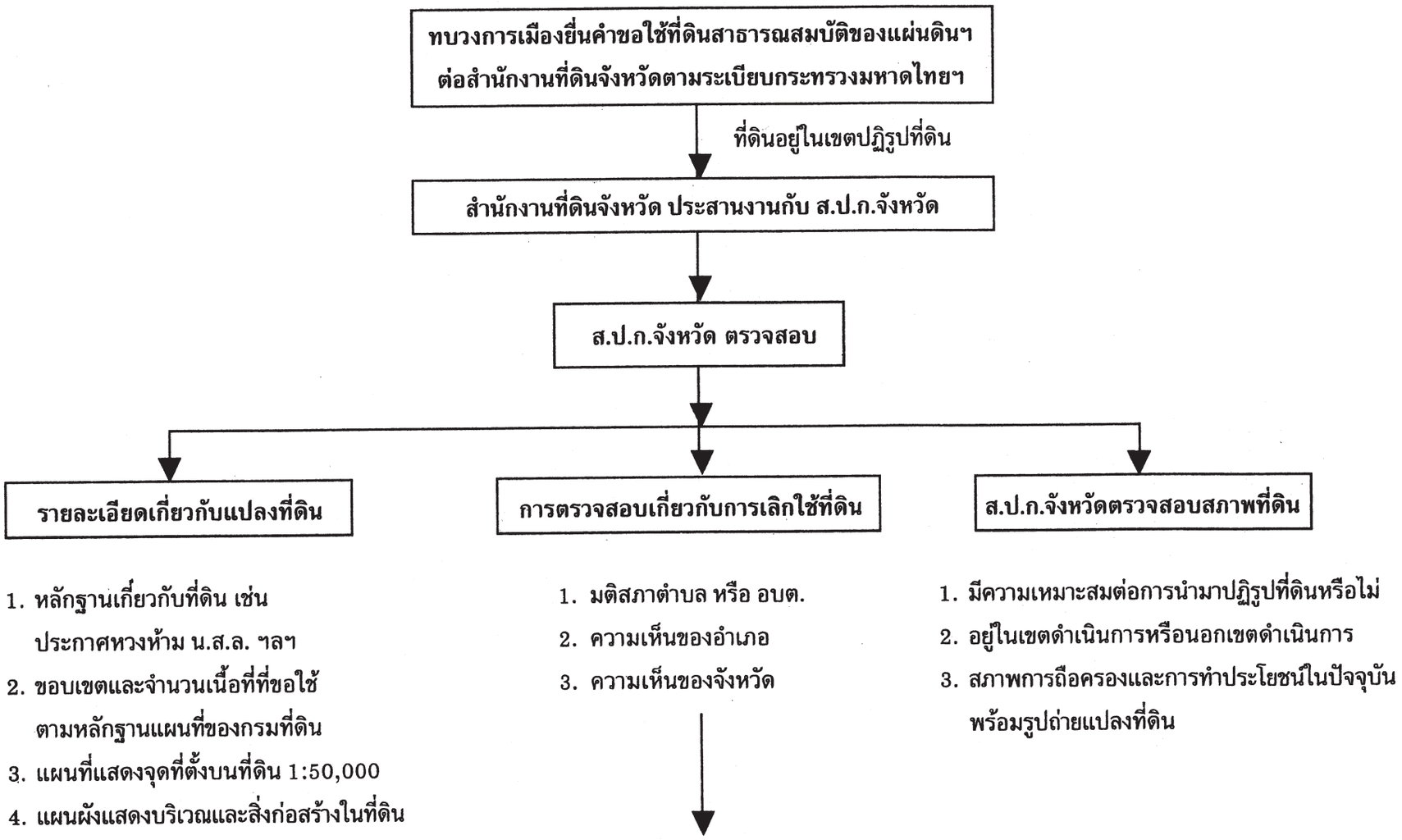
ดังนั้น หากในกรณีที่ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการไม่ถูกต้องตามขั้นตอนแนวทางปฏิบัติดังกล่าว หรือเอกสารหลักฐานที่ส่งให้ ส.ป.ก. พิจารณา ยังไม่ชัดเจนที่จะนำเสนอ คปก. เพื่อพิจารณาได้ ส.ป.ก. จะส่งเรื่องการขอใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ คืนให้จังหวัดพร้อมแจ้งสาเหตุให้ทราบ ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดปัญหางานค้างพิจารณา และเพื่อให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนตามขั้นตอนก่อนและส่งเรื่องการขอใช้ที่ดิน ให้ ส.ป.ก. พิจารณาเพื่อนำเสนอ คปก. พิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ
ไพศาล กุวลัยรัตน์
(นายไพศาล กุวลัยรัตน์)
เลขาธิการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กองนิติการ
โทร. 0-2281-2904
โทรสาร 0-2281-2940

แผนภูมิแสดงขั้นตอนการพิจารณาในกรณีเมื่อมีส่วนราชการมาขอใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามหนังสือ ที่ กษ 1205/ว527 ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2544 (ในกรณีที่ 2)

ผู้ต้องหาในคดีอาญา
ที่ศาลมีคำสั่งให้ส่งตัวไปตรวจพิสูจน์ความรับผิดชอบทางอาญา
ตาม พ.ร.บ. สุขภาพจิต พ.ศ. 2551

(สำเนา)

ที่ กษ 1205/ว 68

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

30 มกราคม 2544

เรื่อง แนวทางในการพิจารณาเกี่ยวกับการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1205/ว248 ลงวันที่ 26 มีนาคม 2542

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้แจ้งแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาเกี่ยวกับการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติและการขออนุญาตใช้พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ทั้งพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เหมาะสมแก่การเกษตรป่าทดลองและป่าโครงการ คจก. และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเขตเศรษฐกิจที่เสื่อมโทรม (ตามหนังสือ ที่ กษ 1205/773 ลงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2542 ซึ่ง ส.ป.ก. ได้เสนอให้กรมป่าไม้รับทราบแล้ว) ดังนี้

1. การเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา 26(4) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 มีเงื่อนไขอยู่ 3 ประการคือ

1.1 มีมติคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เช่น มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2536 อนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าที่เหมาะสมแก่การเกษตรป่าทดลองและป่าโครงการ คจก. และวันที่ 1 มีนาคม 2537 อนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าเขตเศรษฐกิจที่เสื่อมโทรม

1.2 มีมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอนุมัติโครงการและแผนงานปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เช่นมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 6/2535 เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2535 อนุมัติแผนงานให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เหมาะสมแก่การเกษตรป่าทดลอง และป่าโครงการ คจก. และครั้งที่ 4/2536 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2536 อนุมัติแผนงานให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเขตเศรษฐกิจที่เสื่อมโทรม

1.3 มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินไม่ว่าจะเป็นพระราชกฤษฎีกาที่กำหนดเขตเป็นอำเภอหรือเฉพาะพื้นที่

2. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีการตรวจสอบสภาพป่าตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 เมื่อมีพระราชกฤษฎีกา ถือว่าเพิกถอนทั้งพื้นที่ ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ส.ป.ก. จึงขอชักช้อมความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. และมีผลเป็นการเพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติแล้ว ได้แก่

1. ป่าสงวนแห่งชาติที่ได้มีกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 เพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติให้ ส.ป.ก. นำไปปฏิรูปที่ดินแล้ว

2. ป่าที่เหมาะสมแก่การเกษตร (ป่าโซน เอ) และป่าเขตเศรษฐกิจที่เสื่อมโทรม (ป่าโซน อี) (ยกเว้น ป่าสมบูรณ์ในพื้นที่ป่าโซน เอ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2536 และในป่าโซน อี ยกเว้นพื้นที่ที่ยังไม่มีราษฎรถือครองทำกิน พื้นที่ที่มีสภาพและศักยภาพทำการเกษตรไม่คุ้มค่า พื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ และพื้นที่ที่ควรอนุรักษ์ไว้ เพื่อให้ชุมชนใช้ประโยชน์ร่วมกันนั้น ให้กันไว้ใช้ในกิจกรรมของกรมป่าไม้ ตามความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2537 หรือใน 7 ลักษณะตามบันทึกข้อตกลงเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538)

3. ป่าในโครงการ คจก. และป่าทดลอง 27 ป่า

อย่างไรก็ตาม ในพื้นที่ป่าโซน เอ และป่าโซน อี ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินทั้งอำเภอ และที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเฉพาะพื้นที่ก่อนมีบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 จะต้องพิจารณาด้วยว่า มีพื้นที่ที่เข้าข้อยกเว้นตามมติคณะรัฐมนตรีทั้ง 2 ครั้ง หรือไม่ เพราะจะต้องถือว่าคณะรัฐมนตรีไม่มีมติมอบให้ ส.ป.ก. นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินในส่วนนั้น ดังนั้น แม้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมพื้นที่ดังกล่าวและมีมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินแล้วก็ตาม ก็ยังไม่ครบเงื่อนไข 3 ข้อ ตามที่กล่าวข้างต้น

กรณีป่าโซน อี ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินทั้งอำเภอที่ได้มีการกำหนดในแผนที่ว่าเป็นพื้นที่ที่ควรสงวนไว้ และพื้นที่คงสภาพป่า (ป่า E1) ถ้าไม่มีการกันคืนกรมป่าไม้ จะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงในพื้นที่ โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2537 กล่าวคือ ถ้าในพื้นที่ป่า E1 ปรากฏว่ามีราษฎรถือครองแล้ว จะไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดว่าอนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าเขตเศรษฐกิจที่เสื่อมโทรม ยกเว้นพื้นที่ที่ยังไม่มีราษฎรถือครองทำกิน ส.ป.ก. จึงสามารถนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้ แต่ถ้า ป่า E1 ยังไม่มีราษฎรถือครองทำประโยชน์จะอยู่ในหลักเกณฑ์ข้อยกเว้นตามมติคณะรัฐมนตรี ส.ป.ก. จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินไม่ได้

สำหรับพื้นที่ที่มีการตรวจสภาพป่ากันคืนกรมป่าไม้แล้ว และมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ถือว่าเพิกถอนสภาพป่าทั้งพื้นที่ หากปรากฏต่อมาว่ามีพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการปฏิรูปที่ดินตามบันทึกข้อตกลงฯ แต่มีจำนวนเล็กน้อยอยู่กระจัดกระจาย และมิได้มีการกันพื้นที่ออกหลังจากมีการตรวจสภาพป่าร่วมกันระหว่างกรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. ในเรื่องดังกล่าว คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 4/2542 เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2542 ว่า “1. .....**ในกรณีการกันพื้นที่ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. เมื่อได้มีการกันพื้นที่ร่วมกันแล้วต้องถือเป็นข้อยุติว่าได้มีการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีแล้ว พื้นที่ที่มิได้กันคืนกรมป่าไม้จึงอยู่ในอำนาจการดูแลและใช้ประโยชน์ของ ส.ป.ก. และในทางกฎหมายถือว่าพื้นที่เหล่านี้ถูกเพิกถอนจากการเป็นป่าสงวนแห่งชาติ เมื่อ ส.ปก. มีความพร้อมที่จะนำที่ดินแปลงใดในเขตที่ประกาศในพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินไปดำเนินการ**

ปฏิรูปที่ดินแน่นอนแล้ว และ ส.ป.ก. มีแผนงานพร้อมทั้งงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการได้ทันที ดังนั้น หากภายหลังปรากฏว่ายังมีพื้นที่ที่ไม่สมควรจะนำไปปฏิรูปที่ดินและกรมป่าไม้ขอกันพื้นที่เพิ่มเติมอีกก็จะต้องส่งเรื่องให้ ส.ป.ก. ดำเนินการขอออกพระราชกฤษฎีกาเพิกถอนพื้นที่ส่วนนั้นออกจากเขตปฏิรูปที่ดินแล้วกรมป่าไม้จึงนำไปออกกฎกระทรวงกำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติต่อไป"

จากมติคณะอนุกรรมการฯ ถือเป็นข้อยุติว่า เมื่อมีการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติคืนกรมป่าไม้แล้ว และมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามบันทึกผลการตรวจป่า จะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติทั้งพื้นที่ และอยู่ในอำนาจการดูแลและใช้ประโยชน์ของ ส.ป.ก. แต่ถ้าหากภายหลังกรมป่าไม้ขอกันพื้นที่ที่ไม่สมควรจะนำไปปฏิรูปที่ดินเพิ่มเติม ต้องแจ้งให้ ส.ป.ก. ออกพระราชกฤษฎีกา เพิกถอนพื้นที่ออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน และกรมป่าไม้ออกกฎกระทรวงกำหนดเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติขึ้นใหม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกันต่อไป

ขอแสดงความนับถือ
ไพศาล กุวลัยรัตน์
(นายไพศาล กุวลัยรัตน์)
เลขาธิการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กองนิติการ
โทร. 0-2281-2971
โทรสาร 0-2281-2940

(สำเนา)

ที่ กษ 1205/ว 248

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

26 มีนาคม 2542

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด 69 จังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือกรมป่าไม้ ที่ กษ 0712.2/776 ลงวันที่ 11 มกราคม 2542
2. สำเนาหนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1205/773 ลงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2542

ด้วยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาเกี่ยวกับการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ และการขออนุญาตใช้พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ทั้งพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เหมาะสมแก่การเกษตร ป่าทดลอง และป่าโครงการ คจก. ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2536 และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เขตเศรษฐกิจที่เสื่อมโทรม ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2537 และได้เสนอให้กรมป่าไม้รับทราบแล้ว

จึงขอส่งสำเนาหนังสือดังกล่าวตามสิ่งที่ส่งมาด้วยมาเพื่อโปรดถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันต่อไป

ขอแสดงความนับถือ
อุดร ขจรเวหาศน์
(นายอุดร ขจรเวหาศน์)
เลขาธิการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กองนิติการ
โทร. 2812971
โทรสาร 2812940

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมป่าไม้ สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โทร. 579-5414

ที่ กษ 0712.2/776 วันที่ 11 มกราคม 2542

เรื่อง ขอหารือแนวทางปฏิบัติกรณีการขอใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ ส.ป.ก. เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

เรียน เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กรมป่าไม้ ขอส่งสำเนาหนังสือกรมป่าไม้ ที่ กษ 0712.2/775 ลงวันที่ 11 มกราคม 2542 เรื่อง ขอหารือแนวทางปฏิบัติกรณีการขอใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่ ส.ป.ก.เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดิน พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง จำนวน 1 ชุด เรียนมาเพื่อโปรดทราบเป็นการประสานงาน

ปลอดประสพ สุรัสวดี

(นายปลอดประสพ สุรัสวดี)

อธิบดีกรมป่าไม้

(สำเนา)

ที่ กษ 0712.2/775 กรมป่าไม้

61 ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กทม. 10900

11 มกราคม 2542

เรื่อง ขอหารือแนวทางปฏิบัติกรณีการขอใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่ ส.ป.ก. เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์

อ้างถึง 1. หนังสือจังหวัดสุรินทร์ ที่ สร 0011/21551 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2541

2. หนังสือกรมป่าไม้ ที่ กษ 0704.5/ว 666-7 ลงวันที่ 14 มกราคม 2541

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2541 จำนวน 1 ชุด

2. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 1/2541 วันที่ 17 เมษายน 2541 เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้อง จำนวน 1 ชุด

ตามหนังสืออ้างถึง 1 จังหวัดสุรินทร์ส่งสำเนาหนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด่วนที่สุด ที่ กษ 1205/ว 55 ลงวันที่ 27 มกราคม 2540 ให้กรมป่าไม้ทราบ กรณี ส.ป.ก. ซักซ้อมความเข้าใจ เกี่ยวกับการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติโดยผลจากการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน และเกี่ยวกับการที่ ส.ป.ก. มีอำนาจในการให้เช่าที่ดินอันเป็นป่าสงวนแห่งชาติ โดยให้ค่าเช่าตกเป็นของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยจังหวัดสุรินทร์หารือกรมป่าไม้ว่า การขอให้พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. จะมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร ความแจ้งแล้ว นั้น

กรมป่าไม้ ขอเรียนว่า กรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. ได้มีบันทึกข้อตกลงร่วมกัน เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2541 สำหรับประเด็นเกี่ยวกับการขออนุญาตใช้พื้นที่ในป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก.นำไปปฏิรูปที่ดินนั้น ได้ตกลงร่วมกันว่า หากมีผู้มาขออนุญาตทำประโยชน์ในที่ดินและที่ดินนั้นยังไม่พ้นสภาพการเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ก่อนที่กรมป่าไม้จะพิจารณาอนุญาตหรือต่ออายุการอนุญาต ต้องได้รับหนังสือยืนยันจาก ส.ป.ก.ว่าไม่ประสงค์จะนำพื้นที่บริเวณดังกล่าวไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน สำหรับแนวทางปฏิบัติกรมป่าไม้ พิจารณาแล้วในชั้นนี้ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 0201/20707 ลงวันที่ 8 กรกฎาคม 2540 ซึ่งกรมป่าไม้ได้แจ้งให้จังหวัดและสำนักงานป่าไม้เขตท้องที่ทราบและถือปฏิบัติแล้ว ตามหนังสืออ้างถึง 2 อนึ่ง กรมป่าไม้ขอส่งสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 1/2541 วันที่ 17 เมษายน 2541 ในส่วนที่เกี่ยวข้องตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2 มาเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงาน สาระโดยสรุป ดังนี้

1. เรื่องการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ โดยผลจากการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน มติคณะกรรมการ โดยสรุปพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน จะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา 26(4) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินฯ เมื่อ ส.ป.ก.ได้เสนอโครงการ และแผนงานที่ชัดเจน ให้คณะกรรมการอนุมัติเรียบร้อยแล้ว {พื้นที่ที่ถือว่าไม่ได้ดำเนินการตามแผนงานและโครงการอย่างชัดเจนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมป่าไม้ คือ พื้นที่ที่ต้องกันไว้ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 30 มีนาคม 2536 วันที่ 1 มีนาคม 2537 และ อื่นๆ (นั่นคือเป็นพื้นที่ 7 ลักษณะ ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้และ ส.ป.ก. เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538) เฉพาะในกรณีที่ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินไว้ก่อนโดยยังไม่มีการกันพื้นที่}

2. เรื่อง การเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ มติคณะกรรมการ โดยสรุป ให้ความเห็นชอบในหลักการในประเด็นเกี่ยวกับการให้เช่าที่ดินอันเป็นป่าสงวนแห่งชาติ เป็นอำนาจของ ส.ป.ก. ที่จะดำเนินการเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดิน (ซึ่งควรต้องคำนึงถึงลักษณะการใช้ประโยชน์จำนวนเนื้อที่ที่เหมาะสม ระยะเวลาการให้เช่า ซึ่งต้องไม่ยาวเกินกว่าความจำเป็นในการเตรียมการที่จะจัดที่ดินให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรต่อไป รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขในการเช่าให้สอดคล้องกับแผนงานจัดที่ดินด้วย) และเป็นมาตรการหนึ่งที่จะใช้ในการเจรจากับผู้ถือครองที่ดินรายใหญ่เพื่อเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดิน โดย ส.ป.ก. จะจัดทำโครงการเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเป็นกรณีไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงนาม) ปลอดประสพ สุรัสวดี

(นายปลอดประสพ สุรัสวดี)

อธิบดีกรมป่าไม้

สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

โทร. 579-5414 โทรสาร 579-5574

สำเนาส่ง - เลขาธิการ ส.ป.ก.

- ป่าไม้เขตอุบลราชธานี

- ผู้อำนวยการกองการอนุญาต

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กองนิติการ โทร. 281-2971

ที่ กษ 1205/773 วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2542

เรื่อง ขอหารือแนวทางปฏิบัติกรณีการขอใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ ส.ป.ก. เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

เรียน อธิบดีกรมป่าไม้

ตามหนังสือกรมป่าไม้ ที่ กษ 0712.2/776 ลงวันที่ 11 มกราคม 2542 ส่งสำเนาหนังสือกรมป่าไม้ ที่ กษ 0712.2/775 ลงวันที่ 11 มกราคม 2542 เรื่อง ขอหารือแนวทางปฏิบัติกรณีการขอใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดินซึ่งกรมป่าไม้ได้แจ้งมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คณะกรรมการ) ครั้งที่ 1/2541 เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2541 เรื่องการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ โดยผลจากการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อ ส.ป.ก. ได้เสนอโครงการ และแผนงานที่ชัดเจนให้คณะกรรมการอนุมัติเรียบร้อยแล้ว โดยกรมป่าไม้มีความเห็นว่าพื้นที่ที่ถือว่าไม่ได้ดำเนินการตามแผนงานและโครงการอย่างชัดเจนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมป่าไม้ คือพื้นที่ที่ต้องกันไว้ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 30 มีนาคม 2536 และวันที่ 1 มีนาคม 2537 และอื่น ๆ (นั่นคือเป็นพื้นที่ 7 ลักษณะตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้และ ส.ป.ก. เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538) เฉพาะในกรณีที่ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินไว้ก่อนโดยไม่มีการกันพื้นที่ มาเพื่อทราบเป็นการประสานงาน นั้น

ส.ป.ก. พิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า การเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา 26(4) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 มีเงื่อนไขอยู่ 3 ประการคือ มี พ.ร.ฎ.กำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน มีมติคณะรัฐมนตรี และคณะกรรมการอนุมัติโครงการและแผนงานปฏิรูปที่ดินในพื้นที่แห่งนั้น ซึ่ง ส.ป.ก.ได้ดำเนินการเสนอขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ทั้งเขตที่เหมาะสมแก่การเกษตรและเขตเศรษฐกิจที่เสื่อมโทรมต่อคณะกรรมการ ดังนี้

1. พื้นที่ที่เหมาะสมแก่การเกษตร ตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 6/2535 เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2535

2. พื้นที่เขตเศรษฐกิจที่เสื่อมโทรม ตามมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 4/2536 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2536

สำหรับความเห็นของกรมป่าไม้ ที่ว่าพื้นที่ที่ถือว่าไม่ได้ดำเนินการตามแผนงานและโครงการอย่างชัดเจนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมป่าไม้ คือพื้นที่ที่ต้องกันไว้ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 30 มีนาคม 2536 และวันที่ 1 มีนาคม 2537 และอื่น ๆ (นั่นคือเป็นพื้นที่ 7 ลักษณะ ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้และ ส.ป.ก. เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538) เฉพาะในกรณีที่ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินไว้ก่อนโดยไม่มีการกันพื้นที่นั้น ส.ป.ก.เห็นว่าการที่จะพิจารณาว่า พ.ร.ฎ.กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินจะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่ใด และเมื่อใดนั้น เนื่องจากการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีทั้งกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเป็นเขตอำเภอ และการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเฉพาะพื้นที่ การเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติจึงต้องพิจารณาดังนี้

การกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเฉพาะพื้นที่ การเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติจึงต้องพิจารณาดังนี้

1. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เหมาะสมแก่การเกษตร ป่าทดลอง 27 ป่า และป่าโครงการ คจก. (ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2536) คณะกรรมการ อนุมัติแผนงานในการประชุมครั้งที่ 6/2535 เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2535 โดย

1.1 กรณีประกาศทั้งอำเภอ พ.ร.ฎ.จะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2536 และถือว่าเป็นการเพิกถอนทั้งพื้นที่ยกเว้นพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าสมบูรณ์ตามความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ ดังนั้น หากในภายหลังมีการตรวจสอบสภาพป่าตามบันทึกข้อตกลงเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 และกันคืนกรมป่าไม้ ใน 7 ลักษณะ กรมป่าไม้จะต้องดำเนินการสงวนเป็นป่าสงวนแห่งชาติขึ้นใหม่ ยกเว้นในพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าสมบูรณ์อยู่แล้ว

1.2 กรณีประกาศเฉพาะพื้นที่ หลังวันที่ 30 มีนาคม 2536 ให้ถือว่าเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติทั้งพื้นที่ ตั้งแต่วันที่มี พ.ร.ฎ. ยกเว้น พื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าสมบูรณ์ ตามความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ ดังนั้น หากในภายหลังมีการตรวจสอบสภาพป่าตามบันทึกข้อตกลงเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 และกันคืนกรมป่าไม้ ใน 7 ลักษณะ กรมป่าไม้จะต้องดำเนินการสงวนเป็นป่าสงวนแห่งชาติขึ้นใหม่ ยกเว้นในพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าสมบูรณ์อยู่แล้ว

2. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเขตเศรษฐกิจที่เสื่อมโทรม (ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2537) คณะกรรมการ อนุมัติแผนงานในการประชุมครั้งที่ 4/2536 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2536 โดย

2.1 กรณีประกาศทั้งอำเภอ จะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2537 และถือว่าเพิกถอนทั้งพื้นที่โดยยกเว้นพื้นที่ที่ยังไม่มีราษฎรถือครองทำกิน พื้นที่ที่มีสภาพและศักยภาพทำการเกษตรไม่คุ้มค่า พื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ และพื้นที่ที่ควรอนุรักษ์ไว้ เพื่อให้ชุมชนใช้ประโยชน์ร่วมกันนั้น ให้กันไว้ใช้ในกิจกรรมของกรมป่าไม้ ตามความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ หรือใน 7 ลักษณะตามบันทึกข้อตกลงเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 และกันคืนกรมป่าไม้ กรมป่าไม้ไม่ต้องดำเนินการสงวนเป็นป่าสงวนแห่งชาติใหม่

2.2 กรณีประกาศเฉพาะพื้นที่ หลังวันที่ 1 มีนาคม 2537 ให้ถือว่าเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติทั้งพื้นที่ ตั้งแต่วันที่มี พ.ร.ฎ. โดยยกเว้นพื้นที่ที่ยังไม่มีราษฎรถือครองทำกิน พื้นที่ที่มีสภาพและศักยภาพทำการเกษตรไม่คุ้มค่า พื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ และพื้นที่ที่ควรอนุรักษ์ไว้ เพื่อให้ชุมชนใช้ประโยชน์ร่วมกันนั้น ให้กันไว้ใช้ในกิจกรรมของกรมป่าไม้ ตามความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ หรือใน 7 ลักษณะตามบันทึกข้อตกลงเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 และกันคืนกรมป่าไม้ กรมป่าไม้ไม่ต้องดำเนินการสงวนเป็นป่าสงวนแห่งชาติใหม่

สำหรับพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีการตรวจสอบสภาพป่าตามบันทึกข้อตกลงเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 เมื่อมี พ.ร.ฎ. จะถือว่าเพิกถอนทั้งพื้นที่ ตั้งแต่มี พ.ร.ฎ. หากยังไม่มี พ.ร.ฎ. ก็จะยังไม่เพิกถอน

สภาพป่าสงวนแห่งชาติ

เมื่อ พ.ร.ฎ.มีผลเป็นการเพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติพื้นที่ใดและเมื่อใดตามกฎหมายแล้ว การขออนุญาตใช้พื้นที่ในป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก.นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2541 ข้อ 4 จะสามารถพิจารณาได้ชัดเจนขึ้นว่าพื้นที่ใด จะต้องขออนุญาตจากหน่วยงานใด รวมทั้งอำนาจในการดูแลรักษาพื้นที่ การดำเนินคดีตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายทั้ง 2 ฉบับ กล่าวคือ

1. กรณีตามข้อ 1.1 และ 1.2 พ.ร.ฎ.กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินจะมีผลเป็นการเพิกถอนทั้งพื้นที่ยกเว้นพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าสมบูรณ์ และหากยังไม่มีการตรวจสอบสภาพป่า การขออนุญาตต้องขอจาก ส.ป.ก. โดยตรง หากต่อมามีการกันคืนกรมป่าไม้ กรมป่าไม้จะต้องดำเนินการสงวนเป็นป่าสงวนแห่งชาติขึ้นใหม่ก่อนที่จะดำเนินการตามกฎหมายป่าสงวนแห่งชาติต่อไป

2. กรณีตามข้อ 2.1 และ 2.2 พ.ร.ฎ.กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินจะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติทั้งพื้นที่ ยกเว้นพื้นที่ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2537 หรือตามบันทึกข้อตกลง เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 หากยังไม่มีการตรวจสอบสภาพป่า การขออนุญาตในพื้นที่จะต้องขออนุญาตจาก ส.ป.ก. ยกเว้นพื้นที่ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2537 และตามบันทึกข้อตกลง เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 ต้องขออนุญาตจากกรมป่าไม้ โดยให้ ส.ป.ก.พิจารณาไม่ประสงค์จะนำพื้นที่บริเวณดังกล่าวไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน หากต่อมามีการกันคืนกรมป่าไม้ตามบันทึกข้อตกลงเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 ให้ขออนุญาตต่อกรมป่าไม้โดยไม่ต้องให้ ส.ป.ก.แสดงความไม่ประสงค์จะนำพื้นที่ดังกล่าวไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ดนัย สุขศรี

(นายดนัย สุขศรี)

รองเลขาธิการ รักษาการแทนเลขาธิการ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ประเภทป่า	เงื่อนไขการเพิกถอน	พื้นที่ใด	เมื่อใด	หมายเหตุ
ที่เหมาะสมแก่การเกษตร	1. มติ ค.ร.ม. 30 มี.ค. 36 2. มติคณะกรรมการ ครั้งที่ 6/2535 วันที่ 13 พฤศจิกายน 2535 3. มี พ.ร.ฎ.	-ประกาศทั้งอำเภอเพิกถอนทั้งพื้นที่ยกเว้นป่าสมบูรณ์ -ประกาศเฉพาะพื้นที่หลังวันที่ 30 มี.ค. 36 เพิกถอนทั้งพื้นที่ยกเว้นป่าสมบูรณ์	ตั้งแต่ 30 มี.ค. 36 ตั้งแต่ มี พ.ร.ฎ.	มติ ค.ร.ม.ให้กันเฉพาะพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าสมบูรณ์ พ.ร.ฎ.จึงมีผลเป็นการเพิกถอนทั้งพื้นที่ ยกเว้นป่าสมบูรณ์ หากตรวจป่า 7 ลักษณะ กรมป่าไม้ต้องดำเนินการสงวนเป็นป่าสงวนฯ ขึ้นใหม่
เขตเศรษฐกิจที่เสื่อมโทรม	1. มติ ค.ร.ม. 1 มี.ค. 37 2. มติคณะกรรมการ ครั้งที่ 4/2536 วันที่ 23 สิงหาคม 2536 3. มี พ.ร.ฎ.	-ประกาศทั้งอำเภอเพิกถอนทั้งพื้นที่ยกเว้นตามมติ ค.ร.ม. หรือตามบันทึกข้อตกลง 14 ก.ย. 38 (7 ลักษณะ) -ประกาศเฉพาะพื้นที่เพิกถอนทั้งพื้นที่ยกเว้นตามมติ ค.ร.ม. หรือตามบันทึกข้อตกลง 14 ก.ย. 38 (7 ลักษณะ)	ตั้งแต่ 1 มี.ค. 37 ตั้งแต่มี พ.ร.ฎ.	มติ ค.ร.ม.ให้กันพื้นที่ที่มีสภาพและศักยภาพทำการเกษตรไม่คุ้มค่า ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ พ.ร.ฎ.จึงมีผลเป็นการเพิกถอนทั้งพื้นที่ ยกเว้นตามมติ ค.ร.ม. หรือตามตรวจป่า 7 ลักษณะ กรมป่าไม้ไม่ต้องดำเนินการสงวนเป็นป่าสงวนฯ ใหม่

สำหรับพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีการตรวจสอบสภาพป่า และเมื่อมี พ.ร.ฎ.ตามผลการตรวจสอบสภาพป่า จะถือว่าเป็นการเพิกถอนทั้งพื้นที่ตั้งแต่มี พ.ร.ฎ. หรือยังไม่มี พ.ร.ฎ.ก็จะยังไม่เพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ

(สำเนา)

ที่ กษ 1205/483

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

19 มกราคม 2543

เรื่อง ขอให้พิจารณาดำเนินการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย

อ้างอิง หนังสือจังหวัดสุโขทัยที่ สท 0014/46296 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2542

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ กษ 1205/ว 248 ลงวันที่ 26 มีนาคม 2542

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าสวนสักท่าไชย (ส่วนที่ 1) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้รับอนุมัติจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ซึ่งครอบคลุมพื้นที่อำเภอศรีสัชนาลัย อำเภอสวรรคโลก และอำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย เนื้อที่รวมประมาณ 25,000 ไร่ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2519 และเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2520 และจังหวัดสุโขทัยได้ดำเนินการจัดที่ดินเป็น 2 โครงการ คือ โครงการปฏิรูปที่ดินป่าสวนสักท่าไชย โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุโขทัย ได้จัดเกษตรกรเข้าทำประโยชน์เสร็จสิ้นแล้ว รวม 1,239 ครอบครัว 2,199 แปลง เนื้อที่ประมาณ 17,042 ไร่ และโครงการหมู่บ้านตัวอย่างกระทรวงมหาดไทย โดยจังหวัดสุโขทัย ขอใช้พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ประมาณ 6,500 ไร่ ซึ่ง ส.ป.ก. ไม่ขัดข้อง ต่อมากรมป่าไม้ได้มอบพื้นที่ป่าที่เหมาะสมแก่การเกษตร ซึ่งรวมถึงป่าสวนสักท่าไชย (ส่วนที่ 1) ให้ ส.ป.ก. โดยมีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2536 อนุมัติให้ ส.ป.ก. นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และจังหวัดได้หารือสำนักงานป่าไม้จังหวัดแล้ว ซึ่งมีความเห็นว่า พื้นที่ป่าสวนสักท่าไชย (ส่วนที่ 1) ยังไม่มีการเพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติ โดยกรมป่าไม้จะเพิกถอนสภาพ หลังจากที่ ส.ป.ก. จัดที่ดินเสร็จสิ้นแล้ว และแจ้งให้กรมป่าไม้ทราบ จึงได้ขอให้ ส.ป.ก. พิจารณาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่ 2 โครงการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ส.ป.ก.พิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า

1. มาตรา 26(4) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 กำหนดเงื่อนไขว่าพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินจะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ เมื่อมีมติคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในป่าสงวนแห่งชาติ

แปลงใด มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน และ ส.ป.ก. มีความพร้อมที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

2. สำหรับในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าสวนสักท่าไชย (ส่วนที่ 1) กรมป่าไม้ได้จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ ออกเป็นเขตที่เหมาะสมแก่การเกษตร และเขตเศรษฐกิจที่เสื่อมโทรม และมอบให้ ส.ป.ก. นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยมีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2536 และวันที่ 1 มีนาคม 2537 อนุมัติให้ ส.ป.ก. นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ประกอบกับมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินแล้วตั้งแต่ปี 2521 และปี 2525 และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้อนุมัติให้ ส.ป.ก. ดำเนินการในการประชุมครั้งที่ 6/2535 เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2535 ในเขตป่าที่เหมาะสมแก่การเกษตร และครั้งที่ 4/2536 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2536 ในเขตเศรษฐกิจที่เสื่อมโทรม และ ส.ป.ก. ได้เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดินแล้ว

ดังนั้น จึงครบเงื่อนไข 3 ประการ พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน จึงมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติป่าสวนสักท่าไชย (ส่วนที่ 1) แล้ว รายละเอียดตามสำเนาหนังสือสิ่งที่ส่งมาด้วย กรมป่าไม้จึงไม่จำต้องออกกฎกระทรวงเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติป่าสวนสักท่าไชย (ส่วนที่ 1) อีก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ
อุดร ขจรเวหาศน์
(นายอุดร ขจรเวหาศน์)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กองนิติการ
โทร. 2812971
โทรสาร 2812940

บันทึกข้อตกลง
ระหว่างกรมป่าไม้และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)
ว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้
พ.ศ. 2538

เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้ได้มอบให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) นำไปปฏิรูปที่ดินกลับคืนกรมป่าไม้เป็นไปตามนัยมติที่ประชุมเรื่องแนวทางปฏิบัติงานการดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามนโยบายรัฐบาล เมื่อวันอังคารที่ 15 สิงหาคม 2538 ณ ห้องประชุม 2 กรมป่าไม้

กรมป่าไม้และ ส.ป.ก. จึงจัดทำบันทึกข้อตกลงแนวทางการปฏิบัติในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ไม่สมควรจะนำไปปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

1. พื้นที่ที่ไม่สมควรจะนำไปปฏิรูปที่ดิน ซึ่งจะต้องดำเนินการกันออก ได้แก่พื้นที่ดังต่อไปนี้

1.1 พื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่า

1.2 พื้นที่ที่มีสภาพหรือศักยภาพทำการเกษตรไม่คุ้มค่า

1.3 พื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ และพื้นที่ที่ควรอนุรักษ์ไว้ให้ชุมชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน

1.4 พื้นที่ภูเขาสูงชัน หรือพื้นที่ที่มีความลาดชัน โดยเฉลี่ยตั้งแต่ 35% ขึ้นไป และพื้นที่ต้นน้ำลำธาร

1.5 พื้นที่ที่กรมป่าไม้มีภาระผูกพันตามกฎหมาย เช่น สวนป่าของทางราชการ พื้นที่ที่อนุญาตให้ส่วนราชการหรือเอกชนเข้าทำประโยชน์แล้ว (ยกเว้น) พื้นที่ที่มีหนังสืออนุญาต สทก. ที่ราษฎรแสดงความประสงค์เป็นหนังสือขอรับหนังสืออนุญาตของ ส.ป.ก. แทน)

1.6 พื้นที่ป่าชายเลน

1.7 พื้นที่ป่าเสื่อมโทรมที่ยังไม่มีราษฎรถือครองทำกิน

2. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้ได้มอบให้ ส.ป.ก. เพื่อนำไปปฏิรูปที่ดินซึ่งได้ประกาศกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว ในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ ให้ปฏิบัติดังนี้

2.1 พื้นที่ที่ ส.ป.ก.ได้ทำการรังวัดแปลงที่ดินเสร็จเรียบร้อยแล้ว ส.ป.ก.จะส่งมอบพื้นที่ที่ไม่สมควรจะนำไปปฏิรูปที่ดิน คืนกรมป่าไม้ พร้อมแผนที่แสดงรายละเอียดพื้นที่ ทั้งนี้ กรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. จะออกไปร่วมกันตรวจสอบในพื้นที่ โดยกรมป่าไม้เป็นผู้ดำเนินการรังวัดพื้นที่ที่ ส.ป.ก.ส่งมอบคืนมาเพื่อดำเนินการสงวนต่อไป

2.2 พื้นที่ที่ ส.ป.ก. ยังไม่ได้รังวัดแปลงที่ดิน กรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. จะร่วมกันดำเนินการตรวจสอบพื้นที่ เพื่อกันพื้นที่ที่ไม่สมควรจะนำไปปฏิรูปที่ดินออกก่อนที่ ส.ป.ก.จะรังวัดแปลงที่ดิน โดย ส.ป.ก.จะส่งมอบพื้นที่ที่ร่วมกัน ตรวจสอบและได้กันออกคืนกรมป่าไม้ เพื่อกรมป่าไม้ดำเนินการสงวนต่อไปโดยเร็วที่สุด

3. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. เพื่อนำไปปฏิรูปที่ดิน ซึ่งยังไม่ได้ประกาศกำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน กรมป่าไม้ และ ส.ป.ก.จะร่วมดำเนินการกันพื้นที่ที่ไม่สมควรจะนำไปปฏิบัติที่ดินออกก่อนที่ ส.ป.ก.จะดำเนินการประกาศกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน

4. การดำเนินงานในพื้นที่ใด ๆ ในข้อ 2 และข้อ 3 กรมป่าไม้และ ส.ป.ก. จะต้องมีการประสานแผนการปฏิบัติ พร้อมทั้งการร่วมปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ โดยใช้งบประมาณสำหรับการปฏิบัติงานตามกิจกรรมของแต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบ

(ลงนาม) สุทธิพร จีระพันธุ
(นายสุทธิพร จีระพันธุ)
เลขาธิการ ส.ป.ก.
วันที่ 14 กันยายน 2538

(ลงนาม) ยรรยง ถนอมพิชัย
(นายยรรยง ถนอมพิชัย)
อธิบดีกรมป่าไม้
วันที่ 14 กันยายน 2538

บันทึกข้อตกลง
ระหว่าง
กรมป่าไม้และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)
ว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติร่วมกันเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน
พ.ศ. 2541

ตามที่กรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. ได้จัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ พ.ศ. 2538 เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 และได้ถือปฏิบัติร่วมกันมานั้น ปรากฏว่ายังมีลักษณะงานอื่น ๆ นอกเหนือจากบันทึกข้อตกลงดังกล่าวที่สมควรจะต้องกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกัน ดังนั้น เพื่อให้เป็นการครอบคลุมการปฏิบัติงานที่กรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. ร่วมกันดำเนินการอย่างกว้างขวาง และเป็นประโยชน์ร่วมกันทั้งส่วนราชการและประชาชน จึงได้จัดทำบันทึกข้อตกลงเพิ่มเติมระหว่างกรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. ขึ้น ดังนี้

1. ให้มีสำนักงานความร่วมมือระหว่างกรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. เพื่อกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติ และความร่วมมือระหว่างกันตามข้อตกลงนี้ หรือกรณีอื่นที่จะมีขึ้นต่อ ๆ ไป

2. การปฏิบัติงานกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. ตามบันทึกข้อตกลงเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 ให้กรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. ร่วมกันประสานแผนและดำเนินการตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายในเวลา 2 ปี

3. หากมีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมสภาพที่กรมป่าไม้จะต้องส่งมอบให้ ส.ป.ก. นำไปปฏิรูปที่ดิน ให้กรมป่าไม้ดำเนินการตรวจสอบกันพื้นที่ที่ไม่สมควรจะนำไปปฏิรูปที่ดินออกก่อนส่งมอบให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อไป

4. การขออนุญาตใช้พื้นที่ในป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. นำไปปฏิรูปที่ดิน หากมีผู้มาขออนุญาตทำประโยชน์ในที่ดิน และที่ดินนั้นยังไม่พ้นสภาพการเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ก่อนที่กรมป่าไม้จะพิจารณาอนุญาตหรือต่ออายุการอนุญาต ต้องได้รับหนังสือยืนยันจาก ส.ป.ก. ว่าไม่ประสงค์จะนำพื้นที่บริเวณดังกล่าวไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

5. การขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินในพื้นที่ที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก.นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน แต่ยังไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน หรือมีพระราชกฤษฎีกาแล้ว แต่ยังไม่เพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ให้กรมป่าไม้ดำเนินการตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 43 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497

6. ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. นั้น ถ้ามีพื้นที่ที่ไม่สมควรนำไปปฏิรูปที่ดิน เนื่องจากมีสภาพป่าเป็นแปลงเล็กแปลงน้อยในพื้นที่ราบ และมิใช่เป็นพื้นที่ที่ควรสงวนรักษาไว้เพื่อคุ้มครองระบบนิเวศ และสภาพแปลงดังกล่าวไม่ติดกับป่าผืนใหญ่ ให้กรมป่าไม้ร่วมกับ ส.ป.ก. และหน่วยงานอื่น ๆ ร่วมจัดทำโครงการบริหารและจัดการทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ป่าแปลงเล็กแปลงน้อย ที่มิได้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อให้เป็นแหล่งอาหาร และใช้ประโยชน์อื่น ๆ ของชุมชนอย่างยั่งยืน

7. กรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. จะร่วมกันดูแลพื้นที่ตามแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติที่ติดต่อกับเขตปฏิรูปที่ดิน มิให้มีการบุกรุกพื้นที่ และจะร่วมกันก่อตั้งและอบรมประชาอาสาพิทักษ์ป่าแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้ดูแลรักษาป่าตามแนวเขตปฏิรูปที่ดินที่ติดต่อกับเขตป่าไม้ต่อไป

8. เมื่อมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่ป่าสงวนแห่งชาติแห่งใด ให้ ส.ป.ก. และกรมป่าไม้ร่วมกันดำเนินการให้มีการปลูกต้นไม้เป็นแนวกันชนเพื่อป้องกันการบุกรุกเข้าไปในเขตพื้นที่ป่าไม้ รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกไม้เศรษฐกิจประเภทไม้ผล และ/หรือไม้ยืนต้นในเขตที่ดิน ส.ป.ก. ทั้งนี้ เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541

9. เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน กรมป่าไม้จะให้การสนับสนุนในเรื่องพันธุ์ไม้ และวิชาการในโครงการที่จะร่วมกันจัดให้มีขึ้นต่อไป

บันทึกข้อตกลงนี้ทำขึ้นเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2541

(ลงนาม) ปลอดประสพ สุรัสวดี
(นายปลอดประสพ สุรัสวดี)
อธิบดีกรมป่าไม้

(ลงนาม) อุดร ขจรเวหาศน์
(นายอุดร ขจรเวหาศน์)
เลขาธิการ ส.ป.ก.

(ลงนาม) วิสูตร สมนึก
(วิสูตร สมนึก)
ผู้อำนวยการกองนิติการ กรมป่าไม้

(ลงนาม) ไพโรจน์ โลกนิยม
(นายไพโรจน์ โลกนิยม)
ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก.

พระราชกฤษฎีกา
กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกร
พ.ศ. 2535

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2535
เป็นปีที่ 47 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 175 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกร พ.ศ. 2535”

มาตรา 2 พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บุคคลซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์และเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเกษตรกร

(1) ผู้ยากจน ซึ่งหมายถึงผู้มีรายได้ไม่สูงกว่าอัตรารายได้ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

รายได้ตาม (1) ให้หมายความรวมถึงสิทธิหรือประโยชน์อื่นที่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้ด้วย

(2) ผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม ซึ่งหมายถึงผู้ที่จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือเทียบเท่าในประเภทวิชาเกษตรกรรม

(3) บุตรของเกษตรกร ซึ่งหมายถึงบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

ทั้งนี้ บุคคลดังกล่าวต้องไม่มีอาชีพอันมีรายได้ประจำเพียงพอแก่การยังชีพอยู่แล้ว ไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเอง และประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายอานันท์ ปันยารชุน
นายกรัฐมนตรี

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 91 วันที่ 28 สิงหาคม 2535)

รายงานการประชุม
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 3/2547
วันจันทร์ที่ 13 กันยายน 2547 เวลา 13.30 น.
ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ชั้น 2

กรรมการผู้มาประชุม

1. นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
2. นายบัญชา สัตถาสาธุชนะ	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	กรรมการ
3. นายวรารักษ์ ชั้นสามารถ	ที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงพาณิชย์ (แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์)	กรรมการ
4. ร.ต.สุวิชา แก้วมณี	ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์ฯ (แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย)	กรรมการ
5. นายสัจจาวุธ นาคนิยม	นักวิชาการทรัพยากรธรณี 8ว (แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)	กรรมการ
6. นายพูลประโยชน์ ชัยเกียรติ	ผู้อำนวยการกองกฎหมายและที่ดิน (แทนอธิบดีกรมชลประทาน)	กรรมการ
7. นายสุรจิต ทองสอดแสง	นักสัตวแพทย์ 9 วช (แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์)	กรรมการ
8. นายสุทธิชัย วีระไพบูลย์	หัวหน้าฝ่ายควบคุมที่ดินป่าไม้ (แทนอธิบดีกรมป่าไม้)	กรรมการ
9. นายถาวร ทองย้อย	นิติกร 8ว (แทนอธิบดีกรมประมง)	กรรมการ
10. นายวิภูพัฒน์ สถิตยุทธการ	นายช่างสำรวจ 7 (แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)	กรรมการ

ประเด็นที่เสนอให้พิจารณา

1. ขอความเห็นชอบแผนการฟื้นฟูฯ ในเขตปฏิรูปที่ดินของนางคิ้มฯ และบริษัท ฯ

2. ขออนุมัติให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินของนางคิ้มฯ เนื้อที่ 25-0-64 ไร่ และบริษัทฯ เนื้อที่ 22-2-67 ไร่ เพื่อนำไปขอประทานบัตรทำเหมืองแร่ ทั้ง 2 คำขอ

ทั้งนี้ ก่อนที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรีจะออกหนังสือยินยอมให้นางคิ้มฯ และบริษัทฯ จะต้องได้รับอนุญาตประทานบัตรจากกระทรวงอุตสาหกรรมและได้วางหลักประกันรวมทั้งได้ชำระค่าตอบแทนการใช้ที่ดินให้แก่ ส.ป.ก. แล้ว

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมเห็นว่า ที่ดินที่ผู้ขอทั้ง 2 ราย ยื่นคำขอประทานบัตรทำเหมืองแร่นั้น มีทั้งส่วนที่อยู่ในเขตป่า และในเขต ส.ป.ก. สามารถแยกได้ชัดเจน ซึ่งในเขต ส.ป.ก. คำขอนางคิ้มฯ จะมีเนื้อที่ เพียง 25-0-00 ไร่ จาก 109 ไร่เศษ และคำขอของบริษัทฯ จะมีเนื้อที่เพียง 22-2-67 ไร่ จาก 109 ไร่เศษ

มติคณะกรรมการ เห็นชอบแผนการฟื้นฟูฯ และอนุมัติให้ความยินยอมให้ใช้พื้นที่ทั้ง 2 คำขอ ทั้งนี้ ก่อนที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรีจะออกหนังสือยินยอมให้นางคิ้มฯ และบริษัทฯ จะต้องได้รับอนุญาตประทานบัตรจากกระทรวงอุตสาหกรรมและได้วางหลักประกันรวมทั้งได้ชำระค่าตอบแทนการใช้ที่ดินให้แก่ ส.ป.ก. แล้ว

เรื่องที่ 4.5 ขออนุมัติกำหนดรายได้ของผู้ยากจนตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกร พ.ศ. 2535

ฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ตาม พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 มาตรา 4 กำหนดความหมายคำว่า “เกษตรกร” ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

2. ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ได้แก่ บุคคลผู้ยากจนหรือผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม หรือผู้เป็นบุตรของเกษตรกร บรรดาซึ่งไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเองและประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ส.ป.ก. ได้มีพระราชกฤษฎีกา เมื่อปี 2535 และในมาตรา 3 กำหนดว่า บุคคลซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์และเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเกษตรกร

(1) ผู้ยากจน ซึ่งหมายถึงผู้มีรายได้ไม่สูงกว่าอัตรารายได้ที่คณะกรรมการกำหนด

รายได้ตาม (1) ให้หมายความรวมถึงสิทธิหรือประโยชน์อื่นที่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้ด้วย

.....ฯลฯ .....

ส.ป.ก. ได้นำเสนออัตรารายได้ให้คณะกรรมการพิจารณาในการประชุมครั้งที่ 4/2538 วันที่ 1 กันยายน 2538 และมีมติอนุมัติกำหนดอัตรารายได้ผู้ยากจน ตามมาตรา 3(1) แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกร พ.ศ. 2535 หมายถึงผู้มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อคนต่อปี ซึ่งกำหนดโดยกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539)

ข้อเท็จจริง

1. รัฐบาลมีนโยบายให้แก้ไขปัญหาความยากจน โดยมีศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจน (ศตจ.) ที่มี ฯพณฯรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ) เป็นผู้อำนวยการศูนย์ ซึ่ง ศตจ.กำหนดเกณฑ์ความยากจนตามที่กรมพัฒนาชุมชนกำหนด ส.ป.ก.ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการจัดที่ดินเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนตามนโยบายรัฐบาล จึงต้องปรับตัวชี้วัดเรื่องรายได้ของผู้ยากจนให้สอดคล้องกัน

2. การกำหนดอัตรารายได้ผู้ยากจน ตามมติคณะกรรมการครั้งที่ 4/2538 วันที่ 1 กันยายน 2538 ถือตามเกณฑ์ของกรมพัฒนาชุมชนอยู่แล้ว และปัจจุบัน กรมพัฒนาชุมชนได้กำหนดเกณฑ์ใหม่ไว้ต่ำกว่า 20,000 บาท ต่อคนต่อปี ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)

3. ส.ป.ก.เห็นสมควรกำหนดอัตรารายได้ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกร พ.ศ. 2535 เพื่อใช้ในการพิจารณาผู้ยากจนขึ้นใหม่ โดยปรับจากผู้มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท ต่อคนต่อปี เป็น รายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท ต่อคนต่อปี ให้สอดคล้องกับที่กรมพัฒนาชุมชนกำหนด และสอดคล้องกับเกณฑ์ที่ ศตจ.ใช้ในการชี้วัดความยากจน

ประเด็นที่เสนอให้พิจารณา

ขออนุมัติกำหนดอัตรารายได้ผู้ยากจน ตามมาตรา 3 (1) แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกร พ.ศ. 2535 ให้หมายถึง ผู้มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท ต่อคนต่อปี

มติคณะกรรมการ อนุมัติ

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องเพื่อทราบ

วาระที่ 5 รายงานผลการโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ฝ่ายเลขานุการฯ รายงานว่า สืบเนื่องจากมีมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 7/2544 วันที่ 8 พฤศจิกายน 2544 มอบอำนาจให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัด หรือ คปจ.เป็นผู้พิจารณาการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และรายงานคณะกรรมการทราบ จึงขอรายงานผลตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม 2547 มีการโอนสิทธิและตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ ในจังหวัดสระแก้ว จำนวน 77 ราย 87 แปลง เนื้อที่ 2,248-2-58 ไร่ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 3 ราย 7 แปลง เนื้อที่ 37-2-43 ไร่ จังหวัดสตูล จำนวน 1 ราย 1 แปลง เนื้อที่ 11-3-28 ไร่ และจังหวัดพะเยา จำนวน 49 ราย 64 แปลง เนื้อที่ 425-2-34 ไร่ รวม 4 จังหวัด 130 ราย 159 แปลง เนื้อที่ 2,723-2-63 ไร่

มติคณะกรรมการ รับทราบ

วาระจรเพื่อทราบ

เรื่อง การแก้ไขปัญหาการถือครองที่ดินแปลงใหญ่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า

1. พื้นที่ป่าสงวนเสื่อมโทรมที่ ส.ป.ก.รับมอบมาจากกรมป่าไม้ และนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามมาตรา 26 (4) เกือบทั้งหมดของพื้นที่จะมีผู้ถือครองที่ดินทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนแล้ว และผู้ถือครองที่ดินเหล่านี้จำนวนไม่น้อยที่ไม่ยอมหรือไม่อาจเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดินได้ ทำให้เกิดปัญหาการบริหารจัดการที่ดินและทำให้ที่ดินใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่

หน้า ๓๕
เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๘๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๓๕

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วย
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร
ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พ.ศ. ๒๕๓๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕(๗) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๕

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

"เกษตรกร" หมายความว่า

(๑) ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยพิจารณาจากการใช้เวลาส่วนใหญ่ในรอบปีเพื่อประกอบเกษตรกรรมแห่งท้องถิ่นนั้น

(๒) ผู้ยากจน ผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม และผู้เป็นบุตรของเกษตรกรที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ข้อ ๕ เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติเห็นชอบตามที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเสนอให้ดำเนินการจัดเกษตรกรเข้าอยู่อาศัยหรือเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมท้องที่ใด ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่นั้น ประกาศให้เกษตรกรในท้องที่ดังกล่าวยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามแบบของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมภายในระยะเวลาและสถานที่ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด ระยะเวลาดังกล่าวจะต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ในกรณีที่มีเหตุผลอันสมควร

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอาจประกาศให้ขยายระยะเวลาได้ตามความจำเป็น แต่กำหนดระยะเวลายื่นคำร้องนี้เมื่อรวมแล้วต้องไม่เกินเก้าสิบวัน

ประกาศตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับความในข้อ ๖ และข้อ ๗ พร้อมทั้งกำหนดให้ผู้ยื่นคำร้องนำหลักฐานมาประกอบคำร้องและให้มีแผนที่สังเขปแสดงที่ตั้งที่ดินที่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัด สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนันแห่งท้องที่ และที่ชุมชนในท้องที่ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นแห่งละหนึ่งฉบับ หรือจะประกาศทางสื่อมวลชนอื่นด้วยก็ได้

ในกรณีที่ที่ดินที่จะจัดให้มีจำกัด และมีเกษตรกรซึ่งเป็นผู้เช่าอยู่ขณะโอนกรรมสิทธิ์เป็นของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือมีเกษตรกรผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนขอรับที่ดินทำกินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๓๔ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๓๔ ไว้แล้ว ให้ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรดังกล่าวต่อไปโดยไม่ต้องประกาศตามวรรคหนึ่ง และสำหรับผู้ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนไว้แล้วให้ได้รับยกเว้นการยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ตามระเบียบนี้

ข้อ ๖ เกษตรกรผู้ซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามข้อ ๕ ได้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) บรรลุนิติภาวะ หรือเป็นหัวหน้าครอบครัว

(๓) มีความประพฤติดีและซื่อสัตย์สุจริต

(๔) มีร่างกายสมบูรณ์ ขยันขันแข็ง และสามารถประกอบการเกษตรได้

(๕) ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๖) ไม่มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกัน หรือมีที่ดินเพียงเล็กน้อย แต่ไม่เพียงพอแก่การประกอบเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ

(๗) เป็นผู้ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด

ข้อ ๗ ผู้ใดเคยได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือของหน่วยงานอื่นใดของรัฐ แต่ขาดสิทธิที่จะได้รับกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นเพราะไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับที่ใช้บังคับว่าด้วยการนั้นและยังไม่พ้นกำหนดระยะเวลาห้าปี ก่อนวันที่จะได้รับการคัดเลือกตามระเบียบนี้ผู้นั้นไม่มีสิทธิได้รับการคัดเลือก เว้นแต่คณะกรรม

การปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นสมควรยกเว้นในกรณีที่การขาดสิทธิไปนั้นเกิดจากเหตุที่จำเป็นและสมควร

ข้อ ๘ เกษตรกรผู้จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินได้ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) เกษตรกรผู้ถือครองที่ดินของรัฐหรือเกษตรกรผู้เช่าที่ดินที่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเป็นผู้ทำกินในที่ดินนั้น

(๒) เกษตรกรผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนขอรับที่ดินทำกินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๓) เกษตรกรอื่นตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด

ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้พิจารณาในการจัดลำดับเกษตรกรที่จะจัดที่ดินให้ตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๙ การคัดเลือกและจัดเกษตรกรเข้าทำกินในที่ดินตามแปลงที่กำหนด ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศตามข้อ ๕ วรรคหนึ่ง หรือภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มีที่ดินที่จะจัดให้เกษตรกรตามข้อ ๕ วรรคสาม ในกรณีมีเหตุผลสมควรคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอาจขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปได้ตามความจำเป็น

มิให้นำกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งมาใช้บังคับ ในกรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นสมควร ให้มีการยื่นคำร้องขอรับที่ดินจากเกษตรกรไว้ล่วงหน้า โดยยังมิได้ทำการคัดเลือก

ข้อ ๑๐ ในการคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำกินในที่ดิน ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๖ (๖) และการเข้าทำประโยชน์โดยได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าอยู่อาศัยและประกอบการเกษตรในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ส.ป.ก. กำหนดเพื่อมิให้บุคคลใดได้รับการจัดที่ดินจากหน่วยงานของรัฐหลายแห่ง

สำหรับผู้ได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าอยู่อาศัยและประกอบการเกษตรในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ผู้นั้นจะได้รับการคัดเลือกตามระเบียบนี้ต่อเมื่อได้ทำหนังสือยินยอมสละสิทธิในหนังสืออนุญาตนั้น หนังสือยินยอมดังกล่าวต้องกำหนดเงื่อนเวลาให้เกิดผลตั้งแต่วันที่ผู้นั้นได้รับสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามระเบียบนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๑๑ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดประกาศผลการคัดเลือกเกษตรกรตามข้อ ๙ โดยมีแผนผังการจัดแบ่งแปลงที่ดินซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ให้ความเห็นชอบแล้วประกอบด้วย (ถ้ามี) และมีบัญชีรายชื่อเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและได้รับที่ดินทำกินด้วย ประกาศดังกล่าวให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัด สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ที่ว่าการ

หน้า ๔๒
เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๘๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๓๕

อำเภอ หรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนันแห่งท้องที่ และที่ชุมชนในท้องที่ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นแห่งละหนึ่งฉบับ สำหรับกรณีตามข้อ ๕ วรรคสาม ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งให้เกษตรกรดังกล่าวทราบ โดยไม่ต้องดำเนินการประกาศผลการคัดเลือก

ข้อ ๑๒ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด อาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะเพื่อทำหน้าที่คัดเลือกเกษตรกร ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในระเบียบนี้

ข้อ ๑๓ ในกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบนี้ ให้นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อวินิจฉัยต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๓๕
อำพล เสนาณรงค์
รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หน้า ๔๐
เล่ม ๑๑๑ ตอนพิเศษ ๔๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ ตุลาคม ๒๕๓๗

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ว่าด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร

ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๗) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของ ข้อ ๕ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ในกรณีที่ที่ดินที่จะจัดให้มีจำกัด และมีเกษตรกรซึ่งเป็นผู้เช่าอยู่ขณะโอนกรรมสิทธิ์เป็นของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือเป็นเกษตรกรผู้ครอบครองที่ดินของรัฐอยู่ก่อนและ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หน้า ๔๑
เล่ม ๑๑๑ ตอนพิเศษ ๔๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ ตุลาคม ๒๕๓๗

นำมาปฏิรูปที่ดิน หรือมีเกษตรกรผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนขอรับที่ดินทำกินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๓๔ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๓๔ ไว้แล้วให้ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรดังกล่าวต่อไปโดยไม่ต้องประกาศตามวรรคหนึ่ง และสำหรับผู้ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนไว้แล้วให้ได้รับยกเว้นการยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ตามระเบียบนี้"

ประกาศ ณ วันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๗
สุเทพ เทือกสุบรรณ
รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หน้า ๑๕๔
เล่ม ๑๑๒ ตอนที่ ๕๐ ง ราชกิจจานุเบกษา ๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๗) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๘"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๓ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้ เป็นวรรคสามของข้อ ๕ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕

"ในกรณีที่ที่ดินที่จะจัดให้มีจำกัด และมีเกษตรกรซึ่งเป็นผู้เช่าอยู่

หน้า ๑๕๕
เล่ม ๑๑๒ ตอนที่ ๕๐ ง ราชกิจจานุเบกษา ๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ขณะโอนกรรมสิทธิ์เป็นของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือมีเกษตรกรผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนขอรับที่ดินทำกินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๓๔ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๓๔ ไว้แล้ว ให้ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรดังกล่าวต่อไป โดยไม่ต้องประกาศตามวรรคหนึ่ง และสำหรับผู้ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนไว้แล้วให้ได้รับยกเว้นการยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ตามระเบียบนี้ ”

ข้อ ๕ โครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมท้องที่ใด ได้มีการรับคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรผู้ครอบครองที่ดินของรัฐอยู่ก่อนแล้ว โดยมิได้มีการประกาศให้เกษตรกรยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ แต่ยังมิได้ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกร ให้ถือว่าคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ดังกล่าวมีผล โดยไม่ต้องมีการประกาศตามระเบียบฉบับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๘
สุวิทย์ คุณกิตติ
รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หน้า ๔๖
เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๙๗ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กันยายน ๒๕๓๕

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วย
การให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน
พ.ศ. ๒๕๓๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๘) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๓

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

"เกษตรกร" หมายความว่า เกษตรกรซึ่งเป็นผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"สถาบันเกษตรกร" หมายความว่า สถาบันเกษตรกรซึ่งเป็นผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"หนังสือรับมอบที่ดิน" หมายความว่า หนังสือที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมอบให้แก่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร เพื่อแสดงให้ทราบถึงการได้รับมอบที่ดินและได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามแบบที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

"สัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชย" หมายความว่า สัญญาที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจัดทำกับเกษตรกรที่ได้รับที่ดินเพิ่มขึ้นจากการจัดให้เกินกว่าที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อ

เกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยตกลงว่าจะโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินให้เมื่อเกษตรกรได้ชำระค่าชดเชยครบถ้วนแล้ว

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"ส.ป.ก." หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"เลขาธิการ" หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หมวด ๑

การรับมอบที่ดิน

ข้อ ๕ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศรายชื่อเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการเกี่ยวกับการคัดเลือกเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมอบหนังสือรับมอบที่ดินให้ผู้ได้รับการคัดเลือกและให้ผู้ได้รับการคัดเลือกลงลายมือชื่อในหนังสือรับมอบที่ดินไว้เป็นหลักฐาน

หากเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ไม่ลงลายมือชื่อในหนังสือรับมอบที่ดินให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือเตือนโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ได้รับการคัดเลือกมาลงลายมือชื่อรับมอบที่ดิน ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภายในกำหนดสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับหนังสือเตือนหากผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ไม่มาลงลายมือชื่อในหนังสือรับมอบที่ดิน ณ สถานที่ที่กำหนดภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้นั้นหมดสิทธิในการได้รับคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินนั้น

ข้อ ๖ ในกรณีที่ผู้ได้รับการคัดเลือกมิได้เป็นผู้ถือครองที่ดินหรือมิได้เป็นผู้เช่าที่ดินในที่ดินแปลงที่ได้รับการจัดให้อยู่เดิม ให้มีการนำชี้แนวเขตแปลงที่ดิน และให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งกำหนดวันเวลานำชี้แนวเขตให้ผู้ได้รับการคัดเลือกทราบโดยให้ส่งหนังสือแจ้งก่อนถึงกำหนดนัดนำชี้แนวเขตไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน

เมื่อผู้ได้รับการคัดเลือกมาแสดงตนตามวันเวลาที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานว่าเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจริงหรือไม่ เมื่อเห็นว่าถูกต้องแล้วให้นำชี้แนวเขตแปลงที่ดินที่จัดให้ และให้ผู้ได้รับการคัดเลือกลงลายมือชื่อรับมอบที่ดินไว้เป็นหลักฐาน

ถ้าผู้ได้รับการคัดเลือกไม่มาแสดงตนตามวันเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควรและไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดทราบ หรือมาแสดงตนแต่ไม่ยอมลงลายมือชื่อรับมอบที่ดินไว้เป็นหลักฐานให้ผู้นั้นหมดสิทธิในการได้รับคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินนั้นและให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจัดที่ดินนั้นให้แก่ผู้ได้รับการคัดเลือกผู้อื่นต่อไป

หมวด ๒
การทำประโยชน์ในที่ดิน

ข้อ ๗ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับมอบที่ดินให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินมีหน้าที่ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ต้องทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองเต็มความสามารถและไม่นำที่ดินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่นไม่ว่าจะโดยการขาย ให้เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ หรือโดยพฤติกรรมใด ๆ ที่แสดงให้เห็นในลักษณะนั้น

(๒) ยินยอมทำสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชย และต้องปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าว

(๓) ไม่เปลี่ยนแปลงสภาพที่ดิน จนเป็นเหตุให้ที่ดินเสื่อมสภาพความเหมาะสมแก่การประกอบเกษตรกรรม

(๔) ไม่ขุดบ่อเพื่อการเกษตรกรรมเกินร้อยละห้าของเนื้อที่ที่ได้รับมอบ

(๕) ไม่ปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างใด ๆ เว้นแต่การปลูกสร้างตามสมควรสำหรับ โรงเรือนที่อยู่อาศัย ยุ้งฉาง หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ที่ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรของเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรนั้น

(๖) ดูแลรักษาหมุดหลักฐานของ ส.ป.ก. และหลักเขตที่ดินในที่ดินที่ได้รับมอบมิให้เกิดชำรุดเสียหายหรือเคลื่อนย้ายไปจากตำแหน่งเดิม

(๗) ไม่กระทำการใด ๆ ในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งก่อสร้างในโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นและสภาพแวดล้อม

(๘) ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

(๙) ปฏิบัติตามสัญญากู้ยืมที่ทำกับ ส.ป.ก. และปฏิบัติตามพันธะกรณีที่มีอยู่กับสถาบันการเงิน หรือบุคคลที่ดำเนินงานร่วมกับ ส.ป.ก.

ข้อ ๘ หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรกระทำการฝ่าฝืน ข้อ ๗ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือเตือนให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรละเว้นการกระทำหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือทำให้ที่ดินกลับสู่สภาพเดิมภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นยังคงฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามโดยไม่มีเหตุอันสมควรก็ให้ดำเนินการตามข้อ ๑๑ ต่อไป

ในกรณีที่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้โอนการทำประโยชน์ในที่ดินไม่ว่าทั้งหมดหรือ

บางส่วนไปยังบุคคลอื่นหรือกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกรณีหนึ่งกรณีใดในข้อ ๗ และไม่สามารถหาตัวได้พบให้ดำเนินการตามข้อ ๑๑ ได้โดยมิต้องมีการเตือน

ข้อ ๙ การขุดบ่อเพื่อการเกษตรกรรมที่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ ๗ (๔) หรือการปลูกสร้างโรงเรือน ที่อยู่อาศัย ยุ้งฉาง หรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรที่เกินสมควรตามข้อ ๗ (๕) ให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรยื่นคำขอ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดและให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

ในการอนุญาตนั้นให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาถึงผลดีผลเสียสภาพของที่ดินที่จะต้องเสียหาย ผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและแปลงที่ดินข้างเคียง และความเป็นไปได้ในการประกอบกิจการนั้น ประกอบด้วย

ในกรณีการอนุญาตให้ดำเนินการขุดบ่อเพื่อการเกษตรกรรมเกินจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ ๗ (๔) ถ้ามีการนำดินหรือสิ่งของที่ขุดได้ออกไปนอกบริเวณที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ไม่ว่าเพื่อการใด ๆ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรต้องใช้เงินเท่ามูลค่าของดินหรือสิ่งของที่ขุดได้ดังกล่าวเป็นรายได้ของ ส.ป.ก. เพื่อนำเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เว้นแต่เป็นการนำออกไปโดยได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

หากผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าว ไม่ดำเนินการตามที่ขออนุญาตหรือผิดเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาตหรือไม่ชำระเงินตามวรรคสามภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด ให้ถือว่าเป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อ ๗ และให้ดำเนินการตามระเบียบนี้ต่อไป ทั้งนี้ หากผู้ได้รับอนุญาตได้เปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินไปแล้ว ให้ผู้ได้รับอนุญาตนั้นทำที่ดินให้กลับสู่สภาพเดิมโดยเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

การพิจารณาอนุญาตตามข้อนี้ ในกรณีมีเหตุอันควรคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะมอบหมายให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาตแทนก็ได้

ข้อ ๑๐ กรณีเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรใดประสงค์จะสละสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบ ให้ยื่นคำขอสละสิทธิพร้อมกับคำขอบอกเลิกสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชย ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ ตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด

หมวด ๓

การสิ้นสิทธิและผลของการสิ้นสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดิน

ข้อ ๑๑ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสิทธิหรือจะสิ้นสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ตาย เลิกสถาบันเกษตรกร หรือสละสิทธิ เว้นแต่จะมีการตกทอดทางมรดกตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

(๒) โอนสิทธิการทำประโยชน์ การเช่า เช่าซื้อ หรือการจัดให้โดยมีค่าชดเชย ไปยังบุคคลอื่นตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

(๓) ขาดคุณสมบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในสาระสำคัญดังต่อไปนี้

ก. สัญชาติไทย

ข. มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกันเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพอยู่แล้ว ก่อนดำเนินการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

(๔) ไม่ปฏิบัติตามความในข้อ ๗ และไม่ปฏิบัติตามคำเตือนในข้อ ๘

การสิ้นสิทธิตาม (๑) และ (๒) ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดรายงานให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดทราบ และการสิ้นสิทธิย่อมมีผลในทันทีที่เกิดเหตุการณ์เช่นนั้นขึ้น สำหรับกรณีตาม (๓) และ (๔) ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสิทธิและให้มีผลเป็นการสิ้นสิทธิหลังจากพ้นระยะเวลาการอุทธรณ์ เว้นแต่มีการอุทธรณ์ ให้การสิ้นสิทธิมีผลเมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยยืนตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งคำสั่งการสิ้นสิทธิให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรทราบภายในสิบห้าวันนับแต่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติ พร้อมทั้งแจ้งระยะเวลาที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนดให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรพร้อมบริวารออกจากที่ดิน หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรไม่ยอมออกจากที่ดิน ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

ในกรณีไม่สามารถแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรทราบได้ ให้ปิดคำสั่งนั้นไว้ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในหมู่บ้านแห่งท้องที่ที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ แห่งละหนึ่งฉบับ

ข้อ ๑๒ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรใดสิ้นสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามข้อ ๑๑ ให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายมีหนังสือเรียกสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชยหรือหนังสือรับมอบที่ดินคืนให้แก่ ส.ป.ก. ภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือหากไม่สามารถเรียกเอกสารดังกล่าวคืนภายในระยะเวลาที่กำหนดไม่ว่าจะเป็นด้วยเหตุใดก็ตาม ให้จัดทำเป็นประกาศของทางราชการเพื่อแสดงให้ทราบว่าเอกสารดังกล่าวเป็นอันเลิกใช้ตั้งแต่

วันที่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินนั้น โดยให้ปิดประกาศดังกล่าวไว้ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในหมู่บ้านแห่งท้องที่ที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ แห่งละหนึ่งฉบับ มีกำหนดสามสิบวัน

เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินของเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกร อันเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่ทางราชการได้ลงทุนไปหรือให้กู้ยืมตามสัญญา ทั้งนี้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๔
อุทธรณ์

ข้อ ๑๓ หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ถูกสั่งให้สิ้นสิทธิตามข้อ ๑๑ เห็นว่าคำสั่งนั้นไม่เป็นธรรม ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งหรือวันที่ได้ปิดคำสั่ง โดยแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบ

ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดรวบรวมหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการอุทธรณ์ส่งไปยัง ส.ป.ก. ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

ข้อ ๑๔ ในระหว่างการพิจารณาอุทธรณ์ ให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งให้สิ้นสิทธิ อาจอยู่ทำประโยชน์ในที่ดินต่อไปจนกว่าคณะกรรมการมีคำวินิจฉัย

เมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยแล้ว ให้ ส.ป.ก. แจ้งคำวินิจฉัยไปยังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัย และให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้ผู้อุทธรณ์ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำวินิจฉัยจาก ส.ป.ก. ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยยืนตามคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ให้แจ้งระยะเวลาให้ผู้อุทธรณ์พร้อมทั้งบริวารออกจากที่ดินตามระยะเวลาที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดได้กำหนดไปพร้อมกับหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการด้วย

หมวด ๕

ข้อ ๑๕ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในรายละเอียดได้ ทั้งนี้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ

นี้ และในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบนี้ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕
อำพล เสนาณรงค์
รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หน้า ๒๖
เล่ม ๑๑๔ ตอนพิเศษ ๕๑ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๐

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๘) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้ในข้อ ๔ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕

“หนังสือรับมอบที่ดิน” หมายความว่า หนังสือที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มอบให้แก่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเพื่อแสดงให้ทราบถึงการได้รับมอบที่ดินและได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามแบบที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๑ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ ๑๑ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบจาก ส.ป.ก. ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ตาย เลิกสถาบันเกษตรกร หรือสละสิทธิ เว้นแต่จะมีการตกทอดทางมรดก ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

(๒) โอนสิทธิการทำประโยชน์ การเช่า เช่าซื้อ หรือการจัดให้โดยมีค่าชดเชยไปยังบุคคลอื่นตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

(๓) ขาดคุณสมบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดังต่อไปนี้

ก. สัญชาติไทย

ข. เป็นเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ค. มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกันเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพอยู่แล้ว

(๔) ไม่ปฏิบัติตามความในข้อ ๗ และไม่ปฏิบัติตามคำเตือนในข้อ ๘

หน้า ๒๘
เล่ม ๑๑๔ ตอนพิเศษ ๕๑ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๐

การสิ้นสิทธิตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ย่อมมีผลในทันทีที่เกิดเหตุการณ์เช่นนั้นขึ้น

สำหรับการสิ้นสิทธิตามวรรคหนึ่ง (๓) และ (๔) นั้น ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติ ให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสิทธิ เว้นแต่ในกรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีข้อสงสัยเกี่ยวกับพฤติการณ์ที่จะสั่งให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรรายใดสิ้นสิทธิและไม่อาจวินิจฉัยได้ ก็ให้ขอความเห็นจากคณะกรรมการเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาสั่งให้สิ้นสิทธิต่อไป

การสิ้นสิทธิตามวรรคสามให้มีผลตั้งแต่เมื่อพ้นระยะเวลาอุทธรณ์ตามข้อ ๑๓ แต่ถ้ามีการอุทธรณ์และคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยยืนยันว่าผู้อุทธรณ์สิ้นสิทธิการทำประโยชน์แล้ว ให้การสิ้นสิทธิมีผลตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งมติคณะกรรมการ

ในกรณีที่การสิ้นสิทธิตามวรรคหนึ่ง (๓) และ (๔) ปรากฏต่อคณะกรรมการ คณะกรรมการจะมีมติให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้นั้นสิ้นสิทธิก็ได้

ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งการสิ้นสิทธิพร้อมทั้งระยะเวลาที่ให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรพร้อมบริวารออกจากที่ดิน หากบุคคลดังกล่าวไม่ยอมออกจากที่ดิน ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

ในกรณีไม่สามารถแจ้งตามวรรคหกได้ ให้ปิดหนังสือแจ้งนั้นไว้ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในหมู่บ้านแห่งท้องที่ ที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ แห่งละหนึ่งฉบับ”

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ ๑๓ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน

จากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ถูกสั่งให้สิ้นสิทธิตามข้อ ๑๑ เห็นว่าคำสั่งนั้นไม่เป็นธรรม ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งหรือ วันที่ได้ปิดคำสั่ง โดยแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบ เว้นแต่เป็นกรณีที่คณะกรรมการมีมติให้สิ้นสิทธิ"

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๐
ชูชีพ หาญสวัสดิ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(สำเนา)

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย การให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ที่ได้รับที่ดิน จากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19 (8) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535"

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2533

ข้อ 4. ในระเบียบนี้

"เกษตรกร" หมายความว่า เกษตรกรซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"สถาบันเกษตรกร" หมายความว่า สถาบันเกษตรกรซึ่งเป็นผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน-เพื่อเกษตรกรรม

[1]*"หนังสือรับมอบที่ดิน" หมายความว่า หนังสือที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมอบให้แก่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร เพื่อแสดงให้ทราบถึงการได้รับมอบที่ดินและได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามแบบที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด*

"หนังสือรับมอบที่ดิน" หมายความว่า หนังสือที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมอบให้แก่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร เพื่อแสดงให้ทราบถึงการได้รับมอบที่ดินและได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามแบบที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

"สัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชย" หมายความว่า สัญญาที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจัดทำกับเกษตรกรที่ได้รับที่ดินเพิ่มขึ้นจากการจัดให้เกินกว่าที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดตามมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 โดยตกลงว่าจะโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินให้เมื่อเกษตรกรได้ชำระค่าชดเชยครบถ้วนแล้ว

---

(1) เพิ่มเติมโดย ข้อ 3 ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
"ส.ป.ก." หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
"เลขาธิการ" หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หมวด 1
การรับมอบที่ดิน

ข้อ 5. ภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศรายชื่อเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการเกี่ยวกับการคัดเลือกเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมอบหนังสือรับมอบที่ดินให้ผู้ได้รับการคัดเลือก และให้ผู้ได้รับการคัดเลือกลงลายมือชื่อในหนังสือรับมอบที่ดินไว้เป็นหลักฐาน

หากเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ไม่ลงลายมือชื่อในหนังสือรับมอบที่ดินให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือเตือนโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ได้รับการคัดเลือกมาลงลายมือชื่อรับมอบที่ดิน ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ภายในกำหนดสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับหนังสือเตือน หากผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ไม่มาลงลายมือชื่อในหนังสือรับมอบที่ดิน ณ สถานที่ที่กำหนดภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้นั้นหมดสิทธิในการได้รับคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินนั้น

ข้อ 6. ในกรณีผู้ได้รับการคัดเลือกมิได้เป็นผู้ถือครองที่ดิน หรือมิได้เป็นผู้เช่าที่ดินในที่ดินแปลงที่ได้รับการจัดให้อยู่เดิม ให้มีการนำชี้แนวเขตแปลงที่ดิน และให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งกำหนดวันเวลานำชี้แนวเขตให้ผู้ได้รับการคัดเลือกทราบ โดยให้ส่งหนังสือแจ้งก่อนถึงกำหนดนัดชี้แนวเขตไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน

เมื่อผู้ได้รับการคัดเลือกมาแสดงตนตามวันเวลาที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานว่าเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจริงหรือไม่ เมื่อเห็นว่าถูกต้องแล้วให้นำชี้แนวเขตแปลงที่ดินที่จัดให้และให้ผู้ได้รับการคัดเลือกลงลายมือชื่อรับมอบที่ดินไว้เป็นหลักฐาน

ถ้าผู้ได้รับการคัดเลือกไม่มาแสดงตนตามวันเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควรและไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดทราบ หรือมาแสดงตนแต่ไม่ยอมลงลายมือชื่อรับมอบที่ดินไว้เป็นหลักฐานให้ผู้นั้นหมดสิทธิในการได้รับคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินนั้น และให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจัดที่ดินนั้นให้แก่ผู้ได้รับการคัดเลือกผู้อื่นต่อไป

หมวด 2
การทำประโยชน์ในที่ดิน

ข้อ 7. เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับมอบที่ดินให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินมีหน้าที่ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) ต้องทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองเต็มความสามารถ และไม่นำที่ดินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่นไม่ว่าจะโดยการขาย ให้เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ หรือโดยพฤติกรรมใด ๆ ที่แสดงให้เห็นในลักษณะนั้น

(2) ยินยอมทำสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชย และต้องปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าว

(3) ไม่เปลี่ยนแปลงสภาพที่ดิน จนเป็นเหตุให้ที่ดินเสื่อมสภาพความเหมาะสมแก่การประกอบเกษตรกรรม

(4) ไม่ขุดบ่อเพื่อการเกษตรกรรมเกินร้อยละห้าของเนื้อที่ที่ได้รับมอบ

(5) ไม่ปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างใด ๆ เว้นแต่การปลูกสร้างตามสมควรสำหรับโรงเรือนที่อยู่อาศัยยุ้งฉาง หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ที่ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรของเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรนั้น

(6) ดูแลรักษาหมุดหลักฐานของ ส.ป.ก. และหลักเขตที่ดินในที่ดินที่ได้รับมอบมิให้เกิดชำรุดเสียหายหรือเคลื่อนย้ายไปจากตำแหน่งเดิม

(7) ไม่กระทำการใด ๆ ในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งก่อสร้างในโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นและสภาพแวดล้อม

(8) ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

(9) ปฏิบัติตามสัญญากู้ยืมที่ทำกับ ส.ป.ก. และปฏิบัติตามพันธะกรณีที่มีอยู่กับสถาบันการเงินหรือบุคคลที่ดำเนินงานร่วมกับ ส.ป.ก.

ข้อ 8. หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรกระทำการฝ่าฝืนข้อ 7 ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือเตือนให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรละเว้นการกระทำหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือทำให้ที่ดินกลับสู่สภาพเดิมภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นยังคงฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม โดยไม่มีเหตุอันสมควรก็ให้ดำเนินการตามข้อ 11 ต่อไป

ในกรณีที่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้โอนการทำประโยชน์ในที่ดินไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนไปยังบุคคลอื่น หรือกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกรณีหนึ่งกรณีใดในข้อ 7 และไม่สามารถหาตัวได้พบให้ดำเนินการตามข้อ 11 ได้โดยมิต้องมีการเตือน

ข้อ 9. การขุดบ่อเพื่อการเกษตรกรรมที่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ 7(4) หรือการปลูกสร้างโรงเรือน ที่อยู่อาศัย ยุ้งฉาง หรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรที่เกินสมควรตามข้อ 7(5) ให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรยื่นคำขอ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

ในการอนุญาตนั้นให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาถึงผลดีผลเสียสภาพของดินที่จะต้องเสียหาย ผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและแปลงที่ดินข้างเคียง และความเป็นไปได้ในการประกอบกิจการนั้น ประกอบด้วย

ในกรณีการอนุญาตให้ดำเนินการขุดบ่อเพื่อการเกษตรกรรมเกินจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ 7(4) ถ้ามีการนำดินหรือสิ่งของที่ขุดได้ออกไปนอกบริเวณที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ไม่ว่าเพื่อการใด ๆ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรต้องใช้เงินเท่ามูลค่าของดินหรือสิ่งของที่ขุดได้ดังกล่าวเป็นรายได้ของ ส.ป.ก. เพื่อนำเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เว้นแต่เป็นการนำออกไปโดยได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

หากผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าว ไม่ดำเนินการตามที่ขออนุญาตหรือผิดเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาตหรือไม่ชำระเงินตามวรรคสามภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด ให้ถือว่าเป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อ 7 และให้ดำเนินการตามระเบียบนี้ต่อไป ทั้งนี้ หากผู้ได้รับอนุญาตได้เปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินไปแล้ว ให้ผู้ได้รับอนุญาตนั้นทำที่ดินให้กลับสู่สภาพเดิมโดยเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

การพิจารณาอนุญาตตามข้อนี้ ในกรณีมีเหตุอันควรคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะมอบหมายให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาตแทนก็ได้

ข้อ 10. กรณีเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรใดประสงค์จะสละสิทธิการทำประโยชน์ที่ดินที่ได้รับมอบ ให้ยื่นคำขอสละสิทธิพร้อมกับคำขอบอกเลิกสัญญาเช่า หรือ สัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชย ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ ตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด

หมวด 3
การสิ้นสิทธิและผลของการสิ้นสิทธิการทำประโยชน์ที่ดิน

[2]ข้อ 11. เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบจาก ส.ป.ก. ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) ตาย เลิกสถาบันเกษตรกร หรือสละสิทธิ เว้นแต่จะมีการตกทอดจากทางมรดกตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

(2) โอนสิทธิการทำประโยชน์ การเช่า เช่าซื้อ หรือการจัดให้โดยมีค่าชดเชยไปยังบุคคลอื่น ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

(3) ขาดคุณสมบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังต่อไปนี้

ก. สัญชาติไทย

ข. เป็นเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ค. มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกันเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพอยู่แล้ว

(4) ไม่ปฏิบัติตามความในข้อ 7 และไม่ปฏิบัติตามคำเตือนในข้อ 8

การสิ้นสิทธิตามวรรคหนึ่ง (1) และ (2) ย่อมมีผลในทันทีที่เกิดเหตุการณ์เช่นนั้นขึ้น

สำหรับการสิ้นสิทธิตามวรรคหนึ่ง (3) และ (4) นั้น ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติ ให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสิทธิ เว้นแต่ในกรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีข้อสงสัยเกี่ยวกับพฤติการณ์ที่จะสั่งให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรรายใดสิ้นสิทธิและไม่อาจวินิจฉัยได้ ก็ให้ขอความเห็นจากคณะกรรมการเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาสั่งให้สิ้นสิทธิต่อไป

---

[2] ความเดิมในข้อ 11 ถูกยกเลิกโดยข้อ 4 ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่เกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540

การสิ้นสิทธิตามวรรคสามให้มีผลตั้งแต่เมื่อพ้นระยะเวลาอุทธรณ์ตามข้อ 13 แต่ถ้ามีการอุทธรณ์และคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยยืนยันว่าผู้อุทธรณ์สิ้นสิทธิการทำประโยชน์แล้ว ให้การสิ้นสิทธิมีผลตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งมติคณะกรรมการ

ในกรณีที่การสิ้นสิทธิตามวรรคหนึ่ง (3) และ (4) ปรากฏต่อคณะกรรมการ คณะกรรมการจะมีมติให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้นั้นสิ้นสิทธิก็ได้

ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งการสิ้นสิทธิพร้อมทั้งระยะเวลาที่ให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรพร้อมบริวารออกจากที่ดิน หากบุคคลดังกล่าวไม่ยอมออกจากที่ดิน ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินคดีการตามกฎหมายต่อไป

ในกรณีไม่สามารถแจ้งตามวรรคหกได้ ให้ปิดหนังสือแจ้งนั้นไว้ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในหมู่บ้านแห่งท้องที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ แห่งละหนึ่งฉบับ

ข้อ 12. เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรใดสิ้นสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามข้อ 11 ให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายมีหนังสือเรียกสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชย หรือหนังสือรับมอบที่ดินคืนให้แก่ ส.ป.ก. ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ หากไม่สามารถเรียกเอกสารดังกล่าวคืนภายในระยะเวลาที่กำหนด ไม่ว่าจะเป็นด้วยเหตุใดก็ตาม ให้จัดทำเป็นประกาศของทางราชการเพื่อแสดงให้ทราบว่าเอกสารดังกล่าวเป็นอันเลิกใช้ตั้งแต่วันที่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินนั้น โดยให้ปิดประกาศดังกล่าวไว้ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำภอ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในหมู่บ้านแห่งท้องที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่แห่งละหนึ่งฉบับ มีกำหนดสามสิบวัน

เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินของเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกร อันเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่ทางราชการได้ลงทุนไปหรือให้กู้ยืมตามสัญญา ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด 4
อุทธรณ์

[3]ข้อ 13. หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ถูกสั่งให้สิ้นสิทธิตามข้อ 11 เห็นว่าคำสั่งนั้นไม่เป็นธรรม ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง หรือวันที่ได้ปิดคำสั่ง โดยแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบ เว้นแต่เป็นกรณีที่คณะกรรมการมีมติให้สิ้นสิทธิ

---

[3] ความเดิมในข้อ 13 วรรคหนึ่งถูกยกเลิกโดยข้อ 5 ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540

ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดรวบรวมหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการอุทธรณ์ส่งไปยัง ส.ป.ก. ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ เพื่อนำเสนอกรรมการพิจารณาต่อไป

ข้อ 14. ในระหว่างการพิจารณาอุทธรณ์ ให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรที่คณะกรรมการ-ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งให้สิ้นสิทธิ อาจอยู่ทำประโยชน์ในที่ดินต่อไปจนกว่าคณะกรรมการมีคำวินิจฉัย

เมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยแล้ว ให้ ส.ป.ก. แจ้งคำวินิจฉัยไปยังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัย และให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้ผู้อุทธรณ์ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำวินิจฉัยจาก ส.ป.ก. ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยยืนตามคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ให้แจ้งระยะเวลาให้ผู้อุทธรณ์พร้อมทั้งบริวารออกจากที่ดินตามระยะเวลาที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดได้กำหนด ไปพร้อมกับหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการด้วย

หมวด 5

ข้อ 15. ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในรายละเอียดได้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ และในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบนี้ให้คณะกรรมการปฏิรูป-ที่ดินจังหวัดนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ 13 สิงหาคม 2535

ลงชื่อ *อำพล เสนาณรงค์*

(นายอำพล เสนาณรงค์)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวรัตนา มะก่ำแดง)

นิติกร 7 ว

คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ที่ ๕๕๑/๒๕๕๒
เรื่อง ให้ใช้แบบฟอร์มในการจัดที่ดินแปลงเกษตรกรรมและการจัดที่ดินแปลงที่อยู่อาศัย

ด้วยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) มีแผนปฏิบัติงานการจัดที่ดินแปลงเกษตรกรรม และการจัดที่ดินแปลงที่อยู่อาศัยให้เกษตรกร โดยในขั้นตอนการปฏิบัติงาน จะต้องมีข้อมูลหลักฐาน ของผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดินให้ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. จึงปรับปรุงแบบสอบสวนสิทธิ แบบคำขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน แบบกระจายสิทธิการถือครองที่ดิน หนังสือรับมอบที่ดิน บันทึกการตรวจสอบและรับรองผลการรังวัด โดยให้ถือปฏิบัติดังนี้

๑. ให้ยกเลิกแบบคำขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูป (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ก (๑)) แบบสอบสวนสิทธิ (ส.ป.ก. ๔-๒๔ ก (๑)) แบบกระจายสิทธิการถือครองที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๒๕ ก (๑)) แบบหนังสือรับมอบที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๒๘ ก) แบบคำขอรับการจัดที่ดินเพื่อประกอบกิจการภายในขอบเขตชุมชนหรือที่อยู่อาศัยในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๒-๒๖) แบบตรวจสอบสิทธิการใช้ประโยชน์แนวเขตที่ดินและคำขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๑๒๙) แบบตรวจสอบสิทธิการใช้ประโยชน์ แนวเขตที่ดินและคำขอเข้าทำประโยชน์ ในที่ดินที่อยู่อาศัยในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๑๓๐)

๒. การจัดที่ดินให้ใช้แบบแนบท้ายคำสั่งดำเนินการดังนี้

๒.๑ การจัดที่ดินแปลงเกษตรกรรม

ให้ใช้แบบบันทึกการตรวจสอบและรับรองผลการสำรวจรังวัด (ส.ป.ก./สร. ๑ ข (๑)) แบบคำขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูป (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ข) แบบสอบสวนสิทธิ (ส.ป.ก. ๔-๒๔ ข) แบบกระจายสิทธิการถือครองที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๒๕ ข) แบบหนังสือรับมอบที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๒๘ ข)

๒.๒ การจัดที่ดินแปลงที่อยู่อาศัย

ให้ใช้แบบบันทึกการตรวจสอบและรับรองผลการสำรวจรังวัด (ส.ป.ก./สร. ๑ ข (๑)) แบบคำขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูป (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ข (ช)) แบบสอบสวนสิทธิ (ส.ป.ก. ๔-๒๔ ข (ช)) แบบกระจายสิทธิการถือครองที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๒๕ ข) แบบหนังสือรับมอบที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๒๘ ข)

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

สถิตย์พงษ์ สุดชูเกียรติ

(นายสถิตย์พงษ์ สุดชูเกียรติ)
รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส.ป.ก./สร.1ข (1)

บันทึกการตรวจสอบและรับรองผลการสำรวจรังวัด

ที่ดินแปลงเลขที่.....กลุ่มที่/ระวางที่.....เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

ที่ตั้งที่ดิน หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ที่ .....

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า .....เลขประจำตัวประชาชน.....

เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... สัญชาติ.....

อยู่บ้าน.....เลขที่.....ซอย.....ถนน.....

หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ข้อ 1. ข้าพเจ้าได้รับทราบผลการรังวัดแปลงที่ดินตามที่ปรากฏในแผนที่แปลงที่ดินที่เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ทำการรังวัดไว้ตามที่ปรากฏในแผนที่แปลงที่ดินฯ (ส.ป.ก./สร.5 ก.) พร้อมทั้งได้ตรวจสอบแปลงข้างเคียงแล้วเห็นว่า

[ ] รูปแผนที่ [ ] ถูกต้อง

[ ] ไม่ถูกต้อง คือ .....

.....

[ ] เนื้อที่ [ ] ถูกต้อง

[ ] ไม่ถูกต้อง ที่ถูกควรจะเป็น ….....……ไร่…….....งาน…....……ตารางวา

ข้อ 2. ข้าพเจ้าขอรับรองว่าที่ดินแปลงนี้

[ ] ไม่มีเอกสารหลักฐานที่จะนำไปใช้ขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน

[ ] มีหลักฐานที่จะนำไปใช้ขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน

คือ.....ตามหลักฐานที่แนบมาพร้อมนี้

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความข้างต้นและเอกสารที่แนบเป็นความสัตย์จริงทุกประการ

ลงชื่อ .....ผู้ถือครองที่ดิน

(.....)

ลงชื่อ .....เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ

(.....)

ตำแหน่ง.....

ส.ป.ก. 4 - 23 ข

คำขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ที่ .....

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า.....เลขประจำตัวประชาชน.....

เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... สัญชาติ.....

อยู่บ้าน.....เลขที่.....ซอย.....ถนน.....

หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

คู่สมรสชื่อ.....เลขประจำตัวประชาชน.....

เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... สัญชาติ.....

ข้อ 1. ข้าพเจ้าขอยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน แปลงเลขที่ .....

กลุ่มที่/ระวางที่ ..... เนื้อที่ .....ไร่.....งาน.....ตารางวา

ตั้งอยู่หมู่ที่ .....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด .....

ในฐานะ ( ) ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

( ) ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ข้อ 2. ข้าพเจ้าเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามประกาศให้ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด .....และยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ได้กำหนดไว้ หรือจะกำหนดต่อไปทุกประการ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความข้างต้นนี้ เป็นความสัตย์จริงทุกประการ

ลงชื่อ .....ผู้ยื่นคำขอ

(.....)

ลงชื่อ .....เจ้าหน้าที่

(.....)

ตำแหน่ง.....

ส.ป.ก. 4 - 24 ข

ที่ดินแปลงเลขที่.....กลุ่มที่/ระวางที่.....เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

ที่ตั้งที่ดิน หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

แบบสอบสวนสิทธิ

ที่ .....

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า.....เลขประจำตัวประชาชน.....

เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... สัญชาติ.....

อยู่บ้าน.....เลขที่.....ซอย.....ถนน.....

หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

คู่สมรสชื่อ.....เลขประจำตัวประชาชน.....

เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... สัญชาติ.....

ขอให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ดังนี้

ข้อ 1. ข้าพเจ้ามีบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	อายุ	ความเกี่ยวพัน	อาชีพ	รายได้ต่อปี	หมายเหตุ

ข้อ 2. ข้าพเจ้าและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน

☐ มี ☐ ไม่มี ที่ดินประกอบเกษตรกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน

โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ที่ตั้งที่ดิน	ประเภทการทำประโยชน์	หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน

/ได้รับ....

☐ ได้รับ ☐ ไม่ได้รับ การจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือหน่วยราชการอื่น

โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ที่ตั้งที่ดิน	ประเภทการทำประโยชน์	หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน	จากหน่วยงาน

☐ เคยได้รับ ☐ ไม่เคยได้รับ การจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือหน่วยราชการอื่น

โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ที่ตั้งที่ดิน	จากหน่วยงาน	การเสียสิทธิในที่ดิน ปี พ.ศ.	หมายเหตุ

ข้อ 3. ข้าพเจ้าและบุคคลในครอบครัวเดียวกันประกอบอาชีพเกษตรกรรม ดังนี้

ชื่อ - นามสกุล	ประเภทเกษตรกรรม	ในฐานะ	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ระยะเวลาที่ใช้ในรอบปี	รายได้ต่อปี (บาท)

ข้อ 4. การประกอบอาชีพอื่นนอกจากข้อ 3.

ชื่อ - นามสกุล	อาชีพหรือกิจการที่มีรายได้	ชื่อ-ที่ตั้งสถานที่	ตำแหน่งที่ปฏิบัติ/ในฐานะ	ระยะเวลาที่ใช้ในรอบปี	รายได้ต่อปี (บาท)

/ข้อ 5....

ข้อ 5. การตรวจสอบและพิสูจน์ระยะเวลาการถือครองที่ดิน

(1) ที่ดินแปลงนี้ได้มาโดย.....

เมื่อ ปี พ.ศ. .....และเข้าทำประโยชน์ในปี พ.ศ. .....ลักษณะการทำประโยชน์.....

ในเนื้อที่ประมาณ.....ไร่

(2) ปัจจุบันข้าพเจ้าและบุคคลในครอบครัวได้ทำประโยชน์ ในที่ดินแปลงนี้ ดังนี้

ชื่อ - นามสกุล	ลักษณะการทำประโยชน์	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ผลผลิต	ช่วงเวลาที่ทำประโยชน์ในรอบปี

ข้อ 6. พยานหลักฐานหรือรายละเอียด อื่นๆ

.....

.....

.....

ข้าพเจ้าได้ทราบและเข้าใจข้อความข้างต้นทั้งหมดแล้ว ขอรับรองว่าถูกต้องและเป็นความจริงทุกประการ และข้าพเจ้าทราบดีว่าการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน ซึ่งอาจจะทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย อาจถูกดำเนินคดีทางอาญาได้ จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

ลงชื่อ.....ผู้ให้ถ้อยคำ

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก/พนักงานเจ้าหน้าที่

(.....)

ตำแหน่ง.....

/คำรับรอง....

คำรับรองของผู้ปกครองท้องที่และความเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่

****

คำรับรองของผู้ปกครองท้องที่ เกี่ยวกับการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดิน

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....

หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ขอรับรองว่า .....

( ) เป็นผู้มีคุณสมบัติตามระเบียบและกฎหมายของ ส.ป.ก. ครบถ้วน และได้เข้าถือครองทำประโยชน์ในแปลงที่ดินดังกล่าว ใช้ช่วงเวลา/ระยะเวลาในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมในรอบปี และมีการประกอบอาชีพอื่นๆ ถูกต้องตามที่ได้ให้ถ้อยคำไว้จริง

( ) เป็นผู้มีคุณสมบัติตามระเบียบและกฎหมายของ ส.ป.ก. ไม่ครบถ้วน เนื่องจาก

.....

ลงชื่อ.....ผู้ปกครองท้องที่

(.....)

ตำแหน่ง.....

ความเห็นของผู้บันทึก/พนักงานเจ้าหน้าที่

( ) ได้ตรวจสอบแล้วมีคุณสมบัติครบถ้วนตามประกาศให้ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ ตามระเบียบและกฎหมายของ ส.ป.ก. เห็นสมควรดำเนินการต่อไป

( ) เป็นผู้มีคุณสมบัติตามระเบียบและกฎหมายของ ส.ป.ก. ไม่ครบถ้วน เนื่องจาก.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก/พนักงานเจ้าหน้าที่

(.....)

ตำแหน่ง.....

ความเห็นของหัวหน้าผู้ควบคุมการสอบสวนสิทธิ

( ) คุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบและกฎหมายของ ส.ป.ก. เห็นสมควร.....

.....

( ) เป็นผู้มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วน เนื่องจาก.....

เห็นสมควร.....

ลงชื่อ.....หัวหน้าผู้ควบคุมการสอบสวนสิทธิ

(.....)

ตำแหน่ง.....

ส.ป.ก. 4 - 25 ข

แบบกระจายสิทธิการถือครองที่ดิน

ที่ .....

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า.....เลขประจำตัวประชาชน.....

เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... สัญชาติ.....

อยู่บ้าน.....เลขที่.....ซอย.....ถนน.....

หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ข้อ 1. ตามที่ข้าพเจ้าได้ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน แปลงเลขที่ .....

กลุ่มที่/ระวางที่ ..... เนื้อที่ .....ไร่.....งาน.....ตารางวา

ที่ตั้งที่ดินหมู่ที่ .....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด .....

ข้อ 2. ข้าพเจ้าขอแสดงความประสงค์ ดังนี้

( ) ขอลดขนาดการถือครองที่ดินตามข้อ 1.

( ) ขอสละสิทธิการถือครองที่ดินตามข้อ 1.

เพื่อจัดให้กับบุคคลดังต่อไปนี้เข้าถือครองและทำประโยชน์ หากบุคคลตามลำดับที่ข้าพเจ้าแจ้งความประสงค์ไม่ได้รับการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....กำหนด ข้าพเจ้ายินยอมให้ ส.ป.ก.จัดให้แก่เกษตรกรสถาบันเกษตรกรใดก็ได้ตามที่เห็นสมควรหรือเพื่อสาธารณประโยชน์

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล/ สถาบันเกษตรกร สาธารณประโยชน์	ที่อยู่	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ความเกี่ยวพัน

ข้าพเจ้าเข้าใจข้อความข้างต้นโดยตลอดแล้ว รับรองว่าถูกต้องตรงกับความประสงค์ของข้าพเจ้าทุกประการ จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

ลงชื่อ .....ผู้แสดงความประสงค์ ลงชื่อ .....เจ้าหน้าที่ผู้บันทึก

(.....) (.....)

ลงชื่อ .....ผู้รับกระจายสิทธิ ลงชื่อ .....ผู้รับกระจายสิทธิ

(.....) (.....)

ลงชื่อ .....พยาน ลงชื่อ .....พยาน

(.....) (.....)

ส.ป.ก. 4 - 28 ข

หนังสือรับมอบที่ดิน

ที่ .....

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า.....เลขประจำตัวประชาชน.....
เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... สัญชาติ.....
อยู่บ้าน.....เลขที่.....ซอย.....ถนน.....
หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ข้อ 1. ข้าพเจ้าได้รับมอบที่ดิน และรับทราบแนวเขตแปลงที่ดินจากการนำชี้ที่ดินจากพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว คือ แปลงเลขที่ ..... กลุ่มที่/ระวางที่ .....
เนื้อที่ .....ไร่.....งาน.....ตารางวา ตั้งอยู่หมู่ที่ .....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด .....ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด .....
ได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ .....เมื่อวันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. ..... ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้ได้รับคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินจังหวัด.....

ข้อ 2. ข้าพเจ้าจะดูแลระวังรักษาหมุดหลักฐานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินที่ข้าพเจ้ารับมอบมิให้เกิดชำรุดเสียหายหรือเคลื่อนย้ายไปจากที่ดินเดิม หากหมุดหลักฐานดังกล่าวชำรุดเสียหาย หรือถูกเคลื่อนย้าย นอกจากข้าพเจ้าจะต้องรับผิดชอบ และถูกลงโทษตามกฎหมายแล้ว ข้าพเจ้ายินยอมชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ ส.ป.ก. โดยสิ้นเชิง

ข้อ 3. ข้าพเจ้าจะเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับอนุญาตด้วยตนเอง ภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....กำหนด และยินดีปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้กำหนดไว้ หรือจะกำหนดต่อไปทุกประการ

ข้าพเจ้าเข้าใจข้อความดังกล่าวข้างต้นโดยตลอด จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

ลงชื่อ .....ผู้รับมอบที่ดิน
(.....)

ลงชื่อ .....เจ้าหน้าที่
(.....)
ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ .....พยาน
(.....)

ลงชื่อ .....พยาน
(.....)

ส.ป.ก. 4 - 23 ข (ช)

คำขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ที่ .....

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า.....เลขประจำตัวประชาชน.....

เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... สัญชาติ.....

อยู่บ้าน.....เลขที่.....ซอย.....ถนน.....

หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

คู่สมรสชื่อ.....เลขประจำตัวประชาชน.....

เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... สัญชาติ.....

ข้อ 1. ข้าพเจ้าขอยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน แปลงเลขที่ .....

กลุ่มที่/ระวางที่ ..... เนื้อที่ .....ไร่.....งาน.....ตารางวา

ตั้งอยู่หมู่ที่ .....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด .....

ในฐานะ ( ) เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก.

( ) เกษตรกรผู้รับจ้างหรือเกษตรกรผู้ยังไม่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก.

( ) คู่สมรสของเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก.

ข้อ 2. ข้าพเจ้าเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามประกาศให้ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ……..…..และยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ได้กำหนดไว้ หรือจะกำหนดต่อไปทุกประการ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความข้างต้นนี้ เป็นความสัตย์จริงทุกประการ

ลงชื่อ .....ผู้ยื่นคำขอ

(.....)

ลงชื่อ .....เจ้าหน้าที่

(.....)

ตำแหน่ง.....

ส.ป.ก. 4 - 24 ข (ช)

ที่ดินแปลงเลขที่.....กลุ่มที่/ระวางที่.....เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

ที่ตั้งที่ดิน หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

แบบสอบสวนสิทธิ

ที่ .....

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า.....เลขประจำตัวประชาชน.....

เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... สัญชาติ.....

อยู่บ้าน.....เลขที่.....ซอย.....ถนน.....

หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

คู่สมรสชื่อ.....เลขประจำตัวประชาชน.....

เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... สัญชาติ.....

ขอให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ดังนี้

ข้อ 1. ข้าพเจ้ามีบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	อายุ	ความเกี่ยวพัน	อาชีพ	รายได้ต่อปี	หมายเหตุ

ข้อ 2. ข้าพเจ้าและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน

☐ มี ☐ ไม่มี ที่ดินประกอบเกษตรกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน

โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ที่ตั้งที่ดิน	ประเภทการทำประโยชน์	หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน

/ได้รับ....

☐ ได้รับ ☐ ไม่ได้รับ การจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือหน่วยราชการอื่น

โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ที่ตั้งที่ดิน	ประเภทการทำประโยชน์	หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน	จากหน่วยงาน

☐ เคยได้รับ ☐ ไม่เคยได้รับ การจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือหน่วยราชการอื่น

โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ที่ตั้งที่ดิน	จากหน่วยงาน	การเสียสิทธิในที่ดิน ปี พ.ศ.	หมายเหตุ

ข้อ 3. ข้าพเจ้าและบุคคลในครอบครัวเดียวกันประกอบอาชีพเกษตรกรรม ดังนี้

ชื่อ - นามสกุล	ประเภทเกษตรกรรม	ในฐานะ	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ระยะเวลาที่ใช้ในรอบปี	รายได้ต่อปี (บาท)

ข้อ 4. การตรวจสอบและพิสูจน์ระยะเวลาการถือครองที่ดิน

ที่ดินแปลงนี้ได้มาโดย.....

เมื่อ ปี พ.ศ. .....และเข้าทำประโยชน์ในปี พ.ศ. .....ลักษณะการทำประโยชน์.....

( ) เนื้อที่ไม่เกิน 2 งาน

( ) เนื้อที่เกิน 2 งาน โดยมีเหตุผลและความจำเป็นในการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ ดังนี้

.....

/ข้อ 5....

ข้อ 5. พยานหลักฐานหรือรายละเอียด อื่นๆ

.....

.....

.....

ข้าพเจ้าได้ทราบและเข้าใจข้อความข้างต้นทั้งหมดแล้ว ขอรับรองว่าถูกต้องและเป็นความจริงทุกประการ และข้าพเจ้าทราบดีว่าการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน ซึ่งอาจจะทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย อาจถูกดำเนินคดีทางอาญาได้ จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

ลงชื่อ.....ผู้ให้ถ้อยคำ

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก/พนักงานเจ้าหน้าที่

(.....)

ตำแหน่ง.....

คำรับรองของผู้ปกครองท้องที่และความเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่

****

คำรับรองของผู้ปกครองท้องที่ เกี่ยวกับการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดิน

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....

หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ขอรับรองว่า .....

( ) เป็นเกษตรกรและใช้ประโยชน์ที่ดินแปลงที่ให้ถ้อยคำไว้ เป็นที่อยู่อาศัยจริง

( ) เป็นผู้มีคุณสมบัติตามระเบียบและกฎหมายของ ส.ป.ก. ไม่ครบถ้วน เนื่องจาก

.....

ลงชื่อ.....ผู้ปกครองท้องที่

(.....)

ตำแหน่ง.....

ความเห็นของผู้บันทึก/พนักงานเจ้าหน้าที่

( ) ได้ตรวจสอบแล้วมีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบและกฎหมายของ ส.ป.ก. เห็นสมควรได้รับการจัดที่ดินเพื่ออยู่อาศัย

( ) เป็นผู้มีคุณสมบัติตามระเบียบและกฎหมายของ ส.ป.ก. ไม่ครบถ้วน เนื่องจาก.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก/พนักงานเจ้าหน้าที่

(.....)

ตำแหน่ง.....

ความเห็นของหัวหน้าผู้ควบคุมการสอบสวนสิทธิ

( ) คุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบและกฎหมายของ ส.ป.ก. เห็นสมควรได้รับการจัดที่ดินเพื่ออยู่อาศัย

( ) เป็นผู้มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วน เนื่องจาก.....

เห็นสมควร.....

ลงชื่อ.....หัวหน้าผู้ควบคุมการสอบสวนสิทธิ

(.....)

ตำแหน่ง.....

หน้า ๒๘
เล่ม ๑๑๔ ตอนพิเศษ ๔๕ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๐

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ว่าด้วย การออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอนและออกใบแทน หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๐

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอนและออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้เหมาะสมรัดกุมและลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้ เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย การออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๐"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย การออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖

ข้อ ๔ บรรดาคำสั่งหรือหนังสือสั่งการใดๆ ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

"หนังสืออนุญาต" หมายความว่า หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ ๖ ให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ในกรณีที่มีปัญหา หรือไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้ หรือกรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้คณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดหรือพิจารณาสั่งการ

ข้อ ๗ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมออกคำสั่ง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาต

ข้อ ๘ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกหนังสืออนุญาตได้เมื่อเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกร ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินให้เข้าทำประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๙ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดแก้ไขเพิ่มเติมหนังสืออนุญาตได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีการเขียนหรือพิมพ์ผิดพลาด

(๒) จำนวนเนื้อที่ดิน หรือรูปแผนที่ และการแก้ไขใดๆ ซึ่งเกิดขึ้นภายหลัง ทั้งนี้ ต้องมิใช่เป็นการเปลี่ยนตัวผู้ได้รับหนังสืออนุญาต หรือเปลี่ยนตำแหน่งที่ดินที่ได้รับอนุญาต

ข้อ ๑๐ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพิกถอนหนังสืออนุญาตได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติแล้วแต่กรณีสั่งให้ผู้ได้รับอนุญาตสิ้นสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดิน ตามระเบียบการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) เมื่อปรากฏว่า หนังสืออนุญาตออกโดยผิดพลาด

(๓) เมื่อปรากฏว่าแนวเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเปลี่ยนแปลงไปทำให้ที่ดินแปลงนั้นไม่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

(๔) เมื่อได้จัดให้เกษตรกรเช่าหรือเช่าซื้อหรือจัดให้โดยมีค่าชดเชยที่ดินแปลงนั้น

ข้อ ๑๑ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกใบแทนหนังสืออนุญาต ได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อหนังสืออนุญาตชำรุดในสาระสำคัญอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ชื่อ - นามสกุล ผู้ได้รับอนุญาต ชื่อผู้มีอำนาจออกหนังสืออนุญาต เลขสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และรูปแผนที่ เป็นต้น

(๒) เมื่อหนังสืออนุญาตสูญหาย

ข้อ ๑๒ หนังสืออนุญาตที่ได้ออกตามระเบียบที่ใช้บังคับอยู่ก่อนระเบียบนี้ให้ถือว่าเป็นหนังสืออนุญาต ตามระเบียบนี้ด้วย

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๐
ชูชีพ หาญสวัสดิ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(สำเนา)

ที่ กษ 1205/ว702

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

6 กันยายน 2543

เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1205/ว 493 ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2540

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ 642/2543
สั่ง ณ วันที่ 6 กันยายน 2543

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้แจ้งให้จังหวัดดำเนินการตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ 606/2540 เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอนและออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ 4 สิงหาคม 2540 ความโดยละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ ส.ป.ก. ได้มีคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ 642/2543 สั่ง ณ วันที่ 6 กันยายน 2543 ให้ ยกเลิกคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ 606/2540 สั่ง ณ วันที่ 4 สิงหาคม 2540 รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. กำหนดให้ใช้แบบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยใช้แบบ ส.ป.ก. 4-01, ส.ป.ก. 4-01ข และ ส.ป.ก. 4-01ช

2. กำหนดขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยในขั้นตอนการดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออนุญาตฯ ดังกล่าวได้แก้ไขเพิ่มเติม โดยให้รวมทั้งแบบ ส.ป.ก. 4-01ช ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

อุดร ขจรเวหาศน์
(นายอุดร ขจรเวหาศน์)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กองนิติการ
โทร. 0-2281-2904
โทรสาร 0-2281-2940

(สำเนา)

คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ 642/2543

เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอนและออกใบแทน

หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ด้วยคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ 1/2543 เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2543 เห็นชอบให้แก้ไขเพิ่มเติมประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ตามข้อ 1 ของประกาศ ณ วันที่ 27 พฤศจิกายน 2533 และอนุมัติหลักการให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จัดที่ดินชุมชนในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ดังนั้น ส.ป.ก. จึงได้กำหนดแบบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ที่อยู่อาศัย) เพื่อใช้สำหรับออกให้กับเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินประเภทนี้ เป็นการโดยเฉพาะขึ้น และเพื่อให้ขั้นตอนการดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้รวมถึงแบบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ที่อยู่อาศัย) ด้วย จึงให้ยกเลิกคำสั่งที่ 606/2540 สั่ง ณ วันที่ 4 สิงหาคม 2540 เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน และให้ใช้คำสั่งนี้แทน

อาศัยอำนาจตามข้อ 7 ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอนและออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2540 ส.ป.ก. จึงกำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอนและออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังต่อไปนี้

1. แบบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ใช้แบบ ส.ป.ก. 4-01 และ ส.ปก.4-01ข

2. แบบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ที่อยู่อาศัย) ใช้แบบ ส.ป.ก. 4-01ช

3. ขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอนและออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ถือปฏิบัติตามขั้นตอนที่แนบท้ายคำสั่งนี้

4. ให้ใช้แบบพิมพ์ตามบัญชีรายละเอียดแนบท้ายคำสั่งนี้ในการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ

5. เมื่อได้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนี้แล้ว ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด รายงานให้ ส.ป.ก. ทราบทุกครั้ง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2543

อุดร ขจรเวหาศน์

(นายอุดร ขจรเวหาศน์)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ขั้นตอนการดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

1. การออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก. จังหวัดดำเนินการดังนี้

1.1 เบิกแบบพิมพ์หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน กระดาษสำหรับถ่ายสำเนา และพัสดุประกอบการจัดทำหนังสืออนุญาตฯ ที่ กองนิติการ ส.ป.ก.

1.2 ลงหมายเลขกำกับแบบพิมพ์ทุกฉบับที่ได้รับ ในสมุดควบคุมการเบิกจ่ายแบบพิมพ์และการออกหนังสืออนุญาตฯ (ส.ป.ก. 4-03) ตามวิธีการดังนี้

ก. เรียงลำดับหมายเลขกำกับแบบพิมพ์จากน้อยไปหามาก เมื่อหมดงวดแบบพิมพ์ที่ได้รับให้ขีดเส้นคั่นด้วยหมึกสีแดง

ข. ช่องลำดับที่ หมายถึง จำนวนครั้งต่อแบบพิมพ์ที่ได้รับแต่ละงวด โดยเริ่มจากเลข 1 เรื่อยไปตามลำดับ

ค. ช่องงวดที่ หมายถึง จำนวนครั้งต่อปี พ.ศ. ที่ได้รับแบบพิมพ์ โดยเริ่มด้วย 1/ปี พ.ศ. ที่ได้รับเป็นหลักเรื่อยไปตามลำดับ จนสิ้นปี พ.ศ. นั้น ๆ เมื่อขึ้นปีใหม่ ให้เริ่มเลข 1 ใหม่

ง. ช่องรายการอื่น ๆ นั้น เมื่อได้ดำเนินการอย่างใดในรายการนั้น ๆ แล้วให้กรอกรายละเอียดให้ครบถ้วนทุกครั้ง

1.3 เมื่อมีกรณีตามหลักเกณฑ์ที่จะออกหนังสืออนุญาตฯ ได้ ให้ดำเนินการเขียนรายละเอียดในแบบพิมพ์หนังสืออนุญาตฯ ตามวิธีการ ดังนี้

ก. การเขียนตัวเลข ให้เขียนตัวเลขแบบเดียวกัน โดยเป็นเลขไทย หรือเลขอารบิคทั้งฉบับ

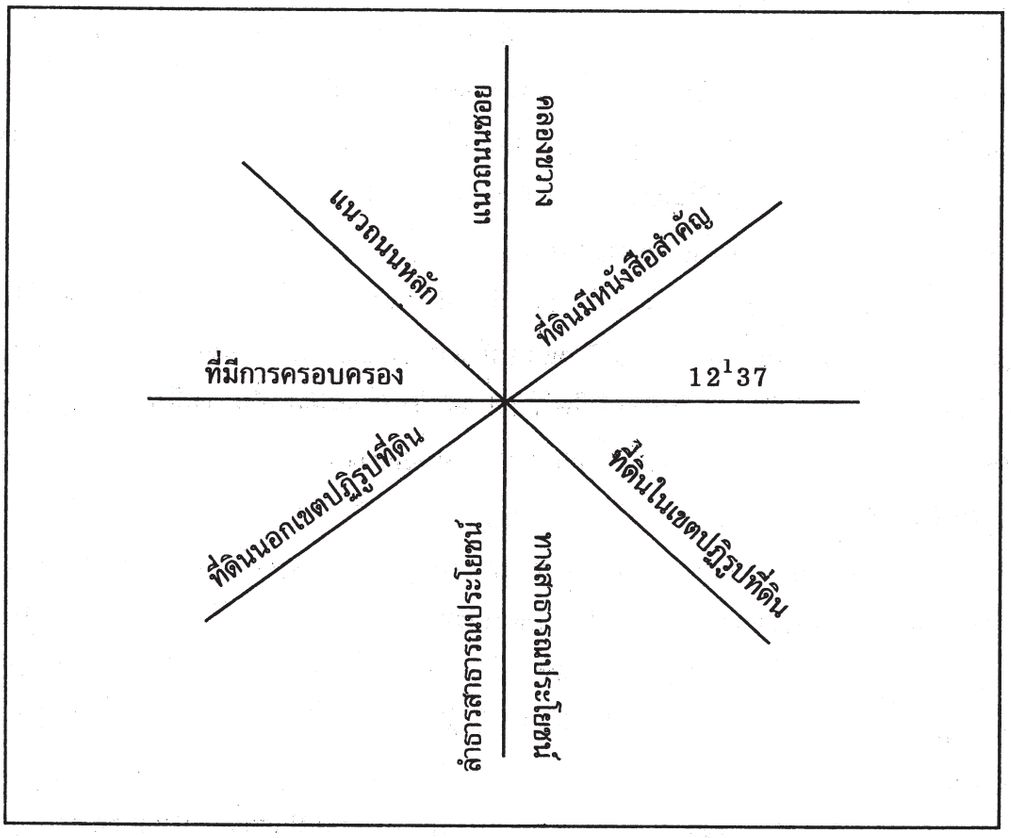
ข. ให้ใช้ขนาดความสูงของตัวอักษร (พยัญชนะหรือตัวเลข) ระหว่าง 2-3 มิลลิเมตร เว้นแต่กรณีที่กำหนดเป็นอย่างอื่น

ค. การเขียนจำนวนเนื้อที่ ให้เขียนด้วยเลขไทยหรือเลขอารบิค โดยเขียนตัวเลขจำนวนไร่ชิดกับคำว่า ไร่ จำนวนงานชิดกับคำว่างาน และจำนวนตารางวาชิดกับคำว่าตารางวา แล้วขีดเส้นบรรจุไว้หน้าจำนวนตัวเลขไร่ งาน ตารางวา จนไม่มีช่องว่างให้กรอกตัวเลขใด ๆ ได้อีก กรณีจำนวนเนื้อที่ ไร่ งาน หรือตารางวา เป็นศูนย์ ไม่ต้องเขียนเลขศูนย์ ให้ขีดเส้นบรรจุเต็มช่องว่างแทน

ง. การจำลองรูปแผนที่

- รูปแผนที่ ให้ปรุแบบพิมพ์ ส.ป.ก./สร.5 ก หรือจำลองรูปแผนที่ด้วยวิธีการอื่น โดยวางตำแหน่งให้เหมาะสมสวยงาม
- หมุดหลักเขต ให้วงด้วยวงหมุด ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2 มม. มุมแปลงที่ดินที่ไม่มีหลักเขตใช้ . (จุด) แทนหมุดเขต
- เส้นเขตแปลงที่ดิน ให้ใช้หมึกสีดำขีดเส้นแปลงที่ดินและแยกเขตโดยใช้ปากกาขนาดไม่เกิน 0.2 มม.
- เขตแยกแปลงที่ดินข้างเคียง ให้ขีดยาว 5 มม. จากวงขอบหมุด ยกเว้นบางหมุดที่ไม่สามารถขีดยาว 5 มม. ได้ ก็ให้ขีดยาวตามความเหมาะสม

- การเขียนหมายเลขหลักเขต ให้เขียนหมายเลขหมวด และหมายเลขหลัก เช่น $12^{1}37$ $137^{n}95$ ขนาดความสูงไม่เกิน 2 มม. เขียนให้สัมพันธ์กับตำแหน่งหมุดหลักเขต ถ้าไม่จำเป็นห้ามเขียนไว้ภายในรูปแปลงที่ดิน หรือแนวถนน - คู - คลอง โดยเด็ดขาด
- ท.ค. ให้เขียนคำเต็มว่า ที่มีการครอบครอง
- ทางฯ, ทางสาธารณะ ให้เขียนคำเต็มว่า ทางสาธารณประโยชน์
- การเขียนตัวหนังสือ (หมายเลขหลักเขต แปลง เลขที่ข้างเคียงตัวอักษร หรือตัวเลขใด ๆ) รายละเอียดอื่น ๆ ในรูปแผนที่ ให้เขียนโดยหันหัวไปทางหัวกระดาษเสมอ
- เฉพาะแนวถนน - คู - คลอง ให้ขีดเส้นประห่างจากแนวเขตไม่เกิน 7 มม. แล้วเขียนตัวอักษรโดยหันหัวตามทิศทางดังรูป และให้อยู่ระหว่างกลางเส้นแนวเขตกับเส้นประ
- ทิศเหนือใช้ตราประทับให้ทิศทางตรงตามที่แสดงไว้ใน ส.ป.ก./สร.5ก

จ. เมื่อเขียนตำแหน่งที่ดิน จำนวนเนื้อที่ และรูปแผนที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ลงลายมือชื่อผู้เขียนแผนที่

ฉ. เขียนชื่อ - นามสกุล ที่อยู่ของผู้ได้รับอนุญาต และเลขสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยเฉพาะในแบบ ส.ป.ก. 4-01 และ ส.ป.ก. 4-01ข เท่านั้น ในช่อง "เพื่ออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน" ให้เขียนว่า "เกษตรกรรม" หรือ "ที่อยู่อาศัย" แล้วแต่กรณี

อนึ่ง ช่องว่างใดที่ไม่ได้เขียนข้อความหรือตัวเลข ให้ใช้เครื่องหมาย_____ ยาวประมาณ 10-15 มม. บรรจุไว้กลางช่อง แล้วลงลายมือชื่อผู้เขียน

ช. ช่อง "ผู้ทาน" ในแบบ ส.ป.ก. 4-01 หรือ "ผู้ตรวจ" ในแบบ ส.ป.ก. 4-01ข และในแบบ ส.ป.ก. 4-01ช ให้นิติกร หรือเจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดิน ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการคัดเลือกเกษตรกรและจัดเกษตรกรลงแปลงที่ดิน เป็นผู้ตรวจความถูกต้องของสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ชื่อ ที่อยู่ และอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินประเภทใด แปลงเลขที่เท่าใด ถูกต้องตรงกับหนังสือรับมอบที่ดินและหลักฐานอื่นๆ ที่ใช้ในการเสนอออก ส.ป.ก. 4-01, ส.ป.ก. 4-01ข หรือ ส.ป.ก. 4-01ช แล้วจึงลงลายมือชื่อผู้ทานหรือผู้ตรวจ

ช. ช่อง "ผู้ตรวจ" ในแบบ ส.ป.ก. 4-01 หรือ "ผู้ตรวจแผนที่" ในแบบ ส.ป.ก. 4-01ข และในแบบ ส.ป.ก. 4-01ช ให้หัวหน้าฝ่ายสำรวจรังวัดและทำแผนที่ เป็นผู้ตรวจความถูกต้องของแผนที่ว่าได้เขียนรูปแผนที่ ตำแหน่งที่ดิน จำนวนเนื้อที่ มาตราส่วน เครื่องหมายทิศทาง ถูกต้องตรงกับ ส.ป.ก./สร.5ก หลักฐานอื่นๆ ที่ใช้ในการเสนอออก ส.ป.ก. 4-01, ส.ป.ก. 4-01ข หรือ ส.ป.ก. 4-01ช แล้ว จึงลงลายมือชื่อเป็นผู้ตรวจ หรือ ผู้ตรวจแผนที่

ฌ. เมื่อตรวจทานถูกต้องแล้ว ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี ที่ออกเป็นตัวหนังสือ โดยให้เขียนตัวหนังสือของวันที่ชิดหน้าคำว่า เดือน แล้วเขียนเส้นบรรจุไว้หน้าตัวหนังสือของวันที่จนไม่มีช่องว่างให้กรอกตัวหนังสือใดๆ เพิ่มเติมในภายหลังได้อีก วงเล็บชื่อเต็มใต้ลายมือชื่อ และประทับตราเครื่องหมายราชการ ส.ป.ก. ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 4.5 ซม. ด้วยหมึกสีแดงลงบนลายมือชื่อดังกล่าวเป็นสำคัญ

กรณีใช้แบบ ส.ป.ก. 4-01 เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ 1 แล้ว ให้นำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธานกรรมการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ลงนามในหนังสืออนุญาต เมื่อลงนามแล้วให้วงเล็บชื่อเต็มใต้ลายมือชื่อ และประทับตราจังหวัด

1.4 ในกรณีที่มีการเขียนแบบพิมพ์เสีย ให้เขียนข้อความว่า "แบบพิมพ์เสีย" ไว้ด้านบนของแบบพิมพ์ด้วยหมึกสีแดง แล้วดำเนินการ ดังนี้

ก. ให้ ส.ป.ก. จังหวัด บันทึกเป็นแบบพิมพ์เสียด้วยหมึกสีแดงลงในช่องหมายเหตุในสมุดควบคุมการเบิกจ่ายแบบพิมพ์และการออกหนังสืออนุญาต (ส.ป.ก. 4-03) และแยกเก็บไว้เป็นหลักฐาน แล้วทำหนังสือแจ้งเหตุผลในการเขียนแบบพิมพ์เสียและหมายเลขแบบพิมพ์ให้ ส.ป.ก. ทราบ

ข. กรณี กจก. เป็นผู้เขียนแบบพิมพ์ให้ กจก. จัดส่งแบบพิมพ์เสียพร้อมกันไปกับแบบพิมพ์ที่เขียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ ส.ป.ก. จังหวัดนั้น และให้ ส.ป.ก. จังหวัดดำเนินการตามข้อ ก.

1.5 ให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดทำสมุดควบคุมเลขสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.4-33) โดยแยกเป็นแต่ละอำเภอ ตามวิธีการ ดังนี้

ก. การให้เลขที่หนังสืออนุญาตฯ ให้เริ่มตั้งแต่เลขที่ 1 เมื่อขึ้นอำเภอใหม่ให้ใช้เลขที่ 1 ใหม่

ข. การให้เลขเล่มหนังสืออนุญาตฯ ให้แยกเป็นอำเภอ โดยเริ่มจากเล่ม 1 ไปจนหมดเล่ม (100 หน้า) แล้วจึงขึ้นเล่ม 2 ต่อไป

ค. การให้เลขหน้าหนังสืออนุญาตฯ เริ่มตั้งแต่หน้า 1 ของเล่ม 1 โดยแยกเป็นอำเภอ เมื่อหมดเล่ม (100 หน้า) แล้วจึงขึ้นหน้า 1 ของเล่ม 2 ต่อไป

ง. กรอกรายละเอียดต่าง ๆ ได้แก่ ชื่อ - นามสกุล ตำแหน่งที่ดินและหมายเลขแบบพิมพ์ในสมุดควบคุมเลขสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-33) ให้ครบถ้วน

1.6 ให้ ส.ป.ก. จังหวัดจัดทำสมุดควบคุมตำแหน่งที่ดิน (ส.ป.ก. 4-34) ตามวิธีการ ดังนี้

ก. ช่องตำแหน่งที่ดิน ให้กรอกระวาง ส.ป.ก./กลุ่ม และเลขแปลงที่ดิน โดยนำเลขระวาง ส.ป.ก./กลุ่ม ใส่ลงในช่องระวาง ส.ป.ก. แล้วตรวจสอบดูว่าระวางนั้นมีจำนวนแปลงกี่แปลง กรอกจำนวนแปลงที่ดินในช่องแปลงที่ ให้ครบถ้วน เมื่อจะขึ้นระวาง/กลุ่มใหม่ ให้ขึ้นแผ่นใหม่

ข. ที่ดินแปลงใด ระวางใด มีการออกหนังสืออนุญาตแล้ว ให้กรอกเลขที่หนังสืออนุญาตฯ ลงในช่องเลขสารบัญทะเบียน และกรอกหมายเลขกำกับแบบพิมพ์ในช่องหมายเลขแบบพิมพ์

1.7 เมื่อได้ออกหนังสืออนุญาตฯ แล้ว ให้ ส.ป.ก. จังหวัด ถ่ายต้นฉบับหนังสืออนุญาตฯ ด้วยกระดาษสำหรับถ่ายสำเนา จำนวน 1 ฉบับ แล้วประทับตราเครื่องหมายราชการ ส.ป.ก. ด้วยหมึกสีแดง ประจำต่อคู่ฉบับ โดยให้ต้นฉบับอยู่ด้านขวา ฉบับสำเนาอยู่ด้านซ้าย และให้ตราเครื่องหมายดังกล่าวอยู่ในระดับเดียวกันระหว่างสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และตำแหน่งที่ดินของต้นฉบับ นอกจากนี้ต้นฉบับให้ประทับคำว่า “ฉบับผู้ถือ” ด้วยหมึกสีน้ำเงินไว้มุมบนด้านขวามือเหนือคำว่า “ส.ป.ก. 4-01, ส.ป.ก. 4-01ข หรือ ส.ป.ก. 4-01ช”

1.8 แจ้งเรื่องการออกหนังสืออนุญาตฯ ให้ ส.ป.ก. เพื่อบันทึกข้อมูล

1.9 มอบหนังสืออนุญาตฯ ฉบับผู้ถือให้แก่ผู้ได้รับอนุญาต

1.10 รวบรวมหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับที่ดิน ได้แก่ คำขอรับการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน บันทึกการสอบสวนสิทธิ หนังสือรับมอบที่ดิน และมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่เกี่ยวข้อง เข้าแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-06ก) โดยจดแจ้งเอกสารเกี่ยวกับการจัดทำและการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหนังสืออนุญาตฯ ลงหน้าแฟ้มด้วย

1.11 นำแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-06ก) เรียงตามตำแหน่งที่ดินมาจัดเข้าแฟ้มสารบบที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-07ก) ในจำนวนที่เหมาะสมกับขนาดแฟ้ม แต่ต้องไม่เกินแฟ้มละ 100 แปลง จัดเก็บหนังสืออนุญาตฯ ฉบับของทางราชการ แยกเป็นแต่ละอำเภอ เรียงตามลำดับเลขที่หนังสืออนุญาตฯ เข้าแฟ้มเก็บหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-08) แฟ้มละ 100 ฉบับ

2. การแก้ไขเพิ่มเติมหนังสืออนุญาตฯ

2.1 กรณีการเขียนหรือพิมพ์ผิดพลาด ให้ขีดข้อความที่เขียนหรือพิมพ์ผิดพลาดด้วยหมึกสีแดง แล้วเขียนข้อความที่ถูกต้องไว้ด้านบน แล้วให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงนามกำกับทั้งฉบับผู้ถือและฉบับของทางราชการ

2.2 กรณีอื่นซึ่งมิใช่เป็นการเปลี่ยนตัวผู้ได้รับอนุญาตหรือเปลี่ยนตำแหน่งที่ดินที่ได้รับอนุญาต ให้ดำเนินการ ดังนี้

ก. การแก้ไขจำนวนเนื้อที่ ให้ใช้หมึกสีแดงขีดเส้นคู่ขนานลงบนเลขเนื้อที่เดิมแล้วเขียนจำนวนเนื้อที่ ที่แก้ไขไว้ด้านบน และปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงนามกำกับทั้งฉบับผู้ถือและฉบับของทางราชการ

ข. กรณีต้องมีการรังวัดแบ่งแยกแปลงที่ดินหากมีการแก้ไขแนวเขตที่ดิน หรือกรณีอื่นที่ทำให้แนวเขตที่ดินเปลี่ยนแปลงหรือไม่สามารถหมายแสดงเขตในแผนที่ฉบับเดิมได้ ให้ใช้แบบพิมพ์ใบต่อรูปแผนที่ตามแบบที่ ส.ป.ก กำหนด จำนวน 2 ฉบับ จำลองรูปแผนที่ ที่แก้ไขแล้วลงในแบบพิมพ์ใบต่อรูปแผนที่ พร้อมทั้งให้ผู้เขียน/ผู้ตรวจแผนที่ หัวหน้ากลุ่มงานช่าง และปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงนามกำกับ นำใบต่อรูปแผนที่นั้น แนบติดไว้ด้านหลังแบบพิมพ์หนังสืออนุญาตฯ ส่วนรูปแผนที่เดิมทั้งในฉบับผู้ถือและฉบับของทางราชการให้ใช้หมึกสีแดงขีดเส้นคู่ขนานลงบนรูปแผนที่และเขียน “ใช้ใบต่อรูปแผนที่” ในระหว่างเส้นคู่ขนาน ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงนามกำกับ

ค. กรณีต้องมีการรังวัดแบ่งแยกแปลงที่ดิน โดยมิได้มีการแก้ไขแนวเขตที่ดินให้ใช้รูปแผนที่เดิมในหนังสืออนุญาตฯ ทั้งฉบับผู้ถือและฉบับของทางราชการ โดยใช้หมึกสีดำขีดเส้นแบ่งเขตแปลงที่ดินและใช้หมึกสีแดงหมายด้านในรอบแปลงคงเหลือ และใช้หมึกสีเขียวหมายด้านในรอบแปลงที่แบ่งแยกเป็นรายแปลงและให้เลขที่แปลงที่แบ่งแยกใหม่ ส่วนแปลงคงเหลือให้ใช้แปลงเลขที่ดินเดิม

2.3 เมื่อได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหนังสืออนุญาตฯ แล้ว ให้รายงานไปยัง ส.ป.ก. โดยใช้แบบบัญชีแสดงรายการเปลี่ยนแปลงสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.4-36ก)

2.4 เก็บหลักฐานการแก้ไขเพิ่มเติม เข้าแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-06ก)

นอกจากนี้ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงชื่อ นามสกุล หรือที่อยู่ของผู้ได้รับอนุญาตในภายหลัง ทั้งนี้ต้องมิใช่เป็นการเปลี่ยนตัวผู้ได้รับหนังสืออนุญาตฯ การแก้ไขหนังสืออนุญาตฯ ในกรณีนี้ให้ถือปฏิบัติตามข้อ 2.1 โดยอนุโลม พร้อมกับแนบหลักฐานของทางราชการ ซึ่งแสดงการเปลี่ยนแปลงนั้นไว้ด้วย

3. การเพิกถอนหนังสืออนุญาตฯ ให้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ให้เรียกหนังสืออนุญาตฯ ฉบับผู้ถือคืนจากเกษตรกร เพื่อแนบกับฉบับของทางราชการ พร้อมทั้งรวบรวมหลักฐานอื่น เช่น คำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เป็นต้น เสนอปฏิรูปที่ดินจังหวัดให้เพิกถอนหนังสืออนุญาตฯ

3.2 เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดสั่งให้เพิกถอน ตาม 3.1 ให้เขียนคำว่า “เพิกถอน” ด้วยหมึกสีแดงเหนือเครื่องหมายครุฑ ทั้งในฉบับผู้ถือและฉบับของทางราชการ

3.3 แจ้งการเพิกถอนหนังสืออนุญาตฯ ไปยัง ส.ป.ก. เพื่อบันทึกข้อมูล

3.4 เก็บหลักฐานการเพิกถอนหนังสืออนุญาตฯ เข้าแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-06ก)

3.5 หากเรียกหนังสืออนุญาตฯ ฉบับผู้ถือคืนจากเกษตรกรไม่ได้ ให้ ส.ป.ก. จังหวัดออกประกาศแจ้งให้ทราบถึงการเพิกถอนหนังสืออนุญาตฯ ฉบับนั้นแล้ว โดยปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอที่ทำการกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน แห่งละ 1 ฉบับ มีกำหนด 30 วัน

3.6 กรณีออกหนังสืออนุญาตฯ ให้เกษตรกรรายใหม่แทนเกษตรกรเดิมที่ถูกเพิกถอน ให้ใช้เลขสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามหนังสืออนุญาตฯ ฉบับเดิม

4. การออกใบแทนหนังสืออนุญาตฯ

ให้ออกใบแทนได้ในกรณีหนังสืออนุาตฯ ชำรุดในสาระสำคัญอย่างใดอย่างหนึ่งหรือสูญหาย ดังนี้

4.1 กรณีหนังสืออนุญาตฯ ชำรุดในสาระสำคัญอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ชื่อ-นามสกุล ผู้ได้รับอนุญาต ชื่อผู้มีอำนาจออกหนังสืออนุญาตฯ เลขสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และรูปแผนที่ เป็นต้น ให้ดำเนินการ ดังนี้

ก. ให้ผู้ได้รับอนุญาตฯ ยื่นคำขอออกใบแทน โดยแนบหนังสืออนุาตฯ ฉบับผู้ถือที่ชำรุดไว้ด้วย

ข. ตรวจสอบหนังสืออนุญาตฯ ว่าชำรุดในสาระสำคัญหรือไม่ ถ้าไม่ก็ให้ยกเลิกคำขอนั้น แต่ถ้าชำรุดในสาระสำคัญ ให้ดำเนินการออกใบแทนต่อไป ดังนี้

- ให้ใช้แบบพิมพ์ ส.ป.ก. 4-01ข หรือแบบพิมพ์ ส.ป.ก. 4-01ช แล้วแต่กรณี และประทับข้อความว่า “ใบแทน” ด้วยหมึกสีแดงเหนือเครื่องหมายครุฑ
- ให้คัดข้อความในหนังสืออนุญาตฯ เดิม มาลงในใบแทนให้ครบถ้วน
- ให้จำลองรูปแผนที่ในหนังสืออนุญาตฯ เดิม ลงไว้ในใบแทนหนังสืออนุญาตฯ
- ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดคนปัจจุบันลงชื่อและวันที่ออกใบแทน แล้วประทับตราเครื่องหมายราชการ ส.ป.ก.
- กรณีไม่มีรายการจดทะเบียนให้บันทึกว่า “หนังสืออนุญาตเดิมออกให้เมื่อวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... ในสารบัญทะเบียนที่ดินหรือใบต่อสารบัญทะเบียนที่ดินและให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี และประทับตราเครื่องหมายราชการ ส.ป.ก. ใต้ข้อความดังกล่าวตรงกึ่งกลางกระดาษ
- กรณีมีรายการจดทะเบียนให้คัดลอกรายการจดทะเบียนสารบัญทะเบียนที่ดินเดิมด้วยหมึกสีแดงลงไว้ในสารบัญทะเบียนที่ดินในใบแทนหนังสืออนุญาตฯ นั้นให้ครบถ้วนทุกรายการ และให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี พร้อมทั้งประทับตราเครื่องหมายราชการ ส.ป.ก. ประจำตำแหน่งใต้รายการสุดท้ายกึ่งกลางกระดาษ

ค. เมื่อได้ออกใบแทนหนังสืออนุญาตฯ แล้ว ให้ถ่ายต้นฉบับประทับตราเช่นเดียวกับข้อ 1.7 พร้อมทั้งบันทึกในสารบัญทะเบียนที่ดินฉบับของทางราชการ เช่นเดียวกับข้อ ข

สำหรับหนังสืออนุญาตที่ชำรุด ทั้งฉบับผู้ถือและฉบับของทางราชการให้บันทึกข้อความไว้ใต้เครื่องหมายครุฑหรือช่องว่างที่เห็นได้ชัดเจนว่า “ได้ออกใบแทนให้แล้ว เป็นแบบพิมพ์เลขที่ _____ เมื่อวันที่..... เดือน ..... พ.ศ. ..... ”

ง. แจ้งการชำรุดของหนังสืออนุญาตฯ และการออกใบแทนไปยัง ส.ป.ก. เพื่อบันทึกข้อมูล

จ. บันทึกลงในสมุดควบคุมการเบิกจ่ายแบบพิมพ์และการออกหนังสืออนุญาต (ส.ป.ก. 4-03) ช่องรายการหนังสืออนุญาตฯ เดิม ด้วยหากสีแดงแทรกไว้ในบรรทัดเดียวกันเป็นแนวนอนด้วยข้อความเดียวกันกับ ข้อ ค. ส่วนช่องรายการหนังสืออนุญาตฯ ฉบับใบแทนให้บันทึกไว้ในช่องหมายเหตุด้วยหมึกสีแดงว่า “ใบแทน”

ฉ. เก็บหลักฐานการออกใบแทน และหนังสืออนุญาตฯ ที่ชำรุดเข้าแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-06ก)

4.2 กรณีหนังสืออนุญาตฯ สูญหาย ให้หมายความรวมถึงหนังสืออนุญาตฯ เป็นอันตรายด้วย เช่น ถูกไฟไหม้จนเป็นธุลีไปหมด หรือถูกสัตว์หรือแมลงกัดกินจนไม่เหลือ ให้ดำเนินการดังนี้

ก. ให้ผู้ได้รับอนุญาตยื่นคำขอออกใบแทน โดยแนบหลักฐานแสดงการสูญหาย เช่น ใบแจ้งความ

ข. สอบสวนผู้ขอใบแทน เมื่อฟังได้ว่าสูญหายจริง ให้ ส.ป.ก. จังหวัดออกประกาศแจ้งการสูญหายของหนังสืออนุญาตฯ ฉบับนั้น ให้ทราบโดยทั่วกัน และกำหนดเวลาให้คัดค้านโดยปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน แห่งละ 1 ฉบับ มีกำหนดเวลาอย่างน้อย 30 วัน

ค. ถ้ามีผู้คัดค้านภายในกำหนดเวลาตามประกาศ ให้ผู้คัดค้านแสดงหลักฐานและเหตุผลในการคัดค้าน หากสามารถแสดงถึงหลักฐานการมีอยู่ของหนังสืออนุญาตฯ ได้ ให้ยกคำขอออกใบแทนนั้นเสีย แต่ถ้าผู้คัดค้านไม่มีหลักฐานและเหตุผลในการคัดค้าน ก็ให้ดำเนินการออกใบแทนโดยวิธีที่กำหนดไว้ในข้อ 4.1 ทั้งนี้ ให้ ส.ป.ก. จังหวัด พิจารณาคำคัดค้านให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันได้รับคำคัดค้าน

5. การเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนในสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

5.1 ให้บันทึกการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนในสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งฉบับผู้ถือและฉบับของทางราชการ ให้ดำเนินการ ดังนี้

ช่อง “วัน เดือน ปี”	- เขียน วัน เดือน ปี ที่บันทึกการเปลี่ยนแปลงทะเบียน
ช่อง “การเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน”	
กรณีโอนสิทธิ	- เขียน “โอนสิทธิ”
กรณีตกทอดทางมรดก	- เขียน “ตกทอดทางมรดก”
กรณีแบ่งหักสาธารณประโยชน์	- เขียน “แบ่งหักเพื่อกิจการ.....” (ตามประเภทของกิจการนั้น”)

กรณีโอนสิทธิที่ดินคืน ส.ป.ก.	- เขียน “โอนสิทธิคืน ส.ป.ก.”
ช่อง “ผู้ได้รับอนุญาต”	- เขียน ชื่อ นามสกุล ของผู้ได้รับสิทธิ หรือทายาทโดยธรรมที่ได้รับสิทธิ
ช่อง “จำนวนเนื้อที่”	- เขียน จำนวนเนื้อที่ ตามที่ได้รับสิทธิ
ช่อง “ผู้อนุญาต”	- ลงลายมือชื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัด และ ลงวัน เดือน ปี ที่ลงนาม พร้อมทั้งประทับตราเครื่องหมายราชการ ส.ป.ก.
ช่อง “หมายเหตุ”	- ระบุว่า ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดในการประชุมครั้งใด

หากมีการแบ่งแปลงให้ดำเนินการดังนี้

ก. ในช่องหมายเหตุให้ระบุด้วยว่าที่ดินส่วนที่แบ่งแยกออกไปได้ออกหนังสืออนุญาตฯ เลขที่ ..... และแปลงคงเหลือให้ระบุว่า “แปลงคงเหลือ”

ข. การออกหนังสืออนุญาตฉบับใหม่ในที่ดินส่วนที่แบ่งแยกออกมาตามวิธีการข้อ 1 และให้บันทึกในสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินว่า ที่ดินตามหนังสืออนุญาตฯ ฉบับนี้ได้แบ่งแยกมาจากที่ดินตามหนังสืออนุญาตฯ เลขที่.....

ค. การแก้ไขเนื้อที่ และรูปแผนที่ ในหนังสืออนุญาตฉบับผู้ถือและฉบับของทางราชการให้ดำเนินการตามแนวทางเดียวกัน ข้อ 2.2

5.2 แจ้งการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนและการออกหนังสืออนุญาตฯ ไปยัง ส.ป.ก. เพื่อบันทึกข้อมูลโดยใช้แบบบัญชีแสดงรายการเปลี่ยนแปลงสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-36ก)

5.3 เก็บหลักฐานการโอนสิทธิเข้าแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-06ก) ส่วนหนังสืออนุญาตฯ ฉบับใหม่ ให้ตั้งแฟ้มใหม่ ตามข้อ 1

6. การใช้ใบต่อสารบัญทะเบียนที่ดินฯ

ให้ใช้ใบต่อสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด ในกรณีดังต่อไปนี้

6.1 กรณีที่หนังสืออนุญาตฯ ส.ป.ก. 4-01 ไม่มีสารบัญทะเบียนที่ดิน และต่อมามีการโอนสิทธิในที่ดินหรือตกทอดทางมรดก หรือโอนสิทธิในที่ดินคืน ส.ป.ก. แล้วแต่กรณี ซึ่งจะต้องบันทึกการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนในสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามวิธีที่กำหนดในข้อ 5

6.2 กรณีที่หนังสืออนุญาตฯ ส.ป.ก. 4-01 มีสารบัญทะเบียนที่ดิน, ส.ป.ก. 4-01ข และ ส.ป.ก. 4-01ช และได้มีการบันทึกรายการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนในสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจนครบถ้วนทุกบรรทัดแล้ว ต่อมามีการโอนสิทธิในที่ดิน หรือตกทอดทางมรดก หรือโอนสิทธิในที่ดินคืน ส.ป.ก. แล้วแต่กรณี ซึ่งจะต้องบันทึกรายการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนอีก

7. การใช้ใบต่อรูปแผนที่

ให้ใช้ในกรณีรูปแผนที่มีการเปลี่ยนแปลงแนวเขตที่ดิน ให้ดำเนินการตามแนวทางข้อ 2.2

บัญชีแบบพิมพ์ที่ใช้ในการดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ลำดับที่	ชื่อแบบพิมพ์	รหัสกำกับแบบพิมพ์	หมายเหตุ
1.	หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	ส.ป.ก.4-01 ส.ป.ก.4-01ข	
2.	หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ที่อยู่อาศัย)	ส.ป.ก.4-01ช	
3.	ใบต่อสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน		
4.	ใบต่อรูปแผนที่		
5.	สมุดควบคุมการเบิกจ่ายแบบพิมพ์ และการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	ส.ป.ก.4-03	
6.	แฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	ส.ป.ก.4-06ก	
7.	แฟ้มสารบบที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	ส.ป.ก.4-07ก	
8.	แฟ้มเก็บหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	ส.ป.ก.4-08	
9.	สมุดควบคุมเลขสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	ส.ป.ก.4-33	
10.	สมุดควบคุมตำแหน่งที่ดิน	ส.ป.ก.4-34	
11.	บัญชีแสดงรายการเปลี่ยนแปลงสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	ส.ป.ก.4-36ก	

ส.ป.ก. ๔-๐๑

ที่แหน่งที่ดิน

แปลงเลขที่.....

ระวาง ส.ป.ก.ที่.....

สารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

เลขที่.....

เล่ม.....หน้า.....

อำเภอ.....

จังหวัด.....

หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

หนังสืออนุญาตฉบับนี้ออกให้แก่.....อายุ.....ปี

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก ซอย.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

เพื่ออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน.....ในเขตปฏิรูปที่ดิน

แปลงเลขที่.....กลุ่มที่.....

ในจำนวนเนื้อที่ประมาณ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

มาตราส่วนในระวาง ส.ป.ก. ๑:

มาตราส่วน ๑:

<u>รูปแผนที่</u>

ผู้ถือหนังสือฉบับนี้ เป็นผู้มีสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และต้องปฏิบัติตาม ระเบียบ กฎ ข้อบังคับ และเงื่อนไข ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

ออกให้ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....

ผู้ว่าราชการจังหวัด

ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

.....

ปฏิรูปที่ดินจังหวัด

.....ผู้เขียน

.....ผู้เขียนแผนที่

32 – 38

.....ผู้ทาน

.....ผู้ตรว

สารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

เลขที่หนังสืออนุญาต ..... อำเภอ ..... จังหวัด .....

วัน เดือน ปี	การเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน	ผู้ได้รับอนุญาต	จำนวนเนื้อที่ประมาณ			ผู้อนุญาต ลงนาม/วันที่	หมายเหตุ
			ไร่	งาน	ตารางวา		
	ห้ามแบ่งแยกหรือโอนสิทธิในที่ดินไปยังผู้อื่น						

(ส.ป.ก.๔-๐๑ป)

ตำแหน่งที่ดิน
แปลงเลขที่.....
ระวาง ส.ป.ก. ที่.....

สารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน
เลขที่.....
เล่ม.....หน้า.....
อำเภอ.....
จังหวัด.....

หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

หนังสืออนุญาตฉบับนี้ออกให้แก่.....
อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก ซอย.....ถนน.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
เพื่ออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน.....ในเขตปฏิรูปที่ดิน
แปลงเลขที่.....ระวาง ส.ป.ก. ที่.....

ในจำนวนเนื้อที่ประมาณ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
มาตราส่วนในระวาง ส.ป.ก. มาตราส่วน

รูปแผนที่

ผู้ถือหนังสือฉบับนี้ เป็นผู้มีสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและต้องปฏิบัติตาม ระเบียบ กฎ ข้อบังคับ และเงื่อนไข ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

ออกให้ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....

ปฏิรูปที่ดินจังหวัด

.....ผู้เขียน
.....ผู้ตรวจ

.....ผู้เขียนแผนที่
.....ผู้ตรวจแผนที่

สารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

เลขที่หนังสืออนุญาต.....อำเภอ.....จังหวัด.....

วัน เดือน ปี	การเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน	ผู้ได้รับอนุญาต	จำนวนเนื้อที่			ผู้อนุญาตลงนาม/วันที่	หมายเหตุ
			ไร่	งาน	ตารางวา		

(ส.ป.ก.๔-๐๑ช)

ตำแหน่งที่ดิน
แปลงเลขที่.....
ระวาง ส.ป.ก.ที่.....

สารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน
เลขที่.....
เล่ม.....หน้า.....
อำเภอ.....
จังหวัด.....

หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ที่อยู่อาศัย)

หนังสืออนุญาตฉบับนี้ออกให้แก่ .....
อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก ซอย.....ถนน.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์เพื่ออยู่อาศัย แปลงเลขที่.....ระวาง ส.ป.ก.ที่.....
ในจำนวนเนื้อที่ประมาณ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
มาตราส่วนในระวาง ส.ป.ก. มาตราส่วน

รูปแผนที่

ผู้ถือหนังสือฉบับนี้ เป็นผู้มีสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและต้องปฏิบัติตาม ระเบียบ กฎ ข้อบังคับ และเงื่อนไข ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

ออกให้ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....

ปฏิรูปที่ดินจังหวัด

.....ผู้เขียน
.....ผู้ตรวจ

.....ผู้เขียนแผนที่
.....ผู้ตรวจแผนที่

สารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

เลขที่หนังสืออนุญาต.....อำเภอ.....จังหวัด.....

วัน เดือน ปี	การเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน	ผู้ได้รับอนุญาต	จำนวนเนื้อที่			ผู้อนุญาตลงนาม/วันที่	หมายเหตุ
			ไร่	งาน	ตารางวา		

ใบต่อ

สารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

เลขที่หนังสืออนุญาต.....อำเภอ.....จังหวัด.....

วัน เดือน ปี	การเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน	ผู้ได้รับอนุญาต	จำนวนเนื้อที่			ผู้อนุญาตลงนาม/วันที่	หมายเหตุ
			ไร่	งาน	ตารางวา		

ใบต่อรูปแผนที่

มาตราส่วน ๑ :

..... ปฏิรูปที่ดินจังหวัด

..... หัวหน้าฝ่ายสำรวจรังวัดและทำแผนที่

..... ผู้ขียน/ตรวจแผนที่

สมุดควบคุมการเบิกจ่ายแบบพิมพ์ และการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

จังหวัด.....

ลำดับที่	งวดที่	หมายเลขประจำแบบพิมพ์หนังสืออนุญาต	ชื่อผู้เขียนแผนที่	ชื่อผู้เขียนผู้พิมพ์	รายละเอียดการออกหนังสืออนุญาต						ชื่อผู้ได้รับอนุญาต	วันเดือนปีที่เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามและรับคืน					หมายเหตุ
					อำเภอ	แปลงเลขที่	ระวาง ส.ป.ก. ที่	กลุ่มที่	ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	เลขที่หนังสืออนุญาต		วันที่เสนอลงนาม	วันที่ลงนาม	วันที่รับคืน	วันที่แจก	ชื่อผู้รับหนังสืออนุญาต	

แฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-06 ก)

ตำแหน่งที่ดิน ระวาง/กลุ่มที่..... แปลงเลขที่.....	แฟ้มสารบบที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน แฟ้ม	สารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เลขที่..... เล่ม.....หน้า.....
..... ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....		

ลำดับที่	วัน/เดือน/ปี	รายการ	จำนวนแผ่น	ลงนาม

แฟ้ม

แฟ้มสารบบที่ดิน
ในเขตปฏิรูปที่ดิน
(ส.ป.ก. 4-07 ก)

ถึง

แฟ้มสารบบที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

(ส.ป.ก. 4-07 ก)

จังหวัด.....

แฟ้มเก็บหนังสืออนุญาต

ให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

(ส.ป.ก. 4-08)

อำเภอ_____

จังหวัด_____

ส.ป.ก. 4-33

สมุดควบคุมเลขสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

อำเภอ.....จังหวัด.....

ลำดับที่	สารบัญทะเบียนที่ดินฯ			ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งที่ดิน					หมายเลขแบบพิมพ์
	เลขที่	เล่ม	หน้า		ระวาง ส.ป.ก.	แปลงที่	เนื้อที่			
							ไร่	งาน	วา	

ส.ป.ก. 4-34

สมุดควบคุมตำแหน่งในเขตปฏิรูปที่ดิน

อำเภอ.....จังหวัด.....

ลำดับที่	ตำแหน่งที่ดิน		เนื้อที่			เลขสารบัญทะเบียนที่ดิน	หมายเลขแบบพิมพ์	หมายเหตุ
	ระวาง ส.ป.ก.	แปลงที่	ไร่	งาน	วา			

คำอธิบายวิธีการกรอกข้อมูล

1. สดมภ์ที่ (1) - (9) ให้กรอกข้อมูลรายละเอียดของเดิมที่มีอยู่ ถ้าเป็นการออกหนังสือใหม่ ให้กรอกข้อมูลใหม่
2. สดมภ์ที่ (10) ให้ใส่รหัสการเปลี่ยนแปลง, สดมภ์ที่ (11) ให้ใส่รหัสเหตุผลการเปลี่ยนแปลง
   - ถ้าสดมภ์ที่ (10) = 1 สดมภ์ที่ (11) ไม่ต้องใส่ตัวเลขรหัสการเปลี่ยนแปลง และในช่องหมายเหตุให้ใส่หมายเลขแบบพิมพ์เดิม กรณีมีการเพิกถอน
   - ถ้าสดมภ์ที่ (10) = 2 สดมภ์ที่ (11) ต้องใส่ 1 หรือ 2 และในช่องหมายเหตุ ให้ใส่รายการของใหม่ที่ต้องการแก้ไข
   - ถ้าสดมภ์ที่ (10) = 3 สดมภ์ที่ (11) ต้องใส่ 1 หรือ 2 หรือ 3 หรือ 4 และในช่องหมายเหตุให้ใส่หมายเลขแบบพิมพ์เดิม
   - ถ้าสดมภ์ที่ (10) = 4 สดมภ์ที่ (11) ต้องใส่ 1 หรือ 2 และในช่องหมายเหตุ ให้ใส่หมายเลขแบบพิมพ์ใหม่
   - ถ้าสดมภ์ที่ (10) = 5 สดมภ์ที่ (11) ไม่ต้องใส่ตัวเลข
   - ถ้าสดมภ์ที่ (10) = 6 สดมภ์ที่ (11) ไม่ต้องใส่ตัวเลข

รหัสการเปลี่ยนแปลง	
1 =	การออกหนังสือใหม่
2 =	แก้ไข
3 =	เพิกถอน
4 =	ออกใบแทน
5 =	โอนสิทธิ
6 =	ตกทอดมรดก

รหัสเหตุผลการเปลี่ยนแปลง	
เหตุผลการแก้ไข	1 = ชื่อ, ที่อยู่
	2 = เนื้อที่, รูปแผนที่, สารบัญ
	3 = กรณีอื่น ๆ
เหตุผลการเพิกถอน	1 = คปจ.มีมติให้สิ้นสิทธิ
	2 = หนังสืออนุญาตออกโดยผิดพลาด
	3 = แนวเขตเปลี่ยนแปลง
	4 = จัดให้เกษตรกรเช่าหรือเช่าซื้อ
	5 = กรณีอื่น ๆ
เหตุผลการออกใบแทน	1 = ชำรุด
	2 = สูญหาย
	3 = กรณีอื่น ๆ

3. เมื่อสดมภ์ที่ (10) เป็น 5 หรือ 6 ต้องมีรายการของข้อมูลใหม่ ดังนี้
   - 3.1 สดมภ์ที่ (12), (13), (14) ให้ใส่รายละเอียดของข้อมูลใหม่
   - 3.2 สดมภ์ที่ (15) เมื่อมีการแบ่งแปลงให้ใส่ 1 และสดมภ์ที่ (16) ให้ใส่ข้อมูล แปลง/กลุ่ม (ระวาง) เดิม และช่องหมายเหตุ ให้ใส่เนื้อที่ (ร-ง-ว) ที่แบ่งใหม่
   - 3.3 สดมภ์ที่ (15) ไม่มีการแบ่งแปลงให้ใส่ 2
4. สดมภ์ที่ (17) - (18) ให้กรอกข้อมูล ในกรณีที่ ส.ป.ก.ได้นำที่ดินที่ยก ส.ป.ก.4-01 ไปออกโฉนด

ตัวอย่างการกรอกข้อมูล

บัญชีแสดงรายการเปลี่ยนแปลงสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. 4-36

แปลง/กลุ่ม (ระวาง) (1)	พิมพ์เขียว พิมพ์ (2)	เลขที่บัตรประชาชน จั่ว - สกุล : ว.ด.ป. เกิด : ที่อยู่ ของเกษตรกร/ผู้โอน (3)	ของคู่สมรส (ไม่ต้องกรอกถ้าอยู่) (4)	เนื้อที่ ร - ง - ว (5)	ที่ตั้งที่ดิน (ชื่อโครงการ หมู่ที่ ตำบล อำเภอ) (6)	สารบัญเลขที่ (7)	ว.ด.ป. ออกหนังสือ (8)	ประชุม คปจ. (ครั้งที่ /. พ.ศ.) (9)	รหัสการเปลี่ยนแปลง สิทธิและเหตุผล: การเปลี่ยนแปลง (10)	เหตุผล (11)	ว.ด.ป. ที่จด ทะเบียน (12)	เลขที่บัตรประชาชน จั่ว สกุล : ว.ด.ป. เกิด : ที่อยู่ ของผู้รับเปลี่ยนแปลงสิทธิ (13)	ของคู่สมรส (ไม่ต้องกรอกถ้าอยู่) (14)	รหัสการแบ่งแปลง 1 = แบ่ง 2 = ไม่แบ่ง (15)	กรณีแบ่งให้กรอกแปลง/กลุ่ม (ระวาง) เดิม (16)	โฉนด เลขที่ ระวาง เจ้าพนักงานที่ดิน ลงชื่อรับรอง (17)	โฉนด ร-ง-ว (18)	หมายเหตุ
451/6	36-058306	1234567890123 นางทรง ศาจิว 01/05/2495 108 ม.14 ต.สาระอี อ.เมือง จ.ขอนแก่น	2345678901234 นายทองสุข ศาจิว 11/10/2493	56-0-16	05002 ม.08 ต.สาระอี อ.เมือง	1779	27/09/2538	2/2538	5		17/12/2539	3456789012345 นายทองดี ศาจิว 03/06/2497 38 ม.10 ต.สาระอี อ.เมือง จ.ขอนแก่น	โฉนด	1	451/6			50-0-00
352/6	39-073698	1112456789111 นายสำราญ ศาจิว 56/1 ม.14 ต.สาระอี อ.เมือง จ.ขอนแก่น	โฉนด	6-0-16	05002 ม.08 ต.สาระอี อ.เมือง	1883	02/04/2539	2/2538	5					1	451/6				

บัญชีแสดงรายการเปลี่ยนแปลงสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

จังหวัด.....

ส.ป.ก. 4-36(ก)

แปลง/กลุ่ม (ระวาง)	หมายเลขแบบพิมพ์	เลขที่บัตรประชาชน ชื่อ - สกุล : ว.ด.ป. เกิด : ที่อยู่		เนื้อที่ ร - ง - ว	ที่ตั้งที่ดิน (รหัสโครงการ หมู่ที่ ตำบล อำเภอ)	สารบัญเลขที่	ว.ด.ป. ออกหนังสือ	ประชุม คปจ. (ครั้งที่ / พ.ศ.)	รหัสการเปลี่ยนแปลงสิทธิและเหตุผล		ว.ด.ป. ที่จดทะเบียน	เลขที่บัตรประชาชน ชื่อ - สกุล : ว.ด.ป. เกิด : ที่อยู่		รหัสการแบ่งแปลง		โฉนด		หมายเหตุ
		ของเกษตรกร /ผู้โอน	ของคู่สมรส (ไม่ต้องกรอกที่อยู่)						การเปลี่ยนแปลง	เหตุผล		ของผู้รับเปลี่ยนแปลงสิทธิ	ของคู่สมรส (ไม่ต้องกรอกที่อยู่)	1 = แบ่ง 2 = ไม่แบ่ง	กรณีแบ่งให้กรอกแปลง/กลุ่ม (ระวาง) เดิม	เลขที่ระวางเลขที่ดินหน้าสำรวจ	ร-ง-ว	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	

..... ผู้รายงาน..... ผู้ตรวจ ..... ผู้ทาน

วันที่ ..... วันที่ ..... วันที่ .....

(คำอธิบายวิธีการกรอกข้อมูลอยู่ด้านหลัง)

ที่ กษ 1206/ว ๖๔

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพ ฯ 10200

16 มกราคม 2549

เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01 ค)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง 1. คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ 556/2535 สั่ง ณ วันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2535
2. คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ 642/2543 สั่ง ณ วันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2543

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๒๙ /2549
สั่ง ณ วันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2549

ตามคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ที่อ้างถึง 1 และ 2 ส.ป.ก.ได้กำหนดขั้นตอนการจัดทำหนังสือรับมอบที่ดิน (ส.ป.ก. 4-28 ก) และกำหนดแบบ และขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01 ส.ป.ก. 4-01 ข และ ส.ป.ก. 4-01 ช) นั้น

บัดนี้ ส.ป.ก. ได้มีคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๙ /2549 สั่ง ณ วันที่ 16 มกราคม 2549 กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01 ค) ตามรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. กำหนดให้ใช้แบบหนังสืออนุญาตฯ (ส.ป.ก. 4-01 ค) ซึ่งรวมแบบหนังสือรับมอบที่ดินและแบบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินไว้ในฉบับเดียวกันและมิได้ยกเลิกแบบ ส.ป.ก. 4-28 ก, ส.ป.ก. 4-01 ก, ส.ป.ก. 4-01 , ส.ป.ก. 4-01 ข และ ส.ป.ก. 4-01 ช โดยให้ดำเนินการได้ในจังหวัดที่มีความพร้อมด้านรูปแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ

2. กรณีเมื่อได้มีการออกหนังสืออนุญาตฯ (ส.ป.ก. 4-01 ค) แทนหนังสืออนุญาตฯ (ส.ป.ก. 4-01 ส.ป.ก. 4-01 ก, ส.ป.ก. 4-01 ข หรือ ส.ป.ก. 4-01 ช) เดิม ให้จังหวัดดำเนินการยกเลิกหนังสืออนุญาตฯ เดิม

3. ขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทน หนังสืออนุญาต (ส.ป.ก. 4-01 ค) ให้ถือปฏิบัติตามขั้นตอนที่แนบท้ายคำสั่ง ส.ป.ก. ดังกล่าว

/4...

4. ขั้นตอนการจัดทำหนังสือรับมอบที่ดิน (ส.ป.ก. 4-28 ก) ให้ปฏิบัติตามคำสั่ง ส.ป.ก.ที่อ้างถึง 1

5. ขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอน และออกใบแทน ส.ป.ก. 4-01 , ส.ป.ก. 4-01 ข และ ส.ป.ก. 4-01 ช ให้ปฏิบัติตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่อ้างถึง 2

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายฉันทลักษณ์ บุศยอังกูร)
รองเลขาธิการ รักษาราชการแทนเลขาธิการ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน
โทร. 0-2278-3672
โทรสาร 0-2271-0036

คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ ๒๙ / 2549

เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทน หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01 ค)

ด้วยนายกรัฐมนตรี (พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร) ได้มีแนวนโยบายเกี่ยวกับรูปแบบของเอกสารสิทธิในที่ดินที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐ สมควรให้มีความชัดเจนไม่เพียงเฉพาะรูปแปลงที่ดิน แต่สมควรให้ชัดเจนถึงตำแหน่งที่ดิน แปลงที่ดินข้างเคียง และสภาพการทำประโยชน์ในที่ดิน

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 3 ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 และข้อ 7 ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย การออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2540 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จึงกำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออก ใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งได้รวมรูปแบบของหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01 , ส.ป.ก. 4-01 ก ส.ป.ก. 4-01 ข และ ส.ป.ก. 4-01 ช) และหนังสือรับมอบที่ดิน (ส.ป.ก. 4-28 ก) เข้าไว้ด้วยกัน ดังต่อไปนี้

1. แบบของหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ได้กำหนดขึ้นใหม่ ให้ใช้แบบ ส.ป.ก. 4-01 ค

2. ขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01 ค) ให้ถือปฏิบัติตามขั้นตอนที่แนบท้ายคำสั่งนี้

3. ให้ใช้แบบพิมพ์ตามบัญชีรายละเอียดแนบท้ายคำสั่งนี้ในการดำเนินงานตามขั้นตอนต่างๆ

4. ขั้นตอนการจัดทำหนังสือรับมอบที่ดิน (ส.ป.ก. 4-28 ก) ให้ปฏิบัติตามคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ 556/2535 สั่ง ณ วันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2535

5. ขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอน และออกใบแทนแบบ ส.ป.ก. 4-01, ส.ป.ก. 4-01 ข และ ส.ป.ก. 4-01 ช ให้ปฏิบัติตามคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ 642/2543 สั่ง ณ วันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2543

/6...

6. เมื่อได้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนี้แล้ว ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดรายงานให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทราบทุกครั้ง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2549

(นายฉันทลักษณ์ บุศยอังกูร)
รองเลขาธิการ รักษาราชการแทนเลขาธิการ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ก)

ตำแหน่งที่ดิน
แปลงเลขที่_____
ระวาง-กลุ่ม ที่_____
ประเภทที่ดิน_____

สารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน
เลขที่_____
เล่ม_____หน้า_____
จังหวัด_____

หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ให้แก่_____เลขประจำตัวประชาชน_____
อยู่บ้านเลขที่_____หมู่ที่_____ตรอก ซอย_____ถนน_____
ตำบล_____อำเภอ_____จังหวัด_____
ในจำนวนเนื้อที่ประมาณ_____ไร่_____งาน_____ตารางวา

รูปแผนที่ประกอบแปลงที่ดิน

ผู้ถือหนังสือฉบับนี้ เป็นผู้มีสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎ ข้อบังคับ และเงื่อนไข ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

ออกให้ ณ วันที่_____เดือน_____พ.ศ. _____

_____

(_____)

ปฏิรูปที่ดินจังหวัด

_____ผู้เขียน / พิมพ์
_____ผู้ตรวจ

_____ผู้เขียน / ผู้จ้าของแผนที่
_____ผู้ตรวจแผนที่

บันทึกการรับมอบที่ดิน

ข้าพเจ้า_____ได้รับทราบแนวเขตแปลงที่ดิน และรับมอบที่ดิน แปลงที่_____ระวาง-กลุ่มที่_____แล้ว

เมื่อวันที่_____ ณ _____ ยินยอมปฏิบัติตามหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. ที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะทำการแบ่งแยก หรือโอนสิทธิในที่ดินนั้นไปยังผู้ใดมิได้ เว้นแต่เป็นการตกทอดทางมรดกแก่ทายาทโดยธรรม หรือโอนไปยังสถาบันเกษตรกร หรือ ส.ป.ก. เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง
2. ต้องทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองเต็มเวลาและสามารถยังชีพได้จากที่ดินนั้นทั้งหมด หรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่นไม่ว่าจะโดยการขาย ให้เช่า หรือเข้าทำประโยชน์หรือโดยพฤติกรรมใดๆ ที่แสดงให้เห็นในลักษณะนั้น
3. ยินยอมทำสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาจัดให้ได้มาซึ่งสิทธิและต้องปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าว
4. ไม่เปลี่ยนแปลงสภาพที่ดิน จนเป็นเหตุให้ที่ดินเสื่อมสภาพความเหมาะสมต่อการประกอบเกษตรกรรมดังกล่าว
5. ไม่สุมเผาเพื่อการเกษตรกรรมในท้องที่ที่ได้รับมอบ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดหรือผู้ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมอบหมาย
6. ไม่ปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างใดๆ เว้นแต่การปลูกสร้างตามสมควรสำหรับที่อยู่อาศัย ยุ้งฉาง หรือสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ที่ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรของเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกรนั้น
7. ดูแล รักษา ฟื้นฟูหลักฐานของ ส.ป.ก. และหลักเขตที่ดินในที่ดินที่ได้รับมอบมิให้เกิดชำรุดเสียหาย หรือเคลื่อนย้ายไปจากตำแหน่งเดิม
8. ไม่กระทำการใดๆ ในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งก่อสร้างในโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมการทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่น และสภาพแวดล้อม
9. ปฏิบัติตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด
10. ปฏิบัติตามสัญญาอื่นที่ทำกับ ส.ป.ก. และปฏิบัติตามคำแนะนาที่มีให้แก่บุคลากรสถาบันการศึกษาหรือบุคคลที่ดำเนินงานร่วมกับ ส.ป.ก.

ลงชื่อ_____ผู้รับมอบที่ดิน ลงชื่อ_____เจ้าหน้าที่

(_____) (_____)

สารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ประเภทการเปลี่ยนแปลง	การเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน	จำนวนเนื้อที่ประมาณ ไร่	งาน	วา²	ผู้อนุญาต วัน/เดือน/ปี	หมายเหตุ
"ออกหนังสือรับรองรูปแผนที่แปลงที่ดินประกอบภาพถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน 1:4000"						

ขั้นตอนการดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01 ค)

1. คำจำกัดความในที่นี้

หนังสือฯ หมายความว่า หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01 ค)

หนังสืออนุญาตฯ หมายความว่า หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01, ส.ป.ก. 4-01 ก , ส.ป.ก. 4-01 ข และ ส.ป.ก. 4-01 ช)

2. **การยกเลิกหนังสืออนุญาตฯ และหนังสือรับมอบที่ดิน** ให้ดำเนินการในกรณีที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงแบบพิมพ์ การออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยให้ออกหนังสือฯ แทนหนังสืออนุญาตฯ เดิมดังนี้

2.1 ให้เรียกหนังสืออนุญาตฯ และหนังสือรับมอบที่ดิน (ส.ป.ก. 4-28 ก) ฉบับผู้ถือคืนจากเกษตรกร และเขียนคำว่า "ยกเลิก" ด้วยหมึก สีแดงเหนือเครื่องหมายครุฑ ทั้งในฉบับผู้ถือ และฉบับ ส.ป.ก.

2.2 ให้ ส.ป.ก. จังหวัดออกประกาศยกเลิกหนังสืออนุญาตฯ และหนังสือรับมอบที่ดิน เพื่อแจ้งให้ทราบถึงการยกเลิกหนังสืออนุญาตฯ และหนังสือรับมอบที่ดิน ฉบับนั้นแล้ว โดยปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน แห่งละ 1 ฉบับ มีกำหนด 30 วัน และจัดส่งประกาศให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบในทันที เช่น ธ.ก.ส. สถาบันการเงิน หรือสหกรณ์การเกษตรฯ เป็นต้น

2.3 แจ้งการยกเลิกหนังสืออนุญาตฯ และหนังสือรับมอบที่ดิน ไปยัง ส.ป.ก. เพื่อบันทึกข้อมูลและเก็บหลักฐานการยกเลิกเข้าแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-06 ก)

2.4 ดำเนินการออกหนังสือฯ ให้เกษตรกรตามลำดับขั้นตอนในข้อ 3. โดยคัดลอกข้อความและเลขสารบัญทะเบียนที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามหนังสืออนุญาตฯ ฉบับเดิม และบันทึกในสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งใน "ฉบับผู้ถือ" และ "ฉบับ ส.ป.ก." ว่า "ออกหนังสือรับรองรูปแผนที่แปลงที่ดินประกอบภาพถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน 1:4,000"

3. การออกหนังสือฯ ให้ ส.ป.ก. จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

3.1 เบิกแบบพิมพ์หนังสือฯ กระดาษสำเนาคู่ฉบับและพัสดุประกอบการจัดทำหนังสือฯ ที่ ส.ป.ก.

3.2 ลงหมายเลขกำกับแบบพิมพ์ทุกฉบับที่ได้รับ ในสมุดควบคุมการเบิกจ่ายแบบพิมพ์และการออกหนังสือฯ (ส.ป.ก. 4-03 ก) ตามวิธีการดังนี้

ก. เรียงลำดับหมายเลขกำกับแบบพิมพ์จากน้อยไปหามาก เมื่อหมดงวดแบบพิมพ์ที่ได้รับให้ขีดเส้นคั่นด้วยหมึกสีแดง

/ข...

ข. ช่องลำดับที่ หมายถึง จำนวนครั้งต่อแบบพิมพ์ที่ได้รับแต่ละงวด โดยเริ่มจากเลข 1 เรื่อยไปตามลำดับ

ค. ช่องงวดที่ หมายถึง จำนวนครั้งต่อปี พ.ศ. ที่ได้รับแบบพิมพ์ โดยเริ่มด้วย 1/ปี พ.ศ. ที่ได้รับเป็นหลักเรื่อยไปตามลำดับ จนสิ้นปี พ.ศ. นั้นๆ เมื่อขึ้นปีใหม่ ให้เริ่มเลข 1 ใหม่

ง. ช่องรายการอื่นๆ นั้น เมื่อได้ดำเนินการอย่างใดในรายการนั้นๆ แล้วให้กรอกรายละเอียดให้ครบถ้วนทุกครั้ง

3.3 เมื่อมีกรณีตามหลักเกณฑ์ที่จะออกหนังสือฯ ได้ ให้ดำเนินการเขียนหรือพิมพ์รายละเอียดในแบบพิมพ์หนังสือฯ ตามวิธีการ ดังนี้

ก. การเขียนหรือพิมพ์ตัวเลข ให้เขียนหรือพิมพ์ตัวเลขแบบเดียวกัน โดยเป็นเลขไทยหรือเลขอารบิคทั้งฉบับ

ข. ให้ใช้ขนาดความสูงของตัวอักษร (พยัญชนะหรือตัวเลข) ระหว่าง 2-3 มิลลิเมตร เว้นแต่กรณีที่กำหนดเป็นอย่างอื่น

ค. การเขียนหรือพิมพ์จำนวนเนื้อที่ ให้เขียนหรือพิมพ์ด้วยเลขไทยหรือเลขอารบิค โดยเขียนหรือพิมพ์ตัวเลขจำนวนไร่ชิดกับคำว่า ไร่ จำนวนงานชิดกับคำว่างาน และจำนวนตารางวาชิดกับคำว่าตารางวา แล้วขีดเส้นบรรจุไว้หน้าจำนวนตัวเลขไร่ งาน ตารางวา จนไม่มีช่องว่างให้กรอกตัวเลขใดๆ ได้อีก กรณีจำนวนเนื้อที่ ไร่ งาน ตารางวา เป็นศูนย์ไม่ต้องเขียนหรือพิมพ์เลขศูนย์ ให้ขีดเส้นบรรจุเต็มช่องว่างแทน

ง. รูปแผนที่ประกอบแปลงที่ดิน ประกอบด้วย

1.) แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ (สี) ขนาดมาตราส่วน 1:25,000 ถึง 50,000 หรือแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ (สี) ขนาดมาตราส่วน 1:4,000 ซึ่งแสดงที่ตั้งที่ดินแปลงที่ได้รับอนุญาตฯ

2.) แผนที่แปลงที่ดินขนาดมาตราส่วน 1:4,000

ในกรณีที่ไม่สามารถจำลองรูปแผนที่ตามมาตราส่วนที่กำหนดได้ให้ย่อหรือขยายรูปแผนที่ให้เป็นมาตราส่วนขนาด 1 เท่าตัว

จ. การเขียนตำแหน่งที่ดิน

ช่องประเภทที่ดิน เขียน "เกษตรกรรม" หรือ "ที่อยู่อาศัย" แล้วแต่กรณี

เมื่อเขียนตำแหน่งที่ดิน จำนวนเนื้อที่ และจำลองรูปแผนที่ประกอบแปลงที่ดินเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ลงลายมือผู้เขียนจำลองแผนที่

ฉ. การเขียนสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยไม่แยกเป็นแต่ละอำเภอตามวิธีการ ดังนี้

1) การให้เลขหนังสือฯ ให้นับต่อเนื่องกับเลขที่ฉบับสุดท้ายของหนังสืออนุญาตฯ ในจังหวัดนั้น

/2)...

2) การให้เลขเล่มหนังสือฯ ให้นับต่อเนื่องกับเลขเล่มฉบับสุดท้ายของหนังสืออนุญาตฯ ในจังหวัดนั้นไปจนหมดเล่ม (100 หน้า) แล้วจึงขึ้นเล่มต่อไป

3) การให้เลขหน้าหนังสือ ให้นับต่อเนื่องกับเลขหน้าฉบับสุดท้ายของหนังสืออนุญาตฯ ในจังหวัดนั้น เมื่อหมดเล่ม (100 หน้า) แล้วจึงขึ้นหน้า ของเล่มต่อไป

ช. เขียนชื่อ – นามสกุล ที่อยู่ของผู้ได้รับอนุญาต

อนึ่ง ช่องว่างใดที่ไม่ได้เขียนข้อความหรือตัวเลข ให้ใช้เครื่องหมาย ———— ยาวประมาณ 10-15 มม. บรรจุไว้กลางช่อง แล้วลงลายมือชื่อผู้เขียน / ผู้พิมพ์

ซ. ช่อง "ผู้ตรวจ" ให้นิติกร หรือเจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดิน ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการคัดเลือกเกษตรกรและจัดเกษตรกรลงแปลงที่ดิน เป็นผู้ตรวจความถูกต้องของสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ชื่อ ที่อยู่และอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินประเภทใด แปลงเลขที่เท่าใดและหลักฐานอื่นๆ แล้วจึงลงลายมือชื่อผู้ตรวจ

ฌ. ช่อง "ผู้ตรวจแผนที่" ให้หัวหน้าฝ่ายสำรวจรังวัดและทำแผนที่ เป็นผู้ตรวจความถูกต้องของแผนที่ว่าได้เขียนรูปแผนที่ ตำแหน่งที่ดิน จำนวนเนื้อที่ มาตราส่วน เครื่องหมายทิศทางถูกต้องแล้ว จึงลงลายมือชื่อเป็นผู้ตรวจแผนที่

ญ. เมื่อตรวจทานถูกต้องแล้ว ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี ที่ออกเป็นตัวหนังสือ วงเล็บด้วยชื่อเต็มใต้ลายมือชื่อ และประทับตราเครื่องหมายราชการ ส.ป.ก. ด้วยหมึกสีแดงบนลายมือชื่อดังกล่าวเป็นสำคัญ

3.4. ในกรณีที่มีการเขียนพิมพ์แบบพิมพ์เสีย ให้เขียนข้อความว่า "แบบพิมพ์เสีย" ไว้ด้านมุมขวาบนของแบบพิมพ์ด้วยหมึกสีแดง แล้วดำเนินการ ดังนี้

1) ให้ ส.ป.ก.จังหวัด บันทึกเป็นแบบพิมพ์เสียด้วยหมึกแดงลงในช่องหมายเหตุในสมุดควบคุมการเบิกจ่ายแบบพิมพ์และการออกหนังสือรับมอบที่ดินและอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-03 ก) และแยกเก็บไว้เป็นหลักฐาน

2) ดำเนินการทำลายแบบพิมพ์เสียโดยวิธีการเผาไฟตามคำสั่ง ส.ป.ก. และก่อนทำลายให้ตัดส่งหมายเลขประจำแบบพิมพ์เสียและสำเนาเรื่อง การทำลายแบบพิมพ์เสียรายงาน ส.ป.ก.

3.5 เมื่อกรอกข้อความและจำลองรูปแผนที่ประกอบแปลงที่ดินครบถ้วนแล้วทั้งต้นฉบับและสำเนาคู่ฉบับให้ ส.ป.ก.จังหวัด ประทับตราเครื่องหมายราชการ ส.ป.ก. ด้วยหมึกสีแดงประจำต่อคู่ฉบับ โดยให้ต้นฉบับอยู่ด้านขวา ฉบับสำเนาอยู่ด้านซ้าย และให้ตราเครื่องหมายดังกล่าวอยู่ในระดับเดียวกันระหว่างสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และตำแหน่งที่ดินของต้นฉบับ นอกจากนี้ต้นฉบับให้ประทับคำว่า "ฉบับผู้ถือ" และสำเนาประทับคำว่า "ฉบับ ส.ป.ก." ด้วยหมึกสีน้ำเงินไว้มุมด้านขวามือเหนือคำว่า "(ส.ป.ก.4-01 ค)"

/4...

4. การจัดทำบันทึกการรับมอบที่ดิน

เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามกระบวนการจัดที่ดินให้ผู้ได้รับคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัดกรอกข้อความในบันทึกการรับมอบที่ดินให้ครบถ้วนให้ผู้ได้รับคัดเลือกฯ และเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี และสถานที่ ในบันทึกการรับมอบที่ดินด้านหลังแบบพิมพ์หนังสือฯ ทั้ง "ฉบับผู้ถือ" และ "ฉบับ ส.ป.ก."

"เจ้าหน้าที่" ให้เป็นเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

5. การจัดทำสารบบที่ดิน

5.1 แจ้งเรื่องการออกหนังสือให้ ส.ป.ก. เพื่อบันทึกข้อมูล

5.2 มอบหนังสือฉบับผู้ถือให้แก่ผู้ได้รับอนุญาต

5.3 รวบรวมหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับที่ดิน ได้แก่ คำขอรับการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน บันทึกการสอบสวนสิทธิ และมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่เกี่ยวข้องเข้าแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.4-06 ก) โดยจดแจ้งเอกสารเกี่ยวกับการจัดทำและการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหนังสือฯ ลงหน้าแฟ้มด้วย

5.4 นำแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.4-06 ก) เรียงตามตำแหน่งที่ดินมาจัดเข้าแฟ้มสารบบที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.4-07 ก) ในจำนวนที่เหมาะสมกับขนาดแฟ้มแต่ต้องไม่เกินแฟ้มละ 100 แปลง จัดเก็บหนังสือฉบับ ส.ป.ก. เข้าแฟ้มเก็บหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.4-08) แฟ้มละ 100 ฉบับ

6. การแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือฯ

6.1 กรณีการเขียนหรือพิมพ์ผิดพลาด ให้ขีดข้อความที่เขียนหรือพิมพ์ผิดพลาดด้วยหมึกสีแดง แล้วเขียนข้อความที่ถูกต้องไว้ด้านบน แล้วให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงนามกำกับทั้งฉบับผู้ถือและฉบับ ส.ป.ก.

6.2 กรณีอื่นซึ่งมิใช่เป็นการเปลี่ยนตัวผู้ได้รับอนุญาตหรือเปลี่ยนตำแหน่งที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการ ดังนี้

ก. การแก้ไขจำนวนเนื้อที่ ให้ใช้หมึกสีแดงขีดเส้นคู่ขนานลงบนเลขเนื้อที่เดิมแล้วเขียนจำนวนเนื้อที่ ที่แก้ไขไว้ด้านบน และปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงนามกำกับทั้งฉบับผู้ถือ และฉบับ ส.ป.ก.

ข. กรณีต้องมีการรังวัดแบ่งแยกแปลงที่ดินหากมีการแก้ไขแนวเขตที่ดิน หรือกรณีอื่นที่ทำให้แนวเขตที่ดินเปลี่ยนแปลงหรือไม่สามารถหมายแสดงเขตในแผนที่ฉบับเดิมได้ ให้ใช้แบบพิมพ์ใบต่อรูปแผนที่ตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด จำนวน 2 ฉบับ จำลองรูปแผนที่ที่แก้ไขแล้วลงในแบบพิมพ์ใบต่อรูปแผนที่ พร้อมทั้งให้ผู้เขียน / ผู้ตรวจแผนที่ หัวหน้าฝ่ายสำรวจรังวัดและทำแผนที่และปฏิรูปที่ดินลงนามกำกับ นำใบต่อรูปแผนที่นั้น แนบติดไว้ด้านหลังแบบพิมพ์หนังสือฯ

/ค...

ค. กรณีมีการรังวัดแบ่งแยกแปลงที่ดิน โดยมิได้มีการแก้ไขแนวเขตที่ดินให้ใช้แบบพิมพ์ใบต่อรูปแผนที่ตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด จำนวน 2 ฉบับ จำลองรูปแผนที่แปลงที่ดินเดิมแล้วใช้หมึกสีดำขีดเส้นแบ่งเขตแปลงที่ดิน และใช้หมึกสีแดงหมายด้านในรอบแปลงคงเหลือ และใช้หมึกสีเขียวหมายด้านในรอบแปลงที่แบ่งแยกเป็นรายแปลงและให้เลขที่แปลงที่แบ่งแยกใหม่ ส่วนแปลงคงเหลือให้ใช้แปลงเลขที่ดินเดิม

6.3 เมื่อได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือฯ แล้ว ให้รายงานไปยัง ส.ป.ก. โดยใช้แบบบัญชีแสดงรายการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงรายการต่าง ๆ (ส.ป.ก.4-36 ก)

6.4 เก็บหลักฐานการแก้ไขเพิ่มเติม เข้าแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-06 ก)

นอกจากนี้ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงชื่อ นามสกุล หรือที่อยู่ของผู้ได้รับอนุญาตในภายหลัง ทั้งนี้ต้องมิใช่การเปลี่ยนตัวผู้ได้รับอนุญาต การแก้ไขหนังสือฯ ในกรณีนี้ให้ถือปฏิบัติตาม ข้อ 5.1 โดยอนุโลม พร้อมกับแนบหลักฐานของทางราชการ ซึ่งแสดงการเปลี่ยนแปลงนั้นไว้ด้วย

7. การเพิกถอนหนังสือฯ ให้ดำเนินการ ดังนี้

7.1 ให้เรียกหนังสือฯ ฉบับผู้ถือคืนจากเกษตรกร เพื่อแนบกับฉบับ ส.ป.ก. พร้อมทั้งรวบรวมหลักฐานอื่น เช่น คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เป็นต้น เสนอปฏิรูปที่ดินจังหวัดให้เพิกถอนหนังสือฯ

7.2 เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดสั่งให้เพิกถอน ตาม 6.1 ให้เขียนคำว่า "เพิกถอน" ด้วยหมึกสีแดงเหนือเครื่องหมายครุฑ ทั้งในฉบับผู้ถือและฉบับ ส.ป.ก.

7.3 แจ้งการเพิกถอนหนังสือฯ ไปยัง ส.ป.ก. เพื่อบันทึกข้อมูล

7.4 เก็บหลักฐานการเพิกถอนหนังสือฯ เข้าแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.4-06 ก)

7.5 หากเรียกหนังสือฯ ฉบับผู้ถือคืนจากเกษตรกรไม่ได้ ส.ป.ก.จังหวัด ออกประกาศแจ้งให้ทราบถึงการเพิกถอนหนังสือฯ ฉบับนั้นแล้ว โดยปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน แห่งละ 1 ฉบับ มีกำหนด 30 วัน

7.6 กรณีออกหนังสือฯ ให้เกษตรกรรายใหม่แทนเกษตรกรเดิมที่ถูกเพิกถอน ให้ใช้เลขสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามหนังสือฯ ฉบับเดิม

8. การออกใบแทนหนังสือฯ

ให้ออกใบแทนได้ในกรณีหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ ชำรุดในสาระสำคัญอย่างใดอย่างหนึ่งหรือสูญหาย ดังนี้

8.1 กรณีหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ ชำรุดในสาระสำคัญอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ชื่อ-นามสกุล ผู้ได้รับอนุญาต ชื่อผู้มีอำนาจออกหนังสือฯ เลขสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินและรูปแผนที่ เป็นต้น ให้ดำเนินการ ดังนี้

/ก...

ก. ให้ผู้ได้รับอนุญาตฯ ยื่นคำขอออกใบแทน โดยแนบหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ ฉบับผู้ถือที่ชำรุดไว้ด้วย

ข. ตรวจสอบหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ ว่าชำรุดในสาระสำคัญหรือไม่ ถ้าไม่ก็ให้ยกคำขอนั้นแต่ถ้าชำรุดในสาระสำคัญ ให้ดำเนินการออกใบแทนต่อไป ดังนี้

- ให้ใช้แบบพิมพ์ ส.ป.ก. 4-01ค ประทับข้อความว่า "ใบแทน" ด้วยหมึกสีแดงเหนือเครื่องหมายครุฑ

- ให้คัดข้อความในหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ เดิม แล้วแต่กรณีลงไว้ในใบแทนหนังสือฯ ให้ครบถ้วน

- ให้จำลองรูปแผนที่ในหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ เดิม ลงไว้บนใบแทนหนังสือฯ

- ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดคนปัจจุบันลงชื่อและวันที่ออกใบแทน แล้วประทับตราเครื่องหมายราชการ ส.ป.ก.

- กรณีไม่มีรายการจดทะเบียนให้บันทึกว่า "หนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ เดิมออกให้เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... ในสารบัญทะเบียนที่ดินหรือใบต่อสารบัญทะเบียนที่ดินและให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี และประทับตราเครื่องหมายราชการ ส.ป.ก. ใต้ข้อความดังกล่าวตรงกึ่งกลางกระดาษ

- กรณีมีรายการจดทะเบียนให้คัดลอกรายการจดทะเบียนสารบัญทะเบียนที่ดินเดิมด้วยหมึกสีแดงลงไว้ในสารบัญทะเบียนที่ดินในใบแทนหนังสือฯ หนังสืออนุญาตฯ นั้นให้ครบถ้วนทุกรายการ และให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี พร้อมทั้งประทับตราเครื่องหมายราชการ ส.ป.ก. ประจำตำแหน่งใต้รายการสุดท้ายกึ่งกลางกระดาษ

ค. เมื่อได้ออกใบแทนหนังสือฯ แล้ว ให้จัดทำสำเนาคู่ฉบับประทับตราเช่นเดียวกับข้อ 3.5 พร้อมทั้งกรอกรายละเอียดข้อความในบันทึก การรับมอบที่ดิน ให้ผู้ได้รับอนุญาตฯ และเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ลงลายมือชื่อในบันทึกการรับมอบที่ดิน วัน เดือน ปี ให้ลงตามวัน เดือน ปี เดิม

สำหรับหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ ที่ชำรุด ทั้งฉบับผู้ถือและฉบับ ส.ป.ก. ให้บันทึกข้อความไว้ใต้เครื่องหมายครุฑหรือช่องว่างที่เห็นได้ชัดเจนว่า "ได้ออกใบแทนให้แล้ว เป็นแบบพิมพ์เลขที่.....เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....."

ง. แจ้งการชำรุดของหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ และการออกใบแทนไปยัง ส.ป.ก. เพื่อบันทึกข้อมูล

จ. บันทึกในสมุดควบคุมการเบิกจ่ายแบบพิมพ์และการออกหนังสือฯ (ส.ป.ก. 4-03 ก) ช่องรายการหนังสืออนุญาตฯ เดิมหรือหนังสือฯ แล้วแต่กรณี ด้วยหมึกสีแดงแทรกไว้ในบรรทัดเดียวกันเป็นแนวนอนด้วยข้อความเดียวกันกับ ข้อ ค. ส่วนช่องรายการหนังสือฯ ฉบับใบแทนให้บันทึกไว้ในช่องหมายเหตุด้วยหมึกสีแดงว่า "ใบแทน"

/ฉ...

ฉ. เก็บหลักฐานการออกใบแทนหนังสืออนุญาตฯ และหนังสือฯ ที่ชำรุดเข้าแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-06 ก)

8.2 กรณีหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ สูญหาย ให้หมายความรวมถึงหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ เป็นอันตรายด้วย เช่น ถูกไฟไหม้จนเป็นธุลีไปหมด หรือถูกสัตว์หรือแมลงกัดกินจนไม่เหลือ ให้ดำเนินการดังนี้

ก. ให้ผู้ได้รับอนุญาตยื่นคำขอออกใบแทน โดยแนบหลักฐานแสดงการสูญหาย เช่น ใบแจ้งความ

ข. สอบสวนผู้ขอใบแทน เมื่อฟังได้ว่าสูญหายจริง ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ออกประกาศแจ้งการสูญหายของหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ ฉบับนั้น ให้ทราบโดยทั่วกัน และกำหนดเวลาให้คัดค้านโดยปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน แห่งละ 1 ฉบับ มีกำหนดเวลาอย่างน้อย 30 วัน

ค. ถ้ามีผู้คัดค้านภายในกำหนดเวลาตามประกาศ ให้ผู้คัดค้านแสดงหลักฐานและเหตุผลในการคัดค้าน หากสามารถแสดงถึงหลักฐานการมีอยู่ของหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ ได้ ให้ยกคำขอออกใบแทนนั้นเสีย แต่ถ้าผู้คัดค้านไม่มีหลักฐานและเหตุผลในการคัดค้าน ก็ให้ดำเนินการออกใบแทนโดยวิธีที่กำหนดไว้ในข้อ 7.1 ทั้งนี้ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาคำคัดค้านให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันได้รับคำคัดค้าน

ทั้งนี้ ให้นำวิธีการเดียวกันนี้มาใช้ในกรณีแบบพิมพ์ ส.ป.ก. 4-01 ค สูญหายหรือถูกทำลายก่อนออกให้แก่ผู้ได้รับอนุญาตโดยอนุโลม

9. การเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนในสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

9.1 ให้บันทึกการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งฉบับผู้ถือและฉบับ ส.ป.ก. ให้ดำเนินการ ดังนี้

ช่อง	"ประเภทการเปลี่ยนแปลง" ให้ระบุประเภทของการเปลี่ยนแปลงสิทธินั้น เช่น	
	กรณีโอนสิทธิ	- เขียน "โอนสิทธิ"
	กรณีตกทอดทางมรดก	- เขียน "ตกทอดทางมรดก"
	กรณีแบ่งหักสาธารณประโยชน์	- เขียน "แบ่งหักเพื่อกิจการ....." (ตามประเภทของกิจการนั้น)
	สละสิทธิ	- เขียน "สละสิทธิ"
	กรณีโอนสิทธิที่ดินคืน ส.ป.ก.	- เขียน "โอนสิทธิคืน ส.ป.ก."
ช่อง	"การเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน	- เขียน ชื่อ นามสกุล ของผู้ได้รับสิทธิ หรือทายาทโดยธรรมที่ได้รับสิทธิ
ช่อง	"จำนวนเนื้อที่"	- เขียน "จำนวนเนื้อที่ ตามที่ได้รับสิทธิ"

/ช่อง....

ช่อง	"ผู้อนุญาต"	- ลงลายมือชื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัด และ ลงวัน เดือน ปี ที่ลงนาม พร้อมทั้ง ประทับตราเครื่องหมายราชการ ส.ป.ก.
ช่อง	"หมายเหตุ"	- ระบุว่า "ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดในการประชุมครั้งใด เมื่อใด หรือตามคำร้องที่...../..... กรณีเป็นอำนาจของปฏิรูปที่ดินจังหวัด"

หากมีการแบ่งแปลงให้ดำเนินการดังนี้

ก. ในช่องหมายเหตุให้ระบุด้วยว่าที่ดินส่วนที่แบ่งแปลงแยกออกไปได้ออกหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ เลขที่.....และแปลงคงเหลือระบุว่า "แปลงคงเหลือ"

ข. การออกหนังสือฯ ฉบับใหม่ในที่ดินส่วนที่แบ่งแยกออกมาตามวิธีการข้อ 2 และให้บันทึกในสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินว่า ที่ดินตามหนังสือฯ ฉบับนี้ได้แบ่งแยกมาจากที่ดินตามหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ เลขที่.....

ค. การแก้ไขเนื้อที่ และรูปแผนที่ ในหนังสือฯ ฉบับผู้ถือและฉบับ ส.ป.ก. ให้ดำเนินการตามแนวทางเดียวกับข้อ 6.2

9.2 แจ้งการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนและการออกหนังสือฯ ไปยัง ส.ป.ก. เพื่อบันทึกข้อมูลโดยใช้แบบบัญชีแสดงรายการเปลี่ยนแปลงสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-36 ก)

9.3 เก็บหลักฐานการโอนสิทธิเข้าแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-06 ก) ส่วนหนังสือฯ ฉบับใหม่ ให้ตั้งแฟ้มใหม่ ตามข้อ 2

10. การใช้ใบต่อสารบัญทะเบียนที่ดินฯ

ให้ใช้ใบต่อสารบัญที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด ในกรณีดังต่อไปนี้

10.1 กรณีที่หนังสืออนุญาตฯ ส.ป.ก. 4-01 ไม่มีสารบัญทะเบียนที่ดิน และต่อมามีการโอนสิทธิในที่ดินหรือตกทอดทางมรดก หรือโอนสิทธิในที่ดินคืน ส.ป.ก. แล้วแต่กรณี ซึ่งจะต้องบันทึกการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนในสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามวิธีที่กำหนดในข้อ 7

10.2 กรณีที่หนังสือฯ ได้มีการบันทึกรายการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนในสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจนครบถ้วนทุกบรรทัดแล้ว ต่อมามีการโอนสิทธิในที่ดิน หรือตกทอดทางมรดก หรือโอนสิทธิในที่ดินคืน ส.ป.ก. แล้วแต่กรณี ซึ่งจะต้องบันทึกรายการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนอีก

การกำหนดภารกิจและความรับผิดชอบในการการปรับปรุงหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ภารกิจ	การดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบองค์กร
การกำหนดพื้นที่ดำเนินการ	ให้กำหนดพื้นที่เป็นตำบลโดยครอบคลุมพื้นที่ตำบลเป้าหมายที่ประกาศเขตแล้ว 1,200 ตำบล และเป็นตำบลที่ ส.ป.ก. มีพันธกิจตามแผนงาน โดยได้กำหนดเป็นพื้นที่พัฒนา เช่น เขตนิคมเศรษฐกิจพอเพียง	สพส. โดยความเห็นชอบของ ลธก.
การเตรียมการก่อนพัฒนาเอกสารสิทธิ	1. ให้ใช้ Base Map ซึ่งผลิตโดยกรมพัฒนาที่ดิน 2. การสำรวจแนวเขตและตรวจสอบสิทธิการใช้ประโยชน์ (Ground Survey) 3. การตรวจสอบและจัดทำหลักฐานแผนที่รายแปลง (Ground Check)	สพส. ส.ป.ก.จังหวัด ส.ป.ก.จังหวัด
การรังวัดและตรวจสอบสิทธิการใช้ประโยชน์ในที่ดิน	- ให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตฯ ทำบันทึกรับรองแนวเขตแปลงที่ดินที่ได้รับอนุญาตและสิทธิการใช้ประโยชน์ในที่ดินเป็นรายแปลง ภายหลังการสำรวจรังวัดและตรวจสอบสิทธิการใช้ประโยชน์เป็นรายแปลง	ช่างสำรวจรังวัดและ นิติกร ของ ส.ป.ก.จังหวัด
การนำผลการรังวัดและตรวจสอบสิทธิการใช้ประโยชน์เสนอปฏิรูปที่ดินจังหวัด	-รวบรวมผลการสำรวจรังวัดและการตรวจสอบสิทธิการใช้ประโยชน์รายแปลงเสนอ ปทจ. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและจัดส่งให้ สพส.	เจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดินของส.ป.ก.จังหวัด
การออกเอกสาร ส.ป.ก. 4-01ค	1. ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับที่มาของที่ดินและผู้ได้รับอนุญาตฯ และให้ความเห็นชอบเพื่อการออกเอกสาร ส.ป.ก. 4-01ค 2. ออกเอกสาร ส.ป.ก. 4-01ค ตามความเห็นชอบของ สพส. 3. รวบรวมผลการออกเอกสาร ส.ป.ก. 4-01ค เสนอ คปจ. เพื่อทราบ	สพส. ศูนย์พัฒนาเอกสารสิทธิ ส.ป.ก.จังหวัด
การส่งมอบ ส.ป.ก.4-01 ค	- นัดหมายเกษตรกรมาเพื่อรับมอบและลงนามรับมอบ ส.ป.ก.4-01 ค เรียก ส.ป.ก.4-01 และส.ป.ก. 4-28 ฉบับผู้ถือคืนให้แก่ ส.ป.ก.	ส.ป.ก.จังหวัด

ที่ กษ 1217/ว.1475

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพ ฯ 10200

31 ตุลาคม 2549

เรื่อง ขั้นตอนการปรับปรุงหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ 29/2549 สั่ง ณ วันที่ 16 มกราคม พ.ศ.2549

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ 958 / 2549
สั่ง ณ วันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2549

ตามที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเกษตรกรรม และได้มอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินแก่เกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินมาเป็นลำดับ และเมื่อได้รับมอบภารกิจที่เกี่ยวกับการปรับปรุงมาตรฐานของหนังสืออนุญาตฯ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันกับหน่วยงานอื่นของรัฐ จึงได้มีการกำหนดแบบของหนังสืออนุญาตฯ ดังกล่าวให้นำไปใช้แล้วตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่อ้างถึง นั้น

เพื่อประโยชน์ในการกำหนดแนวเขตพัฒนาพื้นที่และการเชื่อมโยงข้อมูลในการตรวจสอบสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

ส.ป.ก. จึงได้มีคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ 958 /2549 สั่ง ณ วันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2549 กำหนดขั้นตอนการปรับปรุงหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินให้ถือปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. กรณีการปรับปรุงหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ถือปฏิบัติตามขั้นตอนการปรับปรุงหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินที่แนบท้ายคำสั่งนี้

2. การออกหนังสืออนุญาตฯ (ส.ป.ก. 4-01ค) ในกรณีนอกจากข้อ 1 ให้ถือปฏิบัติตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่อ้างถึง

3. เมื่อได้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนี้แล้ว ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดรายงานให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทราบทุกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสันทัดลักษณ์ บุศยอังกูร)
รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักพัฒนาระบบเอกสารสิทธิ
โทร. 0-2278-3672
โทรสาร 0-2279-8504

คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ ๑๕๘ /2549

เรื่อง ขั้นตอนการปรับปรุงหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ด้วยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) มีภารกิจเกี่ยวกับการปรับปรุงหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินซึ่งได้มอบให้แก่เกษตรกรไว้ โดยการปรับปรุงมาตราส่วนของรูปแผนที่แปลงที่ดินให้เป็นมาตรฐานเดียวกันกับหน่วยงานอื่นของรัฐ การปรับปรุงดังกล่าวจะอำนวยประโยชน์ต่อการกำหนดแนวเขตพัฒนาพื้นที่ และการเชื่อมโยงข้อมูลในการตรวจสอบสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน อันเป็นส่วนหนึ่งของการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 3 ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย การให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 ข้อ 7 ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย การออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2540 และมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในการประชุม ครั้งที่ 2 /2549 เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2549 ส.ป.ก. จึงกำหนดแนวทางดำเนินงานไว้ ดังต่อไปนี้

1. กรณีการปรับปรุงหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ถือปฏิบัติตามขั้นตอนการปรับปรุงหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่แนบท้ายคำสั่งนี้

2. การออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน(ส.ป.ก. 4-01ค) นอกจากกรณีตามข้อ 1 ให้ถือปฏิบัติตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ 29/2549 สั่ง ณ วันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2549

3. เมื่อได้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนี้แล้ว ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดรายงานให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทราบทุกครั้ง

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2549

(นายสันทัดลักษณ์ บุศยอังกูร)
รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ขั้นตอนการปรับปรุงหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

1. การกำหนดพื้นที่ดำเนินการ ผู้รับผิดชอบคือสำนักพัฒนาระบบเอกสารสิทธิ (สพส.)พิจารณา ดังนี้

1.1 กำหนดเป็นตำบลและอยู่ในพื้นที่ตำบลเป้าหมาย 1,200 ตำบล

1.2 เป็นที่ตั้งของนิคมเศรษฐกิจพอเพียงหรือพื้นที่ดำเนินการโครงการไตรภาคี

1.3 พื้นที่ตามนโยบายที่ ส.ป.ก. จะได้กำหนดต่อไป

2. การสำรวจแนวเขตและตรวจสอบสิทธิการใช้ประโยชน์

ขั้นเตรียมการ - ผู้รับผิดชอบคือ สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน (สจก.) , ส.ป.ก. จังหวัด และ สำนักพัฒนาระบบเอกสารสิทธิ (สพส.)

1. จัดหา BaseMap (Otho สี)โดยใช้ฐานข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดินมาตราส่วน 1 : 4,000

2. นำ BaseMap เข้ากระบวนการ Ground Survey และ Ground Check เพื่อ ให้ได้รูปแผนที่ดังนี้

1) แผนที่แปลงที่ดิน (Digital) มาตราส่วน 1 : 4,000

2) แผนที่ Digital เขตตำบลมาตราส่วน 1 : 4,000

3) แนวเขตปฏิรูปที่ดินตามแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูที่ดิน มาตราส่วน 1 : 4,000

3. ดำเนินกระบวนการ Ground Check ในพื้นที่เป็นรายแปลงที่ดิน

ขั้นดำเนินงาน

ส.ป.ก. จังหวัดดำเนินการ

1. ช่างสำรวจรังวัด ตรวจสอบผลการสำรวจรังวัดจากกระบวนการ Ground Check กับฐานข้อมูลเดิม นิติกรตรวจสอบการรับมอบที่ดินและการเปลี่ยนแปลงสิทธิของเกษตรกรเพื่อให้ได้เกษตรกร ผู้มีสิทธิเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินถูกต้องเป็นปัจจุบันแล้วจึงจัดให้เกษตรกรรายนั้นลงนามในหนังสือรับรองผลการรังวัด ตรวจสอบสิทธิและการใช้ที่ดินรายแปลง และนิติกร ช่างสำรวจรังวัด ผู้ดำเนินการลงนามร่วมกัน ถ่ายสำเนาหนังสือรับรองฯ 1 ฉบับเก็บตามระวางแผนที่

2. เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลบันทึกข้อมูลการตรวจสอบตามแบบที่สำนักเทคโนโลยีและการสื่อสาร (สทส.) กำหนด

3. เจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดินรวบรวมผลการตรวจสอบเสนอให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงนามให้ความเห็นชอบและจัดส่งให้ สพส. ประกอบด้วย

3.1 สำเนาหนังสือรับรองผลการรังวัด ตรวจสอบสิทธิและการใช้ที่ดินรายแปลงตามระวางแผนที่

3.2.2 เขียนตำแหน่งที่ดิน

ช่องประเภทที่ดิน เขียน "เกษตรกรรม" หรือ "ที่อยู่อาศัย" แล้วแต่กรณี

เมื่อเขียนตำแหน่งที่ดิน จำนวนเนื้อที่ และจำลองรูปแบบแผนที่ประกอบแปลงที่ดินเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ลงลายมือผู้เขียนจำลองแผนที่

3.2.3 การเขียนสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโดยไม่แบ่งแยกเป็นแต่ละอำเภอ ตามวิธีการดังนี้

1) ให้เลขหนังสืออนุญาตฯ เริ่มต้นใหม่ตั้งแต่เลข 1 แล้วจึงเรียงลำดับต่อไปในจังหวัดนั้น

2) การให้เลขเล่มหนังสืออนุญาตฯ ให้เริ่มต้นเลขเล่ม 1 ใหม่ในจังหวัดนั้นไปจนหมดเล่ม (100 หน้า) แล้วจึงขึ้นเล่มต่อไป

3) การให้เลขหน้าหนังสืออนุญาตฯให้เริ่มต้นเลขหน้า 1 ใหม่ในจังหวัดนั้น เมื่อหมดเล่ม (100 หน้า) แล้วจึงขึ้นเล่มต่อไป

3.2.4 การกรอกข้อมูล ชื่อ-นามสกุล, ช่อง "ผู้ตรวจ" ช่อง "ผู้ตรวจแผนที่" การลงนาม ปทจ. และการประทับตรา ประจำต่อให้ดำเนินการตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ 29/2549 สั่ง ณ วันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2549 ข้อ 3.3 ช, 3.3 ซ, 3.3 ฌ, 3.3 ญ และข้อ 3.5

3.2.5 การทำบันทึกการรับมอบที่ดิน จัดให้เกษตรกร ซึ่งมีชื่อตามเอกสาร ส.ป.ก. 4-01ค ลงชื่อรับมอบที่ดิน วันที่รับมอบที่ดินให้เป็นไปตามหนังสือรับมอบที่ดิน (ส.ป.ก. 4-28) เดิม "เจ้าหน้าที่" ให้เป็นเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

3.2.6 การจัดทำสารบบที่ดิน

1) แจ้งเรื่องการออกหนังสืออนุญาตฯให้ ส.ป.ก. เพื่อบันทึกข้อมูล

2) เรียกคืนหนังสืออนุญาต และหนังสือรับมอบที่ดินฉบับเดิม และประทับตรา ด้วยหมึกสีแดงด้านหน้าของหนังสืออนุญาตฯ และหนังสือรับมอบที่ดินทั้ง "ฉบับส.ป.ก." และ "ฉบับผู้ถือ" เพื่อทำลายตามข้อ 3.2.7 ดังนี้

เอกสารนี้ไม่ใช้
ออก ส.ป.ก. 4-01ค ให้แล้ว เลขที่.....เล่ม.....หน้า.....

3) มอบหนังสืออนุญาตฯ "ฉบับผู้ถือ" ให้แก่ผู้ได้รับอนุญาต

4) รวบรวมหลักฐานต่างๆเกี่ยวกับที่ดิน เช่น หนังสือรับรองผลการรังวัด ตรวจสอบสิทธิและการใช้ที่ดินรายแปลง มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เป็นต้น เข้าแฟ้มเก็บ

หนังสือรับรองผลการรังวัดและการตรวจสอบสิทธิการทำประโยชน์รายแปลง

เดิม	ใหม่
ส.ป.ก. 4-01 เลขที่ _____ ประเภท_____	แปลงเลขที่ _____ ระวาง _____
เล่ม_____ หน้า _____ อำเภอ _____	เนื้อที่ _____ ไร่ _____ งาน _____ วา
จังหวัด _____ เนื้อที่ _____ ไร่ _____ งาน _____ วา	ตำบล _____ อำเภอ _____
ได้รับมอบที่ดินเมื่อ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____	จังหวัด _____

นาย,นาง,นางสาว_____

อยู่บ้านเลขที่ _____หมู่ที่_____ตำบล_____อำเภอ_____

จังหวัด_____ หมายเลขบัตรประชาชน ☐ ☐☐☐☐ ☐☐☐☐☐ ☐☐ ☐

ด้วย ส.ป.ก. มีภารกิจเกี่ยวกับการปรับปรุงมาตรฐานหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งในด้านมาตราส่วนของรูปแผนที่แปลงที่ดิน โดยจะใช้ มาตราส่วนของแผนที่ 1:4,000 และปรับปรุงแผนที่แปลงที่ดินตามแนวเขตที่แท้จริง การปรับปรุงดังกล่าวจะทำให้ ส.ป.ก. สามารถกำหนดเขตพื้นที่เพื่อการพัฒนาและเชื่อมต่อข้อมูลรายแปลงที่ดินเพื่อการตรวจสอบสิทธิการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ส.ป.ก.จึงดำเนินการปรับปรุง ส.ป.ก.4-01 ข้างต้น ตามข้อเท็จจริงที่ผู้ได้รับอนุญาตฯ ได้ให้ไว้ ดังต่อไปนี้

1. ข้าพเจ้าขอให้ ส.ป.ก. ทำการรังวัดที่ดินที่ข้าพเจ้าได้รับอนุญาตฯ ข้างต้น และจัดทำหนังสืออนุญาตฯ โดยมีรูปแผนที่ มาตราส่วน 1: 4,000

2. ข้าพเจ้าได้ทราบผลการรังวัดแล้วว่าแปลงที่ดินมีแนวเขตและรูปแผนที่แปลงที่ดินถูกต้อง และมีเนื้อที่ _____ ไร่ _____ งาน _____ วา จึงขอให้ ส.ป.ก. ออก ส.ป.ก.4-01ค ให้แก่ข้าพเจ้าตามผลการสำรวจรังวัด ข้างต้น

3. ข้าพเจ้าขอรับรองว่า

3.1 แนวเขตแปลงที่ดินที่รังวัดและเนื้อที่ที่รังวัดใหม่ ถูกต้อง ตรงตามที่ได้รับอนุญาตจาก ส.ป.ก. มิได้รุกล้ำแปลงที่ดินใด หรือที่สาธารณะใดๆ หรือสมยอมกับแปลงที่ดินข้างเคียงเพื่อให้มีเนื้อที่ดินเพิ่มขึ้น

3.2 เป็นผู้ทำประโยชน์ในที่ดินแปลงนี้ ด้วยตนเอง มิได้นำไปให้ผู้อื่นเช่าหรือโอนสิทธิในที่ดินไปยังผู้อื่น

3.3 มิได้เปลี่ยนแปลงการทำประโยชน์ในที่ดินหรือทำที่ดินให้เสื่อมสภาพเสียหายแต่ประการใด

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ถ้อยคำที่ให้ไว้ต่อเจ้าหน้าที่ข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ ข้าพเจ้าเข้าใจโดยตลอด จึงขอลงลายมือชื่อ เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ ผู้ให้ถ้อยคำ

(_____)

วันที่ _____/_____/_____

ลงชื่อ เจ้าหน้าที่ผู้บันทึก **ลงชื่อ** เจ้าหน้าที่ผู้บันทึก

(_____) นิติกร (_____) ช่างสำรวจรังวัด

ที่ กษ 1217/ ส. 1950

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพ ฯ 10200

9 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจการปรับปรุงหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1217/ว1475 ลงวันที่ 31 ตุลาคม 2549

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ส่งคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ 958/2549 สั่ง ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2549 เพื่อกำหนดขั้นตอนในการปรับปรุงหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและกำหนดแบบหนังสือรับรองผลการรังวัดและตรวจสอบสิทธิการทำประโยชน์รายแปลง เพื่อให้ถือปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน ความโดยละเอียดทราบอยู่แล้วนั้น

เนื่องจากผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาปรากฏว่า มีบางจังหวัดยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนบางประการ ส.ป.ก. จึงขอซักซ้อมความเข้าใจในการกรอกข้อความตามแบบหนังสือรับรองผลการรังวัดและการตรวจสอบสิทธิการทำประโยชน์รายแปลง ดังนี้

1. แบบหนังสือรับรองฯ นี้ใช้เฉพาะในกรณี ไม่มีการเปลี่ยนตัวเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดิน รูปแปลงที่ดินและเนื้อที่ที่ดินถูกต้องเหมือนเดิม

2. เกษตรกรต้องลงลายมือชื่อด้วยตนเอง โดยในการลงชื่อ 1 ฉบับต่อ 1 แปลง

3. การกรอกข้อมูลเกษตรกรให้คัดลอกจากบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาทะเบียนบ้านที่เป็นปัจจุบัน ณ วันบันทึก

4. ช่องตารางตามแบบหนังสือรับรองฯ

"เดิม" หมายถึง ข้อมูลตามหนังสืออนุญาตฯ และหนังสือรับมอบที่ดิน (ส.ป.ก. 4-28) เดิม

"ใหม่" หมายถึง ข้อมูลตามผลการGround Check และการปรับปรุงแผนที่แปลงที่ดินใหม่ตามมาตราส่วนของแผนที่ 1:4000

5. การบันทึกข้อมูลตามหนังสือรับรองนี้ให้บันทึกในฐานข้อมูลราชาวดีแล้วจัดส่งให้ ส.ป.ก. (สำนักพัฒนาระบบเอกสารสิทธิ) พร้อมสำเนาหนังสือรับรองฯ จำนวน 1ชุด

.... /6. กรณี

6. กรณีข้อมูลตามหนังสือรับรองฯ แตกต่างจากฐานข้อมูลราชาวดี ณ วันที่ 30 กันยายน 2549 ให้เนบสำเนาหลักฐานพร้อมผู้มีอำนาจอนุมัติให้ ส.ป.ภ. ตรวจสอบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาสั่งการให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาลิต ชูขจร)
รองเลขาธิการ รักษาราชการแทนเลขาธิการ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักพัฒนาระบบเอกสารสิทธิ
โทร. 0-2278-3672

ที่ กษ 1205/ว0391

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

13 มีนาคม 2553

เรื่อง การจัดทำหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้มีมติอนุมัติในการประชุมครั้งที่ 2/2549 เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2549 ให้เปลี่ยนรูปแบบจัดทำหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยให้ใช้แบบ ส.ป.ก. 4-01ค ซึ่งมีแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ 1:4,000 แสดงรูปแปลงที่ดินที่อนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์โดยให้ดำเนินการตั้งแต่ปี 2550 นั้น

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้นำเรื่องดังกล่าวหารือในการประชุม คปก.ครั้งที่ 4/2552 เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2552 ขอเปลี่ยนแปลงแบบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยกลับมาใช้แบบ ส.ป.ก. 4-01ข ตามเดิม ซึ่งที่ประชุมเห็นว่า เป็นอำนาจของ ส.ป.ก.ที่จะพิจารณาได้ ส.ป.ก.จึงขอให้จังหวัดสั่งการให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการ ดังนี้

1. จัดทำหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยใช้แบบ ส.ป.ก. 4-01ข ให้แก่เกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินที่ได้ดำเนินการในปีงบประมาณ 2552 ซึ่ง ส.ป.ก.จะได้จัดสรรงบประมาณในส่วนนี้ให้

2. สำหรับการจัดที่ดินในปีงบประมาณ 2553 เป็นต้นไป ให้ใช้แบบ ส.ป.ก. 4-01ข

ทั้งนี้ ขอให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการให้เกษตรกรจัดทำหนังสือรับมอบที่ดินตามแบบ ส.ป.ก. 4-28ข ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสถิตย์พงษ์ สุดชูเกียรติ)
รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน
โทร. / โทรสาร 0-2282-2584

หน้า ๕๓
เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๘๗ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กันยายน ๒๕๓๕

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วย
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดก
สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พ.ศ. ๒๕๓๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า " ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ "

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติ และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วหรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

" ที่ดิน " หมายความรวมถึงอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในที่ดินนั้นด้วย

" เกษตรกร " หมายความว่า เกษตรกรซึ่งเป็นผู้ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยได้ทำสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินกับ ส.ป.ก.

" สิทธิการเช่า " หมายความว่า สิทธิตามสัญญาเช่าที่เกษตรกรทำไว้กับ ส.ป.ก.

" สิทธิการเช่าซื้อ " หมายความว่า สิทธิตามสัญญาเช่าซื้อที่เกษตรกรทำไว้กับ ส.ป.ก.

" ผู้โอน " หมายความว่า เกษตรกรผู้ประสงค์จะโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ

" ผู้รับโอน " หมายความว่า ทายาทผู้ประสงค์จะรับโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ

" ผู้รับมรดก " หมายความว่า ทายาทผู้ประสงค์จะรับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ

" ทายาท " หมายความว่า สามีหรือภริยาหรือบุตรหรือเครือญาติของเกษตรกร

" บุตร " หมายความรวมถึง บุตรที่เกิดจากบิดามารดาไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน แต่บิดารับรองแล้วและบุตรบุญธรรมของเกษตรกรด้วย

" เครือญาติ " หมายความว่า บุคคลดังต่อไปนี้

(๑) บิดาหรือมารดาของเกษตรกร

(๒) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันของเกษตรกร

(๓) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาของเกษตรกรและญาติชั้นหลานที่ไม่ได้สืบสายโลหิตตรงลงมาของเกษตรกรด้วย

ทั้งนี้ บุคคลตาม (๒) หรือ (๓) ต้องเป็นผู้ที่ประกอบเกษตรกรรมร่วมกับเกษตรกรในที่ดินแปลงนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน

" ส.ป.ก. จังหวัด " หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

" คณะกรรมการ " หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

" คปจ. " หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

ข้อ ๕ ที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดให้เช่าหรือเช่าซื้อก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ การโอนหรือการตกทอดทางมรดกของสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ ให้ปฏิบัติตามระเบียบนี้ด้วย

ระเบียบนี้มิให้ใช้บังคับกับการโอน และการตกทอดทางมรดกระหว่างการเช่าหรือเช่าซื้อตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

ข้อ ๖ ผู้รับโอนและผู้รับมรดกตามระเบียบนี้จะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) ผู้นั้นรวมทั้งบุคคลในครอบครัวเดียวกันไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองเพียงพอแก่การครองชีพอยู่ก่อนแล้ว

(๒) เป็นผู้มีคุณสมบัติและอยู่ในเงื่อนไขที่จะได้รับคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดไว้ ยกเว้นในกรณีผู้ยังไม่บรรลุนิติภาวะ หากเข้าเงื่อนไขตามข้อ ๘ และข้อ ๑๕ ก็ให้สามารถรับโอนหรือรับมรดกสิทธิในที่ดินได้

หมวด ๑

การโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ

ข้อ ๗ เมื่อมีเหตุอันสมควร เกษตรกรจะโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อให้แก่คู่สมรส หรือบุตรหรือเครือญาติได้ แต่จะต้องโอนให้แก่บุคคลเพียงรายเดียวเท่านั้น เว้นแต่ที่ดินจะมีเนื้อที่ที่สามารถแบ่งแยกได้และเพียงพอแก่การครองชีพซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าเนื้อที่ถือครองขั้นต่ำที่ คปจ. กำหนดไว้ และการแบ่งแยกไม่เป็นอุปสรรคแก่การประกอบเกษตรกรรม ก็ให้โอนให้แก่บุคคลดังกล่าวตามความประสงค์ของเกษตรกรได้

ในกรณีโอนให้แก่บุตรหรือเครือญาติ ผู้โอนจะต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรสก่อน

ข้อ ๘ บุตรหรือเครือญาติที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ จะรับโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อได้เฉพาะเมื่อผู้นั้นเป็นผู้ที่สามารถประกอบเกษตรกรรมในที่ดินนั้นได้ด้วยตนเองและจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม

สิทธิการเช่าซื้อที่ยังมีเงื่อนไขหรือมีค่าภาระติดพันอยู่ จะโอนให้ผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะไม่ได้ เว้นแต่ผู้โอนจะได้ทำให้เงื่อนไขหรือค่าภาระติดพันนั้นหมดไปเสียก่อน หรือผู้รับโอนได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้ปกครอง และจะต้องได้รับอนุมัติจากศาลแล้ว

ข้อ ๙ เมื่อผู้โอนมายื่นคำร้องต่อ ส.ป.ก. จังหวัด ให้เจ้าหน้าที่บันทึกถ้อยคำและเหตุผลความจำเป็นของผู้โอนและสอบสวนคุณสมบัติของผู้รับโอนพร้อมข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ ๗ หรือข้อ ๘ แล้วแต่กรณีเพื่อเสนอ คปจ. พิจารณา

เมื่อ คปจ. พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่อาจโอนได้ตามข้อ ๗ หรือข้อ ๘ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งให้ผู้โอนและผู้รับโอนมารับทราบ พร้อมทั้งจัดทำสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อให้กับผู้รับโอนตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนดต่อไป

ข้อ ๑๐ ผู้รับโอนจะต้องรับไปทั้งสิทธิและหน้าที่ของผู้โอน

หมวด ๒
การตกทอดทางมรดกของสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ

ข้อ ๑๑ เมื่อเกษตรกรถึงแก่กรรมให้สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อตกทอดแก่คู่สมรสเป็นอันดับแรก

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ไม่มีบุคคลตามข้อ ๑๑ หรือบุคคลตามข้อ ๑๑ ไม่ขอรับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อหรือไม่มีคุณสมบัติจะได้รับมรดกสิทธิตามระเบียบนี้ ให้สิทธินั้นตกทอดแก่บุตร

หากมีบุตรหลายคนให้แยกพิจารณา ดังนี้

(๑) ถ้าตกลงกันได้ว่าจะให้บุตรคนใดเพียงคนเดียวเป็นผู้ได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อก็ให้เป็นไปตามข้อตกลง

(๒) ถ้าตกลงกันไม่ได้และที่ดินสามารถแบ่งแยกได้โดยเพียงพอแก่การครองชีพซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าเนื้อที่ถือครองขั้นต่ำที่ คปจ. กำหนดไว้ ก็ให้จัดแก่บุตรเหล่านั้นตามส่วน

(๓) ถ้าตกลงกันไม่ได้และที่ดินไม่สามารถแบ่งแยกให้เพียงพอแก่การครองชีพตาม (๒) ได้ครบจำนวนบุตร ให้ คปจ. พิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมจากบุตรเหล่านั้นเป็นผู้ได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อตามจำนวนแปลงที่ดินที่อาจแบ่งแยกได้

ในกรณีที่บุตรคนใดตายก่อนผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อ ให้ผู้สืบสันดานโดยชอบด้วยกฎหมายของบุตรคนนั้นที่ประกอบเกษตรกรรมร่วมกับเกษตรกรนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือนมีสิทธิตามวรรคหนึ่ง และวรรคสองแทนที่ในฐานะบุตร

ข้อ ๑๓ ในกรณีไม่มีบุคคลตามข้อ ๑๑ หรือข้อ ๑๒ หรือบุคคลดังกล่าวไม่ขอรับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ หรือไม่มีคุณสมบัติจะได้รับมรดกสิทธิตามระเบียบนี้ ให้สิทธินั้นตกทอดแก่เครือญาติได้ ถ้ามีเครือญาติดังกล่าวหลายคนให้นำความในข้อ ๑๒ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๔ เกษตรกรจะกำหนดลำดับทายาทผู้ที่จะได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินหากตนเองถึงแก่กรรมไว้ โดยมิให้เป็นไปตามข้อ ๑๑ ข้อ ๑๒ หรือข้อ ๑๓ ก็ได้ โดยทำเป็นหนังสือตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนดยื่นต่อ ส.ป.ก. จังหวัดไว้เป็นหลักฐาน

เกษตรกรจะกำหนดทายาทผู้ได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินมากกว่าหนึ่งคนก็ได้ หากที่ดินสามารถแบ่งแยกแล้วเพียงพอแก่การครองชีพตามขนาดเนื้อที่ถือครองขั้นต่ำที่ คปจ. กำหนด และให้นำความในข้อ ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าเกษตรกรมีคู่สมรส การแสดงความประสงค์ตามวรรคหนึ่งต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรสด้วย

ทายาทที่เกษตรกรกำหนดให้เป็นผู้ได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน จะต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๖ อยู่ในขณะที่เกษตรกรถึงแก่กรรมด้วย และหากทายาทตามที่ระบุไว้ในหนังสือดังกล่าวข้างต้นไม่มีคุณสมบัติตามข้อ ๖ ให้นำความในข้อ ๑๑ ข้อ ๑๒ และข้อ ๑๓ มาใช้บังคับเสมือนหนึ่งเกษตรกรไม่ได้แสดงความประสงค์ตามข้อนี้

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่บุคคลตามข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ หรือข้อ ๑๔ ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ให้นำความในข้อ ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๖ เมื่อทราบว่าเกษตรกรถึงแก่กรรม ให้ทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียแจ้งให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการสอบสวนหาผู้ที่จะมีสิทธิได้รับมรดกสิทธิตามระเบียบนี้โดยเร็ว เพื่อนำเสนอ คปจ. ต่อไป

ให้ คปจ. เป็นผู้พิจารณาว่าบุคคลใดเป็นผู้จะได้รับมรดกสิทธิตามระเบียบนี้ เมื่อ คปจ. มีมติเป็นประการใด ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งให้ผู้มีสิทธิได้รับมรดกสิทธิตามผลการพิจารณาของ คปจ. มารับทราบพร้อมทั้งจัดทำสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อให้กับผู้รับมรดกตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนดโดยเร็วต่อไป

ถ้ามีเหตุอันควร คปจ. อาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เพื่อให้ผู้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อมีหน้าที่ให้สิทธิประโยชน์บางประการแก่ทายาทผู้ที่ตกลงไม่ขอรับสิทธิ หรือเป็นทายาทที่เป็นผู้เยาว์หรือผู้ทุพพลภาพหรือโรคจิตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบก็ได้ตามความเหมาะสมแก่กรณี

ข้อ ๑๗ ผู้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อจะต้องรับไปทั้งสิทธิและหน้าที่ของเกษตรกรผู้ถึงแก่กรรม

ข้อ ๑๘ หากปรากฏว่าผู้ได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คปจ. กำหนดตามข้อ ๑๖ วรรคสามโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือเตือนให้ผู้ได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อปฏิบัติตามข้อกำหนดให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นไม่ปฏิบัติตามให้ คปจ. กำหนดมาตรการที่สมควร ทั้งนี้อาจพิจารณาถึงขั้นให้ผู้นั้นสิ้นสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อได้

เมื่อ คปจ. ได้สั่งให้ผู้ได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อสิ้นสิทธิในที่ดินและมีคำสั่งให้ผู้นั้นออกจากที่ดินภายในเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ คปจ. พิจารณาบุคคลอื่นผู้มีสิทธิที่จะได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อตามหมวดนี้เพียงรายเดียวเป็นผู้ได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อแทนต่อไป ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิทายาทที่เคยไม่ขอรับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อแต่เดิมด้วย

หมวด ๓
สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินสำหรับอยู่อาศัยนอกแปลงเกษตรกรรม

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่มีที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดไว้สำหรับอยู่อาศัยนอกแปลงเกษตรกรรม ให้เกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อตามหมวด ๑ หรือหมวด ๒ ได้รับสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินสำหรับอยู่อาศัยตามไปด้วย และถ้าผู้ได้รับสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินแปลงเกษตรกรรมมีหลายคน ให้แบ่งแยกที่ดินสำหรับอยู่อาศัยดังกล่าวให้บุคคลเหล่านั้นได้เช่าหรือเช่าซื้อตามส่วนแล้วแต่กรณี

หมวด ๔
การจัดการทรัพย์สินและหนี้สิน

ข้อ ๒๐ ถ้าผู้โอนหรือเกษตรกรผู้ถึงแก่กรรมมีหนี้สินค้างชำระกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ผู้รับโอนหรือผู้ได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อจะต้องรับไปซึ่งหนี้สินที่ค้างชำระเหล่านั้นด้วย

หากบุคคลตามวรรคหนึ่งไม่ยอมรับหนี้สินที่ค้างชำระดังกล่าว หรือไม่ยินยอมรับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อ ให้ผู้นั้นหมดสิทธิได้รับโอนหรือรับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาบุคคลผู้จะได้รับมรดกสิทธิรายอื่นที่ยินยอมชำระหนี้และยินยอมปฏิบัติตามระเบียบนี้เสนอ คปจ. พิจารณาต่อไป โดยให้นำข้อ ๑๘ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๑ ถ้าไม่มีทายาทตามระเบียบนี้มารับสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ หรือมีแต่ไม่ขอรับ หรือไม่มีคุณสมบัติตามข้อ ๖ ให้ คปจ. ดำเนินการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรรายอื่นตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

กรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการเช่าซื้อที่ดิน ให้เจ้าหน้าที่หักเงินเท่ากับจำนวนค่าเช่าที่ดินดังกล่าวที่ ส.ป.ก. กำหนดและหนี้สินที่ค้างชำระกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่แจ้งหนี้ให้ ส.ป.ก. ทราบออกจากเงินที่เกษตรกรผู้ถึงแก่กรรมได้ชำระเป็นค่าเช่าซื้อ และคืนเงินที่เหลือให้แก่ทายาทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของผู้เช่าซื้อ โดยส่งมอบแก่ผู้จัดการมรดก หรือในกรณีไม่มีผู้จัดการมรดก ก็ให้ส่งมอบแก่ทายาทคนหนึ่งคนใดซึ่งมีสิทธิจะได้รับมรดกเพื่อแบ่งปันให้กับทายาทรายอื่นต่อไป

ข้อ ๒๒ ถ้าผู้ที่ตกลงรับมรดกสิทธิการเช่าซื้อ ขอเลิกสัญญาเช่าซื้อในภายหลัง ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับคืนเงินค่าเช่าซื้อที่เกษตรกรผู้ตายและผู้นั้นได้ชำระไว้ ในส่วนที่เกี่ยวกับที่ดินที่ตนตกลงรับมรดกสิทธิการเช่าซื้อ โดยให้นำวิธีการหักเงินตามความในข้อ ๒๑ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าผู้ที่ขอยกเลิกสัญญาเช่าซื้อมีภาระผูกพันในเรื่องสิทธิประโยชน์ตามข้อ ๑๖ วรรคสาม ผู้นั้นจะได้รับการคืนเงินตามวรรคหนึ่งต่อเมื่อได้ปฏิบัติตามภาระผูกพันนั้นครบถ้วนแล้ว

ถ้ามีการขอเลิกสัญญาเช่าซื้อโดยผู้เช่าซื้อมิได้ปฏิบัติตามภาระผูกพันในเรื่องสิทธิประโยชน์ให้ คปจ. พิจารณาผู้มีสิทธิที่จะได้รับมรดกสิทธิการเช่าซื้อตามหมวด ๒ คนใดคนหนึ่งเพียงคนเดียวเป็นผู้ได้รับสิทธิการเช่าซื้อแทนต่อไป โดยจะต้องรับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาเช่าซื้อทั้งหมดรวมทั้งภาระผูกพันในสิทธิประโยชน์ที่มีอยู่เดิมนั้นด้วย และให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๕
เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๒๓ ในกรณีโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ หากมีค่าใช้จ่ายในการรังวัดแบ่งแปลง ให้ผู้โอนเป็นผู้ชำระ ส่วนในกรณีตกทอดทางมรดกสิทธินั้นให้บรรดาทายาทผู้ได้รับมรดกสิทธิเป็นผู้ชำระ ทั้งนี้

ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ส.ป.ก. กำหนด

ข้อ ๒๔ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดรายงานการโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อหรือการตกทอดมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อให้ ส.ป.ก. ทราบ เพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนต่อไป

ข้อ ๒๕ ในกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบนี้ ให้เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕
อำพล เสนาณรงค์
รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ฉบับพิเศษ หน้า ๕
เล่ม ๑๑๐ ตอนที่ ๒๒๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๖

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ว่าด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดก
สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐ วรรค ๖ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๖"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้เป็นบทนิยามคำว่า "คู่สมรส" ระหว่างบทนิยามคำว่า "ผู้รับมรดก" และคำว่า "ทายาท" ในข้อ ๔ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนี้

" "คู่สมรส" หมายความรวมถึง ชายและหญิงที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสในขณะยื่นคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ หรือขณะเจ้ามรดกถึงแก่ความตายด้วย "

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของนิยามคำว่า "เครือญาติ" ในข้อ ๔ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

" (๓) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกันของเกษตรกร "

ข้อ ๕ ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้เป็น (๔) ของนิยามคำว่า "เครือญาติ" ในข้อ ๔ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๖
เล่ม ๑๑๐ ตอนที่ ๒๒๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๖

" (๔) หลานของเกษตรกร "

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๖
สุเทพ เทือกสุบรรณ
รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดก สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 30 วรรคหกแห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535"

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3. บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติ และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วหรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4. ในระเบียบนี้

"ที่ดิน" หมายความรวมถึงอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในที่ดินนั้นด้วย

"เกษตรกร" หมายความว่า เกษตรกรซึ่งเป็นผู้ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยได้ทำสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินกับ ส.ป.ก.

"สิทธิการเช่า" หมายความว่า สิทธิตามสัญญาเช่าที่เกษตรกรทำไว้กับ ส.ป.ก.

"สิทธิการเช่าซื้อ" หมายความว่า สิทธิตามสัญญาเช่าซื้อที่เกษตรกรทำไว้กับ ส.ป.ก.

"ผู้โอน" หมายความว่า เกษตรกรผู้ประสงค์จะโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ

"ผู้รับโอน" หมายความว่า ทายาทผู้ประสงค์จะรับโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ

"ผู้รับมรดก" หมายความว่า ทายาทผู้ประสงค์จะรับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ

"คู่สมรส"[1] หมายความรวมถึง ชายและหญิงที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา โดยมิได้จดทะเบียนสมรสในขณะยื่นคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ หรือขณะเจ้ามรดกถึงแก่ความตายด้วย

"ทายาท" หมายความว่า สามีหรือภริยาหรือบุตรหรือเครือญาติของเกษตรกร

"บุตร" หมายความรวมถึง บุตรที่เกิดจากบิดามารดาไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน แต่บิดารับรองแล้วและบุตรบุญธรรมของเกษตรกรด้วย

---

(1) บทนิยามคำว่า "คู่สมรส" เพิ่มเติมโดย ข้อ 3 ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่า หรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536

"เครือญาติ" หมายความว่า บุคคลดังต่อไปนี้

(1) บิดาหรือมารดาของเกษตรกร

(2) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันของเกษตรกร

(3) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกันของเกษตรกร[2]

(4) หลานของเกษตรกร[3]

ทั้งนี้ บุคคลตาม (2) หรือ (3) ต้องเป็นผู้ที่ประกอบเกษตรกรรมร่วมกับเกษตรกรในที่ดินแปลงนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน

"ส.ป.ก.จังหวัด" หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"คปจ." หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

ข้อ 5 ที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดให้เช่าหรือเช่าซื้อก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ การโอนหรือการตกทอดทางมรดกของสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ ให้ปฏิบัติตามระเบียบนี้ด้วย

ระเบียบนี้มิให้ใช้บังคับกับการโอน และการตกทอดทางมรดกระหว่างการเช่าหรือเช่าซื้อตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

ข้อ 6 ผู้รับโอนและผู้รับมรดกตามระเบียบนี้จะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(1) ผู้นั้นรวมทั้งบุคคลในครอบครัวเดียวกันไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองเพียงพอแก่การครองชีพอยู่ก่อนแล้ว

(2) เป็นผู้มีคุณสมบัติและอยู่ในเงื่อนไขที่จะได้รับคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดไว้ ยกเว้นในกรณีผู้ยังไม่บรรลุนิติภาวะ หากเข้าเงื่อนไขตามข้อ 8 และข้อ 15 ก็ให้สามารถรับโอนหรือรับมรดกสิทธิในที่ดินได้

---

(2) ความเดิมของนิยามคำว่า "เครือญาติ" ถูกยกเลิกโดย ข้อ 4 ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่า หรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536 และให้ใช้ความใหม่แทน ดังที่พิมพ์ไว้ข้างต้น ความเดิมกำหนดไว้ดังนี้ "(3) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาของเกษตรกรและญาติชั้นหลานที่ไม่ได้สืบสายโลหิตตรงลงมาของเกษตรกรด้วย"

(3) เพิ่มเติมโดย ข้อ 5 ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่า หรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536

(4) ดูวิธีการจัดทำบัญชีแสดงรายละเอียดการโอนหรือการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณา (ตามนัยหนังสือสั่งการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1204/ว 829 ลงวันที่ 28 ธันวาคม 2536 และหนังสือ ที่ กษ 1204/ว 38 ลงวันที่ 19 มกราคม 2537 หน้า 76, 93)

หมวด 1
การโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ

ข้อ 7 เมื่อมีเหตุอันสมควร เกษตรกรจะโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อให้แก่คู่สมรส หรือบุตรหรือเครือญาติได้ แต่จะต้องโอนให้แก่บุคคลเพียงรายเดียวเท่านั้น เว้นแต่ที่ดินจะมีเนื้อที่ที่สามารถแบ่งแยกได้และเพียงพอแก่การครองชีพซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าเนื้อที่ถือครองขั้นต่ำที่ คปจ.กำหนดไว้ และการแบ่งแยกไม่เป็นอุปสรรคแก่การประกอบเกษตรกรรม ก็ให้โอนให้แก่บุคคลดังกล่าวตามความประสงค์ของเกษตรกรได้

ในกรณีโอนให้แก่บุตรหรือเครือญาติ ผู้โอนจะต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรสก่อน

ข้อ 8 บุตรหรือเครือญาตที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ จะรับโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อได้เฉพาะเมื่อผู้นั้นเป็นผู้ที่สามารถประกอบเกษตรกรรมในที่ดินนั้นได้ด้วยตนเองและจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม

สิทธิการเช่าซื้อที่ยังมีเงื่อนไขหรือมีค่าภาระติดพันอยู่ จะโอนให้ผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะไม่ได้ เว้นแต่ผู้โอนจะได้ทำให้เงื่อนไขหรือค่าภาระติดพันนั้นหมดไปเสียก่อน หรือผู้รับโอนได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้ปกครอง และจะต้องได้รับอนุมัติจากศาลแล้ว

ข้อ 9 เมื่อผู้โอนมายื่นคำร้องต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ให้เจ้าหน้าที่บันทึกถ้อยคำและเหตุผลความจำเป็นของผู้โอนและสอบสวนคุณสมบัติของผู้รับโอนพร้อมข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 7 หรือข้อ 8 แล้วแต่กรณีเพื่อเสนอ คปจ.พิจารณา

เมื่อ คปจ.พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่อาจโอนได้ตามข้อ 7 หรือข้อ 8 ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งให้ผู้โอนและผู้รับโอนมารับทราบพร้อมทั้งจัดทำสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อให้กับผู้รับโอนตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนดต่อไป

ข้อ 10 ผู้รับโอนจะต้องรับไปทั้งสิทธิและหน้าที่ของผู้โอน

หมวด 2
การตกทอดทางมรดกของสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ

ข้อ 11 เมื่อเกษตรกรถึงแก่กรรมให้สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อตกทอดแก่คู่สมรสเป็นอันดับแรก

ข้อ 12 ในกรณีที่ไม่มีบุคคลตามข้อ 11 หรือบุคคลตามข้อ 11 ไม่ขอรับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อหรือไม่มีคุณสมบัติจะได้รับมรดกสิทธิตามระเบียบนี้ ให้สิทธินั้นตกทอดแก่บุตร

หากมีบุตรหลายคนให้แยกพิจารณา ดังนี้

(1) ถ้าตกลงกันได้ว่าจะให้บุตรคนใดเพียงคนเดียวเป็นผู้ได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อก็ให้เป็นไปตามข้อตกลง

(2) ถ้าตกลงกันไม่ได้ และที่ดินสามารถแบ่งแยกได้โดยเพียงพอแก่การครองชีพ ซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าเนื้อที่ถือครองขั้นต่ำที่ คปจ. กำหนดไว้ ก็ให้จัดแก่บุตรเหล่านั้นตามส่วน

(3) ถ้าตกลงกันไม่ได้และที่ดินไม่สามารถแบ่งแยกให้เพียงพอแก่การครองชีพตาม (2) ได้ครบจำนวนบุตร ให้ คปจ. พิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมจากบุตรเหล่านั้นเป็นผู้ได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อตามจำนวนแปลงที่ดินที่อาจแบ่งแยกได้

ในกรณีที่บุตรคนใดตายก่อนผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อ ให้ผู้สืบสันดานโดยชอบด้วยกฎหมายของบุตรคนนั้นที่ประกอบเกษตรกรรมร่วมกับเกษตรกรนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือนมีสิทธิตามวรรคหนึ่ง และวรรคสองแทนที่ในฐานะบุตร

ข้อ 13 ในกรณีไม่มีบุคคลตามข้อ 11 หรือข้อ 12 หรือบุคคลดังกล่าวไม่ขอรับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ หรือไม่มีคุณสมบัติจะได้รับมรดกสิทธิตามระเบียบนี้ ให้สิทธินั้นตกทอดแก่เครือญาติได้ ถ้ามีเครือญาติดังกล่าวหลายคนให้นำความในข้อ 12 วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 14 เกษตรกรจะกำหนดลำดับทายาทผู้ที่จะได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินหากตนเองถึงแก่กรรมไว้ โดยมิให้เป็นไปตามข้อ 11 ข้อ 12 หรือข้อ 13 ก็ได้ โดยทำเป็นหนังสือตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด[5] ยื่นต่อ ส.ป.ก.จังหวัดไว้เป็นหลักฐาน

เกษตรกรจะกำหนดทายาทผู้ได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินมากกว่าหนึ่งคนก็ได้ หากที่ดินสามารถแบ่งแยกแล้วเพียงพอแก่การครองชีพตามขนาดเนื้อที่ถือครองขั้นต่ำที่ คปจ.กำหนด และให้นำความในข้อ 12 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าเกษตรกรมีคู่สมรส การแสดงความประสงค์ตามวรรคหนึ่งต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรสด้วย

ทายาทที่เกษตรกรกำหนดให้เป็นผู้ได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน จะต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 6 อยู่ในขณะที่เกษตรกรถึงแก่กรรมด้วย และหากทายาทตามที่ระบุไว้ในหนังสือดังกล่าวข้างต้นไม่มีคุณสมบัติตามข้อ 6 ให้นำความในข้อ 11 ข้อ 12 และข้อ 13 มาใช้บังคับเสมือนหนึ่งเกษตรกรไม่ได้แสดงความประสงค์ตามข้อนี้

ข้อ 15 ในกรณีที่บุคคลตามข้อ 12 ข้อ 13 หรือข้อ 14 ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ให้นำความในข้อ 8 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 16 เมื่อทราบว่าเกษตรกรถึงแก่กรรม ให้ทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียแจ้งให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการสอบสวนหาผู้ที่จะมีสิทธิได้รับมรดกสิทธิตามระเบียบนี้โดยเร็ว เพื่อนำเสนอ คปจ. ต่อไป[6]

ให้ คปจ.เป็นผู้พิจารณาว่าบุคคลใดเป็นผู้จะได้รับมรดกสิทธิตามระเบียบนี้ เมื่อ คปจ.มีมติเป็นประการใด ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งให้ผู้มีสิทธิได้รับมรดกสิทธิตามผลการพิจารณาของ คปจ. มารับทราบพร้อมทั้งจัดทำสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อให้กับผู้รับมรดกตามแบบที่ ส.ป.ก.กำหนดโดยเร็วต่อไป

ถ้ามีเหตุอันควร คปจ. อาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เพื่อให้ผู้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อมีหน้าที่ให้สิทธิประโยชน์บางประการแก่ทายาทผู้ที่ตกลงไม่ขอรับสิทธิ หรือเป็นทายาทที่เป็นผู้เยาว์หรือผู้ทุพพลภาพหรือโรคจิตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบก็ได้ตามความเหมาะสมแก่กรณี

---

(5) ดูแบบหนังสือกำหนดลำดับทายาทผู้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและวิธีจัดทำหน้า 109

(6) ดูเชิงอรรถ (4)

ข้อ 17 ผู้รับมรดกสิทธิการเช่าซื้อหรือเช่าซื้อจะต้องรับไปทั้งสิทธิและหน้าที่ของเกษตรกรผู้ถึงแก่กรรม

ข้อ 18 หากปรากฏว่าผู้ได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่ คปจ.กำหนดตามข้อ 16 วรรคสาม โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือเตือนให้ผู้ได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อปฏิบัติตามข้อกำหนดให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นไม่ปฏิบัติตามให้ คปจ.กำหนดมาตรการที่สมควร ทั้งนี้อาจพิจารณาถึงขั้นให้ผู้นั้นสิ้นสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อได้

เมื่อ คปจ.ได้สั่งให้ผู้ได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อสิ้นสิทธิในที่ดินและมีคำสั่งให้ผู้นั้นออกจากที่ดินภายในเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ คปจ.พิจารณาบุคคลอื่นผู้มีสิทธิที่จะได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อตามหมวดนี้เพียงรายเดียวเป็นผู้ได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อแทนต่อไป ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิทายาทที่เคยไม่ขอรับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อแต่เดิมด้วย

หมวด 3
สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินสำหรับอยู่อาศัยนอกแปลงเกษตรกรรม

ข้อ 19 ในกรณีที่มีที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดไว้สำหรับอยู่อาศัยนอกแปลงเกษตรกรรม ให้เกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อตามหมวด 1 หรือหมวด 2 ได้รับสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินสำหรับอยู่อาศัยตามไปด้วย และถ้าผู้ได้รับสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินแปลงเกษตรกรรมมีหลายคน ให้แบ่งแยกที่ดินสำหรับอยู่อาศัยดังกล่าวให้บุคคลเหล่านั้นได้เช่าหรือเช่าซื้อตามส่วนแล้วแต่กรณี

หมวด 4
การจัดการทรัพย์สินและหนี้สิน

ข้อ 20 ถ้าผู้โอนหรือเกษตรกรผู้ถึงแก่กรรมมีหนี้สินค้างชำระกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ผู้รับโอนหรือผู้ได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อจะต้องรับไปซึ่งหนี้สินที่ค้างชำระเหล่านั้นด้วย

หากบุคคลตามวรรคหนึ่งไม่ยอมรับหนี้สินที่ค้างชำระดังกล่าว หรือไม่ยินยอมรับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อ ให้ผู้นั้นหมดสิทธิได้รับโอนหรือรับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาบุคคลผู้จะได้รับมรดกสิทธิรายอื่นที่ยินยอมชำระหนี้และยินยอมปฏิบัติตามระเบียบนี้เสนอ คปจ. พิจารณาต่อไป โดยให้นำข้อ 18 วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 21 ถ้าไม่มีทายาทตามระเบียบนี้มารับสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ หรือมีแต่ไม่ขอรับ หรือไม่มีคุณสมบัติตามข้อ 6 ให้ คปจ. ดำเนินการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรรายอื่นตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

กรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการเช่าซื้อที่ดินให้เจ้าหน้าที่หักเงินเท่ากับจำนวนค่าเช่าที่ดินดังกล่าวที่ ส.ป.ก. กำหนดและหนี้สินที่ค้างชำระกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่แจ้งหนี้ให้ ส.ป.ก. ทราบออกจากเงินที่เกษตรกรผู้ถึงแก่กรรมได้ชำระเป็นค่าเช่าซื้อ และคืนเงินที่เหลือให้แก่ทายาทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของผู้เช่าซื้อโดยส่งมอบแก่ผู้จัดการมรดก หรือในกรณีไม่มีผู้จัดการมรดกก็ให้ส่งมอบแก่ทายาทคนหนึ่งคนใดซึ่งมีสิทธิจะได้รับมรดกเพื่อแบ่งปันให้กับทายาทรายอื่นต่อไป

ข้อ 22 ถ้าผู้ที่ตกลงรับมรดกสิทธิการเช่าซื้อ ขอเลิกสัญญาเช่าซื้อในภายหลัง ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับคืนเงินค่าเช่าซื้อที่เกษตรกรผู้ตายและผู้นั้นได้ชำระไว้ ในส่วนที่เกี่ยวกับที่ดินที่ตนตกลงรับมรดกสิทธิการเช่าซื้อ โดยให้นำวิธีการหักเงินตามความในข้อ 21 วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าผู้ที่ขอยกเลิกสัญญาเช่าซื้อมีภาระผูกพันในเรื่องสิทธิประโยชน์ตามข้อ 16 วรรคสาม ผู้นั้นจะได้รับการคืนเงินตามวรรคหนึ่งต่อเมื่อได้ปฏิบัติตามภาระผูกพันนั้นครบถ้วนแล้ว

ถ้ามีการขอเลิกสัญญาเช่าซื้อโดยผู้เช่าซื้อมิได้ปฏิบัติตามภาระผูกพันในเรื่องสิทธิประโยชน์ให้ คปจ. พิจารณาผู้มีสิทธิที่จะได้รับมรดกสิทธิการเช่าซื้อตามหมวด 2 คนใดคนหนึ่งเพียงคนเดียวเป็นผู้ได้รับสิทธิการเช่าซื้อแทนต่อไป โดยจะต้องรับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาเช่าซื้อทั้งหมดรวมทั้งภาระผูกพันในสิทธิประโยชน์ที่มีอยู่เดิมนั้นด้วย และให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด 5
เบ็ดเตล็ด

ข้อ 23 ในกรณีโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ หากมีค่าใช้จ่ายในการรังวัดแบ่งแปลง ให้ผู้โอนเป็นผู้ชำระ ส่วนในกรณีตกทอดทางมรดกสิทธินั้นให้บรรดาทายาทผู้ได้รับมรดกสิทธิเป็นผู้ชำระ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ส.ป.ก. กำหนด

ข้อ 24 ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดรายงานการโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อหรือการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อให้ ส.ป.ก. ทราบ เพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนต่อไป

ข้อ 25 ในกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบนี้ ให้เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2535

อำพล เสนาณรงค์
รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ กษ 1205/ว 73

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

22 มกราคม 2545

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การโอนหรือการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1205/ว 72 ลงวันที่ 22 มกราคม 2545

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. บัญชีแสดงเครือญาติในการโอนหรือการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.4-85) พร้อมคำอธิบายและตัวอย่างเอกสาร จำนวน 7 แผ่น
2. บัญชีแสดงรายละเอียดการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.4-86) หรือ (ส.ป.ก.4-87) พร้อมคำอธิบายและตัวอย่างเอกสาร จำนวน 8 แผ่น
3. แบบอุทธรณ์คำขอโอนสิทธิหรือคำขอรับมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ส.ป.ก.4-127) จำนวน 3 แผ่น

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ 7/2544 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2544 มีมติให้ยกเลิกหลักเกณฑ์การโอนสิทธิ และการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามมติ คปก. ครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533 และครั้งที่ 4/2536 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2536 รวมทั้งอนุมัติหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ และให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ดังนั้น เพื่อให้การรับคำขอโอนสิทธิหรือคำขอรับมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและการสอบสวนสิทธิเกษตรกรผู้ยื่นคำขอ รวมทั้งการนำเรื่องราวตามคำขอเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาอนุญาตข้างต้นเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ส.ป.ก. จึงได้วางแนวทางเพื่อให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดถือปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้ยกเลิก
   1.1 หนังสือที่ กษ 1204/ว55 ลงวันที่ 24 มกราคม 2535
   1.2 หนังสือที่ กษ 1204/ว828 ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2536
   1.3 หนังสือที่ กษ 1204/ว829 ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2536
   1.4 หนังสือที่ กษ 1204/ว040 ลงวันที่ 20 มกราคม 2538

2. การรับคำขอโอนสิทธิหรือการรับมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินให้ใช้แบบคำขอทั่วไป เพื่อบันทึกเรื่องราวแห่งคำขอ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ยื่นคำขอกับผู้รับโอนหรือผู้ขอรับมรดกสิทธิ ข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งคำขอ รวมทั้งคำขอ และเมื่อผู้ยื่นคำขอได้ลงลายมือชื่อในคำขอแล้ว ให้ออกใบรับคำขอให้ไว้เป็นหลักฐาน

3. ในการยื่นคำขอดังกล่าวให้ผู้ยื่นคำขอแสดงบัญชีเครือญาติในการโอนหรือการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ส.ป.ก.4-85) ตามแบบสิ่งที่ส่งมาด้วย 1. พร้อมหลักฐานประกอบ เช่น สูติบัตร ทะเบียนบ้าน ทะเบียนสมรส ฯลฯ ของผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ยื่นคำขอ แล้วให้ผู้ยื่นคำขอลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องของบัญชีดังกล่าวไว้เป็นหลักฐาน

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคำขอหรือคำขอรับมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามนัยหนังสือที่อ้างถึงทายาท 5 จำพวก ซึ่งมีสิทธิรับโอนหรือรับมรดกสิทธิดังกล่าว ได้แก่

(1) สามี ภริยา ที่จดทะเบียนสมรส และให้หมายรวมถึงสามี ภริยา ที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสด้วยนั้น ในที่นี้ให้หมายถึงชายและหญิงที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา โดยมิได้จดทะเบียนสมรสในขณะยื่นคำขอโอน หรือขณะเจ้ามรดกถึงแก่ความตาย

(2) บุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย และให้หมายรวมถึงบุตรตามความเป็นจริง เช่น บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว (ไม่รวมบุตรบุญธรรม)

(3) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน ให้ถือความเป็นพี่น้องกันตามความเป็นจริง ไม่ว่าบิดามารดาจะได้จดทะเบียนสมรสกันหรือไม่ก็ตาม

(4) พี่น้องร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน ให้ถือความเป็นพี่น้องกันตามความเป็นจริง ไม่ว่าบิดามารดาจะได้จดทะเบียนสมรสกันหรือไม่ก็ตาม

(5) หลานของเกษตรกร หมายถึง ลูกของลูกหรือลูกของพี่หรือของน้องตามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 เท่านั้น

4. เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบได้ตรวจสอบเรื่องราวแห่งคำขอ กับบรรดาเอกสารซึ่งใช้เป็นหลักฐานแห่งการสอบสวนสิทธิมาแต่เดิมของผู้โอนหรือของเจ้าของมรดกผู้ถึงแก่ความตายในแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.4-06 หรือ ส.ป.ก.4-06ก) ของที่ดินแปลงที่ขอโอนหรือขอรับมรดกสิทธิแล้วเห็นว่า คำขอดังกล่าวน่าเชื่อถือให้ดำเนินการสอบสวนสิทธิผู้ขอให้ปรากฏหลักฐานตามแบบสอบสวนสิทธิที่ ส.ป.ก. กำหนด เพื่อแสดงว่าผู้ขอเป็นเกษตรกรจริง ไม่เคยได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดินและหรือไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองเพียงพอแก่การครองชีพอยู่ก่อนแล้ว หรือได้รับการจัดจาก ส.ป.ก. อยู่ก่อนแล้ว และเนื้อที่รับโอนหรือตกทอดรวมกันไม่เกินขนาดถือครองที่ดินตามที่กฎหมายกำหนด และเป็นผู้ที่มีสิทธิรับโอนหรือรับมรดกสิทธิดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ในหนังสือที่อ้างถึงแล้ว กรณีเป็นอำนาจการพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ให้นำเสนอปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพื่อลงความเห็นเป็นเบื้องต้นว่าควรอนุญาตหรือไม่ควรอนุญาตตามคำขอ แล้วจึงบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเพื่อนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาต่อไป

5. การนำเรื่องราวคำขอดังกล่าวเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณานั้น นอกจากจะต้องจัดทำวาระการประชุมเพื่อสรุปเรื่องเดิม ข้อพิจารณาและคำขอแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด กำหนดประเด็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค เหตุผลและความจำเป็นในการโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิ รวมทั้งพฤติกรรม

แห่งคำขอไว้ให้ชัดเจนว่ามีเจตนาหลีกเลี่ยงข้อห้ามตามกฎหมายหรือไม่ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด โดยหากผู้โอนหรือเจ้ามรดกมีทั้งคู่สมรสและบุตรที่ยังมีชีวิตอยู่ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดไว้ ต้องโอนให้แก่คู่สมรสหรือบุตรเพียงคนใดคนหนึ่ง หรือตกทอดแก่คู่สมรสเป็นอันดับแรก มีเหตุผลอย่างไรจึงไม่อาจโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิให้แก่ คู่สมรสและบุตรนั้นก่อน และมีความจำเป็นอย่างไรที่จะต้องโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิให้แก่บิดามารดา พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน หรือหลาน ในกรณีโอนหรือตกทอดทางมรดกให้แก่บุตรหรือทายาทอื่น จะต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรสด้วย และให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดทำบัญชีแสดงรายละเอียดการโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.4-86) หรือบัญชีแสดงรายละเอียดการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.4-87) แล้วแต่กรณี ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2 เพื่อประกอบเป็นส่วนหนึ่งของวาระการประชุมเรื่องดังกล่าวทุกครั้ง

6. กรณีอยู่ในอำนาจการพิจารณาของปฏิรูปที่ดินจังหวัด เมื่อได้พิจารณาเรื่องราวแล้วผลการพิจารณาเป็นประการใดให้แจ้งผู้ยื่นคำขอทราบด้วย และให้สรุปแจ้ง ส.ป.ก. โดยใช้บัญชีแสดงรายละเอียด ส.ป.ก.4-86 หรือ ส.ป.ก.4-87 โดยอนุโลม ส่วนกรณีการพิจารณาอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูป-ที่ดินจังหวัด เมื่อได้พิจารณาเรื่องราวแห่งคำขอแล้ว มีมติเป็นประการใด ให้ผู้จดรายงานการประชุมบันทึกมติดังกล่าวลงในบัญชีแสดงรายละเอียด ส.ป.ก.4-86 หรือ ส.ป.ก.4-87 แล้ว แนบบัญชีดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นกรณีการโอนหรือการตกทอดติดไปกับรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดทุกครั้งที่มีมติ แล้วส่งรายงานการประชุมพร้อมบัญชีดังกล่าวไปยัง ส.ป.ก. เพื่อ ส.ป.ก. จะได้รวบรวมรายงานจากบัญชีดังกล่าวเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทราบต่อไป

7. การแจ้งผลการพิจารณาคำขอโอนสิทธิหรือคำขอรับมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินต่อผู้ยื่นคำขอ ให้แจ้งเป็นหนังสือและแจ้งด้วยว่าสามารถอุทธรณ์ได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่รับแจ้ง

8. ภายในระยะเวลาอุทธรณ์ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมข้างต้น การรับการอุทธรณ์ การโอนสิทธิหรือคำขอรับมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้ใช้แบบคำขออุทธรณ์ ส.ป.ก.4-127 และให้จัดส่งคำขออุทธรณ์รวมทั้งเอกสาร ส.ป.ก.4-85 ส.ป.ก.4-86 หรือ ส.ป.ก.4-87 แล้วแต่กรณี รายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ส่งให้ ส.ป.ก. เพื่อนำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณา โดยไม่ชักช้า

9. เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์จาก ส.ป.ก. แล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัดทำหนังสือแจ้งผู้ยื่นคำขออุทธรณ์ การโอนสิทธิหรือรับมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน และให้แจ้ง

ด้วยว่าหากผู้ยื่นคำขอประสงค์จะฟ้องโต้แย้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์นี้ ให้ทำคำฟ้องเป็นหนังสือยื่นต่อศาลปกครองภายใน 90 วัน นับแต่วันที่รับแจ้งหรือทราบคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 40 และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 50

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ
ไพโรจน์ โลกนิยม
(นายไพโรจน์ โลกนิยม)
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน
ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กองนิติการ
โทร. 0-2281-2971
โทรสาร 0-2281-0815

ที่ กษ 1205/ว 72

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

22 มกราคม 2545

เรื่อง มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 7/2544 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2544 เรื่องที่ 3.5

ด้วยในการประชุม คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ 3/2544 เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2544 ที่ประชุมมีมติให้ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ปรับปรุงการมอบอำนาจเพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่ของคณะกรรมการฯ ทั้งในเรื่องการโอนการเข้าทำประโยชน์ และสิทธิการเช่า, เช่าซื้อที่ดินด้วย ส.ป.ก. จึงได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การโอนตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์เสนอ คปก. ครั้งที่ 7/2544 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2544 และที่ประชุมได้อนุมัติให้ยกเลิกหลักเกณฑ์การโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามมติ คปก. ครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533 และครั้งที่ 4/2536 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2536 และอนุมัติหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติตามมติ คปก. ดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์และชัดเจน ส.ป.ก. จึงขอชักช้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์เป็นดังนี้

ข้อ 1. การโอน และการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดินดังกล่าว อยู่ในขั้นตอนที่ 1 ของสิทธิตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 3/2533 เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2533

ข้อ 2. ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินได้ในกรณีดังต่อไปนี้

2.1 การโอนที่ดินที่ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้เฉพาะการโอนแก่เกษตรกร ซึ่งเป็นสามีหรือภริยาหรือบุตรที่บรรลุนิติภาวะของผู้ที่ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเพียงบุคคลใดบุคคลหนึ่งเท่านั้น

2.2 การตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินให้ดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 ให้สิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตกแก่เกษตรกรซึ่งเป็นสามีหรือภริยาของเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์เป็นอันดับแรก

2.2.2 กรณีไม่มีบุคคลตาม 2.2.1 หรือมีแต่ไม่ขอรับ ให้สิทธิการเขาทำประโยชน์ในที่ดินตกแก่ทายาทโดยธรรมเฉพาะบุตรที่เป็นเกษตรกร และบรรลุนิติภาวะเพียงรายเดียวเท่านั้น

ข้อ 3. ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินต่อไปนี้

3.1 การโอนที่ดินที่ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้แก่บุตรที่บรรลุนิติภาวะของผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์มากกว่าหนึ่งคน และเป็นกรณีที่พิจารณาเห็นว่าเป็นที่ดินที่มีขนาดแบ่งแยกได้และเพียงพอแก่การครองชีพ

3.2 การตกทอดทางมรดกสิทธิ

3.2.1 การตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ กรณีมีบุตรหลายคนขอรับมรดกสิทธิ โดยขอให้แบ่งแยกที่ดินและที่ดินดังกล่าวสามารถแบ่งได้เพียงพอแก่การครองชีพ ก็ให้จัดให้แก่บุคคลเหล่านั้นตามส่วนที่ตกลงกัน

3.2.2 ในกรณีตาม 3.2.1 หากพิจารณาเห็นว่าที่ดินไม่สามารถแบ่งแยกได้ ให้มีอำนาจกำหนดตัวเกษตรกรผู้เป็นบุตรเพียงรายเดียวเท่านั้นที่จะได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว

3.3 การโอนหรือการตกทอดมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้แก่ทายาท ดังนี้

1) บิดา มารดา ของเกษตรกร

2) พี่น้องร่วมบิดา มารดาเดียวกันของเกษตรกร

3) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกันของเกษตรกร

4) หลานของเกษตรกร

3.4 กรณีมีเหตุผลและความจำเป็น ทั้งมิได้เป็นการหลีกเลี่ยงข้อห้ามโอนสิทธิหรือแบ่งแยกสิทธิตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน การโอนสิทธิหรือแบ่งแยกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้กับบุคคลอื่นเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย นอกเหนือจากบุคคลตามที่กำหนดข้างต้น ได้แก่ การโอนให้แก่คู่สมรสที่หย่าขาด

ข้อ 4. กรณีไม่มีทายาทตามที่กำหนดไว้มาขอรับมรดก หรือมีแต่ไม่ขอรับ หรือไม่มีคุณสมบัติ ให้ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการจัดที่ดินตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ต่อไป

การโอนสิทธิให้แก่บุคคลอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในข้อ 2.1, 3.1, 3.3 และข้อ 3.4 และการตกทอดทางมรดกสิทธินอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในข้อ 2.2, 3.2 และ 3.3 ไม่สามารถกระทำได้

ข้อ 5. ผู้รับโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ และผู้รับมรดกสิทธิตามข้อ 2 และข้อ 3 ต้องเป็นเกษตรกรและเป็นผู้ไม่มีที่ดินทำกินของตนเองเพียงพอแก่การครองชีพอยู่ก่อนแล้ว หรือเป็นผู้ไม่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือได้รับการจัดจาก ส.ป.ก. อยู่ก่อนแล้วและเนื้อที่รับโอนหรือตกทอดรวมกันไม่เกินขนาดถือครองที่ดินตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ 6. ให้ถือว่าเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ตามหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิตามข้อ 2 และข้อ 3 เป็นเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 19(7) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

ข้อ 7. ในกรณีผู้ยื่นคำขอโอนและตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ไม่เห็นด้วยกับการพิจารณาของ ปทจ. หรือ คปจ. ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง และให้ ส.ป.ก.จังหวัดส่งคำอุทธรณ์ดังกล่าวให้ ส.ป.ก. เพื่อนำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาต่อไป

การพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ ให้ถือเป็นที่สุด และให้แจ้งผลการพิจารณาไปยัง ส.ป.ก.จังหวัดภายใน 15 วัน นับแต่วันที่คณะอนุกรรมการฯ มีมติ

ข้อ 8. เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดหรือคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติประการใดแล้ว ให้รวบรวมแจ้ง ส.ป.ก. เพื่อรายงาน คปก. ทราบต่อไป

ทั้งนี้ เพื่อความรวดเร็วและมิให้เกิดปัญหาในการพิจารณาการโอนและตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ จึงให้ถือปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว และเมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาเรื่องเกษตรกรขอรับโอนสิทธิหรือขอรับมรดกการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว ให้จังหวัดแจ้งมติการโอนหรือการตกทอดทางมรดกสิทธิดังกล่าวไปยัง ส.ป.ก. เพื่อนำเสนอ คปก. ทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ
ไพโรจน์ โลกนิยม
(นายไพโรจน์ โลกนิยม)
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน
ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กองนิติการ
โทร. 0-2281-2971
โทรสาร 0-2281-0815

มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 7/2544
วันพฤหัสบดีที่ 8 พฤศจิกายน 2544

เรื่องที่ 3.5 ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์

ความเป็นมา

ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533 และครั้งที่ 4/2536 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2536 กำหนดหลักเกณฑ์การโอน และการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของผู้ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดิน โดยเฉพาะที่ดินของรัฐที่ยังมิได้ทำสัญญาเช่า เช่าซื้อ จาก ส.ป.ก. โดยให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณากรณีการโอนและตกทอดทางมรดกให้แก่สามี ภรรยา หรือบุตรที่บรรลุนิติภาวะ หรือทายาทตามที่กำหนดไว้ เช่น บิดา มารดา พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน หรือหลานของเกษตรกร ส่วนกรณีมีความจำเป็นที่จะโอนหรือตกทอดให้บุคคลอื่นเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย เช่น คู่สมรสที่หย่าขาดแล้ว น้องเขย พี่เขย น้องสะใภ้ พี่สะใภ้ เป็นต้น อยู่ในอำนาจการพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ปัญหา

1. จากผลสรุปการประชุมสัมมนานิติกรและปฏิรูปที่ดินจังหวัดทั่วประเทศระบุว่าการพิจารณาการโอนตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ เช่า และเช่าซื้อ ตามมติคณะกรรมการฯ และระเบียบคณะกรรมการฯ กระทำได้ล่าช้า เนื่องจากต้องนำเสนอเรื่องราวแก่ผู้มีอำนาจพิจารณาดังที่กำหนดไว้ เห็นสมควรที่จะกระจายอำนาจในการปฏิบัติงาน และปรับปรุงมติและระเบียบดังกล่าว เพื่อให้การปฏิบัติรวดเร็วยิ่งขึ้น

2. ในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 3/2544 เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2544 วาระที่ 3.12 เรื่อง เกษตรกรขอโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน คณะกรรมการฯ มีมติว่า โดยที่เรื่องเกษตรกรขอโอนสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดให้มีจำนวนมากขึ้น ดังนั้น เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของคณะกรรมการฯ จึงขอให้ ส.ป.ก. ทำการศึกษาปรับปรุงการมอบอำนาจของคณะกรรมการให้ครอบคลุมการปฏิบัติ โดยกระจายอำนาจให้ คปจ. และ ส.ป.ก. หรือคณะกรรมการต่าง ๆ และปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536 โดยขยายเหตุผลเพื่อครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ รวมทั้งเหตุผลที่นำเสนอในการประชุม ครั้งที่ 3/2544 ด้วย

3. จากข้อมูลในการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. ปรากฏว่าขณะนี้ปริมาณคำขอโอนสิทธิและตกทอดทางมรดกของแต่ละ ส.ป.ก.จังหวัดมีจำนวนมาก และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคต โดยในทางปฏิบัติการพิจารณาคำขอโอนและตกทอดทางมรดก ซึ่งต้องนำเสนอ คปจ. และ คปก.พิจารณาโดยอาศัยแนวทางที่กำหนดไว้ และหากมีการกระจายอำนาจในการพิจารณาตามแนวทางดังกล่าวจะทำให้การปฏิบัติงานสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

แนวทางแก้ไข

เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วและเป็นการกระจายอำนาจในการพิจารณาการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ส.ป.ก. จึงขอยกเลิกมติ คปก. ครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533 และครั้งที่ 4/2536 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2536 และกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณา โดยนำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบในการประชุมครั้งที่ 1/2544 เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2544

การพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบในการประชุม ครั้งที่ 1/2544 เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2544

คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาเห็นชอบหลักการที่ขอแก้ไข ได้แก่

1. เปลี่ยนแปลงอำนาจการพิจารณาในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์กรณีการโอนหรือตกทอดทางมรดกให้แก่คู่สมรสหรือบุตรเพียงรายเดียว จากเดิมเป็นอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ให้เป็นอำนาจของปฏิรูปที่ดินจังหวัด

2. เปลี่ยนแปลงอำนาจการพิจารณาในการโอนให้แก่บุคคลอื่นเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย หรือบุคคลอื่นที่มีหรือเคยมีความเกี่ยวพันกับผู้โอน เช่น คู่สมรสที่หย่าขาดแล้ว น้องเขย พี่เขย พี่สะใภ้ เป็นต้น จากเดิมเป็นอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยกำหนดว่ากรณีคู่สมรสที่หย่าขาดและญาติให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

3. เพิ่มเติมสิทธิการยื่นอุทธรณ์คำขอโอนหรือตกทอด์ทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ของเกษตรกรเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา 40 แห่ง พ.ร.บ.วิ.ปกครอง ซึ่งระบุว่า “คำสั่งปกครองที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้งต่อไปได้ ให้ระบุกรณีที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้งการยื่นอุทธรณ์ หรือโต้แย้งและระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์ หรือการโต้แย้งดังกล่าวไว้ด้วย ฯลฯ” ซึ่งเดิมมิได้กำหนดไว้

4. กำหนดให้รายงานผลการพิจารณาของปฏิรูปที่ดินจังหวัด และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด

5. อำนาจอย่างอื่นคงเดิม

คณะอนุกรรมการได้แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน มีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 1. ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินได้ในกรณีดังต่อไปนี้

1.1 การโอนที่ดินที่ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้เฉพาะการโอนแก่เกษตรกร ซึ่งสามีหรือภริยา หรือบุตรที่บรรลุนิติภาวะของผู้ที่ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเพียงบุคคลใดบุคคลหนึ่งเท่านั้น

1.2 การตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินให้ดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 ให้สิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตกแก่เกษตรกรซึ่งเป็นสามีหรือภริยาของเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์เป็นอันดับแรก

1.2.2 กรณีไม่มีบุคคลตาม 1.2.1 หรือมี แต่ไม่ขอรับ ให้สิทธิการเข้าทำประโยชน์ที่ดินตกแก่ทายาทโดยธรรมเฉพาะบุตรที่เป็นเกษตรกรและบรรลุนิติภาวะเพียงรายเดียวเท่านั้น

ข้อ 2. ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินต่อไปนี้

2.1 การโอนที่ดินที่ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้แก่บุตรที่บรรลุนิติภาวะของผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์มากกว่าหนึ่งคน และเป็นกรณีที่พิจารณาเห็นว่าเป็นที่ดินที่มีขนาดแบ่งแยกได้ และเพียงพอแก่การครองชีพ

2.2 การตกทอดทางมรดกสิทธิ

2.2.1 การตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ กรณีมีบุตรหลายคนขอรับมรดกสิทธิโดยขอให้แบ่งแยกที่ดิน และที่ดินดังกล่าวสามารถแบ่งได้เพียงพอแก่การครองชีพ ก็ให้จัดให้แก่บุคคลเหล่านั้นตามส่วนที่ตกลงกัน

2.2.2 ในกรณีตาม 2.2.1 หากพิจารณาเห็นว่าที่ดินไม่สามารถแบ่งแยกได้ให้มีอำนาจกำหนดตัวเกษตรกรผู้เป็นบุตรเพียงรายเดียวเท่านั้นที่จะได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ดังกล่าว

2.3 การโอนหรือการตกทอดมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้แก่ทายาท ดังนี้

1) บิดา มารดา ของเกษตรกร

2) พี่น้องร่วมบิดา มารดาเดียวกันของเกษตรกร

3) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกันของเกษตรกร

4) หลานของเกษตรกร

2.4 กรณีมีเหตุผลและความจำเป็น ทั้งมิได้เป็นการหลีกเลี่ยงข้อห้ามโอนสิทธิหรือแบ่งแยกสิทธิตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน การโอนสิทธิหรือแบ่งแยกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้กับบุคคลอื่นเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย นอกเหนือจากบุคคลตามที่กำหนดข้างต้น ได้แก่ การโอนให้แก่คู่สมรสที่หย่าขาด และญาติ อันได้แก่ญาติในสังคมไทย มิใช่ญาติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ข้อ 3. กรณีไม่มีทายาทตามที่กำหนดไว้มาขอรับมรดก หรือมีแต่ไม่ขอรับ หรือไม่มีคุณสมบัติ ให้ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการจัดที่ดินตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ต่อไป

การโอนสิทธิให้แก่บุคคลอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในข้อ 1 และข้อ 2 และการตกทอดทางมรดกสิทธินอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในข้อ 1.2, 2.2 และ 2.3 ไม่สามารถกระทำได้

ข้อ 4. ผู้รับโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์และผู้รับมรดกสิทธิตามข้อ 1 และข้อ 2 ต้องเป็นเกษตรกรและเป็นผู้ไม่มีที่ดินทำกินของตนเองเพียงพอแก่การครองชีพอยู่ก่อนแล้ว หรือเป็นผู้ไม่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือได้รับการจัดจาก ส.ป.ก. อยู่ก่อนแล้วและเนื้อที่รับโอนหรือตกทอดรวมกันไม่เกินขนาดถือครองที่ดินตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ 5. ให้ถือว่าเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ตามหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิตามข้อ 1 และข้อ 2 เป็นเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 19(7) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

ข้อ 6. ในกรณีผู้ยื่นคำขอโอนและตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ไม่เห็นด้วยกับการพิจารณาของ ปทจ. หรือ คปจ. ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง

และให้ ส.ป.ก.จังหวัดส่งคำอุทธรณ์ดังกล่าวให้ ส.ป.ก. เพื่อนำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาต่อไป

การพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ ให้ถือเป็นที่สุด และให้แจ้งผลการพิจารณาไปยัง ส.ป.ก.จังหวัด ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่คณะอนุกรรมการฯ มีมติ

ข้อ 7. เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดหรือคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติประการใดแล้ว ให้รวบรวมแจ้ง ส.ป.ก. เพื่อรายงาน คปก. ทราบต่อไป

คำขอ

1) ขออนุมัติยกเลิกหลักเกณฑ์การโอนสิทธิ และการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามมติ คปก. ครั้งที่ 5/2533 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2533 และครั้งที่ 4/2536 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2536

2) ขออนุมัติหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนสิทธิ และการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามที่คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบเห็นชอบแล้ว เพื่อที่ ส.ป.ก. จะได้นำไปใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติตามที่ ส.ป.ก. เสนอในข้อ 1 ส่วนข้อ 2 อนุมัติหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนสิทธิและตกทอดมรดกสิทธิตามที่เสนอ ยกเว้นข้อ 2.4 กรณีการโอนให้กับญาติ อันได้แก่ ญาติในสังคมไทย และข้อ 6 ในส่วนของกำหนดระยะเวลาในการยื่นอุทธรณ์ให้ ส.ป.ก. นำเรื่องเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง และนำเสนอ คปก. เพื่อพิจารณาต่อไป

ไพศาล กุวลัยรัตน์
(นายไพศาล กุวลัยรัตน์)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กรรมการและเลขานุการ
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ร.ต.สุรวุฒิ อิศรภักดี
(ร.ต.สุรวุฒิ อิศรภักดี)
เลขานุการกรม
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

ศรีโรจน์ จิรวัฒน์จรรยา
(นายศรีโรจน์ จิรวัฒน์จรรยา)
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 6
ผู้จดรายงานการประชุม

ประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรื่อง กำหนดเวลาและการตรวจสอบระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตามมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

1. ให้ยกเลิก

1.1 ประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง กำหนดเวลาและการตรวจสอบระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตามมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ลงวันที่ 19 มกราคม 2536

1.2 ประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง กำหนดเวลาและการตรวจสอบระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตามมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2536

2. การดำเนินการใด ๆ ที่ได้ดำเนินการตามประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ณ วันที่ 25 มีนาคม 2536 ก่อนวันที่ประกาศนี้จะใช้บังคับ ให้มีผลบังคับใช้เป็นไปตามประกาศนั้น

3. ให้ถือเอาเวลา พ.ศ. 2524 เป็นเวลาที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

4. ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีอำนาจตรวจสอบและพิสูจน์ระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกร

5. ที่ดินของรัฐที่เกษตรกรถือครองอยู่แล้วก่อนเวลาที่กำหนดในข้อ 3 เมื่อเกษตรกรดังกล่าวยื่นคำร้องและยินยอมชำระค่าเช่า หรือค่าชดเชยที่ดินในอัตราหรือจำนวนที่เพิ่มขึ้นตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดจะได้รับการจัดที่ดินให้ตามจำนวนที่ถือครองที่ดินได้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยไร่

6. การตรวจสอบและพิสูจน์ระยะเวลาการถือครองที่ดิน ให้พิจารณาจากหลักฐาน ดังนี้

6.1 การสอบสวนพนักงานเจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับ

6.1.1 ข้ออ้างอิงของเกษตรกรผู้ยื่นคำร้อง

6.1.2 สภาพการทำประโยชน์ในที่ดินของผู้ยื่นคำร้อง

6.1.3 ข้อเท็จจริงจากผู้ถือครองที่ดินข้างเคียง

6.2 เอกสาร เกี่ยวกับ

6.2.1 คำรับรองผู้ปกครองท้องที่

6.2.2 ภาพถ่ายทางอากาศ

6.2.3 เอกสารของทางราชการ

6.3 อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นสมควร

ประกาศ ณ วันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2538

(ลงชื่อ) สุวิทย์ คุณกิตติ

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกประกาศไว้ ดังนี้

1. กิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน ให้หมายถึงกิจการดังนี้

   1.1 กิจการทางวิชาการเกษตร การสาธิต การทดลอง เพื่อประโยชน์ทางการเกษตร

   1.2 กิจการที่ส่งเสริม หรือประกันราคาพืชผลการเกษตร หรือลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร

   1.3 กิจการที่เป็นข้อตกลงร่วมกับ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการดำเนินการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตร

   1.4 กิจการที่เป็นการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม และปัจจัยการผลิตตลอดจนการผลิตการจำหน่าย และการตลาดให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

2. กิจการที่เป็นการเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้หมายถึงกิจการแปรรูปผลิตผลเกษตรกรรม ซึ่งใช้ผลผลิตทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นหลัก

3. กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับประเภทกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาวินิจฉัย

ประกาศ ณ วันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533

ชวน หลีกภัย

(นายชวน หลีกภัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 107 ตอนที่ 248 วันที่ 13 ธันวาคม 2533)

(สำเนา)
ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุน
หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 30 วรรคห้า
แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518
แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532
(ฉบับที่ 2)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกประกาศไว้ ดังนี้

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 1.5 ของข้อ 1 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุน หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

"ข้อ 1.5 กิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งกิจการนั้นต้องอยู่ในพื้นที่ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดให้เป็นพื้นที่เพื่อการนี้โดยเฉพาะ"

ประกาศ ณ วันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2543
ประภัตร โพธสุธน
(นายประภัตร โพธสุธน)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน้า ๓๕
เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๑๕ ง ราชกิจจานุเบกษา ๕ มีนาคม ๒๕๔๑

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต และการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุน หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

พ.ศ. ๒๕๔๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุน หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

"กิจการ" หมายความว่า กิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

"สัญญา" หมายความว่า สัญญาเช่า สัญญาเช่าซื้อ สัญญาซื้อ หรือสัญญาเข้าทำประโยชน์ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ผู้รับอนุญาตทำกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แล้วแต่กรณี

"ผู้อนุญาต" หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

"ผู้รับอนุญาต" หมายความว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้เช่า เช่าซื้อ ซื้อ หรือเข้าทำประโยชน์ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อประกอบกิจการ

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"ส.ป.ก." หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ ๔ ผู้ใดประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการ ให้ยื่นคำขอรับอนุญาตที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ที่ประสงค์จะประกอบกิจการพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) สำเนาหรือภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรอื่นที่ใช้แทนบัตรประจำตัวประชาชนได้ หรือสำเนาหรือภาพถ่ายใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว

(๒) สำเนาหรือภาพถ่ายทะเบียนบ้าน

(๓) ในกรณีที่ผู้ขอรับอนุญาตเป็นนิติบุคคลให้ยื่นหนังสือรับรองของนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทแสดงการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล พร้อมทั้งวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลนั้นด้วย

(๔) แผนและโครงการประกอบคำขอรับอนุญาต ประกอบด้วย

(ก) ประเภทของกิจการ

(ข) ประเภทของสิทธิที่ขอรับอนุญาต

(ค) สถานที่ประกอบกิจการและจำนวนเนื้อที่ที่ต้องการขออนุญาต

(ง) ทุนที่ใช้ดำเนินงานของโครงการ รวมทั้งแผนการเพิ่มทุนในอนาคต

(จ) ลักษณะของการดำเนินงานของโครงการโดยระบุลักษณะการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน แนวทางการบริหารและการจัดการโครงการ

(ฉ) ผลตอบแทนโครงการ ระยะเวลาคืนทุนของโครงการ และเครื่องชี้วัดอื่นๆ ที่แสดงโอกาสความสัมฤทธิ์ผลของการประกอบกิจการ

(ช) ประโยชน์ที่คาดว่าเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และ ส.ป.ก. จะได้รับ

ข้อ ๕ เมื่อได้รับคำขอรับอนุญาตแล้วให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกใบรับไว้เป็นหลักฐาน ในการนี้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอาจมีหนังสือเรียกให้ผู้ขอรับอนุญาตมาชี้แจงเพิ่มเติมหรือให้ส่งเอกสารหลักฐานอื่นเพิ่มเติมภายในกำหนดเวลาที่เห็นสมควรก็ได้

ถ้าผู้ขอรับอนุญาตจงใจไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกให้มาหรือให้ส่งเอกสารภายในเวลาที่กำหนด ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดยกคำขอรับอนุญาตนั้นเสีย ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้นั้นที่จะยื่นคำขอรับอนุญาตใหม่

ข้อ ๖ ในกรณีจำเป็นต้องไปตรวจสถานที่ที่ขอประกอบกิจการ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแจ้งให้ผู้ขอรับอนุญาตทราบเพื่อนำเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องไปตรวจสถานที่นั้น โดยผู้ขอรับอนุญาตเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

ข้อ ๗ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาตคำขอรับอนุญาตตามระเบียบนี้ ถ้าผู้ขอรับอนุญาตเป็นคนต่างด้าวจะต้องได้รับอนุมัติจาก

คณะกรรมการก่อน และคณะกรรมการจะอนุญาตให้คนต่างด้าวได้เฉพาะการเช่าหรือเข้าทำประโยชน์เท่านั้น

ข้อ ๘ เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติเป็นประการใดแล้ว ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแจ้งให้ผู้ขอรับอนุญาตทราบเป็นหนังสือภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติ ในกรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติไม่อนุญาต ผู้ขอรับอนุญาตมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งมติดังกล่าวโดยยื่นที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

ข้อ ๙ ระยะเวลาการเช่า เช่าซื้อ หรือเข้าทำประโยชน์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ส.ป.ก. ประกาศกำหนด

ข้อ ๑๐ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนดให้ผู้ขอรับอนุญาตจ่ายค่าตอบแทนตามที่คณะกรรมการกำหนด เว้นแต่คณะกรรมการจะอนุญาตให้ไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทน

ค่าตอบแทนที่ได้รับให้นำเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ ๑๑ กิจการที่ขออนุญาตจะต้องไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความปลอดภัยของราษฎรในพื้นที่

ข้อ ๑๒ เงื่อนไขที่จะให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติให้ระบุไว้ในสัญญา ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องประกอบกิจการตามแผนและโครงการที่ขออนุญาตนั้น และจะโอนสิทธิไปยังบุคคลอื่นไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต

(๒) ต้องใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ให้ตรงกับกิจการที่ได้รับอนุญาตตามที่ระบุไว้ในสัญญา หากผู้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามสัญญา คณะกรรมการหรือผู้อนุญาตมีสิทธิเพิกถอนการอนุญาตและเลิกสัญญาได้

(๓) ต้องเริ่มลงมือดำเนินการภายในเวลาที่กำหนดในการอนุญาต

(๔) ต้องไม่เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเพิ่มเติมกิจการ แผนงาน แผนการดำเนินงาน หรือวิธีดำเนินการ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต

(๕) ต้องยินยอมให้ ส.ป.ก. เข้าไปตรวจสอบการประกอบกิจการให้เป็นไปตามสัญญาอย่างน้อยปีละครั้ง

(๖) ในระหว่างเวลาเช่า เช่าซื้อ หรือเข้าทำประโยชน์ หรือเมื่อได้มีการโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ให้แก่ผู้รับอนุญาตแล้วก็ตาม ถ้าผู้อนุญาตเห็นว่าทรัพย์สินหรือสิ่งก่อสร้างที่ปลูกลงบนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตก่อให้เกิดความเสียหายหรือกีดขวางการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งให้ผู้รับอนุญาตรื้อถอนทรัพย์สินหรือสิ่งก่อสร้างดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด หากไม่ปฏิบัติตามผู้อนุญาตมีอำนาจรื้อถอนได้โดยผู้รับอนุญาตเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย และผู้รับอนุญาตต้องเสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละ ๒๕ ต่อปี ของค่าใช้จ่ายดังกล่าวด้วย

(๗) เมื่อครบกำหนดระยะเวลาเช่าหรือเข้าทำประโยชน์ หรือมีการเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม ถ้าผู้อนุญาตเห็นว่าทรัพย์สินหรือสิ่งก่อสร้างที่ปลูกลงบนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตก่อให้เกิดความเสียหายหรือกีดขวางการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้นำ (๖) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๓ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการอนุญาตให้ผู้รับอนุญาตเข้าทำสัญญากับ ส.ป.ก. หากผู้รับอนุญาตไม่ยอมเข้าทำสัญญาภายในระยะเวลาดังกล่าวโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ผู้อนุญาตเพิกถอนการอนุญาตนั้นเสีย

ข้อ ๑๔ แบบของสัญญาให้เป็นไปตามที่ ส.ป.ก. กำหนด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๑

ปองพล อดิเรกสาร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(สำเนา)

ที่ กษ 1205/ว 485

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

27 มิถุนายน 2543

เรื่อง ขั้นตอนแนวทางปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2541

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตามบัญชีเอกสารที่แนบ

ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 มาตรา 30 วรรค 5 ให้อำนาจสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จัดที่ดินให้แก่บุคคล เช่า เช่าซื้อ ซื้อ หรือเข้าทำประโยชน์ เพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้ออกระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2541 ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา 30 วรรค 5 ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดที่ดินให้โดยวิธีเช่า เช่าซื้อ ซื้อ หรือเข้าทำประโยชน์ การให้เช่าซื้อ หรือ ซื้อ เป็นการให้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน และพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ได้มีข้อห้ามในการแบ่งแยก หรือโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินไว้ในมาตรา 39 ขณะนี้ ส.ป.ก. ยังไม่มีมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการใช้ประโยชน์ในที่ดินภายหลังมีการโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินอย่างชัดเจน หากเมื่อมีการโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินไปแล้ว อาจมีการนำที่ดินไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น ซึ่งไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ ส.ป.ก. จัดที่ดินให้ ดังนั้น ส.ป.ก. ขอให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณาให้สิทธิ์ในที่ดินจัดที่ดินเฉพาะการเช่า และการเข้าทำประโยชน์ ส่วนการให้กรรมสิทธิ์โดยการเช่าซื้อ หรือซื้อ ส.ป.ก. จะพิจารณาจัดให้เมื่อ ส.ป.ก. มีแนวทางปฏิบัติภายหลังให้กรรมสิทธิ์อย่างชัดเจน

ส่วนกิจการที่พิจารณาจัดให้ต้องเป็นกิจการตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 30 วรรค 5 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ประกาศ ณ วันที่ 27 พฤศจิกายน 2533 และ ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 9 พฤษภาคม 2543

ส่วนกิจการใดจะให้เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ ให้เป็นไปตามประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนี้

1. กิจการที่ขอรับอนุญาตถ้าเป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร ให้กำหนดระยะเวลาการเช่าไม่เกิน 3 ปี ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิที่จะขอเช่าใหม่โดยการผ่านพิจารณาจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

2. กิจการที่ขอรับอนุญาตถ้าเป็นกิจการที่ไม่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร ให้กำหนดระยะเวลาให้เข้าทำประโยชน์ตามความเหมาะสมของแต่ละกิจการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

อุดร ขจรเวหาศน์

(นายอุดร ขจรเวหาศน์)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กองนิติการ
โทร. 0-2281-2904
โทรสาร 0-2281-2940

บัญชีเอกสารที่แนบ

1. ประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่องหลักเกณฑ์กำหนดระยะเวลาการเข้าทำประโยชน์ การเช่า ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต และการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ 27 มิถุนายน 2543

2. คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ 469/2543 สั่ง ณ วันที่ 27 มิถุนายน 2543

3. แบบคำขออนุญาตใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. 4-109)

4. หนังสือแจ้งการอนุญาต และให้เข้าทำสัญญา (ส.ป.ก. 4-110)

5. หนังสือแจ้งเพิกถอนการอนุญาต (ส.ป.ก. 4-111)

6. หนังสือแจ้งการไม่อนุญาต (ส.ป.ก. 4-112)

7. คำขออุทธรณ์การไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุน หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. 4-113)

8. แบบสัญญาเช่า (ส.ป.ก. 4-107)

9. แบบสัญญาเข้าทำประโยชน์ฯ (ส.ป.ก. 4-108)

10. แนวทางปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการอนุญาต และการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุน หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2541

(สำเนา)

ประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
เรื่อง หลักเกณฑ์กำหนดระยะเวลาการเช่า การเข้าทำประโยชน์ ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติ ในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกตรกรรม

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 9 แห่งระเบียบ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติ ในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2541 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจึงออกประกาศหลักเกณฑ์ กำหนดระยะเวลา การเช่า การเข้าทำประโยชน์ ดังนี้

1. กิจการที่ขอรับอนุญาตถ้าเป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรให้กำหนดระยะเวลาเช่าไม่เกิน 3 ปี ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิ์ที่จะขอเช่าใหม่โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

2. กิจการที่ขอรับอนุญาตถ้าเป็นกิจการที่ไม่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรให้กำหนดระยะเวลาให้เข้าทำประโยชน์ตามความเหมาะสมของแต่ละกิจการโดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

ประกาศ ณ วันที่ 27 มิถุนายน 2543

อุดร ขจรเวหาศน์
(นายอุดร ขจรเวหาศน์)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(สำเนา)

คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ 469/2543

เรื่อง มอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนในการจัดทำและลงนามในสัญญาเช่าและสัญญาเข้าทำประโยชน์ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

เพื่อให้การจัดทำสัญญาและลงนามในสัญญา ตลอดจนการดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขในข้อสัญญาเช่าและสัญญาเข้าทำประโยชน์ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 สามารถดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว รวมทั้งเพื่อรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 38(7) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 จึงมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนี้

1. จัดทำและลงนามในสัญญาเช่าและสัญญาเข้าทำประโยชน์ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อประกอบกิจการสนับสนุน หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมทั้งสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมและ/หรือบันทึกต่อท้ายสัญญาดังกล่าว

2. ติดตามเร่งรัดจัดเก็บหนี้สิน ออกหนังสือเตือนให้ผู้เช่าหรือผู้รับสัญญาปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ในข้อสัญญา ตลอดจนดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ในข้อสัญญาและรายงานผลการดำเนินการให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทราบทุกครั้งที่ดำเนินการตามคำสั่งแล้ว

อนึ่ง หากผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรจะมอบอำนาจให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดปฏิบัติราชการแทนต่อไป ก็ให้กระทำได้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2543

อุดร ขจรเวหาศน์

(นายอุดร ขจรเวหาศน์)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส.ป.ก. 4-109
เลขที่ ..... / .....

คำขอรับอนุญาตการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์
เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่อง
กับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ ..... / ..... เขียนที่.....

วันที่..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า ..... บ้านเลขที่/ที่ตั้งสำนักงานเลขที่ .....
หมู่ที่ ..... ตรอก/ซอย ..... ถนน ..... ตำบล/แขวง .....
..... อำเภอ/เขต ..... จังหวัด .....
โดยนาย/นาง/นางสาว ..... อายุ ..... ปี ผู้รับมอบอำนาจ
ตามหนังสือ/คำสั่ง/มติฯ ..... ลงวันที่ .....
บ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ตรอก/ซอย ..... ถนน ..... ตำบล/แขวง .....
..... อำเภอ/เขต ..... จังหวัด .....
ขอยื่นคำขอต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ..... ดังต่อไปนี้

1. ข้าพเจ้ามีความประสงค์ขออนุญาตใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน โครงการ/ป่า..... ระวาง ส.ป.ก. ที่/กลุ่มที่ ..... ที่ดินแปลงเลขที่ .....
หรือตามโฉนด/น.ส. 3ก/น.ส. 3 เลขที่ ..... ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ..... ตำบล ..... อำเภอ .....
จังหวัด ..... เนื้อที่..... ไร่ ..... งาน ..... ตารางวา สำหรับกิจการ ..... อันเป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยขอเข้าทำสัญญา ☐ เช่า ☐ เข้าทำประโยชน์ กับ ส.ป.ก. มีกำหนดเวลา ..... ปี

2. ข้าพเจ้าได้แนบเอกสารและหลักฐานประกอบคำขอมาด้วยแล้ว ดังนี้

☐ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน, บัตรข้าราชการ, ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หรือบัตรอื่นที่ใช้แทนบัตรประจำตัวประชาชนได้ ได้แก่ .....

☐ สำเนาทะเบียนบ้าน

☐ หนังสือมอบอำนาจ

☐ สำเนาหนังสือรับรองของนายทะเบียนหุ้นส่วน บริษัท แสดงการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล พร้อมทั้งวัตถุประสงค์ของนิติบุคคล ซึ่งออกให้ไม่เกินกว่าหกเดือน

☐ แผนงานและโครงการประกอบคำขอ ประกอบด้วย

(ก) ประเภทของกิจการ

(ข) ประเภทของสิทธิที่ขอรับอนุญาต

(ค) สถานที่ประกอบกิจการและจำนวนเนื้อที่ที่ต้องการขออนุญาต

(ง) ทุนที่ใช้ดำเนินงานของโครงการ รวมทั้งแผนการเพิ่มทุนในอนาคต

(จ) ลักษณะของการดำเนินงานของโครงการ โดยระบุลักษณะการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน แนวทางการบริหารและการจัดการโครงการ

(ฉ) ผลตอบแทนโครงการ ระยะเวลาคืนทุนของโครงการและเครื่องชี้วัดอื่น ๆ ที่แสดงโอกาสความสัมฤทธิ์ผลของการประกอบกิจการ

(ช) ประโยชน์ที่คาดว่าเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และ ส.ป.ก. จะได้รับ

☐ แผนผังแบบแปลนการก่อสร้าง

☐ สำเนาใบอนุญาตให้ประกอบกิจการ

☐ หนังสือยินยอมหรือหนังสือสละสิทธิในที่ดิน

☐ หลักฐานอื่น ๆ ได้แก่ .....

3. เมื่อข้าพเจ้าได้ยื่นคำขออนุญาตแล้ว หากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแจ้งให้ข้าพเจ้ามาชี้แจงรายละเอียดหรือส่งเอกสารหลักฐานอื่นเพิ่มเติม ภายใน 30 วัน นับแต่วันได้รับหนังสือ และข้าพเจ้าไม่ปฏิบัติตาม ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดยกคำขอนั้นเสีย

4. ข้าพเจ้ายินยอมออกค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากการนำเจ้าหน้าที่ไปตรวจที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์และชำระค่าตอบแทน ตามที่ ส.ป.ก. กำหนด

5. เมื่อข้าพเจ้าได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อกิจการดังกล่าวแล้ว ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามสัญญาเข้าทำประโยชน์/สัญญาเช่าที่จะทำไว้กับ ส.ป.ก และจะปฏิบัติตามกฎหมาย ตลอดจนกฎระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และ ส.ป.ก. กำหนด

ลงชื่อ ..... ผู้ยื่นคำขอ

(.....)

ลงชื่อ ..... พยาน

(.....)

ลงชื่อ ..... พยาน

(.....)

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอ

(.....)

ความเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสภาพที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ความเห็นของปฏิรูปที่ดินจังหวัด .....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ปฏิรูปที่ดินจังหวัด

(.....)

วันที่..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบรับคำขอรับอนุญาตการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์
เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่อง
กับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

วันที่.....เดือน .....พ.ศ. .....

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ได้รับคำขอรับอนุญาตการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ของ ..... เลขที่ ...../ ..... ลงวันที่..... เดือน ..... พ.ศ. ..... ในเขตปฏิรูปที่ดิน โครงการ/ป่า ..... ระวาง ส.ป.ก. ที่/กลุ่มที่ ..... ที่ดินแปลงเลขที่ .....หรือตามโฉนด/น.ส. 3ก/น.ส. 3 เลขที่ ..... ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ .....ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด .....เนื้อที่ .....ไร่ ..... งาน ..... ตารางวา เพื่อใช้สำหรับกิจการ .....

โดยขอเข้าทำสัญญา ☐ เช่า ☐ เข้าทำประโยชน์กับ ส.ป.ก.

ลงชื่อ ..... ผู้รับคำขอ

(.....)

วันที่.....เดือน ..... พ.ศ. .....

(สำเนา)

ส.ป.ก. 4-110

ที่ ..... / .....

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด .....

.....

วันที่.....เดือน ..... พ.ศ.....

เรื่อง แจ้งการอนุญาตและให้เข้าทำสัญญา

เรียน

อ้างถึง คำขอรับอนุญาตการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เลขที่ ..... / ..... ลงวันที่.....

ตามหนังสือที่อ้างถึง ท่านได้ยื่นคำขอรับอนุญาตการจัดที่ดินเพื่อกิจการ ....โดยขอเข้าทำสัญญา .....กับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต และให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2541 นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม/คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด .... ในการประชุม ครั้งที่..... / ..... เมื่อวันที่ .... มีมติอนุญาตให้.....ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวได้ตามกิจการที่ขออนุญาต โดยขอให้ท่านเข้าทำสัญญากับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ..... ภายในระยะเวลา 30 วัน นับแต่วันได้รับหนังสือนี้ หากพ้นระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ..... จะพิจารณาเพิกถอนการอนุญาตดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

(สำเนา)

ส.ป.ก. 4-111

ที่ ..... / .....

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด .....

.....

วันที่ .....เดือน ..... พ.ศ. .....

เรื่อง แจ้งเพิกถอนการอนุญาต

เรียน

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ..... ที่ ..... / .....

ลงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ..... ได้แจ้งการอนุญาตตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต และให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2541 โดยให้ท่านเข้าทำสัญญากับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ..... และท่านมิได้มาดำเนินการดังกล่าว ภายในระยะเวลาที่กำหนด นั้น

บัดนี้ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) โดยคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษรกรรม/คณะกรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ..... มีมติให้เพิกถอนการอนุญาตดังกล่าว ในการประชุม ครั้งที่ ..... / ..... เมื่อวันที่ .....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

(สำเนา)

ส.ป.ก. 4-112

ที่ ..... / .....

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด .....

.....

วันที่.....เดือน ..... พ.ศ.....

เรื่อง แจ้งการไม่อนุญาต

เรียน

อ้างถึง คำขอรับอนุญาตการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เลขที่ ..... / ..... ลงวันที่ .....

ตามหนังสือที่อ้างถึง ท่านได้ยื่นคำขอรับอนุญาตการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อกิจการ ..... โดยขอเข้าทำสัญญา ..... กับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต และให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2541 นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม/คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด .... ในการประชุม ครั้งที่ ..... / ..... เมื่อวันที่ .... มีมติไม่อนุญาตให้ ..... ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวตามกิจการที่ขออนุญาต เนื่องจาก .....

.....

ทั้งนี้ หากท่านประสงค์จะยื่นอุทธรณ์ให้ท่านยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ..... ภายในระยะเวลา 30 วันนับแต่วันได้รับหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

(สำเนา)

ส.ป.ก. 4-113

คำขออุทธรณ์การไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการ
ที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ ..... / ..... เขียนที่ .....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ตามที่ข้าพเจ้า ..... บ้านเลขที่/ที่ตั้งสำนักงานเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ตรอก/ซอย ..... ถนน ..... ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต ..... จังหวัด ..... โดยนาย/นาง/นางสาว ..... อายุ ..... ปี ผู้รับมอบอำนาจตามหนังสือ/คำสั่ง/มติฯ ..... ลงวันที่ ..... บ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ตรอก/ซอย ..... ถนน ..... ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต ..... จังหวัด ..... ได้ยื่นคำขอรับอนุญาตการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามคำขอเลขที่ ..... / ..... ลงวันที่ ..... และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ..... ในการประชุมครั้งที่ ..... / ..... เมื่อวันที่ ..... มีมติไม่อนุญาตให้ข้าพเจ้าใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อกิจการ ..... นั้น

ข้าพเจ้าได้รับทราบมติดังกล่าวแล้ว ตั้งแต่วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... ตามหนังสือ ที่ ..... / ..... ลงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... จึงขออุทธรณ์มติดังกล่าวด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ยื่นอุทธรณ์

(.....)

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้รับอุทธรณ์

(.....)

ตำแหน่ง .....

ใบรับคำขออุทธรณ์การไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด .....

วันที่..... เดือน ..... พ.ศ. .....

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ..... ได้รับคำขออุทธรณ์ของ .....

..... เลขที่ ..... ลงวันที่.....

เมื่อวันที่..... ไว้ พร้อมเอกสารหลักฐานประกอบคำขออุทธรณ์รวมทั้งสิ้น ..... ฉบับ

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้รับอุทธรณ์

(.....)

ตำแหน่ง .....

(หมายเหตุ เพื่อความสะดวกในการติดต่อกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด โปรดนำใบรับนี้มาแสดงหรืออ้างเลขรับเรื่องอุทธรณ์ด้วยทุกครั้ง)

ส.ป.ก. 4-119
สัญญาเลขที่ ☐

สัญญาเช่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์
เพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

สัญญานี้ทำขึ้น ณ ..... เมื่อวันที่..... เดือน ..... พ.ศ..... ระหว่างสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดย ..... ตำแหน่ง ..... ผู้รับมอบอำนาจให้ทำสัญญาแทนตามคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ..... / ..... ลงวันที่..... เดือน ..... พ.ศ..... ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า "ผู้ให้เช่า" ฝ่ายหนึ่ง กับ

(1) นาย/นาง/นางสาว ..... อายุ ..... ปี เชื้อชาติ ..... สัญชาติ ..... เลขประจำตัวบัตรประชาชน ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ ออกให้ ณ ..... เมื่อวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

หรือ (2) บริษัท/ห้าง/สหกรณ์การเกษตร ..... โดย ..... ตำแหน่ง ..... ผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัท/ห้าง/สหกรณ์การเกษตร ..... ตามหนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท/นายทะเบียนสหกรณ์การเกษตร ..... เลขที่ ..... ลงวันที่..... เดือน ..... พ.ศ. ..... ที่แนบท้ายสัญญา และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานี้ (หรือ)

โดย ..... ผู้รับมอบอำนาจจากบริษัท/ห้าง/สหกรณ์การเกษตร ..... ตามหนังสือมอบอำนาจ ลงวันที่..... เดือน ..... พ.ศ. ..... จาก ..... ตำแหน่ง ..... ผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัท/ห้าง/สหกรณ์การเกษตร..... ตามหนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท/นายทะเบียนสหกรณ์การเกษตร ..... เลขที่ ..... ลงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... ที่แนบท้ายสัญญา และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานี้

ที่อยู่บ้านเลขที่/สำนักงานใหญ่เลขที่..... หมู่ที่ ..... ตรอก/ซอย ..... ถนน..... แขวง/ตำบล ..... เขต/อำเภอ .....

จังหวัด ..... ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า “ผู้เช่า” อีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงทำสัญญากัน มีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้ให้เช่าตกลงให้เช่า และผู้เช่าตกลงเช่าที่ดินและ/หรืออสังหาริมทรัพย์ซึ่งเป็นของผู้ให้เช่า ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มีรายละเอียดดังนี้

1.1 เช่าที่ดิน ตามเอกสาร ส.ป.ก. แปลงที่ ..... กลุ่ม/ระวาง ส.ป.ก. ที่ ..... หมู่ที่ ..... ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด ..... เนื้อที่ ..... ไร่ ..... งาน ..... ตารางวา และ/หรือ ตามเอกสารหนังสือสำคัญ คือ โฉนด/น.ส.3ก/น.ส.3 เลขที่ ..... ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ..... ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด ..... เนื้อที่ ..... ไร่ ..... งาน ..... ตารางวา

รวมจำนวนเนื้อที่ให้เช่า ..... ไร่ ..... งาน ..... ตารางวา ..... เพื่อ .....

1.2 เช่าอสังหาริมทรัพย์ ตั้งอยู่เลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด ..... ตามเอกสารหนังสือสำคัญคือ ..... เลขที่ ..... เพื่อ .....

.....

ตามรายละเอียดพร้อมแผนผังแปลงที่ดินและแบบแปลนแผนผังสถานที่เช่า จำนวน ..... (.....) แผ่น ที่แนบท้ายสัญญาและให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาเช่าฉบับนี้

ข้อ 2. ในวันทำสัญญานี้ ผู้เช่าได้นำหลักทรัพย์เป็น ..... จำนวน ..... บาท (.....) มามอบให้แก่ผู้ให้เช่าเพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา หลักประกันดังกล่าวมีอายุตลอดเวลาของสัญญาเช่า หากมีการขยายเวลาเช่าออกไปหรือหลักประกันมีมูลค่าลดลงไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ผู้เช่าต้องนำหลักประกันมามอบให้ผู้ให้เช่า โดยให้มีอายุการประกันตามระยะเวลาเช่าที่ขยายออกไป และมีมูลค่าครบตามสัญญาเสมอไป

ถ้าผู้เช่าค้างชำระค่าเช่าหรือเงินอื่นใดที่ต้องชำระให้แก่ผู้ให้เช่าตามสัญญานี้ ผู้ให้เช่ามีสิทธิหักเอาจากหลักประกันสัญญานี้จนครบถ้วนโดยผู้เช่าจะไม่โต้แย้งใด ๆ ในการที่ผู้ให้เช่าใช้สิทธิดังกล่าว

หลักประกันที่ผู้เช่านำมามอบให้ ผู้ให้เช่าจะคืนให้เมื่อผู้เช่าพ้นจากข้อผูกพันและความรับผิดตามสัญญาแล้ว

ข้อ 3. การเข้าทำประโยชน์ในที่ดินและ/หรืออสังหาริมทรัพย์ที่เช่า ผู้เช่าจะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

3.1 ต้องใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่เช่าเพื่อประกอบกิจการตามแผนงานและโครงการที่ผู้เช่าได้รับอนุญาตจากผู้ให้เช่าเท่านั้น

3.2 ต้องไม่นำที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่เช่าไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่นหรือนิติบุคคลอื่นใช้ หรือเช่าช่วง หรือโอนสิทธิการเช่า หรือเข้าทำประโยชน์ หรือก่อภาระผูกพันใด ๆ อันเป็นการ

รอนสิทธิเหนือทรัพย์สินที่เช่า หรือยินยอมให้บุคคลอื่นหรือนิติบุคคลอื่นเข้าครอบครองหรือใช้ประโยชน์แทน ไม่ว่าจะเป็นการประจำหรือชั่วคราว

3.3 ต้องเริ่มลงมือประกอบกิจการในทรัพย์สินที่เช่าภายในกำหนดเวลา ..... (.....) วัน/เดือน นับแต่วันทำสัญญาเช่าฉบับนี้ และจะไม่หยุดดำเนินกิจการแม้เป็นการชั่วคราว ในระหว่างอายุสัญญาเช่าฉบับนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้ให้เช่าเป็นลายลักษณ์อักษร

3.4 ต้องประกอบกิจการตามแผนงานและโครงการที่ผู้เช่าได้รับอนุญาตด้วยตนเองเท่านั้น

3.5 ผู้เช่าจะไม่เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเพิ่มเติมกิจการ แผนงาน แผนการดำเนินงาน หรือวิธีดำเนินการ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้ให้เช่าเป็นลายลักษณ์อักษร

3.6 การประกอบกิจการที่ได้รับอนุญาตจะต้องไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย ความปลอดภัยของประชาชน รวมทั้งจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของรัฐและประชาชน

3.7 ในกรณีที่เป็นการเช่าอสังหาริมทรัพย์ ผู้เช่าจะต้องทำประกันอัคคีภัยและวินาศภัยในทรัพย์สินที่เช่าและเป็นผู้เสียเบี้ยประกันเองทั้งสิ้น โดยระบุให้ผู้ให้เช่าเป็นผู้ได้รับประโยชน์ตามกรรมธรรม์แต่เพียงผู้เดียว และเมื่อผู้ให้เช่าได้รับการชดเชยตามความเสียหายที่แท้จริงจนครบถ้วนแล้วมีเงินเหลืออยู่ ผู้ให้เช่าจะคืนเงินส่วนที่เหลือให้แก่ผู้เช่าต่อไป

3.8 หากทรัพย์สินที่เช่าชำรุด เสียหาย หรือบุบสลาย ผู้เช่าต้องทำการซ่อมแซมให้กลับคืนสู่สภาพเดิมภายในเวลาอันสมควรด้วยค่าใช้จ่ายของผู้เช่าเอง

3.9 ต้องช่วยเหลือค่าใช้จ่ายที่รัฐได้ลงทุนไปเพื่อกิจการสาธารณูปโภคตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งต้องใช้และดูแลรักษาสิ่งสาธารณูปโภคตามระเบียบที่ทางราชการกำหนด

3.10 ต้องปฏิบัติตามกฎหมายตลอดจน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดและ ส.ป.ก. กำหนดใช้ในขณะทำสัญญา และที่จะกำหนดใช้ในภายหน้าต่อไป

ข้อ 4. ผู้เช่าและผู้ให้เช่าตกลงกำหนดระยะเวลาการเช่าที่ดินและ/หรืออสังหาริมทรัพย์เป็นเวลา ..... (.....) เดือน/ปี นับตั้งแต่วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

โดยคิดค่าเช่าในอัตราไร่ละ ..... บาท (.....)

ค่าเช่า เดือน/ปี ละ ..... บาท (.....)

รวมเป็นเงิน ..... บาท (.....)

ชำระภายในวันที่ ..... ของทุกเดือน/ปี โดยเริ่มชำระตั้งแต่ เดือน/ปี .....

เป็นต้นไปจนสิ้นสุดสัญญา ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด .....

ภายใต้บังคับของสัญญาข้อ 8 วรรคสอง อัตราค่าเช่าดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ผู้ให้เช่าทรงไว้ซึ่งสิทธิที่จะเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงเพิ่มเติมได้ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยผู้เช่าจะไม่โต้แย้งคัดค้านแต่ประการใด

ในกรณีกำหนดระยะเวลาชำระค่าเช่าเป็นรายเดือน ถ้าผู้เช่าไม่ชำระค่าเช่าภายใน 15 (สิบห้า) วัน นับแต่วันถึงกำหนดชำระค่าเช่า ตามวรรคหนึ่ง ผู้เช่ายินยอมให้ผู้ให้เช่าปรับในอัตราร้อยละ 15 (สิบห้า) ต่อปี ของจำนวนค่าเช่าที่ค้างชำระโดยนับถัดจากวันถึงกำหนดชำระค่าเช่า ตามวรรคหนึ่ง จนกว่าจะชำระเสร็จ

ในกรณีกำหนดระยะเวลาชำระค่าเช่าเป็นรายปี ถ้าผู้เช่าไม่ชำระค่าเช่าภายใน 90 (เก้าสิบ) วัน นับแต่วันถึงกำหนดชำระค่าเช่า ตามวรรคหนึ่ง ผู้เช่ายินยอมให้ผู้ให้เช่าปรับเป็นรายเดือนในอัตราร้อยละ 15 (สิบห้า) ต่อปี ของจำนวนค่าเช่าที่ค้างชำระโดยนับถัดจากวันถึงกำหนดชำระค่าเช่า ตามวรรคหนึ่ง จนกว่าจะชำระเสร็จ

ผู้เช่าผิดนัดชำระค่าเช่างวดหนึ่งงวดใด ผู้เช่ายินยอมให้ผู้ให้เช่าบอกเลิกสัญญาหรือฟ้องบังคับให้ปฏิบัติตามสัญญาก็ได้ ในกรณีผู้ให้เช่ายอมผ่อนผันการผิดนัดครั้งใด ๆ ผู้ให้เช่ายังคงถือกำหนดระยะเวลาชำระค่าเช่าในสัญญานี้เป็นสำคัญ และไม่ถือเป็นการผ่อนผันการผิดนัดครั้งอื่น

ในกรณที่ต้องมีการจดทะเบียนการเช่าตามสัญญา ผู้เช่าตกลงเป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายอื่นใดในการจดทะเบียนการเช่าเองทั้งสิ้น ผู้เช่าและผู้ให้เช่าตกลงจะจดทะเบียนการเช่าตามสัญญานี้ให้เรียบร้อยภายในกำหนด 30 (สามสิบ) วัน นับแต่วันทำสัญญา

ข้อ 5. ผู้เช่าต้องยื่นแบบแปลนแผนผังรายละเอียด การก่อสร้างอาคาร โรงเรือน การดัดแปลง ต่อเติม การแก้ไขหรือทำประการอื่นใดในทรัพย์สินที่เช่าให้ผู้ให้เช่าตรวจสอบและอนุญาตก่อนขออนุญาตต่อหน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง

ก่อนลงมือก่อสร้างผู้เช่าต้องแสดงหลักฐานการได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างดังกล่าวต่อผู้ให้เช่า หากไม่ปฏิบัติตามผู้ให้เช่าหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ให้เช่ามีอำนาจรื้อถอนได้ทันที โดยผู้เช่าเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนและเสียเงินเพิ่มให้แก่ผู้ให้เช่าในอัตราร้อยละ 25 (ยี่สิบห้า) ต่อปี ของค่าใช้จ่ายดังกล่าวจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น ทั้งนี้ ผู้เช่าจะเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ จากผู้ให้เช่าหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ให้เช่าไม่ได้ทั้งสิ้น และผู้ให้เช่าอาจบอกเลิกสัญญาเสียก็ได้

ข้อ 6. ในกรณีกิจการที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่เช่าหรืออสังหาริมทรัพย์ที่เช่าตามสัญญานี้ที่ผู้เช่าต้องมีใบอนุญาตประกอบกิจการตามกฎหมาย ถ้าผู้เช่าไม่อาจแสดงหลักฐานใบอนุญาตได้ในวันที่ยื่นคำขอหรือวันที่ทำสัญญานี้เนื่องจากอยู่ในระหว่างดำเนินการขอใบอนุญาตหรือเหตุอื่นใดก็ตาม ผู้เช่าต้องดำเนินการจนทางการอนุญาตให้ผู้เช่ามีใบอนุญาตและต้องนำหลักฐานใบอนุญาตดังกล่าวมาแสดงต่อผู้ให้เช่า ภายในกำหนดระยะเวลา 45 (สี่สิบห้า) วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุญาต

หากผู้เช่าไม่ดำเนินการดังกล่าวข้างต้นหรือไม่สามารถขอใบอนุญาตหรือต่อใบอนุญาตได้ ภายในระยะเวลาอันสมควรที่ผู้ให้เช่าจะกำหนดแจ้งให้ผู้เช่าทราบ ผู้ให้เช่ามีสิทธิบอกเลิกสัญญานี้และเรียกค่าเสียหายตามสัญญาข้อ 12

ข้อ 7. ในระหว่างการเช่า ผู้เช่ายินยอมให้ผู้ให้เช่าเข้าไปตรวจสอบดูแลทรัพย์สินที่เช่าได้เสมอ โดยผู้เช่าจะอำนวยความสะดวกให้ตามสมควร หากมีข้อเสนอแนะประการใดแล้วผู้เช่ายินยอมรับปฏิบัติตามคำแนะนำนั้นทันที หรือหากปรากฏว่าทรัพย์สินที่เช่ามีความชำรุด บกพร่อง หรือมีความเสียหายเกิดขึ้น เมื่อผู้ให้เช่าหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ให้เช่าได้แจ้งให้ผู้เช่าทราบ ผู้เช่าจะรีบซ่อมแซมความชำรุดบกพร่องหรือความเสียหายโดยพลัน

และจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 30 (สามสิบ) วัน และผู้เช่าต้องยินยอมให้ผู้ให้เช่าเข้าไปตรวจสอบการประกอบกิจการให้เป็นไปตามสัญญา อย่างน้อยปีละครั้ง

ข้อ 8. หากผู้ให้เช่าหรือหน่วยราชการอื่นมีความจำเป็นจะต้องใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ตามสัญญานี้ เพื่อดำเนินการใด ๆ ตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ อันอาจมีผลไปกระทบสิทธิในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ตามสัญญาผู้เช่าตกลงยินยอมให้ผู้ให้เช่าหรือส่วนราชการอื่นเข้าไปดำเนินการตามกรณีแห่งความจำเป็น

ถ้าการดำเนินการนั้นเป็นเหตุให้เนื้อที่ที่เช่าลดลง หรืออสังหาริมทรัพย์ที่เช่าได้รับความเสียหาย ผู้ให้เช่ายินยอมลดค่าเช่าตามอัตราส่วนของจำนวนเนื้อที่ดินที่ลดลง และตามส่วนแห่งความร้ายแรงของความเสียหายที่เกิดขึ้น

หากปรากฏว่าการดำเนินการนั้นกระทบกระเทือนสิทธิ จนทำให้ผู้เช่าไม่สามารถเข้าทำประโยชน์ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่เช่าได้ ผู้เช่าจะบอกเลิกสัญญาเสียก็ได้ และในการใช้สิทธิของผู้ให้เช่าตามวรรคหนึ่ง หากผู้ให้เช่ามีความจำเป็นต้องใช้ที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ตามสัญญานี้ทั้งหมด ผู้ให้เช่าจะบอกเลิกสัญญาเสียก็ได้เช่นกัน

ทั้งนี้ ผู้เช่าไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ เนื่องจากการดำเนินการดังกล่าวจากผู้ให้เช่าทั้งสิ้น

ข้อ 9. ผู้เช่าตกลงเป็นผู้ชำระเงินค่าภาษี ค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายอื่นใด อันเกี่ยวกับที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่เช่าตามสัญญานี้ อันพึงต้องชำระตามกฎหมายที่มีอยู่ตลอดระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา แต่ถ้าผู้ให้เช่าได้ชำระไปแล้ว ผู้เช่าจะต้องชดใช้ให้แก่ผู้ให้เช่าภายใน 30 (สามสิบ) วัน นับแต่วันได้รับแจ้งจากผู้ให้เช่า และผู้เช่ายินยอมเป็นผู้ชำระค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าโทรศัพท์ และค่าบริการอื่น ๆ นอกจากที่กำหนดไว้ในสัญญา ตลอดอายุการเช่า

ข้อ 10. ผู้เช่าอาจบอกเลิกสัญญาเช่าเมื่อไม่สามารถประกอบกิจการตามสัญญาเช่าต่อไปได้เนื่องจากเหตุสุดวิสัย และต้องแจ้งเป็นหนังสือพร้อมแสดงหลักฐานให้แก่ผู้ให้เช่าทราบล่วงหน้าก่อนที่จะนับระยะเวลาเพื่อที่จะเรียกเก็บค่าเช่าในคราวต่อไป โดยผู้ให้เช่ามีสิทธิเรียกร้องค่าเช่าค้างชำระและค่าปรับเนื่องจากการชำระล่าช้า ตามข้อ 4

ข้อ 11. สิทธิตามสัญญาเช่านี้เป็นอันสิ้นสุดลงทันที เมื่ออาคาร โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่นใดที่ผู้เช่าก่อสร้าง เพื่อประกอบกิจการในทรัพย์สินที่เช่า ถูกริบ หรือถูกยึด หรือถูกอายัด โดยคำสั่งศาลหรือคำพิพากษาของศาล หรือผู้เช่าถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ หรือเป็นบุคคลล้มละลายหรือเป็นบุคคลไร้ความสามารถ หรือผู้เช่าปฏิบัติผิดสัญญากู้ยืมเงินจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือผู้เช่าซึ่งเป็นนิติบุคคลเลิกกันไม่ว่าด้วยเหตุประการใด

ข้อ 12. ถ้าผู้เช่าผิดสัญญาข้อหนึ่งข้อใด ผู้ให้เช่ามีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ทันทีโดยมิพักต้องบอกกล่าวล่วงหน้าให้ผู้เช่าทราบ เว้นแต่กรณีที่ผู้ให้เช่าใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาตามข้อ 3, 4, 7, 8 และ 9 ผู้ให้เช่าจะต้องออกหนังสือเตือนให้ผู้เช่าปฏิบัติตามโดยกำหนดระยะเวลาให้ปฏิบัติตามให้แล้วเสร็จตามคำเตือนไว้ด้วย

ถ้าผู้เช่าได้รับหนังสือเตือนแล้ว และได้ปฏิบัติตามคำเตือนดังกล่าวถูกต้องทุกประการ ผู้เช่ายังมีหน้าที่ต้องชดใช้ค่าเสียหายใด ๆ ในระหว่างการไม่ปฏิบัติตามข้อสัญญาภายในระยะเวลาที่ผู้ให้เช่ากำหนดพร้อมดอกเบี้ย

ในอัตราร้อยละ 15 (สิบห้า) ต่อปี นับตั้งแต่วันที่ผู้เช่าไม่ปฏิบัติตามสัญญาจนกว่าจะชำระเสร็จ

ถ้าผู้เช่าได้รับหนังสือเตือนแล้วและไม่ได้ปฏิบัติตามคำเตือนหรือปฏิบัติตามคำเตือนแต่ไม่ชดใช้ค่าเสียหายตามที่ได้กล่าวมาในวรรคก่อนให้ถูกต้องทุกประการ ผู้ให้เช่ามีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ทันที

ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ให้เช่าบอกเลิกสัญญานี้ ผู้เช่าต้องชำระเงินค่าเช่าที่ค้างชำระพร้อมทั้งค่าปรับตามสัญญาข้อ 4 และผู้ให้เช่ามีสิทธิริบหลักประกันตามสัญญาทั้งหมดหรือบางส่วนตามแต่ที่จะเห็นสมควร ตลอดจนมีสิทธิเรียกค่าเสียหายอันเนื่องมาจากการที่ผู้เช่าผิดสัญญาพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 (สิบห้า) ต่อปี นับแต่วันผิดนัดจนกว่าจะชำระเสร็จ

ข้อ 13. เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามสัญญานี้หรือผู้เช่าหรือผู้ให้เช่าบอกเลิกสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าเลิกกันหรือสิ้นสุดไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม ผู้เช่าต้องส่งมอบและออกจากทรัพย์สินที่เช่า รวมทั้งรื้อถอนและขนย้ายทรัพย์สินของผู้เช่าและบริวารออกจากทรัพย์สินของผู้ให้เช่า และต้องทำให้ทรัพย์ของผู้ให้เช่ากลับสู่สภาพเดิมภายในเวลาที่ผู้ให้เช่ากำหนด ถ้าผู้เช่าไม่ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ผู้เช่ายินยอมให้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของผู้ให้เช่า โดยผู้เช่าจะไม่เรียกร้องค่าตอบแทนใด ๆ จากผู้ให้เช่าทั้งสิ้น เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ให้เช่าหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ให้เช่าเห็นว่าทรัพย์สินหรือสิ่งก่อสร้างที่ปลูกลงบนที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ก่อให้เกิดความเสียหายหรือกีดขวางการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ผู้ให้เช่าหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ให้เช่ามีอำนาจรื้อถอนสิ่งก่อสร้างดังกล่าวได้ โดยผู้เช่าต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายและต้องเสียเงินเพิ่มให้แก่ผู้ให้เช่าในอัตราร้อยละ 25 (ยี่สิบห้า) ต่อปี ของค่าใช้จ่ายดังกล่าว จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น ทั้งนี้ ผู้เช่าจะเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ จากผู้ให้เช่าหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ให้เช่าไม่ได้ทั้งสิ้น

ข้อ 14. การโอนและการตกทอดทางมรดกของสิทธิการเช่า ตามสัญญานี้ให้เป็นไปตามระเบียบหรือหลักเกณฑ์ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 มาตรา 10

สัญญานี้ทำขึ้นรวมสี่ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้อ่านและเข้าใจข้อความในสัญญานี้ รวมทั้งระเบียบของทางราชการโดยละเอียดตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ผู้เช่าและผู้ให้เช่าถือไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับและเก็บไว้ที่กองนิติการหนึ่งฉบับ กองบริการกองทุน หนึ่งฉบับ

ลงชื่อ ..... ผู้เช่า

(.....)

ลงชื่อ ..... ผู้ให้เช่า

(.....)

ผู้รับมอบอำนาจจาก

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้าพเจ้า ..... อายุ ..... ปี อยู่บ้านเลขที่ .....
ถนน ..... หมู่ที่ ..... ตำบล/แขวง .....
อำเภอ/เขต ..... จังหวัด .....

ลงชื่อ ..... พยาน และสามี
(.....)หรือภริยาของผู้เช่า
ผู้ให้ความยินยอม

ข้าพเจ้า ..... อายุ ..... ปี อยู่บ้านเลขที่ .....
ถนน ..... หมู่ที่ ..... ตำบล/แขวง .....
อำเภอ/เขต ..... จังหวัด .....

ลงชื่อ ..... พยาน
(.....)

ส.ป.ก. 4-118
สัญญาเลขที่ ☐

สัญญาเข้าทำประโยชน์ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์
เพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

สัญญานี้ทำขึ้น ณ ..... เมื่อวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ ..... ระหว่างสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดย ..... ตำแหน่ง ..... ผู้รับมอบอำนาจให้ทำสัญญาแทนตามคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ..... / ..... ลงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า "ผู้ให้สัญญา" ฝ่ายหนึ่ง กับ

(1) นาย/นาง/นางสาว ..... อายุ ..... ปี เชื้อชาติ ..... สัญชาติ ..... เลขประจำตัวบัตรประชาชน ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ ออกให้ ณ ..... เมื่อวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

หรือ (2) บริษัท/ห้าง/สหกรณ์การเกษตร ..... โดย ..... ตำแหน่ง ..... ผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัท/ห้าง/สหกรณ์การเกษตร ..... ตามหนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท/นายทะเบียนสหกรณ์การเกษตร ..... เลขที่ ..... ลงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... ที่แนบท้ายสัญญา และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานี้ (หรือ)

โดย ..... ผู้รับมอบอำนาจจากบริษัท/ห้าง/สหกรณ์การเกษตร ..... ตามหนังสือมอบอำนาจ ลงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... จาก ..... ตำแหน่ง ..... ผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัท/ห้าง/สหกรณ์การเกษตร ..... ตามหนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท/นายทะเบียนสหกรณ์การเกษตร ..... เลขที่ ..... ลงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... ที่แนบท้ายสัญญา และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานี้

ที่อยู่บ้านเลขที่/สำนักงานใหญ่เลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ตรอก/ซอย ..... ถนน ..... แขวง/ตำบล ..... เขต/อำเภอ .....

จังหวัด .....ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า “ผู้รับสัญญา” อีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงทำสัญญากัน มีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้ให้สัญญาตกลงให้ผู้รับสัญญาเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน และ/หรือให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ซึ่งเป็นของผู้ให้สัญญา ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มีรายละเอียดดังนี้

1.1 เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามเอกสาร ส.ป.ก. แปลงที่ ..... กลุ่ม/ระวาง ส.ป.ก. ที่ ..... หมู่ที่ ..... ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด .....เนื้อที่ .....ไร่..... งาน ..... ตารางวา และ/หรือ ตามเอกสารหนังสือสำคัญ คือ โฉนด/น.ส.3ก/น.ส.3 เลขที่ ..... ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ..... ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด ..... เนื้อที่ .....ไร่..... งาน ..... ตารางวา

รวมจำนวนเนื้อที่ให้เข้าทำประโยชน์ ..... ไร่ ..... งาน ..... ตารางวา เพื่อ .....

1.2 เข้าทำประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์ ตั้งอยู่เลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด ..... ตามเอกสารหนังสือสำคัญ คือ ..... เลขที่ ..... เพื่อ .....

ตามรายละเอียดพร้อมแผนผังแปลงที่ดินและแบบแปลนแผนผังสถานที่เข้าทำประโยชน์ จำนวน ..... (.....) แผ่น ที่แนบท้ายสัญญาและให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานี้

ข้อ 2. ในวันทำสัญญานี้ ผู้รับสัญญาได้นำหลักทรัพย์เป็น ..... จำนวน ..... บาท (.....) มามอบให้แก่ผู้ให้สัญญาเพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา หลักประกันดังกล่าวมีอายุตลอดเวลาของสัญญานี้ หากมีการขยายเวลาออกไปหรือหลักประกันมีมูลค่าลดลงไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ผู้รับสัญญาต้องนำหลักประกันมามอบให้ผู้ให้สัญญาโดยมีอายุการประกันตามระยะเวลาที่ขยายออกไป และมีมูลค่าครบตามสัญญาเสมอไป

ถ้าผู้รับสัญญาค้างชำระเงินค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ตามสัญญานี้หรือเงินอื่นใดที่ผู้รับสัญญาต้องชำระให้แก่ผู้ให้สัญญาตามสัญญานี้ ผู้ให้สัญญามีสิทธิหักเอาจากหลักประกันสัญญานี้จนครบถ้วน โดยผู้รับสัญญาจะไม่โต้แย้งใด ๆ ในการที่ผู้ให้สัญญาใช้สิทธิดังกล่าว

หลักประกันที่ผู้รับสัญญานำมามอบให้ ผู้ให้สัญญาจะคืนให้เมื่อผู้รับสัญญาพ้นจากข้อผูกพันและความรับผิดตามสัญญาแล้ว

ข้อ 3. การเข้าทำประโยชน์ในที่ดินและ/หรืออสังหาริมทรัพย์ ผู้รับสัญญาจะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

3.1 ต้องใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตเพื่อประกอบกิจการตามแผนงานและโครงการที่ผู้รับสัญญาได้รับอนุญาตจากผู้ให้สัญญาเท่านั้น

3.2 ต้องไม่นำที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่น หรือนิติบุคคลอื่นใดใช้ หรือเช่า หรือเข้าทำประโยชน์ หรือโอนสิทธิตามสัญญาหรือก่อภาระผูกพันใด ๆ อันเป็นการรอนสิทธิเหนือที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ หรือยินยอมให้บุคคลอื่นหรือนิติบุคคลอื่นเข้าครอบครองหรือใช้ประโยชน์แทนไม่ว่าจะเป็นการประจำหรือชั่วคราว

3.3 ต้องเริ่มลงมือประกอบกิจการภายในกำหนด ..... (.....) วัน/เดือน นับแต่วันทำสัญญา และจะไม่หยุดดำเนินกิจการแม้เป็นการชั่วคราวในระหว่างอายุสัญญา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้ให้สัญญาเป็นลายลักษณ์อักษร

3.4 ต้องประกอบกิจการตามแผนงานและโครงการที่ผู้รับสัญญาได้รับอนุญาตด้วยตนเองเท่านั้น

3.5 ผู้รับสัญญาจะไม่เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเพิ่มเติมกิจการ แผนงาน แผนการดำเนินงาน หรือวิธีดำเนินการ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้ให้สัญญาเป็นลายลักษณ์อักษร

3.6 การประกอบกิจการที่ได้รับอนุญาตจะต้องไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย ความปลอดภัยของประชาชน รวมทั้งจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของรัฐและประชาชน

3.7 ในกรณีที่เป็นการเข้าทำประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์ ผู้รับสัญญาจะต้องทำประกันอัคคีภัยและวินาศภัยในทรัพย์สินที่เข้าทำประโยชน์และเป็นผู้เสียเบี้ยประกันเองทั้งสิ้น โดยระบุให้ผู้ให้สัญญาเป็นผู้ได้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์แต่เพียงผู้เดียว และเมื่อผู้ให้สัญญาได้รับการชดเชยตามความเสียหายจนครบถ้วนแล้วมีเงินเหลืออยู่ ผู้ให้เช่าจะคืนเงินส่วนที่เหลือให้แก่ผู้รับสัญญาต่อไป

3.8 หากทรัพย์สินที่เข้าทำประโยชน์ชำรุด เสียหาย หรือบุบสลาย ผู้รับสัญญาต้องทำการซ่อมแซมให้กลับคืนสู่สภาพเดิมภายในเวลาอันสมควรด้วยค่าใช้จ่ายของผู้รับสัญญาเอง

3.9 ต้องช่วยเหลือค่าใช้จ่ายที่รัฐได้ลงทุนไปเพื่อกิจการสาธารณูปโภคตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งต้องใช้และดูแลรักษาสิ่งสาธารณูปโภคตามระเบียบที่ทางราชการกำหนด

3.10 ต้องปฏิบัติตามกฎหมายตลอดจน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดและ ส.ป.ก. กำหนดใช้ในขณะทำสัญญา และที่จะกำหนดใช้ในภายหลังต่อไป

ข้อ 4. ผู้ให้สัญญาตกลงกำหนดระยะเวลาการให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินและ/หรืออสังหาริมทรัพย์เป็นเวลา ..... (.....) เดือน/ปี นับตั้งแต่วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... เป็นต้นไป

*ผู้รับสัญญาตกลงชำระค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ตามสัญญานี้ รวมเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น .... บาท (.....) โดยจะชำระเงินดังกล่าวทั้งหมดให้แก่ผู้ให้สัญญาภายในวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ..... ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประกาศกำหนด

**ในสัญญานี้ผู้รับสัญญาได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียค่าตอบแทนตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2540 ข้อ 10 และตามมติ คปก. ครั้งที่ ..... ลงวันที่ .....

*ถ้าผู้รับสัญญาผิดนัดไม่ชำระค่าตอบแทนให้แก่ผู้ให้สัญญาตามเวลาที่กำหนดไว้ ผู้รับสัญญายอมให้ผู้ให้สัญญาปรับในอัตราร้อยละ 15 (สิบห้า) ต่อปี นับถัดจากวันถึงกำหนดชำระจนกว่าจะชำระเสร็จ ทั้งนี้ผู้ให้สัญญามีสิทธิบอกเลิกสัญญาหรือฟ้องร้องบังคับให้ปฏิบัติตามสัญญาได้

*ผู้รับสัญญาจะเรียกร้องเงินค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ได้ชำระไปแล้วคืนจากผู้ให้สัญญามิได้ ไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น

ข้อ 5. ผู้รับสัญญาต้องยื่นแบบแปลนแผนผังรายละเอียด การก่อสร้างอาคาร โรงเรือน การดัดแปลงต่อเติม การแก้ไขหรือทำประการอื่นใดในทรัพย์สินที่ได้รับอนุญาตเข้าทำประโยชน์ให้ผู้ให้สัญญาตรวจสอบและอนุญาตก่อนขออนุญาตต่อหน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ก่อนลงมือก่อสร้างผู้รับสัญญาต้องแสดงหลักฐานการได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องดังกล่าวต่อผู้ให้สัญญา หากไม่ปฏิบัติตามผู้ให้สัญญาหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ให้สัญญามีอำนาจรื้อถอนสิ่งก่อสร้างดังกล่าวได้ทันที โดยผู้รับสัญญาต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายและเสียเงินเพิ่มให้แก่ผู้ให้สัญญาในอัตราร้อยละ 25 (ยี่สิบห้า) ต่อปี ของค่าใช้จ่ายดังกล่าวจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น ทั้งนี้ ผู้รับสัญญาจะเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ จากผู้ให้สัญญาหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ให้สัญญาไม่ได้ทั้งสิ้น และผู้ให้สัญญาอาจบอกเลิกสัญญาเสียก็ได้

ข้อ 6. ในกรณีกิจการที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ตามสัญญานี้ที่ผู้รับสัญญาต้องมีใบอนุญาตประกอบกิจการตามกฎหมาย ถ้าผู้รับสัญญาไม่อาจแสดงหลักฐานใบอนุญาตได้ในวันที่ยื่นคำขอหรือวันที่ทำสัญญานี้เนื่องจากอยู่ในระหว่างดำเนินการขอใบอนุญาตหรือเหตุอื่นใดก็ตาม ผู้รับสัญญาต้องดำเนินการจนทางการอนุญาตให้ผู้รับสัญญามีใบอนุญาตและต้องนำหลักฐานใบอนุญาตดังกล่าวมาแสดงต่อผู้ให้สัญญาภายในกำหนดระยะเวลา 45 (สี่สิบห้า) วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุญาต

หากผู้รับสัญญาไม่ดำเนินการดังกล่าวข้างต้นหรือไม่สามารถขอใบอนุญาตหรือต่อใบอนุญาตได้ภายในระยะเวลาอันสมควรที่ผู้ให้สัญญาจะกำหนดแจ้งให้ผู้รับสัญญาทราบ ผู้ให้สัญญามีสิทธิบอกเลิกสัญญานี้และเรียกค่าเสียหายตามสัญญาข้อ 12

ข้อ 7. ในระหว่างการเข้าทำประโยชน์ ผู้รับสัญญายินยอมให้ผู้ให้สัญญาหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ให้สัญญาเข้าไปตรวจสอบดูแลทรัพย์สินที่อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ได้เสมอ โดยผู้รับสัญญาจะอำนวยความสะดวกให้ตามสมควร หากมีข้อเสนอแนะประการใดแล้ว ผู้รับสัญญายินยอมรับปฏิบัติตามคำแนะนำนั้นทันที

---

*ตัดออกหรือใส่ไว้แล้วแต่กรณี **ตัดออกหรือใส่ไว้แล้วแต่กรณี

หรือหากปรากฏว่าทรัพย์สินที่ได้รับอนุญาตนั้นมีความชำรุดบกพร่อง หรือมีความเสียหายเกิดขึ้น เมื่อผู้ให้สัญญาหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ให้สัญญาได้แจ้งให้ผู้รับสัญญารับทราบ ผู้รับสัญญาต้องรีบซ่อมแซมให้แล้วเสร็จภายใน 30 (สามสิบ) วัน และต้องยินยอมให้ผู้ให้สัญญาเข้าไปตรวจสอบการประกอบกิจการให้เป็นไปตามสัญญา อย่างน้อยปีละครั้ง

ข้อ 8. หากผู้ให้สัญญาหรือหน่วยราชการอื่นมีความจำเป็นจะต้องใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ตามสัญญานี้ เพื่อดำเนินการใด ๆ ตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ อันอาจมีผลไปกระทบสิทธิในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ตามสัญญา ผู้รับสัญญาตกลงยินยอมให้ผู้ให้สัญญาหรือส่วนราชการอื่นเข้าไปดำเนินการตามกรณีแห่งความจำเป็น

หากปรากฏว่าการดำเนินการนั้นกระทบกระเทือนสิทธิ จนทำให้ผู้รับสัญญาไม่สามารถเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ตามสัญญาได้ ผู้รับสัญญาจะบอกเลิกสัญญาเสียก็ได้ และในการใช้สิทธิของผู้ให้สัญญาตามวรรคหนึ่ง หากผู้ให้สัญญามีความจำเป็นต้องใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ตามสัญญานี้ทั้งหมด ผู้ให้สัญญาจะบอกเลิกสัญญาเสียก็ได้เช่นกัน

ทั้งนี้ ผู้รับสัญญาไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ เนื่องจากการดำเนินการดังกล่าวจากผู้ให้สัญญาทั้งสิ้น

ข้อ 9. ผู้รับสัญญาตกลงเป็นผู้ชำระค่าภาษี ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอื่นอื่น ๆ อันเกี่ยวกับที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ตามสัญญานี้ อันพึงต้องชำระตามกฎหมายที่มีอยู่ตลอดระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา แต่ถ้าผู้ให้สัญญาได้ชำระไปแล้ว ผู้รับสัญญาจะต้องชดใช้ให้แก่ผู้ให้สัญญาภายใน 30 (สามสิบ) วันนับแต่วันได้รับแจ้งจากผู้ให้สัญญา และผู้รับสัญญายินยอมเป็นผู้ชำระค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าโทรศัพท์ และค่าบริการอื่น ๆ นอกจากที่กำหนดไว้ในสัญญา ตลอดอายุการเข้าทำประโยชน์ตามสัญญานี้

ข้อ 10. ผู้รับสัญญาอาจบอกเลิกสัญญาได้เมื่อไม่สามารถประกอบกิจการตามสัญญานี้ต่อไปได้เนื่องจากเหตุสุดวิสัย และต้องแจ้งเป็นหนังสือพร้อมแสดงหลักฐานให้แก่ผู้ให้สัญญาทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสองเดือน โดยผู้ให้สัญญามีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ เนื่องจากการบอกเลิกสัญญา

ข้อ 11. สิทธิตามสัญญานี้เป็นอันสิ้นสุดลงทันที เมื่ออาคาร โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่นใดที่ผู้รับสัญญาก่อสร้าง เพื่อประกอบกิจการในทรัพย์สินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ถูกริบหรือถูกยึดหรือถูกอายัด โดยคำสั่งศาลหรือคำพิพากษาของศาล หรือผู้รับสัญญาถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ หรือเป็นบุคคลล้มละลายหรือเป็นบุคคลไร้ความสามารถ หรือผู้รับสัญญาปฏิบัติผิดสัญญากู้ยืมเงินจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือผู้รับสัญญาซึ่งเป็นนิติบุคคลเลิกกันไม่ว่าด้วยเหตุประการใด

ข้อ 12. ถ้าผู้รับสัญญาผิดสัญญาข้อหนึ่งข้อใด ผู้ให้สัญญามีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ทันที โดยมิพักต้องบอกกล่าวล่วงหน้าให้ผู้รับสัญญาทราบ เว้นแต่กรณีที่ผู้ให้สัญญาใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาตามข้อ 3, 4, 7, 8 และ 9 ผู้ให้สัญญาจะออกหนังสือเตือนให้ผู้รับสัญญาปฏิบัติตามโดยกำหนดระยะเวลาให้ปฏิบัติตามให้แล้วเสร็จตามคำเตือนไว้ด้วย

ถ้าผู้รับสัญญาได้รับหนังสือเตือนแล้ว และได้ปฏิบัติตามคำเตือนดังกล่าวถูกต้องทุกประการ ผู้รับสัญญายังมีหน้าที่ต้องชดใช้ค่าเสียหายใด ๆ ในระหว่างการไม่ปฏิบัติตามข้อสัญญา ภายในระยะเวลาที่ผู้ให้สัญญากำหนดพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 (สิบห้า) ต่อปี นับตั้งแต่วันที่ผู้รับสัญญาไม่ปฏิบัติตามสัญญาจนกว่าจะชำระเสร็จ

ถ้าผู้รับสัญญาได้รับหนังสือเตือนแล้ว และไม่ได้ปฏิบัติตามคำเตือนหรือปฏิบัติตามคำเตือนแต่ไม่ชดใช้ค่าเสียหายตามที่ได้กล่าวมาในวรรคก่อนให้ถูกต้องทุกประการผู้ให้สัญญามีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ทันที

ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ให้สัญญาบอกเลิกสัญญานี้ ผู้ให้สัญญมีสิทธิริบเงินหรือหลักประกันตามสัญญาทั้งหมดหรือบางส่วนตามแต่ที่จะเห็นสมควร ตลอดจนมีสิทธิเรียกค่าเสียหายใด ๆ อันเนื่องมาจากการที่ผู้รับสัญญาไม่ปฏิบัติตามสัญญานี้และผู้รับสัญญาต้องรับผิดในดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 (สิบห้า) ต่อปี นับแต่ผู้รับสัญญาผิดนัดจนกว่าจะชำระเสร็จ

ข้อ 13. เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามสัญญานี้หรือผู้รับสัญญาหรือผู้ให้สัญญาบอกเลิกสัญญานี้หรือสัญญานี้เลิกกันหรือสิ้นสุดไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม ผู้รับสัญญาต้องส่งมอบและออกจากทรัพย์สินที่เข้าทำประโยชน์ รวมทั้งรื้อถอนและขนย้ายทรัพย์สินของผู้รับสัญญาและบริวารออกจากทรัพย์สินของผู้ให้สัญญาและต้องทำให้ทรัพย์สินของผู้ให้สัญญากลับสู่สภาพเดิม ภายในเวลาที่ผู้ให้สัญญากำหนด ถ้าผู้รับสัญญาไม่จัดการให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ผู้รับสัญญายินยอมให้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของผู้ให้สัญญา โดยผู้รับสัญญาจะไม่เรียกร้องค่าตอบแทนใด ๆ จากผู้ให้สัญญาทั้งสิ้น

หากผู้ให้สัญญาหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ให้สัญญาเห็นว่าทรัพย์สินหรือสิ่งก่อสร้างที่ปลูกลงบนที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ก่อให้เกิดความเสียหายหรือกีดขวางการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ผู้ให้สัญญาหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ให้สัญญาอาจสั่งให้ผู้รับสัญญารื้อถอนทรัพย์สินหรือสิ่งก่อสร้างดังกล่าว ภายในระยะเวลาที่กำหนด หากไม่ปฏิบัติตามผู้ให้สัญญาหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ให้สัญญามีอำนาจรื้อถอนสิ่งก่อสร้างดังกล่าวได้ทันที โดยผู้รับสัญญาต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายและต้องเสียเงินเพิ่มให้แก่ผู้ให้สัญญาในอัตราร้อยละ 25 (ยี่สิบห้า) ต่อปี ของค่าใช้จ่ายดังกล่าว จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น ทั้งนี้ ผู้รับสัญญาจะไม่เรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ จากผู้ให้สัญญาหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ให้สัญญาทั้งสิ้น

ข้อ 14. การโอนและการตกทอดทางมรดกของสิทธิการเข้าทำประโยชน์ของสัญญานี้ให้เป็นไปตามระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 30 วรรคห้า แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 มาตรา 10

สัญญานี้ทำขึ้นรวมสี่ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้อ่านและเข้าใจข้อความในสัญญานี้ รวมทั้งระเบียบของทางราชการโดยตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ผู้ให้สัญญาและผู้รับสัญญาถือไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับและเก็บไว้ที่กองนิติการหนึ่งฉบับ กองบริการกองทุนฯ หนึ่งฉบับ

ลงชื่อ ..... ผู้รับสัญญา

(.....)

ลงชื่อ ..... ผู้ให้สัญญา

(.....)

ผู้รับมอบอำนาจจาก

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้าพเจ้า ..... อายุ ..... ปี อยู่บ้านเลขที่ .....

ถนน ..... หมู่ที่ ..... ตำบล/แขวง .....

อำเภอ/เขต ..... จังหวัด .....

ลงชื่อ ..... พยาน และสามี

(.....)หรือภริยาของผู้

รับสัญญา

ให้ความยินยอม

ข้าพเจ้า ..... อายุ ..... ปี อยู่บ้านเลขที่ .....

ถนน ..... หมู่ที่ ..... ตำบล/แขวง .....

อำเภอ/เขต ..... จังหวัด .....

ลงชื่อ ..... พยาน

(.....)

แนวทางปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2541

ข้อ 1. การยื่นคำขอ

1.1 กิจการที่จะยื่นขอรับการจัดที่ดินได้ตามระเบียบนี้ ได้แก่ กิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ประกาศ ณ วันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533 และ ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฯ (ฉบับที่ 2) ประกาศ ณ วันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2543 ดังนี้

1) กิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้หมายถึงกิจการดังนี้

1.1) กิจการทางวิชาการเกษตร การสาธิต การทดลอง เพื่อประโยชน์ทางการเกษตร

1.2) กิจการที่ส่งเสริมหรือประกันราคาพืชผลการเกษตรหรือลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร

1.3) กิจการที่เป็นข้อตกลงร่วมกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ในการดำเนินการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตร

1.4) กิจการที่เป็นการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม และปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิต การจำหน่าย และการตลาดให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

1.5) กิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินซึ่งกิจการนั้นต้องอยู่ในพื้นที่ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดให้เป็นพื้นที่เพื่อการนี้โดยเฉพาะ

2) กิจการที่เป็นการเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้หมายถึงกิจการแปรรูปผลิตผลเกษตรกรรม ซึ่งใช้ผลผลิตทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นหลัก

3) กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับประเภทกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามที่กำหนดไว้ในประกาศ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาวินิจฉัย

1.2 ให้ผู้ประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินเพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ยื่นคำขอ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก. จังหวัด) โดยยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. 4-109 พร้อมทั้งแนบหลักฐานและเอกสารประกอบคำขอ ดังต่อไปนี้

(1) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว

(2) สำเนาทะเบียนบ้าน

(3) กรณีผู้ขออนุญาตเป็นนิติบุคคลให้ยื่นสำเนาหนังสือรับรองของนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท แสดงการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ซึ่งออกให้ไม่เกินหกเดือน พร้อมทั้งวัตถุประสงค์ของนิติบุคคล

(4) แผนงานและโครงการ ประกอบด้วย

(ก) ประเภทของกิจการ

(ข) ประเภทของสิทธิที่ขอรับอนุญาต

(ค) สถานที่ประกอบกิจการและจำนวนเนื้อที่ที่ต้องการขออนุญาต

(ง) ทุนที่ใช้ดำเนินงานของโครงการ รวมทั้งแผนการเพิ่มทุนในอนาคต

(จ) ลักษณะของการดำเนินงานของโครงการ โดยระบุลักษณะการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน แนวทางการบริหารและการจัดการโครงการ

(ฉ) ผลตอบแทนโครงการ ระยะเวลาคืนทุนของโครงการและเครื่องชี้วัดอื่น ๆ ที่แสดงโอกาสความสัมฤทธิผลของการประกอบกิจการ

(ช) ประโยชน์ที่คาดว่าเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และส.ป.ก. จะได้รับ

กรณีขอรับการจัดที่ดินสำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในแปลงที่ได้รับการจัดที่ดินแล้ว (มี ส.ป.ก. 4-01) ผู้ขอต้องแนบหนังสือสละสิทธิในที่ดินด้วย

1.3 เมื่อตรวจสอบคำขอแล้วเห็นว่าถูกต้องครบถ้วน ให้ ส.ป.ก. จังหวัดออกใบรับให้ผู้ขอไว้เป็นหลักฐาน

1.4 ในกรณีที่จะให้ผู้ขอรับอนุญาตชี้แจงเพิ่มเติมหรือให้ส่งเอกสารเพิ่มเติม ให้ ส.ป.ก. จังหวัดมีหนังสือแจ้งให้ผู้ขอรับอนุญาตดำเนินการภายในเวลาที่เห็นสมควร และหากผู้ขอรับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามให้ ส.ป.ก. จังหวัดยกคำขอรับอนุญาตนั้นเสีย ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ขออนุญาตที่จะยื่นคำขอรับอนุญาตใหม่

ในกรณีจำเป็นต้องไปตรวจสถานที่ที่ขอประกอบกิจการ ให้ ส.ป.ก. จังหวัดแจ้งให้ผู้ขอรับอนุญาตทราบเพื่อนำเจ้าหน้าที่ไปตรวจสถานที่นั้น โดยให้ผู้ขอรับอนุญาตเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดให้ความเห็นไว้ในคำขออนุญาตด้วย

ข้อ 2. การพิจารณา

2.1 ให้ ส.ป.ก. จังหวัดเสนอคำขอและเอกสารที่เกี่ยวข้องพร้อมความเห็นเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) พิจารณาให้เช่า ให้เข้าทำประโยชน์ หรือไม่อนุญาต

2.2 กรณีผู้ขอรับอนุญาตเป็นบุคคลต่างด้าวให้ ส.ป.ก. จังหวัดรวบรวมคำขอ เอกสารที่เกี่ยวข้องและความเห็น คปจ. ส่งให้ ส.ป.ก. เพื่อนำเสนอ คปก. พิจารณาอนุญาต และ คปก. จะอนุญาตให้คนต่างด้าวได้เฉพาะการเช่าหรือเข้าทำประโยชน์เท่านั้น

2.3 ขนาดการอนุญาตให้เช่า/เข้าทำประโยชน์ (ขนาดการถือครอง) ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้เป็นไปตามที่ คปก. โดย คปจ. เห็นสมควรกำหนด ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน 50 ไร่

ข้อ 3. การมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณา

3.1 กรณี คปจ. มีมติอนุญาต

ให้ผู้ขอรับอนุญาตใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ ให้ ส.ป.ก. จังหวัดมีหนังสือแจ้งให้ผู้ขอรับอนุญาตทราบภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ คปจ. มีมติโดยใช้แบบ ส.ป.ก. 4-110 เพื่อให้ผู้ขอรับอนุญาตเข้าทำสัญญากับ ส.ป.ก. ณ ส.ป.ก. จังหวัด ภายในระยะเวลา 30 วัน นับแต่วันที่ผู้ขอรับอนุญาตได้รับหนังสือ

หากผู้ขอรับอนุญาตมิได้มาดำเนินการดังกล่าว ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ ส.ป.ก. จังหวัด เสนอ คปจ. เพื่อมีมติเพิกถอนการอนุญาตดังกล่าว และมีหนังสือแจ้งมติ คปจ. ที่ให้เพิกถอนการอนุญาตแก่ผู้ขอรับอนุญาตภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ คปจ. มีมติโดยใช้แบบ ส.ป.ก. 4-111

3.2 กรณี คปจ. มีมติไม่อนุญาต

ให้ผู้ขอรับอนุญาตใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก. จังหวัดมีหนังสือแจ้งให้ผู้ขอรับอนุญาตทราบภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ คปจ. มีมติโดยใช้แบบ ส.ป.ก. 4-112

ข้อ 4. การอุทธรณ์

หากผู้ขอรับอนุญาตได้รับหนังสือแจ้งมติ คปจ. ซึ่งมีมติไม่อนุญาตแล้ว ให้ผู้ขอรับอนุญาตใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งประสงค์จะอุทธรณ์ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ คปก. ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งมติ ณ ส.ป.ก. จังหวัด โดยใช้แบบ ส.ป.ก. 4-113 และให้ ส.ป.ก. จังหวัดออกใบรับอุทธรณ์ให้ผู้ขอรับอนุญาตไว้เป็นหลักฐาน แล้วรวบรวมคำขอเอกสารที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งแบบอุทธรณ์ ส่งให้ ส.ป.ก. เพื่อนำเสนอ คปก. พิจารณาการอุทธรณ์ต่อไป

ข้อ 5. การชำระค่าตอบแทน

ผู้ได้รับอนุญาตจะต้องชำระค่าตอบแทนตามสัญญาให้ ส.ป.ก. ตามอัตราที่ คปก. กำหนด

ข้อ 6. การเข้าทำสัญญา

ผู้ได้รับอนุญาตจะต้องเข้าทำสัญญากับ ส.ป.ก. ณ ส.ป.ก. จังหวัด

6.1 แบบของสัญญา ให้เป็นไปตามที่ ส.ป.ก. กำหนด ดังนี้

สัญญาเช่า ใช้แบบ ส.ป.ก. 4-107

สัญญาเข้าทำประโยชน์ ใช้แบบ ส.ป.ก. 4-108

6.2 ระยะเวลาของสัญญา (เช่า/เข้าทำประโยชน์) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ส.ป.ก. ประกาศกำหนด

6.3 ขั้นตอนการปฏิบัติในการเข้าทำสัญญาเช่า/สัญญาเข้าทำประโยชน์ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่ง พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ มีดังนี้

6.3.1 ขั้นตอนการตรวจสอบเอกสารที่ใช้ในการทำสัญญา

ผู้ให้เช่า (หรือผู้ให้สัญญา) ตรวจสอบเอกสารที่ใช้ในการทำสัญญาของผู้เช่า (หรือผู้รับสัญญา) ในวันเข้าทำสัญญา ดังต่อไปนี้

- บัตรประจำตัวประชาชน (พร้อมสำเนา)
- หนังสือรับรองสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท/นายทะเบียนสหกรณ์การเกษตร (พร้อมสำเนา)
- หนังสือมอบอำนาจในการลงนามผูกพันบริษัท/ห้าง/สหกรณ์การเกษตร (พร้อมสำเนา)
- สำเนาทะเบียนบ้านหรือสำนักงานใหญ่ (พร้อมสำเนา)
- ใบอนุญาตประกอบกิจการ (ถ้ามี)
- เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี) เช่น หลักฐานที่แสดงว่ากิจการได้ผ่านการตรวจสอบผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมแล้ว (สำหรับกิจการที่ต้องผ่านการตรวจสอบจากสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ) เป็นต้น

6.3.2 ขั้นตอนการกำหนดระยะเวลาเช่าหรือเข้าทำประโยชน์, จำนวนค่าเช่าหรือค่าตอบแทน, กำหนดเวลาชำระค่าเช่าหรือค่าตอบแทน (ถ้ามี) และกำหนดนัดวันเวลาการไปจดทะเบียนการเช่า ผู้ให้เช่า (หรือผู้ให้สัญญา) ต้องตกลงกับผู้เช่า (หรือผู้รับสัญญา) เกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาเช่าหรือเข้าทำประโยชน์ จำนวนค่าเช่าหรือค่าตอบแทนและกำหนดเวลาชำระค่าเช่าหรือค่าตอบแทนและกำหนดนัดวันเวลาการไปจดทะเบียนการเช่า (ภายใน 30 วัน นับแต่วันทำสัญญา) (สัญญาเช่าฯ ข้อ 4 สัญญาเข้าทำประโยชน์ฯ ข้อ 4)

6.3.3 ขั้นตอนที่การตรวจสอบหลักประกันสัญญา (หลักทรัพย์)

ผู้ให้เช่า (หรือผู้ให้สัญญา) ตรวจสอบหลักประกันสัญญา (หลักทรัพย์) ที่ผู้เช่า (หรือผู้รับสัญญา) นำมามอบให้ในวันเข้าทำสัญญา อย่างใดอย่างนึ่ง ดังต่อไปนี้ (สัญญาเช่าฯ ข้อ 2, สัญญาเข้าทำประโยชน์ฯ ข้อ 2)

- เงินสด
- หนังสือค้ำประกันธนาคารภายในประเทศ
- หลักประกันอื่น ๆ ตามระเบียบฯ พัสดุ

6.3.4 ขั้นตอนการทำสัญญาประกันภัย (เฉพาะกรณีการเช่าหรือเข้าทำประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์) ผู้ให้เช่า (หรือผู้ให้สัญญา) ต้องตกลงกำหนดระยะเวลากับผู้เช่า (หรือผู้รับสัญญา) ให้ไปทำสัญญาประกันอัคคีภัยและวินาศภัย โดยระบุผู้ให้เช่า (หรือผู้ให้สัญญา) เป็นผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์และนำหลักฐานดังกล่าวมาแสดงให้ผู้เช่า (หรือผู้รับสัญญา) ตามกำหนดระยะเวลาต่อไป (สัญญาเช่าฯ ข้อ 3.7, สัญญาเข้าทำประโยชน์ฯ ข้อ 3.7)

ทั้งนี้ให้จัดทำประกันภัยกับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเท่านั้น และค่ากรมธรรม์ ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์สูงสุดตามที่กรมการประกันภัยกำหนด

6.3.5 ขั้นตอนการกำหนดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

ผู้ให้เช่า (หรือผู้ให้สัญญา) ต้องตกลงให้ผู้เช่า (หรือผู้รับสัญญา) รับภาระในการออกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

- ค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนการเช่า (ถ้ามี) (สัญญาเช่าฯ ข้อ 4 วรรคท้าย)
- ค่าภาษี, ค่าธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายอื่นใดอันเกี่ยวกับที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ (สัญญาเช่าฯ ข้อ 9, สัญญาเข้าทำประโยชน์ฯ ข้อ 9)
- ค่าไฟฟ้า, ค่าน้ำประปา, ค่าโทรศัพท์ และค่าบริการอื่น ๆ (สัญญาเช่าฯ ข้อ 9, สัญญาเข้าทำประโยชน์ฯ ข้อ 9)
- ค่าใช้จ่ายที่รัฐได้ลงทุนไปเพื่อกิจการสาธารณูปโภค (สัญญาเช่าฯ ข้อ 3.9, สัญญาเข้าทำประโยชน์ฯ ข้อ 3.9)

6.3.6 ขั้นตอนการกำหนดเวลาที่ต้องเริ่มลงมือประกอบกิจการ

ผู้ให้เช่า (หรือผู้ให้สัญญา) ต้องตกลงกำหนดระยะเวลาให้ผู้เช่า (หรือผู้รับสัญญา) เริ่มลงมือประกอบกิจการ ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ภายในระยะเวลาที่กำหนด (สัญญาเช่าฯ ข้อ 3.3, สัญญาเข้าทำประโยชน์ฯ ข้อ 3.3)

6.3.7 ขั้นตอนการลงนามในสัญญา

ภายหลังจากที่ได้ตกลงในข้อสัญญาต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว ผู้ให้เช่า (หรือผู้ให้สัญญา) กับผู้เช่า (หรือผู้รับสัญญา) ต้องลงลายมือชื่อผูกพันตามสัญญา 4 ฉบับ โดยลงนามต่อหน้าพยาน 2 คน โดยต้องเป็นคู่สมรสของผู้เช่า (หรือผู้รับสัญญา) 1 คน (ถ้ามี) โดยต้องแสดงหลักฐานทะเบียนสมรสต่อผู้ให้เช่า (หรือผู้ให้สัญญา) ก่อนลงนาม และคู่สัญญาเก็บสัญญาไว้ฝ่ายละ 1 ฉบับ และเก็บไว้ที่กองนิติการ 1 ฉบับ และกองบริการกองทุนฯ 1 ฉบับ

6.3.8 ขั้นตอนการลงรหัสเลขสัญญา มีดังนี้

ช่องที่ 1-2 เป็นช่องกำหนดรหัสจังหวัด

ช่องที่ 3-4 เป็นช่องกำหนดรหัสอำเภอ

ช่องที่ 5 เป็นช่องกำหนดรหัสประเภทที่ดินประกอบด้วย

เลข 1 คือ	ที่พระราชทาน	เลข 2 คือ	ที่บริจาค
เลข 3 คือ	ที่จัดซื้อ	เลข 4 คือ	ที่ของรัฐ
เลข 5 คือ	ที่ราชพัสดุ	เลข 6 คือ	ที่เวนคืน

ช่องที่ 6 เป็นช่องกำหนดรหัสประเภทสัญญา

- เลข 0 คือ สัญญาเช่าที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัย
- เลข 1 คือ สัญญาเช่าที่ดินถาวร (เพื่อเกษตรกรรม)
- เลข 2 คือ สัญญาเช่าที่ดินชั่วคราว (เพื่อเกษตรกรรม)
- เลข 3 คือ สัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- เลข 4 คือ สัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัย
- เลข 5 คือ สัญญาเช่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เลข 6 คือ สัญญาเข้าทำประโยชน์ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อประกอบกิจการ สนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ช่องที่ 7-8 เป็นช่องกำหนดปี พ.ศ. ที่จัดทำสัญญา (โดยใช้ปีปฏิทิน)

ช่องที่ 9-13 เป็นช่องกำหนดเลขที่สัญญา

ด่วนที่สุด
ที่ กษ 1204 ก/ 0602

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

1 มิถุนายน 2553

เรื่อง หลักเกณฑ์ แนวทางในการดำเนินการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 1/2553 เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2553 จำนวน 1 ชุด
2. สำเนาประกาศ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์กำหนดระยะเวลาการเช่า สำหรับกิจการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ 1/2553 เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2553 มีมติอนุมัติเป็นหลักการให้กำหนดค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับกิจการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลม โดยคิดค่าเช่าที่ดินรวมกับค่าตอบแทน 35,000 บาท/ไร่/ปี และให้มีการปรับราคาทุก 5 ปี โดยเห็นว่ากิจการดังกล่าวเป็นกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน ตามมาตรา 30 วรรคห้า ซึ่งเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องกำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2532 (ฉบับที่ 2) ข้อ 1.5 ความละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และ ส.ป.ก. ได้ประกาศหลักเกณฑ์กำหนดระยะเวลาการเช่าของกิจการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลม มีกำหนดระยะเวลาตามเงื่อนไขการดำเนินงานของโครงการที่ผู้ขอรับอนุญาตกำหนด แต่ไม่เกิน 27 ปี ความละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2

เพื่อให้การปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ส.ป.ก.จึงขอชักช้อมความเข้าใจว่าในการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดิน ให้ใช้ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต และการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2541 และพื้นที่ที่ ส.ป.ก. จะอนุญาตให้ใช้ที่ดินเป็นพื้นที่ใช้เพื่อติดตั้งฐานของกังหันลม พร้อมระบบจำหน่ายไฟฟ้า ซึ่งรวมพื้นที่ติดตั้งทั้งหมดแล้วต้องไม่เกิน 50 ไร่ ต่อผู้ขอรับอนุญาตหนึ่งราย โดยมีแนวทางในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมการและประชาสัมพันธ์

ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ร่วมกับผู้ขอรับอนุญาตชี้แจงทำความเข้าใจกับชุมชนและราษฎรซึ่งเป็นผู้ถือครองที่ดินทราบถึงการดำเนินการ ลักษณะของกิจการ ผลกระทบสิ่งแวดล้อม พื้นที่ที่ขอใช้ จำนวนเนื้อที่ดิน การดำเนินการจ่ายค่าชดเชย การยินยอมให้ใช้ที่ดิน หรือสละสิทธิการถือครองที่ดิน

/2.....

2. การจัดเตรียมหลักฐานและยื่นคำขอ

2.1 ผู้ขอรับอนุญาตเจรจากับผู้ถือครองที่ดิน เพื่อให้ความยินยอมหรือสละสิทธิการถือครองที่ดิน ให้ผู้ขอรับอนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดิน โดยมีหนังสือยินยอมหรือหนังสือสละสิทธิการถือครองที่ดิน

2.2 ผู้ขอรับอนุญาตยื่นคำขอรับอนุญาต ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่และใช้เอกสารหลักฐาน ดังนี้

2.2.1 คำขอรับอนุญาตการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.4-109)

2.2.2 แผนที่ภูมิประเทศแสดงจุดที่ตั้งที่ดินแปลงที่ยื่นคำขออนุญาต (1:50,000) โดยให้แสดงตำแหน่งแนวเขตบริเวณที่ขอใช้ด้วยปากกาเซียนแผนที่ให้ชัดเจน กรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่สามารถจัดทำได้ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด อำนวยความสะดวก

2.2.3 หลักฐานการเป็นนิติบุคคล เช่น หนังสือรับรองของนายทะเบียน หุ้นส่วนบริษัท ที่แสดงการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล พร้อมทั้งวัตถุประสงค์

2.2.4 แผนงานและโครงการประกอบคำขอรับอนุญาต ประกอบด้วย

ก. ประเภทของกิจการ

ข. สถานที่ประกอบกิจการ และจำนวนเนื้อที่ที่ต้องการขออนุญาต

ค. ทุนที่ใช้ในการดำเนินการ และแผนการเพิ่มทุนในอนาคต

ง. ลักษณะการดำเนินงานของโครงการ

จ. ผลตอบแทนโครงการ ระยะเวลาคืนทุนของโครงการ

ฉ. ประโยชน์ที่คาดว่าเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และ ส.ป.ก. จะได้รับ

2.2.5 หนังสือยินยอมของผู้ครอบครองที่ดิน กรณีผู้ถือครองที่ดินยังไม่ได้รับการจัดที่ดิน หรือหนังสือสละสิทธิของบุคคลที่ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรณีมีการจัดที่ดินแล้ว

2.2.6 หนังสือเสนอขายไฟฟ้า และหนังสือตอบรับการซื้อขายไฟฟ้า

2.2.7 ความเห็นชุมชนท้องถิ่นในส่วนที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมความเป็นอยู่ของประชาชน โดยจัดทำประชาพิจารณ์

3. การตรวจสอบและการอนุญาตให้ใช้พื้นที่

ภายในเวลา 15 วัน นับแต่วันที่ผู้ขอรับอนุญาตยื่นคำขอรับอนุญาต ให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 ตรวจสอบเอกสารหลักฐานตามข้อ 2 หากพบว่าไม่ถูกต้องครบถ้วน ให้แจ้งผู้ขอรับอนุญาตดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จ ภายในเวลา 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

3.2 ที่ดินที่มีตำแหน่งที่ดิน ตามระเบียบ ส.ป.ก.ว่าด้วยการควบคุมตำแหน่งที่ดิน พ.ศ.2533 ให้ดำเนินการรังวัดแบ่งแยกเพื่อให้ได้รูปแผนที่ และเนื้อที่ทั้งแปลงที่ขอใช้และแปลงคงเหลือโดยมีหลักฐานแสดงรายการรังวัด รายการคำนวณ (ส.ป.ก./สร.9) แผนที่ต้นร่าง (ส.ป.ก./สร.22) แผนที่แปลงที่ดิน (ส.ป.ก./สร.5ก.) และบันทึกการนำรังวัด (ส.ป.ก./สร.1ข.)

/3.3.....

3.3 ที่ดินในส่วนที่ยังไม่ได้ทำการรังวัด ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการรังวัดให้ได้รูปแผนที่และเนื้อที่ตามมาตรฐานการรังวัด โดยมีหลักฐาน ตามข้อ 3.2

4. การนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.)

เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบเอกสารหลักฐานครบถ้วนถูกต้อง ตามข้อ 2 และ ข้อ 3 แล้ว ให้นำเสนอ คปจ. ภายในเวลา 30 วันนับแต่วันรับคำขอรับอนุญาตฯ เพื่อพิจารณา

4.1 กำหนดพื้นที่ที่ผู้ขอรับอนุญาตดำเนินกิจการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลม (กังหันลม) เป็นพื้นที่เพื่อกิจการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลม (กังหันลม) ตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องกำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2532 (ฉบับที่ 2) (มติ คปก. ครั้งที่ 2/2546 เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2546)

4.2 อนุญาตคำขอรับอนุญาตดำเนินกิจการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลม (กังหันลม) (ข้อ 7 ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต และการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2541)

5. การส่งเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาอนุญาตให้ ส.ป.ก. ตรวจสอบ

เมื่อ คปจ. พิจารณาอนุญาตคำขอรับอนุญาตดำเนินกิจการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลม (กังหันลม) แล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด

5.1 แจ้งให้ผู้รับอนุญาตทราบเป็นหนังสือภายในเวลา 15 วัน นับแต่วันที่ คปจ. มีมติ

5.2 รวบรวมเอกสารหลักฐาน ตามข้อ 2 และ 3 ส่งให้ ส.ป.ก.ตรวจสอบ พร้อมรายงานการประชุม คปจ. ภายในเวลา 15 วัน นับจากวันที่ คปจ. มีมติ

6. การตรวจสอบเอกสารของ ส.ป.ก.

เมื่อ ส.ป.ก. ได้รับเอกสารหลักฐานตาม ข้อ 5.2 แล้ว ให้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานให้แล้วเสร็จ และส่งเอกสารทั้งหมดคืนให้ส.ป.ก.จังหวัด ภายในเวลา 15 วันนับแต่วันที่ได้รับเอกสารหลักฐาน เพื่อแจ้งให้ผู้รับอนุญาตมาทำสัญญาเช่าที่ดิน

7. การทำสัญญาเช่าที่ดิน

เมื่อ ส.ป.ก. จังหวัด ได้รับเอกสารหลักฐานส่งคืนจาก ส.ป.ก.

7.1 ภายในเวลา 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับเอกสารหลักฐาน ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้รับอนุญาตเข้าทำสัญญาเช่าที่ดินกับ ส.ป.ก. ภายในเวลา 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งให้เข้าทำสัญญา หากผู้รับอนุญาตไม่ยอมเข้าทำสัญญาภายในระยะเวลาดังกล่าวโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้ คปจ. เพิกถอนการอนุญาต และแจ้ง ส.ป.ก. ทราบ

7.2 แบบสัญญาเช่าที่ดินเพื่อประกอบกิจการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลม ให้ใช้แบบ ส.ป.ก.4-119

7.3 ระยะเวลาการให้เช่าตามสัญญาเช่าที่ดิน มีกำหนดระยะเวลาตามเงื่อนไขการดำเนินงานของโครงการที่ผู้ขอรับอนุญาตกำหนด แต่ไม่เกิน 27 ปี (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2)

/7.4.....

7.4 อัตราค่าเช่าที่ดิน 35,000 บาท/ไร่/ปี (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1)

7.5 ให้ ส.ป.ก.จังหวัด เรียกเก็บค่าเช่าที่ดิน พร้อมกับการทำสัญญาเช่าที่ดิน เป็นการล่วงหน้า 1 ปี นับแต่วันที่ทำสัญญาเช่าที่ดิน

7.6 ภายในเวลา 15 วัน นับแต่วันที่ทำสัญญาเช่าที่ดิน หรือมีการเก็บค่าเช่าที่ดิน ให้ ส.ป.ก. จังหวัด ส่งสำเนาคู่ฉบับสัญญาเช่าที่ดิน พร้อมสำเนาใบเสร็จรับเงิน ให้สำนักกฎหมาย และสำนักบริหารกองทุน สำนักละ 1 ฉบับ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของสัญญาและเก็บรักษา

8. การจดทะเบียนการเช่าที่ดิน

เนื่องจากเป็นการเช่าที่ดินที่มีกำหนดระยะเวลาการเช่าเกินกว่า 3 ปี ซึ่งต้องจดทะเบียนการเช่าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยเหตุที่ที่ดินของรัฐ ซึ่ง ส.ป.ก. เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ ไม่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ทำให้ไม่สามารถจดทะเบียนการเช่าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้

8.1 ให้ ส.ป.ก. จังหวัด ดำเนินการยื่นขอออกโฉนดที่ดินต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดที่ที่ดินตั้งอยู่ เป็นการเฉพาะราย เฉพาะที่ดินที่ ส.ป.ก.อนุญาตให้ติดตั้งกังหันลม พร้อมระบบจำหน่ายไฟฟ้า ซึ่งมีลักษณะเป็นท่อร้อยสายใต้ดินให้แล้วเสร็จ ภายในกำหนด 15 วัน นับแต่วันทำสัญญาเช่าที่ดิน

8.2 ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ติดตามความคืบหน้าของการยื่นขอออกโฉนดที่ดิน เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความรวดเร็ว จนถึงการรับโฉนดที่ดิน

8.3 เมื่อได้รับโฉนดที่ดินจากกรมที่ดินแล้วให้ดำเนินการจดทะเบียนการเช่าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับโฉนดที่ดินจากกรมที่ดิน

9. การรายงานผลการดำเนินการ

ให้ ส.ป.ก. จังหวัด รายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินการให้ ส.ป.ก.ทราบ ดังนี้

9.1 เมื่อมีการขอออกโฉนดที่ดิน ภายในเวลา 15 วัน นับแต่วันยื่นขอออกโฉนดที่ดิน

9.2 เมื่อมีการติดตามความก้าวหน้าของการออกโฉนดที่ดิน ภายในทุก ๆ 1 เดือน นับแต่วันยื่นขอออกโฉนดที่ดิน จนถึงการรับโฉนดที่ดิน

9.3 เมื่อมีการจดทะเบียนการเช่าที่ดิน ภายในเวลา 15 วัน นับแต่วันที่ได้จดทะเบียนการเช่าที่ดิน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสถิตย์พงษ์ สุดชูเกียรติ)
รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร 0-2281-8787
โทรสาร 0-2281-2904

ประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรื่อง หลักเกณฑ์กำหนดระยะเวลาการเช่า การเข้าทำประโยชน์ ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการอนุญาต และการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(ฉบับที่ 2)

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 9 แห่งระเบียบคณะกรรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2541 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงออกประกาศไว้ ดังนี้

ให้เพิ่มความต่อไปนี้ เป็นข้อ 3 ของประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์กำหนดระยะเวลาการเช่า การเข้าทำประโยชน์ ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต และการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“ ข้อ 3 กิจการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลม (กังหันลม) ให้เช่ามีกำหนดระยะเวลาตามเงื่อนไขการดำเนินงานของโครงการที่ผู้ขอรับอนุญาตกำหนด แต่ไม่เกิน 27 ปี ”

ประกาศ ณ วันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. 2553

(นายเฉลิมพร พิรุณสาร)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ กษ 1204/ว 1665

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

24 สิงหาคม 2553

เรื่อง หลักเกณฑ์ แนวทางในการดำเนินการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ชัยภูมิ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ 1204/ว 0632 ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2553

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1204/1848 ลงวันที่ 12 มีนาคม 2553
2. สำเนาหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0515.1/22232 ลงวันที่ 19 กรกฎาคม 2553

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้แจ้งหลักเกณฑ์ แนวทางในการดำเนินการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลม ให้จังหวัดเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

เนื่องจาก ส.ป.ก. มีหนังสือขอหารือกรมที่ดินว่าที่ดินที่ ส.ป.ก. เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ ไม่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และประสงค์จะจัดที่ดินให้ผู้ประกอบกิจการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลม (กังหันลม) เข้าใช้ประโยชน์ในที่ดิน โดยการเช่ามีกำหนดระยะเวลา 27 ปี จะสามารถจดทะเบียนการเช่าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้หรือไม่ หรือจะต้องดำเนินการอย่างใด เพื่อจะจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือจะมีแนวทางดำเนินการอย่างใด รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และกรมที่ดินมีหนังสือตอบข้อหารือของ ส.ป.ก. รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2 สรุปดังนี้

1. ในหลักการ ข้อเท็จจริงต้องปรากฏเป็นที่แน่ชัดว่าที่ดิน ซึ่งประสงค์จะจดทะเบียนให้เช่าเป็นกรรมสิทธิ์ของ ส.ป.ก. และ ส.ป.ก.มีอำนาจที่จะนำที่ดินดังกล่าวไปให้เช่าได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย พนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะรับจดทะเบียนการเช่า โดยจดลงในสมุดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ (ท.อ.13)

2. ในทางปฏิบัติ การจดทะเบียนให้เช่าที่ดิน ให้ ส.ป.ก. และผู้เช่า นำเอกสารหลักฐานที่แสดงว่าที่ดินที่จะให้เช่าเป็นกรรมสิทธิ์ของ ส.ป.ก. และหลักฐานที่แสดงว่า ส.ป.ก.มีอำนาจนำที่ดินไปให้เช่าโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ไปยื่นคำขอจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อพนักงานเจ้าหน้าที่จะได้สอบสวนและพิจารณาดำเนินการตามขั้นตอนของระเบียบและกฎหมายต่อไป

3. ในกรณีมีปัญหาข้อกฎหมายหรือข้อขัดข้องประการใดที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อาจพิจารณาให้เป็นที่ยุติได้ ก็จะส่งเรื่องให้กรมที่ดินพิจารณา

/ 4. ในกรณี .....

4. ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนตามคำขอและคู่กรณีไม่เห็นด้วยกับคำสั่ง สามารถอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539

ดังนั้น เพื่อให้หลักเกณฑ์ แนวทางในการดำเนินการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลม ที่ ส.ป.ก. แจ้งให้จังหวัดเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติสอดคล้องกับหนังสือตอบข้อหารือของกรมที่ดิน จึงให้ยกเลิกความใน ข้อ 8 และ ข้อ 9 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ 8. การจดทะเบียนการเช่าที่ดิน

เนื่องจากเป็นการเช่าที่ดินที่มีกำหนดระยะเวลาการเช่าเกินกว่า 3 ปี ซึ่งต้องจดทะเบียนการเช่าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด

8.1 ยื่นคำขอจดทะเบียนการเช่าที่ดินเฉพาะที่ดินที่ ส.ป.ก.อนุญาตให้ติดตั้งกังหันลมพร้อมระบบจำหน่ายไฟฟ้า ซึ่งมีลักษณะเป็นท่อร้อยสายใต้ดินต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยนำเอกสารหลักฐานที่แสดงว่าที่ดินที่จะให้เช่าเป็นกรรมสิทธิ์ของ ส.ป.ก. เช่น พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ฯลฯ และหลักฐานที่แสดงว่า ส.ป.ก.มีอำนาจนำที่ดินไปให้เช่าได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย เช่น ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุน หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2541 ฯลฯ ไปแสดง และยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินเป็นการเฉพาะรายให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน นับแต่วันทำสัญญาเช่าที่ดิน

8.2 ติดตามความคืบหน้าของการยื่นคำขอออกโฉนดที่ดิน เพื่อให้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว จนถึงการรับโฉนดที่ดิน

9. การรายงานผลการดำเนินการ

ให้ ส.ป.ก.จังหวัด รายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินการให้ ส.ป.ก. ทราบ ดังนี้

9.1 เมื่อมีการจดทะเบียนการเช่าที่ดิน และขอออกโฉนดที่ดิน ภายในเวลา 15 วัน นับแต่วันจดทะเบียนการเช่าที่ดินและวันขอออกโฉนดที่ดิน

9.2 เมื่อมีการติดตามความก้าวหน้าของการออกโฉนดที่ดิน ภายในทุกๆ 1 เดือน นับแต่วันยื่นขอออกโฉนดที่ดินจนถึงการรับโฉนดที่ดิน

9.3 เมื่อมีการรับโฉนดที่ดิน ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับโฉนดที่ดิน ”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสถิตย์พงษ์ สุดชูเกียรติ)
รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร. 0-2281-8787
โทรสาร 0-2281-2904

ที่ มท ๐๕๑๕.๑/๒๗๔๓๖

กรมที่ดิน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อาคารบี
ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓

เรื่อง การจดทะเบียนเช่าที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรียน เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๔/๑๘๔๘ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) แจ้งว่า ส.ป.ก จะจัดที่ดินให้ผู้ประกอบการผลิตกระแสไฟฟ้าพลังงานลม (กังหันลม) เข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินที่ ส.ป.ก. เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ซึ่งที่ดินดังกล่าวไม่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยให้เช่ามีกำหนดระยะเวลา ๒๗ ปี จึงหารือไปว่า ส.ป.ก. จะสามารถจดทะเบียนให้เช่าที่ดินซึ่งไม่มีเอกสารสิทธิในที่ดินต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๒๘ ได้หรือไม่ หรือจะต้องดำเนินการอย่างใด

กรมที่ดินพิจารณาแล้ว ขอเรียนให้ทราบโดยหลักการว่า หากข้อเท็จจริงปรากฏเป็นที่แน่ชัดว่าที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิซึ่ง ส.ป.ก. ประสงค์จดทะเบียนให้เช่านั้นเป็นกรรมสิทธิ์ของ ส.ป.ก. และ ส.ป.ก. มีอำนาจที่จะนำที่ดินดังกล่าวไปให้เช่าได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย พนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะรับจดทะเบียนการเช่าโดยจดลงในสมุดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ (ท.อ.๑๓) ตามนัยคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๔๒๒/๒๔๘๗ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๔๘๗ แต่โดยที่การพิจารณาข้อหารือในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ จำเป็นต้องพิจารณาจากเอกสารหลักฐานและข้อเท็จจริงที่ได้จากการสอบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่ ดังนั้น หาก ส.ป.ก. มีความประสงค์จดทะเบียนการเช่าที่ดินตามข้อหารือ ขอแนะนำให้คู่กรณีทั้งฝ่ายผู้ให้เช่าและผู้เช่านำเอกสารหลักฐานที่แสดงว่าที่ดินที่จะให้เช่าเป็นกรรมสิทธิ์ของ ส.ป.ก. และหลักฐานที่แสดงว่า ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินไปให้เช่าได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ไปยื่นคำขอจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อพนักงานเจ้าหน้าที่จะได้สอบสวนและพิจารณาดำเนินการตามขั้นตอนของระเบียบและกฎหมายต่อไป หากมีปัญหาข้อกฎหมายหรือข้อขัดข้องประการใดที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อาจพิจารณาให้เป็นที่ยุติได้

-/ ก็จะส่งเรื่อง ...

ก็จะส่งเรื่องให้กรมที่ดินพิจารณา หรือกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนตามคำขอของคู่กรณี และคู่กรณีไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว ก็สามารถอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุวัฒน์ เมธีวิบูลวุฒิ)
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน
ส่วนมาตรฐานการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม
โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๗๖๐
โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๕๑๒๔

ที่ กษ 1204 /ว.1171

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

21 กันยายน 2553

เรื่อง การขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อติดตั้งเสารับ-ส่ง สัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1204/ว 873 ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2546

ด้วยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม(ส.ป.ก.) มีนโยบายที่จะจัดที่ดินให้ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารโทรคมนาคม โดยเฉพาะการก่อสร้างเสารับ-ส่งสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งผู้ขออนุญาตฯ คือ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด(มหาชน) บริษัท ทศท คอปอร์เรชั่น จำกัด(มหาชน) และนิติบุคคลอื่น รวมทั้งผู้ที่ได้รับการอนุญาตสัมปทานหรือสัญญาจาก กสท ทศท หรือนิติบุคคลอื่น ตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2532 ซึ่งเป็นการจัดที่ดินเพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา 78 วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2543 ซึ่งกำหนดว่า การประกอบกิจการโทรคมนาคมของ กสท ทศท หรือนิติบุคคลอื่น รวมทั้งผู้ที่ได้รับการอนุญาตสัมปทานหรือสัญญาจาก กสท ทศท หรือนิติบุคคลดังกล่าว ให้อยู่ในการกำกับดูแลของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ทำให้สถานะของ กสท ทศท หรือนิติบุคคลอื่นเท่ากับผู้ได้รับการอนุญาตสัมปทานหรือสัญญา หากให้ กสท หรือ ทศท ยื่นคำขออนุญาตตามแนวทางหนังสือที่อ้างถึง จะทำให้เกิดการขัดกันทางด้านผลประโยชน์

ส.ป.ก. พิจารณาแล้ว ขอเรียนชี้แจงแนวทาง การขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อติดตั้งเสารับ-ส่งสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดย กสท ทศท และนิติบุคคลอื่นรวมทั้งผู้ที่ได้รับการอนุญาตสัมปทานหรือสัญญาจาก กสท ทศท หรือนิติบุคคลอื่น เป็นผู้ขอรับอนุญาต ดังนี้

1. การติดตั้งเสา รับ-ส่งสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ ถือได้ว่าเป็นกิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคม ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 แก้ไขเพิ่มเติม โดย พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2532 (ฉบับที่ 2) ประกาศ ณ วันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ.2543

/2. ให้ผู้ขอ ....

2. ให้ผู้ขอรับอนุญาตยื่นคำขอรับอนุญาตใช้ที่ดิน ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2541

3. กิจการที่ กสท ทศท เป็นผู้ยื่นคำขอรับอนุญาตไว้เดิม และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด(คปจ.) ได้พิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินไปแล้วให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ตามแนวทางหนังสือที่อ้างถึง ส่วนกิจการที่ กสท ทศท เป็นผู้ยื่นคำขอรับอนุญาตไว้เดิมแต่ยังมิได้นำเสนอ คปจ.พิจารณาอนุญาต หากผู้ที่ได้รับการอนุญาตสัมปทานหรือสัญญาจาก กสท ทศท ประสงค์จะยื่นคำขอรับอนุญาตด้วยตนเอง ให้ดำเนินการจัดที่ดินตามข้อ 1 และ 2

4. ปัจจุบัน คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม(คปก.) ยังมิได้กำหนดค่าเช่าที่ดินตามระเบียบในข้อ 2 จึงให้จังหวัดเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินในอัตราร้อยละ 3 ของราคาประเมินของกรมที่ดินสำหรับแปลงที่ดินที่ให้เช่า ตามคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ 921/2544 สั่ง ณ วันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ.2544 ไปพลางก่อน และ ส.ป.ก.จะได้นำเสนอ คปก.กำหนดอัตราค่าเช่า ต่อไป

5. ในการขอรับการจัดที่ดินกรณีดังกล่าว ผู้ขอรับอนุญาตต้องได้รับความเห็นชอบจาก กทช. ก่อน แต่เพื่อความรวดเร็วในการยื่นคำขอ ให้ผู้ขอรับอนุญาตยื่นคำขอรับอนุญาต ต่อ ส.ป.ก.ควบคู่ไปกับการขอความเห็นชอบจาก กทช. แต่ต้องนำหนังสือที่แสดงว่า กทช. เห็นชอบมาแสดง ต่อ ส.ป.ก. ก่อนที่จะทำสัญญาเช่าที่ดิน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสถิตย์พงษ์ สุดชูเกียรติ)
รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร 0-2281-8787
โทรสาร 0-2281-2940

ที่ กษ 1204/ ว 873

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

12 พฤศจิกายน 2546

เรื่อง การก่อสร้างเสารับสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด (ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด)

อ้างถึง 1. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ 1204/ว 706 ลงวันที่ 16 กันยายน 2546

2. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536

ตามหนังสือที่อ้างถึง 1 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้มีหนังสือถึงจังหวัดเพื่อแจ้งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ทราบแนวทางการพิจารณาอนุญาตเกี่ยวกับการขอใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารโทรคมนาคม โดยเฉพาะการก่อสร้างเสารับสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ให้ถูกต้องตามระเบียบที่อ้างถึง 2 ความโดยละเอียดแจ้งให้ทราบแล้ว นั้น

ส.ป.ก. ขอเรียนชี้แจงให้ทราบว่า การขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบดังกล่าวเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการสื่อสารโทรคมนาคม ถือเป็นกิจการสาธารณูปโภคประเภทหนึ่งเช่นกัน ซึ่ง ส.ป.ก. มีแนวทางในการพิจารณาเพื่ออนุญาตให้ใช้ที่ดินได้ ดังนี้

1. ผู้ประกอบกิจการต้องเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร ตามระเบียบ ข้อ 5 จึงจะสามารถดำเนินการขอใช้ที่ดินได้ โดยให้หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร เป็นผู้ยื่นคำขอหรือมอบอำนาจให้ดำเนินการแทน

2. หากผู้ประกอบกิจการเป็นบริษัทเอกชนผู้ได้รับสัญญาหรือได้รับสัมปทานจากหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ อาทิ เช่น กรณีบริษัท ที เอ ออเร้นจ์ จำกัด ซึ่งเป็นผู้ได้รับสัญญาหรือสัมปทานให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมจากบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) จะต้องให้บริษัท กสทฯ ซึ่งมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ยื่นคำขอใช้ที่ดินตามข้อตกลงในสัญญาหรือสัมปทาน และกรณีบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นผู้ได้รับสัญญาหรือสัมปทานให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมจากบริษัท ทศท คอปอร์เรชั่น จำกัด (มหาชน) จะต้องให้บริษัท ทศทฯ ซึ่งมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ยื่นคำขอใช้ที่ดิน

/ตาม.....

ตามข้อตกลงในสัญญาหรือสัมปทาน หรือกรณีบริษัทอื่น ๆ ที่ดำเนินการในลักษณะนี้ให้หน่วยงานที่เป็นผู้ให้สัญญาหรือผู้ให้สัมปทานเป็นผู้ยื่นคำขอใช้ที่ดิน หรือมอบอำนาจให้ดำเนินการแทนได้ โดยยื่นคำขอใช้ที่ดินที่ ส.ป.ก. จังหวัด

3. อำนาจในการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารโทรคมนาคม อาทิ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ โทรศัพท์และการสื่อสารอื่น ๆ เป็นของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) เนื่องจากเป็นกิจการอื่นนอกจากระเบียบกำหนด ซึ่งจะต้องผ่านการพิจารณาเห็นชอบให้ใช้ที่ดินในเบื้องต้นจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

4. การใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค คปก. ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ว่า ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินต้องเสียค่าตอบแทนการใช้ที่ดินให้กับ ส.ป.ก. ตามที่ คปก. กำหนดซึ่งจะต้องนำเสนอ คปก. พิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอดิศักดิ์ ศรีสรรพกิจ)
เลขาธิการ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กองนิติการ
โทร. 0-2281-8787
โทรสาร 0-2281-2940

ที่ กษ ๑๒๐๔ / ว ๑๔๕๘

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๙ ธันวาคม ๒๕๕๓

เรื่อง กำหนดระยะเวลา การเช่า การเข้าทำประโยชน์ ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต และการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนา ประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์กำหนดระยะเวลา การเช่า การเข้าทำประโยชน์ ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต และการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ฉบับที่ ๓

ด้วยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)ได้มีประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์กำหนดระยะเวลา การเช่า การเข้าทำประโยชน์ ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต และการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ฉบับที่ ๓ กำหนดระยะเวลาให้เช่าที่ดินสำหรับกิจการสนับสนุน หรือเกี่ยวเนื่องฯ ที่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร ตามขนาดวิสาหกิจที่กำหนดในกฎกระทรวงอุตสาหกรรม กำหนดจำนวนการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ถาวรของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๔๕ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ส.ป.ก.ขอเรียนแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ร่วมกับคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) พิจารณาระยะเวลาให้เช่าที่ดินแก่ผู้รับอนุญาตตามความเหมาะสม ตามขนาดวิสาหกิจในประกาศฯ ฉบับที่ ๓ ดังกล่าว โดยพิจารณาข้อมูลที่ผู้ขอรับอนุญาตนำมาแสดงประกอบ เช่น แผนการลงทุน แผนการผลิต แผนการขาย ประมาณการรายได้ ระยะเวลาคุ้มทุน และระยะเวลาคืนทุน เป็นต้น

๒. กรณีระยะเวลาการเช่าไม่เกิน ๓ ปี คู่สัญญาไม่ต้องจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๓๘

/ ๓...

๓. กรณีระยะเวลาเช่าเกิน ๓ ปี ให้ ส.ป.ก.จังหวัด และผู้เช่า นำเอกสารหลักฐานที่แสดงว่าที่ดินที่จะให้เช่าเป็นกรรมสิทธิ์ของ ส.ป.ก.เช่น พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ฯลฯ และหลักฐานที่แสดงว่า ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินไปให้เช่าได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย เช่น ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต และการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.๒๕๔๑ฯลฯ ไปแสดง และยื่นคำขอจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ส.ป.ก.ได้แจ้งจังหวัดให้ทราบแนวทางการจดทะเบียนเช่าที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของ ส.ป.ก. ซึ่งไม่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแล้ว ตามหนังสือ ส.ป.ก.ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๐๐๘ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๓ พร้อมกับหนังสือ กรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕.๑/๒๒๓๒ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้ง ส.ป.ก.จังหวัดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร. ๐-๒๒๘๑ - ๘๗๘๗
โทรสาร ๐-๒๒๘๑ – ๒๙๐๔

ประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
เรื่อง หลักเกณฑ์กำหนดระยะเวลาการเช่า การเข้าทำประโยชน์ ตามระเบียบ
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์
สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
(ฉบับที่ ๓)

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๙ แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.๒๕๔๑ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงออกประกาศไว้ ดังนี้

ให้ยกเลิกความในข้อ ๑ ของประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์กำหนดระยะเวลา การเช่า การเข้าทำประโยชน์ ฯ ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๔๓ และให้ใช้ความ ดังต่อไปนี้

๑. กิจการที่ขอรับอนุญาตถ้าเป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรให้กำหนดระยะเวลาเช่าที่ดิน ตามลักษณะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนี้

๑.๑ กิจการที่เป็นวิสาหกิจขนาดย่อม ไม่เกิน ๑๕ ปี

๑.๒ กิจการที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลาง ไม่เกิน ๒๐ ปี

๑.๓ กิจการที่เกินกว่าวิสาหกิจขนาดกลาง ไม่เกิน ๓๐ ปี

๑.๔ กิจการที่เป็นวิสาหกิจรายย่อย หรือกิจการที่ยังไม่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ไม่เกิน ๓ ปี

ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิ์ที่จะขอเช่าใหม่โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

ประกาศ ณ วันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

(นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 8/2544
วันพฤหัสบดีที่ 6 ธันวาคม 2544

เรื่องที่ 3.8 หลักเกณฑ์ วิธีการจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน

เรื่องเดิม

ตามที่ได้มีการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ 7/2544 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2544 โดยที่ประชุมได้รับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. แล้วดังนี้

1. รับทราบประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ข้อ 1.5 เรื่องกำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา 30 วรรคห้า ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 117 ตอนที่ 45ง ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2543

2. รับทราบหลักเกณฑ์ วิธีการในการจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดินเสนอต่อคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ ในการประชุม ครั้งที่ 1/2543 เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2543 และครั้งที่ 2/2543 เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2543 ซึ่งอนุกรรมการฯ มีมติเห็นชอบหลักเกณฑ์ วิธีการจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน

3. รับทราบผลการอนุมัติของคณะกรรมการบริหารจัดการโครงการเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างภาคเกษตร ในการประชุม ครั้งที่ 6/2543 เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2543 ที่อนุมัติหลักการให้ ส.ป.ก. ดำเนินโครงการกิจกรรมที่ 1 การจัดที่ดินในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน วงเงิน 226.69 ล้านบาท และสำนักงบประมาณได้พิจารณาอนุมัติค่าใช้จ่ายโครงการเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างภาคเกษตร

4. รับทราบการดำเนินงานตามโครงการจัดที่ดินชุมชนฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องโดย ส.ป.ก. อาศัยอำนาจตามมาตรา 4 และมาตรา 30 วรรคห้า แห่ง พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และแก้ไขเพิ่มเติมโดย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 และประกาศกระทรวง-เกษตรและสหกรณ์ ข้อ 1.5 และ คปก. ได้รับทราบผลการปฏิบัติงานของโครงการกิจกรรมที่ 1 ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2544 ที่กำหนดขอบเขตชุมชนได้ 884 ชุมชน เนื้อที่ 112,264 ไร่ สอบสวนสิทธิราษฎรได้ 43,898 ราย 45,177 แปลง และสำรวจรังวัดที่ดินได้ 49,314 แปลง 40,258 ไร่ ในการประชุม คปก. ครั้งที่ 7/2544 และได้มีมติให้ ส.ป.ก. นำเรื่องหลักเกณฑ์วิธีการจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่การปฏิรูปที่ดินดังกล่าวและข้อมูลโครงการนำร่องรวม 2 พื้นที่ นำเสนอ คปก. เพื่อพิจารณาในครั้งนี้

ข้อเสนอ

หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดที่ดิน

ส.ป.ก. ได้เสนอผลการสำรวจและศึกษาพื้นที่โครงการนำร่อง 2 ชุมชน คือ ชุมชนบ้านลำสมพุง อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี และชุมชนบ้านเนินมะค่า บ้านห้วยน้ำดัง อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี โดยร่างเป็นหลักเกณฑ์ วิธีการในการจัดที่ดินเพื่ออยู่อาศัย ตามมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อ-เกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และการจัดที่ดินตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เสนอต่อคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ ซึ่งมี นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์ เลขาธิการคณะกรรมการ

กฤษฎีกา เป็นประธาน โดยมีการประชุมพิจารณารวม 2 ครั้ง คือ การประชุม ครั้งที่ 1/2543 เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2543 และครั้งที่ 2/2543 เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2543 คณะอนุกรรมการฯ ได้แก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดที่ดินดังกล่าว แล้วมีมติเห็นชอบให้นำเสนอ คปก. พิจารณาต่อไป ซึ่งประเด็นเกี่ยวข้องโดยสรุปดังนี้

- การกำหนดขอบเขตพื้นที่เพื่ออยู่อาศัย และเพื่อกิจการตามประกาศกระทรวงฯ ข้อ 1.5 มาตรา 30 วรรคห้า ซึ่งพื้นที่ที่จะดำเนินการให้มีการจัดที่ดินเพื่ออยู่อาศัยและประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินตามข้อ 1.5 จะต้องเป็นพื้นที่ในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินและมีแปลงเกษตรกรรมทำประโยชน์อยู่โดยรอบ โดยมีค่าเฉลี่ยพื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสม มีศักยภาพทางด้านการคมนาคม มีความเหมาะสมทางด้านภูมิประเทศ

- การจำแนกพื้นที่เพื่อการใช้ประโยชน์สำหรับกิจการต่าง ๆ ให้ประสานงานกับสำนักงานผังเมืองจังหวัด และทางอำเภอเพื่อกำหนดแผนผังชุมชนและจำแนกการใช้ประโยชน์ในพื้นที่เพื่อให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

- ประเภทของกิจการที่จะจัดที่ดินให้ จะต้องอยู่ภายในขอบเขตพื้นที่ตามที่กำหนดไว้และอยู่ในพื้นที่ที่จำแนกการใช้ประโยชน์อันได้แก่ จัดเป็นที่อยู่อาศัยให้แก่เกษตรกรที่ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดิน และจัดที่ดินให้แก่ผู้ประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นกิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคม

- จำแนกเนื้อที่ที่ดินที่จะจัดให้ โดยกำหนดจำนวนเนื้อที่ที่ถือครองสูงสุดสำหรับที่อยู่อาศัยให้ไม่เกิน 2 งาน และหากมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ที่อยู่อาศัยเกินกว่ากำหนดก็ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูป-ที่ดินจังหวัดในการพิจารณาอนุญาต โดยแสดงเหตุผลความจำเป็นสำหรับจำนวนเนื้อที่ที่ดินที่จะจัดให้ตามประเภทของกิจการตามประกาศกระทรวงฯ ข้อ 1.5 ตามมาตรา 30 ให้จัดที่ดินตามเหตุผลและความจำเป็นในการใช้ประโยชน์ในที่ดินของกิจการที่ประกอบการโดยพิจารณาจากประเภทของกิจการ ทุนในการประกอบการ ความสามารถในการดำเนินกิจการ

- หลักเกณฑ์การพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.)

- การให้สิทธิในที่ดิน

- การควบคุมสิทธิในที่ดินระหว่างการเช่า การเช่าซื้อ

- การควบคุมสิทธิในที่ดิน ตกอยู่ภายใต้บังคับตามมาตรา 39 แห่ง พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อ-เกษตรกรรม พ.ศ. 2518

ดังรายละเอียดหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดที่ดินและการให้สิทธิในที่ดินแยกตามประเภทการจัดที่ดินที่แนบในวาระการประชุม

ความเห็น ส.ป.ก.

ส.ป.ก. มีความเห็นว่าหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดที่ดินเพื่ออยู่อาศัยและเพื่อประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบแล้วนั้น อยู่ในกรอบของกฎหมายและขอบเขตตามที่กรรมการได้ให้ข้อสังเกตไว้ การจัดที่ดินตามหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดที่ดินเพื่ออยู่อาศัยและเพื่อประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน

เพื่อเกษตรกรรม ตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เสนอคณะกรรมการพิจารณา ทั้งนี้ ได้แนบรายละเอียดที่เป็นข้อสนับสนุนและข้อมูลเกี่ยวกับการถือครองที่ดินของชุมชน ซึ่งเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นในพื้นที่จริงมาพิจารณาเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ วิธีการที่ได้รับความเห็นชอบจากการพิจารณาของอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบแล้ว โดยนำมาเสนอเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

คำขอ

ขอให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ตามที่ ส.ป.ก. นำเสนอข้างต้น

มติคณะกรรมการ เห็นชอบหลักเกณฑ์ วิธีการจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน 8 ข้อ ตามที่เสนอ โดยมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมให้ฝ่ายเลขานุการดำเนินการต่อไปดังนี้

1. ให้ ส.ป.ก. ดำเนินการให้ชัดเจนเรื่องค่าเฉลี่ยพื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสมต่อหน่วยพื้นที่ชุมชน

2. ให้กำหนดวิธีปฏิบัติให้ชัดเจนยิ่งขึ้นสำหรับเรื่อง คปก. มอบอำนาจให้ คปจ. ให้ดำเนินการดังนี้

2.1 การจัดที่ดินให้เกษตรกรอยู่อาศัยตามมาตรา 4 มอบอำนาจให้ คปจ. เป็นผู้พิจารณาจัดที่อยู่อาศัยให้เกษตรกรตามที่เสนอ

2.2 การจัดที่ดินให้เพื่อประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นกิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคม คปก. จะเป็นผู้พิจารณาในเรื่องนี้โดยตรงก่อนนำไปสู่การมอบอำนาจให้ คปจ.

3. หลักเกณฑ์ข้อที่ 6 เรื่องการให้สิทธิในที่ดินให้ดำเนินการดังนี้

3.1 การจัดที่ดินให้เกษตรกรอยู่อาศัย ตามมาตรา 4 ให้สิทธิอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินที่อยู่อาศัย (ส.ป.ก.4-01ช)

3.2 การจัดที่ดินให้เพื่อประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้สิทธิโดยการให้เช่า

3.3 สำหรับการให้สิทธิโดยการให้เช่าซื้อให้แยกเป็นเรื่องเพื่อพิจารณาต่างหากโดยเฉพาะ

4. ในการประชุมครั้งต่อไปจะเป็นการพิจารณาโครงการนำร่องตามกรอบหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ หรือความเห็นเพิ่มเติม ซึ่งจะเห็นภาพรวมของการจัดที่ดินชุมชน เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 2/2546
วันศุกร์ที่ 14 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่องที่ 3.9 การจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน

ความเป็นมา

ข้อเท็จจริง และผลดำเนินการของ ส.ป.ก. เกี่ยวกับอำนาจตามกฎหมายในการจัดที่ดินชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน

1. ที่ดินที่ ส.ป.ก. นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินส่วนใหญ่เป็นที่ป่าสงวนแห่งชาติเสื่อมโทรมที่กรมป่าไม้มอบให้ตามมติคณะรัฐมนตรี แต่มีราษฎรถือครองที่ดินเกือบเต็มพื้นที่ และเนื่องจากการส่งมอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติให้ ส.ป.ก. เป็นเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินจะมีลักษณะเป็นผืนใหญ่จึงมีการใช้ประโยชน์ในที่ดินหลากหลาย กล่าวคือเป็นที่ดินเกษตรกรรมเป็นที่ตั้งชุมชนที่อยู่อาศัย ซึ่งมีชุมชนทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ เป็นที่ตั้งโรงเรียน วัด สถานที่ราชการ ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของ ส.ป.ก. ตามกฎหมายที่จะต้องเข้าไปดำเนินการจัดการใช้ประโยชน์ในที่ดินเหล่านี้ให้ถูกต้องตามกฎหมาย

2. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีหนังสือที่ นร 0601/331 ลงวันที่ 8 พฤษภาคม 2539 แจ้งผลการพิจารณาโดยสรุปว่า ส.ป.ก. มีอำนาจจัดที่ดินชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดินได้ ถ้าเป็นการจัดที่อยู่อาศัยตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 หรือเป็นการจัดที่ดินให้บุคคลใดเช่า เช่าซื้อ ซื้อ หรือเข้าทำประโยชน์ในกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา 30 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

3. เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2543 ได้มีการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ 1/2543 ซึ่งที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้แก้ไขเพิ่มเติมประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยเพิ่มเติม ข้อ 1.5 กำหนดให้กิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งกิจการนั้นต้องอยู่ในพื้นที่ คปก. กำหนดให้เป็นพื้นที่เพื่อการนี้โดยเฉพาะ และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 117 ตอนที่ 45 ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2543 มีผลใช้บังคับตามกฎหมายแล้ว และอนุมัติหลักการให้ ส.ป.ก. จัดที่ดินชุมชนในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้ ทั้งนี้การจัดที่ดินชุมชนจะมีประเภทที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดที่ดินให้ คือ

1) เป็นที่อยู่อาศัยให้แก่เกษตรกรที่ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดิน โดยจะได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ฯ

2) จัดที่ดินให้แก่ผู้ประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฯ ซึ่งเป็นกิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งกิจการนั้นต้องอยู่ในพื้นที่ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดให้เป็นพื้นที่เพื่อการนี้โดยเฉพาะ

4. ส.ป.ก. ดำเนินการจัดที่ดินชุมชน ในพื้นที่ปฏิรูปที่ดินตามโครงการเงินกู้จากธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) ตามโครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตในเขตปฏิรูปที่ดิน ตั้งแต่ปลายปี 2543 ถึง 2545 โดยมีขั้นตอนการจัดที่ดิน และผลการดำเนินงาน (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม)

5. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ 8/2544 เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2544 โดยที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบอนุมัติหลักเกณฑ์ วิธีการจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน 8 ข้อ ตามที่เสนอโดยคณะกรรมการฯ มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อไปดังนี้

1. ให้ ส.ป.ก. ดำเนินการให้ชัดเจนเรื่องค่าเฉลี่ยพื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสมต่อหน่วยพื้นที่ชุมชน

2. ให้กำหนดวิธีปฏิบัติให้ชัดเจนยิ่งขึ้นสำหรับเรื่อง คปก. มอบอำนาจให้ คปจ. ดำเนินการกรณีดังนี้

2.1 การจัดที่ดินให้เกษตรกรอยู่อาศัยตามมาตรา 4 มอบอำนาจให้ คปจ. เป็นผู้พิจารณาจัดที่อยู่อาศัยให้เกษตรกรตามที่เสนอ

2.2 การจัดที่ดินให้เพื่อประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่งเป็นกิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคม คปก. จะเป็นผู้พิจารณาในเรื่องนี้โดยตรงก่อนนำไปสู่การมอบอำนาจให้ คปจ.

3. หลักเกณฑ์ข้อ 6 เรื่องการให้สิทธิในที่ดินให้ดำเนินการดังนี้

3.1 การจัดที่ดินให้เกษตรกรอยู่อาศัย ตามมาตรา 4 ให้สิทธิอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินที่อยู่อาศัย (ส.ป.ก.4-01ช)

3.2 การจัดที่ดินให้เพื่อประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้สิทธิโดยการให้เช่า

3.3 สำหรับการให้สิทธิโดยการให้เช่าซื้อให้แยกเป็นเรื่องเพื่อพิจารณาต่างหากโดยเฉพาะ

4. ให้ ส.ป.ก. นำเสนอโครงการนำร่องตามกรอบหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว ให้ คปก. พิจารณาให้ความเห็นชอบหรือความเห็นเพิ่มเติม ซึ่งจะเห็นภาพรวมของการจัดที่ดินชุมชนเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

ข้อพิจารณา

จากมติ คปก. ครั้งที่ 8/2544 ดังกล่าว ส.ป.ก. ได้ดำเนินการสำรวจศึกษาพื้นที่ชุมชนเพื่อจัดทำเป็นโครงการนำร่องตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดังกล่าวแล้ว โดยดำเนินการในชุมชนบ้านซับสนุ่น หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 13 ตำบลซับสนุ่น อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี อยู่ในโครงการปฏิรูปที่ดินป่าท่าฤทธิ์-ป่าลำทองหลาง และป่าลำพญากลาง ซึ่งเป็นชุมชนที่ ส.ป.ก. ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ไว้แล้วในโครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตเสนอมาเพื่อพิจารณาตามกรอบหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการฯ กำหนด มีรายละเอียดข้อเท็จจริงของชุมชนบ้านซับสนุ่น สรุปได้ดังนี้คือ

1. ขอบเขตพื้นที่ชุมชนมีเนื้อที่ 465-1-93 ไร่ มีผู้ถือครองที่ดินจำนวน (564 ราย 614 แปลง) โดยมีแปลงเกษตรกรรมอยู่โดยรอบเขตชุมชน

2. มีพื้นที่เกษตรกรรมในขอบเขตพื้นที่ชุมชน เนื้อที่ 139-3-39 ไร่ (20 ราย 31 แปลง)

3. มีผู้ครอบครองที่ดินในเขตชุมชนเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย รวมทั้งสิ้นจำนวน 232 ราย 238 แปลง เนื้อที่ 145-3-71 ไร่ แบ่งเป็น

- เกษตรกรครอบครองที่ดินที่ได้รับ ส.ป.ก.4-01 แล้ว จำนวน 82 ราย 87 แปลง เนื้อที่ 43-2-60 ไร่

- เกษตรกรครอบครองที่ดินที่ยังไม่ได้รับ ส.ป.ก.4-01 จำนวน 150 ราย 151 แปลง เนื้อที่ 72-2-22 ไร่

- ผู้ครอบครองที่ดินที่ขาดคุณสมบัติตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรฯ จำนวน 63 ราย 63 แปลง เนื้อที่ 29-2-89 ไร่

4. มีผู้ครอบครองที่ดินในเขตชุมชนเพื่อประกอบกิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคม ตามประกาศฯ ข้อ 1.5 จำนวน 68 ราย 77 แปลง เนื้อที่ 41-3-59 ไร่

5. มีผู้ครอบครองที่ดินในเขตชุมชนแต่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน จำนวน 164 ราย 187 แปลง เนื้อที่ 89-3-08 ไร่

6. ที่ดินประเภทอื่น ๆ ที่ ส.ป.ก. สามารถจัดที่ดินได้ตามระเบียบหลักเกณฑ์เฉพาะเรื่องที่มีอยู่แล้ว เช่น ระเบียบเกี่ยวกับการจัดที่ดินสาธารณูปโภค เช่น วัด โรงเรียน สถานีอนามัย ซึ่ง คปก. มอบอำนาจให้ ส.ป.ก. ดำเนินการ จำนวน 4 ราย 4 แปลง เนื้อที่ 41-2-07 ไร่

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ชุมชนบ้านซับสนุ่นเดิมเป็นพื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (ป่าท่าฤทธิ์-ป่าลำทองหลางและป่าลำพญากลาง) แต่เนื่องจากเกิดปัญหาราษฎรบุกรุก ถือครองพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติดังกล่าว รัฐบาลจึงแก้ไขปัญหาโดยวิธีการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งได้ประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2520 และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร โดยมอบ ส.ป.ก.4-01 ไปแล้ว 6,750 แปลง เนื้อที่ 140,233 ไร่ มีชุมชนต่าง ๆ อยู่ในพื้นที่ปฏิรูปที่ดินจำนวน 35 ชุมชน 2,284 ครัวเรือน ซึ่งมีชุมชนบ้านซับสนุ่นรวมอยู่ด้วย ซึ่งคิดค่าเฉลี่ยพื้นที่เกษตรกรรมต่อหน่วยชุมชนได้ประมาณ 4,000 ไร่ ต่อ 1 หน่วยชุมชน ชุมชนบ้านซับสนุ่นมีขอบเขตพื้นที่ชุมชนประมาณ 465-1-93 ไร่ เป็นชุมชนที่ราษฎรไม่มีเอกสารสิทธิในที่ดิน ซึ่งหากได้ดำเนินการจัดที่ดินชุมชนตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายปฏิรูปที่ดินแล้ว จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ โดยจัดที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยแก่เกษตรกรที่ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดินแล้ว และจัดที่ดินเพื่อใช้ประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นกิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนจัดที่ดินประเภทอื่น ๆ

ดังนั้น เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดที่ดินชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเร่งรัดการจัดที่ดินให้เป็นไปตามแผนงาน ส.ป.ก. เห็นควรกำหนดแนวทางในการจัดที่ดินชุมชนฯ ดังนี้

1. การมอบอำนาจของ คปก. ให้ คปจ. สามารถพิจารณากำหนดขอบเขตพื้นที่เพื่อประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ด้วยปัจจุบันอำนาจการกำหนดขอบเขตพื้นที่เพื่อประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในแต่ละชุมชน แต่ละพื้นที่เป็นอำนาจของ คปก. ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานจัดที่ดินชุมชนสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ คล่องตัว ประกอบกับคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และกรรมการประกอบด้วยหัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ ในจังหวัดนั้น ๆ จะทราบข้อมูล สภาพปัญหา เหตุผล และความจำเป็นต่าง ๆ รวมทั้ง

แนวทางในการพัฒนาพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ส.ป.ก. จึงเห็นว่าหาก คปก. มอบอำนาจการกำหนดขอบเขตพื้นที่เพื่อประกอบกิจการดังกล่าวให้ คปจ. เป็นผู้พิจารณากำหนดขอบเขตพื้นที่ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดินที่ คปก. ได้เห็นชอบเป็นกรอบแนวทางในการพิจารณาไว้แล้ว

2. การให้สิทธิอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินที่อยู่อาศัย (ส.ป.ก.4-01ช) และการจัดทำสัญญาเข้าทำประโยชน์ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ เพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัด..... (ส.ป.ก.4-118)

ตามที่ คปก. ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 8/2544 เห็นชอบอนุมัติหลักเกณฑ์ วิธีการจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน 8 ข้อ โดยคณะกรรมการฯ มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและให้ ส.ป.ก. ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ข้อ 6 เรื่องการให้สิทธิในที่ดินนั้น ส.ป.ก. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการจัดที่ดินให้เกษตรกรอยู่อาศัยตามมาตรา 4 เห็นควรให้สิทธิอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินที่อยู่อาศัยตามข้อคิดเห็นของคณะกรรมการฯ สำหรับการจัดที่ดินให้เพื่อประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่คณะกรรมการให้ข้อคิดเห็นว่าควรให้สิทธิโดยการให้เช่านั้น ส.ป.ก. มีความเห็นว่าราษฎรผู้ประกอบกิจการไม่ต้องการเช่า แต่ต้องการได้กรรมสิทธิ์ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องตามขั้นตอนของโครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตที่ดำเนินการไว้แล้ว ในชั้นนี้ ส.ป.ก. เห็นควรพิจารณาให้สิทธิเข้าทำประโยชน์แก่ผู้ประกอบกิจการฯ ดังกล่าวไปก่อน โดยได้รับการอนุญาตจาก คปจ. ทั้งนี้ให้จัดทำเป็นสัญญาเข้าทำประโยชน์ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....(ส.ป.ก.4-118) ตามแบบที่กำหนดไว้แล้ว โดยยกเว้นค่าตอบแทน

คำขอ

1. มอบอำนาจให้ คปจ. กำหนดขอบเขตพื้นที่เพื่อประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2. เห็นชอบแก้ไขหลักเกณฑ์ข้อ 6 เรื่องการให้สิทธิในที่ดินเป็นดังต่อไปนี้

2.1 ให้สิทธิอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินที่อยู่อาศัยแก่เกษตรกรตามมาตรา 4

2.2 ให้สิทธิเข้าทำประโยชน์แก่ผู้ประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ 1.5 ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยได้รับการอนุญาตจาก คปจ. ทั้งนี้ให้จัดทำเป็นสัญญาเข้าทำประโยชน์ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ เพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....(ส.ป.ก.4-118) โดยยกเว้นค่าตอบแทน

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน ได้ชี้แจงเพิ่มเติมเกี่ยวกับถ้อยคำในเรื่องการยกเว้นค่าตอบแทนว่า ขณะนี้ ส.ป.ก. ขอเข้าไปจัดระเบียบชุมชนให้เสร็จเรียบร้อยก่อน โดยมอบให้จังหวัดเป็นผู้ดำเนินการ เมื่อจัดระเบียบชุมชนเรียบร้อยแล้ว ต่อไป ส.ป.ก. จะพิจารณาเรื่องค่าตอบแทนอีกครั้งหนึ่ง จึงขอแก้ไขข้อความ **“โดยยกเว้นค่าตอบแทน”** เป็น **“โดยยังไม่เรียกเก็บค่าตอบแทน”**

มติคณะกรรมการ เห็นชอบตามเสนอในข้อ 1 และข้อ 2 และให้แก้ไขข้อความ “โดยยกเว้นค่าตอบแทน” เป็น “โดยยังไม่เรียกเก็บค่าตอบแทน”

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน
พ.ศ. 2536

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19 (3), (6) และ (12) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536"

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่องมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2523 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528

ข้อ 4. ให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีอำนาจให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินได้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบนี้เฉพาะพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินหรือในพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดให้ใช้เพื่อการใดโดยเฉพาะในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินนั้น

ข้อ 5. การให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ตามระเบียบนี้ต้องเป็นการดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร

ข้อ 6. การใช้ที่ดินเพื่อการศึกษาให้ใช้ได้ดังต่อไปนี้

(1) โรงเรียนระดับอนุบาล เนื้อที่ไม่เกิน 12 ไร่

(2) โรงเรียนระดับประถมศึกษา เนื้อที่ไม่เกิน 25 ไร่

(3) โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เนื้อที่ไม่เกิน 50 ไร่

กรณีขอใช้ที่ดินสำหรับโรงเรียนที่มีการสอนหลายระดับ ให้ใช้เนื้อที่สำหรับโรงเรียนในระดับที่สูงกว่า

สถานที่ตั้งจะต้องอยู่ไม่ห่างจากชุมชนมากเกินไปและอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม

ข้อ 7. การใช้ที่ดินเพื่อการอนามัย และสาธารณสุขให้ใช้ได้ดังต่อไปนี้

(1) สถานบริการสาธารณสุขชุมชน เนื้อที่ไม่เกิน 3 ไร่

(2) สถานีอนามัย เนื้อที่ไม่เกิน 10 ไร่

(3) โรงพยาบาล เนื้อที่ไม่เกิน 20 ไร่

ข้อ 8. การใช้ที่ดินเพื่อการศาสนา ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ไม่เกิน 15 ไร่ สำหรับการจัดตั้งศาสนสถานตามประเพณีนิยมแห่งท้องถิ่น

ข้อ 9. การใช้ที่ดินเพื่อกิจการไฟฟ้า ประปา ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นแก่การนั้น

ข้อ 10. การใช้ที่ดินเพื่อสร้างถนน ทางลำเลียง ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นแก่การนั้น

ข้อ 11. การใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อการประกอบเกษตรกรรม เช่น ขุดคู คลอง สระน้ำ ฝาย อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นแก่การนั้น

ข้อ 12. การใช้ที่ดินเพื่อจัดสร้างสถานที่ราชการและรัฐวิสาหกิจ ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ไม่เกิน 5 ไร่

ข้อ 13. การใช้ที่ดินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นและเหมาะสม

ข้อ 14. การใช้ที่ดินเพื่อสร้างที่ทำการสหกรณ์หรือสิ่งก่อสร้างอื่นเพื่อประโยชน์ของสหกรณ์ เช่น ยุ้ง ฉาง โกดัง หรือ ไซโล เพื่อเก็บรักษาผลิตผลให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นและเหมาะสม

ข้อ 15. การใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานที่จัดเป็นนันทนาการ ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ตามที่พิจารณาเห็นสมควร

ข้อ 16. การใช้ที่ดินเพื่อจัดสร้างศาลาประจำหมู่บ้าน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หรือห้องสมุด ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่รวมกันไม่เกิน 1 ไร่

ข้อ 17. การใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากข้อ 6 ถึงข้อ 16 หรือการขอใช้ที่ดินเกินจำนวนที่กำหนดไว้ ให้เสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาตามความจำเป็นเพื่อกิจการนั้น

ข้อ 18. แบบ ขั้นตอน ตลอดจนเงื่อนไขในการอนุญาตให้ใช้ที่ดินตามระเบียบนี้ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้กำหนดตามความเหมาะสม

ข้อ 19. ถ้าปรากฏว่าผู้ได้รับอนุญาตไม่ทำประโยชน์ในที่ดินตามกิจการที่ได้รับอนุญาตโดยไม่มีเหตุอันควร ให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพิกถอนการอนุญาตได้

ประกาศ ณ วันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2536

สุเทพ เทือกสุบรรณ

(นายสุเทพ เทือกสุบรรณ)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ 50/2549

เรื่อง การกำหนดแบบและขั้นตอนแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เพื่อให้การพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดิน ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536 สอดคล้องกับการปรับปรุงโครงสร้างภายในของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

จึงอาศัยอำนาจตามระเบียบฯ ข้อ 18 กำหนดอำนาจหน้าที่ของ สำนัก / กอง / สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด แบบและขั้นตอนแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินตามที่แนบท้ายคำสั่งนี้ และให้ยกเลิกคำสั่ง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ 576/2541 สั่ง ณ วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2541 เรื่อง แบบและขั้นตอนในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน และให้ใช้คำสั่งนี้แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2549

ฉันทลักษณ์ บุศยอังกูร

(นายฉันทลักษณ์ บุศยอังกูร)

รองเลขาธิการ รักษาราชการแทนเลขาธิการ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ขั้นตอนแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค
และกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน
แนบท้ายคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ที่ 50 / 2549
สั่ง ณ วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2549

ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ขอกำหนดแบบและขั้นตอนแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินฯ ดังต่อไปนี้

1. การยื่นคำขออนุญาต

1.1 ผู้ขออนุญาต หมายถึง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร ผู้มีอำนาจตามกฎหมายซึ่งมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในกิจการที่ขออนุญาต

1.2 การพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ ทั้งนี้ ให้พิจารณาสงวนพื้นที่ไว้เพื่อประกอบเกษตรกรรมให้มากที่สุด

1.3 การยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินให้ยื่นที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก. จังหวัด) ที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ และใช้เอกสารประกอบคำขอ ดังนี้

- คำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4 - 29 ก.) จำนวน 1 ฉบับ

- บันทึกรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขการได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดิน (ส.ป.ก. 4 - 30 ก.) จำนวน 3 ฉบับ

- แผนที่ภูมิประเทศแสดงจุดที่ตั้งที่ดินแปลงที่ยื่นคำขออนุญาตฯ (1:50,000) โดยให้แสดงตำแหน่งแนวเขตบริเวณที่ขอใช้ด้วยปากกาเขียนแผนที่ให้ชัดเจน กรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่สามารถจัดทำได้ ให้ ส.ป.ก. จังหวัดอำนวยความสะดวกให้

- แผนผังแสดงบริเวณและสิ่งก่อสร้างในที่ดิน ซึ่งผู้ขออนุญาตลงนามกำกับ ขนาด เอ 3 หรือ เอ 4 จำนวน 3 ฉบับ

/ - คำขอ .....

- คำขอสละสิทธิที่ดินของบุคคลที่ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. 4 - 52 ก) กรณีมีการจัดที่ดินแล้ว รวมทั้งหลักฐานการเพิกถอน หรือแก้ไขหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4 - 01)

- หนังสือยินยอมของผู้ครอบครองที่ดินกรณียังไม่ได้จัดที่ดิน

- หลักฐานอื่นที่จำเป็น เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ยื่นคำขอ หรือ สำเนาบัตรข้าราชการของผู้ยื่นคำขอ หนังสือมอบอำนาจ หนังสือจดทะเบียน มูลนิธิ นิติบุคคล สำเนาบัตรประจำตัวผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ ฯลฯ

กรณีขออนุญาตใช้ที่ดินเนื้อที่เกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ หรือขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นที่ไม่ได้กำหนดไว้ในระเบียบฯ ใช้หลักฐานเพิ่มเติม ดังนี้

- รายละเอียด แผนงานโครงการ งบประมาณ ที่ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจตามกฎหมาย

- รายละเอียดสิ่งก่อสร้างโดยระบุจำนวนเนื้อที่แต่ละส่วน เหตุผลความจำเป็นในการใช้พื้นที่และกิจกรรมบริเวณพื้นที่ส่วนที่ทำให้เกิดรายได้ ให้ระบุจำนวนเนื้อที่ พร้อมระบุรายละเอียดการดำเนินการหรือกิจกรรมที่ทำให้เกิดรายได้

- ภาพถ่ายสภาพที่ดินปัจจุบัน และภาพถ่ายสิ่งก่อสร้าง (ถ้ามี)

- ถ้าที่ดินดังกล่าวอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. เพื่อนำไปปฏิรูปที่ดินให้จัดส่งสำเนาบันทึกตรวจสอบและแผนที่การกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติออกจากเขตที่จะทำการปฏิรูปที่ดินโดยให้แสดงตำแหน่งแนวเขตบริเวณที่ขอใช้ด้วยปากกาเขียนแผนที่ลงในแผนที่ให้ชัดเจนด้วย

2. การตรวจสอบ

ส.ป.ก. จังหวัดมีหน้าที่ ตรวจสอบหลักฐานคำขออนุญาตใช้ที่ดินให้ครบถ้วนรวมทั้งดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้

2.1 กรณีที่ดินที่ขอใช้ได้ดำเนินการจัดที่ดินแล้ว ให้แจ้งผู้ขออนุญาตว่าไม่อนุญาต เว้นแต่กิจการที่ขออนุญาตเป็นกิจการ ดังต่อไปนี้

(1) กิจการเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ

(2) กิจการเพื่อสาธารณประโยชน์

(3) กิจการซึ่งผู้ขออนุญาตได้หาที่ดินแปลงอื่นทดแทนให้แล้ว

/ โดยให้.....

โดยให้ดำเนินการตามขั้นตอนการสละสิทธิ ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 และระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2 กรณีที่ดินที่ขอใช้ยังไม่ได้ดำเนินการจัดที่ดิน แต่มีผู้ครอบครอง ให้จัดทำหนังสือยินยอมของผู้ครอบครอง พร้อมเหตุผลที่ไม่ดำเนินการจัดที่ดิน

2.3 กรณีมีลักษณะการใช้ที่ดินเหนือพื้นดิน หรือใต้พื้นดิน เช่น การปักเสาเพื่อเดินสายไฟฟ้า สายโทรศัพท์ หรือ การวางท่อส่งน้ำ เพื่อการประปา หรือการชลประทาน หรืออื่น ๆ ที่มีลักษณะทำนองนี้ หากเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินยังสามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินบริเวณที่ขอใช้ได้ และการใช้ที่ดินของผู้ขอใช้เป็นเพียงการรอนสิทธิบางส่วน ให้จัดทำเป็นหนังสือยินยอมจากเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินโดยไม่ต้องสละสิทธิเพื่อมิให้เกษตรกรต้องสิ้นสิทธิ หากไม่สามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินบริเวณที่ขอใช้ได้ต้องดำเนินการตามขั้นตอนการสละสิทธิ เช่นเดียวกับ ข้อ 2.1

2.4 กรณีขอใช้ที่ดินลักษณะเป็นการชั่วคราวและมีกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี และมีการใช้ที่ดินเนื้อที่ไม่มาก หากพิจารณาเห็นว่าเนื้อที่ที่ขอใช้ไม่กระทบต่อการประกอบเกษตรกรรมของเกษตรกร ผู้ได้รับการจัดที่ดิน ให้จัดทำเป็นหนังสือยินยอมจากเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินโดยไม่ต้องสละสิทธิเพื่อมิให้เกษตรกรต้องสิ้นสิทธิ โดยให้นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) พิจารณาและเห็นชอบเป็นหลักการว่าเมื่อผู้รับอนุญาตส่งมอบที่ดินคืน ส.ป.ก. แล้วให้เกษตรกรดังกล่าวสามารถกลับเข้าทำประโยชน์ในที่ดินได้ทันทีโดยไม่ต้องเสนอ คปจ. อีก

2.5 กรณีที่ บริษัท กฟผ. จำกัด (มหาชน) (บมจ. กฟผ.) ขอใช้ที่ดินให้แนบบัญชีรายชื่อผู้ครอบครองที่ดินที่ถูกเขตเดินสายไฟฟ้าพร้อมสำเนาบันทึกการจ่ายเงินค่าชดเชยให้ผู้ครอบครองที่ดินตามบัญชีรายชื่อให้ ส.ป.ก. โดยไม่ต้องดำเนินการตามข้อ 2.3

2.6 กรณีผู้ขออนุญาตเข้าไปใช้ประโยชน์อยู่ก่อนพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ตรวจสอบหลักฐานการเข้าใช้ประโยชน์ ว่าได้รับอนุญาตจากหน่วยราชการหรือไม่ และเข้าใช้ประโยชน์ตั้งแต่เมื่อใด

2.7 การขออนุญาตโดยทั่วไปต้องมีความเห็นของผู้ปกครองท้องที่ แต่หากเป็นกิจการที่เห็นว่าอาจจะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ต้องผ่านความเห็นชอบจากชุมชนท้องถิ่นว่าไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ กิจการใดหากมีกฎหมายระบุว่าต้องผ่านการพิจารณาของหน่วยงานอื่นจะต้องมีความเห็นของหน่วยงานนั้น ๆ ด้วย

/ 2.8 .....

2.8 ให้พิจารณาในเบื้องต้นว่าอยู่ในหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินจากการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินตามมติ คปก. ครั้งที่ 1 / 2546 เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2546 และครั้งที่ 2 / 2547 เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2547 หรือไม่ และให้ปฏิบัติดังนี้

2.8.1 กรณีอยู่ในหลักเกณฑ์ต้องชำระค่าตอบแทนฯ

- ต้องมีหนังสือยืนยันจากผู้ขอใช้ หรือระบุใน ส.ป.ก. 4 - 29 ก.ข้อ 2 ต่อท้ายข้อความเหตุผลและความจำเป็นในการขอใช้ที่ดิน โดยระบุว่ายินยอมชำระค่าตอบแทนฯ ตามอัตราที่ คปก. กำหนด

- ให้แจ้งราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเพื่อเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ สำหรับที่ดินแปลงที่ขอใช้

2.8.2 กรณีอยู่ในหลักเกณฑ์ที่เลขาธิการ มีอำนาจยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ

- ต้องมีข้อเท็จจริงหรือหลักฐานเพื่อแสดงว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ 3 ประการตามมติ คปก. ครั้งที่ 1 / 2546 เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2546 และครั้งที่ 2 / 2547 เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2547 เช่น มีหนังสือยืนยันว่าไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการ หรือค่าใช้จ่ายใด ๆ จากผู้ใช้บริการ

3. การนำเสนอ คปจ. เพื่อขอความเห็นชอบ

เมื่อตรวจสอบตามข้อ 2. เรียบร้อยแล้ว ให้ ส.ป.ก. จังหวัดนำเรื่องการขออนุญาตใช้ที่ดินฯ พร้อมความเห็นประกอบเสนอ คปจ. เพื่อขอความเห็นชอบ โดยให้บันทึกข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ที่ คปจ.. ใช้พิจารณาในการประชุมเรื่องดังกล่าวให้ปรากฏในรายงานการประชุมโดยละเอียด เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดิน

เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก คปจ. แล้ว หาก คปจ. มีความเห็นไม่ให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ให้รวบรวมรายละเอียดพร้อมหลักฐานประกอบการพิจารณา จัดส่งให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อไป

หาก คปจ. มีความเห็นให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ให้ดำเนินการตามข้อ 4

4. กรณี คปจ. มีความเห็นให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ

หาก คปจ. มีความเห็นให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ส.ป.ก. จังหวัดต้องมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ขอใช้ทราบ พร้อมทั้งสอบถามว่ายังคงมีความประสงค์ที่จะใช้ที่ดินและยินยอมชำระค่าตอบแทนฯ หรือไม่ ภายใน 15 วันนับแต่วันที่ คปจ. มีมติ และให้ผู้ขอใช้แจ้งให้ ส.ป.ก. จังหวัดทราบภายใน 1 เดือนนับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งผลการพิจารณา หากไม่แจ้งภายในเวลาที่กำหนด ถือว่าผู้ขอใช้ที่ดินไม่ประสงค์ที่จะใช้ที่ดินต่อไป ให้ ส.ป.ก. จังหวัดรายงานให้ คปจ. ทราบ

/ หาก .....

หากผู้ขอใช้มีหนังสือยืนยันว่าประสงค์จะใช้ที่ดินและยินยอมชำระค่าตอบแทนฯ ให้รวบรวมรายละเอียดพร้อมหลักฐานประกอบการพิจารณา จัดส่งให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อไป

หากผู้ขอใช้ประสงค์ที่จะขอยกเว้นการชำระค่าตอบแทนฯ ต้องแจ้งความประสงค์ให้ ส.ป.ก. จังหวัดทราบภายในระยะเวลาดังกล่าว และให้ ส.ป.ก. จังหวัดนำเสนอ คปจ. พิจารณาอีกครั้ง

หาก คปจ. ยืนยันให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ให้แจ้งผู้ขอใช้ทราบภายใน 15 วันนับแต่วันที่ คปจ. มีมติ และให้ผู้ขอใช้มีหนังสือยืนยันว่ายังคงประสงค์จะใช้ที่ดินและยินยอมชำระค่าตอบแทนฯ ภายในกำหนด 1 เดือน นับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งและให้ ส.ป.ก. จังหวัดส่งเรื่องให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อ หากไม่ยืนยันภายในกำหนดดังกล่าวให้ยุติการดำเนินการ โดยให้ ส.ป.ก. จังหวัดแจ้งให้ผู้ขอใช้ทราบ ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิผู้ขอใช้ที่จะยื่นคำขอใหม่

ถึงแม้ คปจ. มีมติเห็นควรให้ยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ แต่หากการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินอยู่ในอำนาจของเลขาธิการ หรือ คปก. ผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตดังกล่าว ยังคงมีอำนาจที่จะพิจารณาเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ จากผู้ขอใช้ได้

หลักฐานประกอบการพิจารณา หมายถึง

กรณีที่ 1 การขอใช้ที่ดินเต็มแปลง

(ก.) ที่ดิน ส.ป.ก. ที่มีตำแหน่งที่ดินตามระเบียบ ส.ป.ก. ว่าด้วยการควบคุมตำแหน่งที่ดิน พ.ศ. 2533 ให้ ส.ป.ก. จังหวัด จัดส่งเอกสาร ดังนี้

1. หลักฐานแสดงรายการรังวัด

2. รายการคำนวณ (ส.ป.ก. / สร. 9)

3. แผนที่ต้นร่าง (ส.ป.ก. / สร. 22)

4. แผนที่แปลงที่ดิน (ส.ป.ก. / สร. 5 ก. ตัวจริง) จำนวน 1 ฉบับ

5. สำเนาบันทึกการนำรังวัด (ส.ป.ก. / สร. 1 ข.)

6. แผนที่โครงการปฏิรูปที่ดิน มาตราส่วน 1 : 50,000

(ข.) ที่ดิน ส.ป.ก. ที่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินให้จัดส่งสำเนาหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน

กรณีที่ 2 การขอใช้ที่ดินไม่เต็มแปลง

ที่ดิน ส.ป.ก. ที่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน หรือที่ดินที่มีตำแหน่งที่ดินตามระเบียบ ส.ป.ก. ว่าด้วยการควบคุมตำแหน่งที่ดิน พ.ศ. 2533 ให้ดำเนินการรังวัดแบ่งแยกเพื่อให้ได้รูปแผนที่ และเนื้อที่ทั้งแปลงที่ขอใช้และแปลงคงเหลือ แล้วนำส่งหลักฐานแผนที่ เช่นเดียวกับกรณีที่ 1 (ก.)

/ กรณี .....

กรณีที่ 3 การขอใช้ที่ดินในพื้นที่โครงการส่วนที่ยังไม่ได้ทำการรังวัดให้ ส.ป.ก. จังหวัดดำเนินการรังวัดเพื่อให้ได้รูปแผนที่และเนื้อที่ตามมาตรฐานการรังวัด และระบบงานประจำโครงการนั้น ๆ แล้วนำส่งหลักฐานแผนที่เช่นเดียวกับกรณีที่ 1

กรณีที่ 4 การขอใช้ที่ดินต่อเนื่องจำนวนหลายแปลง เช่น การขุดคลอง การสร้างอ่างเก็บน้ำ ฝายหรือก่อสร้างถนน ฯลฯ ดำเนินการตามกรณีที่ 1 - 3 เว้นแต่ไม่สามารถดำเนินการได้ให้กำหนดเพียงลงรูปในแผนที่โครงการปฏิรูปที่ดิน มาตราส่วน 1 : 50,000 พร้อมคำนวณเนื้อที่โดยประมาณ

กรณีที่ 5 กรณีขอใช้ที่ดินตามข้อ 2.4 ให้ทำการรังวัดรูปแผนที่เฉพาะส่วนที่ขอใช้ที่ดินและแสดงตำแหน่งรูปแผนที่ส่วนที่ขอใช้พร้อมสัญลักษณ์แผนที่ลงในรูปแผนที่เดิม และคำนวณเนื้อที่โดยวิธีคณิตศาสตร์สำหรับใช้ในการคำนวณเงินในการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน (ถ้ามี) โดยไม่ต้องแก้ไข ส.ป.ก. 4 - 01 และเมื่อพ้นระยะเวลาที่อนุญาตแล้ว ให้ตรวจสอบว่าผู้รับอนุญาตได้รื้อถอนสิ่งก่อสร้างพร้อมทั้งปรับสภาพที่ดินให้คืนสภาพเดิมแล้วหรือไม่ หากยังไม่ดำเนินการให้แจ้งผู้รับอนุญาตดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หากยังเพิกเฉยไม่ดำเนินการให้ ส.ป.ก. จังหวัดดำเนินการรื้อถอนสิ่งก่อสร้างพร้อมทั้งปรับสภาพที่ดินให้คืนสภาพเดิม โดยผู้รับอนุญาตต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย เมื่อดำเนินการแล้วให้แจ้งเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ต่อไป

5. สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน (สจก.) มีหน้าที่

5.1 ตรวจรูปแผนที่ รายการรังวัดคำนวณพร้อมหมายเหตุในหลักฐาน

5.2 รวบรวมหลักฐาน พิจารณาเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาอนุญาต ดังนี้

5.2.1 กรณีขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคตามประเภทกิจการและจำนวนเนื้อที่ตามระเบียบ ฯ ในข้อ 6 ถึงข้อ 16 ให้นำเสนอเลขาธิการพิจารณาอนุญาต

5.2.2 กรณีขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคเนื้อที่เกินระเบียบฯ กำหนด ให้นำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินพิจารณาอนุญาตแล้วรายงานให้ คปก. ทราบ ตามมติ คปก. ครั้งที่ 1 / 2547 เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2547

5.2.3 กรณีขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากข้อ 6 ถึงข้อ 16 ให้นำเสนอ คปก. พิจารณาอนุญาต

5.3. เมื่อเลขาธิการ คณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตฯ หรือ คปก. พิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินแล้ว ให้ สจก. แจ้งผลการพิจารณาให้ ส.ป.ก. จังหวัดทราบ จัดทำ ส.ป.ก. 4 - 31 ก. นำเสนอเลขาธิการลงนาม และจัดส่ง ส.ป.ก. 4 - 31 ก. พร้อม ส.ป.ก. 4 - 30 ก. ให้ ส.ป.ก. จังหวัด เพื่อมอบต้นฉบับให้แก่ผู้รับอนุญาตคู่ฉบับเก็บรักษาไว้ ณ ส.ป.ก. จังหวัด และ สจก.

/ 3.4 .....

5.4. กรณีพบว่าการออก ส.ป.ก. 4 - 31 ก. มีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนในการจัดทำให้ออก ส.ป.ก. 4 - 31 ก. ฉบับใหม่ โดยให้ใช้หมายเลขทะเบียนเดิม และให้เรียก ส.ป.ก. 4 - 31 ก. ฉบับเดิมคืนทั้งต้นฉบับและคู่ฉบับ และจัดเก็บไว้ที่ สจก. โดยรวบรวมไว้กับ ส.ป.ก. 4 - 31 ก. ฉบับใหม่

6. สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน (สพป.) มีหน้าที่

เป็นผู้รับผิดชอบตรวจสอบพื้นที่และความเหมาะสมทางด้านวิศวกรรมรวมทั้งพิจารณาการขอใช้ที่ดินว่าเป็นอุปสรรคขัดขวางงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือไม่

7. สำนักบริหารกองทุน (สบก.) มีหน้าที่

เป็นผู้รับผิดชอบในการคำนวณเงินค่าทดแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามอัตราที่ คปก. กำหนด

8. การชำระค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

ผู้รับอนุญาตสามารถชำระค่าตอบแทนฯ ได้ที่ สบก. หรือ ส.ป.ก. จังหวัดที่ยื่นคำขอ

9. ส.ป.ก. 4 - 30 ก. และ ส.ป.ก. 4 - 31 ก. ชำรุดหรือสูญหาย

กรณีได้รับแจ้งจากผู้รับอนุญาตว่าเอกสารชำรุด หรือสูญหาย ให้ ส.ป.ก. จังหวัดบันทึกถ้อยคำผู้รับอนุญาตถึงสาเหตุของการชำรุด หรือสูญหาย กรณีสูญหายต้องมีรายงานประจำวันรับแจ้งเอกสารหายจากสถานีตำรวจท้องที่ที่เอกสารสูญหาย โดยให้ใช้สำเนาเอกสารแทนการออกเอกสารฉบับใหม่ โดยใช้ข้อความว่า " ขอรับรองว่าถ่ายจากคู่ฉบับจริง " ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้ลงนามรับรอง และ ลงวันที่ เดือน ปี ที่ลงนามกำกับด้วย และให้เก็บเอกสารที่เกี่ยวข้องซึ่งรวมถึงเอกสารที่ชำรุดไว้ในเรื่องเดิม โดยจัดเก็บไว้ที่ สจก.

10. การเพิกถอนการอนุญาต

หาก ส.ป.ก. เพิกถอนการอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ 19 ให้ ส.ป.ก. จังหวัดเรียก ส.ป.ก. 4 - 31 ก. คืนจากผู้รับอนุญาต หากเรียกคืนไม่ได้ให้ ส.ป.ก. จังหวัดออกประกาศแจ้งให้ทราบถึงการเพิกถอนการอนุญาตนั้น โดยปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน แห่งละ 1 ฉบับ มีกำหนด 30 วัน

กรณีมีปัญหาในการพิจารณาอนุญาตให้ สจก. สพป. สบก. และกองนิติการ ร่วมกันพิจารณา และนำเสนอผู้มีอำนาจต่อไป

มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 1/2546
วันอังคารที่ 7 มกราคม 2546

เรื่องที่ 3.7 ขอยกเลิกมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินฯ ครั้งที่ 1/2542 วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2542 เรื่อง ขอทบทวนมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินฯ ในการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินจากการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ข้อ 2

เรื่องเดิม

ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มีมติการประชุม ครั้งที่ 1/2542 วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2542 และมีมติอนุมัติ เรื่องขอทบทวนมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินฯ ในการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ไว้ 2 ประเด็น ดังนี้

1. อนุมัติยกเลิกมติ คปก. ครั้งที่ 2/2539 วันที่ 18 มิถุนายน 2539 วาระที่ 4.9 เรื่องการขอใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อก่อสร้างอาคารสำนักงาน ข้อ 2

2. อนุมัติหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดินของ ส.ป.ก. เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ดังนี้

2.1 ที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อให้เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ ดังนี้

2.1.1 กรณีที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อมีราคาต่ำกว่าราคาประเมินหรือเท่ากับราคาประเมินของกรมที่ดินในปีที่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน ให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ตามราคาประเมินของกรมที่ดินในปีที่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน

2.1.2 กรณีที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อมีราคาสูงกว่าราคาประเมินของกรมที่ดินในปีที่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน ให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ตามราคาที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ

2.2 ในที่ดินของรัฐให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ตามราคาประเมินของกรมที่ดินในปีที่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน

2.3 กรณีหน่วยงานที่ขอใช้ที่ดินกำหนดให้มีคณะกรรมการกำหนดราคาค่าทดแทนทรัพย์สินโดยมีผู้แทนของ ส.ป.ก. เป็นกรรมการอยู่ด้วย ให้เรียกเก็บค่าทดแทนทรัพย์สินตามที่คณะกรรมการของหน่วยงานนั้นกำหนด เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิต ปตท. ฯลฯ

2.4 กรณีที่มีการเสนอขอใช้ที่ดินของรัฐเพื่อกิจการสาธารณูปโภคในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยไม่มีการคิดค่าตอบแทนหรือค่าบริการจากประชาชน และ ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่เป็นการสมควรเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินได้โดยไม่ต้องเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ

ประเด็นปัญหา

เมื่อ ส.ป.ก. ได้ถือปฏิบัติตามแนวทางการเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ตามมติ คปก. ข้างต้นแล้ว ปรากฏว่ามีหน่วยงานรัฐหลายแห่งได้ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อใช้ในกิจการสาธารณูปโภคในที่ดินเอกชน ที่ ส.ป.ก.ได้มาโดยการจัดซื้อ เช่น กรมการเร่งรัดพัฒนาชนบท กรมอนามัย และได้ขอยกเว้นค่าตอบแทนฯ เพราะเห็นว่ากิจการที่ขออนุญาตฯ นั้น เป็นการดำเนินการเพื่อจัดหาปัจจัยจำเป็นขั้นพื้นฐาน และปัจจัยพื้นฐานในการเพิ่มประสิทธิภาพการประกอบเกษตรกรรมซึ่งเป็นประโยชน์โดยตรงต่อเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินฯ โดยเฉพาะกิจการตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536 ประกาศ ณ วันที่ 4 พฤษภาคม 2536 ซึ่งมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจในการอนุญาต แต่ไม่มีอำนาจในการยกเว้นค่าตอบแทนฯ กรณีเป็นการอนุญาตฯ ให้ใช้ที่ดินเอกชนที่ ส.ป.ก. ได้มาโดยการจัดซื้อตามหลักการในมติ คปก. ดังกล่าว

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. เห็นว่าภาระหน้าที่ของ ส.ป.ก. ตามนิยามของคำว่า “การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” ที่กำหนดไว้ในมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินฯ นอกจากภาระหน้าที่ในการปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและการจัดที่อยู่อาศัยให้แก่เกษตรกรแล้ว ส.ป.ก. ยังมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต โดยให้ คปก. มีอำนาจตามมาตรา 19(6) แห่ง พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินฯ ในการพิจารณากำหนดแผนการส่งเสริมและบำรุงเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมถึงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตและคุณภาพผลิตผลเกษตรกรรม ตลอดจนสวัสดิการการสาธารณูปโภค การศึกษา และการสาธารณสุขของเกษตรกร ดังนั้น หากการใด ส.ป.ก. มีหน้าที่ในการจัดหาหรือให้การสนับสนุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินฯ ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และมีหน่วยงานของรัฐได้เข้าดำเนินการให้บริการแก่เกษตรกร ส.ป.ก. ก็ควรให้การส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานของรัฐนั้น โดยเฉพาะปัจจัยพื้นฐานด้านการเกษตร การอนามัย เช่น คลองส่งน้ำ แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค แหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อใช้ในการเกษตรกรรม และอนามัย เพราะถือได้ว่าส่วนราชการนั้นมีส่วนช่วยเหลือ ส.ป.ก. ในการแบ่งเบาภาระด้านงบประมาณในการจัดหาปัจจัยพื้นฐานดังกล่าวให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ปัจจุบัน ส.ป.ก. ต้องรับภาระในการจัดหาและพัฒนาปัจจัยการผลิต และการพัฒนาโครงสร้างขั้นพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน ในที่ดินของรัฐครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 50.69 ล้านไร่ และที่ดินเอกชนครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 4.8 แสนไร่ ดังนั้น หากส่วนราชการอื่นมีความพร้อมในการจัดหาปัจจัยพื้นฐานทางการผลิตพืชผลทางการเกษตร และแหล่งน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินฯ ส.ป.ก. ควรจะให้การสนับสนุนโดยการยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ให้แก่หน่วยงานของรัฐที่ขอใช้ที่ดินของ ส.ป.ก. ทั้งนี้เพราะจะช่วยให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินฯ ได้มีโอกาสได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐได้รวดเร็วยิ่งขึ้น และยังเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระด้านงบประมาณของ ส.ป.ก. ในการจัดหาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และยังสามารถให้การสนับสนุนงานบริการขั้นพื้นฐานของรัฐอีกด้วย

ความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินฯ

เห็นชอบในหลักการ และให้เพิ่มเติมข้อความในข้อ 2.3.1 จากเดิม “หน่วยงานที่ขอใช้ที่ดิน.....” โดยเพิ่มเป็น “หน่วยงานของรัฐที่ขอใช้ที่ดิน.....” และข้อ 2.3.3 เพิ่มข้อความตอนท้ายว่า “และผ่านความเห็นชอบจากชุมชนท้องถิ่นว่าไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม”

คำขอ

1. ขออนุมัติยกเลิกมติ คปก. ครั้งที่ 1/2542 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2542 วาระเพื่อพิจารณาเรื่องที่ 3.2 ขอทบทวนมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ข้อ 2

2. ขออนุมัติให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจพิจารณาการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดินของ ส.ป.ก. ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการพิจารณาอนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ดังนี้

2.1 ให้เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามราคาประเมินของกรมที่ดิน หรือราคาที่ ส.ป.ก. ได้จ่ายชำระค่าที่ดินอันมีราคาสูงกว่าราคาประเมินของกรมที่ดินในปีที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดิน

2.2 การขอใช้ประโยชน์ในที่ดิน กรณีหน่วยงานที่ขอใช้ที่ดินกำหนดให้มีคณะกรรมการกำหนดราคาค่าทดแทนทรัพย์สิน โดยมีผู้แทนของ ส.ป.ก. เป็นกรรมการร่วมด้วย ให้เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามที่คณะกรรมการของหน่วยงานนั้นกำหนด เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ หรือกรณีไม่มีผู้แทนของ ส.ป.ก. เป็นกรรมการ และคณะกรรมการได้กำหนดค่าตอบแทนฯ ไว้ไม่น้อยกว่า ข้อ 2.1

2.3 ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน เมื่อมีข้อเท็จจริงปรากฏทั้ง 3 กรณี ดังนี้

2.3.1 หน่วยงานของรัฐที่ขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธาณูปโภคไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ จากผู้ใช้บริการ

2.3.2 มีการแสดงเหตุผลที่ชัดเจนว่า การใช้ที่ดินบริเวณที่ขออนุญาตจะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกร และต่อชุมชนในท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปที่ดิน หรือเป็นที่ที่เหมาะสมในการรักษาความมั่นคงของประเทศ

2.3.3 การใช้ประโยชน์ในพื้นที่มีการใช้สอยพื้นที่ตามขนาดเนื้อที่ที่จำเป็นแก่การนั้น และกระทบต่อพื้นที่แปลงเกษตรกรรมน้อยที่สุด และผ่านความเห็นชอบจากชุมชนท้องถิ่นว่าไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

มติคณะกรรมการ อนุมัติตามที่เสนอ

ส.ป.ก. 4 - 29 ก.

คำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เขียนที่ .....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า ..... โดย .....

ผู้รับมอบอำนาจตามหนังสือ / คำสั่ง / มติฯ ..... ลงวันที่ .....

อายุ ..... ปี ตำแหน่ง ..... บ้านเลขที่ .....หมู่ที่...

ตรอก / ซอย ..... ถนน ..... ตำบล .....

อำเภอ ..... จังหวัด ..... ขอยื่นคำขอต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน

จังหวัด ..... ดังข้อความต่อไปนี้

1.ข้าพเจ้ามีความประสงค์จะขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อ .....

.....

ในเขตปฏิรูปที่ดิน ..... ระวาง ส.ป.ก. / กลุ่มที่ .....

แปลงเลขที่ ..... หรือตามโฉนด /น.ส.3 ก / น.ส. 3 เลขที่ .....ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ .....

ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด.....

โดยขอใช้ที่ดินเนื้อที่ประมาณ ..... ไร่ ..... งาน ..... ตารางวา มีอาณาเขตโดยสังเขปดังนี้

ทิศเหนือ จด .....

ทิศใต้ จด .....

ทิศตะวันออก จด .....

ทิศตะวันตก จด .....

ข้อ 2. เหตุผลและความจำเป็นในการขอใช้ที่ดิน .....

.....

.....

ข้อ 3. เมื่อข้าพเจ้าได้รับหนังสืออนุญาตแล้ว ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในหนังสืออนุญาต , บันทึกรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขการได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินและตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่นอันว่าด้วยการนั้น ให้ถูกต้องทุกประการ

ลงชื่อ ..... ผู้ยื่นคำขอ

(.....)

ลงชื่อ ..... พยาน

(.....)

ลงชื่อ ..... พยาน

(.....)

บันทึกการตรวจสอบสภาพที่ดิน (สำหรับเจ้าหน้าที่)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้บันทึก

วันที่ .....เดือน .....พ.ศ. .....

ส.ป.ก. 4 - 30 ก.

บันทึกรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขการได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดิน

เขียนที่ .....

วันที่ ..... **เดือน** ..... **พ.ศ.** .....

ตามคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอนุญาตให้ ..... **ใช้ที่ดินเพื่อ** ..... **ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน**..... **ระวาง ส.ป.ก. / กลุ่มที่** ..... **แปลงเลขที่** .....**หรือ ตามโฉนด / น.ส.3 ก / น.ส.3 เลขที่**..... **ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่** ..... **ตำบล / แขวง** .....**อำเภอ / เขต** .....**จังหวัด** ..... **จำนวนเนื้อที่** ..... **ไร่** ..... **งาน** ..... **ตารางวาหรือรัศมีระยะทางกว้าง** ..... **ยาว** ..... **เริ่มจาก**..... **ถึง** ..... **เป็นเวลา** ..... **ปี / เดือน โดยมีเงื่อนไขให้ผู้รับอนุญาตปฏิบัติดังนี้**

1. **ผู้รับอนุญาตต้องดำเนินการที่ได้รับอนุญาตภายใน 6 เดือน นับแต่วันที่ลงนามหนังสืออนุญาต เว้นแต่ผู้รับอนุญาตที่ต้องชำระเงินค่าทดแทนการใช้ที่ดินจะต้องชำระเงินค่าทดแทนการใช้ที่ดินก่อนเข้าใช้ประโยชน์ หากมีเหตุขัดข้องต้องแจ้งดังกล่าวแก่ผู้อนุญาตเพื่อขยายระยะเวลาการชำระเงินค่าทดแทนการใช้ที่ดินดังกล่าว**

กรณีการขอขยายหรือย่นระยะเวลาการเข้าใช้ประโยชน์หรือผู้รับอนุญาตต้องแจ้งผู้อนุญาตก่อนสิ้นระยะเวลา ดังกล่าว

ทั้งนี้ผู้ขออนุญาตจะต้องได้รับอนุญาตให้ขยายหรือย่นระยะเวลาเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้อนุญาต

2. **ผู้รับอนุญาตต้องดำเนินกิจการที่ได้รับอนุญาตภายใน ขอบเขต วัตถุประสงค์ และขนาดที่ดินตามแผนผังแสดงบริเวณสิ่งก่อสร้างที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น**

3. **ผู้รับอนุญาตต้องทำหลักหรือเครื่องหมาย แสดงแนวเขตที่ดินที่ได้รับอนุญาต และบำรุงรักษาแนวเขตที่ดินเหล่านั้นด้วย**

4. **ผู้รับอนุญาตจะไม่ทำลายหรือเปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินให้ผิดไปจากสภาพเดิม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือ**

5. ผู้รับอนุญาตจะนำที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ผู้อื่นใช้ประโยชน์ทั้งหมดหรือบางส่วนมิได้

6. เมื่อผู้รับอนุญาตจะก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใดๆ ลงในที่ดินที่ได้รับอนุญาตหรือต่อเติมดัดแปลงสิ่งปลูกสร้าง ในที่ดินที่ได้รับอนุญาต จะต้องส่งแบบแปลนนั้นมาให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อพิจารณาอนุญาต และหากมีการต่อเติมหรือดัดแปลงสิ่งปลูกสร้างใดๆ ผิดไปจากเดิมก็ต้องส่งแบบแปลนนั้นให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตด้วย

/ 7. ผู้รับ ....

7. ผู้รับอนุญาตต้องดูแลบำรุงรักษากิจการ สิ่งปลูกสร้างที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในสภาพดีและปลอดภัยอยู่เสมอ ไม่ปล่อยให้ชำรุดทรุดโทรม อันจะเป็นเหตุให้เกิดภยันตรายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินในเขตปฏิรูปที่ดิน

8. กรณีหนังสืออนุญาตฉบับนี้มิได้กำหนดเวลาการอนุญาตไว้ ให้ถือว่าอนุญาตตลอดไปจนกว่าจะหมดความจำเป็น เว้นแต่จะเป็นกรณีที่มีกำหนดไว้ตามเงื่อนไขอื่น

9. หากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ผู้รับอนุญาตต้องส่งคืนที่ดินบริเวณนั้น พร้อมทั้งรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง(ถ้าหากมี)และปรับปรุงที่ดินให้คงสภาพเดิมภายในเวลาที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดเว้นแต่จะให้ส่งคืนสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

10. ผู้รับอนุญาตยินยอมชำระเงินค่าทดแทนที่ดิน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่ ส.ป.ก. กำหนด

11. ผู้รับอนุญาตต้องยินยอมและให้ความร่วมมือแก่เจ้าหน้าที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทุกครั้งในการเข้าไปตรวจสภาพพื้นที่ สิ่งปลูกสร้าง และกิจการที่ได้รับอนุญาต

12. หากมีความเสียหายอันใดเกิดขึ้น สืบเนื่องมาจากสภาพการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาต ผู้รับอนุญาตต้องรับผิดชอบทั้งสิ้น

13. ถ้าหากผู้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ข้อใดข้อหนึ่ง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตได้โดยผู้รับอนุญาต จะเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ ไม่ได้

14. ค่าภาษี ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายอื่นใดอันเกี่ยวกับที่ดินที่จะพึงชำระให้ผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้ชำระ

อนึ่ง กรณีผู้รับอนุญาตหมดความจำเป็นที่จะใช้ที่ดินดังกล่าว หรือถูกเพิกถอนการอนุญาตหรือระยะเวลาการอนุญาตสิ้นสุดลง ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่ต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างพร้อมทั้งปรับสภาพที่ดินให้สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไปได้ ภายในเวลาที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด หากเพิกเฉยเสีย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะดำเนินการเอง โดยผู้รับอนุญาตเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด เว้นแต่ ส.ป.ก. ประสงค์จะใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินนั้นต่อไป

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความดังกล่าวข้างต้น และเข้าใจโดยตลอดแล้ว ขอรับรองว่าจะปฏิบัติตามเงื่อนไขข้างต้นทุกประการ

(ลงชื่อ) .....ผู้รับอนุญาต

(.....)

ตำแหน่ง .....

ส.ป.ก. 4 - 31 ก.

หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ที่ ...../.....

ที่ดินตั้งอยู่

หมู่ที่ ..... ตำบล ..... อำเภอ .....

จังหวัด..... ในเขตปฏิรูปที่ดิน .....

อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 19 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อนุญาตให้ ..... โดย .....

ตำแหน่ง ..... อายุ ..... ปี สัญชาติ ..... อยู่บ้านเลขที่ ..... ถนน ..... ตำบล /แขวง .....

อำเภอ / เขต ..... จังหวัด ..... เป็นผู้แทน

ตามหนังสือมอบอำนาจ .....

ใช้ที่ดินเพื่อ .....

ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวนเนื้อที่ ..... ไร่ ..... งาน ..... ตารางวา หรือ

รัศมีระยะทางกว้าง..... ยาว..... เริ่มจาก.....

..... ถึง .....

ในตำแหน่งที่ดินแปลงเลขที่..... ระวาง ส.ป.ก. ที่หรือกลุ่มที่ .....

หนังสือสำคัญ..... เลขที่..... เป็นเวลา..... ปี / เดือน

ตามรูปแผนที่แนบท้าย ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของหนังสืออนุญาตด้วย

ผู้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขดังนี้

1. ผู้รับอนุญาตต้องดำเนินกิจการที่ได้รับอนุญาตภายใน 6 เดือน นับแต่วันที่ลงนามในหนังสืออนุญาต เว้นแต่ผู้รับอนุญาตที่ต้องชำระเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินจะต้องชำระเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินก่อนเข้าทำประโยชน์ หากมีเหตุขัดข้องต้องแจ้งเหตุดังกล่าวแก่ผู้อนุญาตเพื่อขยายเวลาการชำระเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินดังกล่าว

กรณีการขอขยายหรือย่นระยะเวลาการเข้าใช้ประโยชน์ ผู้รับอนุญาตต้องแจ้งผู้อนุญาต ก่อนสิ้นระยะเวลาดังกล่าว

ทั้งนี้ ผู้ขออนุญาตจะต้องได้รับอนุญาตให้ขยายหรือย่นระยะเวลาเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้อนุญาต

2. ผู้รับอนุญาตต้องดำเนินกิจการที่ได้รับอนุญาตภายในขอบเขต วัตถุประสงค์และขนาดที่ดินตามแผนผังแสดงบริเวณสิ่งก่อสร้างที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น

3. ผู้รับอนุญาตต้องทำหลักหรือเครื่องหมายแสดงแนวเขตที่ดินที่ได้รับอนุญาตและ บำรุงรักษาแนวเขตที่ดินเหล่านั้นด้วย

4. ผู้รับอนุญาตจะไม่ทำลายหรือเปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินให้ผิดไปจากสภาพเดิม เว้นแต่ จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือ

5. ผู้รับอนุญาตจะนำที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ผู้อื่นใช้ประโยชน์ทั้งหมดหรือบางส่วนมิได้

6. เมื่อผู้รับอนุญาตจะก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใด ๆ ลงในที่ดินที่ได้รับอนุญาตหรือต่อเติมดัดแปลงสิ่งปลูกสร้างในที่ดินที่ได้รับอนุญาต จะต้องส่งแบบแปลนสิ่งปลูกสร้างนั้นมาให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อพิจารณาอนุญาต และหากมีการต่อเติมหรือดัดแปลงสิ่งปลูกสร้างใด ๆ ผิดไปจากเดิมก็ต้องส่งแบบแปลนนั้นให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตด้วย

7. ผู้รับอนุญาตต้องดูแลบำรุงรักษากิจการ และสิ่งปลูกสร้างที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ใน สภาพดีและปลอดภัยอยู่เสมอ ไม่ปล่อยให้ชำรุดทรุดโทรม อันจะเป็นเหตุให้เกิดภยันตรายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินในเขตปฏิรูปที่ดิน

8. กรณีหนังสืออนุญาตฉบับนี้มิได้กำหนดเวลาการอนุญาตไว้ ให้ถือว่าอนุญาตตลอดไปจนกว่าหมดความจำเป็น

เว้นแต่จะเป็นกรณีที่มีกำหนดไว้ตามเงื่อนไขอื่น

9. หากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์ใน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ผู้รับอนุญาตต้องส่งคืนที่ดินบริเวณนั้น พร้อมทั้งรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง (ถ้าหากมี) และปรับปรุงที่ดินให้คงสภาพเดิมภายในเวลาที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด เว้นแต่จะให้ส่งคืนสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

10. ผู้รับอนุญาตยินยอมชำระเงินค่าตอบแทนที่ดิน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

11. ผู้รับอนุญาตต้องยินยอมและให้ความร่วมมือแก่เจ้าหน้าที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมทุกครั้งในการเข้าไปตรวจสภาพพื้นที่ สิ่งปลูกสร้าง และกิจการที่ได้รับอนุญาต

12. หากมีความเสียหายอันใดเกิดขึ้น สืบเนื่องมาจากสภาพการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาต ผู้รับอนุญาตต้องรับผิดชอบทั้งสิ้น

13. ถ้าหากผู้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ข้อใดข้อหนึ่ง สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม มีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตได้ โดยผู้รับอนุญาตจะเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ ไม่ได้

14. ค่าภาษี ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายอื่นใดอันเกี่ยวกับที่ดินที่จะพึงชำระให้ผู้รับอนุญาตเป็นผู้ชำระ

อนึ่ง กรณีผู้รับอนุญาตหมดความจำเป็นที่จะใช้ที่ดินดังกล่าว หรือถูกเพิกถอนการอนุญาตหรือระยะเวลาการอนุญาตสิ้นสุดลง ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่ต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างพร้อมทั้ง ปรับสภาพที่ดินให้สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไปได้ ภายในเวลาที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด หากเพิกเฉยเสีย สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมจะดำเนินการเอง โดยผู้รับอนุญาตเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด เว้นแต่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประสงค์จะใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินนั้นต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ เดือน พ.ศ.

ออก ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

ลงชื่อ ผู้อนุญาต

เลขาธิการ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ผู้ได้รับมอบหมายจาก
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

รูปแผนที่ประกอบหนังสืออนุญาต ให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ

ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ที่ ...../.....

มาตราส่วน 1 : .....

หน้า ๑๔
เล่ม ๑๑๕ ตอนพิเศษ ๑๐๓ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๑

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรื่อง การให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น

พ.ศ. ๒๕๔๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง การให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. ๒๕๔๑"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

"หนังสืออนุญาต" หมายความว่า หนังสืออนุญาตให้ใช้หรือหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมายฉบับหนึ่งฉบับใด และให้หมายความรวมถึงการยินยอมหรืออนุญาตให้รับช่วงหรือรับโอนการใช้หรือหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าว

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมอบหมายให้มีอำนาจหน้าที่ตามระเบียบนี้

หน้า ๑๕
เล่ม ๑๑๕ ตอนพิเศษ ๑๐๓ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๑

หมวด ๑
การยื่นคำขอ

ข้อ ๔ บุคคลใดมีความประสงค์จะขอความยินยอมในการใช้พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อการสำรวจหรือใช้หรือหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายอื่นให้ยื่นคำขอ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ซึ่งที่ดินที่ประสงค์จะขอใช้ตั้งอยู่ พร้อมด้วยหลักฐานดังต่อไปนี้

(๑) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้าน จำนวน ๑ ชุด (กรณีผู้ขอเป็นบุคคลธรรมดา)

(๒) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและหลักฐานแสดงว่าผู้ยื่นคำขอเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล จำนวน ๑ ชุด (กรณีผู้ขอเป็นนิติบุคคล)

(๓) โครงการที่ขอใช้พื้นที่ พร้อมแผนที่และผังแสดงการใช้พื้นที่และบริเวณใกล้เคียง

ข้อ ๕ เมื่อได้รับคำขอแล้ว ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดตรวจสอบคำขอและหลักฐานเมื่อเห็นว่าครบถ้วนแล้วให้ออกใบรับให้ผู้ยื่นคำขอไว้เป็นหลักฐาน

หมวด ๒
การตรวจสภาพที่ดิน

ข้อ ๖ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดตรวจสภาพที่ดินบริเวณที่ขอใช้โดยผู้ยื่นคำขอหรือผู้ได้รับมอบอำนาจมีหน้าที่ไปให้ข้อเท็จจริงในการตรวจสภาพพื้นที่ตามกำหนดนัดที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแจ้งให้ทราบ

หน้า ๑๖
เล่ม ๑๑๕ ตอนพิเศษ ๑๐๓ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๑

ข้อ ๗ เมื่อได้ตรวจสภาพพื้นที่บริเวณที่ขอใช้แล้ว ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดตรวจสอบว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะพิจารณาให้ใช้พื้นที่ได้หรือไม่

ข้อ ๘ พื้นที่ที่จะพิจารณาให้ความยินยอมตามระเบียบนี้ ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องเป็นพื้นที่ซึ่งกรมป่าไม้และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ตรวจสอบตามข้อตกลงแนวทางปฏิบัติร่วมกันแล้ว หรือไม่อยู่ในบริเวณที่ ส.ป.ก. ได้กันไว้เป็นพื้นที่ป่าในเขตปฏิรูปที่ดิน

(๒) ไม่เป็นบริเวณที่มีทิวทัศน์สวยงามอันควรรักษาไว้โดยความเห็นของสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งท้องที่นั้น

(๓) ไม่มีปัญหากระทบที่สำคัญต่อความเป็นอยู่ของราษฎรในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง และจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งท้องที่นั้นด้วย

(๔) ต้องมีลักษณะ ขนาด อาณาเขตและเนื้อที่เหมาะสมกับกิจการตามวัตถุประสงค์ที่ขอและแผนการใช้พื้นที่ตามโครงการประกอบคำขอ และพื้นที่นั้นมีศักยภาพในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติมากกว่าการเกษตร

หมวด ๓
การพิจารณา

ข้อ ๙ ในกรณีเป็นคำขอใช้พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดส่งคำขอพร้อมทั้งทำความเห็นเสนอเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อพิจารณา

ข้อ ๑๐ ในกรณีเป็นคำขอนอกจากคำขอตามข้อ ๙ เมื่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นว่าพื้นที่ที่ขอใช้อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะพิจารณาให้ความยินยอมได้ ให้รวบรวมคำขอ เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องพร้อมความเห็นเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นแล้วส่งเรื่องให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาต่อไป

ในกรณีที่เห็นสมควร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะขอให้ผู้ยื่นคำขอส่งเอกสารหลักฐานอื่นประกอบการพิจารณาตามความเหมาะสมแก่เรื่องก็ได้

การยินยอมให้ใช้ที่ดินโดยปกติให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) การยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อการสำรวจแร่ ให้ใช้ที่ดินตามความจำเป็นและเหมาะสม มีกำหนดระยะเวลาไม่เกินอายุอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่หรืออาชญาบัตรพิเศษ

(๒) การยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อการทำเหมืองแร่ จะพิจารณาให้ใช้ที่ดินตามความจำเป็นและเหมาะสมแก่การใช้พื้นที่ตามวัตถุประสงค์และโครงการที่เสนอแต่ละคำขอไม่เกิน ๓๐๐ ไร่ และมีกำหนดระยะเวลาไม่เกินอายุประทานบัตร

(๓) การยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อการสร้างทางขนแร่ออกจากเขตพื้นที่ประทานบัตร ให้มีความกว้างของทางไม่เกินหกเมตร การสร้างทางและบำรุงรักษาทางต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด โดยมีกำหนดระยะเวลาไม่เกินอายุประทานบัตร

(๔) การยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการอันเกี่ยวเนื่องกับการทำเหมืองแร่ เช่น ที่เททิ้งมูลดินทราย ที่พักคนงาน ที่กองเก็บแร่ ที่ตั้งโรงโม่แร่หรือแต่งแร่ รวมทั้งที่เก็บเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำเหมืองแร่และอื่นๆ ให้ใช้พื้นที่ได้ตามความจำเป็น

และเหมาะสมแก่กิจการที่ขอความยินยอมและมีกำหนดระยะเวลาไม่เกินอายุประทานบัตร

(๕) การยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อทำการขุด เก็บ ซึ่งกรวด ทราย ลูกรัง หรือดินที่มิใช่การทำเหมืองแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ ให้ใช้ที่ดินได้ไม่เกิน ๑๐ ไร่ และมีกำหนดระยะเวลาไม่เกินอายุหนังสืออนุญาตตามประมวลกฎหมายที่ดิน

(๖) การยินยอมให้ใช้พื้นที่เพื่อหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างอื่น ให้ใช้ที่ดินได้ไม่เกิน ๑๐ ไร่ และมีกำหนดระยะเวลาคราวละไม่เกิน ๕ ปี

ในกรณีที่จะยินยอมให้ใช้ที่ดินในจำนวนเนื้อที่หรือระยะเวลาเกินกว่าที่กำหนด หรือให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคสาม ต้องได้รับความยินยอมจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเห็นว่า พื้นที่ที่ขอใช้นั้นมีศักยภาพในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติมากกว่าการเกษตร และไม่ประสงค์จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ดังกล่าว ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอว่าไม่ขัดข้องที่จะให้นำที่ดินไปใช้ในกิจการที่ขอได้ และต้องกำหนดระยะเวลาที่ผู้นั้นจะไปยื่นคำขออนุญาตตามกฎหมายนั้นไว้ด้วย ภายในเวลาไม่เกิน ๙๐ วัน

หมวด ๔
การออกหนังสือยินยอมและการต่ออายุหนังสือยินยอม

ข้อ ๑๒ ในกรณีเป็นคำขอใช้ที่ดินเพื่อการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ หากเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า การสำรวจ

ในพื้นที่นั้นไม่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการประกอบเกษตรกรรมในที่ดินของเกษตรกร ก็ให้แจ้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพื่อออกหนังสือยินยอมให้แก่ผู้ยื่นคำขอต่อไป

ข้อ ๑๓ ในกรณีเป็นคำขอนอกจากกรณีตามข้อ ๑๒ เมื่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดได้รับสำเนาหนังสืออนุญาตซึ่งมีการรับรองความถูกต้องแล้ว จึงออกหนังสือยินยอมให้แก่ผู้ยื่นคำขอ

ข้อ ๑๔ ก่อนออกหนังสือยินยอม ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเรียกให้ผู้ยื่นคำขอวางหลักประกันและชำระค่าตอบแทนการใช้ที่ดินตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด ทั้งนี้ จำนวนค่าตอบแทนที่จะเรียกเก็บจากผู้ได้รับหนังสือยินยอมจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่มีการอนุญาตให้มีการโอนหนังสืออนุญาต ให้ผู้ได้รับโอนแจ้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดทราบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับโอน พร้อมหลักฐานตามข้อ ๔ และหลักฐานแสดงการได้รับโอน เพื่อให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกหนังสือยินยอมให้ใช้ที่ดินโดยมีกำหนดเวลาไม่เกินระยะเวลาที่เหลือตามหนังสือยินยอมฉบับเดิม และเรียกให้ผู้ได้รับโอนวางหลักประกันตามข้อ ๑๔ ภายในระยะเวลาที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด

ถ้าผู้ได้รับโอนไม่แจ้งการโอนภายใน ๓๐ วัน ตามวรรคหนึ่ง หรือไม่วางหลักประกันภายในระยะเวลาที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด ให้การยินยอมใช้พื้นที่ตามหนังสือยินยอมนั้นสิ้นสุดลง

หน้า ๒๐
เล่ม ๑๑๕ ตอนพิเศษ ๑๐๓ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๑

ข้อ ๑๖ ถ้าผู้ได้รับหนังสือยินยอมประสงค์จะขอต่ออายุหนังสือยินยอม ให้ยื่นคำร้องขอต่ออายุหนังสือยินยอม ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดก่อนครบกำหนดเวลาตามหนังสือยินยอมไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

ในกรณีที่ผู้ได้รับหนังสือยินยอมไม่อาจยื่นคำร้องขอต่ออายุหนังสือยินยอมได้ทันภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งโดยมีเหตุอันสมควร ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องขอต่ออายุหนังสือยินยอม ภายในเวลาไม่เกิน ๓๐ วันนับแต่วันสิ้นสุดเวลาตามหนังสือยินยอม

ข้อ ๑๗ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจพิจารณาต่ออายุหนังสือยินยอมได้ตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๑๐ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เกินระยะเวลาที่เหลืออยู่ตามที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายนั้น

หมวด ๕
หน้าที่ของผู้ได้รับหนังสือยินยอม

ข้อ ๑๘ ผู้ได้รับหนังสือยินยอมต้องปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ไม่ให้หรือยอมให้ผู้อื่นใช้ประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับความยินยอม เว้นแต่เป็นการรับช่วงการทำเหมืองที่ได้รับอนุญาตโดยถูกต้องตามกฎหมาย

(๒) ชำระค่าตอบแทนการใช้ที่ดินตามที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด เพื่อนำส่งเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๓) ต้องใช้ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดในหนังสือยินยอมเท่านั้น จะนำไปใช้ในกิจการอื่นไม่ได้

(๔) ต้องไม่กระทำให้ที่ดินบริเวณที่ได้รับความยินยอม และพื้นที่ที่ติดต่อกันเสียสภาพเกินสมควร

(๕) ต้องไม่กระทำกิจการอันเป็นการรบกวนผู้อื่นเกินสมควร เช่น ไม่ทำให้เกิดเสียง ทำให้เกิดฝุ่นละออง ทำกิจการในเวลาวิกาล หรือวางหรือตั้งอุปกรณ์หรือวัตถุต่าง ๆ เป็นการกีดขวางทางสาธารณะ เป็นต้น

(๖) การใช้เส้นทาง ความเร็วของรถ และการบรรทุกต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดเกี่ยวกับการใช้เส้นทาง

(๗) ในระหว่างดำเนินการต้องระมัดระวังไม่ให้ส่งผลกระทบที่ไม่เหมาะสมทางทัศนียภาพหรือการประกอบกิจการ และการอยู่อาศัยของบุคคลข้างเคียง

(๘) ต้องยินยอมให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบการปฏิบัติงานในบริเวณที่ได้ให้ความยินยอมตามเงื่อนไขได้ทุกเวลา ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก และผู้ได้รับหนังสือยินยอมจะต้องเป็นผู้นำตรวจ แต่หากไม่สามารถนำตรวจได้ด้วยตนเองต้องมอบอำนาจให้ผู้หนึ่งผู้ใดเป็นผู้ดำเนินการแทนโดยผู้รับหนังสือยินยอมหรือผู้รับมอบอำนาจจะต้องอำนวยความสะดวกตามควรแก่กรณี และให้ปฏิบัติตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้สั่งเป็นหนังสือให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้

(๙) ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องการหลักฐานข้อเท็จจริง หรือพยานหลักฐานเพิ่มเติมให้สามารถเรียกผู้รับหนังสือยินยอมมาชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยวาจา หรือให้ชี้แจงข้อเท็จจริงเป็นหนังสือหรือให้ส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานได้

(๑๐) ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

หน้า ๒๒
เล่ม ๑๑๕ ตอนพิเศษ ๑๐๓ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๑

ข้อ ๑๙ หากผู้ได้รับหนังสือยินยอมไม่ปฏิบัติตามความในข้อ ๑๘ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือเตือนให้ผู้ได้รับหนังสือยินยอมปฏิบัติภายในเวลาที่กำหนด

หมวด ๖
การสิ้นสุดของหนังสือยินยอม

ข้อ ๒๐ หนังสือยินยอมย่อมสิ้นสุดในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับหนังสือยินยอมตายหรือสภาพนิติบุคคลสิ้นสุดลง

(๒) ผู้ได้รับหนังสือยินยอมไม่ปฏิบัติตามข้อ ๑๔ หรือหนังสือเตือนตามข้อ ๑๙ โดยไม่มีเหตุอันควร

(๓) ครบกำหนดเวลาตามหนังสือยินยอมให้เข้าใช้พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

(๔) หนังสืออนุญาตให้ประกอบกิจการสิ้นสุดลง

กรณีตาม (๒) ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติให้หนังสือยินยอมสิ้นสุดลง และให้มีผลตั้งแต่วันที่มีมติ

ข้อ ๒๑ เมื่อหนังสือยินยอมสิ้นสุดลง ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการให้ผู้ได้รับหนังสือยินยอมและบริวารออกจากที่ดินโดยไม่ชักช้า

ข้อ ๒๒ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดรายงานสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทราบเมื่อมีการออกหนังสือยินยอม การต่ออายุหนังสือยินยอม และการออกหนังสือยินยอมให้ผู้ได้รับโอน

หน้า ๒๓
เล่ม ๑๑๕ ตอนพิเศษ ๑๐๓ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๑

หมวด ๗

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๒๓ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีอำนาจกำหนดแบบพิมพ์ที่ใช้ในการดำเนินการตามระเบียบนี้ รวมทั้งกำหนดรายละเอียดหรือเงื่อนไขให้ผู้ได้รับหนังสือยินยอมปฏิบัติเพิ่มเติมได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๑
ปองพล อดิเรกสาร
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ กษ 1205/ว776

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

30 พฤศจิกายน 2541

เรื่อง การบังคับใช้ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่องการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. 2541 และแนวทางปฏิบัติ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่องการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. 2541 จำนวน 1 ชุด
2. แนวทางปฏิบัติตามระเบียบ จำนวน 1 ชุด

ด้วยประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้ลงนามในระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่องการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. 2541 ตามการอนุมัติของมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุม ครั้งที่ 4/2541 เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2541 ซึ่งระเบียบดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 115 ตอนพิเศษ 103ง วันที่ 1 พฤศจิกายน 2541 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 พฤศจิกายน 2541

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จึงขอส่งระเบียบดังกล่าว (สิ่งที่ส่งมาด้วย 1) พร้อมด้วยแนวทางปฏิบัติตามระเบียบ (สิ่งที่ส่งมาด้วย 2) เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ต่อไป อนึ่ง ในการส่งคำขอตามระเบียบดังกล่าวให้ ส.ป.ก. ดำเนินการนั้น ขอให้จังหวัดแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่บริเวณที่ขอว่าเป็นที่ดินประเภทใด หากเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. ได้มีการตรวจสอบและกันพื้นที่ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้กับ ส.ป.ก. ในเรื่องนี้แล้วหรือไม่ด้วย เพื่อ ส.ป.ก.จะได้ตรวจสอบได้รวดเร็วขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ
ดนัย สุขศรี
(นายดนัย สุขศรี)
รองเลขาธิการ รักษาราชการแทนเลขาธิการ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กองนิติการ
โทร. 0-2281-2971
โทรสาร 0-2281-2940

แนวทางการปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง การให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. 2541

ก. การสำรวจแร่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ข้อ 1. การยื่นคำขอ

1.1 ให้ยื่นขอสำรวจแร่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) โดยยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก.4-104 พร้อมทั้งแนบหลักฐานประกอบคำขอตามระเบียบข้อ 4 โดยให้แนบสำเนาคำขออนุญาตที่ผู้นั้นยื่นต่อทรัพยากรธรณีประจำท้องที่และหลักฐานประกอบไว้ด้วย แต่หากหลักฐานประกอบคำขอใดเป็นหลักฐานเดียวกันก็ให้แนบเพียงชุดเดียว

1.2 ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบพื้นที่ที่จะขอสำรวจแร่ว่าเป็นพื้นที่ซึ่งอยู่ในอำนาจของ ส.ป.ก. และมิได้มีการกันเขตส่งคืนกรมป่าไม้

1.3 เมื่อตรวจสอบคำขอแล้วเห็นว่าถูกต้องครบถ้วน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ออกใบรับคำขอให้ผู้นั้น

ข้อ 2. การตรวจสภาพที่ดิน

2.1 เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัดได้รับคำขอแล้ว ให้ตรวจสอบแผนที่แสดงเขตที่ดินที่ขอสำรวจ (ระวาง 1:50,000) ซึ่งได้ยื่นพร้อมคำขอตาม 1.1 และนัดหมายผู้ยื่นคำขอในการออกไปตรวจสภาพที่ดิน

2.2 ในการตรวจสภาพที่ดินให้พิจารณาว่า การสำรวจแร่จะเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการประกอบเกษตรกรรมในที่ดินของเกษตรกรบริเวณนั้นหรือไม่ หากต่อมาได้มีการยื่นขอประทานบัตร จึงให้ตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ในระเบียบข้อ 8 ต่อไป

2.3 หากที่ดินที่ขอใช้ได้มีการจัดเกษตรกรเข้าทำประโยชน์แล้ว ให้เป็นเรื่องที่ผู้ยื่นคำขอกับเกษตรกรจะเจรจาตกลงกันในการยินยอมให้ใช้พื้นที่ เมื่อเจรจาตกลงกันได้แล้วให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของผู้ขอใช้ที่ดินและเกษตรกรมายื่นต่อ ส.ป.ก.จังหวัด

ข้อ 3. การพิจารณา

3.1 ให้ ส.ป.ก.จังหวัดส่งคำขอ เอกสารหลักฐานประกอบคำขอ ผลการตรวจสภาพที่ดิน พร้อมทั้งความเห็นของ ส.ป.ก.จังหวัด ให้ ส.ป.ก. พิจารณา

3.2 เมื่อเลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า การสำรวจแร่ในพื้นที่ที่ขอนั้นไม่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการประกอบเกษตรกรรมในที่ดินของเกษตรกร ส.ป.ก. จะมีหนังสือแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัดออกหนังสือยินยอมให้แก่ผู้ยื่นคำขอ โดยให้ปฏิบัติตามขั้นตอนการออกหนังสือยินยอมในข้อ 4

ข้อ 4. การออกหนังสือยินยอม

4.1 ก่อนออกหนังสือยินยอม ให้ ส.ป.ก.จังหวัดรอหนังสือแจ้งจากทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ก่อนว่ากระทรวงอุตสาหกรรมได้อนุญาตอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่/อาชญาบัตรพิเศษให้แก่ผู้ยื่นคำขอแล้ว และผู้ยื่นคำขอได้วางหลักประกันไว้ที่กรมทรัพยากรธรณีแล้วด้วย จึงค่อยดำเนินการออกหนังสือยินยอมให้แก่ผู้นั้นต่อไป โดยถือว่าได้มีการวางหลักประกันตามระเบียบข้อ 14 แล้ว ส่วนระยะเวลาการให้ความยินยอมโดยปกติจะกำหนดให้ตามอายุอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่/อาชญาบัตรพิเศษ

4.2 การออกหนังสือยินยอมให้ใช้แบบ ส.ป.ก.4-106 โดยออกเลขที่เรียงตามลำดับไม่ต้องแยกอำเภอ และเมื่อขึ้นปีปฏิทินใหม่ก็ให้เริ่มนับเลขที่ 1 ใหม่

4.3 เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้ออกหนังสือยินยอมแล้วให้รายงาน ส.ป.ก. เพื่อจะได้รวบรวมนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ทราบต่อไป

ข้อ 5. การชำระค่าตอบแทน

ผู้ได้รับหนังสือยินยอมจะต้องชำระค่าตอบแทนให้ ส.ป.ก. ตามอัตราที่ คปก. ได้ให้ความเห็นชอบ โดยทรัพยากรธรณีประจำท้องที่จะเป็นผู้เรียกเก็บและส่งให้ ส.ป.ก. ต่อคลังจังหวัด ณ จังหวัดที่ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ปฏิบัติงานอยู่ โดยนำส่งเงินนอกงบประมาณเพื่อนำเข้าบัญชีกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ณ กรมบัญชีกลาง รหัสหน่วยงาน 05110 รหัสบัญชีย่อย 960 และให้แจ้งต่อ ส.ป.ก.จังหวัดที่เกี่ยวข้องทราบ พร้อมแนบสำเนาใบนำส่งเงินนอกงบประมาณมีรายละเอียดแยกจำนวนเงินเป็นรายจังหวัด

ข้อ 6. การต่ออายุหนังสือยินยอม

6.1 ให้ผู้ได้รับหนังสือยินยอม ยื่นขอต่ออายุหนังสือยินยอมได้เฉพาะอาชญาบัตรพิเศษตามแบบ ส.ป.ก.4-104 ณ ส.ป.ก.จังหวัด ตามระเบียบข้อ 16 (ลักษณะการดำเนินการตามแนวทางข้อ ก. 1 การยื่นคำขอ)

6.2 ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ออกหนังสือยินยอมให้ผู้นั้นได้ตามหลักเกณฑ์ในระเบียบข้อ 10 และข้อ 17

ข้อ 7. การบังคับหลักประกัน

หากการสำรวจแร่ ตามหนังสือยินยอมรายใด ก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น ให้ ส.ป.ก.จังหวัดแจ้งให้ ส.ป.ก. และทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ทราบโดยเร็วเพื่อจะได้แจ้งไปยังกรมทรัพยากรธรณีในการสั่งบังคับหลักประกันที่ผู้ได้รับหนังสือยินยอมวางไว้ต่อกรมทรัพยากรธรณี ให้แก่ ส.ป.ก. ตามความเสียหายของ ส.ป.ก. ถ้าหลักประกันที่วางไว้ไม่เพียงพอกับความเสียหาย ส.ป.ก. จะมีหนังสือแจ้งให้ผู้รับหนังสือยินยอมชดใช้ความเสียหายให้แก่ ส.ป.ก. จนครบถ้วน

ข้อ 8. การสิ้นสุดของหนังสือยินยอม

เมื่อมีกรณีตามระเบียบข้อ 20 ซึ่งเป็นเหตุให้หนังสือยินยอมสิ้นสุดลง ให้ ส.ป.ก.จังหวัดแจ้งให้ผู้ได้รับหนังสือยินยอมทราบ และให้ผู้นั้นพร้อมบริวารออกจากที่ดินพร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งให้ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ทราบด้วย

ข. การทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดิน

ข้อ 1. การยื่นคำขอ

1.1 ให้ยื่นขอทำเหมืองแร่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ณ ส.ป.ก.จังหวัด โดยยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก.4-104 พร้อมทั้งแนบหลักฐานประกอบคำขอตามระเบียบข้อ 4 โดยให้แนบสำเนาคำขออนุญาตทำเหมืองและหลักฐานประกอบไว้ด้วย แต่หากหลักฐานใดเป็นหลักฐานเดียวกันก็ให้แนบเพียงชุดเดียว

1.2 ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบพื้นที่ที่จะขอทำเหมืองว่าเป็นพื้นที่ซึ่งอยู่ในอำนาจของ ส.ป.ก. และมิได้มีการกันเขตและส่งคืนกรมป่าไม้

1.3 เมื่อตรวจสอบคำขอแล้วเห็นว่าถูกต้องครบถ้วน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ออกใบรับคำขอให้ผู้ขอนั้น

ข้อ 2. การตรวจสภาพที่ดิน

2.1 เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับคำขอแล้ว ให้จัดทำแผนที่แสดงเขตที่ดิน (ระวาง 1:50,000) ที่ขอทำเหมืองและนัดหมายผู้ยื่นคำขอในการออกไปตรวจสภาพที่ดิน

2.2 การตรวจสภาพที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาว่าที่ดินที่ขอทำเหมืองอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะให้ความยินยอม ตามระเบียบข้อ 8 หรือไม่

2.3 หากที่ดินที่ขอใช้ได้มีการจัดเกษตรกรเข้าทำประโยชน์แล้ว ให้เป็นเรื่องที่ผู้ยื่นคำขอกับเกษตรกรจะเจรจาตกลงกันในการยินยอมให้ใช้พื้นที่ และเมื่อเจรจาตกลงกันได้แล้ว ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของผู้ขอใช้ที่ดินและเกษตรกรมายื่นต่อ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อให้เกษตรกรมาสละสิทธิในที่ดินต่อไป

ข้อ 3. การพิจารณา

3.1 ให้ ส.ป.ก.จังหวัด เสนอคำขอเอกสารที่เกี่ยวข้องพร้อมความเห็นเสนอ คปจ. พิจารณาเพื่อให้ความเห็นว่าพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในหลักเกณฑ์ ตามระเบียบข้อ 8 และมีศักยภาพในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติมากกว่าการเกษตรหรือไม่

3.2 ให้ ส.ป.ก.จังหวัด รวบรวมคำขอ เอกสารที่เกี่ยวข้องและความเห็น คปจ. ส่งให้ ส.ป.ก. เพื่อนำเสนอ คปก. พิจารณาต่อไป

3.3 หาก คปก. พิจารณาแล้วเห็นว่าพื้นที่ที่ขอประทานบัตรมีศักยภาพทางแร่และเห็นสมควรให้มีการใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อการทำเหมืองเป็นการชั่วคราว ส.ป.ก. จะแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด ออกหนังสือไม่ขัดข้องที่จะให้มีการทำเหมืองในพื้นที่ที่ขอตามแบบ ส.ป.ก.4-105 เพื่อให้ผู้ขออนุญาตดำเนินการแจ้งต่อทรัพยากรธรณีประจำท้องที่เพื่อดำเนินการต่อไป และให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งการไม่ขัดข้องให้ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ทราบ

3.4 ในกรณีเห็นสมควร ส.ป.ก. จะตั้งคณะทำงานขึ้นประกอบด้วย ผู้แทน กวศ. ผู้แทน กนผ. ผู้แทน กนก. และผู้แทน ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อพิจารณาตรวจสอบสภาพพื้นที่ของการขอประทานบัตรเพื่อประกอบการพิจารณาของ คปก.ต่อไป

ข้อ 4. การออกหนังสือยินยอม

4.1 ก่อนออกหนังสือยินยอม ให้ ส.ป.ก.จังหวัด รอหนังสือแจ้งจากทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ ก่อนว่ากระทรวงอุตสาหกรรมได้อนุญาตประทานบัตรให้แก่ผู้ยื่นคำขอแล้ว และผู้นั้นได้วางหลักประกันไว้ที่กรมทรัพยากรธรณีแล้วด้วย จึงค่อยดำเนินการออกหนังสือยินยอมให้แก่ผู้นั้นต่อไป โดยถือว่าได้มีการวางหลักประกันตามระเบียบข้อ 14 แล้ว ส่วนระยะเวลาการให้ความยินยอม โดยปกติจะกำหนดให้ตามอายุประทานบัตร

4.2 การออกหนังสือยินยอมให้ใช้แบบ ส.ป.ก.4-106 โดยออกเลขที่เรียงตามลำดับ ไม่ต้องแยกอำเภอ และเมื่อขึ้นปีปฏิทินใหม่ให้เริ่มนับเลขที่ 1 ใหม่

4.3 เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้ออกหนังสือยินยอมแล้ว ให้รายงาน ส.ป.ก. เพื่อจะได้รวบรวมนำเสนอ คปก. ทราบต่อไป พร้อมสำเนาแจ้งให้ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ทราบด้วย

ข้อ 5. การชำระค่าตอบแทน

ผู้ได้รับหนังสือยินยอมจะต้องชำระค่าตอบแทนให้ ส.ป.ก. ตามอัตราที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ให้ความเห็นชอบ โดยทรัพยากรธรณีประจำท้องที่จะเป็นผู้เรียกเก็บและส่งให้ ส.ป.ก. ต่อคลังจังหวัด ณ จังหวัดที่ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ปฏิบัติงานอยู่ โดยนำส่งเงิน

นอกงบประมาณเพื่อนำเข้าบัญชีกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ณ กรมบัญชีกลาง รหัสหน่วยงาน 05110 รหัสบัญชีย่อย 960 และให้แจ้งต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ที่เกี่ยวข้องทราบ พร้อมแนบสำเนาใบนำส่งเงินนอกงบประมาณมีรายละเอียดแยกจำนวนเงินเป็นรายจังหวัดด้วย

ข้อ 6. การโอนประทานบัตร

6.1 เมื่อมีผู้ประสงค์จะขอรับโอนประทานบัตร ให้ยื่นคำขอต่อทรัพยากรธรณีประจำท้องที่และทรัพยากรธรณีประจำท้องที่จะส่งสำเนาคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานประกอบคำขอให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทั้งนี้ ให้ผู้ประสงค์จะขอรับโอนประทานบัตรยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก.4-104 ต่อ ส.ป.ก.จังหวัดแห่งท้องที่นั้น พร้อมหลักฐานตามที่กำหนดในระเบียบข้อ 4

6.2 ให้ผู้รับโอนแสดงหลักฐานการได้รับโอนประทานบัตรต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ภายในเวลา 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับโอน

6.3 เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้ตรวจสอบคำขอเอกสารหลักฐานต่าง ๆ แล้วเห็นว่าครบถ้วนและผู้ขอได้วางหลักประกันไว้ที่กรมทรัพยากรธรณีแล้ว (โดยใช้หลักประกันที่ผู้นั้นวางไว้ที่กรมทรัพยากรธรณีเป็นหลักประกันที่วางกับ ส.ป.ก.ด้วย) ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ออกหนังสือยินยอมตามแบบ ส.ป.ก.4-106 ให้กับผู้ขอมีกำหนดเวลาไม่เกินระยะเวลาที่เหลือตามหนังสือยินยอมฉบับเดิม

6.4 กรณีผู้ถือประทานบัตรถึงแก่กรรมให้ทายาทผู้ขอรับโอนดำเนินการตามขั้นตอนการโอนประทานบัตรต่อไป

ข้อ 7. การต่ออายุประทานบัตร

เมื่อผู้ได้รับหนังสือยินยอมมีความประสงค์จะขอต่ออายุประทานบัตร ให้ผู้นั้นยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก.4-104 และมีขั้นตอนดำเนินการเช่นเดียวกับการยื่นคำขอใหม่

ข้อ 8. การรับช่วงทำเหมือง

ผู้รับช่วงทำเหมืองในที่ดินซึ่งได้มีการออกหนังสือยินยอมไว้แล้ว ไม่ต้องยื่นขอหนังสือยินยอมใหม่ตามระเบียบนี้ เพราะผู้ได้รับหนังสือยินยอมยังคงผูกพันต้องรับผิดและมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหนังสือยินยอมอยู่ ซึ่งหากมีการอนุญาตให้มีการรับช่วงทำเหมืองรายใด ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่จะมีหนังสือแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทราบ

ข้อ 9. การเพิ่มชนิดแร่

เมื่อมีการอนุญาตให้เพิ่มชนิดแร่ ในระหว่างอายุตามหนังสือยินยอมฉบับใด ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ จะมีหนังสือแจ้ง ส.ป.ก.จังหวัด ทราบ

ข้อ 10. การต่ออายุหนังสือยินยอม

หากหนังสือยินยอมฉบับใดมีกำหนดเวลาน้อยกว่าอายุประทานบัตรและผู้ได้รับหนังสือยินยอมมีความประสงค์จะขอต่ออายุหนังสือยินยอม ให้ยื่นคำขอต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ตามแบบ ส.ป.ก.4-108 ภายใน 30 วันก่อนครบกำหนดเวลาตามหนังสือยินยอม และให้ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาต่ออายุหนังสือยินยอมได้โดยมีระยะเวลาไม่มากกว่าระยะเวลาที่เหลืออยู่ตามประทานบัตร ตามระเบียบข้อ 16 และ 17

ข้อ 11. การบังคับหลักประกัน

หากการทำแร่ตามหนังสือยินยอมรายใด ก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น ให้ ส.ป.ก.จังหวัดแจ้งให้ ส.ป.ก. ทราบโดยเร็ว เพื่อจะได้แจ้งไปยังกรมทรัพยากรธรณี ในการสั่งบังคับหลักประกันที่ผู้ได้รับหนังสือยินยอมวางไว้ต่อกรมทรัพยากรธรณีให้แก่ ส.ป.ก. ตามความเสียหายของ ส.ป.ก. ถ้าหลักประกันที่วางไว้ไม่เพียงพอกับความเสียหาย ส.ป.ก. จะมีหนังสือแจ้งให้ผู้รับหนังสือยินยอมชดใช้ความเสียหายให้แก่ ส.ป.ก. จนครบถ้วน

ข้อ 12. การสิ้นสุดของหนังสือยินยอม

เมื่อมีกรณีตามระเบียบข้อ 20 ซึ่งเป็นเหตุให้หนังสือยินยอมสิ้นสุดลง ให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งให้ผู้ได้รับหนังสือยินยอมทราบ และให้ผู้นั้นพร้อมบริวารออกจากที่ดินโดยเร็ว พร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งให้ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ทราบด้วย

ค. การขุด เก็บกรวด ทราย ลูกรังหรือดิน

ให้นำขั้นตอนการทำเหมืองแร่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ ข. มาใช้กับขั้นตอนการขุด เก็บกรวด ทราย ลูกรังหรือดิน ด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้

1. หลักฐานประกอบคำขอที่จะต้องยื่นพร้อมคำขอตามแบบ ส.ป.ก.4-104 ให้แนบสำเนาคำขออนุญาตต่อคณะกรรมการที่มีอำนาจอนุญาตตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

2. หลักประกันที่ผู้ได้รับความยินยอมจะต้องวางต่อ ส.ป.ก. จะต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าค่าตอบแทนที่จะต้องชำระให้ ส.ป.ก.

3. ให้ ส.ป.ก.จังหวัด เรียกเก็บค่าตอบแทนจากผู้ได้รับความยินยอม โดยเรียกเก็บครั้งเดียวตลอดอายุหนังสือยินยอม

ง. การขอใช้ที่ดินเพื่อสร้างทางขนแร่ออกจากเขตพื้นที่ประทานบัตร และการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการอันเกี่ยวเนื่องกับการทำเหมืองแร่

1. ให้ยื่นคำขอใช้ที่ดินเพื่อสร้างทางขนแร่ออกจากเขตพื้นที่ประทานบัตร และการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการอันเกี่ยวเนื่องกับการทำเหมืองแร่มาพร้อมกับคำขอตามข้อ ข. เพื่อที่จะได้พิจารณาไปพร้อมกัน

2. จำนวนเนื้อที่ที่จะยินยอมให้ใช้กรณีนี้ จะต้องพิจารณาตามความจำเป็นและเหมาะสมของกิจการ

3. ให้ ส.ป.ก.จังหวัด เรียกเก็บค่าตอบแทนจากผู้ได้รับความยินยอม ก่อนออกหนังสือยินยอม โดยเรียกเก็บครั้งเดียวตลอดอายุหนังสือยินยอม

4. หนังสือยินยอมให้ใช้แบบ ส.ป.ก.4-106 โดยออกเลขที่เรียงตามลำดับไม่ต้องแยกอำเภอ และเมื่อขึ้นปีปฏิทินใหม่ก็ให้เริ่มนับเลขที่ 1 ใหม่ และเมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้ออกหนังสือยินยอมแล้วให้รายงานต่อ ส.ป.ก. เพื่อจะได้รวบรวมนำเสนอ คปก. ทราบต่อไป

5. ระยะเวลาการให้ความยินยอมเพื่อใช้ที่ดินในข้อ ง. นี้ ให้พิจารณาให้สอดคล้องกับระยะเวลาการให้ความยินยอมในข้อ ข. ด้วย และหากมีการต่ออายุหนังสือยินยอมตามข้อ ข. ก็ให้ยื่นคำขอต่ออายุหนังสือยินยอมตามข้อ ง. นี้ พร้อมกันไปด้วย แต่ต้องยื่นไม่น้อยกว่า 30 วัน ก่อนครบกำหนดเวลาตามหนังสือยินยอม

6. เมื่อมีกรณีตามระเบียบข้อ 20 ซึ่งเป็นเหตุให้หนังสือยินยอมสิ้นสุดลง ให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งให้ผู้ได้รับหนังสือยินยอมทราบ และให้ผู้นั้นพร้อมบริวารออกจากที่ดินโดยเร็ว

7. เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้ออกหนังสือยินยอมแล้วให้รายงาน ส.ป.ก. เพื่อจะได้รวบรวมนำเสนอ คปก. ทราบต่อไป

ส.ป.ก.4-104
เลขที่...../.....

คำขอรับความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน
เพื่อการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์

เขียนที่ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี
โดย.....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ตรอก/ซอย.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด..... ผู้รับมอบอำนาจ ตามหนังสือมอบอำนาจลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ขอยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด..... ดังข้อความต่อไปนี้

ข้อ 1. ข้าพเจ้ามีความประสงค์ขอรับความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการ.....
.....
หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
เนื้อที่ประมาณ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา อยู่ในระวาง ส.ป.ก.ที่/กลุ่มที่.....
แปลงที่..... หรือ ตามโฉนด, น.ส.3, น.ส.3ก, เลขที่.....
เพื่อขอ.....มีกำหนดเวลา.....ปี/เดือน

ทั้งนี้ ข้าพเจ้ายินยอมจะชำระค่าตอบแทนการใช้ที่ดินตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินกำหนด และยินยอมให้นำหลักประกันที่วางไว้ต่อกรมทรัพยากรธรณีเป็นหลักประกันที่วางต่อ ส.ป.ก. ด้วย

ข้อ 2. ข้าพเจ้าได้แนบหลักฐานประกอบคำขอนี้ ดังนี้

( ) 2.1 สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ยื่นคำขอ จำนวน 1 ชุด

( ) 2.2 สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและหลักฐานแสดงว่าผู้ยื่นคำขอเป็นผู้มีอำนาจกระทำแทนนิติบุคคล จำนวน 1 ชุด

( ) 2.3 หนังสือข้อตกลงระหว่างเกษตรกรผู้ทำประโยชน์ในที่ดินในการยินยอมให้ใช้ที่ดินดำเนินการในกิจการที่ยื่นคำขอ

( ) 2.4 แผนที่แสดงขอบเขตการดำเนินงานที่ชัดเจนแน่นอน

( ) 2.5 หลักฐานการยื่นขออนุญาตตามกฎหมายอื่น

( ) 2.6 หลักฐานการได้รับโอนหนังสืออนุญาตตามกฎหมายอื่น

( ) 2.7 หลักฐานการได้รับการต่ออายุตามกฎหมายอื่น

( ) 2.8 หลักฐานแสดงให้เชื่อถือได้ว่าพบแร่หรือมีแร่ชนิดที่ประสงค์จะเปิดดำเนินการในพื้นที่ที่ยื่นคำขอนั้น (กรณีการทำเหมือง)

( ) 2.9 แผนงาน โครงการ ของประเภทกิจการที่ยื่นคำขอ

( ) 2.10 หลักฐานแสดงว่าพื้นที่ที่ยื่นคำขอ ได้กำหนดให้เป็นแหล่งขุดกรวด ทราย ดินลูกรัง ที่มิใช่แร่ ตามกฎหมายว่าด้วยแร่

( ) 2.11 หลักฐานอื่น ๆ.....

ข้อ 3. เมื่อข้าพเจ้าได้รับคำยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์แล้ว ข้าพเจ้ารับรองจะปฏิบัติตามเงื่อนไขที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดทุกประการ

(ลงชื่อ).....ผู้ยื่นคำขอ

(.....)

(ลงชื่อ).....เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอ

(.....)

ใบรับคำขอ

เลขที่...../.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หลักฐานนี้ออกให้เพื่อแสดงว่า.....

โดย..... ได้ยื่นคำขอไว้ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด .....โดยได้ตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ ตามคำขอแล้วเห็นว่า.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้รับคำขอ

(.....)

ส.ป.ก.4-105

หนังสือแสดงความไม่ขัดข้องให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน
เพื่อการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์
ที่...../.....

อาศัยอำนาจตามความในคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่...../..... ลงวันที่..... และมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด..... ในการประชุมครั้งที่...../..... สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด..... โดย..... ตำแหน่งปฏิรูปที่ดินจังหวัด..... จึงออกหนังสือนี้ให้ไว้แก่..... โดย..... ผู้ขอรับคำยินยอมตามคำขอเลขที่.....ลงวันที่..... ดังนี้

ข้อ 1. ส.ป.ก. ไม่ขัดข้องให้ใช้ที่ดินแปลงเลขที่.....ระวาง ส.ป.ก.ที่ หรือกลุ่มที่..... หนังสือสำคัญ.....เลขที่.....เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการ .....เพื่อใช้ในกิจการ..... มีกำหนดเวลา.....ปี นับแต่วันได้รับหนังสืออนุญาตตามกฎหมายอื่น และจะต้องดำเนินการยื่นคำขออนุญาตตามกฎหมายอื่น ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ออกหนังสือฉบับนี้

ข้อ 2. หนังสือยินยอมให้เข้าใช้ที่ดินตามข้อ 1. จะออกให้ภายหลังจากที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ได้รับหนังสือแสดงว่า..... โดย..... ได้รับอนุญาตให้ประกอบการตามข้อ 1. ตามกฎหมายอื่นแล้ว

ทั้งนี้.....โดย..... ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข ดังนี้

1. ต้องส่งมอบสำเนาหนังสืออนุญาตตามกฎหมายอื่น ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ..... ภายในกำหนดเวลา 15 วัน นับแต่วันได้รับหนังสืออนุญาตนั้น
2. ไม่ให้หรือยอมให้ผู้อื่นใช้ประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับความยินยอม เว้นแต่เป็นการรับช่วงการทำเหมืองที่ได้รับอนุญาตโดยถูกต้องตามกฎหมาย
3. ชำระค่าตอบแทนการใช้ที่ดินตามที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด เพื่อนำส่งเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
4. ต้องใช้ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดในหนังสือยินยอมเท่านั้น จะนำไปใช้ในกิจการอื่นไม่ได้

5. ต้องไม่กระทำให้ที่ดินบริเวณที่ได้รับความยินยอม และพื้นที่ที่ติดต่อกันเสียสภาพเกินสมควร

6. ต้องไม่กระทำกิจการอันเป็นการรบกวนผู้อื่นเกินสมควร เช่น ไม่ทำให้เกิดเสียง ทำให้เกิดฝุ่นละออง ทำกิจการในเวลาวิกาล หรือวางหรือตั้งอุปกรณ์ หรือวัตถุต่าง ๆ เป็นการกีดขวางทางสาธารณะ เป็นต้น

7. การใช้เส้นทาง ความเร็วของรถ และการบรรทุกต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดเกี่ยวกับการใช้เส้นทาง

8. ในระหว่างดำเนินการต้องระมัดระวังไม่ให้ส่งผลกระทบที่ไม่เหมาะสมทางทัศนียภาพ หรือการประกอบกิจการ และการอยู่อาศัยของบุคคลข้างเคียง

9. ต้องยินยอมให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบการปฏิบัติงานในบริเวณที่ได้ให้ความยินยอมตามเงื่อนไขได้ทุกเวลา ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก และผู้ได้รับหนังสือยินยอมจะต้องเป็นผู้นำตรวจ แต่หากไม่สามารถนำตรวจได้ด้วยตนเองต้องมอบอำนาจให้ผู้หนึ่งผู้ใดเป็นผู้ดำเนินการแทน โดยผู้รับหนังสือยินยอมหรือผู้รับมอบอำนาจจะต้องอำนวยความสะดวกตามควรแก่กรณี และให้ปฏิบัติตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้สั่งเป็นหนังสือให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้

10. ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องการหลักฐานข้อเท็จจริง หรือพยานหลักฐานเพิ่มเติมให้สามารถเรียกผู้รับหนังสือยินยอมมาชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยวาจา หรือให้ชี้แจงข้อเท็จจริงเป็นหนังสือหรือให้ส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานได้

11. ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

ข้อ 3. หากไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อหนึ่งข้อใด สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีอำนาจเพิกถอนความยินยอมให้เข้าใช้ที่ดินได้ โดยจะเรียกค่าเสียหายใด ๆ ไม่ได้

อนึ่ง หาก.....โดย.....หมดความจำเป็นที่จะใช้ที่ดินดังกล่าว หรือถูกเพิกถอนการอนุญาตให้ประกอบกิจการตามกฎหมายอื่นต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างพร้อมทั้งปรับปรุงที่ดินให้คงสภาพที่สามารถจะใช้ประโยชน์เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป ภายในเวลาที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด หากเพิกเฉย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะดำเนินการเอง โดยให้.....โดย.....เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด

ออก ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ลงชื่อ).....ปฏิรูปที่ดินจังหวัด

(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้รับหนังสือ

(.....)

ส.ป.ก.4-106
เลขที่...../.....

หนังสือยินยอมให้เข้าใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์

หนังสือฉบับนี้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....
โดย..... ตำแหน่งปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....
ออกให้เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เพื่อแสดงว่า.....
โดย.....ผู้รับหนังสือ ได้รับความยินยอมให้เข้าใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน
แปลงเลขที่.....ระวาง ส.ป.ก. ที่หรือกลุ่มที่.....หนังสือสำคัญ.....
เลขที่.....เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด..... ตามรูปแผนที่ที่แนบท้ายและให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของ
หนังสือยินยอมฉบับนี้มีกำหนดเวลา.....ปี.....เดือน เพื่อใช้ในกิจการ.....
.....ตามที่ได้รับอนุญาตจาก.....
หนังสืออนุญาตคือ.....เลขที่.....ลงวันที่.....

และผู้รับหนังสือยินยอมมีหน้าที่ปฏิบัติต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ดังนี้

ข้อ 1. ไม่ให้หรือยอมให้ผู้อื่นใช้ประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับความยินยอม เว้นแต่เป็นการรับช่วงการทำเหมืองแร่ที่ได้รับอนุญาตโดยถูกต้องตามกฎหมาย

ข้อ 2. ชำระค่าตอบแทนการใช้ที่ดินตามที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดเพื่อนำส่งเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ 3. ต้องใช้ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดในหนังสือยินยอมเท่านั้น จะนำไปใช้ในกิจการอื่นไม่ได้

ข้อ 4. ต้องไม่กระทำให้ที่ดินบริเวณที่ได้รับความยินยอม และพื้นที่ที่ติดต่อภายในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเสียสภาพ

ข้อ 5. ต้องไม่กระทำกิจการอันเป็นการรบกวนผู้อื่นเกินสมควร เช่น ไม่ทำให้เกิดเสียง ทำให้เกิดฝุ่นละออง ทำกิจการในเวลาวิกาล หรือวางหรือตั้งอุปกรณ์ หรือวัตถุต่าง ๆ เป็นการกีดขวางทางสาธารณะ เป็นต้น

ข้อ 6. การใช้เส้นทาง ความเร็วของรถ และการบรรทุกต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดเกี่ยวกับการใช้เส้นทาง

ข้อ 7. ในระหว่างดำเนินการต้องระมัดระวังไม่ให้ส่งผลกระทบที่ไม่เหมาะสมทางทัศนียภาพ หรือการประกอบกิจการ และการอยู่อาศัยของบุคคลข้างเคียง

ข้อ 8. ต้องยินยอมให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบการปฏิบัติงานในบริเวณที่ได้ให้ความยินยอมตามเงื่อนไขได้ทุกเวลา ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก และผู้ได้รับหนังสือยินยอมจะต้องเป็นผู้นำตรวจ แต่หากไม่สามารถนำตรวจได้ด้วยตนเองต้องมอบอำนาจให้ผู้หนึ่งผู้ใดเป็นผู้ดำเนินการแทน โดยผู้รับหนังสือยินยอมหรือผู้รับมอบอำนาจจะต้องอำนวยความสะดวกตามควรแก่กรณี และให้ปฏิบัติตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้สั่งเป็นหนังสือให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ 9. ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องการหลักฐานข้อเท็จจริง หรือพยานหลักฐานเพิ่มเติมให้สามารถเรียกผู้รับหนังสือยินยอมมาชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยวาจา หรือให้ชี้แจงข้อเท็จจริงเป็นหนังสือหรือให้ส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานได้

ข้อ 10. ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

ถ้าผู้รับหนังสือยินยอมตาย สภาพนิติบุคคลสิ้นสุด ตกเป็นบุคคลล้มละลาย โอนหนังสืออนุญาต หรือหนังสืออนุญาตถูกเพิกถอน หรือไม่ยินยอมชดใช้ความเสียหายให้แก่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือเมื่อได้รับคำเตือนแล้ว ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ต้องปฏิบัติข้อหนึ่งข้อใดในระยะเวลาที่กำหนดก็ตาม ให้ถือว่าหนังสือยินยอมฉบับนี้เป็นอันสิ้นสุด และยินยอมออกจากที่ดินพร้อมขนย้ายทรัพย์สินบริวารออกจากที่ดินของ ส.ป.ก. ทันที และปรับปรุงที่ดินให้คงสภาพที่สามารถจะใช้ประโยชน์เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หากไม่ปฏิบัติตาม ยินยอมให้ ส.ป.ก. หรือเจ้าหน้าที่ของ ส.ป.ก. เข้าทำการรื้อถอนทรัพย์สินได้โดยไม่ต้องรอให้มีการฟ้องร้องดำเนินคดีก่อน และผู้รับหนังสือยินยอมเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเอง และจะไม่เรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ ทั้งสิ้น

เพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามหนังสือยินยอมฉบับนี้ ผู้รับหนังสือยินยอมให้นำหลักประกันที่วางไว้กับกรมทรัพยากรธรณีเป็นหลักประกันที่วางต่อ ส.ป.ก. และหากมีความเสียหายเกิดขึ้น ยินยอมให้ ส.ป.ก. เรียกบังคับจากหลักประกันดังกล่าวให้แก่ ส.ป.ก. ตามความเสียหายของ ส.ป.ก. หากหลักประกันที่นำมาวางไว้ไม่เพียงพอกับความเสียหาย ผู้รับหนังสือยินยอมจะชดใช้ความเสียหายให้แก่ ส.ป.ก. จนครบถ้วน

ผู้รับหนังสือยินยอมได้อ่านและเข้าใจข้อความในหนังสือยินยอมนี้โดยตลอดและครบถ้วนแล้ว จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....ปฏิรูปที่ดินจังหวัด
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้รับหนังสือยินยอม
(.....)

บันทึกข้อตกลง
ระหว่าง
กรมทรัพยากรธรณีกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)
เรื่อง การยินยอมให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พ.ศ. 2541

ด้วยในเขตปฏิรูปที่ดินที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีพื้นที่บางแห่งมีศักยภาพทางแร่สูงกว่าการใช้ประโยชน์ทางเกษตรกรรม ดังนั้น เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ส.ป.ก. และกรมทรัพยากรธรณีจึงได้ทำความตกลงร่วมกัน เพื่อให้เป็นแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการขอใช้พื้นที่เพื่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดิน และเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกันของสองหน่วยงาน ดังนี้

ข้อ 1. ในข้อตกลงนี้

"เขตปฏิรูปที่ดิน" หมายความว่า เขตที่ดินที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"ส.ป.ก." หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"ส.ป.ก.จังหวัด" หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ที่ขอความยินยอมในการใช้พื้นที่

"หนังสือยินยอม" หมายความว่า หนังสือยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อการสำรวจแร่ หรือเพื่อการทำเหมืองแร่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

การสำรวจแร่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ข้อ 2. เมื่อทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ รับคำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ หรือคำขออาชญาบัตรพิเศษซึ่งที่ดินบริเวณที่ขอนั้นอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ส่งสำเนาคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานประกอบคำขอไปยัง ส.ป.ก.จังหวัด พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอดังกล่าวไปติดต่อ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อขอรับหนังสือยินยอม

ข้อ 3. เมื่อกระทรวงอุตสาหกรรมได้อนุญาตอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ หรืออาชญาบัตรพิเศษ แล้วแต่กรณี กรมทรัพยากรธรณีจะแจ้งการอนุญาตพร้อมส่งสำเนาเอกสารดังกล่าวให้ ส.ป.ก. โดยเร็ว และเมื่อ ส.ป.ก. ออกหนังสือยินยอมแล้วจะแจ้งให้กรมทรัพยากรธรณีทราบโดยเร็ว

ข้อ 4. กรณีอาชญาบัตรพิเศษ ส.ป.ก. จะพิจารณากำหนดระยะเวลาการให้ความยินยอมให้สอดคล้องกับระยะเวลาการอนุญาตอาชญาบัตรพิเศษ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

ข้อ 5. ผู้ได้รับหนังสือยินยอมจะต้องวางหลักประกันโดยใช้หลักประกันที่ผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่หรืออาชญาบัตรพิเศษวางไว้ที่กรมทรัพยากรธรณีเป็นหลักประกันที่จะต้องวางต่อ ส.ป.ก. และหากมีความเสียหายเกิดขึ้น กรมทรัพยากรธรณีจะให้ความร่วมมือในการสั่งการบังคับหลักประกันดังกล่าว เพื่อบรรเทาความเสียหายตามที่ ส.ป.ก. แจ้งให้ทราบ

ข้อ 6. ผู้ได้รับหนังสือยินยอมจะต้องชำระค่าตอบแทนให้ ส.ป.ก. ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่ ส.ป.ก.กำหนด โดยกรมทรัพยากรธรณีจะให้ความร่วมมือจัดเก็บค่าตอบแทน แล้วนำส่งให้ ส.ป.ก. เพื่อเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

ข้อ 7. หากผู้ได้รับหนังสือยินยอมกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดและเงื่อนไขในหนังสือยินยอมหรือมีเหตุอื่นใด ซึ่งทำให้หนังสือยินยอมสิ้นสุดลงก่อนครบกำหนดระยะเวลาตามหนังสือยินยอม ส.ป.ก. จะแจ้งความสิ้นสุดของหนังสือยินยอมให้กรมทรัพยากรธรณีทราบโดยเร็ว เพื่อให้กรมทรัพยากรธรณีดำเนินการต่อไป

ข้อ 8. กรมทรัพยากรธรณีกับ ส.ป.ก. จะร่วมมือกันตรวจสอบและกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการสำรวจแร่นั้น

การทำเหมืองแร่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ข้อ 9. เมื่อทรัพยากรธรณีประจำท้องที่รับคำขอประทานบัตร ซึ่งที่ดินบริเวณที่ขอนั้นอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่จะส่งสำเนาคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานประกอบคำขอไปยัง ส.ป.ก.จังหวัด พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอไปติดต่อ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อขอรับหนังสือยินยอม

สำหรับแผนผังโครงการทำเหมืองและรายการคำนวณกำหนดอายุประทานบัตร ปริมาณมูลค่าแหล่งแร่ และรายงานลักษณะธรณีวิทยาแหล่งแร่ ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่จะจัดส่งให้ ส.ป.ก.จังหวัด ในภายหลังเมื่อกรมทรัพยากรธรณีได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

ข้อ 10. เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าที่ดินซึ่งมีผู้ขอทำเหมืองแร่นั้น มีศักยภาพทางแร่สูงกว่าการใช้ประโยชนทางเกษตรกรรม และ ส.ป.ก. ไม่ประสงค์จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินบริเวณนั้นเป็นการชั่วคราว ส.ป.ก.จังหวัดจะออกหนังสือไม่ขัดข้องและแจ้งให้ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ทราบ และเมื่อ ส.ป.ก. ออกหนังสือยินยอมแล้ว จะแจ้งให้กรมทรัพยากรธรณีทราบ เพื่อกรมทรัพยากรธรณีดำเนินการเสนอกระทรวงอุตสาหกรรมอนุญาตประทานบัตร และเมื่อกระทรวงอุตสาหกรรมได้อนุญาตประทานบัตรแล้ว กรมทรัพยากรธรณีจะจัดส่งสำเนาให้ ส.ป.ก. ต่อไป

ข้อ 11. ผู้ได้รับหนังสือยินยอมจะต้องวางหลักประกันโดยใช้หลักประกันที่ผู้ขอประทานบัตรได้วางไว้ที่กรมทรัพยากรธรณี เป็นหลักประกันที่จะต้องวางต่อ ส.ป.ก. และในกรณีที่มีความจำเป็น ส.ป.ก. อาจเรียกหลักประกันเพิ่มเติมได้ และหากมีความเสียหายเกิดขึ้น กรมทรัพยากรธรณีจะให้ความร่วมมือในการสั่งการบังคับหลักประกันดังกล่าวเพื่อบรรเทาความเสียหายด้วย

ข้อ 12. ส.ป.ก. จะพิจารณากำหนดระยะเวลาให้ความยินยอมให้สอดคล้องกับระยะเวลาการอนุญาตประทานบัตร ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

ข้อ 13. ผู้ได้รับหนังสือยินยอมจะต้องชำระค่าตอบแทนให้ ส.ป.ก. ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ส.ป.ก. กำหนด โดยกรมทรัพยากรธรณีจะให้ความร่วมมือจัดเก็บค่าตอบแทนแล้วนำส่งให้ ส.ป.ก. เพื่อเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

ความในวรรคแรกไม่ใช้บังคับในกรณีผู้ถือประทานบัตรที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ก่อนพื้นที่นั้นกำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เว้นแต่เมื่อมีการขอต่ออายุประทานบัตรหรือหนังสือให้ใช้ที่ดินตามกฎหมายอื่นสิ้นสุดลง

ข้อ 14. ในกรณีที่กระทรวงอุตสาหกรรมอนุญาตให้โอนประทานบัตร กรมทรัพยากรธรณีจะแจ้งให้ ส.ป.ก. ทราบโดยเร็ว

ส.ป.ก. จะเรียกให้ผู้รับโอนประทานบัตรวางหลักประกัน โดยให้ใช้หลักประกันที่วางไว้กับกรมทรัพยากรธรณีเป็นหลักประกันที่จะต้องวางต่อ ส.ป.ก. และในกรณีที่มีความจำเป็น ส.ป.ก. อาจเรียกหลักประกันเพิ่มเติมได้ และเมื่อ ส.ป.ก. ได้ออกหนังสือยินยอมแล้ว จะแจ้งให้กรมทรัพยากรธรณีทราบ

ข้อ 15. เมื่อมีการอนุญาตให้รับช่วงการทำเหมืองแร่ หรือการเพิ่มชนิดแร่ กรมทรัพยากรธรณีจะแจ้งให้ ส.ป.ก. ทราบโดยเร็ว

ข้อ 16. หากกระทรวงอุตสาหกรรมเพิกถอนประทานบัตรรายใด กรมทรัพยากรธรณีจะแจ้งให้ ส.ป.ก. ทราบโดยเร็ว

ข้อ 17. กรมทรัพยากรธรณี และ ส.ป.ก. จะร่วมกันกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันความเสียหายในพื้นที่เขตประทานบัตรและความเสียหายใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในเขตปฏิรูปที่ดิน เช่น การใช้ถนน สะพาน หรือทางระบายน้ำ เป็นต้น

ข้อ 18. หากเกิดความเสียหายจากการทำเหมืองแร่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่จะเรียกให้ผู้ถือประทานบัตรบรรเทาความเสียหายโดยเร็ว

ข้อ 19. กรมทรัพยากรธรณี และ ส.ป.ก. ได้ตระหนักถึงความสำคัญด้านสุขภาพอนามัย และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยจะร่วมมือกันแก้ไขผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น รวมทั้งกำหนดมาตรการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่ดี

ข้อ 20. ภายหลังการใช้ที่ดินเพื่อการทำเหมืองแร่ กรมทรัพยากรธรณีจะให้ความร่วมมือในการกำกับดูแลและตรวจสอบให้มีการดำเนินการฟื้นฟูสภาพที่ดินให้เหมาะสมกับการประกอบเกษตรกรรม หรือสามารถให้ใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้ตามความเหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องกับเงื่อนไขแนบท้ายประทานบัตรหรือหนังสือยินยอมโดยเร็ว เพื่อให้ ส.ป.ก. สามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินได้ และหากมีการผิดเงื่อนไขในประทานบัตร กรมทรัพยากรธรณีจะบังคับหลักประกันเพื่อนำมาฟื้นฟูสภาพที่ดินตามหลักการนี้

บันทึกข้อตกลงนี้ทำขึ้นเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2541

(ลงชื่อ) ปลอดประสพ สุรัสวดี
(นายปลอดประสพ สุรัสวดี)
เลขาธิการ ส.ป.ก.

(ลงชื่อ) นภดล มัณฑะจิตร
(นายนภดล มัณฑะจิตร)
อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี

ไพโรจน์ โลกนิยม พยาน
(นายไพโรจน์ โลกนิยม)
ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก.

สมเกียรติ ภู่ธงชัยฤทธิ์ พยาน
(นายสมเกียรติ ภู่ธงชัยฤทธิ์)
ผู้อำนวยการกองสัมปทาน กรมทรัพยากร

มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 1/2542
วันจันทร์ที่ 8 กุมภาพันธ์ 2542

เรื่องที่ 3.1 เรื่องขอความเห็นชอบบัญชีค่าตอบแทนตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่องการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. 2541

เรื่องเดิม

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 4/2541 เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2541 อนุมัติให้ใช้ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่องการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. ..... โดยให้ ส.ป.ก. นำไปปรับปรุงตามความเห็นของคณะกรรมการ และนำเสนอประธานคณะกรรมการลงนามต่อไป ซึ่ง ส.ป.ก. ได้ดำเนินการปรับปรุงร่างระเบียบตามมติที่ประชุมดังกล่าว และได้นำเสนอประธานคณะกรรมการลงนามต่อไปแล้ว โดยในส่วนของการเรียกเก็บค่าตอบแทนจากผู้ได้รับความยินยอมตามระเบียบนี้ คณะกรรมการได้มีข้อพิจารณาในการประชุมครั้งนั้นว่า ค่าตอบแทนอาจปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาวะเศรษฐกิจและประโยชน์ที่จะได้รับจากทรัพยากร จึงไม่สมควรกำหนดไว้ตายตัวในระเบียบ และให้ ส.ป.ก. จัดทำบัญชีรายการค่าตอบแทนเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

ความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ

คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ ได้พิจารณาข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจการให้ความยินยอมตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่องการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. 2541 ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ 4/2541 เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2541 แล้ว มีความเห็นว่า การกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 เป็นเขตที่มีพื้นที่กว้างย่อมครอบคลุมทั้งที่ดินที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมต่อการประกอบเกษตรกรรม ส.ป.ก. ในฐานะผู้ดูแลพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินย่อมมีอำนาจจัดการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ พื้นที่ใดไม่เหมาะสมที่จะนำไปจัดให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ แต่มีความเหมาะสมที่จะใช้ประโยชน์อย่างอื่น ก็สามารถนำไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่นได้โดยการให้ความยินยอม ซึ่งมิใช่เป็นการจัดที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ แต่มีลักษณะเดียวกับการให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค เช่น การใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัด โรงเรียน ฯลฯ ทั้งนี้ หากพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการประกอบเกษตรกรรมดังกล่าว มีพื้นที่ติดต่อกันเป็นแปลงใหญ่ก็สมควรกันออกไป แต่ถ้าเป็นแปลงเล็กแปลงน้อยจึงค่อยดำเนินการตามระเบียบนี้ อนึ่ง ผู้ที่ได้รับความยินยอมให้ใช้พื้นที่ตามระเบียบนี้ ในการประกอบกิจการตามที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายอื่นอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน เช่น ใช้ถนนเป็นทางขนส่งหิน ทำให้ถนนชำรุดเสียหาย สำหรับ ส.ป.ก. ย่อมมีอำนาจเรียกเก็บค่าตอบแทนจากผู้ได้รับความยินยอม เพื่อนำไปซ่อมแซมถนนฟื้นฟูสภาพที่ดินหรือนำไปใช้ในกิจกรรมงานปฏิรูปที่ดินได้โดยไม่ต้องไปใช้เงินกองทุนฯ หรืองบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดได้

ความเห็นของ ส.ป.ก.

1. ค่าตอบแทนที่จะเรียกเก็บจากผู้ได้รับความยินยอมตามระเบียบดังกล่าว แบ่งเป็นประเภทได้ดังนี้

1.1 ค่าตอบแทนการยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อการสำรวจแร่และการทำเหมืองแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่

1.2 ค่าตอบแทนการยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อการสร้างทางขนแร่และเพื่อใช้ในกิจการอันเกี่ยวเนื่องกับการทำเหมืองแร่ เช่น ที่เททิ้งมูลดินทราย ที่พักคนงาน ที่กองเก็บแร่ ที่ตั้งโรงโม่แร่หรือแต่งแร่ รวมทั้งที่เก็บเครื่องมือเครื่องใช้

2. ในส่วนของค่าตอบแทนตามข้อ 1.1 สำหรับการทำเหมืองแร่ ส.ป.ก. และกรมทรัพยากรธรณีได้ตั้งคณะทำงานร่วมเพื่อพัฒนาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งได้ร่วมกันศึกษาหลักเกณฑ์และอัตราค่าตอบแทน โดยเปรียบเทียบจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีการดำเนินการในลักษณะเดียวกัน คือ กรมป่าไม้ กรมธนารักษ์ และกรมประชาสงเคราะห์ ซึ่งสรุปผลการพิจารณาได้ว่าอัตราของกรมธนารักษ์เหมาะสมมากที่สุด โดยเรียกเก็บเป็น 2 ส่วน คือ เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการใช้ประโยชน์ อัตราร้อยละ 2 ของราคาที่ดินคูณจำนวนปีที่ใช้ประโยชน์ที่ดิน และส่วนที่ 2 เรียกเก็บตามอัตราการเก็บค่าภาคหลวงแร่โดยจัดเก็บเป็นรายปี ซึ่งคณะทำงานมีความเห็นว่า เนื่องจากที่ดินของรัฐในเขตปฏิรูปที่ดินปัจจุบัน ส.ป.ก. ยังไม่มีการประเมินราคาไว้ ราคาที่ดินในที่นี้จึงสมควรให้ใช้ราคาประเมินของกรมที่ดินในพื้นที่นั้นหากไม่มีให้ใช้บริเวณใกล้เคียง แต่ต้องไม่น้อยกว่า 10,000 บาทต่อไร่ โดยเรียกเก็บครั้งเดียวตลอดอายุหนังสือยินยอม สำหรับค่าตอบแทนส่วนที่ 2 คือ จำนวนเงินเท่ากับการเก็บค่าภาคหลวงแร่ที่ผู้ถือประทานบัตรชำระให้แก่ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ ซึ่งจะเรียกเก็บพร้อมกับค่าภาคหลวงแร่ และในกรณีการสำรวจแร่ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 45 (พ.ศ. 2523) ออกตามความในพระราชบัญญัติแร่ฯ กำหนดไว้ไร่ละ 5 บาท แต่ ส.ป.ก. มีความเห็นว่าสมควรเรียกเก็บในอัตราไร่ละ 50 บาท ค่าตอบแทนตามข้อ 1.2 เป็นการยินยอมให้ใช้ที่ดินโดยไม่มีการนำทรัพยากรธรรมชาติออกไป ซึ่งในลักษณะเดียวกันนี้ หากเป็นพื้นที่ป่าไม้ กรมป่าไม้จะเรียกเก็บในอัตราไร่ละ 50 บาท ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ 1221 (พ.ศ. 2531) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ซึ่งในส่วนนี้ ส.ป.ก. เห็นว่าควรเรียกเก็บในอัตราไร่ละ 100 บาท ทั้งนี้เหตุผลที่ ส.ป.ก. เรียกเก็บเงินค่าตอบแทนมากกว่าหน่วยงานอื่นเพราะจะนำมาใช้เพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมและพัฒนาพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งตัวเกษตรกรให้มีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ประกอบกับอัตราที่ส่วนราชการอื่นเรียกเก็บในลักษณะเดียวกันค่อนข้างต่ำ เพราะกำหนดไว้นานแล้ว แต่ปัจจุบันค่าเงินบาทได้เปลี่ยนแปลงไป จึงสมควรกำหนดให้เหมาะสมกับสภาวะปัจจุบัน (ดังมีรายละเอียดตามตารางที่ 1 และ 2 ในวาระการประชุม)

3. ค่าตอบแทนที่จะเรียกเก็บจากผู้ได้รับความยินยอมให้ใช้ที่ดินในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่นตามระเบียบนี้ ถือเป็นรายได้ที่จะนำส่งเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาพื้นที่และความเป็นอยู่ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินให้มีชีวิตที่ดีขึ้น นอกเหนือจากการใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด และขณะเดียวกันผู้ได้รับความยินยอม ยังมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินตามที่กฎหมายอื่นกำหนดด้วย เช่น ค่าภาคหลวง ตามกฎหมายว่าด้วยแร่

4. หลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าตอบแทนตามระเบียบนี้ ส.ป.ก. ได้พิจารณาโดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ของหน่วยงานอื่นของรัฐด้วยเพื่อให้อยู่ในระดับเดียวกัน มิให้เกิดความแตกต่างกันมาก เนื่องจากต่างก็เป็นหน่วยงานของรัฐเช่นเดียวกัน ส่วนวิธีการเรียกเก็บ หากเป็นค่าตอบแทนการสำรวจแร่ การทำเหมืองแร่ กรมทรัพยากรธรณีจะเป็นผู้เรียกเก็บให้ และส่งเข้าบัญชีกองทุนการปฏิรูปที่ดิน ส่วนค่าตอบแทนอื่น ๆ ส.ป.ก. จะเป็นผู้เรียกเก็บเอง ก่อนออกหนังสือยินยอมให้แก่ผู้ขอใช้พื้นที่ตามระเบียบนี้

คำขอ

ขอให้คณะกรรมการได้พิจารณาเห็นชอบบัญชีค่าตอบแทนตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่องการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. 2541 ตามที่ ส.ป.ก.เสนอ (ตารางที่ 2)

ผู้แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

ได้เสนอต่อที่ประชุมว่าในเรื่องการคิดค่าตอบแทนนี้ กระทรวงอุตสาหกรรมใคร่ขอเสนอความเห็นเพิ่มเติม โดยมอบให้ผู้อำนวยการกองสัมปทาน กรมทรัพยากรธรณี เป็นผู้ชี้แจง

ผู้อำนวยการกองสัมปทาน กรมทรัพยากรธรณี

ชี้แจงเพิ่มเติมเกี่ยวกับบัญชีค่าตอบแทนฯ ซึ่งในการพิจารณาร่วมกันของคณะทำงาน กรมทรัพยากรธรณีมีความเห็นว่า

1. ค่าตอบแทนการสำรวจเหมืองแร่ควรเก็บไร่ละ 5 บาท/ปี ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยแร่ เพราะหากเก็บไร่ละ 50 บาท/ปี จะไม่อำนวยให้มีการสำรวจแร่ และปัจจุบันกรมทรัพยากรธรณีต้องการข้อมูลเพื่อนำมาพิจารณาตัดสินว่าพื้นที่ไหนควรจะมีการทำเหมืองแร่ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการลงทุนของผู้ประกอบการด้วย และหากได้ข้อมูลจากการสำรวจแร่ว่าที่ใดเหมาะสมแล้ว ลำดับต่อไปในการขอประทานบัตรนั้น ผู้ขอจะต้องยื่นคำขอและต้องผ่านการพิจารณาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมทรัพยากรธรณี กรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. ด้วย โดยในขั้นนั้นเป็นขั้นที่ผลประโยชน์เกิดขึ้นมาแล้ว จึงน่าจะพิจารณาเก็บค่าตอบแทนตอนนั้นเป็นหลัก

2. ค่าตอบแทนการทำเหมืองแร่ ร้อยละ 2 ของราคาที่ดิน และการเก็บเงินเท่ากับค่าภาคหลวงแร่เหมาะสมแล้ว

3. ค่าตอบแทนการใช้พื้นที่เพื่อการสร้างทางขนแร่และกิจการเกี่ยวเนื่องกับการทำเหมืองแร่เป็นการเก็บในขั้นได้รับประทานบัตรแล้ว ซึ่งเป็นระยะที่ผู้ได้ประทานบัตรมีรายได้เห็นว่าเหมาะสมแล้ว

มติคณะกรรมการ อนุมัติบัญชีค่าตอบแทนตามระเบียบ คปก. เรื่องการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. 2541 โดยให้เรียกเก็บค่าตอบแทนในการสำรวจแร่ไร่ละ 10 บาท สำหรับรายการอื่นเป็นไปตามที่เสนอรายละเอียดตามตารางที่แนบ

บัญชีค่าตอบแทนตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่องการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. 2541

ประเภท	ค่าตอบแทน	หมายเหตุ
1. การสำรวจแร่	- ไร่ละ 10 บาท/ปี/เรียกเก็บครั้งเดียวตลอดอายุหนังสือยินยอม	
2. การทำเหมืองแร่	- อัตราร้อยละ 2 ของราคาที่ดิน คูณจำนวนปีที่ใช้ประโยชน์ที่ดิน	- ราคาที่ดินของ ส.ป.ก. ให้ใช้ราคาประเมินของกรมที่ดินในพื้นที่นั้น หากไม่มีให้ใช้บริเวณใกล้เคียง แต่ต้องไม่น้อยกว่า 10,000 บาทต่อไร่ โดยเรียกเก็บครั้งเดียวตลอดอายุหนังสือยินยอม
	- จำนวนเงินเท่ากับการเก็บค่าภาคหลวงแร่ที่ผู้ถือประทานบัตรชำระให้แก่ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่	- เรียกเก็บพร้อมกับค่าภาคหลวงแร่
3. การใช้ที่ดินเพื่อการสร้างทางขนแร่และเพื่อใช้ในกิจการอันเกี่ยวเนื่องกับการทำเหมืองแร่ เช่น ที่เททิ้งมูลดินทราย ที่พักคนงาน ที่กองเก็บแร่ ที่ตั้งโรงโม่แร่หรือแต่งแร่ ที่เก็บเครื่องมือเครื่องใช้	- ไร่ละ 100 บาท/ปี/เรียกเก็บครั้งเดียวตลอดอายุหนังสือยินยอม	- หลักเกณฑ์ของกรมป่าไม้ เรียกเก็บไร่ละ 50 บาท

ที่ กษ 1204/ว152

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

27 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง หลักเกณฑ์มาตรฐานการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1205/ว776 ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2541

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักเกณฑ์มาตรฐานการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 7 แผ่น

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ส่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) เรื่อง การให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. 2541 พร้อมแนวทางปฏิบัติตามระเบียบ เพื่อให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ ความโดยละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ปรากฏว่าในการดำเนินการตามระเบียบดังกล่าว คปก. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ส.ป.ก.ควรกำหนดมาตรฐานให้มีการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังจากที่ได้นำทรัพยากรธรรมชาติไปใช้ประโยชน์แล้ว และได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 3/2545 เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2545 อนุมัติหลักเกณฑ์มาตรฐานการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้ผู้รับประทานบัตรดำเนินการเพื่อฟื้นฟูสภาพพื้นที่ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ส.ป.ก.กำหนด ให้เหมาะสมแก่การประกอบเกษตรกรรมได้ในระดับหนึ่ง โดยการจัดทำแผนฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังจากที่ได้นำทรัพยากรธรรมชาติไปใช้ประโยชน์แล้ว โดยจัดทำแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ให้ ส.ป.ก.พิจารณาพร้อมกับยื่นคำขอรับความยินยอม เพื่อให้ ส.ป.ก. พิจารณาไปพร้อมในคราวเดียวกัน

ส่วนบุคคลใดที่ได้ยื่นคำขอรับความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่นก่อนที่ คปก.มีมติอนุมัติหลักเกณฑ์มาตรฐานการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลัง

การทำเหมือง ขอให้จังหวัดทำหนังสือแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบพร้อมจัดทำหนังสือยินยอมรับปฏิบัติตามหลักเกณฑ์มาตรฐานการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ ตามที่ ส.ป.ก.กำหนด และให้จัดทำแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ให้ส.ป.ก.พิจารณาต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ
ฉันทลักษณ์ บุศยอังกูร
(นายฉันทลักษณ์ บุศยอังกูร)
รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กองนิติการ
โทร. 0-2281-8787
โทรสาร 0-2281-2940

หลักเกณฑ์มาตรฐานการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมือง ในเขตปฏิรูปที่ดิน

หลักเกณฑ์มาตรฐานการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ขอรับประทานบัตรใช้เป็นกรอบแนวทางการจัดทำแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อเสนอสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และ/หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาและเพื่อใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานในการพิจารณาอนุญาต หรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีวิธีในการดำเนินการดังนี้

หลังจากการทำเหมืองแล้ว ผู้รับประทานบัตรทำเหมืองจะต้องทำการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ที่ใช้ในการทำเหมืองและกิจกรรมเกี่ยวเนื่องทั้งหมด โดยดำเนินการให้เสร็จเป็นช่วงในทุกปีควบคู่ไปกับการทำเหมืองจนกว่าหนังสืออินยอมสิ้นสุด โดยปกติจะต้องดำเนินการให้เสร็จก่อนถึงช่วงฤดูฝน การฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ดังกล่าวสามารถแบ่งตามลักษณะการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ได้ดังนี้

1. บริเวณพื้นที่ที่ใช้ทำเหมือง

บริเวณพื้นที่ที่ผ่านการทำเหมืองแล้ว จะมีสภาพที่แตกต่างกันไปตามลักษณะสภาพภูมิประเทศและธรณีวิทยาของแหล่งแร่ ลักษณะและวิธีการทำเหมือง ซึ่งการทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดินจะมีทั้งแหล่งแร่ที่อยู่บนภูเขา และแหล่งแร่ที่อยู่ในที่ราบ ดังนั้น ลักษณะพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองและวิธีการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ที่ใช้ทำเหมือง จึงแตกต่างกันไป ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

1.1 บริเวณหน้าเหมืองบนภูเขา

1.1.1 บริเวณหน้าเหมืองที่สูงชัน

บริเวณพื้นที่ที่ผ่านการทำเหมืองแล้วของแหล่งแร่ที่เป็นภูเขาที่มีความลาดชันสูง บริเวณหน้าเหมืองจะมีสภาพเป็นหน้าผาสูงชัน หรือเป็นลักษณะขั้นบันได ในการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ บริเวณดังกล่าวหากหน้าเหมืองเป็นหน้าผาสูงชันผู้รับประทานบัตรจะต้องทำการปรับลดความลาดชันของหน้าผาให้อยู่ในลักษณะที่ปลอดภัย โดยการปรับปรุงเป็นขั้นบันไดและมีความลาดชันรวมของหน้าเหมืองไม่เกิน 45 องศา และปรับแต่งบริเวณที่คาดว่าจะสามารถเกิดการพังทลายได้ ให้มีสภาพที่ปลอดภัย หลังจากนั้นจะต้องทำการฟื้นฟูสภาพของหน้าเหมืองที่ปรับเป็นขั้นบันไดแล้ว โดยการปูหน้าดินพร้อมกับปลูกพืชคลุมดินและ/หรือต้นไม้โตเร็วบริเวณขั้นบันได เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายและคืนสภาพธรรมชาติ เพื่อสร้างทัศนียภาพที่สวยงามสอดคล้องกับภูมิประเทศข้างเคียง

1.1.2 บริเวณหน้าเหมืองที่ลาดเอียง

การปรับสภาพพื้นที่บริเวณหน้าเหมืองบนภูเขาที่มีความลาดเอียงมาก ให้ดำเนินการดังนี้

1. ในกรณีที่พื้นที่มีความลาดเอียงมากกว่า 1:10 แต่ไม่เกิน 1:5 และมีระยะทางลาดเฉลี่ยมากกว่า 200 เมตรขึ้นไป จะต้องปรับแต่งเป็นขั้นบันไดทุก ๆ ความลาด 200 เมตร ตามแนวลาด แต่ละขั้นกว้าง 3 เมตร ให้ทำการปูเปลือกดินตามขั้นบันได พร้อมทั้งเสนอวิธีการในการป้องกันการชะล้างการพังทลายของดินที่เหมาะสม เช่น ปลูกพืชคลุมดินตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ หรือการปลูกหญ้าแฝกทั้ง 2 ข้างของขั้นบันได ให้มีความหนาแน่น จำนวนหญ้าแฝก 3 กอ ต่อความยาว 1 เมตร ในแต่ละแถว

2. ในกรณีที่พื้นที่มีความลาดเอียงมากกว่า 1:5 แต่ไม่เกิน 1:3 และมีระยะทางลาดเฉลี่ยมากกว่า 100 เมตรขึ้นไป จะต้องปรับแต่งเป็นขั้นบันไดทุก ๆ ความลาด 100 เมตร ตามแนวลาด แต่ละขั้นกว้าง 3 เมตร ให้ทำการปูเปลือกดินตามขั้นบันไดพร้อมทั้งเสนอวิธีการในการป้องกันการชะล้างการพังทลายของดินที่เหมาะสม เช่น ปลูกพืชคลุมดินตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ หรือการปลูกหญ้าแฝกทั้ง 2 ข้างของขั้นบันได ให้มีความหนาแน่น จำนวนหญ้าแฝก 3 กอ ต่อความยาว 1 เมตร ในแต่ละแถว

3. ในกรณีที่พื้นที่มีความลาดเอียงมากกว่า 1:3 และมีระยะทางลาดเฉลี่ยมากกว่า 50 เมตรขึ้นไป จะต้องปรับแต่งเป็นขั้นบันไดทุก ๆ ความลาด 50 เมตร ตามแนวลาดแต่ละขั้นกว้าง 3 เมตร ให้ทำการปูเปลือกดินตามขั้นบันไดพร้อมทั้งเสนอวิธีการในการป้องกันการชะล้าง การพังทลายของดินที่เหมาะสม เช่น ปลูกพืชคลุมดินตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ หรือการปลูกหญ้าแฝกทั้ง 2 ข้างของขั้นบันได ให้มีความหนาแน่น จำนวนหญ้าแฝก 3 กอ ต่อความยาว 1 เมตร ในแต่ละแถว

1.2 บริเวณบ่อเหมืองบนที่ราบ

1.2.1 บริเวณบ่อเหมืองขนาดเล็กและตื้น

พื้นที่ที่ผ่านการทำเหมืองแล้ว ที่มีสภาพเป็นบ่อเหมืองขนาดเล็กและตื้น ผู้รับประทานบัตรจะต้องฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ หรือพัฒนาพื้นที่บริเวณนั้นให้กลับคืนสู่สภาพเดิมเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ด้านเกษตรกรรม โดยการนำมูลดินทรายและเศษหินที่กองเก็บไว้มาถมกลับ หลังจากนั้นให้นำหน้าดินมาปิดทับความหนาประมาณ 30 เซนติเมตร พร้อมทั้งปลูกพืชคลุมดินหรือพืชตระกูลถั่วเพื่อปรับปรุงคุณภาพดินให้เหมาะแก่การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรต่อไป

1.2.2 บริเวณบ่อเหมืองขนาดใหญ่

บริเวณพื้นที่ที่ผ่านการทำเหมืองแล้วที่มีลักษณะเป็นบ่อเหมืองขนาดใหญ่และลึก ซึ่งไม่สามารถจัดหามูลดินทรายและเศษหินถมกลับให้เต็มตื้นได้ดังเดิม ให้ผู้รับประทานบัตรปรับปรุงบ่อเหมืองดังกล่าวเพื่อใช้เป็นบ่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ประโยชน์ในด้านแหล่งน้ำต่อไป โดยผนังบ่อเหมืองจะต้องจัดทำเป็นขั้นบันไดตามที่กำหนดไว้ในแผนผังโครงการทำเหมืองและก่อนเลิกการทำเหมือง ให้ปรับสภาพพื้นที่บริเวณขอบบ่อเหมืองให้มีความลาดชันไม่เกิน 1:3 หรือปรับเป็นขั้นบันได ขนาดความกว้างและความสูงประมาณไม่เกิน 3 เมตร อย่างน้อย 2 ขั้น พร้อมทั้งดำเนินการปลูกหญ้าหรือพืชคลุมดินเพื่อยึดขอบบ่อเหมืองหรือขั้นบันไดให้มีความมั่นคงแข็งแรง และไม่เกิดการชะล้างพังทลายของดิน ทั้งนี้ให้มีการสร้างคันดินความสูงประมาณ 2 เมตร ห่างจากขอบขุมเหมืองโดยรอบประมาณ 4 เมตร พร้อมปักป้ายเตือนอันตรายการพลัดตกลงในขุมเหมืองให้เห็นเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสมด้วย เพื่อลดอันตรายจากการพลัดตกลงไปของสัตว์เลี้ยงหรือคนที่เข้าไปใช้แหล่งน้ำ

2. บริเวณโรงแต่งแร่และอาคารสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ

การฟื้นฟูสภาพพื้นที่บริเวณโรงแต่งแร่และอาคารสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ จะต้องทำการรื้อถอนสิ่งก่อสร้างที่ทางเหมืองได้ทำไว้ทั้งหมด (และทำการขนย้ายออกนอกบริเวณเหมือง) ยกเว้นสิ่งก่อสร้างที่ ส.ป.ก.ยินยอมให้คงไว้ใช้เพื่อประโยชน์ในราชการของ ส.ป.ก. ต่อมาเมื่อปิดกิจการเหมืองไปแล้ว พื้นที่ก่อสร้างอาคารและถนนที่ไม่จำเป็นต้องใช้ ผู้รับประทานบัตรจะต้องทำการไถกลบและปรับระดับให้พร้อมที่จะเป็นพื้นที่สามารถทำการเกษตรกรรมและเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจได้อีกครั้งหนึ่ง

3. บริเวณ Tailing Dam (ที่ทิ้งกากแร่ เขื่อนกักเก็บกากแร่)

ในบริเวณ Tailing Dam ผู้รับประทานบัตรจะต้องทำการกลบโดยใช้ดินลูกรังหรือดินเหนียวและหน้าดินที่สามารถใช้เพาะปลูกได้ตามลำดับ โดยให้มีความหนาแต่ละชั้นไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตร จากนั้นให้ทำการไถปรับระดับและทำการปรับปรุงหน้าดิน เพื่อให้สภาพดินมีความเป็นกลาง ตามด้วยการไถกลบอีกครั้งพร้อมทั้งเพิ่มปุ๋ยอินทรีย์ลงในหน้าดินในอัตราส่วนปุ๋ยอินทรีย์ 5 กิโลกรัม ต่อตารางเมตร เพื่อให้สภาพดินมีความเหมาะสมในการเพาะปลูกพืชประเภทต่าง ๆ ได้แก่ พวกถั่วเหลือง ข้าว พริก หรือฝ้าย เป็นต้น

4. บริเวณอ่างเก็บน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำจากการทำเหมือง

ในบริเวณอ่างเก็บน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำจากการทำเหมือง ผู้รับประทานบัตรจะต้องได้รับความยินยอมจาก ส.ป.ก.จังหวัด ว่าจะคงไว้เป็นแหล่งน้ำสำรองเพื่อใช้ในการเกษตรกรรมหรือกิจกรรมอื่น ๆ หรือไม่ ถ้าหากจะต้องคงไว้เป็นแหล่งน้ำเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ผู้รับประทานบัตรจะต้องปรับแต่งขอบอ่างเก็บน้ำธรรมชาติหรือแหล่งน้ำจากการทำเหมือง ให้มีสภาพที่ปลอดภัย ไม่ให้เกิดการพังทลายของขอบแหล่งน้ำนั้น ๆ พร้อมทั้งปลูกต้นไม้ ปลูกหญ้ารักษาขอบอ่างเก็บน้ำ ทำช่องน้ำล้นในทิศทางที่ปลอดภัย สามารถระบายน้ำทิ้งได้ในแนวทางที่ระบายน้ำได้ดี ขอบอ่างเก็บน้ำต้องมีความลาดชันไม่เกิน 1:3 (ความสูง : ความยาว) ถ้าสภาพขอบอ่างมีความลาดชันมากกว่าที่กำหนด จะต้องทำการปรับแต่งให้มีไหล่ดินกว้าง 2 เมตร ทุก ๆ ความสูง 3 เมตร และมีความลาดชัน ในช่วงความสูง 3 เมตร ไม่เกิน 1:1 พร้อมทั้งบดอัดดินให้แน่น พร้อมทั้งเสนอวิธีการในการป้องกันการชะล้าง การพังทลายของดินที่เหมาะสม เช่น ปลูกพืชคลุมดินตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ หรือการปลูกหญ้าแฝกให้มีความหนาแน่นระยะห่างระหว่างแถวไม่เกิน 1 เมตร ตามความลาดเอียงระยะห่างในแถวไม่เกิน 25 เซนติเมตร โดยรอบเป็นแนวกันดินพังทลาย บริเวณใดที่เป็นทางไหลเข้าออกของทางน้ำ จะต้องป้องกันการกัดเซาะของน้ำ เช่น การเรียงหิน การดาดคอนกรีต ฯลฯ ตามแต่จะเหมาะสม

ในกรณีที่ไม่มีความจำเป็นต้องคงสภาพเป็นอ่างเก็บน้ำอีกต่อไป ให้ทำการถมปรับเกลี่ยพื้นที่ให้เป็นไปตามสภาพเดิม

5. บริเวณ Waste Dump (ที่ทิ้งเศษหิน มูลดินทราย)

การฟื้นฟูสภาพพื้นที่ Waste Dump ให้ทำการปรับระดับให้มีความลาดชันต่ำสอดคล้องกับภูมิประเทศข้างเคียง และปิดทับด้วยดินลูกรังหรือดินเหนียวและหน้าดินให้มีความหนาประมาณ 1 เมตร จากนั้นทำการปรับปรุงดินเพื่อให้สภาพดินมีความเป็นกลางและเพิ่มปุ๋ยอินทรีย์ในอัตราส่วนปุ๋ยอินทรีย์ 5 กิโลกรัมต่อตารางเมตร ในบริเวณหน้าดินเพื่อให้เหมาะสมกับการทำการเกษตรต่อไป

6. บริเวณหุบเขา และอื่น ๆ

ในบริเวณหุบเขาซึ่งเคยเป็นที่ตั้งของบ่อบำบัดน้ำเสีย ฯลฯ ให้ทำการขุดลอกเอาเศษตะกอนดิน ทราย ออกไปทิ้งในบริเวณที่ทิ้งกากแร่ หรือ Waste Dump ให้หมด และทำการปรับปรุงดินเพื่อให้น้ำมีสภาพเป็นกลาง

7. การปลูกต้นไม้

การปลูกต้นไม้ต่าง ๆ ในบริเวณต่าง ๆ หลังการทำเหมืองจะพิจารณาตามความเหมาะสม โดยเฉพาะพันธุ์ไม้ท้องถิ่นซึ่งสามารถขึ้นได้ง่ายในสภาพพื้นที่ดังกล่าว ทั้งเป็นการลดต้นทุน ซึ่งผู้ขอรับประทานบัตรจะต้องเสนอแนวทางเพื่อพิจารณาเป็นแปลง ๆ ไป โดยผ่านการพิจารณาเห็นชอบจาก คปจ. ทั้งนี้ การศึกษาชนิดของพันธุ์ต้นไม้และการเพาะพันธุ์สามารถดำเนินการไปพร้อมกับการทำเหมืองแร่เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมือง

8. การระบายน้ำ

ผู้รับประทานบัตรต้องขุดน้ำ ร่องน้ำ ทางน้ำ ตามสภาพพื้นที่เพื่อควบคุมทิศทางการไหลของน้ำไปเชื่อมกับทางน้ำธรรมชาติข้างเคียงไม่ให้ไหลบ่าไปทำความเสียหายแก่พื้นที่ใกล้เคียง หรือพื้นที่หลังการทำเหมือง คูน้ำ ร่องน้ำ และทางน้ำดังกล่าวจะต้องมีการป้องกันการกัดเซาะของน้ำ เช่น การเรียงหิน การดาดคอนกรีต การปลูกหญ้า ฯลฯ ตามความเหมาะสม

9. ในการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ที่ผ่านการทำเหมืองแล้ว จะต้องคำนึงถึงคุณสมบัติของแร่และองค์ประกอบของแร่ควบคู่กันไปด้วย ซึ่งสินแร่บางชนิดจะมีโลหะหนักบางชนิดที่เป็นพิษหรือก่อให้เกิดความเป็นกรด เช่น สินแร่ Sulphides หรือกระบวนการแต่งแร่แยกแร่ ใช้สารเคมีซึ่งอาจทำให้มีการปนเปื้อนของสารพิษและสารพิษเหล่านั้นตกค้างอยู่ในกองเก็บกาก ขี้แร่ กองมูลดินทราย หรือบริเวณหน้าเหมืองและบ่อเหมือง หากปรากฏว่าการทำเหมืองแร่ชนิดใดที่มีโอกาสก่อให้เกิดมีการปนเปื้อนของสารพิษหรือความเป็นกรดดังกล่าว ผู้รับประทานบัตรจะต้องมีการศึกษาและเสนอมาตรการในการป้องกันแก้ไขและมาตรการในการจัดการสารพิษดังกล่าว ในการทำเหมืองและฟื้นฟูสภาพพื้นที่ที่ใช้ทำเหมืองและกิจกรรมเกี่ยวเนื่องให้มีความชัดเจนและเหมาะสมด้วย

10. ผู้รับประทานบัตรจะต้องจัดทำแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ โดยละเอียดเสนอ ส.ป.ก. พร้อมกับยื่นคำขอรับความเห็นชอบต่อ ส.ป.ก. โดยมีองค์ประกอบของแผนงาน ดังนี้

1. รายละเอียดของพื้นที่ดำเนินการ
2. วิธีการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ
3. วิธีการดูแลและบำรุงรักษาพืชคลุมดินและไม้ยืนต้น
4. วัสดุอุปกรณ์
5. งบประมาณ
6. ระยะเวลาในการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ
7. หน่วยงานที่รับผิดชอบ
8. การติดตามประเมินผล พร้อมทั้งแนบแผนผังโครงการทำเหมืองและแผนผังภูมิประเทศที่ได้แสดงการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ตามแนวทางการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ที่ประกอบการเสนอเพื่อพิจารณา ภายหลังเมื่อได้ดำเนินการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ แล้ว ปรากฏว่ามีความจำเป็นต้องปรับปรุงแผนปฏิบัติการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ที่ได้รับความเห็นชอบไว้เดิม ให้เสนอแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ที่จะขอปรับปรุงเพิ่มเติมต่อ ส.ป.ก. เพื่อพิจารณาเห็นชอบ โดย ส.ป.ก. สงวนสิทธิในการเข้าไปตรวจสอบ ผลการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ได้ตลอดเวลา อย่างน้อยปีละครั้งตลอดระยะเวลาการทำเหมือง

11. แผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ที่ผู้รับประทานบัตรจัดทำเสนอ จะต้องให้วิศวกรควบคุมการทำเหมืองของผู้รับประทานบัตรเป็นผู้รับรองความปลอดภัยเกี่ยวกับการพังทลายของดิน และการไหลบ่าของน้ำที่อาจเป็นอันตรายแก่พื้นที่ข้างเคียงและพื้นที่ท้ายน้ำ

12. ผู้รับประทานบัตรเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายตามแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ พร้อมกับวางหลักประกันการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ให้กับ ส.ป.ก. โดยวางไว้กับกรมทรัพยากรธรณี

กรณีบางแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ใช้งบประมาณในการดูแลรักษา เช่น พืชคลุมดินและไม้ยืนต้น ควรจัดสรรงบประมาณให้ ส.ป.ก.ที่รับผิดชอบดำเนินการภายหลังสิ้นสุดอายุประทานบัตร

13. เมื่อหนังสือยินยอมสิ้นสุดอายุ ผู้รับประทานบัตรต้องดำเนินการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน กรณีที่ไม่สามารถฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน จะต้องเสนอระยะเวลาที่เหมาะสม พร้อมเหตุผลในแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ให้ ส.ป.ก.พิจารณาตั้งแต่ขออนุญาต

ส.ป.ก.จะดำเนินการตรวจสอบสภาพพื้นที่ครั้งสุดท้ายให้แล้วเสร็จภายใน 20 วันทำการ นับจากวันที่ได้รับแจ้งจากผู้รับประทานบัตร เมื่อตรวจสอบแล้วปรากฏว่าผู้รับประทานบัตรดำเนินการถูกต้องเรียบร้อย จะแจ้งให้กรมทรัพยากรธรณีทราบภายใน 15 วันทำการ เพื่อคืนหลักประกันให้กับผู้รับประทานบัตรต่อไป

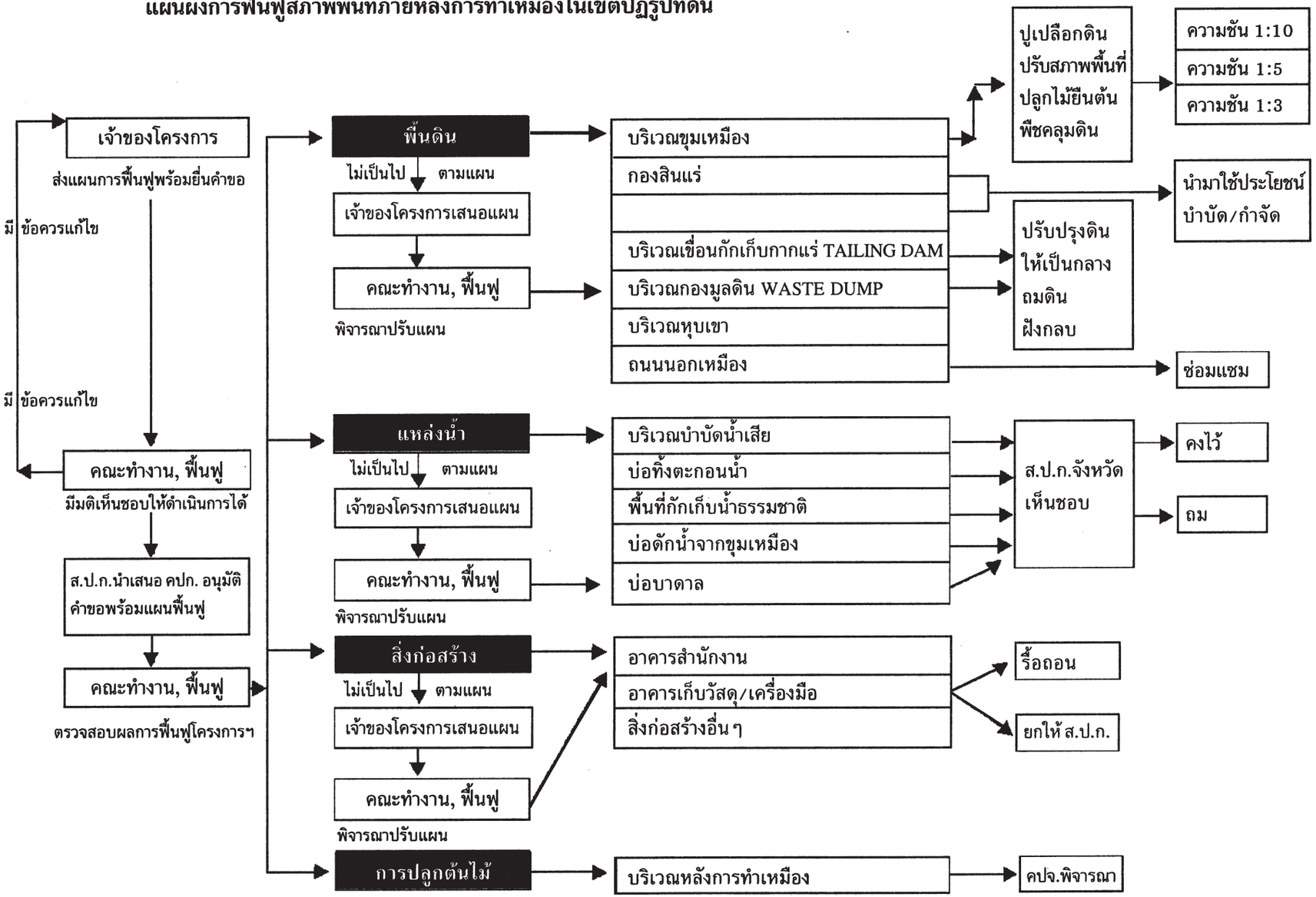
ในกรณีที่ ส.ป.ก.ตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่าผู้รับประทานบัตรดำเนินการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ไม่ถูกต้องเรียบร้อย จะแจ้งให้ผู้รับประทานบัตรทำการแก้ไข เมื่อผู้รับประทานบัตรดำเนินการแก้ไขแล้วเสร็จ จะต้องแจ้ง ส.ป.ก. เพื่อให้ดำเนินการตรวจสอบใหม่ และกรณีที่ ส.ป.ก. ตรวจสอบครั้งที่ 2 แล้ว ผู้รับประทานบัตรยังดำเนินการไม่เรียบร้อย ส.ป.ก.สามารถยึดหลักประกันเพื่อใช้ในการดำเนินการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ต่อไป

14. ผู้รับประทานบัตรยินยอมปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ข้อบังคับ เงื่อนไขที่ ส.ป.ก. กำหนดหรือที่จะกำหนดต่อไปทุกประการ

15. ผู้รับประทานบัตรมีหน้าที่ดำเนินการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ หลังการทำเหมืองให้ถูกต้องครบถ้วนและเรียบร้อยตามแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ที่เสนอต่อ ส.ป.ก. ถ้าผู้รับประทานบัตรดำเนินการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ล่าช้า หรือก่อให้เกิดความเสียหายอย่างหนึ่งอย่างใดแก่ที่ดินของ ส.ป.ก. ผู้รับประทานบัตรต้องยินยอมชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ ส.ป.ก. เต็มจำนวน

อนึ่ง ในกรณีที่มีวิธีการอื่นใดในการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ภายหลังการทำเหมืองที่มีความเหมาะสมในทางวิชาการมากกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดดังกล่าว ผู้ถือประทานบัตรสามารถขอปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ โดยให้ ส.ป.ก. ร่วมกับกรมทรัพยากรธรณีพิจารณาความเหมาะสมต่อไป

แผนผังการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดิน

ที่ กษ ๑๒๐๔/ ว๑๑๔

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๗ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง การเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ๖๗ ชัยนาท

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ที่ อก ๐๕๑๔/๙๐๐๗
ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓

ด้วย กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) มีหนังสือแจ้งว่า ตามที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ขอให้ กพร.พิจารณาแก้ไขระเบียบ กพร. ว่าด้วย การดำเนินการเกี่ยวกับคำขอประทานบัตร การออกประทานบัตร การต่ออายุประทานบัตร และการโอนประทานบัตร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๓ (๒.๓) เกี่ยวกับการเรียกเก็บเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินในส่วนที่ ๒ โดยให้ กพร.ดำเนินการเรียกเก็บเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินดังกล่าวแทน ส.ป.ก. เพื่อแก้ไขปัญหาในการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ที่ดินในส่วนที่ ๒ ของ ส.ป.ก.

บัดนี้ กพร.ได้ดำเนินการแก้ไขระเบียบฯ ดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

ดังนั้น จึงขอให้จังหวัดโปรดแจ้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสถิตย์พงษ์ สุดชูเกียรติ)
รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร. ๐-๒๒๘๑-๘๗๘๗
โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

ที่ อก ๐๕๑๔/๙๐๐ ๗

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓

เรื่อง การเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรียน เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๔/๘๐๔๔ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาระเบียบกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับคำขอประทานบัตร การออกประทานบัตร การต่ออายุประทานบัตร และการโอนประทานบัตร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๕๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ขอทราบผลการพิจารณาแก้ไขระเบียบกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับคำขอประทานบัตร การออกประทานบัตร การต่ออายุประทานบัตร และการโอนประทานบัตร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๘ ข้อ ๓ (๒.๓) เกี่ยวกับการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ที่ดินในส่วนที่ ๒ โดยให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ดำเนินการเรียกเก็บเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินดังกล่าวแทนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม นั้น

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ขอเรียนว่า ได้ดำเนินการแก้ไขระเบียบฯ ดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมเกียรติ ภู่ธงชัยฤทธิ์)
อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

สำนักการอนุญาต
โทร. ๐ ๒๒๐๒ ๓๖๖๓-๔
โทรสาร ๐ ๒๒๐๒ ๓๘๗๖

สำเนา

ระเบียบกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับคำขอประทานบัตร การออกประทานบัตร
การต่ออายุประทานบัตร และการโอนประทานบัตร (ฉบับที่ ๕)
พ.ศ.๒๕๕๓

ตามที่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ได้วางระเบียบว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับคำขอประทานบัตร การออกประทานบัตร การต่ออายุประทานบัตร และการโอนประทานบัตร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๘ นั้น

เพื่อให้สามารถจัดเก็บเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินเพื่อทำเหมืองแร่ในเขตปฏิรูปที่ดินเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับคำขอประทานบัตร การออกประทานบัตร การต่ออายุประทานบัตร และการโอนประทานบัตร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๕๓"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒.๓ ของแนวปฏิบัติในการขอสิทธิทำเหมืองแร่ในเขตปฏิรูปที่ดินแนบท้ายระเบียบกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับคำขอประทานบัตร การออกประทานบัตร การต่ออายุประทานบัตร และการโอนประทานบัตร พ.ศ.๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับคำขอประทานบัตร การออกประทานบัตร การต่ออายุประทานบัตร และการโอนประทานบัตร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

" ๒.๓ ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรขอขนแร่ออกจากเขตเหมืองแร่ ให้เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินในอัตราเท่ากับการเก็บค่าภาคหลวงแร่ที่ผู้ถือประทานบัตรชำระให้แก่เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ โดยให้เรียกเก็บพร้อมกับค่าภาคหลวงแร่แล้วนำส่งคลังจังหวัด ณ จังหวัดที่เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ปฏิบัติงานอยู่ โดยนำส่งเงินนอกงบประมาณแทนกัน เพื่อนำเข้าบัญชีกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมผ่านระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ตามรหัสการนำส่งเงินแนบท้ายระเบียบนี้ และให้ส่งสำเนาการนำส่งเงินนอกงบประมาณแทนกันให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดทราบด้วย "

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ ธ.ค. ๒๕๕๓

(นายสมเกียรติ ภู่ธงชัยฤทธิ์)
อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

สำเนาถูกต้อง
(นางสาววราภรณ์ วชิรวิทยากร)
เจ้าพนักงานทรัพยากรธรณีชำนาญงาน

สำเนา

รหัสการนำส่งเงินแทนกันเพื่อนำเข้าบัญชีกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ผ่านระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

ลำดับที่	รายการ	ข้อมูล
๑	รหัสหน่วยงาน	๘๐๓๗
๒	รหัสหน่วยเบิกจ่าย	๘๐๐๓๗๐๐๐๐๐
๓	รหัสพื้นที่	๑๐๐๐
๔	รหัสศูนย์ต้นทุน	๘๐๐๓๗๐๐๐๐๐
๕	แหล่งของเงิน	YY๒๖๐๐๐ (YYปีงบประมาณ)
๖	รหัสงบประมาณ	๘๐๐๓๗
๗	รหัสกิจกรรมหลัก	P๑๐๐๐
๘	รหัสเจ้าของเงินฝาก	๘๐๐๓๗๐๐๐๐๐
๙	รหัสเงินฝากคลัง	๐๐๙๘๓
๑๐	รหัสรายได้	๙๘๓
๑๑	รหัสหน่วยงานคู่ค้า (Trading Partner)	X๘๐๓๗
๑๒	รหัสบัญชีแยกประเภท ชื่อบัญชีรายได้อื่น	๔๓๑๓๐๑๐๑๙๙
๑๓	บัญชีเงินฝากคลัง	๑๑๐๑๐๒๐๕๐๑

สำเนาถูกต้อง

(นางสาววรารักรณ์ วชิรวิทยากร)
เจ้าพนักงานทรัพยากรธรณีชำนาญงาน

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง การกำหนดแบบและวิธีการแจ้งที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกประกาศยกเลิกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงมหาดไทย เรื่องการกำหนดแบบและวิธีการแจ้งที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามความในมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2519 ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2519) เรื่อง การกำหนดแบบและวิธีการแจ้งที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามความในมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2519 และประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2520) เรื่อง กำหนดแบบและวิธีการแจ้งที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ลงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2520 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ข้อ 1. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในท้องที่ที่มีเขตปฏิรูปที่ดินเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งโดยประกาศให้เจ้าของที่ดินที่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน มาแจ้งการถือครองที่ดินของตน ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งกำหนดตามประกาศกระทรวงนี้ ตามแบบและวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ปิดประกาศการแจ้งของผู้ว่าราชการจังหวัดดังกล่าว

ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่เจ้าของต้องแจ้ง ได้แก่ ที่ดินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้หรือโดยสภาพของที่ดินเหมาะแก่การใช้ทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจการอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ 2. ให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอในท้องที่ซึ่งที่ดินตั้งอยู่ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้งที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามความในมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

ข้อ 3. ประกาศของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ 1. ให้ปิดประกาศไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด สำนักงานที่ดินจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ ที่ว่าการกิ่งอำเภอ และที่ทำการกำนันซึ่งอยู่ในท้องที่เขตปฏิรูปที่ดิน

ข้อ 4. ให้บรรดาเจ้าของที่ดินที่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินแจ้งจำนวนแปลงที่ดิน ที่ตั้งของที่ดิน ชนิดและเลขที่หนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน ขนาดของที่ดินแต่ละแปลง ผู้มีกรรมสิทธิ์ร่วม ลักษณะของการทำประโยชน์ในที่ดิน ประเภทของการทำประโยชน์ในที่ดิน และภาระติดพันในที่ดินที่ตนเป็นเจ้าของทุกแปลงตามแบบ ส.ป.ก. 5-19 แนบท้ายประกาศกระทรวงนี้

ข้อ 5. การแจ้งที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามข้อ 4 ให้ปฏิบัติดังนี้

(1) ให้เจ้าของที่ดินแจ้งการถือครองที่ดินด้วยตนเอง ตามแบบที่กำหนดไว้ในข้อ 4 พร้อมกับนำหลักฐานหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน และบัตรประจำตัวประชาชน ไปแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

ในกรณีที่เจ้าของที่ดินไม่สามารถไปแจ้งด้วยตนเองได้ หรือเจ้าของที่ดินเป็นผู้เยาว์หรือคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือนิติบุคคล ให้ผู้แทนเจ้าของที่ดินนำหลักฐานหนังสือมอบให้ทำการแจ้งที่ดิน ตามแบบที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด หลักฐานการเป็นผู้แทนโดยชอบธรรม หลักฐานการเป็นผู้อนุบาล หลักฐานการเป็นผู้พิทักษ์ หรือหลักฐานการเป็นผู้แทนนิติบุคคลแล้วแต่กรณี มาแสดงประกอบการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

(2) ในการแจ้งให้กรอกรายการจำนวนแปลงที่ดิน ที่ตั้งของที่ดิน ชนิด และเลขที่หนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน ขนาดเนื้อที่ของที่ดินแต่ละแปลง จำนวนผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วมในที่ดิน ภาระติดพันใด ๆ ในที่ดิน การทำประโยชน์ในที่ดิน และเนื้อที่ที่ทำประโยชน์เป็นรายแปลง ในแบบแจ้งที่ดินตามข้อ 4

(3) ที่ดินแปลงใดมีบุคคลหลายคนเป็นเจ้าของร่วมกัน ให้เจ้าของที่ดินผู้ถือหลักฐานหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน เป็นผู้แจ้งที่ดินแปลงนั้น และให้ระบุชื่อผู้เป็นเจ้าของร่วมในแบบแจ้งที่ดินตามข้อ 4

(4) ในกรณีเจ้าของที่ดินให้บุคคลอื่นเช่าทำประโยชน์ในที่ดิน ไม่ว่าเต็มแปลงหรือบางส่วน ให้ผู้แจ้งที่ดินระบุเนื้อที่ที่ให้เช่าแต่ละราย ในแบบแจ้งที่ดินตามข้อ 4

ประกาศ ณ วันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2533

พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 107 ตอนที่ 103 วันที่ 16 มิถุนายน 2535)

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วย
หลักเกณฑ์ และวิธีการในการขออนุญาตตามมาตรา 28
แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518
(ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2529

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19 (2) ประกอบกับมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตกรรม พ.ศ. 2518 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการขออนุญาตตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2529"

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2529 เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการขออนุญาตตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2522

ข้อ 4. ในระเบียบนี้

"คำขออนุญาต" หมายความว่า คำขออนุญาตจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"ผู้ขออนุญาต" หมายความว่า ผู้ขออนุญาตจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และรวมถึงคู่สัญญาที่มีการขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"เลขาธิการ" หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ 5. การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมสำหรับที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเฉพาะกรณีดังต่อไปนี้ ให้กระทำได้โดยไม่ต้องยื่นคำขออนุญาตตามระเบียบนี้

5.1 จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมสำหรับที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งเป็นที่ดินที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือเขตสุขาภิบาล หรือเป็นที่ดินซึ่งมิได้อยู่ในท้องที่ที่คณะกรรมการกำหนดเป็นเขตโครงการจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดิน หรือมิได้อยู่ในแผนใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่น

5.2 จดทะเบียนสิทธิเกี่ยวกับที่ดินซึ่งได้มาโดยทางมรดก โดยการแบ่งแยกที่ดินจากคู่สมรสตามคำสั่งศาล หรือคำพิพากษาของศาล โดยการครอบครองตามมาตรา 1382 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยการโอนหรือขายทอดตลาดตามคำสั่งศาลหรือคำพิพากษาของศาล โดยการ

โอนที่ดินจำนองจากผู้จำนองให้ผู้รับจำนองเพื่อชำระหนี้ หรือโดยการไถ่ถอนการขายฝากจากผู้รับซื้อฝากมายังผู้ขายฝาก

5.3 จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินที่ต้องมีการแบ่งแยกหรือต้องมีการประกาศตามความในประมวลกฎหมายที่ดิน โดยยื่นคำขอไว้แล้วก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่นั้นเป็นเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับ

5.4 จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินซึ่งมิใช่ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและ/หรือมีสภาพไม่เหมาะสมแก่การประกอบเกษตรกรรม เนื้อที่ไม่เกินห้าไร่

5.5 การนำที่ดินไปประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา

ข้อ 6. ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และอยู่ในท้องที่ที่คณะกรรมการกำหนดเป็นเขตโครงการจัดซื้อหรือเวนคืน หรือมีแผนงานจะนำที่ดินไปใช้เพื่อกิจการอื่น ให้ผู้ขออนุญาตยื่นคำขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่ ส.ป.ก.กำหนด

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้รวบรวมเรื่องและสรุปความเห็นเสนอต่อผู้ได้รับมอบหมายให้พิจารณา ตามข้อ 7 ต่อไป

ข้อ 7. มอบหมายให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด และเลขาธิการเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาขออนุญาต ตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

7.1 ปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีอำนาจพิจารณา

(ก) คำขออนุญาตจำนองที่ดินต่อธนาคาร สถาบันเกษตรกร สหกรณ์ องค์กรของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ

(ข) คำขออนุญาตจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันในที่ดินแปลงเดียวหรือหลายแปลง ที่ผู้ให้สัญญามีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองเนื้อที่รวมทั้งหมดไม่เกินยี่สิบไร่

(ค) คำขออนุญาตจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพัน เว้นแต่กรณีจำนองหรือขายฝากในที่ดินแปลงเดียวหรือหลายแปลงที่ผู้ให้สัญญามีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองเนื้อที่รวมทั้งหมดเกินกว่ายี่สิบไร่ และผู้รับสัญญาเป็นเกษตรกร

(ง) คำขออนุญาตแบ่งแยกกรรมสิทธิ์รวมตามส่วนของตน

(จ) คำขออนุญาตไถ่ถอนการขายฝากของผู้รับโอนสิทธิไถ่ถอนการขายฝาก

7.2 ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจพิจารณาคำขออนุญาตจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินให้แก่ทางราชการหรือเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ

7.3 เลขาธิการ มีอำนาจพิจารณาคำขออนุญาตที่ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ตามข้อ 7.1 และ 7.2

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับสำหรับที่ดินแปลงที่ ส.ป.ก. จะจัดซื้อหรือเวนคืนหรือจะนำไปใช้

เพื่อกิจการอื่น เว้นแต่เป็นคำขออนุญาตที่มีเหตุผลจำเป็นและสมควร โดยให้อยู่ในอำนาจพิจารณาของเลขาธิการ

ข้อ 8. เมื่อผู้ได้รับมอบหมายตามข้อ 7 ได้พิจารณาคำขออนุญาตรายใดแล้วให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกหนังสืออนุญาตให้แก่ผู้ได้รับอนุญาต หรือแจ้งผลการพิจารณาเป็นหนังสือให้ผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาตทราบโดยเร็ว และรายงานให้คณะกรรมการทราบ

หากผู้ขออนุญาตรายใดไม่พอใจผลการพิจารณา อาจอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งพร้อมทั้งแนบหลักฐานหรือแสดงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมเพื่อให้มีการพิจารณาคำขออนุญาตใหม่ได้ ทั้งนี้ ให้นำหลักเกณฑ์ตามข้อ 7 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หากพ้นกำหนดเวลาตามวรรคสอง หรือผลการพิจารณาอุทธรณ์เป็นประการใดให้เป็นที่สุด

ข้อ 9. กรณีผู้ขออนุญาตรายใดได้รับอนุญาตไปเพราะเหตุให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอ หากปรากฏข้อเท็จจริงก่อนที่เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายที่ดินจะได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งไปยังเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือนายอำเภอที่จะรับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเพื่อขอให้ระงับเรื่องไว้ชั่วคราวโดยพลัน และรายงานให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดหรือผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ เพื่อสั่งการไปยังเจ้าพนักงานดังกล่าวให้ระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมนั้นเสีย

ข้อ 10. ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจกำหนดแบบคำขออนุญาต แบบหนังสืออนุญาต ตลอดจนหลักเกณฑ์และวิธีการที่เป็นรายละเอียดในทางปฏิบัติได้เท่าที่ไม่ขัดต่อระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2529

(ลงชื่อ) ประสพ บุษราคัม

(นายประสพ บุษราคัม)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ที่ 852/2537
เรื่อง การออกใบรับรองการทำประโยชน์

เพื่อประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้จะมีสิทธิได้รับการจัดที่ดินตามวิธีการปฏิรูปที่ดินต่อไป สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จึงให้ออกใบรับรองการทำประโยชน์ (ส.ป.ก. 4-98) ในที่ดิน ในเขตที่จะมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน หรือเขตที่มีพระราช-กฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินแล้วตามแนวทางดังนี้

1. ออกใบรับรองการทำประโยชน์ให้แก่ผู้ถือครองที่ดินในโครงการปฏิรูปที่ดินที่ได้ดำเนินการรังวัดและสอบสวนสิทธิการถือครองที่ดินเรียบร้อยแล้ว แต่ยังอยู่ระหว่างการดำเนินการประกาศพระราช-กฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน หรือในกรณีประกาศเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว แต่ยังไม่อาจมอบเอกสาร ส.ป.ก. 4-28 หรือ ส.ป.ก.4-01 ให้แก่เกษตรกรตามหลักเกณฑ์การปฏิรูปที่ดินได้ เมื่อมีความจำเป็นให้ออกใบรับรองตามคำสั่งนี้

2. การเบิกแบบพิมพ์ใบรับรองการทำประโยชน์ (ส.ป.ก.4-98) ให้กองนิติการเป็นผู้รับผิดชอบจัดทำทะเบียนควบคุมการเบิกแบบพิมพ์ของแต่ละจังหวัด และให้ควบคุมทะเบียนในกรณีที่แบบพิมพ์เสียหรือแบบพิมพ์ที่ออกให้แก่เกษตรกรโดยปรากฏภายหลังว่าเกษตรกรนั้นมิได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิรูปที่ดิน การควบคุมนั้นต้องให้ถูกต้องตรงกับทะเบียนควบคุมของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแต่ละจังหวัด

3. การออกใบรับรองการทำประโยชน์ให้จัดทำทะเบียนหมายเลขตามลำดับแต่ละพื้นที่โครงการปฏิรูปที่ดิน การกรอกแบบพิมพ์ต้องไม่มีการขูดลบหรือหากมีตัวอักษรผิดเล็กน้อยให้ขีดฆ่าแล้วลงลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบกำกับไว้

เอกสารใบรับรองการทำประโยชน์ (ส.ป.ก.4-98) ที่ถูกต้องแล้วให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงลายมือชื่อวงเล็บชื่อเต็มใต้ลายมือชื่อ และประทับตราสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วยหมึกสีแดงลงบนลายมือชื่อ

4. กรณีเกษตรกรไม่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน และได้ออกใบรับรองการทำประโยชน์แล้ว หรือมีแบบพิมพ์เสีย ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจัดให้มีหมายเหตุในทะเบียน และแจ้งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ทราบ เมื่อมีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้นให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ออกประกาศยกเลิกใบรับรองการทำประโยชน์ (ส.ป.ก.4-98) ฉบับนั้น ๆ แล้วปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย

5. ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดรายงานการปฏิบัติตามคำสั่งนี้ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ทราบ ตามแบบรายงานผลที่ ส.ป.ก.กำหนดไว้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2537

(ลงชื่อ) ประเสริฐพันธุ์ พิพัฒนกุล

(นายประเสริฐพันธุ์ พิพัฒนกุล)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เลขที่ **ส.ป.ก. 4-98**

ใบรับรองการทำประโยชน์

หนังสือฉบับนี้ออกให้แก่.....อายุ.....ปี
อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
เพื่อแสดงว่าเป็นผู้ถือครองที่ดินในพื้นที่โครงการปฏิรูปที่ดิน.....
แปลงเลขที่.....ระวาง ส.ป.ก. ที่.....กลุ่มที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....ในจำนวนเนื้อที่ประมาณ.....ไร่
.....งาน.....ตารางวา

ผู้ถือหนังสือฉบับนี้ต้องทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองเต็มความสามารถ และไม่นำที่ดินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่นไม่ว่าจะโดยการขาย ให้เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ หรือโดยพฤติกรรมใดๆ ที่แสดงให้เห็นในลักษณะนั้น

ผู้ถือหนังสือฉบับนี้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อพิจารณาคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะมอบหนังสือรับมอบที่ดินและหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้แก่ผู้ถือหนังสือฉบับนี้ที่ได้รับการคัดเลือกและจัดให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินภายใน 60 วัน นับแต่วันที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในท้องที่นั้นแล้ว

ออกให้ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....

ปฏิรูปที่ดินจังหวัด

(สำเนา)

บันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)
เรื่อง การรังวัด การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน
และการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน
พ.ศ. 2535

เพื่อให้การดำเนินงานของกรมที่ดิน ในการรังวัดหรือพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์เพื่อออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน การสอบเขตโฉนดที่ดิน หรือตรวจสอบเนื้อที่ตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ การแบ่งแยกที่ดิน การรวมโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ และการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม เกี่ยวกับที่ดินที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เข้าเกี่ยวข้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสมความมุ่งหมาย กรมที่ดินกับ ส.ป.ก. จึงได้ร่วมกันทำข้อตกลงไว้ดังต่อไปนี้

หมวดที่ 1
การวางแผนงาน

ข้อ 1. ส.ป.ก. จะส่งรายละเอียดแผนงานรังวัดที่ดิน เช่น พื้นที่ดำเนินการ ประเภทของงาน ปริมาณงาน ระยะเวลาปฏิบัติงาน และคำขอรังวัดประเภทต่าง ๆ ที่จะทำการรังวัดตามแผนงานดังกล่าวให้กรมที่ดินทราบล่วงหน้าก่อนปีงบประมาณที่จะดำเนินการไม่น้อยกว่า 3 เดือน เพื่อกรมที่ดินจะได้ประมาณการค่าใช้จ่าย และจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ออกไปดำเนินการในพื้นที่ต่อไป

ข้อ 2. กรมที่ดินจะพิจารณารายละเอียดของแผนงาน หากมีข้อขัดข้องไม่อาจปฏิบัติงานตามแผนงานได้ กรมที่ดินจะแจ้งให้ ส.ป.ก. ทราบ

ข้อ 3. หากกรมที่ดินมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานตามแผนงาน ส.ป.ก. จะจัดส่งเจ้าหน้าที่เพื่อให้กรมที่ดินดำเนินการแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ร่วมสมทบในการปฏิบัติงานรังวัดโดยปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ วิธีการ และคำสั่งของกรมที่ดิน

หมวดที่ 2
การเตรียมการ

ข้อ 4. ส.ป.ก. จะโอนเงินค่าใช้จ่ายในการรังวัดที่ดินและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ไปให้กรมที่ดินเบิกจ่ายแทนก่อนเริ่มลงมือทำการตามแผนงานแต่ละปีงบประมาณ

ข้อ 5. ส.ป.ก. จะแจ้งรายชื่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการนำชี้เขตและรับรองเขตในการรังวัดให้กรมที่ดินทราบ เพื่อเจ้าหน้าที่จะได้ติดต่อประสานงานได้ถูกต้อง

หมวดที่ 3
การปฏิบัติงาน

ข้อ 6. เมื่อได้ยื่นคำขอมีปริมาณมากพอสมควรแล้ว ให้ ส.ป.ก.แจ้งกรมที่ดินทราบ เพื่อส่งเจ้าหน้าที่ไปทำการรังวัดตามประเภทของงาน ปริมาณงาน และระยะเวลาตามที่แผนงานกำหนด

ข้อ 7. การดำเนินการในเรื่องรังวัด เช่น การนัดรังวัด การส่งหนังสือแจ้งเจ้าของที่ดินข้างเคียงตลอดจนการออกไปทำการรังวัดตามกำหนดนัด และการตรวจเรื่องรังวัดให้เจ้าหน้าที่กรมที่ดิน และ ส.ป.ก. ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหมวดที่ 4 ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการรังวัด ข้อ 14

ข้อ 8. การลงชื่อในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามที่ ส.ป.ก. ได้มาตามพระราชบัญญัติการปฏิรูป-ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ใช้ข้อความว่า "สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (เพื่อประโยชน์ในการ-ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม)"

ข้อ 9. ส.ป.ก. จะเป็นผู้จัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินและการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

ข้อ 10. การส่งหลักฐานและการรายงานผลการปฏิบัติงาน ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งกรมที่ดินส่งไปปฏิบัติงานในท้องที่ ส่งเรื่องรังวัดและรายงานผลการปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้ในหมวดที่ 4 ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการรังวัด ข้อ 15

หมวดที่ 4
ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการรังวัด

ข้อ 11. เพื่อสะดวกในการติดต่อประสานงาน เร่งรัดและควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ควรจัดให้มีที่ทำการของหน่วยงานรังวัดในสนามขึ้นตามความเหมาะสม เมื่อได้ตั้งที่ทำการรังวัดในสนามแล้ว หรือมีการโยกย้ายหน่วยงานรังวัดสนามไปตั้งในที่แห่งใหม่ ให้เจ้าหน้าที่ทำหนังสือแจ้งให้สำนักงานที่ดิน-จังหวัด สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และกรมที่ดินทราบทุกครั้ง

ข้อ 12. การดำเนินการเรื่องคำขอ

คำขอ หมายถึง คำขอรังวัด (ท.ด.9) คำขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.1) และคำขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม (ท.ด.1)

12.1 การยื่นคำขอเกี่ยวกับการรังวัดทุกประเภท ในนามของ ส.ป.ก. เป็นหน้าที่ของ ส.ป.ก. จะต้องไปยื่นคำขอตามประมวลกฎหมายที่ดิน โดยยื่นคำขอเป็นรายแปลงต่อเจ้าพนักงานที่ดิน-จังหวัดหรือสาขา หรือนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ พร้อมด้วยหลักฐานการได้มาสำหรับที่ดินแปลงนั้น ๆ แล้วแต่กรณี และแผนผังรายละเอียดแต่ละแปลง (ถ้ามี)

12.2 การยื่นคำขอเกี่ยวกับการรังวัดทุกประเภทที่เจ้าของที่ดินจะโอนให้ ส.ป.ก. เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. นำเจ้าของที่ดินไปยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขา หรือนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี

ข้อ 13. ประเภทของงานรังวัดที่จะต้องดำเนินการ

13.1 งานรังวัดเพื่อออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

13.2 งานรังวัดสอบเขตโฉนดที่ดินหรือตรวจสอบเนื้อที่ตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์

13.3 งานรังวัดแบ่งแยกที่ดิน

13.4 งานรังวัดรวมโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์

ข้อ 14. การดำเนินการในเรื่องรังวัด

14.1 หน่วยงานรังวัดในสนามซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางที่กรมที่ดินส่งไปดำเนินการรับคำขอจากสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขา สำนักงานที่ดินอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ ไปดำเนินการ

14.2 การนัดรังวัด ให้หัวหน้าหน่วยงานในสนามเป็นผู้นัดรังวัดตามคำขอโดยไม่ต้องคำนึงถึงลำดับคำขอ ทั้งนี้ ให้พิจารณาตามสภาพท้องที่และฤดูกาลที่เหมาะสม เมื่อได้รับคำขอจากสำนักงานที่ดินแล้ว ให้ลงบัญชีคุมเรื่องประจำตัวช่างรังวัด (ร.ว.71) ด้วย

14.3 การแจ้งให้เจ้าของที่ดินทราบวันนัดรังวัดและแจ้งเจ้าของที่ดินข้างเคียงให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. รับหนังสือแจ้งไปดำเนินการ

14.4 การรังวัดที่ดินทุกประเภทของ ส.ป.ก. ให้ ส.ป.ก. เป็นผู้นำชี้เขตและปักหลักเขตที่ดินโดยใช้หลักเขตของกรมที่ดิน

14.5 ที่ดินที่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแล้ว ถ้า ส.ป.ก. มีความจำเป็นจะต้องแบ่งแยกที่ดินโดยไม่ต้องทำการรังวัดรอบแปลง ก็ให้ทำการรังวัดเฉพาะส่วนที่แบ่งแยกนั้นได้ ไม่ต้องทำการรังวัดทั้งแปลง ทั้งนี้ให้อนุโลมถือปฏิบัติตามคำสั่งกรมที่ดิน ที่ 2/2503 ลงวันที่ 20 กันยายน 2503 และระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วย การรังวัดที่ดินที่ถูกเขตชลประทานและทางหลวง และการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. 2517 หรือระเบียบ คำสั่งที่กรมที่ดินจะออกไป

ข้อ 15. การส่งเรื่องรังวัดและการรายงานผลการปฏิบัติงาน

15.1 เมื่อได้ดำเนินการรังวัดหรือพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์เสร็จแล้ว ให้จำลองหรือถ่ายต้นร่างแผนที่และรายการคำนวณ ส่งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน 1 ชุด

15.2 การตรวจเรื่องรังวัดเพื่อเสนอความเห็นต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขา หรือนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอแล้วแต่กรณี ให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าหน่วยงานรังวัดสนาม ตรวจสอบความถูกต้องในการรังวัดและหลักฐานแผนที่ตามระเบียบและวิชาการแผนที่โดยไม่ต้องผ่านการตรวจของหัวหน้าฝ่ายรังวัดของสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขา เจ้าหน้าที่บริหารงาน-ที่ดินอำเภอ หรือกิ่งอำเภอนั้น ๆ อีก

15.3 ที่ดินแปลงใดซึ่งได้ดำเนินการรังวัดเสร็จแล้ว ให้หัวหน้าหน่วยงานรังวัดสนามตรวจสอบ แล้วส่งเรื่องให้สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขา สำนักงานที่ดินอำเภอหรือกิ่งอำเภอท้องที่แล้วแต่กรณีอย่างน้อยเดือนละครั้ง พร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดทราบ โดยระบุเลขที่โฉนดที่ดิน หรือเลขที่หนังสือรับรองการทำประโยชน์ จำนวนเนื้อที่ รายชื่อเจ้าของที่ดิน และสำเนารูปแผนที่ของที่ดิน เพื่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะได้ติดต่อกับสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขา สำนักงานที่ดินอำเภอหรือกิ่งอำเภอท้องที่ กำหนดวันนัดทำการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดินแปลงนั้นต่อไป

15.4 การรายงานผลการปฏิบัติงานแต่ละประเภท หัวหน้าหน่วยงานรังวัดสนามจะต้องสรุปผลการปฏิบัติงานประจำเดือนแยกเป็นประเภทตามแบบพิมพ์ของ ส.ป.ก. ส่งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด 1 ชุด สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขา หรืออำเภอหรือกิ่งอำเภอ 1 ชุด และกรมที่ดิน 2 ชุด (เพื่อกรมที่ดินจะได้ส่งไปให้ ส.ป.ก. 1 ชุด)

หมวดที่ 5
การเบิกจ่ายเงิน

ข้อ 16. เมื่อกรมที่ดินได้รับแผนงานจาก ส.ป.ก. แล้ว จะคำนวณเงินค่าใช้จ่ายต่าง ๆ อันจะพึงมีในการดำเนินการตามแผนงาน และแจ้งให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อไป

ข้อ 17. ส.ป.ก. จะโอนเงินค่าใช้จ่ายในการรังวัด เป็นค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก ค่าพาหนะ ค่าจ้างชั่วคราว ค่าป่วยการเจ้าพนักงานผู้ปกครองท้องที่ หรือผู้แทนที่ไปในการรังวัด และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ให้กรมที่ดินเบิกจ่ายแทน และการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

ข้อ 18. เงินค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ค่าอากรแสตมป์ และค่าภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายตามประมวลรัษฎากรให้ชำระเป็นเงินสดที่สำนักงานที่ดินท้องที่

ข้อ 19. ค่าใช้จ่ายนอกเหนือจากข้อ 17 และข้อ 18 (ถ้ามี) ให้เบิกจ่ายจากเงินที่ ส.ป.ก. โอนให้กรมที่ดินเบิกจ่ายแทน

หมวดที่ 6
บทเบ็ดเตล็ด

ข้อ 20. หากมีปัญหาหรือรายละเอียดปลีกย่อยอื่น ๆ อันมิได้กล่าวไว้ในข้อตกลงนี้ ให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทำความตกลงหรือหาข้อยุติเพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินการไปด้วยความรวดเร็ว แล้วรายงานให้เจ้าสังกัดทั้งสองฝ่ายทราบ

ข้อ 21. กรมที่ดิน และ ส.ป.ก. จะจัดเจ้าหน้าที่ออกไปติดตามผลการปฏิบัติงาน เร่งรัดแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องเป็นครั้งคราวตามที่เห็นสมควร

ข้อ 22. คำว่า “รังวัด” ซึ่งกล่าวถึงในบันทึกข้อตกลงนี้ ให้หมายถึงการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ หรือการตรวจสอบเนื้อที่ตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ด้วย โดยอนุโลม

ข้อ 23. การกำหนดรายละเอียดและระยะเวลาปฏิบัติการตามแผนงานรังวัดในหมวด 1 นั้น กรมที่ดินและ ส.ป.ก. จะได้ร่วมกันดำเนินการจัดทำเป็นคราว ๆ ไป

ข้อ 24. ให้ยกเลิกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับ ส.ป.ก. เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2532 และให้ใช้บันทึกข้อตกลงนี้แทน

บันทึกข้อตกลงนี้ให้ใช้ตั้งแต่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 เป็นต้นไป

(ลงชื่อ) ผัน จันทรปาน
(นายผัน จันทรปาน)
อธิบดีกรมที่ดิน
10 กุมภาพันธ์ 2535

(ลงชื่อ) ประเสริฐพันธุ์ พิพัฒนกุล
(นายประเสริฐพันธุ์ พิพัฒนกุล)
เลขาธิการ ส.ป.ก.
10 กุมภาพันธ์ 2535

สำเนาถูกต้อง
(นายสถิตย์พงษ์ สุดชูเกียรติ)
นิติกร 6

(สำเนา)

บันทึกข้อตกลง
ระหว่าง
กรมที่ดินกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)
เรื่อง วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการออกเอกสารสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน
พ.ศ. 2541

ด้วยในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างกรมที่ดินและ ส.ป.ก. เกี่ยวกับการออกเอกสารสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ยังไม่สอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความรอบคอบและรวดเร็ว อันจะเป็นการสนองตอบต่อนโยบายของทางราชการในการบริการประชาชน กรมที่ดินและ ส.ป.ก. จึงได้กำหนดวิธีปฏิบัติร่วมกัน ดังนี้

ข้อ 1 ในข้อตกลงนี้

"เขตปฏิรูปที่ดิน" หมายความว่า เขตที่ดินที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"พื้นที่เขตดำเนินการ" หมายความว่า พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินบริเวณที่ ส.ป.ก. มีแผนงานและโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และให้หมายความรวมถึงที่ดินที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวกับพื้นที่ที่ ส.ป.ก. มีแผนงานและโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย

"พื้นที่นอกเขตดำเนินการ" หมายความว่า พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินบริเวณที่อยู่นอกพื้นที่เขตดำเนินการ

"เอกสารสิทธิในที่ดิน" หมายความว่า โฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์

ข้อ 2 การออกเอกสารสิทธิในที่ดิน ตามมาตรา 58 และมาตรา 58 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้ดำเนินการ ดังนี้

(1) เมื่อกรมที่ดินกำหนดแผนดำเนินการเดินสำรวจออกเอกสารสิทธิในที่ดินในท้องที่อำเภอและจังหวัดใด ให้ส่งแผนดำเนินการดังกล่าวให้ ส.ป.ก. ทราบล่วงหน้าก่อนวันเริ่มต้นปีงบประมาณไม่น้อยกว่าสามเดือน หรือทันทีที่ทราบงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ

(2) เมื่อ ส.ป.ก. ได้รับแผนดำเนินการเดินสำรวจออกเอกสารสิทธิในที่ดินตาม (1) แล้ว ให้ ส.ป.ก. แจ้งแผนดำเนินการดังกล่าวให้ ส.ป.ก.จังหวัดแห่งท้องที่ทราบ และให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดประสานงานกับปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อร่วมกันตรวจสอบและถ่ายทอดแนวเขตปฏิรูปที่ดินและพื้นที่เขตดำเนินการลงในแผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน 1:50,000 ลำดับชุด L7017 และให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดและปฏิรูปที่ดินจังหวัด หรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดและปฏิรูปที่ดินจังหวัดมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดแนวเขต ลงลายมือชื่อพร้อมทั้งวงเล็บชื่อเต็ม ตำแหน่ง วัน เดือน ปี ไว้ด้วย

(3) กรมที่ดินจะไม่เข้าไปดำเนินการเดินสำรวจออกเอกสารสิทธิในที่ดินในพื้นที่เขตดำเนินการ ส่วนพื้นที่นอกเขตดำเนินการให้เจ้าหน้าที่กรมที่ดินดำเนินการไปตามกฎหมายและระเบียบของกรมที่ดิน

ข้อ 3 การออกเอกสารสิทธิในที่ดินตามมาตรา 59 และมาตรา 59 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้ดำเนินการ ดังนี้

(1) เมื่อมีผู้ยื่นคำขอออกเอกสารสิทธิในที่ดินในพื้นที่นอกเขตดำเนินการ ให้เจ้าหน้าที่กรมที่ดินดำเนินการไปตามกฎหมายและระเบียบของกรมที่ดินโดยไม่ต้องให้ ส.ป.ก.จังหวัดร่วมตรวจพิสูจน์ที่ดิน

(2) ในกรณีที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าที่ดินที่ขอออกเอกสารสิทธิในที่ดินอยู่ในพื้นที่นอกเขตดำเนินการหรือไม่ ให้สำนักงานที่ดินมีหนังสือสอบถาม ส.ป.ก.จังหวัด พร้อมทั้งส่งสำเนาหลักฐานที่ได้ตรวจสอบและรับรองความถูกต้องแล้วให้ ส.ป.ก.จังหวัด ใช้ประกอบการพิจารณา ดังนี้

ก. คำขอออกเอกสารสิทธิในที่ดิน

ข. หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน เช่น หลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน ใบจอง ใบเหยียบย่ำ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ ใบแจ้งความประสงค์จะได้สิทธิในที่ดินตามมาตรา 27 ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เอกสารแสดงว่าเป็นผู้มีสิทธิตามกฎหมาย ว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ หรือเอกสารอื่นซึ่งแสดงว่าเป็นผู้มีสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน

ค. แผนที่ภูมิประเทศแสดงตำแหน่งที่ดิน มาตราส่วน 1:50,000

ให้ ส.ป.ก.จังหวัดแจ้งผลการตรวจสอบดังกล่าวให้สำนักงานที่ดินทราบ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ

(3) ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอออกเอกสารสิทธิในที่ดินในพื้นที่เขตดำเนินการ และเจ้าหน้าที่กรมที่ดินได้ดำเนินการสำรวจรังวัดทำแผนที่หรือพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์เสร็จแล้ว ให้สำนักงานที่ดินส่งสำเนาหลักฐานตาม (2) ใบไต่สวนหรือแบบบันทึกการสอบสวนและพิสูจน์ทำประโยชน์เฉพาะราย รายงานผลการรังวัด (ร.ว.3) และรูปแผนที่กระดาษบาง (ร.ว.9) ที่ได้ตรวจสอบและรับรองความถูกต้องแล้วให้ ส.ป.ก.จังหวัดพิจารณาก่อนว่าจะคัดค้านการออกเอกสารสิทธิในที่ดินนั้น ๆ หรือไม่

ในกรณีที่ ส.ป.ก.จังหวัดไม่ประสงค์จะคัดค้าน ให้แจ้งสำนักงานที่ดินทราบโดยเร็ว และให้เจ้าพนักงานที่ดินดำเนินการออกเอกสารสิทธิในที่ดินต่อไป แต่ถ้า ส.ป.ก.จังหวัดเห็นว่าหลักฐานดังกล่าวแตกต่างไปจากข้อมูลและหลักฐานที่ ส.ป.ก.จังหวัดมีอยู่ อันเป็นเหตุที่จะคัดค้านได้ว่า ส.ป.ก. มีสิทธิในที่ดินนั้นดีกว่าผู้ยื่นคำขอออกเอกสารสิทธิในที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัดคัดค้านโดยแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งแสดงเหตุผลและหลักฐานไปยังสำนักงานที่ดินภายในกำหนดเวลาตามประกาศการออกเอกสารสิทธิในที่ดิน และให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานที่ดินแล้วแต่กรณี ทำการสอบสวนเปรียบเทียบตามอำนาจหน้าที่

ในการสอบสวนเปรียบเทียบตามวรรคสอง ถ้า ส.ป.ก.จังหวัดประสงค์จะไปตรวจพิสูจน์ที่ดิน ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดและปฏิรูปที่ดินจังหวัด หรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดและปฏิรูปที่ดินจังหวัดมอบหมายร่วมกันออกไปตรวจพิสูจน์ที่ดิน

การประกาศการออกเอกสารสิทธิในที่ดิน ให้เจ้าพนักงานที่ดินส่งสำเนาประกาศให้ ส.ป.ก. จังหวัดทราบภายในสามวันนับจากวันลงนามในประกาศ

ในกรณีที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าที่ดินที่ขอออกเอกสารสิทธิในที่ดินอยู่ในพื้นที่เขตดำเนินการหรือไม่ ให้นำความใน (2) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 4 การระวังชี้ การรับรองแนวเขตที่ดิน และการเขียนข้างเคียง

(1) ถ้าที่ดินที่ขอออกเอกสารสิทธิในที่ดินอยู่ในพื้นที่เขตดำเนินการ และปรากฏว่าที่ดินแปลงข้างเคียงมีผู้ครอบครองและทำประโยชน์โดยไม่มีหลักฐานสำหรับที่ดิน ให้เขียนข้างเคียงว่า "สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม" และให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดหรือผู้ซึ่งปฏิรูปที่ดินจังหวัดมอบหมาย เป็นผู้ระวังชี้และลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินร่วมกับผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน

(2) ถ้าที่ดินขอออกเอกสารสิทธิในที่ดินอยู่ในพื้นที่นอกเขตดำเนินการ และปรากฏว่าที่ดินแปลงข้างเคียงมีผู้ครอบครองและทำประโยชน์โดยไม่มีหลักฐานสำหรับที่ดิน ให้เขียนข้างเคียงว่า "ที่มีการครอบครอง" และให้ผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินเป็นผู้ลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดิน

ข้อ 5 การดำเนินการอื่นใดที่บันทึกข้อตกลงนี้ไม่ได้กำหนดไว้ ให้เจ้าหน้าที่กรมที่ดิน และ ส.ป.ก. ทำความตกลงหรือหาข้อยุติโดยเร็ว พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินการให้กรมที่ดิน หรือ ส.ป.ก. แล้วแต่กรณีทราบด้วย

ข้อ 6 หนังสือสั่งการใด ๆ ของกรมที่ดินและ ส.ป.ก. ที่ขัดหรือแย้งกับบันทึกข้อตกลงนี้เป็นอันยกเลิก

ข้อ 7 ในกรณีที่มีปัญหาการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงนี้ ให้กรมที่ดินและ ส.ป.ก. แต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาร่วมกันให้ได้ข้อยุติโดยเร็ว

ข้อ 8 ค่าใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงนี้ให้เบิกจ่ายจากงบประมาณของส่วนราชการที่เจ้าหน้าที่นั้นสังกัด

บันทึกข้อตกลงนี้ทำเมื่อวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2541

ปลอดประสพ สุรัสวดี
(นายปลอดประสพ สุรัสวดี)
เลขาธิการ ส.ป.ก.

วิเชียร รัตนะพีระพงศ์
(นายวิเชียร รัตนะพีระพงศ์)
อธิบดีกรมที่ดิน

ไพโรจน์ โลกนิยม *พยาน*
(นายไพโรจน์ โลกนิยม)
ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก.

สมศักดิ์ เอี่ยมไธสง *พยาน*
(นายสมศักดิ์ เอี่ยมไธสง)
ผู้อำนวยการกองหนังสือสำคัญ กรมที่ดิน

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาลดหรือยกเว้น การเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พ.ศ. ๒๕๓๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาลดหรือยกเว้นการเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๖"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาลดหรืองดเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๒๒

บรรดาระเบียบหรือข้อบังคับอื่นใดในส่วนที่ได้บัญญัติไว้แล้ว ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

หมวด ๑
ข้อความทั่วไป

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"ส.ป.ก. จังหวัด" หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

"คชก. ตำบล" หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำตำบล

"เกษตรกร" หมายความว่า เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร ผู้เช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมีสัญญาเช่าซึ่งทำไว้กับ ส.ป.ก.

หมวด ๒
การลดหรือยกเว้นค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ ๕ ในกรณีที่มีประกาศของ คชก. ตำบล ตามกฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าท้องที่ใดเป็นท้องที่เสียหายและกำหนดให้ค่าเช่าที่ดินลดลงตามส่วนแห่งความเสียหายหรือให้ยกเว้น

เก็บค่าเช่าที่ดินสำหรับปีใดแล้ว ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาลดหรือยกเว้นการเก็บค่าเช่าที่ดินของ ส.ป.ก. ในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งอยู่ในท้องที่ตามประกาศของ คชก. ตำบลนั้น ได้ตามส่วนแห่งความเสียหาย

ข้อ ๖ ในกรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เห็นว่าการประกอบเกษตรกรรมของเกษตรกรรายใดซึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินของท้องที่ที่มีการประกาศตามข้อ ๕ ได้รับผลสมบูรณ์ตามปกติหรือเสียหายไม่ถึงอัตราส่วนที่ คชก. ตำบล กำหนด ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินได้ตามปกติหรือตามส่วนที่เห็นว่าเหมาะสม

ข้อ ๗ ในท้องที่ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ถ้ามิได้มีประกาศของ คชก. ตำบลให้เป็นท้องที่ที่เสียหาย แต่เกษตรกรได้ร้องเรียนเป็นหนังสือขอลดหรือยกเว้นการชำระค่าเช่าที่ดิน เนื่องจากได้ประสบภัยธรรมชาติอย่างร้ายแรง เช่น อุทกภัย ภาวะฝนแล้ง หรือมีเหตุอื่น ซึ่งไม่ใช่ความผิดของเกษตรกรอันทำให้การประกอบเกษตรกรรมไม่ได้ผล ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น หากเห็นว่าเป็นกรณีมีเหตุผลสมควรให้ลดหรือยกเว้นค่าเช่าที่ดินตามส่วนแห่งความเสียหายสำหรับปีนั้นได้

หมวด ๓
การพิจารณาลดหรือยกเว้น

ข้อ ๘ การขอลดหรือยกเว้นการชำระค่าเช่าที่ดิน ตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ให้ ส.ป.ก. จังหวัดเสนอเอกสารต่อไปนี้ ต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณา

(๑) ประกาศของ คชก. ตำบล ว่าท้องที่ใดเป็นท้องที่ที่เสียหาย

(๒) รายละเอียดและเงื่อนไขเกี่ยวกับการขอลดหรือยกเว้นการชำระค่าเช่าที่ดินของเกษตรกรแต่ละราย

(๓) รายงานการตรวจสภาพความเสียหายของเกษตรกรแต่ละรายของ ส.ป.ก. จังหวัด

ข้อ ๙ การขอลดหรือยกเว้นการชำระค่าที่ดินตามข้อ ๗ ให้ ส.ป.ก. จังหวัดเสนอเอกสารต่อไปนี้ต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพื่อพิจารณา

(๑) คำขอลดหรือยกเว้นการชำระค่าเช่าที่ดินของเกษตรกร

(๒) รายละเอียดและเงื่อนไขเกี่ยวกับการขอลดหรือยกเว้นการชำระค่าเช่าที่ดินของเกษตรกรแต่ละราย พร้อมแสดงเหตุผลประกอบ

(๓) รายงานการตรวจสภาพความเสียหายของเกษตรกรแต่ละรายของ ส.ป.ก. จังหวัด

(๔) หลักฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและสมควรเสนอเพื่อประกอบการพิจารณา (ถ้ามี)

หมวด ๔
เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๑๐ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจกำหนดรายละเอียดในทางปฏิบัติตามความจำเป็นได้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ ๑๑ ในกรณีไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้หรือมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ให้เสนอคณะกรรมการวินิจฉัย

ข้อ ๑๒ เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติให้ลดหรือยกเว้นค่าเช่าที่ดินเป็นประการใดแล้ว ให้เสนอ ส.ป.ก. รายงานต่อคณะกรรมการเพื่อทราบต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๖
สุเทพ เทือกสุบรรณ
รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดิน
พ.ศ. 2526

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19 (7) (12) และมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดิน พ.ศ. 2536"

ข้อ 2. ให้ยกเลิก

(1) มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การประชุมครั้งที่ 5/2522 เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2522 เรื่อง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ และเงินคืนทุนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน และเรื่องกำหนดค่าเช่าที่พระราชทานเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดิน

(2) มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การประชุมครั้งที่ 6/2522 เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2522 เรื่อง หลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าซื้อที่ดิน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดิน

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะกรรมการและคำสั่งอื่นใดในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วหรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 3. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 24 ตุลาคม 2526 เป็นต้นไป

ข้อ 4. ในระเบียบนี้

"ผู้เช่าซื้อ" หมายความว่า เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ซึ่งได้ทำสัญญาเช่าซื้อกับ ส.ป.ก.

"ค่าคืนทุน" หมายความว่า ค่าตอบแทนอันเนื่องจากการที่ผู้เช่าซื้อที่ดินได้รับประโยชน์จากการสาธารณูปโภค และ/หรือการจัดกิจการอื่น ซึ่ง ส.ป.ก. ได้ดำเนินการในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"ค่าธรรมเนียม" หมายความว่า เงินที่ ส.ป.ก. ได้ทดรองจ่ายไปเป็นค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายตามประมวลกฎหมายที่ดินในการรังวัดออกหรือแบ่งแยกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"เลขาธิการ" หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ 5. ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดินในรายละเอียดได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

เมื่อมีการกำหนดตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด แจ้งให้ ส.ป.ก. ทราบ

ข้อ 6. ให้เลขาธิการ หรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมาย คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้แล้วแต่กรณี

หมวด 1
บททั่วไป

ข้อ 7. ประเภทที่ดินที่จัดให้เช่าซื้อ ได้แก่

(1) ที่ดินที่ได้มาจากการจัดซื้อ หรือเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(2) ที่ดินที่ได้มาโดยประการอื่น

ข้อ 8. ที่ดินที่จะจัดให้เช่าซื้อ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด จัดทำเป็นแผนงานการเช่าซื้อที่ดิน เพื่อขอความเห็นชอบจาก ส.ป.ก. และเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดตามลำดับ

ข้อ 9. การยื่นคำร้องขอเช่าซื้อที่ดินจาก ส.ป.ก. ให้ยื่นคำร้องตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่และเวลาตามประกาศของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

ข้อ 10. ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอเช่าซื้อที่ดิน ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(1) กรณีผู้ยื่นคำร้องขอเป็นเกษตรกร

ก. เป็นเกษตรกรซึ่งได้รับการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข. เป็นเกษตรกร ซึ่งเป็นผู้เช่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินมาแล้วเป็นระยะเวลาหนึ่งหรือตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นสมควร

ค. เป็นผู้ที่ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบที่ทางราชการกำหนด

(2) กรณีที่ผู้ยื่นคำร้องเป็นสถาบันเกษตรกร

ก. ในขณะที่ยื่นคำร้องต้องมีคุณสมบัติตามกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติของสถาบันเกษตรกร นั้น

ข. ต้องเป็นสถาบันเกษตรกร ที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดที่ดินให้เกษตรกรเช่าซื้อเพื่อเกษตรกรรม หรือมีวัตถุประสงค์เพื่อการเกษตรกรรม

ค. มีคุณสมบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยอนุโลม

ง. ต้องยินยอมปฏิบัติตามระเบียบที่ทางราชการกำหนด

จ. เป็นสถาบันเกษตรกร ซึ่งเป็นผู้เช่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินมาแล้วระยะเวลาหนึ่งหรือตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นสมควร

ข้อ 11. ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด รวบรวมคำร้องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อพิจารณาอนุมัติให้เช่าซื้อ

โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาผู้ยื่นคำร้องดังนี้

ก. เป็นผู้มีรายได้พอที่จะสามารถชำระค่าเช่าซื้อที่ดินได้

ข. ในกรณีที่เป็นผู้เช่าที่ดินของ ส.ป.ก. จะต้องไม่เป็นผู้ติดค้างชำระค่าเช่าที่ดินของ ส.ป.ก. และหนี้สินของสถาบันอื่น ๆ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

ค. ไม่มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเอง หรือของคู่สมรส หรือมีที่ดินเพียงเล็กน้อย แต่ไม่พอเพียงแก่การประกอบเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ

ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแจ้งผลการพิจารณาตามวรรคแรกให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทราบ

หมวดที่ 2
การทำสัญญาเช่าซื้อที่ดินและการคำนวณค่าเช่าซื้อหรือค่าใช้จ่าย
ส่วนที่ 1
การทำสัญญาเช่าซื้อที่ดิน

ข้อ 12. เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ได้อนุมัติให้เช่าซื้อแล้ว ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีหนังสือแจ้งกำหนดวันทำสัญญา และสถานที่ทำสัญญา ไปยังเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ซึ่งได้รับอนุมัติให้เช่าซื้อ เพื่อให้มาทำสัญญาเช่าซื้อที่ดินกับเลขาธิการ หรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายตามแบบสัญญาเช่าซื้อที่คณะกรรมการกำหนด ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันมีหนังสือบอกกล่าว และให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร นำหลักฐานต่อไปนี้มาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในวันทำสัญญาเช่าซื้อ

(1) สำเนาทะเบียนบ้าน และบัตรประจำตัวประชาชนหรือหลักฐานทางทะเบียนของสถาบันเกษตรกร

(2) ในกรณีที่เกษตรกรมีคู่สมรส ต้องมีหนังสือแสดงความยินยอมของคู่สมรสด้วย

ถ้าเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ซึ่งได้รับอนุมัติให้เช่าซื้อไม่มาแสดงตนเพื่อทำสัญญาเช่าซื้อที่ดินตามระยะเวลาและสถานที่ที่กำหนด โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องอันสมควรเป็นหนังสือให้สำนักงานการ

ปฏิรูปที่ดินจังหวัดทราบ หรือแสดงตนแต่สละสิทธิการเช่าซื้อที่ดิน ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิการเช่าซื้อที่ดินที่ได้รับอนุมัติในคราวนั้น

เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรซึ่งได้รับอนุมัติให้เช่าซื้อ แต่มิได้มาทำสัญญาตามวรรคแรกอาจยื่นคำร้องต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ภายในสิบห้าวันนับแต่วันครบกำหนดให้มาทำสัญญาตามวรรคแรก โดยแสดงเหตุผลอันสมควร หรือเหตุสุดวิสัย เพื่อขอผ่อนผัน เมื่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นว่าคำร้องดังกล่าวมีเหตุผลอันสมควร ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาผ่อนผันให้ผู้ยื่นคำร้องมาทำสัญญาเช่าซื้อภายในเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่มีหนังสือแจ้งให้มาทำสัญญา และรายงานให้ ส.ป.ก. ทราบโดยเร็ว

ข้อ 13. สัญญาเช่าซื้อที่ดินให้จัดทำขึ้นเป็นสี่ฉบับ โดยมีข้อความตรงกันและให้เก็บไว้ ณ กองนิติการ กองบริการกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดและเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรฝ่ายละหนึ่งฉบับ

ส่วนที่ 2
หลักเกณฑ์การคำนวณค่าเช่าซื้อที่ดิน

ข้อ 14. การกำหนดอัตราค่าเช่าซื้อที่ ส.ป.ก. จัดให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเช่าซื้อ ให้คิดค่าเช่าซื้อเท่ากับราคาที่ดินที่ได้จัดซื้อหรือเวนคืนรวมกับอัตราดอกเบี้ยอันเกิดจากค่าที่ดิน

สำหรับอัตราดอกเบี้ยตามวรรคแรก ให้เท่ากับอัตราดอกเบี้ยร้อยละหกต่อปีของราคาจัดซื้อหรือเวนคืนของที่ดิน

ข้อ 15. การชำระค่าเช่าซื้อนั้น ส.ป.ก. อาจรับชำระค่าเช่าซื้อเป็นเงินหรือผลผลิตก็ได้ ถ้าผู้เช่าซื้อชำระเป็นเงินให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในสัญญา แต่ถ้าชำระเป็นผลผลิตให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) การคำนวณค่าเช่าซื้อเป็นผลผลิต ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดคำนวณผลผลิตตามราคาท้องตลาดในท้องถิ่นนั้น ในวันที่ถึงกำหนดชำระ

(2) การพิจารณารับชำระผลผลิตเป็นค่าเช่าซื้อ อาจตกลงรับชำระตั้งแต่วันถึงกำหนดชำระงวดแรก หรือภายหลังที่ได้ตกลงรับชำระเป็นเงินแล้วก็ได้

(3) วิธีการรับค่าเช่าซื้อเป็นผลผลิต การเก็บผลผลิตและการจำหน่ายผลผลิตที่ผู้เช่าซื้อชำระเป็นค่าเช่าซื้อ ให้เป็นไปตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(4) ในกรณีที่มีการชำระค่าเช่าซื้อเป็นผลผลิต ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกหลักฐานการรับชำระผลผลิตนั้นเพื่อแสดงว่าได้รับค่าเช่าซื้อเป็นผลผลิตในงวดใด เป็นผลผลิตประเภทใด

ข้อ 16. การเรียกเก็บค่าเช่าซื้อให้เรียกเก็บตั้งแต่ปีแรกที่ทำสัญญาเช่าซื้อ โดยมีระยะเวลาในการเช่าซื้อ ภายในห้าปี สิบปี สิบสองปี หรือสิบห้าปี แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ตามที่ระบุไว้ในสัญญา

ส่วนที่ 3
หลักเกณฑ์การคำนวณค่าคืนทุนและค่าใช้จ่าย

ข้อ 17. การเรียกเก็บเงินค่าคืนทุน ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายอันเกี่ยวเนื่องกับที่ดินให้เรียกเก็บตามสัญญา

หมวด 3
การชำระค่าเช่าซื้อและค่าใช้จ่าย

ข้อ 18. ผู้เช่าซื้อที่ดินต้องนำค่าเช่าซื้อไปชำระแก่ผู้ให้เช่าซื้อ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ ภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันถึงกำหนดชำระเงินค่าเช่าซื้อแต่ละงวดตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะกำหนด ในกรณีที่เห็นสมควร ปฏิรูปที่ดินจังหวัดอาจจะให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ออกไปเก็บค่าเช่าซื้อ ณ ภูมิลำเนาของผู้เช่าซื้อได้

ข้อ 19. หากผู้เช่าซื้อมีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจชำระค่าเช่าซื้อ ตามข้อ 18. ได้ เนื่องจากประสบภัยธรรมชาติ หรือมีเหตุสมควรประการอื่น อันทำให้การประกอบเกษตรกรรมไม่ได้ผล หรือได้ผลไม่สมบูรณ์ ทั้งนี้จะมีประกาศของคณะกรรมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าท้องที่ใดเป็นท้องที่ที่เสียหายหรือไม่ก็ตาม ให้ผู้เช่าซื้อยื่นคำร้องโดยชี้แจงข้อเท็จจริง และเหตุผลพร้อมกับหลักฐานอ้างอิงประกอบคำร้องต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อพิจารณาผ่อนผันการเก็บค่าเช่าซื้อ ตามผลแห่งความเสียหายสำหรับงวดนั้น ๆ

ข้อ 20. ให้ผู้เช่าซื้อชำระค่าเช่าซื้อเป็นงวด ๆ ตามที่กำหนดไว้ในสัญญา ถ้าผู้เช่าซื้อประสงค์จะชำระค่าเช่าซื้อแตกต่างจากที่กำหนดไว้ในสัญญาเช่าซื้อ ให้ผู้เช่าซื้อเสนอคำร้องพร้อมทั้งแสดงเหตุผลประกอบคำขอ และแผนการชำระค่าเช่าซื้อ โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อชำระค่าเช่าซื้อเป็นจำนวนเงินมากกว่าที่ต้องชำระในแต่ละงวดตามที่กำหนดไว้ในสัญญา ซึ่งจะมีผลให้ระยะเวลาที่ต้องชำระค่าเช่าซื้อน้อยลง ให้ผู้เช่าซื้อเสนอคำขอต่อปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบตามที่เห็นสมควร แล้วแจ้งให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดทราบ

การชำระค่าเช่าซื้อดังกล่าว ส.ป.ก. จะโอนสิทธิในที่ดินให้ผู้เช่าซื้อต่อเมื่อครบระยะเวลาที่เช่าซื้อ ห้าปี สิบปี สิบสองปี หรือสิบห้าปี หรือตามระยะเวลาที่ผู้ให้เช่าซื้อกำหนดไว้ในสัญญา

(2) ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อขอชำระค่าเช่าซื้อเป็นจำนวนเงินน้อยกว่าที่ต้องชำระในแต่ละงวดตามที่กำหนดไว้ในสัญญา ซึ่งอาจชำระได้ดังนี้

ก. ขอชำระน้อยกว่า แต่ไม่เป็นการขยายระยะเวลาให้ผู้เช่าซื้อนำเงินที่ค้างชำระทั้งหมดโดยนำไปชำระเฉลี่ยกับงวดที่เหลือ หรือไปทบกับงวดถัดไป

ข. ขอชำระน้อยกว่าแต่เป็นการขยายระยะเวลาไปจากที่กำหนดไว้ในสัญญา ให้

พิจารณาตามที่เห็นสมควร แต่มิให้เกินกว่าห้าปี โดยให้ผู้เช่าซื้อนำเงินที่ค้างชำระทั้งหมดโดยนำไปชำระเฉลี่ยกับงวดที่เหลือ

ทั้งนี้ ให้ผู้เช่าซื้อยื่นคำร้องดังกล่าวเสนอปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อทำความเห็นเสนอเลขาธิการพิจารณาอนุมัติเป็นราย ๆ ไป และรายงานให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดทราบ

กรณีตาม (2) หากผู้เช่าซื้อได้รับการผ่อนผันตามข้อ 19 ไม่ต้องขออนุมัติจากเลขาธิการ

ข้อ 21. ถ้าผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้องวดหนึ่งงวดใด ผู้เช่าซื้อจะต้องชำระเงินค่าปรับตามที่ระบุไว้ในสัญญา เว้นแต่ผู้เช่าซื้อจะได้รับการพิจารณาให้ผ่อนผันการเก็บค่าเช่าซื้อ ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ถ้าผู้เช่าซื้อขาดการชำระเงินค่าเช่าซื้อ 2 งวด ติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ดำเนินการตามข้อ 22

หมวด 4
การเลิกการเช่าซื้อ

ข้อ 22. ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดสัญญาเช่าซื้อ เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมาย มีหนังสือบอกเลิกการเช่าซื้อไปยังผู้เช่าซื้อแล้ว ให้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้เช่าซื้อตามที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อได้มีการบอกเลิกการเช่าซื้อที่ดินแล้ว ให้ผู้เช่าซื้อที่ดินและบริวารออกจากที่ดินภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกกล่าว หรือภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด เว้นแต่ผู้เช่าซื้อได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ตามระเบียบนี้

ข้อ 23. เมื่อได้มีการบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ ตามข้อ 22 หากผู้ถูกบอกเลิกสัญญาดังกล่าวประสงค์จะเช่าที่ดินนั้นเพื่อเข้าทำประโยชน์ด้วยตนเองต่อไปให้ยื่นคำร้องต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพื่อนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาตามที่เห็นสมควรแล้วให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด รายงาน ส.ป.ก. เพื่อทราบด้วย

หมวด 5
บทเบ็ดเตล็ด

ข้อ 24. ถ้าผู้เช่าซื้อที่ดินเห็นว่า ค่าเช่าซื้อและค่าใช้จ่ายไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรมหรือมีข้อพิพาทอื่นเกี่ยวกับค่าเช่าซื้อ หรือค่าใช้จ่าย หรือมีการกล่าวอ้างว่า ผู้ให้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญาโดยไม่ชอบ ให้ผู้เช่าซื้อยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ท้องที่นั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันชำระค่าเช่าซื้อที่ดินหรือค่าใช้จ่ายหรือวันที่ทราบหรือควรที่จะทราบมูลเหตุที่พิพาทหรือวันที่บอกเลิกสัญญา พร้อมทั้งแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบคำร้อง เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้สอบสวนแล้ว ให้ทำความเห็นพร้อมกับรายงานเกี่ยวกับคำร้องนั้น เสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดต่อไป เมื่อคณะ

กรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดวินิจฉัยเป็นประการใดแล้ว ให้แจ้งผลการวินิจฉัยแก่ผู้เช่าซื้อเป็นหนังสือโดยไม่ชักช้า

เมื่อคณะกรรมการได้วินิจฉัยเป็นประการใดแล้ว ให้ถือเป็นที่สุด

ในกรณีที่มีการร้องเรียนหรือมีการยื่นคำร้องอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้สัญญาเช่าซื้อยังคงมีผลบังคับใช้อยู่จนกว่าคณะกรรมการจะมีคำวินิจฉัย

ข้อ 25. ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบนี้ หรือมีเหตุจำเป็นไม่อาจปฏิบัติตามข้อหนึ่งข้อใดแห่งระเบียบนี้ได้ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดหรือเลขาธิการรวบรวมข้อเท็จจริงพร้อมทั้งให้ความเห็นนำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ข้อ 26. ให้เลขาธิการ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดหรือปฏิรูปที่ดินจังหวัด ซึ่งได้รับมอบหมายเมื่อดำเนินการในเรื่องใด ๆ ตามระเบียบนี้ รายงานผลการดำเนินงานความก้าวหน้าของงานรวมตลอดทั้งปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ให้คณะกรรมการทราบ

ให้ไว้ ณ วันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2526

(ลงชื่อ) ผัน บุญชิต

(นายผัน บุญชิต)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส.ป.ก. 4-14 ก

แบบที่ 4

สัญญาเช่าฉบับที่ ☐

สัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สัญญานี้ทำขึ้นที่.....

เมื่อวันที่ ☐ เดือน..... ☐ พ.ศ. 25 ☐ ระหว่างสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดย..... ตำแหน่ง..... ผู้รับมอบอำนาจให้ทำสัญญาแทน ตามคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่...../..... ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ. 25..... ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า "ผู้ให้เช่า" ฝ่ายหนึ่งกับ..... ☐ ..... ☐ อายุ ☐ ปี เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่ ☐ หมู่ที่ ☐ ตรอก/ซอย..... ถนน..... ตำบล/แขวง..... ☐ อำเภอ/เขต..... ☐ จังหวัด..... ☐ ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า "ผู้เช่า" อีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงทำสัญญากัน มีข้อความดังต่อไปนี้

บัตร ☐

เหมือนสคมภ์ที่ 1-13 ของบัตร 1

ข้อ 1. ผู้ให้เช่าตกลงให้เช่า และผู้เช่าตกลงเช่าที่ดินซึ่งอยู่ในความครอบครองดูแลรักษาของผู้ให้เช่าตามเอกสารหนังสือสำคัญ คือ ..... ☐ เลขที่ ☐ ..... ☐ เลขที่ ☐ ..... ☐ เลขที่ ☐ รวม ☐ ฉบับ เนื้อที่.....ไร่ .....งาน.....ตารางวา ตำบล..... ☐ อำเภอ..... ☐ จังหวัด..... ☐ หรือตามแผนผังที่ ส.ป.ก. จัดทำขึ้น แปลงที่ ☐ ☐ ☐ รวม ☐ แปลง กลุ่มที่ ☐ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ☐ ☐ จำนวนเนื้อที่ที่ให้เช่าประมาณ ☐ ไร่ ☐ งาน ☐ ตารางวา ตำบล.....อำเภอ..... จังหวัด ..... เพื่อใช้ประโยชน์.....

ส.ป.ก. 4-14

ข้อ 2. การเข้าทำประโยชน์ในที่ดินผู้เช่าจะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ต้องเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพื่อการปฏิรูปที่ดิน

2. ต้องเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ให้เช่าด้วยตนเอง ภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด

3. ในปีแรกต้องเข้าทำประโยชน์ในที่ดินอย่างน้อยตามจำนวนเนื้อที่ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด และต้องทำให้เสร็จตามพื้นที่ที่ให้เช่าภายในระยะเวลา 3 ปี

4. ต้องไม่นำที่ดินไปให้บุคคลอื่นเช่าหรือเช่าช่วงหรือเข้าทำประโยชน์

5. ต้องใช้ที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรม ตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ของผู้ให้เช่า

6. ต้องปรับปรุงบำรุงดินให้คงสภาพความสมบูรณ์เหมาะแก่การประกอบเกษตรกรรมอยู่เสมอรวมทั้งไม่ดำเนินการใดๆ ในลักษณะที่ก่อให้เกิดหรือน่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้ครอบครองที่ดินข้างเคียงหรือเป็นอุปกรรมขัดขวางต่อการดำเนินงานตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

7. ต้องแจ้งให้ผู้ให้เช่าทราบโดยไม่ชักช้า เมื่อมีภัยพิบัติอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ที่ดินจนถึงขนาดทำให้ที่ดินเสื่อมความเหมาะสมที่จะใช้ในการเกษตรกรรม

8. ต้องช่วยเหลือค่าใช้จ่ายที่รัฐได้ลงทุนไปเพื่อกิจกรรมสาธารณูปโภคตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งต้องใช้และดูแลรักษาสิ่งสาธารณูปโภค ตามระเบียบที่ทางราชการกำหนด

การฝ่าฝืนหน้าที่อันพึงต้องปฏิบัติในข้อ 2. เมื่อเจ้าหน้าที่ของผู้ให้เช่าได้ให้คำแนะนำและว่ากล่าวตักเตือนตามระเบียบที่ทางราชการกำหนดแล้ว ผู้เช่ายังละเลยหรือเพิกถอนเสีย โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรผู้ให้เช่าอาจบอกเลิกสัญญาเช่าเสียก็ได้

ข้อ 3. ผู้เช่าตกลงชำระค่าเช่าแก่ผู้ให้เช่าเป็นรายปีในอัตราไร่ละ ☐ บาท (.....) รวมเป็นเงินปีละ ☐ บาท (.....) ภายในวันที่ ☐ เดือน..... ☐ ของทุกปี ณ สถานที่ที่ผู้ให้เช่ากำหนด

บัตร ☐

ในกรณีผู้เช่าขอชำระเป็นผลผลิต ให้คำนวณราคาผลผลิตจากราคาซื้อขายตามราคาท้องถิ่นในขณะนั้น

ข้อ 4. เงินค่าภาษี ค่าธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายอื่นใดอันเกี่ยวกับที่ดินที่เช่า ซึ่งจะพึงชำระตามกฎหมาย ผู้เช่าจะเป็นผู้ชำระทั้งสิ้นตลอดอายุสัญญาเช่าโดยจะชำระเป็นเงินสดให้แก่เจ้าหน้าที่ของผู้ให้เช่า ภายในกำหนด 30 วัน นับแต่วันได้รับแจ้งจากผู้ให้เช่า

ข้อ 5. ในกรณีที่ผู้เช่าต้องชำระค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ทางราชการหรือสถาบันการเงินใดๆ ได้ทดรองจ่ายล่วงหน้า เพื่อจัดสร้างระบบชลประทาน และการระบายน้ำ การสร้างถนน หรือทางลำเลียงในไร่นาและสิ่งสาธารณูปโภคที่ใช้ร่วมกัน ผู้ให้เช่ายินยอมให้ผู้เช่าปลอดจากการชำระค่าเช่าตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ที่ดินของรัฐที่จัดให้เช่า ผู้เช่าจะได้รับการปลอดจากการชำระค่าเช่าตลอดระยะเวลาที่ผู้เช่ายังมีภาระต้องชำระค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่รัฐได้ลงทุนไปตามระยะเวลาที่ทางราชการกำหนด ภายหลังจากนั้นจึงให้ผู้เช่าชำระค่าเช่าตามสัญญานี้ต่อไป

(2) สำหรับการจัดให้เช่าที่ดินที่ผู้ให้เช่าได้มาโดยการจัดซื้อหรือเวนคืน หรือได้มาโดยประการอื่นเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เว้นแต่เป็นที่ดินตาม (1) ผู้เช่าจะได้รับการปลอดจากการชำระค่าเช่าเป็นเวลา ..... ปี นับแต่วันทำสัญญานี้

ข้อ 6. ผู้เช่าสัญญาว่า ในระหว่างการเช่าผู้เช่ายินยอมให้ผู้ให้เช่า หรือเจ้าหน้าที่ของผู้ให้เช่าเข้าไปตรวจตราดูแลทรัพย์สินที่ให้เช่าได้เสมอ โดยผู้เช่าจะอำนวยความสะดวกให้ตามสมควร หากมีข้อแนะนำประการใดแล้ว ผู้เช่ายินยอมรับปฏิบัติตามคำแนะนำนั้นทันที

ข้อ 7. ผู้เช่าสัญญาว่าจะไม่โอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ไปยังบุคคลอื่น

ข้อ 8. หากผู้ให้เช่ามีความจำเป็นต้องเข้าไปดำเนินการใด ๆ ตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือประโยชน์ของทางราชการ อันอาจมีผลไปกระทบกระเทือนสิทธิในที่ดินตามสัญญาเช่า ผู้เช่าต้องยินยอมให้ผู้เช่าเข้าไปดำเนินการตามกรณีแห่งความจำเป็น

ถ้าการดำเนินการนั้นเป็นเหตุให้เนื้อที่ที่เช่าลดลง หรือทำให้ทรัพย์สินอื่นได้รับความเสียหาย ผู้ให้เช่ายินยอมลดค่าเช่าตามอัตราส่วนของจำนวนเนื้อที่ดินที่ลดลง หรือใช้ค่าทดแทนตามความร้ายแรงแห่งความเสียหายแล้วแต่กรณี

ข้อ 9. ผู้เช่าอาจบอกเลิกสัญญาเช่าเมื่อใดก็ได้ แต่ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้แก่ผู้ให้เช่าทราบล่วงหน้าก่อนที่จะนับระยะเวลาเพื่อที่จะเรียกเก็บค่าเช่าในคราวต่อไป

ข้อ 10. ผู้เช่าตกลงยินยอมให้ผู้ให้เช่าดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) บอกเลิกสัญญาเช่าได้ทันทีเมื่อ

(ก.) ให้เช่าไม่ปฏิบัติตามข้อ 7. หรือ

(ข.) ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือข้อสัญญาในการกู้ยืมเงินจากผู้ให้เช่าหรือสถาบันการเงินที่ให้สินเชื่อแก่ผู้เช่า หรือ

(ค.) ผู้เช่าเป็นผู้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพอยู่ก่อนได้รับการคัดเลือก เข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามสัญญานี้

(2) เรียกให้ผู้เช่ามาพบเพื่อทำความตกลงกับผู้ให้เช่า เมื่อผู้เช่าไม่ปฏิบัติตามข้อ 3, ข้อ 4, ข้อ 6 หรือข้อ 8 แห่งสัญญานี้

ในการเรียกผู้เช่ามาพบตาม (2) นั้น ผู้ให้เช่าจะไปพบกับผู้เช่าหรือจะออกหนังสือเตือนให้ผู้เช่าปฏิบัติตามคำตักเตือนของเจ้าหน้าที่โดยกำหนดระยะเวลาให้ปฏิบัติตามให้แล้วเสร็จตามคำตักเตือนไว้ด้วยก็ได้

ถ้าผู้เช่าได้รับหนังสือเตือนจากเจ้าหน้าที่แล้วไม่ปฏิบัติตามคำเตือนนั้นสองครั้งให้สัญญาเช่าเป็นอันระงับสิ้นไป ตั้งแต่วันที่ผู้ให้เช่าแจ้งให้ผู้เช่าทราบเป็นหนังสือ

ข้อ 11. เมื่อผู้ให้เช่าบอกเลิกสัญญาเช่าตามข้อ 2 วรรคสอง หรือข้อ 10 หรือผู้เช่าบอกเลิกสัญญาเช่าตามข้อ9 หรือผู้เช่ามีเหตุต้องสิ้นสิทธิในการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ผู้เช่าตกลงและยินยอมให้ผู้ให้เช่าเข้าดำเนินการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินได้ทันทีเพื่อหักเป็นค่าใช้จ่ายและหนี้ค้างชำระ

สัญญานี้ทำขึ้นรวมสี่ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน ผู้เช่าและผู้ให้เช่าถือไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ และเก็บไว้ที่กองนิติการ ส.ป.ก. หนึ่งฉบับ กองบริการกองทุนฯ หนึ่งฉบับ คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้เข้าใจในสัญญานี้รวมทั้งระเบียบของทางราชการโดยตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้เช่า

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ให้เช่า

(.....)

.....

ผู้รับมอบอำนาจจาก

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

ส.ป.ก. 4-16

คำร้องที่.....
รับเมื่อ.....

คำร้องขอเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
เขตปฏิรูปที่ดิน.....
อำเภอ..... จังหวัด.....

เขียนที่.....
วันที่..... เดือน..... พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า..... อายุ.....ปี อาชีพ.....
บัตรประจำตัวประชาชนเลขที่..... ออกให้ ณ อำเภอ.....
จังหวัด..... เมื่อ.....บัตรหมดอายุเมื่อ.....
ภูมิลำเนาปัจจุบันเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด..... สามี/ภรรยา ชื่อ.....
นามสกุล.....

ทั้งนี้ ตามสำเนาทะเบียนบ้านและบัตรประจำตัวประชาชนที่แนบท้ายมานี้
ข้าพเจ้าขอยื่นคำร้องต่อเจ้าหน้าที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....
เพื่อขอรับการคัดเลือกในการเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในตำบล..... อำเภอ.....
จังหวัด.....

ข้อ 1. ข้าฯ มีบุตรทั้งหมด.....คน ปัจจุบันบุตรที่ยังอยู่ในความปกครองของข้าฯ โดยอาศัยอยู่บ้านเดียวกันทั้งหมด.....คน ในจำนวนนั้นบรรลุนิติภาวะแล้ว.....คน

ข้อ 2. ข้าฯ และบุคคลในครอบครัวมีรายได้จากการประกอบอาชีพต่อปี ดังนี้

2.1 รายได้จากการประกอบอาชีพหลัก ปีละประมาณ.....บาท

2.2 รายได้จากการประกอบอาชีพรอง ปีละประมาณ.....บาท

ข้อ 3. ข้าฯ มีหนี้สิน ดังนี้

3.1 เป็นลูกหนี้..... จำนวน.....บาท
เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... ครบกำหนดชำระในวันที่.....
เดือน..... พ.ศ.....

3.2 เป็นลูกหนี้..... จำนวน.....บาท
เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... ครบกำหนดชำระในวันที่.....
เดือน..... พ.ศ.....

/3.3 ...

3.3 เป็นลูกหนี้..... จำนวน.....บาท
เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... ครบกำหนดชำระในวันที่.....
เดือน..... พ.ศ.....

ข้อ 4. ปัจจุบันข้าฯ และบุคคลในครอบครัวเดียวกันได้ครอบครองที่ดิน ดังนี้

4.1 ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอ.....
มีจำนวน.....แปลง ดังนี้

ก.) ที่ดินที่มีหนังสือสำคัญ

แปลงที่ 1 คือ..... เนื้อที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
โดยที่ดินนี้เป็นกรรมสิทธิ์ของ..... เกี่ยวข้องกับข้าฯ ในฐานะ.....
แปลงที่ 2 คือ..... เนื้อที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
โดยที่ดินนี้เป็นกรรมสิทธิ์ของ..... เกี่ยวข้องกับข้าฯ ในฐานะ.....

ข.) ที่ดินที่ไม่มีหนังสือสำคัญ

แปลงที่ 1 เนื้อที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
แปลงที่ 2 เนื้อที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

4.2 ที่ดินที่อยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน มีจำนวน.....แปลง ดังนี้

ก.) ที่ดินที่มีหนังสือสำคัญ

แปลงที่ 1 คือ..... เนื้อที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
แปลงที่ 2 คือ..... เนื้อที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

ข.) ที่ดินที่ไม่มีหนังสือสำคัญ

แปลงที่ 1 เนื้อที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
แปลงที่ 2 เนื้อที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

5. ข้าฯ ได้เช่าที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน.....แปลง ดังนี้

แปลงที่ 1 เนื้อที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
ตามสัญญาเช่าเลขที่..... เสียค่าเช่า.....บาท/ปี

/แปลงที่ 2 ....

แปลงที่ 2 เนื้อที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
ตามสัญญาเช่าเลขที่..... เสียค่าเช่า.....บาท/ปี
แปลงที่ 3 เนื้อที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
ตามสัญญาเช่าเลขที่..... เสียค่าเช่า.....บาท/ปี

6. ข้าฯ ประสงค์จะทำสัญญาเช่าซื้อในที่ดินดังกล่าวต่อไปนี้
แปลงที่ 1 ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด..... ตามหลักฐานคือ.....
เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา โดยมีกำหนดระยะเวลาในการเช่าซื้อ..... ปี
แปลงที่ 2 ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด..... ตามหลักฐานคือ.....
เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา โดยมีกำหนดระยะเวลาในการเช่าซื้อ..... ปี
แปลงที่ 3 ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด..... ตามหลักฐานคือ.....
เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา โดยมีกำหนดระยะเวลาในการเช่าซื้อ..... ปี

ข้อ 7. ข้าฯ ขอยืนยันว่า ข้าฯ มีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดิน ดังนี้คือ

7.1 เป็นเกษตรกร ซึ่งได้รับการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ตามระเบียบที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

7.2 เป็นผู้มีรายได้พอที่จะสามารถชำระค่าเช่าซื้อที่ดินได้

7.3 ไม่เป็นผู้ติดค้างชำระค่าเช่าที่ดิน ส.ป.ก.

7.4 มีความประพฤติดีและซื่อสัตย์สุจริต

7.5 มีร่างกายสมบูรณ์ ขยันขันแข็ง และสามารถประกอบการเกษตรได้

7.6 ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

7.7 ไม่มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือของคู่สมรส หรือมีที่ดินเพียงเล็กน้อย แต่ไม่เพียงพอแก่การประกอบเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ

7.8 เป็นผู้ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และเงื่อนไขที่ราชการกำหนด

ข้อ 8. ข้าฯ ขอให้คำปฏิญาณว่า หากข้าฯ ได้รับการคัดเลือกให้เช่าซื้อที่ดินตาม ข้อ 6. ข้าฯ ยินดีปฏิบัติตามระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด..... กำหนดไว้ทุกประการ

ข้าฯ ขอรับรองว่า ข้อความดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำร้องขอ
(.....)

บันทึกความเห็นของเจ้าหน้าที่

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่ผู้บันทึก

(.....)

ตำแหน่ง.....

ใบรับคำร้องขอเช่าซื้อที่ดิน

ได้รับคำร้องที่...../..... เมื่อ.....
ของ.....นามสกุล.....บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....
ตำบล..... อำเภอ.....จังหวัด.....

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่ผู้รับ
(.....)
ตำแหน่ง.....

<u>คำเตือน</u> ต้องนำหลักฐานนี้ไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่ทุกครั้งที่ไปติดต่อราชการเกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดิน

ส.ป.ก. 4-18ข

สัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในเขตปฏิรูปที่ดิน .....

.....

สัญญาเลขที่ .....

1 13

สัญญานี้ทำเมื่อวันที่..... เดือน.....พ.ศ. .....
ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ถนน.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
ระหว่างสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) โดย.....
ตำแหน่ง.....ผู้รับมอบอำนาจให้ทำสัญญาแทนตามคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่..... ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....
ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า "ผู้ให้เช่าซื้อ" ฝ่ายหนึ่ง กับ .....
อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....หมู่ที่..... ตำบล .....
อำเภอ..... จังหวัด..... บัตรประจำตัวประชาชนเลขที่.....
ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า "ผู้เช่าซื้อ" อีกฝ่ายหนึ่ง

โดยได้รับอนุมัติของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งสองฝ่ายตกลงทำสัญญากัน มีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้เช่าซื้อตกลงเช่าซื้อ และผู้ให้เช่าซื้อตกลงให้เช่าซื้อที่ดิน ตามเอกสารหนังสือสำคัญ .....เลขที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
ตามโครงการปฏิรูปที่ดิน.....
แปลงที่..... กลุ่มที่ ..... หรือระวาง ส.ป.ก. ที่.....
เลขที่.....เป็นจำนวนเนื้อที่ที่เช่าซื้อประมาณ .....ไร่.....งาน .....ตารางวา ซึ่งเป็นของผู้ให้เช่าซื้อตามแผนผังแนบท้ายสัญญาเช่าซื้อ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาเช่าซื้อ และให้มีผลบังคับตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... (วันที่เข้าทำประโยชน์) เพื่อประโยชน์

.....โดยให้ผู้เช่าซื้อชำระค่าเช่าซื้อคิดเป็นมูลค่าที่ดิน จำนวนเงิน.....บาท (.....) กับดอกเบี้ยร้อยละ 6 ต่อปี[1] ของยอดเงินมูลค่าที่ดินที่ยังมิได้ชำระ

ทั้งนี้ ก่อนวันทำสัญญานี้ผู้เช่าซื้อได้ชำระค่าเช่าซื้อที่ดินตามสัญญานี้ให้แก่ ส.ป.ก. ไว้แล้วเป็นจำนวนเงิน.....บาท (เงินต้น.....บาท ดอกเบี้ย.....บาท) ตั้งแต่ปี พ.ศ. .....

ข้อ 2. การเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ผู้เช่าซื้อจะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) ต้องเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้เช่าซื้อด้วยตนเองภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด

(2) ในปีแรกต้องเข้าทำประโยชน์ในที่ดินอย่างน้อยตามจำนวนเนื้อที่ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด และต้องทำให้แล้วเสร็จเต็มตามพื้นที่ที่ให้เช่าซื้อภายในระยะเวลาสามปีนับแต่วันทำสัญญานี้

(3) ต้องไม่นำที่ดินไปให้บุคคลอื่นเช่าหรือเช่าช่วงหรือเข้าทำประโยชน์

(4) ต้องใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ของผู้ให้เช่าซื้อ

(5) ต้องยินยอมปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

(6) ต้องปรับปรุง บำรุงดินให้คงสภาพความสมบูรณ์เหมาะแก่การประกอบเกษตรกรรมอยู่เสมอ รวมทั้งไม่ดำเนินการใด ๆ ในลักษณะที่ก่อให้เกิดหรือน่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้ครอบครองที่ดินข้างเคียง หรือเป็นอุปสรรคขัดขวางต่อการดำเนินงานตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(7) ต้องแจ้งให้ผู้ให้เช่าซื้อทราบโดยไม่ชักช้าเมื่อมีภัยพิบัติอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ที่ดินจนถึงขนาดทำให้ที่ดินเสื่อมสภาพความเหมาะสมที่จะใช้ในการเกษตรกรรม

(8) ต้องช่วยเหลือค่าใช้จ่ายที่รัฐได้ลงทุนไปเพื่อกิจการสาธารณูปโภคหรือเพื่อการพัฒนาระบบแปลงที่ดินหรือกิจการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด ตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งต้องใช้และดูแลรักษาสิ่งสาธารณูปโภคดังกล่าวตามระเบียบที่ทางราชการกำหนด

การฝ่าฝืนหน้าที่ตามสัญญาข้อ 2. เมื่อเจ้าหน้าที่ของผู้ให้เช่าซื้อได้ให้คำแนะนำและว่ากล่าวตักเตือนเป็นหนังสือตามระเบียบที่ทางราชการกำหนดถึงสองครั้งแล้ว ผู้เช่าซื้อยังเพิกเฉย หรือละเลยเสียโดยไม่มีเหตุอันควร ผู้ให้เช่าซื้ออาจบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อเสียก็ได้

ข้อ 3. ผู้เช่าซื้อจะชำระมูลค่าที่ดินดังกล่าวตามสัญญาข้อ 1.ให้แก่ผู้ให้เช่าซื้อ โดยแบ่งชำระเป็นรายปีให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา.....ปี เป็นมูลค่าที่ดินปีละ.....บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 6 ต่อปี[2] ของมูลค่าที่ดินที่ยังมิได้ชำระ โดยปีแรกจะชำระภายในวันที่.....เดือน.....

1/ มติ คปก. 3/2545 ปรับลดดอกเบี้ยเป็น ร้อยละ 4 ต่อปี ของราคาค่าเช่าซื้อที่ดิน มีผล 1 ตุลาคม 2545

2/ มติ คปก. 3/2545 ปรับลดดอกเบี้ยเป็น ร้อยละ 4 ต่อปี ของราคาค่าเช่าซื้อที่ดิน มีผล 1 ตุลาคม 2545

พ.ศ. ..... และครบกำหนดปีสุดท้ายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... เว้นแต่จะได้ตกลงกันในภายหลังเป็นอย่างอื่นตามสัญญาที่แนบท้าย สำหรับราคาค่าเช่าซื้อ ซึ่งกำหนดไว้ตามสัญญาข้อ 1. คู่สัญญาได้กำหนดขึ้นจากจำนวนเนื้อที่โดยประมาณ ฉะนั้น หากได้ทำการรังวัดสอบเขตหรือแบ่งแยกแล้ว ปรากฏว่า ได้เนื้อที่มากหรือน้อยกว่าที่ได้ระบุไว้ตามสัญญา ข้อ1.ทั้งสองฝ่ายตกลงให้ถือเอาจำนวนเนื้อที่ดินที่รังวัดได้เป็นจำนวนเนื้อที่ดินที่ตกลงเช่าซื้อกันตามสัญญานี้ และผู้เช่าซื้อตกลงชำระราคาเช่าซื้อเพิ่มขึ้น หรือลดลงตามส่วนในงวดสุดท้าย หรือในวันจดทะเบียนโอนสิทธิในที่ดิน โดยถือเอาราคาเช่าซื้อตามสัญญาข้อ 1. เป็นเกณฑ์คำนวณ

ข้อ 4. ถ้าผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อตามสัญญา ข้อ 3. สองปีติด ๆ กันหรือผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อในปีสุดท้ายจนล่วงพ้นเวลาหนึ่งปี นับแต่วันถึงกำหนดชำระปีสุดท้ายนั้น เมื่อผู้ให้เช่าซื้อหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ให้เช่าซื้อได้บอกกล่าวเป็นหนังสือให้ชำระค่าเช่าซื้อภายในเวลาอันสมควร ผู้เช่าซื้อยังละเลยหรือเพิกเฉยเสีย ให้ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้

ข้อ 5. ผู้ให้เช่าซื้อจะโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินที่เช่าซื้อนี้ ให้แก่ผู้เช่าซื้อในเมื่อ

5.1 ครบกำหนดระยะเวลาการชำระค่าเช่าซื้อตามสัญญาข้อ 3. และ

5.2 ผู้เช่าซื้อได้ชำระค่าเช่าซื้อให้แก่ผู้ให้เช่าซื้อจนครบถ้วนถูกต้อง และ

5.3 ผู้ให้เช่าซื้อได้รับหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินแล้ว

ผู้เช่าซื้อและผู้ให้เช่าซื้อตกลงจะเป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามสัญญานี้เท่ากันทั้งสองฝ่าย ส่วนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อันเกี่ยวกับที่ดิน หรือการโอนสิทธิในที่ดินที่เช่าซื้อ ผู้เช่าซื้อจะเป็นผู้ออกโดยชำระให้แก่ ส.ป.ก.ในวันที่จดทะเบียนโอนสิทธิในที่ดิน

ข้อ 6. ผู้เช่าซื้อยินยอมชำระ

(1) ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายตามประมวลกฎหมายที่ดินในการรังวัดออกหรือแบ่งแยกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ซึ่ง ส.ป.ก. ได้ทดรองจ่ายไปแล้ว

(2) ค่าคืนทุนซึ่งเป็นค่าตอบแทนอันเนื่องจากการที่ผู้เช่าซื้อที่ดินได้รับประโยชน์จากการสาธารณูปโภค และ/หรือกิจการอื่น ๆ ซึ่ง ส.ป.ก.ได้จ่ายไป

(3) ค่าภาษีและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อันเกี่ยวเนื่องกับที่ดินที่เช่าซื้อ (ถ้ามี)

ข้อ 7. ผู้เช่าซื้อสัญญาว่าในระหว่างเช่าซื้อ ผู้เช่าซื้อยินยอมให้ผู้ให้เช่าซื้อหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิเข้าไปตรวจสภาพที่ดิน และสิ่งปลูกสร้างในที่ดินที่ให้เช่าซื้อ โดยผู้เช่าซื้อจะอำนวยความสะดวกให้ตามสมควร หากมีข้อแนะนำประการใด ผู้เช่าซื้อยินยอมรับปฏิบัติตามคำแนะนำทันที

ข้อ 8. หากผู้ให้เช่าซื้อมีความจำเป็นต้องเข้าดำเนินการใด ๆ ตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ อันอาจมีผลไปกระทบกระเทือนสิทธิในที่ดินตามสัญญาเช่าซื้อ ผู้เช่าซื้อยินยอมให้ผู้ให้เช่าซื้อเข้าดำเนินการตามกรณีแห่งความจำเป็น ถ้าการดำเนินการนั้น เป็นเหตุให้เนื้อที่ที่เช่าซื้อลดลง คู่สัญญายินยอมให้ลดอัตราส่วนของจำนวนเนื้อที่ที่ลดลง ในกรณีทำให้ทรัพย์สินอื่นได้รับความเสียหาย ผู้ให้เช่าซื้อยินยอมชดใช้ค่าทดแทนตามความเสียหายนั้นแล้วแต่กรณี

ข้อ 9 หากผู้เช่าซื้อประสงค์จะโอนสิทธิการเช่าซื้อนี้ก็ดีหรือผู้เช่าซื้อถึงแก่กรรมในระหว่างที่เช่าซื้อตามสัญญานี้ก็ดี การโอนหรือการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าซื้อดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้บังคับ

ของมาตรา 30 วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

ในกรณีที่ผู้รับโอนหรือผู้รับมรดกสิทธิการเช่าซื้อขาดคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด หรือเป็นผู้ไม่ประสงค์ที่จะประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองต่อไป ให้ถือว่าสัญญาสิ้นสุดลง และผู้ให้เช่าซื้อจะคืนค่าเช่าซื้อที่ได้ชำระไว้แล้วให้แก่ผู้นั้นโดยหักค่าใช้จ่าย ค่าเช่า และหนี้สินอื่นที่ผู้เช่าซื้อค้างชำระเสียก่อน ทั้งนี้ ผู้นั้นจะต้องออกไปจากที่ดินที่เช่าซื้อ พร้อมทั้งรื้อถอนและขนย้ายสิ่งปลูกสร้างออกไป โดยเสียค่าใช้จ่ายเองภายในระยะเวลาที่ผู้ให้เช่าซื้อกำหนดด้วย

แต่ถ้าผู้รับโอน หรือ ผู้รับมรดกสิทธิการเช่าซื้อมีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดและมีความประสงค์ที่จะประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเอง ผู้นั้นมีสิทธิรับสิทธิการเช่าซื้อที่ดินตามสัญญานี้ต่อไป

ข้อ 10. ผู้เช่าซื้อตกลงว่า เมื่อผู้เช่าซื้อได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินที่เช่าซื้อไปแล้วจะใช้ที่ดินนี้เพื่อประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองเท่านั้น ถ้าผู้เช่าซื้อไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขนี้ ผู้เช่าซื้อจะต้องโอนที่ดินซึ่งได้รับกรรมสิทธิ์แปลงนี้คืน ส.ป.ก.ภายใน 1 ปี นับแต่วันทำผิดเงื่อนไขนี้ โดยจะได้รับค่าที่ดินคืนจาก ส.ป.ก. เท่ากับราคาที่เช่าซื้อไปจาก ส.ป.ก.

ที่ดินที่ได้กรรมสิทธิ์ไปโดยการเช่าซื้อจะทำการแบ่งแยกหรือโอนสิทธิในที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีตกทอดทางมรดกแก่ทายาทโดยธรรม หรืออาจแบ่งแยก หรือโอนสิทธิในที่ดิน ได้ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

ข้อ 11. ผู้เช่าซื้ออาจบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อได้ โดยแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ให้เช่าซื้อทราบล่วงหน้าก่อนถึงกำหนดระยะเวลาการชำระค่าเช่าซื้อในปีต่อไป ไม่น้อยกว่าสองเดือน

ข้อ 12. ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ เมื่อ

ก. ผู้เช่าซื้อไม่ปฏิบัติตามสัญญานี้ข้อใดข้อหนึ่ง หรือสัญญาเก็บเงินคืนทุนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานี้ หรือข้อตกลงหรือข้อสัญญาในการกู้ยืมเงินจากผู้ให้เช่าซื้อหรือ

ข. หากปรากฏในภายหลังว่าผู้เช่าซื้อเป็นผู้ที่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพอยู่แล้วก่อนได้รับคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามสัญญานี้ หรือขาดคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

ค. ผู้เช่าซื้อไม่ปฏิบัติตามสัญญา ข้อ 7. ข้อ 8. หรือ ข้อ 9. ข้อใดข้อหนึ่ง ผู้ให้เช่าซื้อจะมีหนังสือเตือนให้ผู้เช่าซื้อปฏิบัติตามสัญญา โดยจะกำหนดระยะเวลาให้ปฏิบัติตามให้แล้วเสร็จตามคำเตือนไว้ด้วยก็ได้ และถ้าผู้เช่าซื้อได้รับหนังสือเตือนจากเจ้าหน้าที่ผู้ให้เช่าซื้อแล้วไม่ปฏิบัติตามคำเตือนนั้นถึงสองครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร

ข้อ 13 เมื่อสัญญาเช่าซื้อได้ระงับลงเพราะเหตุบอกเลิกสัญญา หากผู้เช่าซื้อได้เพาะปลูกข้าวหรือพืชล้มลุกใดลงในที่ดินที่เช่าซื้อก่อนที่ได้มีการบอกเลิกสัญญา ผู้เช่าซื้อมีสิทธิที่จะใช้ที่ดินนั้นต่อไปจนกว่าจะเสร็จการเก็บเกี่ยวพืชผลนั้น แต่ต้องชำระค่าเช่าซื้อตามสัญญานี้ และหากผู้เช่าซื้อประสงค์จะเช่าที่ดินนั้นเพื่อทำประโยชน์ด้วยตนเองต่อไป ให้ผู้เช่าซื้อยื่นคำร้องต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภายในระยะเวลาที่ผู้ให้เช่าซื้อกำหนด เพื่อนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาตามที่เห็นสมควร

ข้อ 14. เมื่อผู้ให้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญาตามสัญญาข้อ 2. วรรคสอง หรือข้อ 12. หรือผู้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญาตามสัญญาข้อ 11. แล้ว ผู้เช่าซื้อและบริวารจะต้องออกไปจากที่ดินนั้นพร้อมทั้งรื้อถอน และขนย้ายสิ่งปลูกสร้างออกไปโดยเสียค่าใช้จ่ายเองภายในระยะเวลาที่ผู้ให้เช่าซื้อกำหนด และให้ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิที่จะดำเนินการดังนี้

(1) เข้าครอบครองที่ดินที่ให้เช่าซื้อได้ทันที

(2) เข้าจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้เช่าซื้อตามวิธีการที่ทางราชการกำหนด

(3) จัดการเกี่ยวกับค่าเช่าซื้อ โดยให้ถือว่าค่าเช่าซื้อที่ได้ชำระไว้แล้วเป็นค่าเช่าตลอดระยะเวลาที่ผู้เช่าซื้อได้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในอัตราไร่ละ .....บาท (.....) ต่อปี หากผู้ให้เช่าซื้อได้รับความเสียหายเกินกว่าค่าเช่า ผู้ให้เช่าซื้อจะคิดค่าเสียหายส่วนที่ขาดจนครบถ้วน

(4) จะคืนค่าเช่าซื้อให้แก่ผู้เช่าซื้อเมื่อได้หักค่าเช่าตาม (3) ค่าภาษีบำรุงท้องที่และภาษีอื่น ๆ (ถ้ามี) รวมทั้งหนี้สินอื่น ๆ ที่ผู้เช่าซื้อค้างชำระ

ข้อ 15. ผู้เช่าซื้อตกลงยอมรับเงื่อนไขในสัญญาฉบับใหม่นี้ใช้บังคับแทนสัญญาเช่าซื้อที่ดินฉบับที่ .....ลงวันที่ .....ทุกประการ

สัญญานี้ทำขึ้นสี่ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน ทั้งสองฝ่ายได้เข้าใจข้อความในสัญญานี้รวมทั้งระเบียบของทางราชการโดยตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ผู้เช่าซื้อและผู้ให้เช่าซื้อถือไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ และเก็บไว้ที่กองนิติการหนึ่งฉบับ กองบริการกองทุนฯ หนึ่งฉบับ

ลงชื่อ .....ผู้เช่าซื้อ
(.....)

ลงชื่อ .....ผู้ให้เช่าซื้อ
(.....)

ผู้รับมอบอำนาจจาก
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้าพเจ้า.....อายุ .....ปี อยู่บ้านเลขที่ .....
ถนน.....หมู่ที่ .....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ลงชื่อ .....พยาน
(.....)

ข้าพเจ้า.....อายุ .....ปี อยู่บ้านเลขที่ .....
ถนน.....หมู่ที่ .....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ลงชื่อ .....พยาน
(.....)

หนังสือยินยอมของคู่สมรส

ข้าพเจ้า.....อายุ .....ปี อยู่บ้านเลขที่ .....
ถนน.....หมู่ที่ .....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
เป็นคู่สมรสของ.....ยินยอมให้คู่สมรสของข้าพเจ้าทำสัญญาเช่าซื้อที่ดินกับ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามสัญญาเลขที่ .....
ลงวันที่ .....เดือน .....พ.ศ. ..... จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ .....ผู้ยินยอม
(.....)

ข้าพเจ้า.....อายุ .....ปี อยู่บ้านเลขที่ .....
ถนน.....หมู่ที่ .....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด..... ขอรับรองว่าคำยินยอมข้างต้น
ได้กระทำต่อหน้าข้าพเจ้าจริง

ลงชื่อ .....พยาน
(.....)

ข้าพเจ้า.....อายุ .....ปี อยู่บ้านเลขที่ .....
ถนน.....หมู่ที่ .....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด..... ขอรับรองว่าคำยินยอมข้างต้น
ได้กระทำต่อหน้าข้าพเจ้าจริง

ลงชื่อ .....พยาน
(.....)

มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 2/2546
วันศุกร์ที่ 14 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่องที่ 3.6 หลักเกณฑ์การปรับอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชนกับเกษตรกรรายใหม่

เรื่องเดิม

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้จัดซื้อที่ดินเอกชนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 จนถึงปัจจุบันประมาณ 4.8 แสนไร่ และนำมาจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรเช่าซื้อประมาณ 1.5 แสนไร่ ให้เช่าประมาณ 3.2 แสนไร่ ในระยะเริ่มแรกที่ได้มีการเช่าซื้อ ส.ป.ก. ให้เกษตรกรเช่าซื้อตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดิน พ.ศ. 2526 กล่าวคือ ให้เช่าซื้อในราคาเท่ากับราคาที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อโดยคิดดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 6 ต่อปี ของเงินต้นที่ค้างชำระ

ต่อมาคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ 4/2535 วันที่ 13 สิงหาคม 2535 ได้มีมติให้ปรับอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินที่จะเรียกเก็บจากเกษตรกรรายใหม่ (ยกเว้นกรณีของการตกทอดทางมรดก) โดยให้ใช้ราคาที่ดินของกรมที่ดินฉบับที่ประกาศใช้อยู่ในปีที่มีการทำสัญญาเช่าซื้อกับเกษตรกรรายใหม่ เป็นราคาที่ดินที่จะใช้คำนวณอัตราค่าเช่าซื้อที่จะเรียกเก็บจากเกษตรกรรายใหม่ต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับค่าของเงินตามภาวะเศรษฐกิจที่ได้เปลี่ยนแปลงไป

ข้อเท็จจริง

1. เนื่องจากในช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจรุ่งเรืองและราคาที่ดินสูงขึ้นอย่างมาก คือช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2530-2539 จะเห็นได้ว่าราคาที่ดินจังหวัดปทุมธานี ส.ป.ก. จัดซื้อมาในราคาไร่ละ 2,600 บาท ในปี 2521 และราคาที่ดินตามราคาประเมินของกรมที่ดินในปี พ.ศ. 2535 ราคาไร่ละ 280,000 บาท เมื่อเป็นเช่นนี้ หากใช้หลักเกณฑ์การให้เช่าซื้อกับเกษตรกรรายใหม่ตามมติ คปก. ครั้งที่ 4/2535 วันที่ 13 สิงหาคม 2535 จะทำให้เกษตรกรรายใหม่ต้องเช่าซื้อในราคาไร่ละ 280,000 บาท ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับราคาที่จัดซื้อไร่ละ 2,600 บาทแล้ว นอกจากเกษตรกรรายใหม่จะไม่สามารถจ่ายชำระค่าเช่าซื้อได้แล้วยังไม่เป็นธรรมกับเกษตรกรรายใหม่

2. ตามมติ คปก. ครั้งที่ 4/2539 วันที่ 4 พฤศจิกายน 2539 ได้มอบอำนาจให้

(ก) ปฏิรูปที่ดินจังหวัด กรณีซื้อที่ดินไม่เกินราคาประเมินของกรมที่ดินและราคาอัตราขั้นสูงรายภาคที่ ส.ป.ก. กำหนด

(ข) คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด กรณีซื้อที่ดินเกินกว่าอำนาจปฏิรูปที่ดินจังหวัด แต่เพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละ 50 ของราคาประเมินของกรมที่ดิน และของราคาอัตราขั้นสูงรายภาคที่ ส.ป.ก. กำหนด

(ค) ส่วนที่เกินกว่าอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดให้เป็นอำนาจของคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติสำหรับรายการซื้อที่ดินในปีนี้และปีต่อ ๆ ไปด้วย

ตามมติดังกล่าวทำให้ ส.ป.ก. ได้มีการจัดซื้อที่ดินสูงกว่าราคาประเมินกรมที่ดิน แต่หลักเกณฑ์การให้เช่าซื้อตามมติ คปก. ครั้งที่ 4/2535 วันที่ 13 สิงหาคม 2535 ได้กำหนดให้คิดราคาค่าเช่าซื้อตาม

ราคาประเมินกรมที่ดิน จึงทำให้ผู้เช่าซื้อรายใหม่สามารถเช่าซื้อได้ในราคาที่ต่ำกว่าที่ ส.ป.ก. จัดซื้อมา เช่น อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ในปี พ.ศ. 2540 ราคาประเมิน 10,000 บาท/ไร่ จัดซื้อ 14,000 บาท/ไร่

3. จากปัญหาดังกล่าว ในการประชุม คปก. ครั้งที่ 2/2540 วันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2540 มีมติกำหนดให้ "การกำหนดค่าเช่า และค่าเช่าซื้อสำหรับเกษตรกรรายใหม่เห็นควรให้คิดราคาปรับใหม่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น โดยมอบอำนาจหน้าที่ให้คณะอนุกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินฯ กำหนดหลักเกณฑ์ และจัดทำบัญชีราคาเพื่อใช้ปฏิบัติต่อไป"

4. คณะอนุกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ในการประชุมครั้งที่ 1/2545 วันที่ 16 สิงหาคม 2545 ได้มีมติเห็นชอบให้นำวิธีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ชั้นดีของธนาคารแห่งประเทศไทยมาใช้ร่วมกับวิธีรายได้ โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากเครื่องชี้ทางเศรษฐกิจและสังคมการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. และของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ทั้งนี้ให้เปรียบเทียบกับวิธีเดิม เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลดีของวิธีใหม่ว่าดีกว่าวิธีเดิม (รายละเอียดในตารางที่ 6 ที่แนบในวาระการประชุม)

ข้อพิจารณา

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการหาแนวทางในการคำนวณเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การปรับอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชน 2 วิธี ดังนี้

1. วิธีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ชั้นดีของธนาคารแห่งประเทศไทย

วิธีนี้เป็นการพิจารณาทางด้านการเงินว่ามีปัจจัยใดที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงราคาตลาดของที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ โดยการนำการเปลี่ยนแปลงแต่ละปีของดัชนีผู้บริโภค อัตราดอกเบี้ยเงินฝากชนิดต่าง ๆ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ชนิดต่าง ๆ มาคำนวณเปรียบเทียบกัน เมื่อนำอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ชั้นดีของธนาคารแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 จนถึง พ.ศ. 2542 ตามตารางที่ 1 มาปรับในลักษณะดอกเบี้ยทบต้นกับราคาที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อพบว่าราคาที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อเพิ่มขึ้นใกล้เคียงกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดอกเบี้ยเงินกู้ชั้นดีของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยในตารางที่ 2 จังหวัดนครปฐม ส.ป.ก. ซื้อที่ดินในปี พ.ศ. 2522 ในราคา 1,742 บาท เมื่อนำอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ชั้นดีของธนาคารแห่งประเทศไทยในแต่ละปีมาปรับในลักษณะดอกเบี้ยทบต้นจนถึงปี พ.ศ. 2531 จะได้ราคา 5,999 บาท ในขณะที่ในปี พ.ศ. 2531 ราคาซื้อที่ดินเฉลี่ยที่ ส.ป.ก. ซื้อที่ดินในจังหวัดนครปฐม คือ 7,063 บาท ตามตารางที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร ส.ป.ก. ซื้อที่ดินในปี พ.ศ. 2529 ในราคา 2,921 บาท เมื่อนำอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ชั้นดีของธนาคารแห่งประเทศไทยในแต่ละปีมาปรับในลักษณะดอกเบี้ยทบต้นจนถึงปี พ.ศ. 2541 จะได้ราคา 12,606 บาท ในขณะที่ในปี พ.ศ. 2541 ราคาซื้อที่ดินเฉลี่ยที่ ส.ป.ก. ซื้อที่ดินในจังหวัดกำแพงเพชรคือ 13,498 บาท

2. วิธีรายได้โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากเครื่องชี้ทางเศรษฐกิจและสังคมการปฏิรูปที่ดิน

วิธีนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ในปี พ.ศ. 2543 ซึ่งเป็นข้อมูลล่าสุดของเครื่องชี้ทางเศรษฐกิจ ทั้งที่ดินเอกชนและที่ดินของรัฐเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตข้าวนาปี จำนวนผลผลิตข้าวนาปี และราคาของข้าวนาปีในแต่ละภาคของประเทศ เพื่อหาราคาประเมินที่ดินจากรายได้สุทธิของข้าวนาปี และนำมากำหนดเพดานราคาค่าเช่าซื้อที่ดินในแต่ละภาค

ตามตารางที่ 4 แสดงราคาประเมินที่ดิน โดยวิธีรายได้สุทธิจากข้าวนาปีในที่ดินเอกชนและที่ดินของรัฐในที่ดินเอกชนมีรายได้สุทธิเพียง 2 ภาค คือ ภาคกลางและภาคเหนือ และราคาประเมินที่ดินที่ได้แตกต่างกันคือ ภาคกลางมีราคาประเมิน 23,162.90 บาท และภาคเหนือมีราคาประเมิน 8,898.48 บาท แต่ในที่ดินของ

รัฐราคาประเมินที่ดินโดยวิธีรายได้สุทธิจากข้าวนาปีมีข้อมูลครบทุกภาค และมีราคาใกล้เคียงกันคือ ระหว่าง 10,206.01-16,084.72 บาท (รายละเอียดตามตารางที่แนบในวาระการประชุม)

คำขอ

ขออนุมัติใช้หลักเกณฑ์ในการปรับอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชนเพื่อเกษตรกรรม สำหรับเกษตรกรรายใหม่ โดยใช้วิธีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ชั้นดีของธนาคารแห่งประเทศไทยมาใช้ร่วมกับวิธีรายได้โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากเครื่องชี้ทางเศรษฐกิจและสังคมการปฏิรูปที่ดิน (ยกเว้นการโอนและการตกทอดทางมรดกตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่า หรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536) ที่จะทำสัญญาเช่าซื้อที่ดินกับ ส.ป.ก. และการขายคืนที่ดินให้ ส.ป.ก. เมื่อไม่ประสงค์จะทำการเกษตรหรือเช่าซื้อต่อไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติ

สำเนา

ที่ กษ 1207/ว 396

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

6 มิถุนายน 2546

เรื่อง แจ้งการปรับอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชนกับเกษตรกรรายใหม่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง รายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 2/2546 วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2546

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำอธิบายหลักเกณฑ์การปรับอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชนกับเกษตรกรรายใหม่ ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 2/2546

ตามที่อ้างถึง คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ 2/2546 ลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2546 เรื่องที่ 3.6 เรื่อง หลักเกณฑ์การปรับอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชนกับเกษตรกรรายใหม่ ได้มีมติอนุมัติให้ใช้หลักเกณฑ์ในการปรับอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชนเพื่อเกษตรกรรมสำหรับเกษตรกรรายใหม่ โดยใช้วิธีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ชั้นดีของธนาคารแห่งประเทศไทยมาใช้ร่วมกับวิธีรายได้ โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจและสังคมการปฏิรูปที่ดิน (ยกเว้นการโอนและการตกทอด ทางมรดก ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและตกทอดทางมรดก สิทธิการเช่า หรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2536) ที่จะทำสัญญาเช่าซื้อที่ดินกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) และการขายคืนที่ดินให้ ส.ป.ก. เมื่อไม่ประสงค์จะทำการเกษตรหรือเช่าซื้อต่อไป นั้น

ส.ป.ก. ได้จัดทำคำอธิบายหลักเกณฑ์การปรับอัตราค่าเช่าซื้อตามมติดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดแจ้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อทราบและถือปฏิบัติด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) อดิศักดิ์ ศรีสรรพกิจ
(นายอดิศักดิ์ ศรีสรรพกิจ)
เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
รักษาราชการแทนเลขาธิการ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักบริหารกองทุน
โทร. 0-2282-3802 โทรสาร 0-2281-0815

คำอธิบายหลักเกณฑ์การปรับอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชนกับเกษตรกรรายใหม่
ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 2/2546

การปรับอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชนกับเกษตรกรรายใหม่ (ยกเว้นการโอนและการตกทอดทางมรดก ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่า หรือการเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536) ที่จะทำสัญญาเช่าซื้อที่ดินกับ ส.ป.ก. และการขายคืนที่ดินให้ ส.ป.ก. เมื่อไม่ประสงค์จะทำการเกษตรต่อไป กำหนดเพดานราคาดังนี้

ภาคกลาง	24,245.78	บาท/ไร่
ภาคเหนือ	21,479.30	บาท/ไร่
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	15,559.02	บาท/ไร่
ภาคใต้	25,804.64	บาท/ไร่

1. กรณีการให้เช่าซื้อที่ดิน

ให้คิดค่าเช่าซื้อเท่ากับราคาที่ดินที่ได้จัดซื้อหรือเวนคืนรวมกับอัตราดอกเบี้ยร้อยละสี่อันเกิดจากค่าที่ดิน แต่ถ้าราคาที่ดินที่ได้จัดซื้อหรือเวนคืนต่ำกว่าราคาเพดานที่กำหนด ให้ใช้ราคาเพดานที่กำหนด

2. กรณีที่เกษตรกรขายคืนที่ดินให้ ส.ป.ก.

ให้คิดราคาที่ดินที่ขายคืนเท่ากับราคาที่ดินที่ ส.ป.ก. ให้เช่าซื้อที่ดินนั้น แต่ถ้าราคาที่ให้เช่าซื้อต่ำกว่าราคาเพดานที่กำหนด ให้ใช้ราคาเพดานที่กำหนด

สำเนา

ที่ กษ 1207/ว 1250

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

29 ตุลาคม 2547

เรื่อง แจ้งการปรับอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชนกับเกษตรกรรายใหม่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง หนังสือที่ กษ 1207/ว 396 ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2546

ตามที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้แจ้งการปรับอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชนกับเกษตรกรรายใหม่ให้จังหวัดต่างๆ ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ 2/2546 วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2546 โดยกำหนดเพดานภาคกลาง 24,245.78 บาท/ไร่ ภาคเหนือ 21,479.30 บาท/ไร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 15,559.02 บาท/ไร่ และภาคใต้ 25,804.64 บาท/ไร่ นั้น

เนื่องจากมีปัญหาในทางปฏิบัติความหมายของคำว่าเกษตรกรรายใหม่ และการคำนวณอัตราค่าเช่าซื้อไม่ชัดเจน ส.ป.ก. จึงขอชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติม ดังนี้

1. เกษตรกรรายเดิม หมายถึง เกษตรกรผู้เช่าเดิมที่ติดมากับที่ดินที่ ส.ป.ก.จัดซื้อและเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินรายแรก รวมทั้งผู้รับโอนหรือตกทอดทางมรดก (ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดก สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536) เมื่อจะทำสัญญาเช่าซื้อให้คำนวณอัตราค่าเช่าซื้อเท่ากับราคาที่ดินที่ซื้อมา

2. เกษตรกรรายใหม่ให้หมายถึงเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดิน นอกเหนือจาก 1 ให้ถือเป็นเกษตรกรรายใหม่ทั้งหมด เมื่อจะทำสัญญาเช่าซื้อให้คำนวณอัตราค่าเช่าซื้อ ตามมติ คปก. ครั้งที่ 2/2546 ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดแจ้งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ฉันทลักษณ์ บุศยอังกูร
(นายฉันทลักษณ์ บุศยอังกูร)
รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักบริหารกองทุน
โทร. 0-2281-1525 โทรสาร 0-2282-5897

สำเนา

ที่ กษ 1206/8373

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

7 ธันวาคม 2550

เรื่อง ขอหารือเรื่องเกษตรกรรายเดิมและเกษตรกรรายใหม่เพื่อจัดทำสัญญาเช่าซื้อ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครนายก ที่ นย 0011/1127 ลงวันที่ 5 กันยายน 2550

ตามที่ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครนายก (ส.ป.ก.นครนายก) ขอหารือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) กรณีการกำหนดอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชนกับเกษตรกรรายใหม่และรายเดิมต่างกัน โดยขอหารือในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ข้อความ “เกษตรกรรายเดิมหมายถึง เกษตรกรผู้เช่าเดิมที่ติดมากับที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อและเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินรายแรก” หมายถึง ต้องเป็นเกษตรกรทั้ง 2 กรณี จะเป็นกรณีใดกรณีหนึ่งไม่ได้ หรือเป็นกรณีใดกรณีหนึ่งก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นทั้ง 2 กรณี

2. เกษตรกรผู้เช่าที่ดินหรือเป็นผู้ทำกินในที่ดินนั้น ก่อนที่ ส.ป.ก. จะเข้ามาดำเนินการปฏิรูปที่ดินถือเป็นเกษตรกรรายเดิมหรือไม่

3. เกษตรกรผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนขอรับที่ดินทำกินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นรายแรกของแปลงนั้น ตั้งแต่ ส.ป.ก. ดำเนินการจัดเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ แต่ไม่ได้เป็นผู้เช่าที่ดินแปลงนั้นก่อนที่ ส.ป.ก. จะเข้ามาดำเนินการจัดที่ดินให้เกษตรกร ถือเป็นเกษตรกรรายเดิมหรือไม่ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ส.ป.ก. ได้พิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า

1. กรณีเกษตรกรรายเดิม หมายถึง เกษตรกรผู้เช่าที่ดินติดมากับที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ หรือเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินรายแรก ตั้งแต่ ส.ป.ก. จัดซื้อที่ดินมา (ก่อนที่ ส.ป.ก. จะกำหนดหลักเกณฑ์อัตราค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชนกับเกษตรกรรายใหม่) ดังนั้น จะเป็นกรณีใดกรณีหนึ่งก็ได้ไม่จำเป็นต้องเป็นทั้งสองกรณี

2. กรณีเกษตรกรผู้เช่าที่ดินหรือเป็นผู้ทำกินในที่ดินนั้นก่อนที่ ส.ป.ก. จะเข้ามาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ตั้งแต่ ส.ป.ก. จัดซื้อที่ดินมา (ก่อนที่ ส.ป.ก. จะกำหนดหลักเกณฑ์อัตราค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชนกับเกษตรกรรายใหม่) ถือว่าเป็นเกษตรกรรายเดิม

3. กรณีเกษตรกรผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนขอรับการจัดที่ดินทำกินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นรายแรกของแปลงนั้น ตั้งแต่ ส.ป.ก. ดำเนินการจัดเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ แต่ไม่ได้เป็นผู้เช่าที่ดินแปลงนั้น ก่อนที่ ส.ป.ก. จะเข้ามาดำเนินการจัดที่ดินให้เกษตรกร ถือเป็นเกษตรกรรายเดิมหรือไม่ ให้พิจารณาจากข้อเท็จจริง ดังนี้

/3.1 ถ้าเป็น...

3.1 ถ้าเป็นเกษตรกรผู้ที่ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์เป็นรายแรกของแปลงนั้น ก่อนที่ ส.ป.ก. จะกำหนดหลักเกณฑ์อัตราค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชนกับเกษตรกรรายใหม่ ถือว่าเป็นเกษตรกรรายเดิม

3.2 กรณีที่ ส.ป.ก. จัดซื้อที่ดินมา และยังมิได้จัดเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ แต่นำมาจัดให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ภายหลังจากที่ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์อัตราค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชนกับเกษตรกรรายใหม่แล้ว และเกษตรกรได้ยื่นคำร้องขอเช่าซื้อที่ดิน ส.ป.ก. คิดอัตราค่าเช่าซื้อที่ดินตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 2/2546 เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2546 โดยถือว่าเป็นเกษตรกรรายใหม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สถิตย์พงษ์ สุดชูเกียรติ
(นายสถิตย์พงษ์ สุดชูเกียรติ)
รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักนิติการ
โทร. 0-2281-8787
โทรสาร 0-2281-2940

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

พ.ศ. ๒๕๕๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙(๙) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยอนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย

“คณะอนุกรรมการ” หมายความว่า คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“คปจ.” หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

“ส.ป.ก.จังหวัด” หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

“สถาบันเกษตรกร” หมายความว่า สหกรณ์การเกษตรหรือกลุ่มเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

“การให้กู้ยืม” หมายความว่า การให้สินเชื่อเป็นตัวเงิน และหรือสิ่งของ

“การกู้ยืมเพื่อประกอบเกษตรกรรม” ให้หมายความรวมถึง การกู้ยืมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่มีผลเอื้ออำนวยประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมด้วย

“การกู้ยืมรายบุคคล” หมายความว่า การกู้ยืมโดยบุคคลเพียงคนเดียว และเป็นกิจการเฉพาะตัว

“การกู้ยืมรายโครงการ” หมายความว่า การกู้ยืมที่จัดทำเป็นโครงการ โดยบุคคลหลายรายกู้ยืมเพื่อกิจกรรมที่มีการบริหารจัดการร่วมกัน และเพื่อกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน

“การปลอดชำระคืนเงินต้น” หมายความว่า การให้ผู้กู้ไม่ต้องชำระเงินต้นตั้งแต่ระยะเวลาเริ่มต้นสัญญาจนถึงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งตามที่กำหนดในสัญญา

“การขยายเวลาการชำระหนี้” หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงระยะเวลาการชำระหนี้ออกไปเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา

“การผ่อนผันการชำระเงินรายงวด” หมายความว่า การผัดการชำระเงินรายงวดใดงวดหนึ่งออกไป โดยให้นำไปจ่ายในงวดถัดไป ทั้งนี้จะต้องอยู่ภายในระยะเวลาตามสัญญา

“เงินรายงวด” หมายความว่า เงินต้นแต่ละงวด

“ค่าชดเชย” หมายความว่า เงินที่ชำระให้แก่ผู้ที่ถือครองที่ดินอยู่เดิม หรือผู้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน และสละสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินนั้น

หมวด ๑

วัตถุประสงค์ของการให้กู้ยืม

ข้อ ๕ การให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(๑) การให้กู้ยืมเพื่อประกอบเกษตรกรรม

(๒) การให้กู้ยืมเพื่อเป็นค่าชดเชย

หมวด ๒

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิกู้ยืม

ข้อ ๖ ผู้มีสิทธิกู้ยืมตามระเบียบนี้ ต้องเป็นเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรซึ่งมีสมาชิกที่ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด และมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ได้รับที่ดิน หรือผู้ได้รับการคัดเลือกให้ได้รับที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๒) เป็นผู้อยู่ในเขตพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

(๓) เป็นสถาบันเกษตรกร ซึ่งมีความต้องการเงินทุนเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หมวด ๓

ระยะเวลาการกู้ยืม และอัตราดอกเบี้ยที่ให้กู้ยืม

ข้อ ๗ ระยะเวลาการกู้ยืม และอัตราดอกเบี้ยที่ให้กู้ยืม ให้เป็นไปดังนี้

(๑) กรณีการกู้ยืมที่มีวัตถุประสงค์ตามข้อ ๕ (๑) แบ่งออกเป็น

ก. เงินกู้ระยะสั้น กำหนดชำระคืนภายใน ๑ ปี

ข. เงินกู้ระยะปานกลาง กำหนดชำระคืนภายใน ๓ ปี

ค. เงินกู้ระยะยาว กำหนดชำระคืนภายใน ๑๕ ปี

(๒) กรณีการกู้ยืมที่มีวัตถุประสงค์ตามข้อ ๕ (๒) กำหนดระยะเวลาชำระคืนภายใน ๒๕ ปี

ให้คณะอนุกรรมการมีอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยโดยคำนึงถึงอัตราดอกเบี้ยท้องตลาด แต่ต้องไม่เกินร้อยละ ๕ ต่อปี

หมวด ๔

หลักประกันการกู้ยืม

ข้อ ๘ ภายใต้บังคับข้อ ๙ การให้เกษตรกรกู้ยืม ให้มีหลักประกันอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีอสังหาริมทรัพย์ซึ่งมีมูลค่าไม่ต่ำกว่าจำนวนเงินที่ขอกู้จำนองเป็นประกัน และกรณีอสังหาริมทรัพย์มีจำนวนไม่เพียงพอ ให้มีบุคคลที่ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นควรเป็นผู้ค้ำประกันด้วยอย่างน้อย ๑ คน

(๒) มีบุคคลซึ่งปฏิรูปจังหวัดเห็นสมควรอย่างน้อย ๒ คน เป็นผู้ค้ำประกัน ทั้งนี้ สำหรับวงเงินที่ขอกู้ยืมไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท

(๓) มีบุคคลซึ่งปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นสมควรอย่างน้อย ๓ คน เป็นผู้ค้ำประกัน ทั้งนี้ สำหรับวงเงินที่ขอกู้ยืมเกินกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

(๔) มีเกษตรกรซึ่งมีความต้องการเงินกู้ประเภทเดียวกัน ซึ่งมีจำนวนอย่างน้อย ๓ คน โดยไม่นับรวมผู้กู้ ทำหนังสือรับรองตามแบบที่กำหนดผูกพันร่วมกัน ทั้งนี้ การให้กู้ยืมแต่ละคนต้องมีวงเงินกู้ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ยกเว้นการกู้เพื่อค่าชดเชยต้องมีวงเงินกู้ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

(๕) เกษตรกรสามารถใช้เอกสารหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นหลักประกันได้ตามหลักเกณฑ์และมูลค่าที่ ส.ป.ก.กำหนด

ข้อ ๙ ส.ป.ก. อาจให้ผู้เช่าซื้อที่ดินจาก ส.ป.ก. กู้ยืมได้ไม่เกินร้อยละ ๘๐ ของต้นเงินที่ชำระค่าเช่าซื้อแล้ว โดยไม่มีหลักประกัน

ข้อ ๑๐ กรณีสถาบันเกษตรกรเป็นผู้กู้ยืม ให้ผู้ซึ่งเป็นกรรมการทุกคนของสถาบันเกษตรกรเป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้ และหรือใช้อสังหาริมทรัพย์ค้ำประกันตามหลักเกณฑ์ที่ ส.ป.ก. กำหนด

หมวด ๕
วิธีปฏิบัติในการขอกู้ยืม

ข้อ ๑๑ การกู้ยืม ให้ดำเนินการยื่นคำขอต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ดังต่อไปนี้

(๑) การกู้ยืมรายบุคคล ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ส.ป.ก.กำหนด

(๒) การกู้ยืมรายโครงการ ให้ดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หมวด ๖
อำนาจการอนุมัติ และการพิจารณาคำขอกู้ยืม

ข้อ ๑๒ การอนุมัติให้กู้ยืม ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) การกู้ยืมรายบุคคล

ก. ปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีอำนาจอนุมัติการกู้ยืมวงเงินไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท

ข. การกู้ยืมเกินกว่ารายละ ๕๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ให้ คปจ.เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติ

ค. การกู้ยืมเกินกว่ารายละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ให้คณะอนุกรรมการเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติ ยกเว้นการกู้ยืมเพื่อเป็นค่าชดเชย ให้คณะอนุกรรมการเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติในวงเงินที่เกินกว่ารายละ ๑๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป โดยไม่จำกัดวงเงิน

ง. การกู้ยืมเกินกว่ารายละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป ให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณา ทั้งนี้ไม่รวมถึงการกู้ยืมเพื่อเป็นค่าชดเชย

(๒) การกู้ยืมรายโครงการ

ก. โครงการซึ่งมีวงเงินกู้ยืมไม่เกิน ๕ ล้านบาท ให้คณะอนุกรรมการเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติ

ข. โครงการซึ่งมีวงเงินกู้ยืมเกินกว่า ๕ ล้านบาทขึ้นไป ให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณา

การอนุมัติให้กู้ยืมรายบุคคลและรายโครงการ จะต้องอยู่ภายใต้แผนเงินทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการแล้ว

(๓) กรณีสถาบันเกษตรกรเป็นผู้กู้ยืม ให้คณะอนุกรรมการเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติไม่เกินแห่งละ ๕ ล้านบาท สำหรับวงเงินเกินกว่า ๕ ล้านบาท ให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณา

ข้อ ๑๓ การกู้ยืมรายโครงการที่มีการอนุมัติแล้วแต่ยังไม่มีการก่อหนี้ ถ้าไม่มีข้อสงวนในการอนุมัติโครงการโดยเฉพาะและมีความจำเป็น ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจเปลี่ยนแปลงรายละเอียดรวมถึงตัวบุคคลในโครงการได้ เท่าที่ไม่ขัดวัตถุประสงค์ของโครงการ

หมวด ๗
การทำสัญญา และการจ่ายเงิน

ข้อ ๑๔ ให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการให้ผู้กู้จัดทำสัญญาตามแบบสัญญากู้ยืม สัญญาจำนอง สัญญาค้ำประกัน และแบบสัญญาอื่น ๆ (ถ้ามี) ที่จำเป็น ให้เป็นไปตามที่ ส.ป.ก. กำหนด

ข้อ ๑๕ ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก.มอบหมาย ลงนามให้กู้ยืมในสัญญากู้ยืมในนามของ ส.ป.ก.

ข้อ ๑๖ การให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรกู้ยืม ให้ ส.ป.ก. พิจารณาจ่ายเป็นสิ่งของหรือตัวเงินโดยจ่ายคราวเดียวหรือเป็นงวดก็ได้ตามที่ระบุไว้ในสัญญา

ข้อ ๑๗ การให้กู้ยืมโดยจ่ายเป็นสิ่งของ ให้คิดราคาสิ่งของที่จ่ายให้ไม่เกินราคาตลาดแห่งท้องถิ่นนั้น โดยในสัญญาให้กำหนดไว้ว่า ผู้กู้ยินยอมรับเอาสิ่งของแทนเงินที่ให้กู้ และจะชำระคืนเป็นเงินทั้งหมด

ข้อ ๑๘ ถ้าผู้กู้ยืมไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อกำหนดในสัญญาประการหนึ่งประการใด ให้ผู้นั้นหมดสิทธิขอกู้ยืมในโอกาสต่อไป จนกว่าจะได้มีการปฏิบัติตามพันธะกรณีเสร็จสิ้นแล้ว

หมวด ๘
การติดตามการใช้จ่ายของผู้กู้ และติดตามการชำระหนี้

ข้อ ๑๙ นับแต่ผู้กู้สามารถดำเนินการตามกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ ให้ ส.ป.ก.จังหวัดมีหน้าที่ติดตามสภาพความก้าวหน้าและการใช้จ่ายเงินของกิจกรรมหรือโครงการของผู้กู้เป็นระยะ ๆ ให้เป็นผลดีต่อผู้กู้และ ส.ป.ก.

ข้อ ๒๐ ส.ป.ก.จังหวัดมีหน้าที่ติดตามให้ผู้กู้ชำระเงินต้นและดอกเบี้ย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เงื่อนไข และข้อปฏิบัติที่ ส.ป.ก.กำหนด และให้มีหน้าที่ ดังนี้

(๑) จัดทำหนังสือแจ้งเตือนผู้กู้ล่วงหน้าประมาณ ๓๐ วัน ก่อนครบกำหนดชำระหนี้เพื่อให้มาชำระหนี้ตามสัญญา

(๒) รายงานผลการจัดเก็บหนี้ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ให้ ส.ป.ก. ทราบ

หมวด ๙
การชำระหนี้

ข้อ ๒๑ การชำระหนี้ให้จ่ายเป็นงวด ๆ ละ ๑ ปี โดยให้จ่ายงวดแรกเมื่อครบหนึ่งปี นับแต่วันทำสัญญา เว้นแต่จะได้กำหนดไว้ในสัญญาเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๒๒ ผู้กู้จะต้องชำระเงินต้นตามงวดพร้อมดอกเบี้ย ยกเว้นในระยะเวลาปลอดชำระคืนเงินต้น ให้ชำระเพียงดอกเบี้ยเงินกู้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามสัญญากู้ยืม

ข้อ ๒๓ ถ้าผู้กู้มาชำระหนี้ไม่ว่าเมื่อครบกำหนดหรือก่อนกำหนดก็ตาม ให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หมวด ๑๐
การปลอดชำระหนี้ การผ่อนผันการชำระเงินรายงวด
การขยายเวลาการชำระหนี้ และการลดดอกเบี้ยเงินกู้

ข้อ ๒๔ การปลอดชำระคืนเงินต้น กระทำได้ในกรณีที่เป็นการกู้ยืมระยะปานกลาง หรือ ระยะยาว ตามที่กำหนดไว้ในสัญญา

ข้อ ๒๕ ในกรณีที่ผู้กู้ไม่สามารถชำระเงินรายงวด และขอผ่อนผันการชำระเงินงวดใด ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีอำนาจผ่อนผันการชำระเงินงวดนั้นได้ไม่เกิน ๑ ปี หากเกินกว่า ๑ ปี ให้เป็นอำนาจของ คปจ.

ในกรณีที่ผู้กู้ได้รับการผ่อนผันการชำระเงินรายงวดมาแล้ว จะได้รับการผ่อนผันการชำระเงินรายงวดถัดไป ก็ต่อเมื่อผู้นั้น ได้ชำระเงินรายงวดที่ได้รับการผ่อนผันมาครบถ้วนแล้ว

ให้ส.ป.ก.จังหวัดรายงานผลการดำเนินงานให้ คปจ. และ ส.ป.ก. ทราบทุกครั้ง

ข้อ ๒๖ ในกรณีที่ผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาตามสัญญากู้ยืม และขอขยายเวลาการชำระหนี้ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดอนุมัติขยายเวลาการชำระหนี้ได้ครั้งละไม่เกิน ๑ ปี ตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

(๑) เงินกู้ระยะสั้น ให้ขยายเวลาได้ไม่เกิน ๑ ครั้ง

(๒) เงินกู้ระยะปานกลาง ให้ขยายเวลาได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง

(๓) เงินกู้ระยะยาว ให้ขยายเวลาได้ไม่เกิน ๓ ครั้ง

กรณีการอนุมัติขยายระยะเวลาชำระหนี้เกินกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนด ให้ คปจ.เป็นผู้พิจารณา

ให้ ส.ป.ก.จังหวัดรายงานผลการดำเนินงานให้ คปจ. และ ส.ป.ก.ทราบทุกครั้ง

ข้อ ๒๗ การขอผ่อนผันการชำระเงินรายงวดตามข้อ ๒๕ หรือการขอขยายเวลาการชำระหนี้ตามข้อ ๒๖ ผู้กู้จะต้องให้ผู้ค้ำประกันมาจัดทำหนังสือยินยอมให้ดำเนินการดังกล่าวต่อ ส.ป.ก. จังหวัดไว้เป็นหลักฐาน เว้นแต่ผู้กู้ได้จัดให้มีผู้ค้ำประกันที่ยินยอมไม่ยกเหตุแห่งการผ่อนผัน หรือขยายระยะเวลาการชำระหนี้มาเป็นเหตุเปลื้องความรับผิดของผู้ค้ำประกันไว้ล่วงหน้าแล้ว

ข้อ ๒๘ การขอผ่อนผันการชำระเงินรายงวด และการขอขยายเวลาการชำระหนี้ ผู้กู้ต้องแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัดทราบล่วงหน้าก่อนครบกำหนดชำระ

ข้อ ๒๙ ในกรณีที่มีภัยธรรมชาติ หรือภัยจากโรคพืช หรือศัตรูพืช หรือมีเหตุจำเป็นอื่น เมื่อผู้กู้ร้องขอให้คณะอนุกรรมการพิจารณาลดหรืองดเก็บดอกเบี้ยเงินกู้ของเงินรายงวดได้ไม่เกิน ๑ ปี

ข้อ ๓๐ การขอลดหรืองดเว้นการชำระดอกเบี้ยตามข้อ ๒๙ ให้ ส.ป.ก.จังหวัดเสนอเอกสารต่อไปนี้ต่อ คปจ.เพื่อพิจารณา

(๑) คำขอลดหรืองดเว้นดอกเบี้ยเงินกู้ของผู้กู้

(๒) รายงานการตรวจสภาพความเสียหายของผู้กู้แต่ละรายของ ส.ป.ก.จังหวัด

(๓) รายละเอียดและเงื่อนไขเกี่ยวกับการขอลดดอกเบี้ยเงินกู้ของเกษตรกรแต่ละราย พร้อมแสดงเหตุผลประกอบ

(๔) หลักฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและสมควรเสนอเพื่อประกอบการพิจารณา (ถ้ามี)

เมื่อ คปจ. ได้ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ให้เสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาต่อไป

หมวด ๑๑
การไม่ชำระหนี้ และการเร่งรัดหนี้ตามสัญญากู้ยืม

ข้อ ๓๑ ถ้าผู้กู้ผิดนัดไม่ชำระหนี้ ให้ ส.ป.ก.จังหวัดมีหนังสือเร่งรัดผู้กู้ให้มาชำระหนี้ภายในเวลาที่กำหนด

ข้อ ๓๒ ให้ ส.ป.ก. จังหวัดมีหนังสือแจ้งบอกเลิกสัญญา ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้กู้ผิดนัดไม่ชำระหนี้ ๒ งวดติดต่อกัน และไม่ชำระหนี้ภายในเวลาที่กำหนดในหนังสือเร่งรัดตามข้อ ๓๑

(๒) ผู้กู้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการให้เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

ข้อ ๓๓ ถ้าปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นว่าการไม่ชำระหนี้เป็นผลมาจากเหตุสุดวิสัย ปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะผ่อนผันให้ผู้กู้นำเงินมาชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดก็ได้ แต่ต้องไม่เกินระยะเวลาชำระหนี้ของงวดถัดไป พร้อมทั้งรายงานให้ ส.ป.ก. ทราบ

หมวด ๑๒
เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๓๔ วิธีการในการดำเนินงานในส่วนที่ยังมิได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้เป็นตามที่เลขาธิการ ส.ป.ก. กำหนด

ในกรณีไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้ หรือมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. เสนอคณะกรรมการพิจารณากำหนดวิธีปฏิบัติสำหรับกรณีนั้นต่อไป

ข้อ ๓๕ การให้กู้ยืมรายใด ที่ ส.ป.ก. ได้ทำขึ้น และมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายอยู่แล้วก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้มีผลตามกฎหมาย แต่การปฏิบัติต่อไปเกี่ยวกับการกู้ยืมรายนั้นให้อยู่ในบังคับระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

(นายธีระ วงศ์สมุทร)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ กษ 1204/ ว 02 18

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

15 กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง สัญญาแปลงหนี้ใหม่ หนังสือรับสภาพหนี้และหนังสือรับสภาพความรับผิด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสัญญาแปลงหนี้ใหม่ หนังสือรับสภาพหนี้และหนังสือรับสภาพความรับผิด พร้อมคำอธิบาย อย่างละ 1 ฉบับ

2. แบบหนังสือให้ความยินยอมของคู่สมรส (ส.ป.ก.3-11) จำนวน 1 ฉบับ

3. สำเนาคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ 84 / 2553 สั่ง ณ วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553

ด้วยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ซึ่งมีสถานะเป็นทบวงการเมือง มีวัตถุประสงค์ในการนำที่ดินของรัฐหรือที่ดินที่ได้จากการจัดซื้อหรือเวนคืนนำมาจัดให้แก่เกษตรกรซึ่งไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีเพียงเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การทำกินได้เช่า เช่าซื้อหรือเข้าทำประโยชน์ ขณะเดียวกันก็มีการจัดตั้งกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมขึ้นในกระทรวงการคลัง และเพื่อให้เกษตรกรผู้ซึ่งได้รับการจัดที่ดินไปจาก ส.ป.ก. มีเงินทุนในการประกอบอาชีพและปรับปรุงการผลิต เกษตรกรเหล่านี้สามารถขอกู้เงินจากกองทุนฯ นี้ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย การให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536

ในการให้เกษตรกรกู้เงินดังกล่าว ในบางครั้งประสบปัญหาไม่สามารถบังคับตามสัญญากู้ยืมเงินเดิมได้กล่าวคือ เกษตรกรผู้กู้เสียชีวิตหรือถูกเพิกถอนสิทธิเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรืออื่นๆ ส.ป.ก. จึงได้จัดทำสัญญาแปลงหนี้ใหม่ หนังสือรับสภาพหนี้และหนังสือรับสภาพความรับผิด และส่งให้สำนักงานอัยการสูงสุดได้ตรวจสอบแล้ว ตามแบบสัญญาฯ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยให้จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

1. จัดทำสัญญาแปลงหนี้ใหม่โดยเปลี่ยนตัวลูกหนี้ ในกรณีเกษตรกรผู้กู้เสียชีวิตหรือถูกเพิกถอนสิทธิเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรืออื่นๆ เพื่อให้ลูกหนี้คนใหม่รับภาระชดใช้หนี้ที่ค้างชำระ เนื่องจากหนี้เดิมระงับไป และอายุความเริ่มนับใหม่ตามสัญญาการแปลงหนี้ใหม่

2. จัดทำหนังสือรับสภาพหนี้ในกรณีลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาและอยู่ภายในกำหนดอายุความฟ้องคดีเพื่อให้อายุความสะดุดหยุดลง เริ่มนับอายุความใหม่ตามมูลหนี้เดิม

/ 3.จัดทำ.....

3. จัดทำหนังสือรับสภาพความรับผิด ในกรณีลูกหนี้ไม่ชำระหนี้และขาดอายุความฟ้องคดีแล้ว เพื่อให้หนี้เงินกู้เดิมสามารถเรียกร้องได้ใหม่ ภายใน 2 ปี นับแต่วันทำหนังสือรับสภาพความรับผิด

4. ก่อนการจัดทำสัญญาแปลงหนี้ใหม่โดยเปลี่ยนตัวลูกหนี้ ทั้งกรณีเกษตรกรผู้กู้เสียชีวิต หรือถูกเพิกถอนสิทธิ เนื่องจากขาดคุณสมบัติหรืออื่นๆ จะต้องได้มีการดำเนินกระบวนการรับมรดกสิทธิ หรือรับจัดที่ดิน ตามระเบียบ ฯ ให้ถูกต้อง

5. ในการจัดทำหนังสือรับสภาพหนี้และหนังสือรับสภาพความรับผิด ต้องจัดให้คู่สมรสของลูกหนี้ทั้งที่จดและไม่จดทะเบียนสมรส ลงนามแสดงความยินยอม ตามแบบสิ่งที่ส่งมาด้วย 2 ส่วนหนังสือรับสภาพหนี้ ลูกหนี้สามารถลงนามฝ่ายเดียวได้

อนึ่ง แบบสัญญา ฯ ดังกล่าวข้างต้น ใช้ได้เฉพาะในกรณีของการกู้เงิน ส่วนกรณีการเช่าหรือเช่าซื้อหรือกรณีอื่น ๆ ส.ป.ก.จะได้ดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสถิตย์พงษ์ สุดชูเกียรติ)
รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร. 0-2281-8787
โทรสาร 0-2281-2902

ส.ป.ก. 4 – 60 ก

สัญญาแปลงหนี้ใหม่

สัญญาแปลงหนี้ใหม่จากสัญญากู้ยืมเงินลงที่……[1]…./.....

สัญญานี้ทำขึ้นเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ณ. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ระหว่าง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) โดย.....

ตำแหน่ง.....ผู้รับมอบอำนาจให้ทำสัญญาแทนตามคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่...../.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....และคำสั่งจังหวัด.....ที่...../.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า "เจ้าหนี้" ฝ่ายหนึ่ง กับ (นาย,นาง,นางสาว).....

อายุ.....(.....) ปี เลขประจำตัวประชาชนเลขที่ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ อยู่บ้านเลขที่.....

ถนน.....หมู่ที่..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....ปรากฏตามสำเนาภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านแนบท้ายสัญญานี้ ซึ่งต่อไปในสัญญานี้ เรียกว่า "ลูกหนี้ใหม่" อีกฝ่ายหนึ่ง

ตามที่ (นาย,นาง,นางสาว).....

อายุ.....(.....) ปี เลขประจำตัวประชาชนเลขที่ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ อยู่บ้านเลขที่.....

ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....ปรากฏตามสำเนาภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านแนบท้ายสัญญานี้ ซึ่งต่อไปในสัญญานี้ เรียกว่า "ลูกหนี้เดิม" ได้กู้เงินจาก "เจ้าหนี้" ตามสัญญากู้ยืมเงินจาก ส.ป.ก. เลขที่.....[2]..... /.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....และยังมีหนี้ค้างชำระ คิดเป็นเงินต้นจำนวน.....บาท (.....) และดอกเบี้ยคำนวณถึงวันที่ ..... เดือน.....พ.ศ. ..... จำนวน.....บาท (.....)

รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ..... บาท (.....)

---

[1] เลขที่ของสัญญาแปลงหนี้ใหม่ใช้เลขเดียวกับสัญญากู้เงินเดิม

[2] ใช้เลขที่สัญญากู้ยืมเงินเดิม

บัดนี้ลูกหนี้เดิม.....[3].....ทำให้ลูกหนี้เดิมสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วย การให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535 เจ้าหนี้กับลูกหนี้ใหม่ จึงตกลงทำสัญญากัน ดังมีข้อความ ต่อไปนี้

ข้อ 1. เจ้าหนี้ ตกลงให้ลูกหนี้ใหม่เข้าทำประโยชน์ และลูกหนี้ใหม่ตกลงเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน แปลงเลขที่.....ระวาง/กลุ่มที่.....เนื้อที่.....(.....).ไร่ .....(.....)งาน.....(.....)..ตารางวา ต่อจากลูกหนี้เดิม ซึ่งสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวแล้ว

ข้อ 2. ลูกหนี้ใหม่ต้องชำระหนี้ที่ลูกหนี้เดิมยังค้างชำระอยู่ดังกล่าว พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ .....(.....) ต่อปี คิดจากเงินต้นจำนวน .....บาท (.....) ให้แก่เจ้าหนี้ให้เสร็จสิ้นภายในเวลา.....(.....) ปี โดยแบ่งชำระเป็นงวด ๆ รวม.....(.....)..งวด ตามตารางรายละเอียดการชำระคืนเงินกู้ข้างท้ายนี้ เริ่มชำระงวดแรกภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... โดยลูกหนี้ใหม่ต้องนำเงินกู้ที่ต้องชำระในแต่ละงวดมาชำระให้แก่เจ้าหนี้ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

---

[3] ใช้ใน 2 กรณี

3.1 กรณีลูกหนี้เดิมยังมีชีวิตอยู่และสามารถลงนามให้ความยินยอมในการทำสัญญาแปลงหนี้ได้ ให้กรอกข้อความว่า “ยินยอมให้ลูกหนี้ใหม่ชำระหนี้เงินกู้ที่ค้างชำระแทนลูกหนี้เดิมอันเป็นการแปลงหนี้ใหม่โดยการเปลี่ยนตัวลูกหนี้”

3.2 กรณีลูกหนี้เดิมเสียชีวิตให้ใช้ข้อความว่า “ได้เสียชีวิตแล้ว และลูกหนี้ใหม่ได้ตกลงยินยอมชำระหนี้แทนลูกหนี้เดิม อันเป็นการแปลงหนี้ใหม่โดยการเปลี่ยนตัวลูกหนี้”

งวดที่	วัน/เดือน/ปี ครบกำหนดชำระเงิน	จำนวนเงินกู้ ที่ต้องชำระ (บาท)
1	[4]	
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
	รวม	

ทั้งนี้ เจ้าหนี้จะนำเงินที่ลูกหนี้ใหม่นำมาชำระในแต่ละงวดหักชำระดอกเบี้ยก่อน และหากยังมีจำนวนเงินคงเหลือ จึงจะนำไปหักชำระเงินต้นต่อไปจนกว่าจะมีการชำระหนี้เสร็จสิ้น

ข้อ 3. ถ้าลูกหนี้ใหม่ ผิดนัดไม่ชำระหนี้ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 2 งวดหนึ่งงวดใด ลูกหนี้ใหม่ยินยอมรับผิดในบรรดาค่าเสียหายที่เกิดขึ้น เนื่องจากการไม่ชำระหนี้ให้ถูกต้องตามสัญญา และยินยอมชำระเงินค่าปรับในอัตราร้อยละ.....[6] .....(.....) ต่อปี ของจำนวนเงินที่ค้างชำระแต่ละงวดให้แก่เจ้าหนี้ด้วย เว้นแต่เจ้าหนี้ตกลงผ่อนเวลาการชำระหนี้เงินกู้ หรือผัดเวลาชำระเงินรายงวดงวดใดให้แก่ลูกหนี้ใหม่ กรณีดังกล่าวนี้ ลูกหนี้ใหม่ยินยอมให้มีการเปลี่ยนแปลงตารางรายละเอียดการชำระคืนเงินกู้ในข้อ 2. ได้ทันที

---

[4] กำหนดชำระเป็นรายงวดงวดละ 1 ปี ซึ่งอาจกำหนดระยะเวลาตามข้อเท็จจริงที่ลูกหนี้มีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรก็ได้

[5] ยังไม่ได้คำนวณดอกเบี้ยของงวดสุดท้าย ซึ่งต้องคำนวณถึงวันที่ชำระหนี้เสร็จสิ้นตามความเป็นจริง

[6] เงินค่าปรับถ้าไม่มีให้ใช้ข้อความ "ไม่มีค่าปรับ" ส่วนกรณีที่กำหนดเงินค่าปรับ เมื่อรวมกับอัตราดอกเบี้ยแล้ว ต้องไม่เกินกว่าร้อยละ 15 (สิบห้า) ต่อปี ของเงินต้นที่ค้างชำระ

ถ้าลูกหนี้ใหม่ผิดนัดไม่ชำระหนี้ 2 (สอง) งวดติดต่อกัน ให้ถือว่าเป็นการผิดนัดเจ้าหนี้มีสิทธิบังคับจำนองตามสัญญาจำนองที่ลูกหนี้ใหม่หรือผู้จำนองทำไว้กับเจ้าหนี้

ข้อ4. ลูกหนี้ใหม่ ต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และ ส.ป.ก. ได้กำหนดไว้ซึ่งยังใช้บังคับอยู่ในวันทำสัญญานี้ และที่จะกำหนดต่อไปในอนาคต ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานี้โดยเคร่งครัดทุกประการ

ข้อ 5. ให้เจ้าหนี้มีสิทธิบอกเลิกสัญญานี้ และเรียกให้ลูกหนี้ใหม่ชำระหนี้ทั้งหมดได้ในทันที ในกรณีดังต่อไปนี้

5.1 ถ้าลูกหนี้ใหม่สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเจ้าหนี้ ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย การให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535

5.2 ถ้าลูกหนี้ใหม่ไม่ปฏิบัติตามสัญญาข้อหนึ่งข้อใด ทั้งนี้ ไม่กระทบต่อสิทธิของเจ้าหนี้ตามข้อ 3.

ข้อ 6.ในวันทำสัญญานี้ ลูกหนี้ใหม่ได้มอบหลักประกัน ดังต่อไปนี้[7]

ก. อสังหาริมทรัพย์ที่ปราศจากข้อผูกพันใด ๆ คือ.....
โดยนำมาจำนองไว้กับผู้ให้กู้ตามหนังสือสัญญาจำนองที่...../.....ลงวันที่.....เดือน.....
พ.ศ.....

ข. หนังสือสัญญารับรองผูกพันตนรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกันต่อ ส.ป.ก. ของเกษตรกรรวม.....(.....) ราย ตามหนังสือสัญญารับรองฯ ที่...../.....ลงวันที่.....เดือน.....
พ.ศ.....

ค. หนังสือสัญญาค้ำประกันของ

(1) .....ตามหนังสือสัญญาค้ำประกัน
ที่...../.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(2).....ตามหนังสือสัญญาค้ำประกัน
ที่...../.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ถ้าลูกหนี้ใหม่ทำให้หลักประกันตามที่ระบุไว้ใน ก. ลดน้อยถอยลง เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกให้ลูกหนี้ใหม่เพิ่มเติมหรือหาหลักประกันจนเป็นที่พอใจของเจ้าหนี้ก็ได้

ข้อ 7 หากต้องเสียค่าธรรมเนียมธนาคารหรือค่าธรรมเนียมอื่นใดในการส่งเงินชำระหนี้ ลูกหนี้ใหม่ยินยอมจะเป็นผู้เสียค่าธรรมเนียมดังกล่าวเองทั้งสิ้น

---

[7] หลักประกัน ลูกหนี้สามารถเลือกเพียงข้อใดข้อหนึ่ง ข้อที่ไม่ได้กรอกข้อความให้ขีดฆ่าออกแล้วลงชื่อกำกับทั้งสองฝ่าย

ข้อ 8. ในวันทำสัญญานี้ ลูกหนี้ใหม่ได้มอบหนังสือให้ความยินยอมของคู่สมรส เพื่อให้การแปลงหนี้ใหม่มีผลผูกพันสินสมรสตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนดแล้ว

สัญญานี้ทำขึ้นสองฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน คู่สัญญาได้อ่านข้อความในสัญญาโดยละเอียดเป็นที่เข้าใจดีแล้ว จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ให้คู่สัญญาเก็บไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

ลงชื่อ.....เจ้าหนี้

(.....)

ลงชื่อ.....ลูกหนี้ใหม่

(.....)

ลงชื่อ.....ลูกหนี้เดิมในฐานะ

(.....) ผู้ให้ความยินยอม

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

หมายเหตุ

1. ชื่อพยาน.....

ที่อยู่.....

เลขประจำตัวประชาชน.....สถานที่ออกบัตร.....

2. ชื่อพยาน.....

ที่อยู่.....

เลขประจำตัวประชาชน.....สถานที่ออกบัตร.....

คำอธิบายวิธีการกรอกสัญญาแปลงหนี้ใหม่

1. เลขที่ของสัญญาแปลงหนี้ใหม่ใช้เลขเดียวกับสัญญากู้เงินเดิม
2. ใช้เลขที่สัญญากู้เงินเดิม
3. ใช้ใน 2 กรณี
   3.1 กรณีลูกหนี้เดิมยังมีชีวิตอยู่สามารถลงนามให้ความยินยอมให้ทำสัญญาแปลงหนี้ได้ให้กรอกข้อความว่า "ยินยอมให้ลูกหนี้ใหม่ชำระหนี้เงินกู้ที่ค้างชำระแทนลูกหนี้เดิม อันเป็นการแปลงหนี้ใหม่โดยการเปลี่ยนตัวลูกหนี้
   3.2 กรณีลูกหนี้เดิมเสียชีวิตให้ใช้ข้อความว่า "ได้เสียชีวิตแล้ว" และลูกหนี้ใหม่ได้ตกลงยินยอมชำระหนี้แทนลูกหนี้เดิม อันเป็นการแปลงหนี้ใหม่โดยการเปลี่ยนตัวลูกหนี้
4. กำหนดชำระเป็นรายงวดงวดละ 1 ปี ซึ่งอาจกำหนดระยะเวลาตามข้อเท็จจริงที่ลูกหนี้มีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรก็ได้
5. เงินค่าปรับถ้าไม่มีให้ใช้ข้อความ "ไม่มีค่าปรับ"
6. หลักประกัน ลูกหนี้สามารถเลือกเพียงข้อใดข้อหนึ่งได้ ข้อที่ไม่ได้กรอกข้อความให้ขีดฆ่าออกแล้วลงชื่อกำกับทั้งสามฝ่าย
7. กรณีลงนามสองฝ่าย (ลูกหนี้ใหม่กับเจ้าหนี้)ให้ทำสัญญาขึ้นสองฉบับ แต่หากลงนามสามฝ่าย (เจ้าหนี้ ลูกหนี้เดิม และลูกหนี้ใหม่) ให้ทำสัญญาขึ้นสามฉบับ

หนังสือรับสภาพหนี้

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า(นาย,นาง,นางสาว).....อายุ.....(.....).ปี เลขที่ประจำตัวประชาชนเลขที่ .....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน..... ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด..... ปรากฏตามสำเนาภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้านแนบท้ายหนังสือนี้ ขอทำหนังสือนี้ให้ไว้แก่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่า

1. ข้าพเจ้าได้กู้ยืมเงินจำนวน .....บาท (.....) จาก ส.ป.ก. ตามสัญญากู้ยืมเงินจาก ส.ป.ก. เลขที่...../.....ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ.....และได้ชำระหนี้เงินกู้ไปแล้วเป็นเงิน.....บาท (.....) คงเหลือหนี้ค้างชำระคิดเป็นเงินต้นจำนวน.....บาท (.....) และดอกเบี้ยคำนวณถึงวันที่ .....เดือน .....พ.ศ. ..... จำนวน .....บาท (.....) รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น.....บาท (.....)

2. ข้าพเจ้ายินยอมชำระหนี้เงินกู้ในส่วนที่ค้างชำระดังกล่าวในข้อ 1 พร้อมดอกเบี้ยตามสัญญากู้ยืมเงินคำนวณถึงวันที่ชำระหนี้เสร็จสิ้นแก่ ส.ป.ก. โดยจะชำระให้เสร็จสิ้นภายในวันที่..... เดือน.....พ.ศ. ..... ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

3. ในกรณีที่ข้าพเจ้าไม่ชำระหนี้เงินกู้ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดดังกล่าวในข้อ 2. ข้าพเจ้ายินยอมชดใช้ค่าเสียหาย แก่ ส.ป.ก. ทุกประการ และยินยอมให้ทางราชการดำเนินคดีตามกฎหมายกับข้าพเจ้าได้ทันที

หนังสือนี้ทำขึ้นสองฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความในหนังสือนี้ โดยละเอียดเป็นที่เข้าใจดีแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ข้าพเจ้า และ ส.ป.ก. เก็บไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

ลงชื่อ.....ผู้รับสภาพหนี้

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

หมายเหตุ

1. ชื่อพยาน.....
   ที่อยู่.....
   เลขประจำตัวประชาชน.....สถานที่ออกบัตร.....
2. ชื่อพยาน.....
   ที่อยู่.....
   เลขประจำตัวประชาชน.....สถานที่ออกบัตร.....

หนังสือรับสภาพความรับผิด

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า(นาย,นาง,นางสาว)..... อายุ.....(.....) ปี เลขประจำตัวประชาชนเลขที่ .....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน..... ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด..... ปรากฏตามสำเนาภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้าน แนบท้ายหนังสือนี้ ขอทำหนังสือรับสภาพความรับผิดให้ไว้แก่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) โดย..... ตำแหน่ง.....ผู้รับมอบอำนาจจากเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่...../.....ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ.....และคำสั่งจังหวัด.....ที่...../.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... ซึ่งต่อไปในหนังสือนี้เรียกว่า "เจ้าหนี้" ดังมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ตามที่ข้าพเจ้า..... ได้กู้ยืมเงิน จำนวน.....บาท (.....)จากเจ้าหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงิน เลขที่ ...../.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....และข้าพเจ้าได้ชำระหนี้ตามสัญญาดังกล่าวให้แก่เจ้าหนี้ รวมเป็นเงินจำนวน.....บาท (.....) คงเหลือหนี้ค้างชำระคิดเป็นเงินต้นจำนวน.....บาท (.....) และดอกเบี้ยคำนวณถึงวันที่..... เดือน .....พ.ศ. ..... จำนวน.....บาท (.....) รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น.....บาท (.....) นั้น

ข้อ 2. ข้าพเจ้ายินยอมชดใช้เงินจำนวนดังกล่าวตามข้อ 1 ให้แก่เจ้าหนี้ ให้เสร็จสิ้นภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้อ 3. จำนวนเงินที่ข้าพเจ้าต้องรับผิดชดใช้ตามข้อ 1. ข้าพเจ้าขอผ่อนชำระเป็นรายเดือน/งวด รวม.....(.....) งวด ดังนี้

งวดที่ 1 ชำระเป็นจำนวนเงิน..... บาท(.....)
ภายในวันที่..... เดือน .....พ.ศ. .....

งวดที่ 2 ชำระเป็นจำนวนเงิน..... บาท(.....)
ภายในวันที่..... เดือน ..... พ.ศ.. .....

งวดที่ 3 ชำระเป็นจำนวนเงิน.....บาท(.....)
ภายในวันที่..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ฯลฯ

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าจะนำเงินไปชำระ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

ข้อ 4. หากต้องเสียค่าธรรมเนียมธนาคารหรือค่าธรรมเนียมอื่นใดในการส่งเงินชำระหนี้ข้าพเจ้ายินยอมจะเป็นผู้เสียค่าธรรมเนียมดังกล่าวเองทั้งสิ้น

ข้อ 5. หากข้าพเจ้าผิดสัญญานี้ด้วยประการใด ๆ ก็ตาม หรือผิดนัดชำระหนี้งวดหนึ่งงวดใด ให้ถือว่าผิดนัดทั้งหมด และข้าพเจ้ายินยอมให้เจ้าหนี้ดำเนินคดีตามกฎหมายกับข้าพเจ้าได้ทันที

ข้อ 6. ข้าพเจ้าขอรับรองว่าจะไม่เพิกถอนหนังสือรับสภาพความรับผิดนี้ไม่ว่ากรณีใดๆ

หนังสือนี้ทำขึ้นสองฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความในหนังสือนี้โดยละเอียดเป็นที่เข้าใจดีแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ข้าพเจ้าและเจ้าหนี้เก็บไว้เป็นฝ่ายละหนึ่งฉบับ

ลงชื่อ.....ผู้รับสภาพความรับผิด

(.....)

ลงชื่อ.....เจ้าหนี้

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

หมายเหตุ

1. ชื่อพยาน.....

ที่อยู่.....

เลขประจำตัวประชาชน.....สถานที่ออกบัตร.....

2. ชื่อพยาน.....

ที่อยู่.....

เลขประจำตัวประชาชน.....สถานที่ออกบัตร.....

อายุความหนี้ตามหนังสือรับสภาพความรับผิดจะมีเพียง 2 ปี นับแต่วันที่ได้รับสภาพความรับผิด/จึงต้องกำหนดเวลาให้ชำระหนี้ตามข้อ 2 ก่อนครบ 2 ปี นับแต่วันที่ได้รับสภาพความรับผิดนี้

ส.ป.ก.3-11

หนังสือให้ความยินยอมของคู่สมรส

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า นาย/นาง.....อายุ.....ปี สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ซอย/ถนน..... ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด..... เป็นคู่สมรสของ นาย/นาง.....ขอทำหนังสือฉบับนี้ไว้แก่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อเป็นหลักฐานว่า บรรดานิติกรรมทั้งหลายเช่น สัญญากู้ยืมเงินจาก ส.ป.ก. หนังสือสัญญารับรองผูกพันตนรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกันต่อส.ป.ก. หนังสือสัญญาค้ำประกัน หนังสือสัญญาจำนอง อื่น ๆ (ระบุ).....ซึ่ง นาย/นาง.....คู่สมรสของข้าพเจ้าได้ทำไว้กับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ในเวลานี้หรือเวลาใดเวลาหนึ่งในภายหน้า ข้าพเจ้าขอให้ความยินยอมด้วยกับการทำนิติกรรมดังกล่าวเหล่านั้น และให้ถือว่าบรรดานิติกรรมที่ทำขึ้นเหล่านั้นมีผลสมบูรณ์ผูกพันข้าพเจ้าด้วยทุกประการ

เพื่อเป็นหลักฐาน ข้าพเจ้าจึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

(ลงชื่อ).....ผู้ให้ความยินยอม
(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน/ผู้รับรอง
(.....) ลายพิมพ์นิ้วมือ

(ลงชื่อ).....พยาน/ผู้รับรอง
(.....) ลายพิมพ์นิ้วมือ

หมายเหตุ 1. ชื่อพยาน.....ที่อยู่.....
.....
บัตรประชาชนเลขที่.....สถานที่ออกบัตร.....
2. ชื่อพยาน.....ที่อยู่.....
.....
บัตรประชาชนเลขที่.....สถานที่ออกบัตร.....

คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ 84 /2553

เรื่อง มอบอำนาจการลงนามในสัญญากู้ยืมเงินจาก ส.ป.ก. และสัญญาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้การจัดทำสัญญากู้ยืมเงินระหว่างสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) กับเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกร ดำเนินการไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว รวมทั้งติดตามควบคุมการบริหารสัญญากู้ยืมเงินของ ส.ป.ก. ให้มีประสิทธิภาพและรักษาประโยชน์ของทางราชการ จึงให้ยกเลิกคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ 394/2547 สั่ง ณ วันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2547 เรื่อง มอบอำนาจการลงนามในสัญญากู้ยืมเงินจาก ส.ป.ก. และ ที่ 140/2548 สั่ง ณ วันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2548 เรื่อง มอบอำนาจการบอกเลิกสัญญากู้ยืมเงินจาก ส.ป.ก.

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 18 ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536 ประกอบกับมาตรา 38 (7) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. 2550 จึงมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ลงนามในสัญญากู้ยืมเงินจาก ส.ป.ก. สัญญาแปลงหนี้ใหม่ สัญญาแก้ไขเพิ่มเติม หนังสือรับสภาพความรับผิด และ/หรือบันทึกต่อท้ายสัญญาดังกล่าว พร้อมทั้งการบอกเลิกสัญญากู้ยืมเงินกับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร การเรียกให้ผู้กู้และผู้ทำสัญญารับรองผูกพันตนอย่างลูกหนี้ร่วมชำระเงินกู้ให้กับ ส.ป.ก. โดยให้ทำสัญญาขึ้นเป็นสองฉบับ ส่งมอบให้แก่คู่สัญญาฉบับหนึ่ง ส่วนอีกฉบับเก็บไว้ที่ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ที่จัดทำสัญญา

ให้ผู้รับมอบอำนาจรายงานการใช้อำนาจที่ได้รับมอบภายในสิบห้าวัน นับถัดจากวันที่ได้ใช้อำนาจนั้นๆ

อนึ่ง หากผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรจะมอบอำนาจให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนต่อไป ก็ให้กระทำได้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553

(นายสถิตย์พงษ์ สุดชูเกียรติ)
รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หน้า ๑
เล่ม ๑๒๔ ตอนพิเศษ ๑๑๕ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๗ กันยายน ๒๕๕๐

ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

พ.ศ. ๒๕๕๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง จึงออกระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งอื่นใดในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานภายในของ ส.ป.ก. และส่วนราชการตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงรัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มอบหมาย

“ส.ป.ก.จังหวัด” หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

“เงินกองทุน” หมายความว่า เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“โครงการ” หมายความว่า โครงการที่จัดทำขึ้นตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อเสนอขออนุมัติใช้จ่ายเงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“โครงการที่ได้รับอนุมัติ” หมายความว่า โครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย

"รายจ่ายหมุนเวียน" หมายความว่า รายจ่ายเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ในลักษณะเงินหมุนเวียน โดยใช้คืนกองทุนตามเงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนด

"รายจ่ายขาด" หมายความว่า รายจ่ายเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ในลักษณะที่ไม่ต้องใช้คืนเงินกองทุน

ข้อ ๕ ให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑
การใช้จ่ายเงินกองทุน

ข้อ ๖ การใช้จ่ายเงินกองทุนให้ใช้ได้ตามลักษณะของรายจ่าย ได้แก่

(๑) รายจ่ายหมุนเวียน สำหรับกิจการ ดังนี้

ก. การจัดซื้อ หรือเวนคืนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ ส.ป.ก. กำหนด

ข. การชำระดอกเบี้ยพันธบัตร หรือการไถ่ถอนคืนพันธบัตรเมื่อครบกำหนดชำระ

ค. สินเชื่อ ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ง. รายจ่ายหมุนเวียนอื่น ๆ ตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(๒) รายจ่ายขาด สำหรับกิจการ ดังนี้

ก. รายจ่ายตามข้อผูกพันตามกฎหมาย

ข. รายจ่ายตามโครงการเร่งด่วนที่เป็นภารกิจของ ส.ป.ก. โดยตรง แต่ไม่ได้รับเงินงบประมาณแผ่นดินเพื่อการบริหารงานตามปกติ หรือได้รับแต่ไม่เพียงพอ

ค. โครงการที่ก่อให้เกิดประโยชน์หรือเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินโดยตรง

หมวด ๒
การเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษา การบัญชี และการตรวจสอบเงินกองทุน

ข้อ ๗ ให้ ส.ป.ก. เปิดบัญชีเงินทุนหมุนเวียนขึ้นบัญชีหนึ่ง ไว้ที่กระทรวงการคลังเรียกว่า “บัญชีเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม”

บรรดาเงิน ที่ ส.ป.ก. หรือ ส.ป.ก. จังหวัด ได้รับตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ยกเว้นเงินที่ได้รับจากงบประมาณแผ่นดินเพื่อการบริหารงานตามปกติ ให้นำส่งเข้าบัญชีเงินกองทุนที่กระทรวงการคลัง โดยไม่หักค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น

ข้อ ๘ การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุน ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับเงินนอกงบประมาณ ตามระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS)

การเบิกเงินกองทุน ให้เบิกเพื่อใช้ในกิจการตามแผนงานหรือโครงการที่ได้รับอนุมัติ หรือตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ให้เบิกจ่ายได้นับถัดจากวันที่ได้รับอนุมัติ

ให้ ส.ป.ก. หรือ ส.ป.ก.จังหวัดขอเบิกเงิน โดยระบุวัตถุประสงค์ที่จะนำเงินนั้นไปจ่ายด้วย

ให้ ส.ป.ก. หรือ ส.ป.ก. จังหวัด มีเงินทดรองจ่ายเป็นจำนวนเงินตามที่ตกลงกับกระทรวงการคลัง โดยฝากไว้ที่ธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ ภายในวงเงินและเงื่อนไขที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

ข้อ ๙ ให้เลขาธิการเป็นผู้เบิกเงินกองทุน และมีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายเช่นเดียวกับการเบิกเงินงบประมาณรายจ่ายของทางราชการ

ข้อ ๑๐ การเบิกเงิน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การฝากเงิน การนำเงินส่งคลัง รวมทั้งการพัสดุ ให้ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยการนั้นโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑ หลักฐานการจ่ายเงิน ให้เก็บรักษาไว้ที่หน่วยงานของรัฐซึ่งเบิกเงินกับกรมบัญชีกลาง หรือสำนักงานคลังจังหวัดแล้วแต่กรณี เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทำการตรวจสอบต่อไป

ข้อ ๑๒ ให้ ส.ป.ก. จัดทำบัญชีและรายงานการเงินของเงินกองทุน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด ส่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ ภายใน ๙๐ วัน นับจากสิ้นปีงบประมาณ

เพื่อประโยชน์ในการจัดทำงบการเงินในภาพรวมของแผ่นดิน ให้ ส.ป.ก. จัดส่งข้อมูลทางบัญชีของกองทุน เข้าสู่ระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) ตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด

ข้อ ๑๓ ให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการดำเนินงานการเงินและการบัญชีของเงินกองทุน และรายงานผลให้เลขาธิการทราบ อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

ข้อ ๑๔ ให้ ส.ป.ก. จัดทำรายงาน รับ - จ่ายเงิน ส่งกรมบัญชีกลางทราบเป็นประจำทุกเดือน รวมทั้งจัดทำรายงานฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงาน ส่งกรมบัญชีกลางทราบเป็นประจำทุกปี

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่ไม่อาจปฏิบัติตามข้อกำหนดใดในระเบียบนี้ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

ธีระ สูตะบุตร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑
เล่ม ๑๑๐ ตอนที่ ๘๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๙ มิถุนายน ๒๕๓๖

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พ.ศ. ๒๕๓๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕(๑๒) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมวางระเบียบว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๖"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย การจัดทำโครงการและการใช้จ่ายเงินของโครงการที่ใช้เงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๐

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะกรรมการและคำสั่งอื่นใดในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

"หน่วยงานของรัฐ" หมายความว่า หน่วยงานภายในของ ส.ป.ก. และส่วนราชการตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง และให้หมายความรวมถึงรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานของราชการส่วนท้องถิ่น

"กองทุน" หมายความว่า กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย

"คณะอนุกรรมการ" หมายความว่า คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"เลขาธิการ" หมายความว่า เลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย

"โครงการ" หมายความว่า โครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อเสนอขออนุมัติใช้จ่ายเงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"โครงการที่ได้รับอนุมัติ" หมายความว่า โครงการที่ได้รับอนุมัติจากคณะอนุกรรมการหรือคณะกรรมการแล้ว

"โครงการหมุนเวียน" หมายความว่า โครงการที่ใช้เงินของกองทุนในลักษณะเงินหมุนเวียน โดยใช้คืนกองทุนตามเงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนด

หมวด ๑

การจัดทำ การเสนอ และการพิจารณาโครงการ

ข้อ ๕ การจัดทำโครงการ ให้แสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อโครงการ

(๒) หลักการและเหตุผล

(๓) วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

(๔) สถานที่ดำเนินการ

(๕) ผู้ดำเนินการหรือหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในการดำเนินการ

(๖) วิธีดำเนินงาน

(๗) ระยะเวลาดำเนินงานพร้อมทั้งกำหนดวันเริ่มต้นและสิ้นสุดของการดำเนินงานโดยประมาณ

(๘) ปริมาณงานและประมาณการค่าใช้จ่าย พร้อมทั้งรายละเอียดแยกเป็นรายปีโดยจำแนกเป็นหมวด ประเภท หรือรายการในลักษณะเดียวกับการขอตั้งงบประมาณรายจ่าย

(๙) ผู้เบิกจ่ายเงินและสถานที่เบิกจ่ายถ้าแยกเบิกจ่ายหลายแห่งต้องระบุทุกแห่งพร้อมทั้งค่าใช้จ่ายที่จะเบิกจ่ายของแต่ละแห่งด้วย

(๑๐) ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ

(๑๑) เอกสารหรือรายละเอียดอื่น ๆ

ข้อ ๖ ค่าใช้จ่ายตามโครงการในหมวดค่าจ้างชั่วคราว ให้แสดงจำนวนอัตรา อัตราค่าจ้าง ระยะเวลาการจ้าง วุฒิและหน้าที่หรือตำแหน่งของผู้ที่จะจ้างเป็นลูกจ้างด้วย

ข้อ ๗ ค่าใช้จ่ายตามโครงการในหมวดค่าครุภัณฑ์ให้ระบุรายละเอียดครุภัณฑ์แต่ละรายการ จำนวน ราคาต่อหน่วย ขนาด ประเภทและชนิดของครุภัณฑ์ประกอบ

ข้อ ๘ ค่าใช้จ่ายตามโครงการในหมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างที่เป็นค่าซื้อ หรือเวนคืน ค่าชดเชยที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ ให้แสดงรายละเอียดประกอบดังนี้

(๑) จำนวนเงินสดและมูลค่าพันธบัตร (ถ้ามี) ที่ต้องจ่าย

(๒) ราคาประเมินตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) จำนวนแปลงที่ดิน เนื้อที่และที่ตั้งของที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์

ข้อ ๙ ค่าใช้จ่ายตามโครงการในหมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างที่เป็นค่าสิ่งก่อสร้าง ให้แสดงรายละเอียดประกอบตามกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การก่อสร้างที่หน่วยงานของรัฐจัดสร้างเองให้แสดง

ก. ระยะเวลาทำการก่อสร้างและกำหนดวันเริ่มก่อสร้างโดยประมาณ

ข. แบบรูปรายการก่อสร้างโดยสังเขป ๓ ชุด เว้นแต่การก่อสร้างตามแบบรูปรายการ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้อนุมัติให้ใช้เป็นแบบรูปรายการมาตรฐานแล้ว จะระบุเพียงรหัสของแบบรูปรายการมาตรฐานนั้นก็ได้

ค. ปริมาณงานและประมาณการค่าใช้จ่าย โดยแยกเป็นประเภท หรือรายการ พร้อมทั้งค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหน่วยของงาน

(๒) การก่อสร้างที่หน่วยงานของรัฐมิได้จัดสร้างเองให้แสดง

ก. ระยะเวลาทำการก่อสร้างและกำหนดวันเริ่มก่อสร้างโดยประมาณ

ข. แบบรูปรายการก่อสร้างโดยสังเขป ๓ ชุด เว้นแต่การก่อสร้างตามแบบรูปรายการ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้อนุมัติให้ใช้เป็นรูปรายการมาตรฐานแล้ว จะระบุเพียงรหัสของแบบรูปรายการมาตรฐานนั้นก็ได้

ค. ปริมาณงานและประมาณการค่าใช้จ่าย

ง. ค่าใช้จ่ายในการควบคุมงาน ในกรณีที่มิได้ตั้งไว้ในงบประมาณประจำปี

(๓) การก่อสร้างที่โดยลักษณะของงานไม่จำเป็นต้องมีแบบรูปรายการไม่ว่ากรณีจะเป็น (๑) หรือ (๒) ให้แสดงปริมาณงานและประมาณการค่าใช้จ่าย โดยแยกเป็นประเภทหรือรายการ

ข้อ ๑๐ ค่าใช้จ่ายตามโครงการที่เป็นโครงการหมุนเวียนแต่เพียงบางส่วนหรือทั้งหมด ให้มีรายละเอียดดังนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นของโครงการหมุนเวียน

(๒) รายละเอียดและเงื่อนไขของโครงการหมุนเวียน

(๓) ระยะเวลาและเงื่อนไขการใช้คืนกองทุน

ข้อ ๑๑ ค่าใช้จ่ายตามโครงการจะมีค่าใช้จ่ายในลักษณะเงินบำเหน็จบำนาญ เงินราชการลับ ค่ารับรองและเงินอื่นในลักษณะเดียวกันมิได้

ข้อ ๑๒ การเสนอโครงการ ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบเสนอต่อ ส.ป.ก. เพื่อเสนอคณะอนุกรรมการดำเนินการต่อไป

สำหรับโครงการที่มีการกู้ยืมด้วย การเสนอต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดก่อน

ข้อ ๑๓ โครงการดังต่อไปนี้ให้คณะอนุกรรมการเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ

(๑) โครงการที่มีการกู้ยืมไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

(๒) โครงการที่มีประมาณการค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายขาดจากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

(๓) กรณีอื่นตามที่คณะกรรมการมีมติกำหนด

กรณีอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งให้เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติ

การพิจารณาตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสองให้รวมถึงการวิเคราะห์ในด้านความเหมาะสมของโครงการและวิเคราะห์รายละเอียดค่าใช้จ่ายตามโครงการด้วย

หมวด ๒

การเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ

ข้อ ๑๔ ค่าใช้จ่ายของโครงการในหมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ และหมวดค่าสาธารณูปโภคให้ถัวจ่ายกันได้

ข้อ ๑๕ การเปลี่ยนแปลงหมวด ประเภท หรือรายการ ของโครงการที่ได้รับอนุมัติ จะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากเลขาธิการในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การเปลี่ยนแปลง จำนวนอัตรา และอัตราค่าจ้างของค่าใช้จ่าย ภายในหมวดค่าจ้างชั่วคราว ทั้งนี้ภายในวงเงินหมวดค่าจ้างชั่วคราวที่ได้รับอนุมัติแล้ว

(๒) การเปลี่ยนแปลงสถานที่หรือพื้นที่ปฏิบัติการหรือขยายพื้นที่ปฏิบัติการ ทั้งนี้ภายในขอบเขตรายละเอียดและวงเงินที่ได้รับอนุมัติ

(๓) การเปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินงานตามโครงการภายในวงเงินที่ได้รับอนุมัติ

(๔) การใช้เงินที่มีเหลือจ่ายจากการจัดซื้อหรือจากการจ่ายเงินสำหรับรายการใดรายการหนึ่ง ในหมวดค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง หมวดเงินอุดหนุน และหมวดรายจ่ายอื่นไปสมทบเพื่อจัดซื้อหรือจ่ายสำหรับอีกรายการหนึ่ง เฉพาะในกรณีที่ไม่เป็นการเพิ่มรายการขึ้นใหม่ และไม่เป็นการลดรายการเดิม ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการจ่ายสมทบสำหรับรายการในหมวดเดียวกันหรือต่างหมวดกัน

การจ่ายสมทบตามความในวรรคหนึ่ง จะต้องไม่เป็นการเพิ่มราคาต่อหน่วยของรายการที่จ่ายสมทบเกินกว่าร้อยละ ๑๐ ของราคาที่ได้รับอนุมัติ

(๕) การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะ จำนวน ขนาด ประเภท และชนิดของครุภัณฑ์ภายในวงเงินที่ได้รับอนุมัติเท่าที่ไม่เป็นการเพิ่มรายการขึ้นใหม่

(๖) การเปลี่ยนแปลงหรือลดรายการก่อสร้างซึ่งวงเงินค่าจ้างสูงกว่าวงเงินที่ได้รับอนุมัติไม่เกินร้อยละ ๑๐ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เป็นการตัดทอนรายการที่อาจทำให้อาคาร สิ่งปลูกสร้างเสียความมั่นคง แข็งแรง และประโยชน์ในการใช้สอยหรือเป็นการลดขนาดหรือจำนวนหน่วยการก่อสร้าง

(๗) การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของโครงการที่ได้รับอนุมัติกรณีอื่นๆ เท่าที่ไม่เป็นการเปลี่ยนแปลงหลักการหรือวัตถุประสงค์ของโครงการที่ได้รับอนุมัติ และไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติของคณะกรรมการ

(๘) การเปลี่ยนแปลงรายการหมวดค่าวัสดุในกรณีที่เป็นการเพิ่มรายการขึ้นใหม่ ทั้งนี้ ภายในวงเงินที่ได้รับอนุมัติ

(๙) การเพิ่มวงเงินค่าก่อสร้าง ซึ่งเป็นผลจากการทำสัญญาแบบปรับราคาได้

ในกรณีการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคล หรือสถานที่ดำเนินการที่กำหนดไว้โดยเฉพาะแล้วในระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ดำเนินการตามระเบียบดังกล่าว

ข้อ ๑๖ การเปลี่ยนแปลงใดๆ เกี่ยวกับโครงการที่ได้รับอนุมัติในส่วนที่มิได้มีการกำหนดไว้ในระเบียบนี้จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะอนุกรรมการหรือคณะกรรมการซึ่งเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติโครงการนั้นแล้วแต่กรณี

หมวด ๓

การเลื่อน การยกเลิก การขยาย และการปิดโครงการ

ข้อ ๑๗ โครงการที่ได้รับอนุมัติแล้วแต่ยังไม่ได้เริ่มดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ให้หน่วยงานของรัฐผู้เป็นเจ้าของโครงการแสดงเหตุผลและปัญหาอุปสรรค เพื่อขออนุมัติต่อเลขาธิการขอเลื่อนการเริ่มต้นโครงการออกไป เมื่อเลขาธิการอนุมัติให้เลื่อนการเริ่มต้นโครงการออกไปแล้วให้รายงานคณะกรรมการเพื่อทราบ

ข้อ ๑๘ โครงการที่ได้รับอนุมัติแล้วแต่ไม่ได้ดำเนินการ หรือดำเนินการล่าช้ากว่าที่กำหนด ถ้าคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นสมควรยกเลิกให้แสดงเหตุผลและปัญหาอุปสรรคที่ต้องยกเลิกโครงการเสนอขอยกเลิกต่อเลขาธิการ เมื่อเลขาธิการอนุมัติให้ยกเลิกโครงการแล้ว ให้รายงานคณะกรรมการเพื่อทราบ

ข้อ ๑๕ โครงการที่ไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้หน่วยงานของรัฐผู้เป็นเจ้าของโครงการแจ้งเหตุผล ปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อขออนุมัติขยายระยะเวลาดำเนินการต่อเลขาธิการ เมื่อเลขาธิการอนุมัติให้ขยายระยะเวลาแล้วให้รายงานคณะกรรมการเพื่อทราบ

ข้อ ๒๐ โครงการที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ดำเนินการขออนุมัติปิดโครงการต่อเลขาธิการ เมื่อเลขาธิการอนุมัติให้ปิดโครงการแล้ว ให้รายงานคณะกรรมการเพื่อทราบ

ข้อ ๒๑ กรณีมีเงินเหลือจ่ายตามข้อ ๑๘ และข้อ ๒๐ ให้หน่วยงานของรัฐผู้เป็นเจ้าของโครงการโอนขายบิลกลับเข้าบัญชีเงินกองทุนทางส่วนกลางโดยเร็ว พร้อมทั้งแจ้งและแนบสำเนาหลักฐานการนำส่งเงินกองทุนดังกล่าวให้ ส.ป.ก. เพื่อทราบ

ข้อ ๒๒ ในกรณีไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้ หรือมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้เสนอคณะกรรมการวินิจฉัย

ประกาศ ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๖

สุเทพ เทือกสุบรรณ

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วย
การให้ ให้ยืม จำหน่ายพันธุ์ไม้ และจำหน่ายผลไม้
ซึ่งได้จากการดำเนินงานของศูนย์ขยายพันธุ์ไม้ผลเพื่อการปฏิรูปที่ดิน
พ.ศ. 2533

เพื่อให้การให้ ให้ยืม จำหน่ายพันธุ์ไม้ และจำหน่ายผลไม้ ในการดำเนินการของศูนย์ขยายพันธุ์ไม้ผลเพื่อการปฏิรูปที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9 มาตรา 10(4) และมาตรา 19(12) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน-เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการให้ ให้ยืม จำหน่ายพันธุ์ไม้ และจำหน่ายผลไม้ ซึ่งได้จากการดำเนินงานของศูนย์ขยายพันธุ์ไม้ผลเพื่อการปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2533"

ข้อ 2. บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 3. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2533 เป็นต้นไป

ข้อ 4. ในระเบียบนี้

"ให้" หมายความว่า การให้พันธุ์ไม้ในลักษณะให้เปล่าโดยไม่คิดมูลค่า

"ให้ยืม" หมายความว่า การให้ยืมพันธุ์ไม้ในลักษณะให้พันธุ์ไม้ไปก่อน โดยคิดราคาในขณะที่ให้ยืม และกำหนดระยะเวลาเรียกเก็บคืนเป็นเงินสดในภายหลัง

"จำหน่ายพันธุ์ไม้" หมายความว่า การขยายพันธุ์ไม้โดยเรียกเก็บเป็นเงินสดในขณะที่ขาย

ข้อ 5. การให้พันธุ์ไม้ ให้ได้ในกรณีต่อไปนี้ คือ

ก. การให้พันธุ์ไม้แก่เกษตรกรที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อส่งเสริมการปลูกต้นไม้เป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร โดยให้ได้จำนวนไม่เกิน 5 ต้น ต่อพันธุ์ต่อราย แต่ทั้งนี้รวมแล้วต้องไม่เกินรายละ 25 ต้น

ข. การให้พันธุ์ไม้แก่หน่วยราชการ หรือสถาบันเกษตรกร ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน-เพื่อเกษตรกรรม พิจารณาจัดให้ตามความเหมาะสม

ข้อ 6. การให้ยืมพันธุ์ไม้ กระทำได้ในกรณีเพื่อเป็นการสนับสนุนโครงการส่งเสริมการปลูกไม้ผลเป็นอาชีพแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยให้เกษตรกรที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินยืมพันธุ์ไม้เพื่อนำไปปลูกในที่ดินที่ได้รับการจัดให้จากสำนักงานการปฏิรูป-ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ 7. การจำหน่ายพันธุ์ไม้ให้จำหน่ายได้เฉพาะในกรณีที่พันธุ์ไม้เหลือจากการให้ตามข้อ 5 และให้ยืมตามข้อ 6 โดยจำหน่ายให้แก่เกษตรกรทั่ว ๆ ไป ที่ประสงค์จะนำไปปลูกในเขตปฏิรูปที่ดิน

ข้อ 8. กรณีที่ผลผลิตเกิดความเสียหายจากภัยธรรมชาติ หรือเป็นเหตุสุดวิสัยที่ไม่เกิดจากความผิดของเกษตรกร ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาผ่อนผันหรือขยายระยะเวลาการชำระคืนเงินค่าพันธุ์ไม้

ข้อ 9. กรณีเกิดภัยธรรมชาติทำให้ต้นไม้ตายก่อนถึงระยะเวลาการชำระคืนเงินค่าพันธุ์ไม้ เมื่อเกษตรกรผู้ยืมพันธุ์ไม้ร้องขอ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตรวจสอบจำนวนแล้วรายงานให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อขอยกเลิกการเรียกคืนเงินค่าพันธุ์ไม้ตามจำนวนต้นไม้ที่ตาย

ข้อ 10. ผลไม้ซึ่งได้จากการดำเนินงานของศูนย์ขยายพันธุ์ไม้ผลเพื่อการปฏิรูปที่ดิน ให้นำออกจำหน่ายได้

ข้อ 11. ให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือผู้ที่เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมอบหมาย เป็นผู้พิจารณาการให้ ให้ยืม จำหน่ายพันธุ์ไม้ และจำหน่ายผลไม้ซึ่งได้จากการดำเนินงานของศูนย์ขยายพันธุ์ไม้ผลเพื่อการปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งมีอำนาจกำหนดราคาพันธุ์ไม้และกำหนดระยะเวลาการชำระคืนตามสภาพการให้ผลผลิตของพันธุ์ไม้เขตละชนิด

ข้อ 12. การจำหน่ายพันธุ์ไม้และจำหน่ายผลไม้ ตามระเบียบนี้ให้นำระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ มาใช้โดยอนุโลม

ข้อ 13. รายได้อันเกิดจากการให้ยืม จำหน่ายพันธุ์ไม้ และจำหน่ายผลไม้ ซึ่งได้จากการดำเนินงานของศูนย์ขยายพันธุ์ไม้ผลเพื่อการปฏิรูปที่ดิน ให้นำเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ 14. หลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินงานในส่วนที่มิได้กำหนดไว้ในระเบียบ และมิได้แย้งกับระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

ประกาศ ณ วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2533
พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์
(สนั่น ขจรประศาสน์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(สำเนา)

บันทึกข้อตกลงในการดำเนินงาน
ระหว่าง
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กับ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
เรื่อง การให้เกษตรกรผู้ได้รับสิทธิในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ขอรับสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ทำที่ สำนักงานบริหารการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน (องค์การมหาชน)
วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2546

เพื่อให้นโยบายการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนของรัฐบาลเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในประกาศพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานบริหารการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน (องค์การมหาชน) และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยนโยบายการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน พ.ศ. 2546 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดย นายอดิศักดิ์ ศรีสรรพกิจ ตำแหน่ง เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งต่อไปในบันทึกข้อตกลงนี้ จะเรียกว่า “ส.ป.ก.” ฝ่ายหนึ่ง กับ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดย นายพิทยาพล นาถธราดล ตำแหน่ง ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งต่อไปในบันทึกข้อตกลงนี้จะเรียกว่า “ธ.ก.ส.” อีกฝ่ายหนึ่ง

ทั้งสองฝ่ายทำบันทึกข้อตกลงนี้ขึ้นเพื่อการดำเนินงานร่วมกันเกี่ยวกับการให้เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้เช่า ได้เช่าซื้อ หรือได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กู้เงินจาก ธ.ก.ส. ซึ่งต่อไปในบันทึกข้อตกลงนี้จะเรียกว่า “เกษตรกร” โดยมีสาระสำคัญของความร่วมมือ ดังต่อไปนี้

1. ให้ยกเลิกบันทึกข้อตกลงในการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง ส.ป.ก. กับ ธ.ก.ส. ฉบับลงวันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2536 และให้ใช้บันทึกข้อตกลงฉบับนี้แทนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2547 ยกเว้นพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินฯ จังหวัดแพร่ สุโขทัย มหาสารคาม สกลนคร ราชบุรี ระยอง ชุมพร และนครศรีธรรมราช ให้ใช้บันทึกข้อตกลงนี้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546

2. กรณีเกษตรกรได้รับกรรมสิทธิ์ในที่ดินจาก ส.ป.ก. ได้แก่ โฉนดที่ดิน และนำที่ดินนั้นจำนองเป็นประกันหนี้เงินกู้ที่มีอยู่กับ ธ.ก.ส. และไม่สามารถชำระหนี้ได้ ถ้าเป็นกรณีตกลงกันได้ ส.ป.ก.จะจัดซื้อที่ดินจากเกษตรกรนั้นเพื่อชำระหนี้ให้กับ ธ.ก.ส. ในราคาอย่างต่ำไม่น้อยกว่าราคาที่ ส.ป.ก. จัดให้เกษตรกรรายนั้นเช่าซื้อ หรือราคาเพดานค่าเช่าซื้อขั้นต่ำเป็นรายภาค แล้วแต่ราคาไหนจะสูงกว่ากัน หรือในกรณีที่มีการฟ้องบังคับจำนองก็ให้ ส.ป.ก. ซื้อที่ดินนั้นจากการขายทอดตลาดตามคำสั่งศาล สำหรับการประเมินราคาที่ดินเพื่อจำนองให้เป็นไปตามระเบียบวิธีปฏิบัติของ ธ.ก.ส.

3. กรณีเกษตรกรเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือเกษตรกรได้รับเอกสาร ส.ป.ก.4-01 จาก ส.ป.ก. และใช้เป็นเอกสารประกันหนี้ ให้ ส.ป.ก. และ ธ.ก.ส. ดำเนินการดังนี้

3.1 ธ.ก.ส. จะทำหน้าที่ให้บริการสินเชื่อแก่เกษตรกรตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติของ ธ.ก.ส. ไม่ว่าจะเป็นการเฉพาะราย หรือตามโครงการที่ ธ.ก.ส. และ ส.ป.ก. ให้ความเห็นชอบในการดำเนินงานร่วมกัน ทั้งนี้ ส.ป.ก.ต้องจัดให้เกษตรกรนำ สัญญาเช่า สัญญาเช่าซื้อ หรือเอกสาร ส.ป.ก.4-01 แล้วแต่กรณี มอบให้ ธ.ก.ส. เพื่อเป็นเอกสารประกันหนี้การขอกู้เงิน

ธ.ก.ส. จะต้องจัดส่งเอกสารประกันหนี้การขอกู้เงินดังกล่าวข้างต้นให้ ส.ป.ก. เพื่อตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของเอกสารดังกล่าวก่อนการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ และ ส.ป.ก.จะต้องแจ้งราคาที่ดินที่ ส.ป.ก.ให้เช่าซื้อ และราคาเพดานค่าเช่าซื้อขั้นต่ำเป็นรายภาคให้ ธ.ก.ส. ทราบทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงราคา

3.2 หากเกษตรกรไม่ชำระหนี้ ธ.ก.ส. ตามสัญญา ธ.ก.ส.จะต้องแจ้งผลการเร่งรัดหนี้ให้ ส.ป.ก. ทราบเป็นระยะ ๆ ตามขั้นตอน เพื่อ ส.ป.ก. จะได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาการไม่ชำระหนี้ของเกษตรกรได้อย่างทันท่วงที ในลักษณะแบบคู่ขนานในกรณีที่เกิดหนี้เสียขึ้น ทั้งนี้ ส.ป.ก. จะดำเนินการให้เกษตรกรสิ้นสิทธิในที่ดินตามระเบียบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และนำที่ดินไปจัดให้เกษตรกรรายใหม่ซึ่งยินยอมชำระหนี้แก่ ธ.ก.ส. แทน

3.3 ในระหว่างที่ ส.ป.ก. ยังหาบุคคลรับชำระหนี้แทนรายเดิมไม่ได้ ส.ป.ก. และ ธ.ก.ส. จะเข้าไปจัดการเกี่ยวกับการทำประโยชน์ในที่ดินและขายผลผลิตการเกษตรในที่ดินเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่ต่อ ส.ป.ก. และ ธ.ก.ส. ไปพลางก่อน

3.4 กรณีที่เกษตรกรมีหนี้สินอยู่กับ ธ.ก.ส. และเกษตรกรรายนั้นมีพฤติการณ์ หรือกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังจะกล่าวต่อไปนี้

(1) ไม่ได้เข้าอยู่อาศัยหรือทำประโยชน์ในที่ดินภายในระยะเวลาที่กำหนด หรืออพยพออกไปจากที่ดินซึ่งเช่า เช่าซื้อ หรือได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์จาก ส.ป.ก.

(2) ตายและไม่มีทายาทโดยธรรม หรือทายาทโดยธรรมไม่ประสงค์จะรับโอนสิทธิ หรือไม่ประสงค์จะรับภาระหนี้สินของเกษตรกรรายเดิมที่มีอยู่ต่อ ธ.ก.ส.

(3) ไม่ดำเนินการหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน หรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำของพนักงานเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ซึ่งปฏิบัติโดยชอบและสุจริต

(4) ไม่ชำระหนี้เงินกู้แก่ ธ.ก.ส. ตามกำหนด โดยไม่มีเหตุผลสมควร หรือมีเหตุทำให้ ธ.ก.ส. ต้องเรียกคืนเงินกู้ และเกษตรกรไม่ชำระหนี้ที่เรียกคืนนั้นภายในระยะเวลาที่ ธ.ก.ส. กำหนด

ส.ป.ก. และ/หรือ ธ.ก.ส. ต้องคัดเลือกเกษตรกรรายใหม่ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน และใช้หนี้เงินกู้ของเกษตรกรรายเดิมให้แล้วเสร็จภายใน 6 เดือน นับตั้งแต่วันที่ ส.ป.ก. ทราบ หรือ ธ.ก.ส. แจ้งให้ ส.ป.ก. ทราบ เว้นแต่กรณีที่จำเป็นต้องดำเนินการตามกฎหมาย

4. วงเงินที่ ธ.ก.ส. จะให้บริการสินเชื่อในแต่ละท้องที่ที่เป็นเขตปฏิรูปที่ดินของแต่ละจังหวัดให้เป็นไปตามที่ ธ.ก.ส. กำหนด เว้นแต่การให้บริการสินเชื่อเป็นโครงการ ธ.ก.ส. และ ส.ป.ก. ต้องตกลงร่วมกัน

5. การประเมินราคาที่ดินตามสัญญาเช่า สัญญาเช่าซื้อ เอกสาร ส.ป.ก.4-01 หรือเอกสารของ ส.ป.ก. อื่น ๆ ที่จะมีขึ้นในอนาคตที่จะใช้เป็นประกันหนี้ ให้เป็นไปตามที่ ส.ป.ก. และ ธ.ก.ส. กำหนดร่วมกัน

6. ในระหว่างที่เกษตรกรยังมีหนี้ต่อ ธ.ก.ส. หาก ส.ป.ก. จะเปลี่ยนแปลงและมอบหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินฉบับใหม่ให้แก่เกษตรกร ส.ป.ก. ต้องแจ้งให้ ธ.ก.ส.ทราบ และพิจารณาล่วงหน้า ก่อนที่ ส.ป.ก. จะจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ในที่นั้นให้แก่เกษตรกร ในกรณีที่ ธ.ก.ส. พิจารณาเห็นว่าเกษตรกรควรจำนองที่ดินนั้นต่อ ธ.ก.ส. ส.ป.ก. ต้องประสานงานให้เกษตรกรดังกล่าวจำนองที่ดินเป็นประกันการชำระหนี้ที่อยู่กับ

ธ.ก.ส. ในวันเดียวกันกับวันที่ ส.ป.ก. จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นให้แก่เกษตรกร ทั้งนี้ การประเมินราคาที่ดินเพื่อจำนอง การฟ้องคดีบังคับจำนอง และการซื้อที่ดินคืน ให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 2 โดยอนุโลม

7. กรณี ธ.ก.ส. ได้ให้กู้เงินแก่เกษตรกรไปแล้ว ตามบันทึกข้อตกลงฉบับลงวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2535 ฉบับลงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2536 และฉบับลงวันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2536 ให้ถือปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในบันทึกข้อตกลงฉบับนั้น เว้นแต่ ส.ป.ก. และ ธ.ก.ส. จะพิจารณาตกลงให้เปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น

8. กรณี ธ.ก.ส. หรือ ส.ป.ก. ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อหนึ่งข้อใดของบันทึกข้อตกลงได้ อันเนื่องจากกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติ หรือกฎอื่นใด ให้นำเสนอปัญหาข้อขัดข้องต่อคณะกรรมการนโยบายการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยนโยบายการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน พ.ศ. 2546

บันทึกข้อตกลงนี้ทำขึ้นสองฉบับมีข้อความตรงกัน ทั้งสองฝ่ายได้อ่านและเข้าใจข้อความในบันทึกข้อตกลงนี้โดยตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยานและยึดถือไว้ฝ่ายละฉบับ

เพื่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ลงนาม อดิศักดิ์ ศรีสรรพกิจ
(นายอดิศักดิ์ ศรีสรรพกิจ)
ตำแหน่ง เลขาธิการ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ลงนาม ธวัชชัย สำโรงวัฒนา
(นายธวัชชัย สำโรงวัฒนา)
ตำแหน่ง รองเลขาธิการ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เพื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ลงนาม พิทยาพล นาถธราดล
(นายพิทยาพล นาถธราดล)
ตำแหน่ง ผู้จัดการ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ลงนาม ไพโรจน์ จันทร์ไทย
(นายไพโรจน์ จันทร์ไทย)
ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้จัดการ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

